

Arcana Cœlestia,

QUÆ IN

SCRIPTURA SACRA,

SEU

VERBO DOMINI

SUNT, DETECTA:

Hic quæ in

E X O D O,

Una cum Mirabilibus

Quæ visa sunt

In Mundo Spirituum, & in Cœlo Angelorum.

PARS SECUNDA.

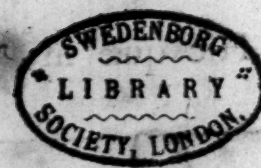
MDCCCLIV.

Antiqua Coelestis

IN

SCRIPTURA SACRA

VERBO DOMINI

Una cum Miscellanea

In Mundo Spirituum & in Caelo Angelorum

PARS SECUNDA

MDCCLX

E X O D I

CAPUT DECIMUM SEXTUM.

DOCTRINA CHARITATIS.

8387. **Q**UI vult salvari, Confitebitur peccata sua, & poenitentiam aget.

8388. Confiteri peccata, est cognoscere mala, videre illa apud se, agnoscere illa, se reum facere, & propter illa se damnare; hoc cum fit coram Deo, est confiteri peccata.

8389. Poenitentiam agere, est, postquam ita confessus est peccata, & ex humili corde supplicavit de remissione, desistere ab illis, & vitam novam secundum praecepta fidei agere.

8390. Qui solum universaliter agnoscit quod peccator sit, & se reum omnium malorum facit, & non explorat se, hoc est, videt sua peccata, is confessionem facit sed non confessionem poenitentiae, vivit enim poenitentia sicut prius.

8391. Qui vitam fidei agit, is quotidie poenitentiam agit; nam reflectit super mala quae apud se agnoscit illa, cavet sibi ab illis, supplicat Dominum de ope: homo enim continuo ex se labitur, sed a Domino continue erigitur; ex se labitur cum cogitat velle malum, & a Domino erigitur cum resistit malo, & inde non facit illud: talis

status est omnibus qui in bono sunt; qui autem in malo sunt, labuntur continue, & quoque a Domino elevantur continue; sed ne cadant in infernum omnium gravissimum, quo ex se omni nisu tendunt, verum in mitius.

8392. Pœnitentia quæ fit in statu libero, valet, at quæ in statu coacto, non valet: status coactus, est status morbi, status dejecti animi ex infortunio, status imminentis mortis, verbo, omnis status timoris, qui demit rationis sanæ usum: qui malus est, & in statu coacto pœnitentiam pollicetur, & quoque bonum agit, is cum venit in statum liberum, in vitam mali priorem redit: aliter se habet cum homine bono, illi status sunt ei status tentationis, in qua vincit.

8393. Pœnitentia oris & non vitæ, non est pœnitentia; per pœnitentiam oris non remittuntur peccata, sed per pœnitentiam vitæ. Remittuntur homini continue peccata a Domino, nam est ipsa Misericordia; sed peccata adhærent homini, utcunque putat quod remissa sint, nec ab ipso removentur, nisi quam per vitam secundum præcepta fidei; quantum secundum illa vivit, tantum peccata removentur, & quantum removentur tantum remissa sunt: homo enim a Domino detinetur a malo, & tenetur in bono; & tantum detineri potest a malo in altera vita, quantum in vita corporis restiterat malo, & tantum teneri potest in bono tunc, quantum in vita corporis ex affectione egerat bonum: inde constare potest, quid peccatorum remissio, & unde: qui credit quod peccata aliter remittantur, multum fallitur.

8394. Postquam homo se exploraverat, & agnoverat sua peccata, & pœnitentiam egerat, manebit constans in bono usque ad finem vitæ: si autem dein relabitur ad vitam mali priorem, & hanc amplectitur, tunc prophanat, nam tunc malum conjungit bono; inde status ejus posterior fit pejor priori, secundum Domini verba, "*Quando immundus spiritus exit ex homine, perambulat arentia loca, quærens requiem, sed non invenit; tunc dicit, revertar in domum meam, unde exivi; cumque venit, & reperit illam vacuum, & scopis purgatam, & ornatam sibi, tunc abit & adjungit sibi septem alios spiritus peiores se, & ingressi habitant ibi: & sunt posteriora hominis pejora primis,*" Matth: xii: 43. 44. 45.

CAPUT XVI.

1. **E**T profecti sunt ex Elim, & venerunt omnis cætus filiorum Israelis ad desertum Sin, quod inter Elim & inter Sinai, in quinto decimo die mensi secundo ad exire illorum e terra Ægypti.

2. Et murmurabant omnis cætus filiorum Israelis contra Moschen & contra Aharonem, in deserto.

3. Et dixerunt ad illos filii Israelis, quis dabit, mortui fuissetis manu JEHOVÆ in terra Ægypti, in sedendo nos ad ollam carnis, in edendo nos panem ad satietatem; quia eduxistis nos ad desertum hoc, ad occidendum omnem congregationem hanc fame.

4. Et dixit JEHOVAH ad Moschen, ecce Ego pluere faciens vobis Panem e celo, & exhibit populus, & colligent verbum diei in die suo, propterea ut tentem illum, num ambulat in Lege mea, si non.

5. Et erit in die sexto, & præparent quod adduxerunt, & erit duplum super quod colligent die die.

6. Et dixit Moscheh & Aharon ad omnes filios Israelis, vesperi & cognoscetis quod JEHOVAH eduxerit vos e terra Ægypti.

7. Et mane & videbitis gloriam JEHOVÆ, in audire Ipsum murmuraciones vestras contra JEHOVAM, & nos quid quod murmuretis contra nos.

8. Et dixit Moscheh, in dare JEHOVAM vobis in vespera carnem ad edendum, & panem in matuta ad satiandum; in audire JEHOVAM murmuraciones vestras, quibus vos murmurantes contra Ipsum; nos quid, non contra nos murmuraciones vestræ, quod contra JEHOVAM.

9. Et dixit Moscheh ad Aharonem, dic ad omnem cætum filiorum Israelis, appropinquate coram JEHOVAH, quia audivit murmuraciones vestras.

10. Et fuit ut loqui Aharon ad omnem cætum filiorum Israelis, & respexerunt ad desertum, & ecce gloria JEHOVÆ visa in nube.

11. Et loquutus JEHOVAH ad Moschen, dicendo.

12. Audivi murmuraciones filiorum Israelis; loquere ad illos, dicendo, inter vesperas comedetis carnem, & in matuta satiabimini pane, & cognoscetis quod Ego JEHOVAH DEUS vester.

13. Et factum in vespera, & ascendit Selav, & obtexit castra; & in matuta fuit positio roris circum castra.

14. Et ascendit positio roris, & ecce super facies deserti minutum rotundum, minutum sicut pruina super terra.

15. Et viderunt filii Israelis, & dixerunt vir ad fratrem suum, Man hoc, quia non sciverunt quid hoc; & dixit Moscheh ad illos, hoc panis, quem dedit JEHOVAH vobis ad edendum.

16. Hoc verbum quod præcepit JEHOVAH, colligite de eo, quisque ad os edere sui, Omerem ad caput, numerum animarum vestrarum, quisque ei qui in tentorio suo, accipite.

17. Et fecerunt ita filii Israelis, & collegerunt, redigens ad numerum & ad paucum.

18. Et mensi sunt omere, & non superfluum fecit numerofo, & paucum non defuit; quisque ad os edere sui, collegerunt.

19. Et dixit Moscheh ad illos, quisque ne residuum faciat de illo usque ad mane.

20. Et non audiverunt ad Moschen, & residuum fecerunt viri ex illo usque ad mane, & vermiculavit vermes, & computruit; & succensuit super illos Moscheh.

21. Et collegerunt illud mane mane, quisque secundum os edere sui, & incaluit sol, & liquefactum est.

22. Et fuit in die sexto collegerunt panem duplum, duos omeres uni; & venerunt omnes principes cætus, & indicaverunt Moschi.

23. Et dixit ad illos, hoc quod loquutus JEHOVAH, requies, sabbathum sanctum JEHOVÆ cras, quod coquetis coquite, & quod lixabitis lixate, & omne superfluum reponite hoc vobis ad custodiam usque ad mane.

24. Et reposuerunt illud ad mane, quemadmodum præcepit Moscheh, & non computruit, & vermis non fuit in illo.

25. Et dixit Moscheh, comedite illud hodie, quia sabbathum hodie JEHOVÆ, hodie non invenietis illud in agro.

26. Sex diebus colligetis illud, & in die septimo sabbathum, non erit in eo.

27. Et fuit in die septimo exiverunt e populo ad colligendum, & non invenerunt.

28. Et dixit JEHOVAH ad Moschen, quousque renuitis custodire præcepta mea, & leges meas.

29. Videte quia JEHOVAH dedit vobis sabbathum, propterea Ille
dat

dat vobis in die sexto panem duorum dierum; quiescite quisque sub se, ne exeat quisquam e loco suo in die septimo.

30. Et quieverunt populus in die septimo.

31. Et vocaverunt Domus Israelis nomen ejus Man, & hoc sicut semen coriandri album, & sapor ejus sicut placentæ in melle.

32. Et dixit Moscheh, hoc verbum quod præcepit JEHOVAH, imple omerem ex illo ad custodiam generationibus vestris, propterea ut videant panem, quo cibavi vos in deserto, in educere Me vos e terra Ægypti.

33. Et dixit Moscheh ad Aharonem, accipe urnam unam, & da ibi plenitudinem omeris Man, & repone illud coram JEHOVAH, ad custodiam Generationibus vestris.

34. Quemadmodum præcepit JEHOVAH ad Moschen, & reposuit illud Aharon coram Testimonio ad custodiam.

35. Et filii Israelis comederunt Man quadraginta annis, usque ad venire illos ad terram habitatam; Man comederunt usque ad venire illos ad terminum terræ Canaanis.

36. Et Omer decima pars Ephæ illud.

C O N T E N T A.

8395. **A**ctum est in præcedente Capite de Altera Tentatione illorum qui ab Ecclesia spirituali, quæ fuit inde quod Verum apperciperetur injucundum; in hoc Capite in sensu interno agitur de Tertia Tentatione, quæ est inde quod deficiat bonum; per defectum panis & carnis, de quo murmurabant filii Israelis, significatur defectus boni: consolatio post tentationem significatur & describitur per Mannam, quam acceperunt, & per Selav; Manna est bonum spirituale: quod hoc illis datum sit a Domino continue, & absque ulla illorum cura & ope, significatur per quod Mannam quotidie acceperint, & si colligerent plus, quod innatus sit vermis.

S E N S U S I N T E R N U S.

8396. **V**ERS: 1. *Et profecti sunt ex Elim, & venerunt omnis cætus filiorum Israelis ad desertum Sin, quod inter Elim & inter Sinai, in quinto decimo die, mensi secundo, ad exire illorum e terra Ægypti. Et profecti sunt ex Elim,*

Elim, significat successivum: & venerunt omnis cætus filiorum Israelis ad desertum Sin, significat ad statum alium tentationis: quod inter Elim & inter Sinai, significat continuum & quale: in quintodecimo die mensi secundo, significat statum respective: ad exire illorum e terra Ægypti, significat ad statum illorum cum primum liberali ab infestationibus.

8397. Et profecti sunt ex Elim, quod significet successivum, constat ex significatione proficisci, quod sit successivum & continuum, de qua n: 4375. 4554. 4585. 5997. 8181. 8345; & ex significatione Elim, quod sit status consolationis post tentationem, de qua n: 8367; inde per profecti sunt ex Elim, significatur successivum vitæ quoad status tentationum; nam apud illos, qui ab Ecclesia spirituali sunt, cum tentationes subeunt, perducuntur ab una tentatione in alteram; hoc successivum est, quod per proficisci hic significatur: quod proficisci significet successivum vitæ, est quia spatia sicut tempora nulla sint in altera vita, sed pro illis status, n: 2625. 2837. 3356. 3387. 4321. 4882. 5606. 7381; consequenter per motus non significantur motus, nec per protectiones protectiones, sed statuum mutationes & successiones.

8398. Et venerunt omnis cætus filiorum Israelis ad desertum Sin, quod significet ad statum alium tentationis, constat ex significatione venire, quod sit statio successivi quod per proficisci n: 6397 significatur; ex significatione cætus filiorum Israelis, quod sint qui ab Ecclesia spirituali, de qua n: 7843; ex significatione deserti, quod sit status subeundi tentationes, de qua n: 8098; & ex significatione Sin, quod sit quale illius status, nomina enim includunt omne quale status rei, de qua agitur, ut supra passim ostensum. Ex tentatione quæ significatur per murmurationem propter defectum panis & carnis, & ex consolatione dein quæ significatur per mannam & selav, constare potest quid Sin significat, quod nempe bonum quod ex vero, inde Sin, quæ urbs Ægypti, a qua desertum Sin nomen accepit, in opposito sensu significat malum quod ex falso apud Ezechielem, "Effundam excandescientiam meam super Sin robur Ægypti, & excindam multitudinem No: & dabo ignem in Ægypto, dolendo dolebis Sin, & No erit ad perrumpendum, & Noph hostibus quotidie: juvenes Aven & Bi-Pesech gladio cadent, & illæ in captivitatem abibunt: & in Thechnapeches obtenebratus dies erit, quando fregero ibi iuga Ægypti," xxx: 15. 16. 17. 18; agitur hic de illis qui in scientificis sunt, & inde excludunt falsa ex quibus mala: Ægyptus ibi est scientificum; Sin est malum quod ex falso, & No est falsum ex quo malum; quod altior hic sensus lateat, quam qui in litera exstat, cuivis constare potest solum ex eo, quod Verbum Divinum sit, nisi sensus inibi altior, vix aliquis, qui capi potest, foret, minus sensus in quo sanctum; inde patet manifeste, quod nomina ibi sint res, & quod ex illis resultet sensus communis, qui Verbo, quod ex Jehovah, dignus est: qui Verbum agnoscit Divinum, hoc nequaquam negare potest, modo velit ex ratione cogitare, aut ex intellectu aliquantis per illustrato concludere.

8399. Quod inter Elim & inter Sinai, quod significet continuum & quale, constat ex significatione Elim & ex significatione Sinai, ex quibus liquet quid hoc intermedium significat; Elim enim ex fontibus & palmis quæ ibi significat verum & bonum quæ sunt consolationis post tentationem, videatur Versus ultimus Capitis præcedentis; & Sinai ex Lege, quæ ibi promulgata est, significat bonum & inde verum; inde continuum & quale quod per Sin significatur, est bonum quod ex vero. Bonum quod ex vero, est bonum quod apud spiritualem hominem est ante regenerationem, nam tunc facit bonum ex vero, hoc est, quia ita mandatum est, proinde ex obedientia; at bonum ex quo verum, est bonum quod apud spiritualem hominem est post regenerationem, nam tunc bonum facit ex affectione: prius bonum significatur per Sin, posterius per Sinai.

8400. In quinto decimo die mensi secundo significat statum respectivè, constat ex significatione numeri quindecimi, ex significatione diei, & ex significatione mensis; per mensem significatur finis status prioris & principium sequentis, ita status novus, n: 3814; per diem significatur status in genere, n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462. 3785. 4850. 7680; & per quintum decimum significatur novum, nam per quatuordecim, seu duas septimanas significatur integra periodus, seu status a principio ad finem ejus, n: 728. 2044. 3845; inde per quindecim significatur novum, hic novum vitæ, quod significatur per mannam quam e cælo acceperunt; manna enim est bonum veri, quod est vita hominis spiritualis; simile enim per quindecim significatur, quod per octo, nam dies octavus est dies primus sequentis septimanæ; quod octavum sit principium quodcunque, ita novum a priori distinctum, videatur n: 2044. 2866; & quod omnes numeri in Verbo significant res, n: 482. 487. 575. 647. 648. 755. 813. 1963. 1988. 2075. 2252. 3252. 4264. 4495. 4670. 5265. 6175.

8401. Ad exire illorum e terra Ægypti, quod significet ad statum illorum cum primum liberati ab infestationibus, constat ex significatione exire & educi, quod sit liberari, de qua sæpius; & ex significatione terræ Ægypti, quod sint infestationes ab illis qui in malo & inde falsis, de qua n: 7278.

8402. Vers: 2. 3. *Et murmurabant omnis cætus filiorum Israelis contra Moschen & contra Abaronem in deserto. Et dixerunt ad illos filii Israelis, quis dabit, mortui fuissetus manu Jehovæ in terra Ægypti, in sedendo nos ad ollam carnis, in edendo nos panem ad satietatem; quia eduxistis nos ad desertum hoc, ad occidendum omnem congregationem hanc fame.* Et murmurabant omnis cætus filiorum Israelis, significat indolentiam & inde querimoniam propter tentationis gravitatem: contra Moschen & contra Aharonem, significat verum Divinum: in deserto, significat statum tentationis: & dixerunt ad illos filii Israelis, significat cogitationem ex anxietate: quis dabit, mortui fuissetus manu Jehovæ in terra Ægypti, significat quod præstiterit relictos fuisse a Domino cum erant in statu infestationum: in sedendo nos ad ollam carnis, significat vitam secundum libitum, & sicut concupiverunt: in edendo nos panem ad satietatem, significat quod sic bono voluptatum fruerentur quantum vellent:

quia eduxisti nos, significat quod postquam liberati : ad desertum hoc, significat statum tentationum : ad occidendum omnem congregationem hanc fame, significat quod ex defectu jucundi & boni exspirarent.

8403. Et murmurabant omnis cætus filiorum Israelis, quod significet indolentiam & querimoniam propter tentationis gravitatem, constat ex significatione murmurare, quod sit indolentia ex tentationis acerbitate, & querimonia, de qua n: 8351; cætus filiorum Israelis sunt qui ab Ecclesia spirituali, ut supra n: 8398. Agitur hic de tertia Tentatione, quæ est propter defectum jucundi & boni, quæ tentatio succedit priori in serie, quæ fuit propter defectum veri. Qui non instructi sunt de Regeneratione hominis, autumant quod homo regenerari queat absque tentatione, & quidam quod regeneratus sit quando unam tentationem subierat; sed sciendum, quod absque tentatione nullus regeneretur, & quod plures tentationes succedant una post alteram; causa est, quia regeneratio fit ob finem, ut vita veteris hominis moriatur, & vita nova quæ cœlestis insinuetur; inde constare potest, quod omnino pugna erit; vita enim veteris hominis resistit, nec vult exstingui, & vita novi hominis non potest intrare, nisi ubi vita veteris exstincta est; inde patet, quod utrinque pugna sit, & ardens, quia pro vita: qui ex rationali illustrato cogitat, inde potest videre & percipere, quod regenerari nequeat homo absque pugna, hoc est, absque tentatione spirituali; tum quoque, quod non regeneretur per unam tentationem, sed per plures; sunt enim perplura genera mali, quæ jucundum vitæ prioris, hoc est, vitam veterem fecerunt; omnia illa mala non possunt semel & simul domari, inhærent enim pertinaciter, nam irradicata sunt parentibus a multis retro sæculis, & inde innata homini, & confirmata per oſtualia mala ex semet ab infantia; hæc mala omnia sunt e diametro opposita bono cœlesti, quod insinuandum, & quod faciet vitam novum.

8404. Contra Moschen & contra Aharonem, quod significet Verum Divinum, constat ex repræsentatione Moschis, quod sit Verum Divinum immediate a Domino procedens, ita internum, & ex repræsentatione Aharonis, quod sit Verum a Domino mediate procedens, ita externum, de quibus n: 7009. 7089. 7382.

8405. In deserto, quod significet statum tentationis, constat ex significatione deserti, quod sit status subeundi tentationes, de qua n: 6828. 8098.

8406. Et dixerunt ad illos filii Israelis, quod significet cogitationem ex anxietate, constat ex significatione dicere, cum de talibus quæ mentem afficiunt, quod sit cogitatio, ut quoque n: 3395. 7094. 7244. 7937; quod sit ex anxietate patet, quia in tentatione.

8407. Quis dabit mortui fuissetus manu Jehovæ in terra Ægypti, quod significet quod præstiterit relictos fuisse a Domino cum erant in statu infestationum, constat ex significatione quis dabit, quod sit melius fuisse, seu præstitisse, ex significatione mortui esse manu Jehovæ, quod sit ut relictus a Domino, per mortuum esse in sensu spirituali significatur in malis & inde falsis esse,

esse, proinde in damnatione, n: 5407. 6119. 7494; & cum dicitur mori manu Jehovah, est relinqui a Domino, nam qui relinquuntur ab Ipso, hoc est, qui relinquunt Ipsum, in mala & inde falsa ruunt, & sic in damnationem; quod Jehovah in Verbo sit Dominus, pluries prius ostensum est; & ex significatione terræ Ægypti, quod sit status infestationum, de qua supra n: 8401: quod illi qui ab Ecclesia spiritali, qui repræsentantur per filios Israelis, prius quam liberati sunt a Domino, infestati fuerint ab illis qui in falsis ex malo, qui repræsentantur per Pharaonem & Ægyptios, videatur n: 6854. 6914. 7474. 7828. 7932. 8018. 8099. 8159. 8321.

8408. In sedendo nos ad ollam carnis, quod significet vitam secundum libitum, & sicut concupiverunt, constat ex significatione ollæ, quod sit continens boni, & in opposito sensu continens mali, de qua sequitur; & ex significatione carnis, quod sit proprium cœleste, ita bonum, & in opposito sensu proprium hominis, ita malum, de qua etiam sequitur; & quia per carnem significatur proprium, ita per sedere ad ollam carnis significatur vita secundum libitum, & sicut concupiscitur, nam hæc vita est vita proprii. Quod olla sit continens boni, & in opposito sensu continens mali, est quia per carnem, quæ in illa coquitur, significatur bonum, & in opposito sensu malum: quia olla id est, ideo per illam etiam significatur corporeum vel naturale hominis, quia hæc sunt continentia boni vel mali, inde in universali sensu per illam significatur homo, & in adhuc universaliori populus aut urbs, & tunc caro significat bonum vel malum in illis; ut apud Ezechielem, "Viri, qui cogitant iniquitatem, & consulunt consilium malitiæ in urbe hac, dicentes non prope est, *ipsa Olla est, nos Caro*: quare sic dixit Dominus Jehovah, confossi vestri, quos posuistis in medio illius, *bi Caro, ipsa vero Olla*," xi: 3. 7, hic Olla pro urbe seu populo ibi, & caro pro malo, nam confossi, qui dicuntur caro, sunt apud quos bonum & verum extinctum est, n: 4503. Apud Eundem, "Parabolixa contra domum rebellionis parabolam, & dic ad illos, sic dixit Dominus Jehovah, *appone ollam, appone etiamque affunde frusta in illam, omne frustum bonum, femur & humerum*, electione ossium imple; dixit Dominus Jehovah, *Væ urbi sanguinum, Ollæ*, cujus spuma in illa, & cujus spuma non exiit ex illa," xxiv: 3. 4. 5. 6, hic Olla pro urbe seu populo ibi, in quo malum prophanationis boni, bonum quod Caro ibi est femur & humerus, malum est spuma inde, prophanatio boni est spuma remanens, ideo quoque urbs sanguinum vocatur. Apud Jeremiam, "Dixit Jehovah ad Jeremiam, quid tu vides, dixi *Ollam exsufflatam* ego video, cujus facies versus septentrionem; tunc dixit Jehovah, a septentrione aperietur malum super omnes habitatores terræ," i: 11. 12. 13. 14, Olla exsufflata pro populo, quem falsa occuparunt, septentrio pro sensuali & corporea hominis, e quo malum scaturit; agitur hic de Ecclesiæ fine, quando externum, proinde sensuale & corporeum, & cum illis falsum & malum, dominantur, nam Ecclesia Domini ab Interno vadit successive ad externum, & tunc expirat. Apud Sachariam, "In die illo erit super tintinnabulis equorum sanctitas Jehovah, & erunt *Ollæ in domo Jehovah* sicut crateres coram altari; & erit omnis

Olla in Hierosolyma & Jebudab, sanctitas Jehovæ Zebaoth, & venient omnes sacrificantes, & sument *de illis*, & *coquent in illis*," xiv: 20. 21; agitur hic de salvatione fidelium, fideles sunt ollæ, ita dicti a receptione boni a Domino, inde vocatur olla sanctitas Jehovæ; tintinnabula equorum, super quibus sanctitas, sunt vera correspondentia bono. Quia ollæ sunt recipientia & continentia boni, ideo etiam *illæ* cum reliquis vasis altaris *confectæ erant ex ære*," Exod: xxxviii: 3, nam æs significat bonum naturalis, n: 425. 1551. Etiam per Ollam significatur doctrina, ex eo quod contineat bonum & verum Ecclesiæ; doctrina significatur per Ollam, in qua ex jussu Elisæi pulmentum coquebatur filiis prophetarum, de qua ita in Libro 2 Regum, "Elisbah reddiit ad Gilgalem, cum fames in terra, cum filii prophetarum sederent coram illo; dixit puero suo, *appone ollam magnam*, & coque pulmentum filiis prophetarum: exivit unus in agrum ad colligendum olera, & invenit vitem agri, & collegit de illa colochyntidas agri, & *concidit in ollam pulmenti*: cum comederent de pulmento, clamarunt, *mors in olla*, vir Dei: sed dixit, *ut acciperent farinam, quam jecit in ollam*, & dixit, effunde populo & comedant, *tunc non fuit res mala in olla*," iv: 38 ad 42; sciendum, quod Miracula Divina omnia involvant talia, quæ sunt Regni Domini & Ecclesiæ, n: 7337. 8364, & quod Elisæus repræsentet Verbum Domini, n: 2762, & prophetæ doctrinas inde, n: 2534. 7269; inde patet, quid Ecclesiæ repræsentatum est per hoc miraculum, nempe quod bonum Ecclesiæ falsificatum fiat bonum per Verum e Verbo; fames est defectus cognitionum veri & boni, olla est doctrina, pulmentum bonum ritualium externorum Ecclesiæ Judaicæ, colochyntides ex vite agri est falsificatio, farina est Verum e Verbo, n: 2177, ex quo illud falsificatum, quod est mors in olla, fit bonum. Quod Ollæ significant continentia boni, est quia inter vasa utensilia erant, in quibus præparabatur cibus, & per cibum ac omnia ejus genera significantur talia quæ nutriunt animam, ita affectiones boni & veri, n: 681. 1480. 3114. 4792. 5147. 5293. 5340. 5342. 5576. 5410. 5915.

8409. Quod Caro significet proprium in utroque sensu, in supremo sensu Proprium Divinum Domini, quod est Divinum Humanum Ipsius, ita Bonum Amoris Ipsius erga universum Genus Humanum, inde Caro in sensu respectivo ad hominem, est proprium vivificatum a Proprio Domini, hoc est, Proprium Domini apud hominem, ita bonum amoris in Ipsum; de significatione Carnis in hoc sensu, videatur n: 3813. 7850; in sensu autem opposito est Caro proprium hominis, ita malum amoris sui, & inde illius amoris cupiditates, seu concupiscentiæ, n: 999. 3813; quod Proprium hominis non fit nisi quam malum, videatur n: 210. 215. 694. 874. 875. 876. 987. 1023. 1044. 1047. 3812 fin: 5660. 5786. Quod Caro sit proprium hominis, ita malum omnis generis, constat adhuc ex his locis, apud Esaiam, "*Cibabo oppressores tuos Carne illorum*, & sicut musto sanguine eorum inebriabuntur," xlix: 26, cibare carne pro opplere malo suo. Apud Jeremiam, "*Maledictus vir qui confidit in homine, & ponit Carnem brachium suum*, a Jehovah autem recedit cor ejus," xvii: 5, ponere Carnem brachium suum pro confidere

dere propriæ potentia; inde *edere carnem brachii sui* pro confidere sibi," Esai : ix : 19. Apud Esaiam, "*Ægyptus homo & non Deus, & equi ejus caro non spiritus,*" xxxi : 3 ; equi Ægypti pro scientificis ex intellectuali perverso, n : 6125, caro pro mortuo, spiritus pro vivo ; inde filii Ægypti dicuntur *magni carne,*" Ezech : xvi : 26 ; Mortuum dicitur ex malo, nam ex malo mors spiritualis, & vivum dicitur ex bono, nam ex bono vita spiritualis : inde est quod Caro & Spiritus in Verbo sibi opponantur, ut apud Johannem, "*Quod natum est ex carne caro est, & quod natum a spiritu spiritus est,*" iii : 6 : apud Eundem, "*Spiritus est qui vivificat, caro non prodest quicquam,* verba quæ Ego loquor vobis, *spiritus sunt & vita sunt,*" vi : 63 ; in Libro Geneseos, "*Dixit Jehovah, non arguet spiritus meus hominem in perpetuum, eo quod ille caro,*" vi : 3, caro ibi pro proprio hominis ; similiter apud Matthæum, "*Jesus dixit, beatus es Simon, fili Jona, quia Caro & Sanguis non revelavit, sed Pater meus qui est in cœlis,*" xvi : 17 : & apud Johannem, "*Quotquot receperunt, dedit illis potestatem, ut filii Dei essent credentibus in Nomen Ipsius, qui non e sanguinibus, neque e voluntate carnis neque e voluntate viri, sed ex Deo nati sunt,*" i : 12. 13, voluntas carnis pro proprio voluntario, voluntas viri pro proprio intellectuali, filii Dei pro regeneratis, & qui regenerantur, omnes vivificantur ex proprio Domini, quod est Caro & Corpus Domini, estque Ipsum Bonum Divinum. Quia Caro in opposito sensu est proprium hominis, ita malum, etiam est concupiscentia, nam vita carnis, quæ corporis est propria, non est, nisi quam voluptas sensuum, jucunditas appetituum, & concupiscentia ; quod caro sit concupiscentia, constat ab his apud Moschen, "*Colluvies, quæ in medio populi, concupiverunt concupiscentiam,* unde iterarunt & fleverunt filii Israelis, & dixerunt, *quis cibabit nos carne,* nunc anima nostra arida est, non quicquam nisi quod ad Man oculi nostri : & dixit Jehovah ad Moschen ; ad populum dices, sanctificate vos in crastinum, ut *comedatis Carnem* ; flevistis enim in auribus Jehovah, dicendo, *quis cibabit nos carne,* quia melius nobis in Ægypto ; *dabit Jehovah vobis carnem ad edendum* ; ad mentem dierum, usque dum exhibit e naso vestro, & fuerit vobis fastidio. *Caro adhuc inter dentes illorum,* antequam deglutiretur, cum ira Jehovah exarsit in populum, & percussit Jehovah in populo plagam magnam valde ; unde *vocavit nomen loci illius sepulchra concupiscentia,* quia ibi sepeliverunt populum *concupiscentes,*" Num : xi : 4. 6. 18. 20. 33. 34. Ex his nunc patet, quid per *federe ad ollam carnis* in terra Ægypti, significatur, quod nempe vita secundum libitum & sicut concupiverunt, ita vita proprii.

8410. In edendo nos panem ad satietatem, quod significet quod sic bono voluptatum fruerentur quantum vellent, constat ex significatione edere, quod sit appropriatio, de qua n : 3168. 3513 fin : 3596. 4745, & quoque fruitio, n : 7849 ; ex significatione panis, quod sit bonum vitæ cœlestis, & in opposito sensu bonum vitæ naturalis separata a cœlesti, ita bonum voluptatum : per panem enim in sensu spirituali intelligitur primum quod nutrit animam,

ac spiritualement ejus vitam conservat, quod hoc sit bonum amoris constat a vita cœli, quæ unice ex illo bono consistit; at in opposito sensu per panem intelligitur primum quod nutrit illos qui in inferno, ac illorum vitam sustentat, quod hoc sit malum amoris sui & mundi constat a vita inferni, quæ unice in illo consistit; id malum est illis bonum, nam nihil illis jucundius & dulcius; hoc intelligitur hic per bonum voluptatum; & ex significatione ad satietatem, quod sit quantum vellent, nam voluntas est quæ satiatur bono apud bonos, & malo apud malos.

8411. Quia eduxisti nos, quod significet quod postquam liberati, constat ex significatione educere, hic e terra Ægypti, quod sit liberare, nempe ab infestationum statu.

8412. Ad desertum hoc, quod significet statum tentationum, constat ex significatione deserti, quod sit status subeundi tentationes, de qua n: 8098.

8413. Ad occidendum omnem congregationem hanc fame, quod significet quod ex defectu jucundi & boni exspirarent, constat ex significatione occidere, quod sit privare vita, hic quæ ex jucundo & bono, nam vita hominis in illis consistit, de qua n: 3607. 6767; ex significatione congregationis, quod sint qui ab Ecclesia spirituali, de qua n: 7843; & ex significatione famis, quod sit defectus boni, de qua n: 5893, hic boni voluptatum, quod per panem n: 8409 significatur, cum enim id quod nutrit vitam spiritualement, seu vitam spiritus, aufertur, fit fames. Quomodo cum hoc se habet, paucis dicendum; cum bonum charitatis insinuandum est, quod vitam spiritualement facit, tunc removetur jucundum voluptatum, quod fecerat vitam naturalem; cum hoc jucundum removetur, tunc homo in tentationem venit; credit enim, si priyatur jucundo voluptatum, quod deprivetur omni vita, nam vita ejus naturalis in illo jucundo aut bono, ut id vocat, consistit; sed nescit, quod cum removetur hoc vitæ, loco ejus insinuetur a Domino jucundum & bonum spirituale; hoc bonum est quod per mannam significatur; prius bonum seu jucundum intelligitur per carnem & panem in terra Ægypti; ac privatio ejus per famem. At probe observandum, quod homo qui regeneratur non privetur jucundo voluptatum corporis & animi, hoc enim jucundo post regenerationem plene fruitur, & plenius quam prius, sed in inversa ratione; jucundum voluptatum ante regenerationem fuit omne vitæ illius, at post regenerationem bonum charitatis fit omne vitæ, & tunc jucundum voluptatum inservit pro medio & pro ultimo plano, in quo bonum spirituale cum suo felici & beato terminatur: cum itaque invertendus est ordo, tunc prius jucundum voluptatum exspirat, & fit nullum, & novum ex spirituali origine loco ejus insinuat.

8414. Vers: 4. 5. *Et dixit Jehovah ad Moschen, ecce Ego plure faciens vobis panem e caelo, & exhibet populus, & colligent verbum diei in die suo, propterea ut tentem illum, num ambulat in Lege mea, si non. Et erit in die sexto, & præparent quod adduxerunt, & erit duplum super quod colligent die die. Et dixit Jehovah ad Moschen, significat consolationem a Domino: ecce Ego plure*

pluere faciens vobis panem e cœlo, significat quod bonum cœleste influet : & exibat populus, significat vitam inde : & colligent verbum diei in die suo, significat jugiter ad necessitatem : propterea ut tentem illum, significat quod inde in explorato erit : num ambulat in lege mea, si non, significat num vitam veri & boni possint vivere : & erit in die sexto, significat in fine cujusvis status : & præparent quod adduxerunt, significat dispositionem bonorum appropriatorum : & erit duplum super quod colligent die die, significat quod conjungenda.

8415. Et dixit Jehovah ad Moschen, quod significet consolationem a Domino, constat a sequentibus, sunt enim quæ dixit Jehovah, consolationis post tentationem ; quod post tentationes consolatio, videatur n : 8367. 8370.

8416. Ecce Ego pluere faciens vobis panem e cœlo, quod significet quod bonum cœleste influet, constat ex significatione pluere, quod sit benedictio, de qua n : 2445 ; quod pluere sit benedictio, est quia pluvia descendit de cœlo, & facit fertilitatem terræ, sicut Divinum bonum & verum e cœlo apud hominem, & facit benedictionem ; inde constare potest, quod pluere in proximo sensu significet influere, nam omne bonum a Divino influit ; & ex significatione panis, quod sit bonum cœleste, de qua in sequentibus.

8417. Et exibat populus, quod significet vitam inde, constat ex significatione ire, quod sit vita, de qua n : 1293. 3335. 4882. 5493. 5606, similiter hic exire, quod est ire ad colligendum mannam : de significatione ire, quod sit vita, videatur etiam n : 8420.

8418. Et colligent verbum diei in die suo, quod significet jugiter ad necessitatem, constat ex significatione colligere, quod sit recipere, nam cum pluere significat influxum, nempe boni a Divino, tunc colligere significat receptionem, quoniam sibi correspondent ; ex significatione verbi, quod sint res de qua dicitur, hic panis seu manna e cœlo ; & ex significatione diei in die suo, quod sit jugiter ad necessitatem ; quod sit jugiter est quia quotidie accipiebant, quod quotidie sit jugiter, videatur n : 2838 ; & quod sit ad necessitatem, est quia colligerent quantum quotidie indigerent, & non plus, pro quolibet nempe omerem.

8419. Propterea ut tentem illum, quod significet quod inde in explorato erit, constat ex significatione tentare, quod hic sit explorare, nam sequitur num ambulat in lege mea, si non.

8420. Num ambulat in lege mea, si non, quod significet num vitam veri & boni possint vivere, constat ex significatione ambulare, quod sit vivere, de qua n : 519. 1794 ; & ex significatione Legis, quod sit Verbum, de qua n : 2606. 3382. 6752, & quia est Verbum, est Divinum Verum, n : 7462, ita quoque doctrina boni & veri ; inde per ambulare in Lege Jehovah est vitam veri & boni vivere secundum doctrinam. Quod ambulare in Lege, sit vivere secundum legem, cuivis notum est, quia in communi sermone ita dicitur, inde constare potest, quod ambulare sit vivere ; & quoque quod in ipsa voce ambulare insit significatio sensus spiritualis, similiter ut in perpluribus aliis, hoc non aliunde venit, quam ex influxu spiritualis mundi in cogitationis

tionis ideas, & sic in voces, nam absque illo influxu, quis usquam pro vivere diceret ambulare, ut ambulare in lege, in statutis, in præceptis, in timore Dei; consimiliter se habet cum ire quod sit vivere, de quo mox supra n: 8417, ut & cum proficisci, progredi, peregrinari; quod hæc sint vivere, est quia in mundo spirituali non sunt spatia, sed loco illorum status vitæ n: 2625. 2645. 2837. 3356. 3387. 4321. 4882. 5606. 7381.

8421. Et erit in die sexto, quod significet in fine cujusvis status, constat ex significatione diei, quod sit status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 2788. 3462. 3785. 4850. 7680; & ex significatione sexti, quod sit finis status; quod dies sextus sit finis status est inde, quia dies septem seu septimanæ significat integram periodum seu statum plenum n: 2044. 3845. 6508, unde dies præcedens septimum seu sextus significat finem illius status; & dies sequens seu octavus principium ejusdem status n: 2044. 8400.

8422. Et præparent quod adduxerunt, quod significet dispositionem bonorum appropriatorum, constat ex significatione præparare, cum dicitur de bonis appropriatis, quod sit dispositio; & ex significatione quod adduxerunt, cum intelligitur manna, per quam significatur bonum, quod sint bona quæ appropriata; collectio mannæ quovis die significat boni receptionem, & ejus elus appropriationem, inde præparare quod adduxerunt significat dispositionem bonorum appropriatorum; dispositio illa a Domino fit in cujusvis status fine, qui significatur per diem sextum; dispositionem illam sequitur conjunctio, quæ significatur per diem septimum.

8423. Et erit duplum super quod colligent die die, quod significet quod conjungenda, constat a significatione esse duplum, quod sit conjungi; quod conjungi per duplum significetur, est quia duo sunt conjunctio, de qua n: 1656. 3519. 5194; & ex significatione colligere, quod sit recipere, ut supra n: 8418; & ex significatione die die, seu singulo die, quod sit jugiter, ut quoque supra n: 8418. Quod duo sint conjunctio, est quia duo sunt ad quæ omnia se in universo referunt, nempe bonum & verum, seu quod idem, amor & fides, nam bonum est amoris & verum est fidei; inde quoque duo apud hominem sunt quæ faciunt vitam illius, nempe voluntas & intellectus, voluntas apud hominem formata est ad recipiendum bonum seu amorem, & intellectus ad recipiendum verum seu fidem, conjunctio duorum illorum vocatur conjugium, nam duo illa conjuncta se similiter sicut conjuges habent, amant se mutuo, concipiunt & gignunt, proles inde vocatur fructus; ex his nunc patet, cur duo seu duplum significat conjunctionem, nam absque conjunctione duorum illorum nusquam aliquid nascitur seu producit. Adjicere licet, quod ex his manifeste constare possit, quod fides absque amore seu charitate nullum fructum possit producere, sed quod fructus erit ab utroque conjuncto.

8424. Vers: 5. 6. 7. *Et dixit Moscheb & Abaron ad omnes filios Israelis; vespere & cognoscetis quod Jehovab eduxerit vos e terra Egypti. Et mane & videbitis gloriam Jehovæ, in audire Ipsum murmuraciones vestras contra Jehovam, & nos quid quod murmuretis contra nos. Et dixit Moscheb, in dare Jehovam*

vam vobis in vespera carnem ad edendum, & panem in matuta ad satiandum; in audire Jehovah murmurationes vestras, quibus vos murmurantes contra Ipsum; nos quid, non contra nos murmurationes vestrae, quod contra Jehovah. Et dixit Moscheh & Aharon ad omnes filios Israelis, significat informationem a Vero Divino: vesperi & cognoscetis quod Jehovah eduxerit vos e terra Ægypti, significat quod in fine prioris status revelatio quod liberati: & mane videbitis gloriam Jehovah, significat in principio status novi quod adventus Domini: in audire Ipsum murmurationes vestras, significat quod cessaturæ querimoniarum: contra Jehovah, & nos quid quod murmuretis contra nos, significat quod illarum fuerint contra Divinum, non contra illos qui id repræsentabant: & dixit Moscheh, significat informationem: in dare Jehovah vobis in vespera carnem ad edendum, quod significet quod in fine status bonum appropriabitur per jucundum: & panem in matuta ad satiandum, significat quod in principio status novi habebitur bonum quantum recipere possunt: in audire Jehovah murmurationes vestras, significat quod sic cessaturæ querimoniarum: quibus vos murmurantes contra Ipsum, significat quod illarum fuerint contra Divinum: nos quid, non contra nos murmurationes vestrae, significat quod non contra illos qui repræsentabant Divinum: quod contra Jehovah, significat ut sibi posthac caveant.

8425. Et dixit Moscheh & Aharon ad omnes filios Israelis, quod significet informationem a Vero Divino, constat ex significatione dicere, cum de illis quæ a Jehovah mandata sunt ad illos qui ab Ecclesia spirituali, quod sit informatio, de qua etiam n: 7769. 7793. 7825. 8041; ex repræsentatione Moschis & Aharonis, quod sint Verum Divinum, Moscheh internum & Aharon externum, de qua n: 7009. 7089. 7382; & ex repræsentatione filiorum Israelis, quod sint qui ab Ecclesia spirituali, de qua n: 6426. 6637. 6862. 6868. 7035. 7062. 7198. 7201. 7215. 7223.

8426. Vesperi & cognoscetis quod Jehovah eduxerit vos e terra Ægypti, quod significet quod in fine prioris status revelatio quod liberati, constat a significatione vesperi, quod sit finis status prioris, de qua sequitur; & significatione cognoscere, quod sit revelari, nam quod Jehovah dat cognoscere, hoc dicitur revelatio; & ex significatione educere, quod sit liberare, ut prius sæpe, hic ex infestationibus, quæ per terram Ægypti significantur, n: 7278. Quod Vesperi sit finis status prioris, est quia status mutationes in altera vita se habent sicut tempora diei in mundo, nempe sicut Mane, Meridies, Vespera & Nox, seu diluculum, ac iterum mane: sciendum quod in mundo spirituali perpetuæ mutationes status sint, & quod omnes qui ibi illos percurrant; causa est, ut jugiter perficiantur, nam absque statuum mutationibus seu absque variis ordine sibi continue succedentibus non perficiuntur qui ibi; statuum mutationes quæ ordine sibi succedunt sicut tempora diei & tempora anni, nusquam prorsus eadem redeunt, sed variatæ: principium cujusvis status correspondet mane in terra, & quoque in Verbo aliquoties intelligitur per mane; finis autem cujusvis status correspondet vesperæ, & dicitur quoque aliquoties in Verbo vespera: cum mane est, tunc in amore sunt, cum

meridies tunc in luce seu in vero sunt, cum autem vespera est, tunc in obscuro quoad vera, & in jucundo amoris naturalis sunt, hoc jucundum est quod significatur per selav, quod acceperunt in vespera, & bonum est quod significatur per mannam quam acceperunt quovis mane. Ex his constare potest, quid vespera significet, quod nempe finem status rei de qua agitur; inde quoque finem status Ecclesiæ: sed videantur quæ prius de significatione vesperæ ostensa sunt; quod in altera vita sint vices statuum sicut in mundo vices temporum, n: 5672. 5962. 6110. Quod Vespera sit finis Ecclesiæ prioris, & mane principium novæ, n: 2323. 7844; inde quod Vespera & Mane sit adventus Domini, n: 7844. Quod in Cælo sit Vespera & diluculum ante mane, non autem nox, quæ in inferno, n: 6110.

8427. Et mane videbitis gloriam Jehovæ, quod significet in principio status novi quod adventus Domini, constat ex significatione mane, quod sit principium status novi, de qua nunc supra n: 8426; & ex significatione gloriæ Jehovæ, quod sit præsentia & adventus: quod gloria sit præsentia & adventus Domini, est quia Gloria in supremo sensu est Divinum Verum quod procedit a Domino, & Divinum Verum apparet coram oculis Angelorum ut lux & splendor a Sole qui est Dominus; quod Gloria sit Divinum Verum procedens a Domino, videatur n: 5922. 8267; & quod sit intelligentia & sapientia quæ a Divino Vero, n: 4809; & quod inde sensus internus Verbi, nam ille est Divinum Verum in gloria, n: 5922. Dicitur quod mane visuri gloriam Jehovæ, quia ortus solis & inde lux, quæ in cælo visum angelicum & externum & internum illustrat, consequenter præsentia & adventus Domini, qui in Cælo est sol, correspondet tempori matutino in terra, & significatur hic per mane; lux illa ex sole tunc, quæ est Divinum Verum procedens a Domino, ita Dominus, est Gloria; ex his patet, quod per gloriam significetur præsentia & adventus Domini; quod hæc sint gloria, etiam constat ex pluribus locis in Verbo, ut apud Moschen, "*Obtexit nubes montem, & habitavit Gloria Jehovæ super monte Sinai*; & obtexit illum nubes sex dies: *species gloriæ Jehovæ erat sicut ignis comedens in capite montis ante oculos filiorum Israelis*," Exod: xxiii: 15. 16. 17. 18; patet, quod præsentia Jehovæ, hoc est, Domini, apparens sicut nubes & sicut ignis super monte, hic dicatur gloria Jehovæ. Apud Eundem, "*Obtexit nubes Tentorium conventus, & Gloria Jehovæ implevit tabernaculum, nec potuit Moscheh intrare in Tentorium Conventus, eo quod habitaret super eo nubes, & Gloria Jehovæ impleveret tabernaculum*," Exod: xl: 34. 35, hic quoque præsentia Domini apparens ut nubes dicitur Gloria. Apud Eundem, "*Ingressus est Moscheh & Aharon in Tentorium Conventus, & exiverunt & benedixerunt populo, tunc apparuit Gloria Jehovæ erga universum populum*," Levit: ix: 23. 24. Apud Eundem, "*Gloria Jehovæ apparuit in Tentorio Conventus coram omnibus filiis Israelis*," Num: xiv: 10. 11. 12. pariter Cap: xvi: 19. Cap: xvii: 7. In Libro I Regum, "*Nubes implevit domum Jehovæ, ita ut non potuerint sacerdotes stare ad ministrandum propter nubem, quia implevit Gloria Jehovæ domum Jehovæ*," viii: 10. 11. Apud Johannem, "*Imple-*
tum

tum est Templum fumo, & *Gloria Dei & Virtute Ipsius*, ita ut nemo posset ingredi in Templum,” Apoc: xv: 8. Apud Eundem, “Ostendit mihi Civitatem magnam, sanctam Hierosolymam descendentem a Cœlo e Deo, *habentem Gloriam Dei*: Civitas non opus habet sole, neque luna, ut luceant in ea, *Gloria Dei illustrat illam*, & lucerna illius Agnus,” Apoc: xxi: 10. 11. 13, hic Gloria Dei manifeste pro luce a Domino, quæ est Divinum Verum procedens ab Ipso, ita præsentia Domini, nam Dominus in Vero quod ab Ipso est præsens. Quod Gloria Jehovæ sit præsentia Ipsius, adhuc constat apud Moschen, “Dixit Moscheh ad Jehovam, *ostende mihi quæso gloriam tuam*: cui dixit, Ego præterire faciam omne bonum coram te, & *cum præteribit Gloria mea*, fiet ut ponam te in foramine petræ, & obtegam manum meam super te, usque dum præterivero; ubi vero removero manum meam, videbis posteriora mea, & facies meæ non videbuntur,” Exod: xxxiii: 18 ad fin; hic quoque Gloria Jehovæ manifeste pro præsentia Ipsius. Apud Matthæum, “Discipuli dixerunt ad Jesum, *dic nobis quodnam signum tui adventus*; dixit Jesus; Tunc apparebit signum Filii hominis, & *videbunt Filium hominis venientem in nubibus cæli cum virtute & gloria*,” xxiv: 3. 30; agitur hic de ultimo tempore Ecclesiæ prioris & primo novæ, Filius hominis est Verum Divinum procedens a Domino; nubes cœli est Verbum in sensu literæ, virtus & gloria est sensus internus, ita Divinum Verum quod tunc apparebit; adventus Domini pro agnitione Veri Divini ab illis qui ab Ecclesia nova, & pro negatione ab illis qui ab Ecclesia Veteri, videatur n: 4060 fin: Quod Dominus quoad Divinum Verum sit Gloria, constat apud Esaïam, “Vox clamantis in deserto, parate viam Jehovæ; *revelabitur Gloria Jehovæ*, & videbunt omnis caro simul,” xl: 3. 5, ibi de Domino, Qui est Gloria. Apud Johannem, “Verbum caro factum est, & habitavit in nobis, & *vidimus Gloriam Ipsius, gloriam* ut Unigeniti a Patre, plenus gratia & veritate,” i: 14. Apud Eundem, “Hæc dixit Esaïas, *quando vidit gloriam Ipsius*, & loquutus est de Ipso,” xii: 41, hic gloria pro Domino. Similiter apud Moschen, “Vivus Ego, & *implebitur gloria Jehovæ universa terra*,” Num: xiv: 21, hic gloria Jehovæ pro adventu Domini, ac illustratione a Divino Vero quod ab Ipso. Gloria pro Divino Domini, apud Esaïam, “Ego Jehovah, hoc Nomen meum, & *gloriam meam alteri non dabo*,” xlii: 8. Apud Marcum, “*Quando Filius hominis venit in gloriam Patris sui*, cum Angelis sanctis,” viii: 38. Apud Lucam, “Hæc oportebat pati Christum, & *ingredi in gloriam suam*,” xxiv: 26. Quia per Gloriam Jehovæ significatur Dominus quoad Divinum Verum, ita quoque per Gloriam significatur Divina Sapientia & Intelligentia, quæ est Divini Veri a Domino: sapientia & intelligentia a Divino intelligitur *per Gloriam* apud Ezechielem Cap: i: 28. Cap: viii: 4. Cap: ix: 3. Cap: x: 4. 18. 19. Cap: xi: 22. 23, quæ re-præsentata est ibi per Iridem qualis in nube.

8428. In audire Ipsum murmurationes vestras, quod significet quod cessaturæ querimoniarum, constat ex significatione audire, cum de Jehovah, quod sit misereri & opem ferre, ita quod querimoniarum cessaturæ; & ex significatione

murmurationum, quod sint indolentiæ ex tentationis acerbitate, & inde querimoniam, de qua n: 8351.

8429. Contra Jehovam, & nos quid quod murmuretis contra nos, quod significet quod illæ fuerint contra Divinum, non contra illos qui id repræsentabant, constat ex eo quod Jehovah sit Divinum, hic Divinum Verum, quod Moscheh & Aharon repræsentabant; & ex significatione murmurare, quod sit querimonia, ut nunc supra n: 8428; & quia dicitur quod murmuraverint contra Jehovam, & non contra Moschen & Aharonem, significatur quod contra Divinum Verum, quod per Moschen & Aharonem repræsentatur, n: 8425, & non contra illos qui repræsentant; quare etiam dicitur in Versu sequente, *Nos quid*, non contra nos murmuraciones vestræ; nam persona quæ Divinum repræsentat, respective non est aliquid; præterea qui murmurant contra personam, quæ repræsentat, cum ex Divino loquitur, non contra personam, sed contra Divinum murmurant.

8430. Et dixit Jehovah, significat informationem, ut supra n: 8425.

8431. In dare Jehovam vobis in vespera carnem ad edendum, quod significet quod in fine status bonum appropriabitur per jucundum, constat ex significatione vesperæ, quod sit finis status, de qua supra n: 8426; ex significatione carnis, quod sit proprium vivificatum, seu proprium cœleste quod homini a Domino, ita bonum amoris, de qua n: 148. 149. 780. 3813. 7850. 8409 pr. hic autem bonum fidei, quia erat caro avis seu volatilis, quod vocatur Selav; per volatile enim significatur spirituale seu quod fidei est, inde per carnem ejus tale bonum, hic bonum naturalis hominis, seu jucundum: sciendum, quod per mannam significetur bonum interni seu spiritualis hominis, at per selav bonum externi seu naturalis hominis, quod vocatur jucundum: quod illa significantur constat ex eo quod manna data sit tempore matutino, selav autem tempore vespertino, & per illud quod datum est tempore matutino, significatur bonum spirituale, & quod datum tempore vespertino, significatur bonum naturale seu jucundum; nam status mane in altera vita est cum bonum spirituale seu interni hominis in claro est, ac bonum naturale seu externi hominis in obscuro; at status vesperæ est cum bonum naturale seu externi hominis in claro est, ac bonum spirituale seu interni hominis in obscuro: succedunt etiam sic vices, ob causam ut perficiatur homo, imprimis ut approprietur ei bonum, quod sit in statu vesperæ per jucundum.

8432. Et panem in matuta ad satiandum, quod significet quod in principio status novi habebitur bonum quantum recipere possunt, constat ex significatione panis, quod sit bonum amoris, de qua n: 2165. 2177. 3464. 3478. 3735. 3813. 4211. 4217. 4735. 4976. 5915. 8410, hic autem bonum veri, quod est bonum Ecclesiæ spiritualis, quia per panem intelligitur manna, de qua in sequentibus; ex significatione matutæ seu mane, quod sit principium status novi, ut supra n: 8427; & ex significatione ad satiandum, seu ad satietatem, quod sit quantum vellet, de qua supra n: 8410, hic quantum recipere possent, nam bonum quod influit a Domino non datur quantum volunt, sed quantum recipere possunt; malum autem licet quantum volunt.

8433. In audire Jehovam murmuraciones vestras, quod significet quod sic cessaturæ querimoniæ, constat ex illis supra n: 8428, ubi similia verba.

8434. Quibus vos murmurantes contra Ipsum, quod significet quod illæ fuerint contra Divinum; & nos quid, non contra nos murmuraciones vestræ, quod significet quod non contra illos qui repræsentabant Divinum, constat etiam ex illis supra n: 8429, ubi similia.

8435. Quod contra Jehovam, quod significet ut sibi posthac caveant, constat ex eo quod iterum dicatur, quod murmuraciones illorum sint contra Jehovam, hoc est, contra Divinum, inde est, quod per ea verba nunc intelligatur, quod sibi posthac a talibus querimoniis in tentationibus caveant.

8436. Vers: 9. 10. 11. 12. *Et dixit Moscheh ad Abaronem, dic ad omnem cætum filiorum Israelis, appropinquate coram Jehovah, quia audivit murmuraciones vestras. Et fuit ut loqui Abaron ad omnem cætum filiorum Israelis, & respexerunt ad desertum, & ecce gloria Jehovæ visa in nube. Et loquutus est Jehovah ad Moschen, dicendo. Audiui murmuraciones filiorum Israelis, loquere ad illos, dicendo, inter vespervas comedetis carnem, & in matuta satiabimini pane, & cognoscetis quod Ego Jehovah Deus vester.* Et dixit Moscheh ad Aharonem, significat influxum Veri Divini immediate a Domino procedentis per Verum Divinum quod mediate: dic ad omnem cætum filiorum Israelis, significat instructionem: appropinquate coram Jehovah, significat statum receptionis & applicationem ad illum: quia audivit murmuraciones vestras, significat propter indolentiam in tentatione ut opem ferat: & fuit, ut loqui Aharon ad omnem cætum Israelis, significat instructionem a Divino per influxum: & respexerunt ad desertum, significat recordationem status tentationis in quo fuerunt: & ecce gloria Jehovæ visa in nube, significat præsentiam Domini in vero accommodato ad apperceptionem: & loquutus est Jehovah ad Moschen, dicendo, significat Verum quod a Divino Domini procedit, in quo præsentia Domini: audiui murmuraciones filiorum Israelis, significat quod cessaturæ querimoniæ quæ ex tentatione: loquere ad illos, dicendo, significat informationem per influxum; inter vespervas comedetis carnem, significat in fine status appropriabitur bonum per jucundum; & in matuta satiabimini pane, significat quod in principio status novi habebitur bonum quantum recipere possent: & cognoscetis quod Ego Jehovah, significat ut sciant quod Dominus solus Deus.

8437. Et dixit Moscheh ad Aharonem, quod significet influxum Veri Divini immediate a Domino procedentis per Verum Divinum quod mediate, constat ex significatione dicere, cum a Vero Divino quod immediate a Domino procedit, quod repræsentatur per Moschen, per Verum Divinum quod mediate & per Aharonem repræsentatur, quod sit influxus, quod dicere etiam sit influere, videatur n: 5743. 6152. 6291. 7291. 7381. 8222. 8262, & quod Moscheh sit Verum quod immediate a Domino procedit, & Aharon quod mediate, n: 7009. 7010. 7089. 7382. Quid Verum immediate a Domino procedens, & quid Verum mediate, n: 7055. 7056. 7058.

8438.

8438. Dic ad omnem cætum filiorum Israelis, quod significet instructionem, constat ex significatione dicere, cum a Vero Divino ad illos qui ab Ecclesia de faciendis ex Divino mandato, quod sit instructio, ut quoque n: 7186. 7267. 7304. 7380. 7517. 8127; & ex significatione cætus filiorum Israelis, quod sint qui ab Ecclesia spirituali, de qua n: 7843.

8439. Appropinquate coram Jehovah, quod significet statum receptionis & applicationem ad illum, constat ex significatione appropinquare coram Jehovah, quod sit influxus, de qua n: 8159, & inde quoque receptio, nam receptio est reciprocum influxus, correspondent enim sibi mutuo: quantum homo recipit influxum Divinum, tantum dicitur appropinquare coram Ipso, appropinquo coram Jehovah in spirituali sensu non aliud est, nam fit appropinquo ad Ipsum per fidem & amorem, & quia & fides & amor est a Jehovah, hoc est, Domino, est etiam appropinquo ad Ipsum receptio boni & veri ab Ipso influentis: quod etiam sit applicatio, est quia receptio non est aliquid, nisi etiam sit applicatio, nempe ad usum; transit enim influxus a Divino primum in perceptionem, quæ est intellectus apud hominem, inde in voluntatem, & dein in actum, hoc est, in bonum opus, quod est usus, & ibi definit; cum influxus boni & veri a Domino transitum hunc facit, tunc bonum & verum appropriantur homini, nam tunc influxus vadit usque in ultimum ordinis, hoc est, in ultimum naturæ, quo tendit omnis influxus Divinus; ille homo, apud quem influxus Divinus ita vadit, vocari potest via cœli: ex his nunc constare potest, quod per appropinquare coram Jehovah significetur status receptionis & applicatio ad illum; hic status receptionis boni quod per mannam significatur, & jucundi quod per selav.

8440. Quia audivit murmurationes vestras, quod significet propter indolentiam in tentatione, ut opem ferat, constat ex significatione audire, cum de Jehovah, quod sit misereri & opem ferre, inde quoque cessare facere, de qua supra n: 8428; & ex significatione murmurationum, quod sint indolentia in tentatione & querimonia, de qua n: 8351. 8428. 8433.

8441. Et fuit, ut loqui Aharon ad omnem cætum Israelis, quod significet instructionem a Divino per influxum, constat ex significatione loqui, cum a Divino per Verum mediate a Domino procedens, quod repræsentatur per Aharonem, quod sit instructio per influxum, nam Divinus influxus apud hominem est in Verum quo instructus est; quod loqui sit influxus, videatur n: 2951. 5481. 5797. 7270. 8128; & quod sit instructio, n: 7226. 7241; & ex repræsentatione Aharonis, quod sit Verum mediate a Domino procedens, de qua n: 7009. 7382.

8442. Et respexerunt ad desertum, quod significet recordationem status tentationis in quo fuerunt, constat ex significatione respicere ad aliquid, quod sit cogitatio & reflexio, de qua n: 7341, inde quoque recordatio, nam qui cogitat & reflectit, is recordatur; & ex significatione deserti, quod sit status subeundi tentationes, de qua n: 6828. 8098.

8443. Et ecce gloria Jehovah visa in nube, quod significet præsentiam Domini

Domini in Vero accommodato ad apperceptionem, constat ex significatione Gloriæ Jehovæ, quod sit præsentia & adventus Domini, de qua supra n: 8427; & ex significatione nubis, quod sit sensus literalis Verbi, de qua Præfat: ad Cap: xviii: Genes: & n: 4391. 5922. 6343 fin: 6752. 8106, ita Verum accommodatum ad apperceptionem, nam Verbum in litera est tale Verum; at Gloria quæ in nube, est Divinum Verum quod non ita accommodatum est ad apperceptionem, quia est supra sensuum fallacias & apparentias, ita est quoque sensus internus Verbi, Præfat: ad Cap: xviii: Genes: n: 5922. 8427; quod Gloria sit sensus internus Verbi, est quia in illo sensu agitur de Ecclesia & de Regno Domini, & in supremo sensu de Ipso Domino, in quo sensu etiam est ipsissimum Divinum Verum. Verum Divinum non est unius gradus, sed plurium; Verum Divinum in primo gradu & quoque in secundo, est quod immediate procedit a Domino, hoc supra intellectum angelicum est; Verum autem Divinum in tertio gradu, est quale est in intimo seu tertio cœlo, hoc tale est, ut ne hilum ejus ab homine capi possit; Verum Divinum in quarto gradu est quale est in medio seu secundo cœlo, hoc nec intelligibile est homini; Verum autem Divinum in quinto gradu, est quale est in ultimo seu primo cœlo; hoc aliquantisper ab homine sed illustrato, percipi potest, at usque est tale, ut multa ejus pars per voces humanas enuntiari nequeat, & cum cadit in ideas, facit facultatem percipiendi, & quoque credendi quod ita sit; at Verum Divinum in sexto gradu, est quale est apud hominem, accommodatum ejus apperceptioni, ita est sensus literæ Verbi; hic sensus seu hoc verum repræsentatur per nubem, & interiora vera per gloriam in nube; inde est, quod Jehovah, hoc est, Dominus toties apparuerit Moschi & filiis Israelis in nube, ut Exod: xxiii: 15. 16. Cap: xl: 34. 35. 1 Reg: viii: 10. 11. Matth: xxiv: 30, & alibi; apparitio Domini est per Divinum Verum, & quoque est Divinum Verum. Quod nubes sit Verum accommodatum apperceptioni, est ex repræsentativis in altera vita, ibi loquela angelica superiorum cœlorum, apparet illis qui infra sunt, sicut lux, & quoque sicut splendor e luce; at loquela angelorum inferioris cœli apparet sicut nubes candida, in varia forma, & in densitate & tenuitate secundum quale veritatum: ex his constare potest, quod per gloriam Jehovæ visam in nube, significetur præsentia Domini in Vero accommodato ad apperceptionem.

8444. Et loquutus Jehovah ad Moschen, dicendo, quod significet Verum quod a Divino Domini procedit, in quo præsentia Domini, constat ex significatione loqui, quod sit influxus & instructio, ut supra n: 8441; ex repræsentatione Moschis, quod sit Verum quod a Divino Domini procedit, de qua n: 6752. 6771. 6827 7014. 7010. 7089. 7382: præsentia Domini in Vero a Divino significatur per quod Jehovah cum Moscheh loquutus sit e nube, ubi vita gloria Jehovæ, nam gloria Jehovæ est præsentia Domini in Vero quod ab Ipso procedit, n: 8427.

8445. Audiivi murmurationes filiorum Israelis, quod significet quod cessaturæ querimonie quæ ex tentatione, ut supra n: 8428. 8433, ubi similia verba.

8446.

8446. Loquere ad illos dicendo, quod significet informationem per influxum, constat ex significatione loqui in historicis Verbi, quod sit informatio, ut n: 8041; & dicere, quod sit influxus, n: 6921. 7291. 7381. 8221. 8262.

8447. Inter vesp̄as comedetis carnem, quod significet quod in fine status appropriabitur jucundum, videatur supra n: 8431, ubi similia verba.

8448. Et in matuta satiabimini pane, quod significet quod in principio status novi habebitur bonum quantum recipere possent, ut etiam supra n: 8432.

8449. Et cognoscetis quod Ego Jehovah, quod significet ut sciant quod Dominus solus Deus, constat ex illis quæ prius n: 7401. 7444. 7544. 7598. 7636, dicta & ostensa sunt.

8450. Vers: 13. 14. 15. *Et factum in Vespera, & ascendit selav, & obtexit castra; & in matuta fuit positio roris circum castra. Et desit positio roris, & ecce super facies deserti minutum rotundum, minutum sicut pruina super terra. Et viderunt filii Israelis, & dixerunt vir ad fratrem suum, Man hoc, quia non sciverunt quid hoc: & dixit Moscheh ad illos, hoc panis, quem dedit Jehovah vobis ad edendum. Et factum in vespera, significat finem status: & ascendit selav, significat jucundum naturale per quod bonum: & obtexit castra, significat quod impleverit hominis naturale: & in matuta, significat principium status novi: fuit positio roris circum castra, significat verum pacis adjungens se: & ascendit positio roris, significat veri insinuationem: & ecce super facies deserti, significat novum voluntarium: minutum rotundum, significat bonum veri in prima formatione: minutum sicut pruina super terra, significat verum in forma boni consistens & fluens; & viderunt filii Israelis, significat apperceptionem: & dixerunt vir ad fratrem suum, significat obstupescientiam: nam hoc, quia non sciverunt quid hoc, significat ex non cognito: & dixit Moscheh ad illos, significat informationem per verum a Divino: hoc panis, quem dedit Jehovah vobis ad edendum, significat quod hoc bonum quod appropriabitur & faciet vitam illorum, in supremo sensu quod hoc Dominus in vobis.*

8451. Et factum in vespera, quod significet finem status, constat ex significatione vesp̄aræ, quod sit finis status, de qua supra n: 8426.

8452. Et ascendit selav, quod significet jucundum naturale per quod bonum, constat ex significatione selav, quod sit jucundum naturale: quod selav sit jucundum naturale, est quia avis maris erat, & per avem maris significatur naturale, perque carnem ejus, quæ desiderabatur, jucundum, de qua supra n: 8431; quod quoque sit per quod bonum, est quia dabatur in vespera; cum enim in altera vita est status qui correspondet vesp̄aræ, tunc spiritus boni, & quoque angeli, remittuntur in statum affectionum naturalium, in quibus fuerunt cum in mundo, consequenter in jucunda naturalis sui hominis; causa est, ut inde bonum, hoc est, ut inde perficiantur, n: 8426; omnes perficiuntur per implantationem fidei & charitatis in externo seu naturali homine, nam nisi illa ibi implantantur, non influere potest bonum & verum ab interno seu spirituali homine, hoc est, a Domino per illum, non enim

enim est receptio ; & si non receptio, sistitur & perit influxus, imo internus homo etiam clauditur ; inde patet, quod naturale omnino accommodandum sit, ut sit receptaculum : hoc fit per jucunda, nam bona, quæ naturalis hominis sunt, vocantur jucunda, quia sentiuntur. Quod selav sit jucundum naturale, est causa, ut dictum, quia avis maris erat, nam dicitur quod abreptus sit e mari, "Ventus profectus est a Jehovah, & abripuit selav e mari, & demisit super castra," Num : xi : 31, atque per avem maris & ejus carnem significatur jucundum naturale, ac in opposito sensu jucundum concupiscentiæ ; hoc significat selav in sequentibus apud Moschen, "Colluvies quæ in medio populi concupiverunt concupiscentiam, & volebant habere carnem, dicebant, nunc anima nostra arida est, nec quicquam nisi quod ad man oculi nostri : ventus profectus est a cum Jehovah, & abripuit selav e mari, & demisit super castra : surrexit populus toto die illo, & tota nocte, totoque die crastino, ac collegerunt selav ; qui minimum, collegerunt decem omeres, quos sibi expanderunt expandendo circa castra : caro adhuc inter dentes eorum antequam deglutiretur, cum ira Jehovah exarsit in populum, & percussit Jehovah in populo plagam magnam valde ; unde vocavit nomen loci illius *sepulchra concupiscentiæ*, quia ibi sepeliverunt populum *concupiscentes*," Num : xi : 5. 6. 31. 32. 33. 34 ; hic selav pro jucundo concupiscentiæ. Jucundum concupiscentiæ vocatur, cum jucundum alicujus amoris corporei aut mundani dominatur, ac totum hominem occupat, usque ut exstinguat bonum & verum fidei apud illum ; hoc jucundum est quod describitur, propter quod percussi sunt plaga magna : at jucundum naturale, quod in hoc Capite significatur per selav, quod datum populo in Vespera, non est jucundum concupiscentiæ, sed est jucundum naturalis seu externi hominis correspondens bono spiritualis seu interni ; hoc jucundum in se habet bonum spirituale, at jucundum concupiscentiæ, de quo Num : xi ; in se habet malum infernale ; utrumque dicitur jucundum, & quoque utrumque sentitur & jucundum, sed maxima intercedit differentia, unum enim in se habet cælum, alterum in se habet infernum, etiam unum fit homini cælum, & alterum fit homini infernum, cum externum exuitur : hæc se habent sicut binæ mulieres, quæ similiter facie pulchræ & vita amænæ apparent in externa forma, sed prorsus dissimiles sunt in interna, una nempe castra & sana, altera lasciva & putida, ita una quoad spiritum suum angelis, altera quoad spiritum suum diabolis ; quales autem sunt, non apparet nisi cum externum evolvitur, ac internum revelatur : hæc dicta sunt, ut sciatur quid jucundum naturale in quo bonum, quod significatur per selav in hoc Capite, & quid jucundum naturale in quo malum, quod significatur per selav Num : Cap : xi.

8453. Et obtexit castra, quod significet quod impleverit hominis naturale, constat ex significatione obtegere, quod sit implere ; & ex significatione castrorum, quod sint bona & vera, de qua n : 8193. 8196, hic naturale, quod est continens, nam naturale continet bona & vera, & absque illis non est naturale vivum, nec bonum & verum externi seu naturalis hominis absque naturali

sunt aliquid: inde est, quod castra, quia significant vera & bona, etiam significant naturali in quo illa sunt.

8454. Et in matuta, quod significet principium status novi, constat ex significatione matutæ, quod sit principium status novi, de qua n: 8427.

8455. Fuit positio roris circum castra, quod significet verum pacis adjungens se, constat ex significatione roris, quod sit verum pacis, de qua n: 3579; causa quod ros sit verum pacis, est quia mane descendit de coelo, & apparet super viretes sicut tenue imbris, & quodque præ imbre recondit aliquid dulcis seu jucundi, unde gramen & seges agri lætantur, & mane est status pacis, n: 2780: quid pax videatur n: 2780. 3696. 4681. 5662; quod nempe se habeat sicut aurora in terra, quæ animos universali jucundo lætificat; & verum pacis est sicut lux auroræ: hoc Verum, quod vocatur Verum pacis, est ipsum Divinum Verum in Coelo a Domino, ac afficit universaliter omnes qui ibi, & facit ut cœlum sit cœlum; pax enim in se habet confidentiam in Dominum, quod Ipse regat omnia, ac provideat omnia, & quod ad finem bonum ducat; cum homo in fide horum est, tunc in pace est, nam tunc nihil timet, & nulla sollicitudo de futuris illum inquietem reddit; in tunc statum venit homo quantum in amorem in Dominum: statum pacis aufert omne malum, imprimis confidentia sui: creditur quod malus in pace sit, cum in læto & tranquillo ex eo quod omnia ei succedant; sed hoc non est pax, est jucundum & tranquillum cupiditatum, quod mentitur statum pacis; at id jucundum, quia oppositum est jucundo pacis, vertitur in altera vita in injucundum, tale enim latet intus in illo; in altera vita exteriora successive evolvuntur usque ad intima, pax est intimum in omni jucundo, etiam in injucundo apud hominem qui in bono est; quantum itaque is exiit externum, tantum revelatur status pacis, & tantum afficitur fausto, beato & felici, cujus origo est ab Ipso Domino. De statu pacis, qui in coelo, dici potest quod sit talis, ut nullis verbis describi queat, nec per ullam ideam ex mundo venire in cogitationem & perceptionem hominis, quamdiu est in mundo; est super omnem sensum tunc; tranquillum animi, contentum, & lætum ex successibus, nihil sunt respective; nam hæc afficiunt modo externa, at pax afficit omnium intima, primas substantias, & substantiarum principia apud hominem, & inde se derivat & effundit in substantiata & principiata, ac ea afficit amæno, & idearum origines, proinde fines vitæ hominis fausto & felici; & sic mentem hominis facit cœlum.

8456. Et ascendit positio roris, quod significet veri insinuationem, constat ex significatione ascendere, quod hic sit dissipari & sic ad conspectum non apparere; & ex significatione roris, quod sit verum pacis, de qua mox supra; positio hujus super mannam significat insinuationem veri, nam verum pacis est Divinum Verum a Domino procedens in coelo, hoc quia intimum est, se insinuat in verum quod infra est, & vivificat illud, sicut ros solet gramen aut segetem super quam mane cadit; cum verum quod infra est ab illo vivificatum est, tunc verum pacis ascendit, hoc est, quoad apparentiam desinit, & conspicitur

conspicitur verum quod ab illo vitam acceperat; ita nascitur verum fidei; nam omne verum doctrinæ seu Verbi non fit verum apud hominem, priusquam a Divino acceperat vitam, & vitam accipit per insinuationem veri quod a Domino procedit, quod vocatur verum pacis; hoc verum non est verum fidei, sed est vita seu anima veri fidei, & disponit omnia quæ in Vero, quod verum fidei vocatur, in formam cœlestem, & quoque postea ipsa vera inter se: ex his constare potest, quomodo se habet cum insinuatione veri apud hominem per verum pacis. Sciendum etiam est, quod inferiora seu exteriora apud hominem, qui regeneratur, vitam accipiant a superioribus seu interioribus successive, ita verum fidei a vero pacis, & hoc ab Ipso Domino; insinuatione vitæ a Domino apud illos qui regenerantur fit in ordine successivo ab Ipso, ita per intimum, & sic per interiora ad exteriora; inde apud regeneratos apertum est usque a Domino, at apud illos, qui non regenerati sunt, est clausum.

8457. Et ecce super facies deserti, quod significet novum voluntarium, constat ex significatione deserti, quod hic sit novum voluntarium per insinuationem veri; novum enim voluntarium formatur a bono per verum apud hominem Ecclesiæ spiritualis, & apparet apud illum sicut conscientia, quæ quod sit conscientia veri, constat ex illis quæ de regeneratione hominis spiritualis prius ostensa sunt. Desertum proprie significat inexcultum & inhabitatum, in spirituali sensu significat ubi non bonum & verum, ita quoque ubi non vita, n: 1927. 2708. 3900; quare cum dicitur quod ros apparuerit super facie deserti, & sub rore manna, per desertum significatur novum voluntarium.

8458. Minutum rotundum, quod significet bonum veri in prima formatione, constat ex significatione minuti, quod predicetur de vero; & ex significatione rotundi, quod prædicetur de bono; inde minutum rotundum prædicatur de bono veri. Bonum Veri dicitur bonum apud hominem Ecclesiæ spiritualis, estque non modo quoad originem sed etiam quoad essentiam Verum; ut verum apparet, aut ut bonum sentitur, proinde ut verum format intellectualem mentis, ac ut bonum format novum voluntarium; distinguitur enim Intellectuale a Voluntario in homine per id, quod Intellectuale sistat sibi res in forma, & ut videat illas sicut in luce, Voluntarium autem afficiatur illis, ut sentiat illas simul sicut jucundum, ita sicut bonum, & hoc secundum quale formæ. Quod minutum prædicetur de vero, & rotundum de bono, causam ex apparitionibus veri & boni in altera vita trahit; cum vera & bona sistuntur visibilia, quod fit in altera vita manifeste ad oculos spirituum & angelorum, tunc verum sistitur in quantitate discreta, proinde sicut multum, aut sicut minutum, secundum veri quale; sistitur etiam Verum ut angulare in varia forma; & quoque sistitur ut album; bonum autem ibi sistitur in quantitate continua, sic non ut multum nec ut minutum; sistitur bonum etiam ut rotundum, quod est continuum in forma; & quoad colorem ut cæruleum, flavum ac rubrum: quod ita appareant bonum & verum, cum sistuntur visibilia, est ex differentia illorum quoad quale, quod ita in forma naturali se effert & præsentat,

præsentat, cum visibile fit: inde est, quod res quæ in mundo accedunt ad tales formas, significant vel vera vel bona; nam nihil in universo datur, quod non se refert quoad quale vel ad bonum vel ad verum.

8459. Minutum sicut pruina super terra, quod significet verum in forma boni consistens & fluens, constat ex significatione minuti, quod prædicetur de vero, de qua mox supra; & ex significatione sicut pruina, quod sit in forma boni: bonum veri, quod est bonum hominis Ecclesiæ spiritualis, n: 8458, comparatur pruinae ex continuo respectu ad nivem; nix ex minuto & albo prædicatur de vero, at pruina ex continuo prædicatur de Vero facto bono, quod est bonum veri. Quod nix prædicetur de Vero, patet ab his locis; apud Marcum, "Cum Jesus transformatus est, vestimenta Ipsius facta sunt splendens, *alba valde sicut nix*," ix: 3. Apud Matthæum, "Angelis ad sepulchrum erat species sicut fulgur, & *indumentum album sicut nix*," xxviii: 2. 3. Apud Johannem, "Vidi in medio septem candelabrorum similem Filio hominis, Caput Ipsius, & *capilla albi sicut lana alba, sicut nix*," Apoc: i: 13. 14. Apud Jeremiam, "*Albi erant naziræi præ nive*, candidi erant præ lacte," Thren: iv: 7. Apud Davidem, "Expiabis me hyssopo & mundus fiam, lavabis me & *præ nive dealabor*," Psalm: li: 9. Apud Danielelem, "Videns fui usque dum throni projecti sunt, & Antiquus dierum sedet, *Vestis Ejus sicut nix alba*, & crinis capitis Ejus sicut lana munda," vii: 9; in his locis nix prædicatur de Vero ex albedine, cui vestes comparantur, quia Vestes in sensu spirituali sunt vera, n: 4545. 4763. 5248. 5319. 5954. 6914. 6917. 6918; ex his patet, quid pruina, quod sit verum in forma boni. Verum in forma boni consistens & fluens dicitur, quia Verum est forma boni, & bonum est illius formæ vita est quasi anima.

8460. Et viderunt filii Israelis, quod significet apperceptionem, constat ex significatione videre, quod sit intelligere & appercipere, de qua n: 2150. 2325. 2807. 3764. 4403 ad 4421. 4567.

8461. Et dixerunt vir ad fratrem suum, quod significet obstupiscentiam, constat ex eo quod dicere involvat illud quod sequitur, hic quod obstupescerent cum viderent mannam, dixerunt enim, *Man hoc, quia non sciverunt quid hoc*; & ex significatione vir ad fratrem, quod sit mutuo, de qua n: 4725.

8462. Man hoc, quia non sciverunt quid hoc, quod significet in non cognito, nempe obstupiscentiam, constat ex eo quod *Man* in sua Lingua sit *quid*, ita non cognitum: quod inde panis, qui datus est filiis Israelis in deserto, manna dictus sit, est quia panis ille significat bonum charitatis quod gignitur per verum fidei; id bonum est prorsus incognitum homini ante regenerationem, & ne quidem scitur quod detur; homo enim ante regenerationem credit, quod præter jucunda amoris sui & mundi, quæ vocat bona, nusquam dari queat bonum, quod non inde sit, aut tale sit; si quis diceret tunc, quod bonum interius sit, quod quamdiu jucunda amoris sui & mundi dominantur, non ad apperceptionem venire potest, consequenter non ad cognitionem, & quod hoc bonum sit in quo sunt spiritus boni & angeli, tunc obstupescunt sicut ad prorsus incognitum, & sicut ad non dabile; cum tamen
hoc

hoc bonum immensum transcendit jucunda amoris sui & mundi: quod qui in amoribus sui & mundi sunt, non sciant quid charitas & fides, & quid bonum facere absque remuneratione, & quod hoc sit cœlum in homine; & quod credant nihil gaudii & vitæ superesse, si privantur jucundis illorum amorum, cum tamen tunc gaudium cœleste inchoat, videatur n: 8037: ex his nunc patet, cum man dictum sit ex quid hoc.

8463. Et dixit Moscheh ad illos, quod significet informationem per Verum a Divino, constat ex significatione dicere, quod sit informatio, ut n: 7769. 7793. 7825. 8041; & ex repræsentatione Moschis, quod sit Verum quod Legis a Divino, de qua n: 6771. 6827.

8464. Hic panis quem dedit Jehovah vobis ad edendum, quod significet quod hoc bonum quod appropriabitur & faciet vitam illorum, in supremo sensu quod hoc sit Dominus in vobis, constat ex significatione panis, quod sit bonum cœleste & spirituale, & in supremo sensu quod sit Dominus, de qua n: 276. 680. 2165. 2177. 3464. 3478. 3735. 3813. 4211. 4217. 4735. 4976. 5915, hic bonum spirituale, hoc est, bonum hominis Ecclesiæ spiritualis, quod est bonum veri, de quo mox supra n: 8458; quia panis ille erat manna, sequitur quod per mannam significetur id bonum; quod etiam elucet ex descriptione ejus Vers: 31 hujus Capitis "quod esset sicut semen coriandri album, & sapor ejus sicut placentæ in melle"; & quoque ex descriptione ejus Num: XI, "Man erat sicut semen coriandri, & species ejus sicut species bdelli: moluerunt molis, aut contuderunt in mortario, & coxerunt in cacabo, & fecerunt ex eo placentas; sapor ejus erat sicut sapor succi olei," Vers: 7. 8: ex singulis ibi patet, quod manna in sensu spirituali sit bonum veri, hoc est, bonum Ecclesiæ spiritualis: inde etiam vocatur frumentum cœlorum apud Davidem, "Præcepit ætheribus desuper, & ostia cœlorum patefecit, & depluere fecit super illos man, & frumentum cœlorum dedit illis," Psalm: LXXVIII: 24, frumentum quod sit bonum veri, videatur n: 5295. 5410: manna etiam pro bono veri, quod datur illis qui tentationes subeunt & vincunt, apud Johannem, "Qui vincit, illi dabo ut comedat de manna abscondito, & dabo illi calculum album," Apoc: 11: 17. Quod Manna in supremo sensu sit Dominus in nobis, constat ex ipsis Domini verbis apud Johannem, "Patres vestri comederunt mannam in deserto, & mortui sunt: hic est panis qui e cœlo descendit, ut quis ex eo comedat, non moriatur: Ego sum panis vivus qui e cœlo descendit; si quis comedit ex hoc pane, vivet in æternum," VI: 49. 50. 51. 58; ex his manifeste patet, quod per mannam in supremo sensu significetur Dominus: causa est, quia manna est bonum veri, & omne bonum est a Domino, & inde Dominus est in bono, estque ipsum bonum. Quod bonum illud iis appropriabitur, & faciet vitam illorum, significatur per edere, n: 3168. 3513. 3596. 4745; bonum enim quod a Domino, facit vitam cœli apud hominem, ac deinceps nutrit ac sustentat illam.

8465. Vers: 16. 17. 18. *Hoc verbum quod præcepit Jehovah, colligite de eo quisque ad os edere sui, omerem ad caput, numerum animarum, quisque ei qui in tentorio suo accipite. Et fecerunt ita filii Israelis, & colligerunt redigens ad numerum*

merosum & ad paucum. Et mensi sunt omer, & non superfluum fecit numeroso & paucum non defuit, qui que ad os edere sui collegerunt. Hoc verbum quod præcepit Jehovah, significat mandatum de illo a Divino: colligite de eo quisque ad os edere sui, significat receptionem & appropriationem secundum cuiusvis facultatem: omerem ad caput, significat quantum cuiusvis: numerum animarum vestrarum, significat quantum omnibus in societate: quisque ei qui in tentorio suo accipite, significat communicationem cum illis, & inde bonum commune: & fecerunt ita filii Israelis, significat effectum: & collegerunt redigens ad numerosum & ad paucum, significat receptionem secundum potentiam cuiusvis societatis: & mensi sunt omer, significat receptionis boni potentiam: & non superfluum fecit numeroso & paucum non defuit, significat quod iusta esset ratio cuique in particulari & communi: quisque ad os edere sui collegerunt, significat receptionem secundum cuiusvis facultatem.

8466. Hoc verbum quod præcepit Jehovah, quod significet mandatum de illo ex Divino, constat ex significatione verbi, quod sit res de qua agitur; & ex significatione præcipere, cum a Jehovah, quod sit mandatum.

8467. Colligite de eo quisque ad os edere sui, quod significet receptionem & appropriationem secundum cuiusvis facultatem, constat ex significatione colligere, cum dicitur de bono veri quod significatur per mannam, quod sit recipere; & ex significatione quisque ad os edere sui, quod sit appropriatio secundum cuiusvis facultatem; ad os edere enim, cum de cibo agitur, est secundum necessitatem requisitam nutritionis, at cum de bono veri dicitur, est secundum facultatem receptionis & appropriationis, nam per edere in sensu spirituali significatur appropriari, n: 3168. 3513 fin: 3596. 4745.

8468. Omerem ad caput, quod significet quantum cuiusvis, constat ex significatione omeris, quod sit quantum satis, de qua sequitur, & ex significatione ad caput, quod sit pro quovis. Quod Omer sit quantum satis, est quia erat decima pars ephæ, ut patet a Versu ultimo hujus Capituli, ac decem significant plenum, n: 3107, inde decima pars significat quantum satis, hic cuique, quod est ad caput: Omer nominatur solum in hoc Capite, alibi Chomer, qui erat mensura continens decem ephas, ac inde significabat plenum; ut apud Hofcheam, "Comparavi mulierem adulteram per quindecim argenti, & Chomerem hordeorum, & semichomerem hordeorum," III: 2; ibi per mulierem adulteram intelligitur domus Israelis, in sensu spirituali Ecclesia ibi, quæ quod comparata sit pleno pretio significatur per quindecim argenti, & per chomerem hordeorum; quindecim argenti prædicantur de vero, & chomer hordeorum de bono. Apud Ezechielem, "Lances justitiæ, & epha justitiæ, & bath justitiæ, erit vobis: ephæ & bathi mensura una erit, ad tollendas decimas chomeris batho, & decimo chomeris epha: juxta chomerem erit mensura tua: hæc sublatio quam tolletis, sexta ephæ de chomere tritici, de hordeis: & statutum olei bathus pro oleo, decima bathi de coro, decem bathi Chomer, nam decem bathi Chomer," XLIV: 10. 11. 13. 14, ibi agitur de nova terra & de novo templo, per quæ significatur Regnum spirituale Domini; quisque videre potest, quod ibi non erunt Chomer, nec epha, nec bathus, nec corus, & quoque

quæ non criticum, hordeum, oleum; inde constat, quod per illa significantur talia quæ in dicto Regno, quæ quod sint spiritualia patet, ita quæ vel ad bonum quod charitatis, vel ad verum quod fidei referuntur; chomer prædicatur de bono, quia est mensura tritici & hordei, similiter epha; at bathus prædicatur de vero, quia est mensura vini, & quia etiam est mensura olei, per quod significatur bonum amoris, dicitur quod bathus erit Chomeris sicut epha, quod est in sensu spirituali, quod omnia ibi referuntur ad bonum, & quoque quod verum ibi erit bonum; & quod hoc dabitur plene, nam per chomerem significatur plenum. Apud Esaïam, "Domus multæ in devastationem erunt, magnæ & pulchræ, ut non sit habitator, nam decem jugera vineæ facient bathum unum, & *sementis Chomeris faciet epham*," v: 9. 10, hic decem jugera pro pleno & quoque pro multo, similiter Chomer, at bathus & epha pro paucis, nam cum decem sunt multum, decima pars est paucum. Apud Moschen, "Quod si de agro possessionis suæ sanctificaverit vir Jehovæ, æstimatio tua juxta sementim ejus, *sementis chomeris hordei* pro quinquaginta siclis argenti," Levit: xxvii: 16, ibi sementis chomeris, & quoque quinquaginta sicli pro pleno æstimationis: quia chomer significat plenum, *decem chomeres* significant nimium & superfluum, Num: xi: 32.

8469. Numerum animarum vestrarum, quod significet quantum omnibus in societate, nempe bonum veri quod per mannam significatur, constat ex significatione ad numerum animarum, quod sit quantum satis ad omnes in societate; cum enim per omerem ad caput significatur quantum satis cuique, per ad numerum animarum significatur quantum omnibus in societate. Agitur hic de bono quod illis qui e Regno spirituali Domini, quod bonum significatur per mannam, & quod hoc dabitur quantum satis erit cuique, & quantum satis erit societati; unaquævis enim domus ex filiis Israelis repræsentabat unam societatem in cælo, n: 7836. 7891. 7996. 7997. Cum societatibus in cælo ita se habet; cælum consistit ex innumeris societatibus, quæ inter se distinctæ sunt; unaquævis societas habet bonum commune distinctum a bono aliarum societatum, unusquisque etiam in societate habet bonum particulare distinctum a bono alterius in societate, ex bonis illorum qui in societate distinctis, & sic variis, at usque congruis, sit forma, quæ forma cœlestis vocatur; universum cælum ex talibus formis consistit; conjunctiones illæ vocantur formæ respective ad bona, at societates respective ad personas: hæc repræsentabantur per distinctiones filiorum Israelis in Tribus, Familias, & Domus.

8470. Quisque ei qui in tentorio suo accipite, quod significet communicationem cum illis, & inde bonum commune, constat ex significatione tentorii, quod sit societas quoad bonum; tentorium hic simile significat cum domo, cum enim peregrinabantur fuerunt in tentoriis. Quod quisque acciperet ei qui ibi, significat communicationem cum illis, ita quoque inde commune bonum. Hæc quia involvunt illa quæ in societatibus in cælo existunt, ut mox supra n: 8469, est dictum, adhuc dicetur quomodo cum illis se habet, ut inde sciatur quid intelligitur per communicationem cum illis in societate, & cum communi bono quod inde, quæ significantur per quod quisque ei qui in tentorio

tentorio suo acciperet; unusquisque in societate in cœlo communicat suum bonum cum omnibus qui in societate, & omnes ibi communicant cum unoquoque, inde existit bonum omnium in communi, hoc est, commune bonum; hoc bonum communicatur cum communi bono aliarum societatum, inde existit bonum adhuc communius, & tandem communissimum: talis communicatio est in cœlo, & inde est quod unum sint, prorsus sicut organa, membra & viscera in homine, quæ tametsi varia ac dissimilia sunt, usque tamen per tales communicationes unum sistunt: talis communicatio bonorum datur unice per amorem, quæ est conjunctio spiritualis; universale formans ac ordinans omnia & singula, est Divinum Bonum Divini amoris a Domino.

8471. Et fecerunt ita filii Israelis, quod significet effectum, constat absque explicatione.

8472. Et collegerunt redigens ad numerosum & ad paucum, quod significet receptionem secundum potentiam cujusvis societatis, constat ex significatione colligere, quod sit recipere, ut supra n: 8467; & ex significatione redigens ad numerosum & ad paucum, quod sit secundum potentiam cujusvis societatis. Quomodo hæc se habent, evolvendum est ex illis quæ existunt in societatibus in cœlo, nam manna est cibus cœlestis, & cibus cœlestis est bonum & verum, ac bonum & verum in cœlo est Dominus, quia ab Ipso: ex his constare potest, quod hæc, quæ de manna statuta sunt, sint talia quæ in dictis societatibus existunt: cum his ita se habet; Divinum Bonum, quod a Domino procedit, communicatur cum omnibus in cœlo universaliter & singulariter, sed ubivis secundum potentiam recipiendi; sunt enim qui parum recipiunt, & sunt qui multum; qui parum recipiunt, sunt in terminis cœli, at qui multum, sunt in interioribus ibi: quisque ibi in potentia recipiendi est secundum quale & quantum boni in mundo acquisiti: potentiæ differentia est quæ significatur per numerosum & paucum.

8473. Et mensi sunt omeres, quod significet receptionis boni potentiam, constat ex significatione omeris, quod sit quantum satis, de qua supra n: 8468, ita quoque potentia.

8474. Et non superfluum fecit numeroso, & paucis non defuit, quod significet quod justa esset ratio cuique in particulari & in communi, constat ex significatione non superfluum facere, & quoque non deesse, quod sit justa ratione uti; & ex significatione numerosi & pauci, quod sit differentia potentiæ, de qua supra n: 8472 fin: hic secundum potentiam cujusvis in particulari & communi.

8475. Quisque ad os edere sui collegerunt, quod significet receptionem secundum cujusvis facultatem, constat ex illis supra n: 8467, ubi eadem verba.

8476. Vers: 19. 20. *Et dixit Moscheb ad illos, quisque ne residuum faciat de illo usque ad mane. Et non audiverunt ad Moschen, & residuum fecerunt viri ex illo usque ad mane, & vermiculavit vermes, & computruit, & succensuit super illos Moscheb.* Et dixit Moscheb ad illos, significat exhortationem: quisque ne residuum faciat de illo usque ad mane, significat quod non solliciti erunt de ejus acquisitione ex se: & non audiverunt ad Moschen, significat non

non fidem, & inde non obedientiam : & residuum fecerunt viri ex illo usque ad mane, significat abusum boni Divini, quod ex se sibi id comparare vel-
lent : & vermiculavit vermes, significat quod inde spurcum : & computruit,
significat inde infernale : & succensuit super illos Moscheh, significat quod
avertent inde a se Verum Divinum.

8477. Et dixit Moscheh ad illos, quod significet exhortationem, constat
ex significatione dicere, quod involvat id quod sequitur, hic exhortationem,
ne residuum facerent ad mane ; quod dicere etiam sit exhortatio, videatur
n : 7098. 8178.

8478. Quisque ne residuum faciat de illo usque ad mane, quod significet
quod non solliciti erunt de ejus acquisitione ex se, constat ex eo quod manna
quovis mane daretur, & quod residuo innascerentur vermes, per quæ signifi-
catur quod Dominus quotidie provideat necessitates, & quod sic ex se de illa-
rum acquisitione non solliciti esse debeant : hoc quoque intelligitur per *Panem*
quotidianum, in Oratione Domini, & quoque per Domini verba apud Mat-
thæum, “ Ne solliciti sitis animæ vestræ quid esuri sitis aut bibitori, neque
corpori vestro quid induituri : quid de indumentis solliciti estis, considerate
lilia agri quomodo crescunt, non laborant, neque nent : ne itaque solliciti sitis,
ut dicatis, quid edemus & quid bibemus, aut quo induemur, nam ista omnia
gentes quærunt ; nonne Pater vester cœlestis novit, quod opus habeatis his
omnibus : quærite primum Regnum cœlorum, ejusque justitiam, tunc hæc
omnia adjicientur vobis : ne sitis igitur solliciti in crastinum, nam crastinus
dies curam habebit illorum quæ illius sunt,” VI : 25 ad fin : pariter apud
Lucam Cap : XII : 11. 12. 22 ad 31. Quia in hoc Versu & in sequente agi-
tur in sensu interno de cura pro crastino, & quod illa cura non solum prohi-
bita sit, sed etiam damnata ; quod prohibita, significatur per quod de manna
non residuum facerent ad mane ; & quod damnata, significatur per quod
residuo innatus sit vermis, & id computruerit : qui rem non ultra quam ex
sensu literæ intuetur, credere potest quod omnis cura pro crastino abjicienda
sit, & sic quod necessitates quotidie ex cœlo expectanda ; sed qui rem altius
quam ex litera intuetur, ut qui ex sensu interno, scire potest quid per curam
crastina intelligitur : non intelligitur cura comparandi sibi victum & amictum,
& quoque facultates pro tempore venturo, nam non contra ordinem est pro-
spicere sibi & suis ; sed illi curam crastini habent, qui non sunt contenti sua
forte, qui non fidunt Divino sed sibi, quique spectant solum ad mundana &
terrestria, & non ad cœlestia ; apud hos universaliter regnat sollicitudo de
futuris, cupido possidendi omnia, & dominandi super omnes, quæ accen-
ditur & crescit secundum incrementa, & tandem supra omnem modum ; hi
dolent si cupitis non potiuntur, & anguntur cum illorum jacturam faciunt ;
nec consolatio, nam tunc irascuntur contra Divinum, rejiciunt id una cum
omni fidei, seque devovent ; tales sunt apud quos cura crastini est. Aliter
prorsus apud illos, qui fidunt Divino ; hi tametsi curam pro crastino habent,
usque tamen non habent, nam de crastino non cogitant cum sollicitudine,
minus cum anxietate ; æquo animo sunt sive potiantur cupitis, sive non, ad
E jacturam

jacturam nec dolent, sunt contenti sua sorte; si opulenti fiunt non in opulentia ponunt cor; si ad honores evehuntur non se aliis digniores spectant; si pauperes fiunt nec contristantur; si viles conditione non dejiciunt animum; sciunt, quod illis qui fidunt Divino, omnia succedant ad statum felicem in æternum; & quod quæ illis in tempore eveniunt, usque ad illum conducant. Sciendum, quod Providentia Divina sit universalis, hoc est, in singularissimis omnium; & quod qui in Providentiæ flumine sunt, ferantur continue ad felicia, qualitercunque media apparent; & quod illi in Providentiæ flumine sint, qui fidunt Divino, Ipsique tribuunt omnia; & quod illi non in Providentiæ flumine sint, qui sibi solis fidunt, sibi que tribuunt omnia, sunt enim in opposito, nam Providentiam Divino derogant, & illam sibi vindicant: sciendum etiam, quod quantum quis in Providentiæ flumine est, tantum sit in statu pacis; tum quantum quis in statu pacis est ex bono fidei, tantum in Providentia Divina sit: hi solum sciunt & credunt, quod Providentia Divina Domini sit in omnibus & singulis, imo in omnium singularissimis, quæ etiam videantur ostensa, n: 1919 fin: 4329. 5122 fin: 5904 fin: 6058. 6481. 6482. 6483. 6484. 6485. 6486. 6490. 7004. 7007: & quod Providentia Divina spectet æternum, n: 6491: At qui in opposito sunt, vix volunt ut Providentia nominetur, sed referunt omnia & singula ad prudentiam, & quæ non ad prudentiam, referunt ad fortunam aut casum; quidam ad fatum, quod non ex Divino sed ex natura educunt; illos simplices vocant, qui non sibi aut naturæ omnia tribuunt. Ex his iterum constare potest, quales illi quibus cura craftini, & quales illi quibus non cura craftini.

8479. Et non audiverunt ad Moschen, quod significet non fidem, & inde non obedientiam, constat ex significatione audire, quod sit percipere, fidem habere, & obedire, de qua n: 5017. 7216. 8361.

8480. Et residuum fecerunt viri ex illo usque ad mane, quod significet abusum boni Divini, quod ex se sibi id comparare vellent, constat ex significatione residuum facere usque ad mane, quod sit sollicitum esse de boni acquisitione ex se, de qua supra n: 8478, consequenter est abusus boni Divini; abusus dicitur cum simile in ultimis existit, sed ex contraria origine: ex contraria origine existit bonum, cum ab homine, non a Domino; Dominus enim est Ipsum Bonum, proinde est a quo omne bonum; Bonum quod ab Ipso, in se habet Divinum, ita ab intimo ac a primo esse est bonum; at bonum quod ab homine, non est bonum, quia homo ex se non est nisi quam malum, inde bonum quod ab illo est in prima sua essentia malum, tametsi in externa forma apparere potest ut bonum: se habent illa sicut flores qui sunt picti super tabella comparate ad flores qui nascuntur in horto, hi flores ab intimis pulchri sunt, nam quo interius aperiuntur, eo pulchriores sunt; at flores in tabella picti sunt modo in externa forma pulchri, & quoad internam non sunt nisi quam lutum & congeries partium terrestrium incondite jacentium; quod etiam Dominus docet, cum dicit, "Non Salomo in omni gloria sua indutus fuit, sicut unum ex liliis agri," Matth: vi: 29: ita se habet cum bono quod ab homine, & cum bono quod a Domino: quod illa bona tantum inter

se differant, homo non scire potest, quia ab externis judicat; Angeli autem probe percipiunt, unde bonum apud hominem, & inde quale est; Angeli apud hominem in bono a Domino sunt & quasi habitant, & in bono ab homine non possunt esse, remonent se ab illo quantum possunt, nam ab intimo est malum; bonum enim a Domino in se habet cœlum; est enim bonum illud in imagine forma cœli, ac recondit in intimo suo Ipsum Dominum, nam in omni bono quod procedit a Domino est instar Ipsius, ac inde instar cœli; at in bono quod ab homine, est instar hominis, & quia homo ex se nihil nisi quam malum est, est instar inferni; tanta differentia est boni a Domino, & boni ab homine. Bonum a Domino est apud illos, qui amant Dominum supra omnia, & proximum sicut se; at bonum ab homine est apud illos qui semet supra omnia amant, & proximum præ se contemnunt: hi sunt qui etiam curam pro crastino habent, quia fidunt sibi; illi autem sunt qui curam pro crastino non habent, quia fidunt Domino, de qua re supra n: 8478: qui fidunt Domino, ille continue accipiunt ab Ipso bonum, nam quicquid illis contingit, sive ut prosperum sive ut non prosperum appareat, usque est bonum, nam ut medium conducit ad felicitatem eorum æternam; at qui fidunt sibi, illi continue sibi inducunt malum, nam quicquid illis contingit, etiamsi ut prosperum & felix appareat, usque tamen est malum, & inde ut medium conducit ad infelicitatem eorum æternam: hæc sunt quæ significantur per quod ex manna nihil residuum facerent ad mane, & quod residuum vermicularet vermes & putresceret.

8481. Et vermiculavit vermes, quod significet quod inde spurcum, constat ex significatione vermiculare vermes, quod sit producere spurcum, nam vermes ex spurco & putido nascuntur: falsum mali quod inest bono ex proprio, comparatur vermi, quia similiter se habent, corrodit enim & sic cruciat: sunt duo quæ faciunt infernum, sicut sunt duo quæ faciunt cœlum; duo quæ faciunt cœlum sunt bonum & verum, & duo quæ faciunt infernum sunt malum & falsum; consequenter sunt duo illa in cœlo quæ faciunt felicitatem ibi, & sunt duo in inferno quæ faciunt cruciatum ibi; cruciatus in inferno a falso comparatur vermi, & cruciatus a malo ibi comparatur igni; ita apud Esaïam, "Quemadmodum cœli novi, & terra nova, quæ Ego factururus, stabunt coram Me, sic stabit semen vestrum & nomen vestrum: tandem fiet de mense in mensem, & de sabbatho in sabbathum suum, & stabunt coram Me: exhibunt deinde, & videbunt cadavera virorum prævaricantium contra Me, *nam Vermis illorum non morietur, & ignis illorum non exstinguetur*; & erunt fastidio omni carni," LXVI: 22. 23. 24: similiter a Domino, apud Marcum, "Ubi *Vermis illorum non morietur, & ignis non exstinguetur*," IX: 44. 46. 48, ibi de Gehenna seu Inferno. Spurcities falsi comparatur vermi etiam apud Moschen, "Vineas plantabis & coles, sed vinum non bibes, neque congregabis, *quia comedet illud vermis*," Deut: XXVIII: 39, vinum pro vero ex bono, & in opposito sensu pro falso ex malo, n: 6377.

8482. Et computruit, quod significet inde infernale, constat ex significatione putrescere, quod sit spurcum infernale; putrescere hic prædicatur de malo, & vermis de falso; nam bonum cum sit malum, se habet sicut caro aut sicut panis cum putrescit, falsum ex malo illo est sicut vermis qui producit ibi ex putredine.

8483. Succensuit super illos Moscheh, quod significet quod averterent a se verum Divinum, constat ex significatione succensere seu irasci, cum dicitur de Moscheh, per quem repræsentatur Verum Divinum, quod sit aversio ab illo, de qua n: 5034. 5798; & quod aversio illa appareat sicut apud Dominum, sed quod sit apud hominem, n: 5798. In Verbo multoties tribuitur Jehovah ira & excandescencia, imo furor, contra homines, cum tamen apud Jehovaham erga hominem est purus amor & pura misericordia, & ne hilum iræ; hoc dicitur in Verbo ex apparentia, nam cum homines contra Divinum sunt, & inde sibi præcludunt influxum amoris & misericordiæ, conjiciunt se in malum pænæ, ac in infernum; hoc apparet sicut immisericordia & sicut vindicta a Divino propter malum quod egerunt cum tamen nihil tale inest Divino, sed inest ipsi malo: sed videantur quæ de his ostensa sunt prius, n: 1857. 2447. 6073. 6832. 6992. 6997. 7533. 7632. 7643. 7679. 7710. 7877. 7926. 8197. 8214. 8223. 8226. 8227. 8228. 8282. Ex his patet, quod per succensuit super illos Moscheh, significetur quod averterent a se Verum Divinum.

8484. Vers: 21. 22. 23. 24. *Et collegerunt illud mane mane, quisque secundum os edere sui; & incaluit sol & liquefactum est. Et fuit in die sexto collegerunt panem duplum, duos omeres uni; & venerunt omnes principes cætus, & indicaverunt Moschi. Et dixit ad illos, hoc quod loquutus Jehovah, requies, sabbatum sanctum Jehovahæ cras, quod coquetis coquite, & quod elixabitis elixate, & omne superfluum reponite hoc vobis ad custodiam usque ad mane. Et reposuerunt illud ad mane, quemadmodum præcepit Moscheh, & non computruit, & vermis non fuit in illo. Et collegerunt illud mane mane, significat receptionem boni a Domino jugiter: quisque secundum os edere ejus, significat cuique secundum potentiam appropriationis: & incaluit sol & liquefactum est, significat quod evanescat secundum gradum crescentis concupiscentiæ: & fuit in die sexto, significat ad finem cujusvis status: collegerunt duplum, significat conjunctionem ex bono recepto: duos omeres uni, significat potentiam tunc: & venerunt omnes principes cætus, & indicaverunt Moschi, significat reflexionem ex primariis veris: & dixit ad illos, significat instructionem: hoc quod loquutus Jehovah, significat influxum a Divino: requies, significat statum pacis cum non tentatio: sabbatum sanctum Jehovahæ cras, significat conjunctionem boni & veri in æternum: quod coquetis coquite, significat præparationem ad conjunctionem boni: & quod elixabitis elixabite, significat præparationem ad conjunctionem veri: & omne superfluum apponite hoc vobis ad custodiam usque ad mane, significat fruitionem omnis boni & veri tunc sicut ex proprio: & reposuerunt illud ad mane, significat fruitionem venturam: quem-*

quemadmodum præcepit Moscheh, significat secundum instructionem a Vero Divino: & non computruit & vermis non fuit in eo, significat quod nihil spurci inesset, quia appropriatum ita a Domino.

8485. Et collegerunt illud mane mane, quod significet receptionem boni a Domino jugiter, constat ex significatione colligere nempe mannam, quod sit receptio boni, ut supra n: 8467. 8472; & ex significatione mane mane seu singulo mane, quod sit jugiter, per mane mane enim significatur quivis crastinus dies, & per crastinum significatur æternum, n: 3998, ita quoque perpetuo & jugiter.

8486. Quisque secundum os edere ejus, quod significet cuique secundum potentiam appropriationis, constat ex illis supra n: 8467, ubi similia verba.

8487. Et incaluit sol & liquefactum est, quod significet quod evanescat secundum gradum crescentis concupiscentiæ, constat ex significatione incallescere sol, quod sit crescens concupiscentia, de qua sequitur; & ex significatione liquefieri, quod sit evanescere. Quod incaluit sol sit crescens concupiscentia, est quia sol in bono sensu significat amorem cœlestem, ex causa quia Dominus est sol in altera vita, ac calor qui inde venit est bonum amoris, ac lux verum fidei; quod Dominus sit sol, & inde amor cœlestis, videatur n: 1052. 1521. 1529. 1530. 1531. 2120. 2441. 2495. 3636. 3643. 4060. 4321 fin: 4696. 5084. 5097. 5377. 7078. 7083. 7171. 7173. 7270; inde Sol in opposito sensu est amor sui & mundi, ac calor seu incallescencia ex sole in eo sensu est concupiscentia. Quomodo cum hoc se habet, quod bonum veri, quod significatur per mannam, evanesceret secundum gradum crescentis concupiscentiæ, quod significatur per quod liqueficeret cum sol incaluit, paucis dicetur; bonum veri seu bonum spirituale datur quidem homini Ecclesiæ spiritualis cum regeneratur, sed quia bonum illud exstinguit omne jucundum amoris sui & mundi, quod eorum vitam prius fecerat, nam opposita sunt; idcirco apud hominem illum non diu purum bonum veri manere potest, sed temperatur a Domino per jucunda amorum, quæ fuerunt vitæ illius prius; nam nisi temperaretur ita bonum illud, ei injucundum fieret, ac sic fastidiretur; tale est cœleste bonum primum apud illos qui regenerantur: quantum itaque jucunda amorum sui & mundi exoriuntur, tantum bonum amoris cœlestis evanescit, nam, ut dictum, opposita sunt, ita quoque vice versa: inde est, quod in cœlo sint vices statuum, quibus correspondent vices temporum in mundo, n: 8426, & quod ita per vices remittantur in jucunda voluptatum naturalium; nam absque mutatione statuum tali bonum amoris cœlestis fieret sicut aridum, & vileficeret, aliter cum temperatur per jucunda naturalia simul vel successive: inde est, quod principio cum filiis Israelis datum est Man quovis mane, etiam datum sit selav in vespera; nam per selav significatur jucundum naturale, & quoque jucundum concupiscentiæ, n: 8452: at sciendum, quod concupiscentiæ, in quas remittuntur illi qui in cœlo, cum illis est vespera, non sint concupiscentiæ quæ oppositæ sunt bono cœlesti, sed sunt concupiscentiæ, quæ aliquatenus cum bono illo concordant, sunt enim jucunda benefaciendi in aliqua abundantia, & inde aliquid gloriæ, in quibus tamen est benevo-

benevolentia ac studium serviendi, sunt quoque jucunda magnificentiae quoad decora domus, & quoad decora vestium, & similia perplura: talia sunt, quae non destruunt bonum amoris coelestis, sed usque abscondunt illud, ac tandem secundum gradum sicut regeneratur homo, fiunt ultima plana boni coelestis; & tunc non amplius audiunt concupiscentiae, sed jucunditates. Quod bonum amoris coelestis absque temperatione per talia quasi arescat, & dein sicut vile fastidiatur, significatur per id quod filii Israelis, cum illis non daretur amplius selav, vocaverint mannam cibum aridum, & cibum vilem, de quo ita apud Moschen, "Colluvies, quae in medio, concupiverunt concupiscentiam, unde iterarunt & fleverunt etiam filii Israelis, & dixerunt, quis *cibabit nos carne*, nunc *anima nostra arida est*, non quicquam nisi *quod ad man oculi nostri*," Num: xi: 4. 6. Apud Eundem, "Loquutus est populus contra Deum & contra Moschen; quare ascendere fecistis nos ex Aegypto, ut moriamur in deserto, non panis, neque aqua, *jam anima nostra fastidit panem hunc vilissimum*," Num: xxi: 5: & alibi apud Eundem, "Jehovah affixit te, & esurire fecit te, & *cibavit te manne*, quod non noveras, nec noverunt patres tui; ut doceret te, quod non per panem solum vivat homo, sed per omne enuntiatum oris Jehovae vivat homo," Deut: viii: 3. similiter ac per mannam, etiam per panem azymum significatur bonum purum a falsis, n: 8058; ille panis ex simili causa vocatur *panis miseriae*," Deut: xvi: 3. Ex his nunc constare potest, quid intelligitur per quod bonum veri evanescat secundum gradum crescentis concupiscentiae, quae significantur per quod Man, cum incaluit sol, liquefactum sit.

8488. Et fuit in die sexto, quod significet ad finem cujusvis status, constat ex significatione diei sexti, quod sit finis cujusvis status, de qua supra n: 8421.

8489. Collegerunt duplum, quod significet conjunctionem ex bono recepto, constat ex significatione colligere de manna, quod sit receptio boni; quod colligere sit receptio, videatur n: 8467. 8472, & manna sit bonum veri, n: 8464; & ex significatione dupli, quod sit conjunctio, de qua n: 8423.

8490. Duos omeres uni, quod significet potentiam tunc, constat ex significatione omeris, quod sit quantum satis, & sic potentia, de qua n: 8468. 8473, hic quantum satis & potentia ad conjunctionem; per diem septimum enim seu sabbathum, significatur conjunctio boni & veri.

8491. Et venerunt omnes principes caetus, & indicaverunt Moschi, quod significet reflexionem ex primariis veris, constat ex significatione principum caetus, quod sint primaria vera, n: 1482. 2089. 5044; & ex significatione indicare, quod sit reflexio, de qua n: 2862. 5508.

8492. Et dixit ad illos, quod significet instructionem, constat ex significatione dicere, quod involvat sequentia, hic instructionem, nempe quomodo faciendum cum collectione mannae die ante sabbathum; quod dicere etiam sit instructio, videatur n: 6879. 6881. 6889. 6891. 7186. 7267. 7304. 7380.

8493. Hoc quod loquutus Jehovah, quod significet influxum a Divino, constat ex eo, quod Jehovah seu Dominus instruat per influxum, & quod hoc

hoc in historicis Verbi per dicere & loqui exprimatur ; quod loqui etiam alibi fit influxus, videatur n : 2451. 5481. 5797. 7270. 8128.

8494. Requies, quod significet statum pacis, cum non tentatio, constat ex significatione requiei, qualis fuit diebus sabbathi, quod repræsentativum esset status pacis, in quo fit conjunctio boni & veri ; dies autem sex priores repræsentabant pugnam & laborem, proinde tentationes, quæ præcedunt statum pacis, nam post tentationes fit status pacis, & tunc conjunctio boni & veri ; quod dies sex, qui præcedunt septimum seu sabbathum, significaverint pugnam & laborem, videatur n : 720. 737. 900 ; quod post tentationes tranquillitas & pax, n : 3696. 4572. 5246. 6829. 8367. 8370 fin : & quod sabbathum sit conjunctio boni & veri, videbitur in nunc sequentibus.

8495. Sabbathum sanctum Jehovæ cras, quod significet conjunctionem boni & veri in æternum, constat ex significatione sabbathi ; quod sit conjunctio boni & veri, de qua sequitur ; & ex significatione cras, quod sit in æternum, de qua n : 3998. Qui non scit quid sabbathum repræsentaverat, & inde quid significaverat, nec scire potest, cur id omnium sanctissimum habitum fuerat ; sed pro sanctissimo habitum fuit, ob causam quia in supremo sensu repræsentabat unionem Divini ac Divini Humani in Domino, ac in sensu respectivo conjunctionem Divini Humani Domini cum Genere Humano ; inde sabbathum erat sanctissimum ; & quia illa repræsentabat, etiam repræsentabat cælum quoad conjunctionem boni & veri, quæ conjunctio conjugium cœleste vocatur : & quia conjunctio boni & veri fit a solo Domino, & nihil ejus ab homine, ac quia illa fit in statu pacis, idcirco severissime interdictum fuit, ut homo tunc aliquod opus faceret, usque adeo ut excinderetur anima, quæ id faceret, de qua apud Moschen, "*Servabitis sabbathum, quia sanctum illud vobis*, qui prophanat illud, moriendo morietur ; quia omnis qui facit opus in eo, *excindetur anima hæc e medio populi sui*," Exod : XXI : 14 : ideo lapidatus est, qui solum *die illo ligna collegit*," Num : XV : 32 ad 37 : " ideo etiam præceptum de sabbatho est tertium præceptum in decalogo, immediate sequens post bina de sancto cultu Jehovæ," Exod : XX : 8. Deut : V : 12 : " ac ideo vocatur sabbathum fœdus æternum," Exod : XXXI : 16, per fœdus enim significatur conjunctio, n : 665. 666. 1023. 1038. 1864. 1996. 2003. 2021. 6804. Ex his nunc constare potest, quid in sensu interno intelligitur per illa quæ in sequentibus his locis de sabbatho dicuntur ; ut quæ apud Esaïam, " Beatus homo *custodiens sabbathum*, ut non profanet illud : sic dixit Jehovah eunuchis, *qui custodiunt sabbatha mea*, & eligunt quo delector, ac *tenent fœdus meum*, dabo illis in domo mea, & intra muros meos locum & nomen, bonum præ filiis & filiabus, nomen æternitatis dabo illis, quod non excindetur : *quisquis custodit sabbathum ut non prophanet id, Et qui tenent fœdus meum*, introducam illos super montem sanctitatis meæ, & exhilarabo illos in domo precationis meæ," LVI : 2 ad 7 ; ex his patet, quod per illos qui sanctificant sabbathum intelligantur qui in conjunctione cum Domino sunt ; quod illi erunt in cœlo, significatur per quod dabitur illis in domo Jehovæ locus & nomen, bonum præ filiis & filiabus, nomen æternitatis quod non

non excindetur, & quod introducentur super montem sanctitatis. Apud Eundem, "*Si avertis a Sabbatho pedem tuum, ut non facias voluntates tuas in die sanctitatis meæ, sed vocaveris Sabbathum delicias sanctas Jehovæ honorabiles, atque honoraveris illud, ut non facias vias tuas tunc, nec invenias desiderium tuum, aut loquaris verbum, tunc deliciaberis super Jehovah, & cibabo te hæreditate Jacobi,*" LVIII: 13. 14, hic patet evidenter, quid repræsentavit quod non die sabbathi aliquod opus facerent, nempe quod non ex proprio aliquid agent, sed ex Domino; status enim Angelicus in cælo est, ut nihil ex se seu ex proprio suo velint & agant, ac ne quidem cogitent & loquantur, conjunctio illorum cum Domino consistit in eo; proprium ex quo non agent, significatur per quod non facerent voluntates suas, nec facerent vias suas, nec invenirent desiderium suum, nec loquerentur verbum; ille status apud Angelos est ipse status cœlestis; cumque in illo sunt, tunc est illis pax & quies; & quoque est quies Domino, nam cum conjuncti sunt cum Ipso, non amplius est labor cum illis, sunt enim tunc in Domino; hæc significantur per verba, sic vocabis sabbathum delicias sanctas Jehovæ, & deliciabuntur super Jehovah: requies Domini significatur per quod post sex dierum creationem requieverit die septimo, Genes: ii: 2. Similia intelliguntur per hæc verba apud Jeremiam, "*Si audiendo audiveritis Me, ut non introducat is onus per portas urbis hujus in die sabbathi, & quod sanctificetis diem sabbathi ita, ut non faciatis in illo ullum opus,* tunc intrabunt per portas urbis hujus reges & principes, sedentes super throno Davidis, equitantes in curru & equis, ipsi & principes illorum, vir Jehudæ, & habitatores Hierosolymæ, & habitabitur urbs hæc in æternum," XVII: 24. 25; per opus in sabbatho significatur omne quod ex proprio; status illorum qui non ex proprio sed ex Domino ducuntur, describitur per quod intrabunt per portas urbis reges & principes, sedentes super throno Davidis, equitantes in curru & equis; per reges significantur vera fidei, per principes primaria illorum, per sedere super throno Davidis, quod illa a Domino, per currum & equos fidei doctrinalia & intellectualia: sciendum quod omnia quæ ex proprio hominis veniant, sint mala, & quæ ex Domino bona; quod apud illos, qui a Domino ducuntur, omnia influunt, usque ad minimum vitæ tam intellectualis quam voluntariæ, ita usque ad omnia & singula fidei & charitatis, videantur quæ copiose ab experientia ostensa sunt, n: 2886. 2887. 2888. 6053 ad 6058. 6189 ad 6215. 6307 ad 6327. 6466 ad 6495. 6598 ad 6626. 7004. 6982. 6985. 6996. 7055. 7056. 7058. 7147. 7270. Quod sabbathum esset repræsentativum conjunctionis Domini cum Genere Humano, constat apud Ezechielem, "*Sabbatha mea dedi illis, ut essent in signum inter Me & inter illos, ad agnoscendum quod Ego Jehovah sanctificans illos,*" xx: 12. Exod: xxxi: 13. Ideo quoque prohibebatur ignem accendere die sabbathi," Exod: xxxv: 3, quia per ignem significabatur omne quod vitæ est, & per accendere ignem quod vitæ ex proprio. Ex illis quæ dicta sunt, patet, quod Dominus sit Dominus sabbathi, secundum Ipsius verba apud Marcum, Cap: xii: 1 ad 9; & cur plures sanationes a Domino factæ sint diebus sabbathi, Matth: xii: 10 ad 14. Marc:

Marc: iiii: 1 ad 9. Luc: vi: 6 ad 12. Cap: xiiii: 10 ad 18. Cap: xiv: 1 ad 7. Johan: Cap: v: 9 ad 19. Cap: vii: 22 23. Cap: ix: 14. 16; nam morbi, a quibus sanabantur a Domino, involvebant morbos spirituales, qui sunt a malo, n: 7337. 8364.

8496. Quod coquetis coquite, quod significet præparationem ad conjunctionem boni; & quod elixabitis elixate quod significet præparationem ad conjunctionem veri, constat ex significatione coquere, quod quia per ignem sit præparatio ad conjunctionem boni; & ex significatione elixare, quod quia per aquam, sit præparatio ad conjunctionem veri; per aquam enim significatur verum fidei, n: 2702, 3058. 3424. 4976. 5668, & per ignem significatur bonum amoris, n: 934. 5215. 6314. 6832. 6834. 6849. 7324. 7852; quod sit præparatio ad conjunctionem, patet, nam quæ coquebantur & elixabantur, præparabantur ad diem sabbathi sequentem, per quem quod significetur conjunctio, mox supra ostensum est; interdictum enim fuit, ut ignem die sabbathi accenderent, Exod: xxxv: 3, ita quod tunc non coquerent aut elixarent: quod coctio dicatur de pane & mincha, quæ facta per ignem, videatur Esai: xlii: 14. 19. 1 Sam: xxviii: 29. Ezech: xlii: 20. Levit: vi: 10, & quod elixatio dicatur de carne, quæ per aquam, Exod: xxix: 31. Levit: vi: 11. 1 Sam: ii: 13. 15.

8497. Et omne superfluum reponite hoc vobis ad custodiam usque ad mane, quod significet fruitionem omnis boni & veri tunc sicut ex proprio, constat ex significatione superfluum reponere ad mane, quod sit fruitio die sabbathi; quod sit fruitio boni & veri, est quia reponeretur superfluum ex illis quæ coquebantur & elixabantur, & quia tunc ederetur, per coquere enim significatur præparatio boni, & per elixare præparatio veri ut mox supra n: 8496, ostensum est, ac per edere significatur fruitio & appropriatio, n: 3168. 3513 fin: 3596. 3832. 4745. 7849; & ex significatione vobis ad custodiam, quod sit sicut ex proprio: quod hæc significantur per illa verba, est quia bonum & verum, quæ a Domino influunt, conjunguntur & quasi appropriantur; talis est conjunctio cœli, hoc est, illorum qui in cœlo sunt, cum Domino. Sicut ex proprio dicitur, quia bona quæ fidei & charitatis non dari queunt homini nec angelo ut sint propria, homines enim & angeli sunt modo recipientes, seu formæ accommodatæ ad recipiendum vitam, ita bonum & verum a Domino; ipsa vita non aliunde est; & quia vita est a Domino, non potest illa aliter appropriari, quam ut appareat sicut propria: sed qui in Domino sunt, percipiunt manifeste quod vita influat, consequenter bonum & verum, nam hæc sunt vitæ. Causa quod vita sicut propria appareat, est quia Dominus ex Divino amore omnia sua dare & conjungere vult homini, & quantum fieri potest, conjungit: hoc proprium, quod datur a Domino, vocatur proprium cœleste, de quo videatur n: 731. 1937. 1947. 2882. 2883. 2891. 3812 fin: 5660.

8498. Et reposuerunt illud ad mane, quod significet fruitionem venturam, constat ex illis quæ nunc supra n: 8497, explicata sunt.

8499. Quemadmodum præcepit Moscheh, quod sit secundum instructionem, constat ex significatione præcipere, quod sit instructio; & ex representatione Moschis, quod sit Verum Divinum, de qua sæpius.

8500. Et non computruit, & vermis non fuit in illo, quod significet quod nihil spurcum inesset, quia appropriatum ita a Divino, constat ex significatione putrescere, quod sit spurcum infernale quod prædicatur de malo, de qua supra n: 8482; & ex significatione vermis, quod etiam sit spurcum infernale, sed quod prædicatur de falso, de qua n: 8481; quod talia insint illis quæ a proprio fiunt, at quod cœlestia & divina illis quæ a Domino videatur n: 8478.

8501. Vers: 25. 26. 27. *Et dixit Moscheh, comedite illud hodie, quia sabbatum hodie Jehovæ, hodie non inveniatur illud in agro. Sex diebus colligetis illud, & in die septimo sabbatum, non erit in eo. Et fuit in die septimo, exiverunt e populo ad colligendum, & non invenerunt.* Et dixit Moscheh, significat informationem de hac re: comedite illud hodie, significat appropriationem in æternum: quia sabbatum hodie Jehovæ, significat quia conjunctum est bonum vero a Domino; hodie non inveniatur illud in agro, significat quod tunc non amplius acquireretur bonum per verum: sex diebus colligetis illud, significat receptionem veri antequam conjungitur bono: & in die septimo sabbatum, significat quod postea conjunctio: non erit in eo, significat quod non amplius bonum per verum: & fuit in die septimo, significat statum conjuncti boni & veri: exiverunt e populo ad colligendum, & non invenerunt, significat quod acquirere vellent, sed non datum.

8502. Et dixit Moscheh, quod significet informationem de hac re, constat ex significatione dicere, quod involvat sequentia, hic informationem de man, quod non inventuri illud die sabbathi.

8503. Comedite illud hodie, quod significet appropriationem in æternum, constat ex significatione comedere, quod sit appropriatio, de qua n: 3168. 3513 fin. 3596. 4745; & ex significatione hodie, quod sit in æternum, de qua n: 2838. 3998. 4304. 6165. 6984.

8504. Quia sabbatum hodie Jehovæ, quod significet quia conjunctum est bonum vero a Domino, constat ex significatione sabbathi, quod sit conjunctio boni & veri, de qua supra n: 8495; & ex significatione hodie, quod sit in æternum, de qua mox supra n: 8503: quod Jehovah in Verbo sit Dominus, prius sæpe ostensum est.

8505. Hodie non inveniatur illud in agro, quod significet quod non amplius requiretur bonum per verum, constat ex significatione non invenire, cum prædicatur de bono quod per verum; quod sit non amplius acquirere; & ex significatione agri, quod sit homo, hic mens hominis cui implantatur bonum per verum; homo enim dicitur ager ex eo quod recipiat vera fidei, quæ sunt semina, & producat fructus seminum, qui sunt bona. Quomodo cum hoc se habet, paucis dicetur; homo ante regenerationem agit ex vero, at per id acquiritur bonum; verum enim tunc sit bonum apud illum, cum sit

fit voluntatis, & sic vitæ; at post regenerationem agit ex bono, & per id comparantur vera: ut hoc melius intelligatur, homo ante regenerationem agit ex obedientia, at post regenerationem ex affectione sunt bini illi status sibi inversi, nam in priori statu dominatur verum, in posteriori autem dominatur bonum, aut in priori statu spectat homo deorsum aut retrorsum, in posteriori autem sursum aut antrorsum: cum homo in posteriori statu est, nempe cum ex affectione agit, non amplius licet ei retrospicere, & agere bonum ex vero, nam tunc influit Dominus in bonum, & per bonum illum ducit; si tunc retrospiceret, seu ageret bonum ex vero, & suo ageret, qui enim ex vero agit, semel ducit, at qui ex bono, a Domino ducitur: hæc sunt, quæ intelliguntur per Domini verba apud Matthæum, "Cum videritis abominationem desolationis, qui super domo est, ne descendat ad tollendum quid e domo sua; & qui in agro, ne revertatur retro ad tollendum vestimenta sua," xxiv: 15. 17. 18: & apud Lucam, "In illo die, quicumque erit super domo, & vasa illius in domo, ne descendito ad tollendum illa; & quicumque in agro, similiter ne revertatur in, quæ post illum, mementote uxoris Lothi," xvii: 31. 32: quomodo cum his porro se habet, videantur quæ n: 3652. 5895 fin: 5897. 7923 explicata sunt, & quæ infra n: 8506. 8510: hæc sunt quæ in sensu interno significantur per illa verba, quod man non inveniretur in agro die septimo; & per quod exiverint e populo ad colligendum, & non invenerint.

8506. Sex diebus colligetis illud, quod significet receptionem veri, antequam conjungitur bono, constat ex significatione sex dierum, quod sint status pugnae & laboris, de qua supra n: 8494, hic status receptionis veri, seu status cum acquiritur bonum per verum, de quo mox supra n: 8505, in hoc enim statu est labor & pugna; in eo statu homo in tentationes mittitur, quæ sunt pugnae cum malis & falsis apud illum; & tunc Dominus pro homine pugnat, & quoque cum illo; at post hunc statum, est status conjunctionis boni & veri, ita tunc status requiei etiam Domino; hic status est qui repræsentabatur per requiem in die septimo seu die sabbathi; quod tunc requies Domino, est quia cum bonum conjunctum est vero, homo in Domino est, & ducitur a Domino absque labore & pugna; hic status est qui intelligitur per alterum statum; de quo mox supra n: 8508.

8507. Et in die septimo sabbathum, quod significet quod postea conjunctio constat ex significatione diei septimi aut sabbathi, quod sit conjunctio boni & veri, de qua supra n: 8496.

8508. Et non erit in eo, quod significet quod non amplius bonum per verum, constat ex illis quæ supra n: 8505, explicata sunt.

8509. Et fuit in die septimo, quod significet statum conjuncti boni & veri, constat ex significatione diei septimi seu sabbathi, quod sit conjunctio boni & veri, ut supra n: 8507.

8510. Exiverunt e populo ad colligendum & non invenerunt, quod significet quod acquirere vellent, sed non datum, constat ex illis quæ supra n: 8505 explicata sunt; ibi patet, quid sit ex vero quod fidei agere, & quid

ex bono quod charitatis, quod nempe qui agit ex vero quod fidei, nondum in ordine cœli sit; sed qui agit ex bono quod charitatis, in ordine sit: ordo enim, quo ducitur homo a Domino, est per velle hominis, consequenter per bonum, nam hoc est voluntatis, tunc intelligere ejus inservit, consequenter verum, nam hoc est intellectus. Cum hic status est, tunc sabbathum est, nam tunc quies Domino; ille status existit, cum conjunctum bonum est vero: quod ille status sit quies Domini, constare potest ex eo quod Jehovah seu Dominus post sex dierum creationem & laborem die septimo requieverit ab omni opere, Gen: ii: 2: hic status est status cœli, inde est quod ipsum cœlum dicatur sabbathum, seu in cœlo perpetuum sit sabbathum: quod per creationem in Cap: 1 Genes: intelligatur nova creatio seu regeneratio, & per sex dies ibi tentationes & pugnæ, videantur quæ ad Cap: 1 & 11, ibi explicata sunt.

8511. Vers: 28. 29. 30. 31. *Et dixit Jehovah ad Moschen, quousque renuistis custodire præcepta mea, & leges meas. Videte quia Jehovah dedit vobis sabbathum, propterea ille dat vobis in die sexto panem duorum dierum; quiescite quisque sub se, ne exeat quisquam e loco suo in die septimo. Et quieverunt populus in die septimo: & vocaverunt domus Israelis nomen ejus man, & hoc sicut semen coriandri album, & sapor ejus sicut placentæ in melle. Et dixit Jehovah ad Moschen, significat apparentiam Divini obscuratam: quousque renuistis custodire præcepta mea, & leges meas, significat propter quod non secundum ordinem Divinum agerent: videte, significat ut advertant & reflectant: quia Jehovah dedit vobis sabbathum, significat conjunctionem boni & veri a Domino: propterea Ille dat vobis in die sexto panem duorum dierum, significat quod ideo usque ad finem status prioris tantum boni per verum det, ut conjunctio dein fiat: quiescite quisque sub se, significat statum pacis: ne exeat quisquam e loco suo in die septimo, significat quod manendum tunc in statu; & quieverunt populus in die septimo, significat repræsentativum tunc boni & veri in statu pacis: & vocaverunt domus Israelis nomen ejus man, significat quale ejus quoad illos: & hoc sicut semen coriandri album, significat verum inibi quod purum: & super ejus sicut placentæ in melle, significat bonum quod jucundum, sicut quod ex vero per jucundum factum bonum.*

8512. Et dixit Jehovah ad Moschen, quod significet apparentiam Divini obscuratam, constat ex significatione dixit Jehovah, quod involvat sequentia, hic quod non custodirent præcepta & leges, ita quod apparentia Divini apud illos obscuraretur; hoc enim fit cum non vivitur secundum præcepta Divina, cum enim vivitur secundum illa, tunc vivitur secundum ordinem Divinum, nam præcepta Divina sunt vera & bona quæ ex ordine; & cum vivitur secundum ordinem, tunc vivitur in Domino, nam Dominus est Ipse ordo: inde sequitur, quod qui non vivit secundum præcepta & leges, quæ sunt ordinis Divini, non vivat in Domino, consequenter quod tunc apud illum obscuretur Divinum. Per vivere secundum ordinem, hic intelligitur duci a Domino per bonum, at per vivere nondum secundum ordinem, est duci per verum; & cum ducitur homo per verum, Dominus non apparet; quapropter

propter etiam tunc homo vadit in tenebris, in quibus non videt bonum, aliter cum homo ducitur per bonum, tunc videt in luce.

8513. Quousque renuitis custodire præcepta mea & leges meas, quod significet quod non secundum ordinem Divinum agerent, constat ex illis quæ nunc supra n: 8512 explicata sunt. Ut sciatur quid sit secundum ordinem Divinum agere, & non secundum illum agere, adhuc dicetur; omne quod fit secundum ordinem Divinum, hoc intus apertum est usque ad Dominum, & sic in se habet cælum; at omne quod non fit secundum ordinem Divinum; hoc intus est clausum, & sic non in se habet cælum; ordo itaque Divinus est, ut Dominus influat per interiora hominis in exteriora ejus, ita per voluntatem hominis in ejus agere; hoc fit cum homo in bono est, hoc est, cum in affectione faciendi bonum propter bonum, & non propter se; cum homo propter se id facit, & non propter bonum, tunc clausa sunt interiora, & non duci potest per cælum a Domino, sed ducitur a se; amor determinat a quo ducitur, nam amor suus unumquemvis ducit; qui amat se præ proximo, is se ducet, qui autem amat bonum, bonum eum ducit, consequenter Dominus a Quo bonum: ex his videri potest, quæ differentia est vivere secundum ordinem, & non vivere secundum illum: quomodo vivendum, ut sit secundum ordinem, docet Verbum, & doctrinale fidei ex Verbo; qui non ultra spectat, quam ad externa, talia nusquam potest capere, ille non scit quid internum, vix quod internum sit, & minus quod internum possit aperiri, & quod cum apertum est, in illo sit cælum: intelligentes mundi imprimis in hac inscitia sunt, & qui illorum statuunt internum, de illo usque vel nullam vel fatuam habent ideam; inde est, quod illi parum credant, & quoque quod scientias suas applicent ad confirmandum quod omnia naturæ sint.

8514. Videte, quod significet ut advertant & reflectant, constat ex significatione videre, quod sit intelligere, de qua n: 2325. 3863. 4403 ad 4421. 5114; inde quod sit percipere, n: 2150. 3764. 4567. 4723. 5400, & quoque reflectere, n: 6836. 6839.

8515. Quia Jehovah dedit vobis sabbathum, quod significet conjunctionem boni & veri a Domino, constat a significatione sabbathi, quod sit conjunctio boni & veri, de qua n: 8495; quod sit a Domino, significatur per quod Jehovah dedit, nam Jehovah in Verbo est Dominus.

8516. Propterea ille dat vobis in die sexto panem duorum dierum, quod significet quod ideo usque ad finem status prioris tantum boni per verum det, ut conjunctio deini fiat, constat ex significatione diei sexti, quod sit finis status prioris, de qua n: 8421; ex significatione mannae, quæ hic est panis, quod sit bonum veri, de qua n: 8462. 8404; & ex significatione sabbathi, pro quo etiam manna die sexto data est, ita panis duorum dierum, quod sit conjunctio boni & veri, de qua n: 8495. Ostensum supra est, quod quia per sabbathum significata est conjunctio boni & veri; & per id quod die septimo non inventum sit man, significatur quod homo, cum in conjunctione illa est, ex bono agat, & non amplius ex vero, & quoque quod non ex vero
amplius

amplius agere debeat, n: 8510: hoc quia apparet sicut paradoxon, adhuc licet id paucis explicare; unusquis ad bonum Christianum, quod Charitas vocatur, duci debet per Verum fidei; Verum enim fidei docebit non modo quid charitas, sed etiam qualis erit; & nisi discat id prius ex doctrinali suæ Ecclesiæ, ex se enim id scire nullatenus potest, non potest preparari & sic adaptari ad recipiendum illud bonum; sit pro exemplo, sciet ex doctrina fidei, quod charitatis non sit facere bonum propter se, seu remunerationis causa, ita nec per charitatis opera mereri salutem; sciet etiam quod omne bonum charitatis sit ex Domino, & prorsus nihil ex se, præter perplura alia, quæ instruunt, quid charitas, & qualis erit; ex his constare potest, quod homo ad bonum Christianum non duci possit nisi per vera quæ fidei; amplius sciet homo, quod non vera ex se intrent bonum, sed quod bonum adoptet vera & adjungat sibi illa; vera fidei enim in memoria hominis sicut in campo interiori visui substrato jacent, bonum a Domino per illum visum influit, & ex illis eligit & sibi conjungit vera quæ concordant; vera quæ infra jacent, non possunt influere in bonum quod supra est, nam prorsus contra ordinem est, & quoque impossibile, ut inferius influat in superius, n: 5259: ex his nunc sciri potest, quomodo nascitur bonum Christianum apud hominem cum regeneratus, & inde quoque, qualis homo erit quando regeneratus est, quod nempe ex bono agat, non autem ex vero, hoc est, quod a Domino ducatur per bonum, & non amplius per verum, est enim tunc in charitate, hoc est, in affectione faciendi bonum illud; omnes qui in coelo sunt, ita ducuntur, nam hoc secundum ordinem Divinum est, fluunt sic omnia quæ cogitant & agunt quasi spontaneæ & ex libero; aliter prorsus si cogitarent ex vero & agerent ex illo, nam tunc cogitarent num ita faciendum sit vel non, ac sic in singulis hærerent, & per id lucem apud se obscurarent, & tandem agerent secundum illa quæ ipsi amant ita secundum influxum ab illis quæ favent amoribus suis, quod est duci a se & non a Domino: ex his iterum patet, quid sit quod bonum non amplius acquirendum sit per verum, quod significatur per quod sex diebus colligerent mannam, & quod die septimo non inveniretur, de qua re n: 8505. 8506. 8510.

8517. Quiescite quisque sub se, quod significet statum pacis, constat ex significatione quiescere, quod sit status pacis, de qua supra n: 8494: quod quiescerent die sabbathi, & tunc nullum opus facerent, ne quidem ignem accenderent, & præpararent sibi quod ederent, erat repræsentativum status pacis, in quo conjunctio boni & veri fit a Domino, nam omnis conjunctio boni & veri fit in illo statu: cum homo in statu pacis est, tunc etiam ducitur a Domino per bonum; si tunc homo semel duceret, etiam si per verum, dissiparet statum pacis, inde nulla conjunctio; videatur mox supra n: 8516.

8518. Ne exeat quisquam e loco suo in die septimo, quod significet quod manendum tunc in statu, constat ex illis quæ supra n: 8494. 8517, explicata sunt.

8519. Et

8519. Et quieverunt populus in die septimo, quod significet repræsentativum tunc conjunctionis boni & veri in statu pacis, constat ex illis supra n: 8494. 8517.

8520. Et vocaverunt domus Israelis nomen ejus man, quod significet quale ejus apud illos, constat ex significatione nominis & vocare nomen, quod sit quale rei, de qua n: 144. 145. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421. 6674: quod man dictum sit ex non cognito, & quod sit bonum veri, quod est bonum illorum qui ab Ecclesia spirituali, videatur n: 8462. 8464.

8521. Et hoc sicut semen coriandri album, quod significet verum inibi quod purum, constat ex significatione feminis, quod sit fidei verum, de qua n: 255. 1940. 2048. 3038. 3310. 3373; semen coriandri dicitur quia album, nam album prædicatur de vero, & quoque verum ut album repræsentatur n: 3301. 3993. 4007. 5319. Describitur nunc bonum veri, quod significatur per mannam, tam quale est ibi verum, quam quale est ibi bonum, quale veri describitur per quod esset sicut semen coriandri album, & quale boni per quod sapor ejus esset sicut placentæ in melle. Bonum veri, quod est bonum illis qui e Regno spirituali Domini sunt, prorsus differt a bono quod est illis qui e Regno cœlesti Domini sunt: bonum veri quod est illis qui e regno spirituali, est in parte intellectuali implantatum, in illa enim parte formatur a Domino nova voluntas, quæ est ut homo facere velit secundum verum, quod ex doctrinali Ecclesiæ suæ hauserat, cumque vult & facit id verum, apud illum id sit bonum, & vocatur bonum spirituale, & quoque bonum veri; quod hoc vere sit verum, quidem credit, quia fidem habet doctrinali, sed perceptionem num verum sit non habet, nisi videatur sibi habere ex eo, quod confirmaverit id apud se partim ex Verbi sensu literæ & partim ex fallaciis idearum captæ opinioni faventium; non cogitans quod nihil non confirmari queat, usque ut appareat sicut verum, etiam ipsum falsum, n: 4741. 5033. 6865. 7012. 7680. 7950; inde est quod omnes quotcunque sunt, credant sua dogmata esse vera, usque ad Socinianos, & quoque ad ipsos Judæos: ex his patet, quale est verum quod vertitur in bonum apud plures qui ab Ecclesia: ex his non alii possunt videre num doctrinale suæ Ecclesiæ verum sit, quam qui in affectione veri sunt propter usus vitæ; qui hunc finem habent, illi illustrantur a Domino continue, non solum cum vivunt in mundo, sed etiam postea, illi soli sunt qui recipere possunt, nam Dominus ducit illos per bonum, & per id dat illis videre verum, & sic credere: ex his constat, unde & quale est bonum, quod illis qui e Regno spirituali Domini. At bonum quod est illis qui e Regno cœlesti Domini sunt, non in parte intellectuali est implantatum, sed in parte voluntaria; qui in hoc bono sunt, ex perceptione interna, quæ a Domino, sciunt num verum sit: de bono unius & alterius, & de differentia, videatur n: 2046. 2088. 2227. 2669. 2715. 2718. 3235. 3240. 3241. 3246. 4138. 4493. 5113. 6500. 6865. 7233. 7977. 7992.

8522. Et sapor ejus sicut placentæ in melle, quod significet bonum quod jucundum, sicut quod ex vero per jucundum factum bonum, constat ex significatione

nificatione saporis, quod prædicetur de jucundis quæ boni, quia correspondet jucundo sapiendi, de qua n : 3502. 4793 ; ex significatione placentæ, quod sit bonum spirituale, de qua n : 7978 ; & ex significatione mellis, quod sit jucundum naturale, de qua n : 5620. 6857 ; ex his sequitur, quod sapor ejus sicut placentæ in melle, significat bonum quod jucundum quia factum per jucundum ex vero : hic describitur bonum spirituale, unde & quomodo existit, ac sic quale est ; quod nempe bonum illud sit verum in prima sua origine, & quod bonum fiat ex eo quod ex voluntate, ita ex affectione in actum veniat ; quicquid enim homo ex affectione vult, hoc appercepit ut bonum : sed hoc bonum non existere potest quam per jucunda, quæ sunt naturalis hominis, per ea homo spiritualis introducit, & cum introductus est, sensum ejus inde habet ; hoc nunc est, quod significatur per quod sapor mannæ esset sicut placentæ in melle.

8523. Verl : 32. 33. 34. *Et dixit Moscheb, hoc verbum quod præcepit Jehovah ; imple omerem ex illo ad custodiam generationibus vestris, propterea ut videant panem, quo cibavi vos in deserto, in educere Me vos e terra Ægypti. Et dixit Moscheb ad Abaronem, accipe urnam unam, & da ibi in plenitudinem omeris man, & repone illud coram Jehovah ad custodiam generationibus vestris. Quemadmodum præcepit Jehovah ad Moschen, & reposuit illud Abaron coram Testimonio ad custodiam.* Et dixit Moscheh, hoc verbum quod præcepit Jehovah, significat mandatum : imple omerem ex illo, significat summum potentiae gradum : ad custodiam generationibus vestris, significat qui illis qui ab Ecclesia spirituali : propterea ut videant panem, quo cibavi vos in deserto, significat bonum veri cum in statu tentationum : in educere Me vos e terra Ægypti, significat postquam liberati sunt ab infestationibus : & dixit Moscheh ad Abaronem, significat influxum : accipe urnam unam, significat verum : & da ibi plenitudinem omeris Man, significat bonum inibi quantum continet : & repone illud coram Jehovah, significat quod sit in præsentia Divini ad custodiam generationibus vestris, significat ut sit mensura illis qui ab Ecclesia illa spirituali : quemadmodum præcepit Jehovah ad Moschen, significat secundum mandatum : & reposuit illud Abaron coram Testimonio ad custodiam, significat quod in præsentia Divini.

8524. Et dixit Moscheh, hoc verbum quod præcepit Jehovah, quod significet mandatum, constat ex significatione verbi Jehovah quod præcepit, quod sit mandatum Divinum, ut quoque supra n : 8466.

8525. Imple omerem ex illo, quod significet summum potentiae gradum, constat ex significatione omeris, quod sit quantum satis & potentia, de qua n : 8468. 8473 ; & quia omer est quantum satis, seu quantum potentiae uni, ita quoque ei est summus potentiae gradus.

8526. Ad custodiam generationibus vestris, quod significet qui illis qui ab Ecclesia spirituali, constat ex significatione generationum, quod sint illa quæ fidei & charitatis, de qua n : 613. 2020. 2584. 6239, inde in sensu determinato sunt qui ab Ecclesia spirituali, quia illi sunt qui in fide & charitate,

tate, & sunt qui repræsentantur per filios Israelis, quorum generationes hic intelliguntur: illis ad custodiam, significat ut sit in memoriale.

8527. Propterea ut videant panem, quo cibavi vos in deserto, quod significet bonum veri cum in statu tentationum, constat ex significatione mannæ, quæ hic panis, quod sit bonum veri, de qua n: 8462. 8464; & ex significatione deserti, quod sit status subeundi tentationes, de qua n: 8098.

8528. In educere Me vos e terra Ægypti, quod significet postquam liberati sunt ab infestationibus, constat ex significatione educere, quod sit liberare; & ex significatione terræ Ægypti, quod sint infestationes, de qua n: 7278; quod terra Ægypti sint infestationes, est quia per Ægyptios & Pharaonem significantur qui probos in altera vita infestant, & qui etiam hodie infestant, n: 7097. 7220. 7228. 7317. 8148.

8529. Et dixit Moscheh ad Aharonem, quod significet influxum, constat ex significatione dicere, cum a Divino Vero interno, quod repræsentatur per Moschen, ad Verum Divinum externum, quod repræsentatur per Aharonem, quod sit influxus; nam influxus Divinus fit per Verum quod immediate a Domino procedit, in Verum quod mediate; quod Moscheh & Aharon sint in sensu repræsentativo illa vera, videatur n: 7009. 7010. 7382.

8530. Accipe urnam unam, quod significet Verum, constat ex significatione urnæ, quod hic sit Verum; quod urna sit Verum, est quia erat vas recipiens mannæ, per quam significatur bonum, & omne verum est sicut vas boni; inde quoque per vasa in genere significantur vera, n: 3068. 3079. 3316. 3318, consequenter per vasa in specie, & hic per urnam. Quod Vera sint vasa recipientia boni, illustrari potest a variis in natura, ut a luce, quæ est recipiens caloris e sole, per lucem etiam significatur verum, & per calorem in luce significatur bonum; similiter se habet verum & bonum; se quoque habet sicut vestis ad corpus & sicut corpus ad animam; se quoque habet sicut vas sanguineum & fibra ad inclusum sanguinem & animale spiritum; se habet porro sicut pulmo ad cor, proinde sicut respiratio quæ pulmonis ad pulsum qui cordis; verbo se habet sicut omnis forma organica corporis ad vitam inibi: ex comparativis his constare potest, quale est verum absque bono, seu qualis est fides absque charitate, quod nempe sit sicut formæ organicæ corporis absque vita; quod sit sicut respiratio pulmonum absque pulsu cordis, seu sicut pulmo absque corde; sitque sicut vas sanguineum & fibra absque sanguine & animali spiritu; tum sicut corpus absque anima; consequenter quod sit sicut inanimatum quid; & si loco boni sit malum quod sit sicut cadaver.

8531. Et da ibi plenitudinem omeris man, quod significet bonum inibi quantum continet, constat ex significatione plenitudinis omeris, quod sit quantum continet; & ex significatione man, quod sit bonum spirituale seu bonum veri, de qua n: 8462. 8464.

8532. Et repone illud coram Jehovah, quod significet quod sit in præsentia Divina, constat absque explicatione.

8533. Ad custodiam generationibus vestris, quod significet ut sit mensura illis qui ab Ecclesia illa spirituali, constat ex significatione omeris man, qui ad custodiam reponebatur, quod sit quantum satis, de qua n : 8468, ita quoque mensura, nempe quantum boni huic Ecclesiae esset ; quod generationes vestrae sint qui ab Ecclesia spirituali, videatur supra n : 8526. Quod mensuram seu gradum boni quod Ecclesiae, attinet, sciendum quod Bona in altera vita sint quoad quale & quoad quantum, & quod apud unumquemvis definiuntur cum vivit in mundo, definiuntur secundum quale & quantum cujusvis fidei & charitatis in vita : quale & quantum boni cujusvis in altera vita patet coram Angelis, cum Dominus hoc concedit, nam fisti potest videndum in luce coeli, non autem in luce mundi ; similiter in communi, nempe bonum Ecclesiae : quantum & quale boni quod cuivis & Ecclesiae, repraesentatur per pondera & per mēsuras in Verbo, hic quantum boni Ecclesiae spiritualis, quae repraesentatur per filios Israelis, per omerem mannae, quae reponebatur ad custodiam coram Jehovah.

8534. Quemadmodum praecepit Jehovah ad Moschen, quod significet secundum mandatum, constat ex significatione praecipere, cum a Jehovah, quod sit mandatum, ut supra n : 8466. 8524.

8535. Et reposuit illud Aharon coram Testimonio ad custodiam, quod significet quod in praesentia Divini, constat ex significatione reponere ad custodiam, quod sit in memoriale, ut supra n : 8526 fin : 8533 ; & ex significatione coram Testimonio, quod sit in praesentia Divini ; quod Testimonium sit Divinum, patet a praecedentibus, ubi dicitur a Moscheh ad Aharonem, “ quod reponeret illud coram Jehovah,” n : 8532, ita coram Divino : quod Testimonium sit Divinum, est quia per Testimonium intelligitur in universali sensu Verbum, & quia Verbum est Verum Divinum, ita Dominus ; Qui quod sit Verbum, patet apud Johannem. “ In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum : & Verbum caro factum est, & habitavit in nobis,” 1 : 1. 14 : quod Testimonium sit Dominus quoad Divinum Verum, constat ex Arca in qua Lex e Sinai lata, quae Testimonium vocatur ; quod ex eo fuerit omnis sanctitas Tabernaculo ; & quod Testimonium fuerit ipsum sanctum Divinum, patet ex eo, quod supra illud esset Propitiatorium cum Cherubis, proxime extra velum ibi essent mensae aureae cum panibus, & cum lucernis ; & quod sanctissimum cultus ibi ab Aharone ministraretur ; tum quod Jehovah postea cum Moscheh loqueretur ibi supra Propitiatorium inter duos Cherubos, ita ex Testimonio de quibus videatur Exod : xxv : 16. 21. 22. Cap : xl : 20.

8536. Vers : 35. 36. *Et filii Israelis comederunt Man quadraginta annis, usque ad venire illos ad terram habitatam ; Man comederunt usque ad venire illos ad terminum terrae Canaanis. Et Omer decima pars ephae illud.* Et filii Israelis comederunt Man quadraginta annis, significat appropriationem boni veri in statu omnium tentationum : usque ad venire illos ad terram habitatam, significat antequam venirent ad coelum ubi bonum ubivis : Man comederunt usque ad venire illos ad terminum terrae Canaanis significat quod appropriatio

atio boni ex vero illis fuisset usque dum ad regionem cœli venirent: & omer decima pars ephæ, significat boni quantum tunc.

8537. Et filii Israelis comederunt man quadraginta annis, quod significet appropriationem boni veri in statu omnium tentationum, constat ex repræsentatione filiorum Israelis, quod sint qui ab Ecclesia spiritali, de qua n: 6426. 6637. 6862. 6868. 7035. 7062. 7198; ex significatione comedere, quod sit appropriatio, de qua n: 3168. 3513 fin: 3596. 4745; ex significatione man, quod sit bonum veri, de qua n: 8464; & ex significatione quadraginta annorum, quod sint status tentationum, quod anni sint status, videatur n: 482. 487. 488. 493. 893; & quod quadraginta sint tentationes, n: 730. 862. 2272. 2273. 8098.

8538. Usque ad venire illos ad terram habitatam, quod significet antequam venirent ad cœlum, ubi bonum ubivis, constat ex significatione terræ, hic terræ Canaanis, quod sit Regnum Domini, ita Cœlum, de qua n: 1607. 3038. 3481. 3705. 3686. 4240. 4447. 5136; cœlum dicitur terra habitata a bono, nam habitatum significat vivum ex bono, n: 2268. 2451. 2712. 3612. 8268. 8309.

8539. Man comederunt usque ad venire illos ad terminum terræ Canaanis, quod significet quod appropriatio boni ex vero illis fuisset usque dum ad regionem cœli venirent, constat ex significatione man, quod sit bonum veri; ex significatione comedere, quod sit appropriatio, ut mox supra n: 8537; ex significatione terræ Canaanis, quod sit cœlum, ut supra n: 8538; ita terminus terræ Canaanis est introitus ad cœlum, seu regio ubi cœlum incipit: ex his patet, quod per man comederunt usque ad venire illos ad terminum terræ Canaanis, significetur quod appropriaretur illis bonum veri usque ad regionem cœli. Quomodo cum his se habet, patet ex illis, quæ prius dicta sunt de acquisitione boni per verum, quod nempe ante regenerationem omne bonum comparetur per verum, at post regenerationem quod ducatur homo a Domino per bonum; quodque prior status significetur per sex dies qui præcedunt septimum, & quod posterior status significetur per diem septimum seu sabbathum: inde quoque patet, quod prior status repræsentatus sit per profectiones filiorum Israelis in deserto quadraginta annis, & quod posterior status repræsentatus sit per introductionem illorum in terram Canaanem; nam cum his ita se habet, homo extra cœlum est quamdiu ex vero agit & non ex bono, & tunc in cœlum venit cum ex bono, agitur enim tunc a Domino secundum ordinem cœli; in quem non venit, proinde non in cœlum, ubi est ordo, priusquam præparatus est, quod sit ad bonum per verum; de utroque hoc statu videantur quæ supra n: 7923. 8505. 8506. 8510. 8512. 8516, ostensa sunt.

8540. Et omer decima pars ephæ, quod significet boni quantum tunc, constat ex significatione omeris, quia erat decima pars ephæ, quod sit quantum satis; per decem enim significatur plenum, n: 3107, inde per decimam partem quantum satis, n: 8468; & ex significatione ephæ, quod sit bonum: quod Ephah sit bonum, est quia per illam & per Chomerem mensurabantur sicca, quæ inserviebant cibo, sicut triticum, hordeum, similago, & per illa

quæ cibi sunt, significantur bona; & per bathum & per hin mensurabantur liquida, quæ inserviebant potui, inde per has mensuras significantur vera; continens hanc significationem accipit a continente. Quod Ephah pro mensura fuerit, patet ex his locis; apud Moschen, "*Ephab justitiæ, & Hin justitiæ erit vobis,*" Levit: xix: 36. apud Ezechielem, "*Ephæ & Bathi mensura una,* quia decima Chomeris *Ephab,*" xlv: 11. Apud Eundem, "*Lances justitiæ, & Ephab justitiæ, & Bath justitiæ, erit vobis,*" xlv: 10, pariter pro mensura apud Amos, Cap: viii: 5. Quod Ephah sit bonum, patet ex locis ubi de Mincha agitur, ad quam farina seu similago definiebatur *per epham*, ut Levit: v: 11. Num: v: 15. Cap: xxviii: 5. Ezech: xlv: 24. Cap: xlv: 7. 11; & mincha significat bonum: & quoque ex hoc apud Sachariam, "Angelus loquens in me, dixit ad me, tolle quæso oculos, quid exit hoc; & dixi, quid hoc, dixit, *hæc Ephab exiens;* dixit porro hoc oculus eorum in omni terra: & ecce talentum plumbi sublatum est, simulque mulier hæc *sedens in medio Ephæ:* tam dixit hæc malum, & *projecit illam in medium Ephæ,* & projecit lapidem plumbi super os ejus: & sustuli oculos meos & vidi, cum ecce duæ mulieres exeuntes, & ventus in alis illarum; illis alæ binæ sicut alæ ciconiæ; & *sustulerunt Epham* inter terram & inter cælum; & dixi ad angelum loquentem in me, *quo illæ abducunt epham;* qui dixit ad me, ad ædificandum illi domum in terra Schinear; & præparabitur, & manebit ibi super sede sua," v: 5 ad 11; hæc quid significant, nemo usquam scire potest, nisi ex sensu interno, & nisi inde sciat quid Ephah, quid Mulier in medio ejus, quid Lapis plumbi super os ephæ, tam quid Schinear; ex evolutis singulis liquet, quod significetur prophanatio quæ illo tempore in Ecclesia, per epham enim significatur bonum; per mulierem malum, ut aperte ibi dicitur; per lapidem plumbi falsum mali occludens, lapis enim est verum externum, & inde in opposito sensu falsum, n: 643. 1298. 3720. 6426, & plumbum est malum, n: 8298; ita per mulierem in medio ephæ, super cujus ore lapis plumbi, significatur malum in bono occlusum falso, quod idem est cum prophano; nam prophanum est malum conjunctum bono, n: 6348; duæ mulieres tollentes epham inter terram & cælum, sunt ecclesiæ, n: 252. 253, per quas prophanum relegatum est; Schinear, quo mulier in ephah abducta, est cultus externus in quo intus prophanum, n: 1183. 1292.

Continuatio de Spiritibus & Incolis Telluris Jovis.

8541. **Q**UOD cultum eorum Divinum attinet, principale est, quod agnoscunt Dominum nostrum pro Supremo, Qui regit cælum & terram, Illum vocant Unicum Dominum; & quia in vita corporis
Ipsam

Ipsū agnoscunt & colunt, inde Ipsū quærunt post mortem, ac inveniunt, est idem cum nostro Domino. Interrogati sunt, num sciant, quod Unicus Dominus sit Homo, responderunt quod sciant omnes, quod Homo sit, quia in orbe illorum a multis visus est ut Homo; & quod Ipse instruat illos de veritate, conservet illos, & quod det vitam æternam illis qui credunt in Ipsum. Dicebant amplius, quod ab Ipso illis revelatum sit quomodo vivant & quomodo credent; & quod id quod revelatum est, a parentibus tradatur liberis, & quod ita emanet doctrina ad omnes familias, & sic in totam gentem quæ ab uno patre. Addebant, quod videatur illis sicut habeant doctrinam mentibus suis inscriptam, quod concludunt ex eo, quia percipiunt illico & agnoscunt sicut ex se, num verum sit vel non, quod ab aliis de vita cæli apud hominem dicitur.

8542. *Carvetur quam maxime, ne aliquis labatur in pravas opiniones de Unico Domino; & si animadvertunt quod aliqui incipiant de Ipso sinistre cogitare, primum admonent illum, dein per minas, & tandem per pœnas absterrent: dixerunt, quod observaverint, si tale quid irreperit in aliquam familiam, quod illa tollatur e medio; non per aliquas pœnas mortis a sodalibus, sed per privationem respirationis & inde vitæ a spiritibus, postquam ii prius mortem illis denuntiaverunt: nam in illa tellure loquuntur spiritus cum illis, & castigant illos si malum fecerunt, & quoque si malum intenderunt facere, n: 7801 ad 7812: inde si male cogitant de unico Domino, si non respiscunt denuntiatur illis mors; hoc modo conservatur ibi cultus Domini, Qui illis est supremum Divinum.*

8543. *Non sciunt quod unicus illorum Dominus natus sit homo in hac tellure; dicebant quod id scire non illis curæ sit, modo quod Ipse Homo sit, & regat universum. Cum dicebam, quod in nostra Tellure Ille nominetur Christus Iesus, & quod Christus significet Unctum seu Regem, & Iesus Salvatorem, dicebant, quod Ipsum non colant ut Regem, quia regium sapit ex mundano; sed quod colant Ipsum ut Salvatorem: & quia e nostræ telluris spiritibus injiciebatur dubium, num unicus illorum Dominus esset idem cum nostro Domino; removebant illud per id, quod recordati sint, quod viderint Ipsum in Sole, & quod agnoverint quod Ipse esset quem viderant in sua tellure; de qua re videatur n: 7173: quod noster Dominus sit Sol cæli, videatur n: 1053. 3636. 3643. 4060. 4321 fin: 5097. 7078. 7083. 7171. 7173.*

8544. *Spiritus telluris Jovis cum apud me per plures septimanas manserint, momento influebat dubium, num Unicus illorum Dominus esset idem cum nostro Domino; sed dubium hoc, quod momento influebat, momento etiam dissipabatur; influebat ex aliquibus spiritibus e nostra tellure; &*
tunc

tunc, quod miratus sum, tanto pudore, solum quod momento de illo dubitarent, suffusi sunt, ut dicerent ad me, ne hoc propalarem in hac tellure, ne ideo insimularentur alicujus incredulitatis; cum tamen nunc illi id sciant præ aliis.

8545. Erant apud Me spiritus e tellure Jovis, cum legerem XVII Cap: apud Johannem, de Domini amore, & de Ipsius Glorificatione; cumque audiverunt illa quæ ibi, sanctum illos occupabat, & confessi quod omnia Divina ibi essent, at tunc Spiritus nostræ telluris, qui infideles fuerunt, jugiter suggerebant scandala, dicendo, quod natus infans, vixerit homo, apparuerit sicut alius homo, quod crucifixus, & similia: sed spiritus telluris Jovis ad illa nihil attendebant; dicebant quod tales sint illorum diaboli, quos abhorrent; addentes, quod prorsus nihil cæleste infideat mentibus illorum, sed modo terrenum, quod vocabant scorias: & quod ita sit, quod comperti fuerint ex eo, quod, cum audirent quod in tellure sua ambularent nudi, illico tunc obscænum occuparet cogitationes illorum, & quod prorsus nihil cogitarent de cælesti illorum vita, de qua etiam tunc audiverunt, n: 8375.

8546. Cum Spiritibus telluris Jovis quondam etiam loquutus sum de Domino, dicendo, quod nemo aliquod bonum facere possit a se, sed a Domino, Qui est Ipsum Bonum; proinde fons omnis boni; tunc modeste respondebant, quod autument bonum posse facere ex se, nec aliter scire; sed cum illis ostensum est, quod omne bonum veniat unice a Domino, dicebant, quod illi humano more loquuti sint, & quod illud cælesti modo dictum, & quod illorum angeli ita cogitent, & quoque ipsi quantum angeli fiunt; adjiciebant, quod simplicius sit ita dicere; tunc respondere datum est, quod Dominus relinquat illis qui in simplicitate & innocentia vivunt, ita dicere, modo sciant quod nihil boni ab ipsis sed a Domino veniat.

8547. Spiritus telluris Jovis maxime afficiebantur & gavisi sunt, cum audirent dictum, quod unicus Dominus sit Solus Homo, & quod omnes ab Ipso habeant ut homines dicantur; at quod tantum sint homines, quantum Ipsius imagines sunt; hoc est, quantum amant Ipsum, & amant proximum, ita quantum in bono sunt; nam Bonum amoris & fidei est imago Domini.

E X O D I

CAPUT DECIMUM SEPTIMUM.

DOCTRINA CHARITATIS.

8548. **Q**UI non vitam spiritualem accipit, hoc est, qui non e novo generatur a Domino, non potest venire in cœlum; quod docet Dominus apud Johannem, "Amen, amen, dico tibi, nisi quis generatur denuo, non potest videre Regnum Dei," iii: 3.

8549. Homo a parentibus non nascitur in vitam spiritualem, sed in vitam naturalem: vita spiritualis est amare Deum supra omnia, & amare proximum sicut seipsum; & hoc secundum præcepta fidei, quæ Dominus in Verbo docuerat: vita autem naturalis est amare se & mundum præ proximo, imo præ Ipso Deo.

8550. Unusquisque homo nascitur in mala amoris sui & mundi a suis parentibus: omne malum, quod per habitum traxerat quasi naturam, derivatur in prolem; ita successive a parentibus, ab avis, & ab atavis, longa retro serie: inde derivatio mali tandem fit tanta, ut omne vitæ propriæ hominis non sit nisi quam malum. Determinatum hoc continuum non frangitur & alteratur, quam per vitam fidei & charitatis a Domino.

8551. Quod homo ex hæreditario trahit, ad hoc inclinatur continue, & in hoc labitur: inde ipse confirmatur apud se id malum, & quoque ex se superaddit plura.

8552. Hæc mala sunt prorsus contraria vitæ spirituali, destruunt illam; quapropter nisi homo a Domino, quoad vitam spiritualem, e novo concipitur, e novo nascitur, & e novo educatur, hoc est, e novo creatur, est damnatus, nam nihil aliud vult, & inde nihil aliud cogitat, quam quod inferni est.

8553. Homo cum talis est, apud illum ordo vitæ est inversus; quod dominari debet, hoc inservit, & quod servire debet, hoc dominatur: ille ordo apud hominem plane invertendus est, ut salvari possit: hoc fit per regenerationem a Domino.

C A P U T XVII.

1. **E**T profecti sunt omnis cætus filiorum Israelis a deserto Sin, secundum profectiones suas ad os JEHOVÆ; & castrametati sunt in Rephidim; & nulla aqua ad bibendum populo.

2. Et jurgatus populus cum Mosche, & dixerunt, date nobis aquam & bibamus; & dixit illis Moscheh, quid jurgamini mecum, quid tentatis JEHOVAM.

3. Et sitivit ibi populus aquas, & murmuravit populus contra Moschen, & dixit, quare hoc, ascendere fecisti nos ex Ægypto, ad faciendum mori me, & filios meos, & pecora mea, siti.

4. Et clamavit Moscheh ad JEHOVAM, dicendo, quid faciam populo huic, adhuc parum & lapidant me.

5. Et dixit JEHOVAH ad Moschen, transi ante populum, & accipe cum te de senioribus Israelis, & baculum tuum, quo percussisti fluvium, accipe in manu tua, & vadas.

6. Ecce Ego stans ante te ibi super petra in Choreb, & percutias petram, & exhibunt ex illa aquæ, & bibat populus: & fecit ita Moscheh ad oculos seniorum Israelis.

7. Et vocavit nomen loci Massah & Meribah, propter jurgium filiorum Israelis, & propter tentare illos JEHOVAM, dicendo, num est JEHOVAH in medio nostri, si non.

8. Et venit Amaleck & pugnavit cum Israele in Rephidim.

9. Et dixit Moscheh ad Joschuam, elige nobis viros, & exi, pugna in Amalekum; cras ego consisto super capite collis, & baculus DEI in manu mea.

10. Et fecit Joschuah quemadmodum dixit illi Moscheh, pugnando in Amalekum; & Moscheh, Aharon, & Chur, ascenderunt caput collis.

11. Et fuit, quando elevavit Moscheh manum suam, & prævaluit Israel, & quando dimisit manum suam, & prævaluit Amaleck.

12. Et manus Moschis graves, & sumserunt lapidem & posuerunt subter illum, & sedit super illo; & Aharon & Chur sustentabant manus illius, exhinc unus & exhinc unus; & fuit, manus illius firmæ usque ad occidere solum.

13. Et

13. Et debilitavit Joschuah Amalekum & populum illius ad os gladii.

14. Et dixit JEHOVAH ad Moschen, scribe hoc memoriale in libro, & pone in auribus Joschuæ, quod delendo delebo memoriam Amaleki de sub cœlis.

15. Et ædificavit Moscheh altare, & vocavit nomen ejus JEHOVAH Nissi.

16. Et dixit, quia manus contra thronum JAH, bellum JEHOVÆ in Amalekum a generatione generationem.

C O N T E N T A.

8554. **I**N Capite præcedente in sensu interno actum est de Tertia Tentatione, quod deficeret bonum; quo illis dato, agitur in sensu interno in hoc Capite de Quarta Tentatione, quod deficeret Verum; hæc Tentatio significatur per murmurationem filiorum Israelis, quod non haberent aquam; quapropter datum est illis verum fidei a Domino, quod significatur per aquam ex petra Chorebi.

8555. Deinde agitur de pugna falsi ex malo contra verum & bonum fidei, illa repræsentatur per pugnam Amaleki contra Israelem; quod illi qui in vero & bono fidei sunt vincant, cum spectant sursum ad Dominum, & quod succumbant cum spectant deorsum, repræsentatur per quod filii Israelis vicerint, quamdiu Moscheh tenebat manus elevatas, & quod succubuerint quando demittebat illas.

S E N S U S I N T E R N U S.

8556. **V**ERS: 1. 2. 3. *Et profecti sunt omnes cætus filiorum Israelis a deserto Sin, secundum professiones suas ad os Jehovæ; & castrametati sunt in Rephidim; & nulla aqua ad bibendum populo. Et jurgatus populus cum Mosche, & dixerunt, date nobis aquam & bibamus: & dixit illis Moscheh, quid jurgamini mecum, quid tentatis Jehovam. Et sitivit ibi populus aquas, & murmuravit populus contra Moschen, & dixit, quare hoc ascendere fecisti nos ex Ægypto ad faciendum mori me, & filios meos, & pecora mea siti. Et profecti sunt omnis cætus filiorum Israelis, significat progressivum vitæ spiritualis: a deserto Sin, significat a statu tentationis quoad bonum: secundum professiones, significat secundum vitæ ordinem ad cœli vitam accipiendam: ad os Jehovæ, significat ex Providentia Domini: & castrametati sunt in Rephidim,*

phidim, significat ordinationem interiorum ad subeundam tentationem quoad verum; ejus quale est Rephidim: & nulla aqua ad bibendum populo, significat defectum veri & inde recreationis: & jurgatus populus cum Mosche, significat querimoniam gravem contra Verum Divinum: & dixerunt, date nobis aquam, & bibamus, significat veri ardens desiderium: & dixit illis Moscheh, significat responsum per influxum in cogitationem: quid jurgamini mecum, significat ut moderatiores in querimonia sint: quid tentatis Jehovam, significat quod contra Divinum de cujus ope desperant: & sitivit ibi populus aquas, significat incrementum desiderii ad verum: & murmuravit populus contra Moschen, significat indolentis gradum majorem: quare hoc ascendere fecisti nos ex Ægypto, significat cur liberati sumus ex infestationibus: ad faciendum mori me, & filios meos, & pecora mea, siti, significet ut ex defectu veri exspiret omne vitæ spiritualis.

8557. Et profecti sunt omnis cætus filiorum Israelis, quod significet progressivum vitæ spiritualis, constat ex significatione proficisci, quod sit vitæ successivum & continuum, de qua n: 4375. 4554. 4585. 5996. 8181. 8345. 8397, hic successivum seu progressivum vitæ spiritualis, hoc est, ejus incrementum, quod sit continue per tentationes: quod vita spiritualis per tentationes crescat, est quia vera quæ fidei per illas confirmantur, & cum bono quod charitatis conjunguntur: quod cætus filiorum Israelis sint qui ab Ecclesia spirituali, videatur n: 7830. 7843.

8558. A deserto Sin, quod significet a statu tentationis quoad bonum, constat ex significatione deserti, quod sit status subeundi tentationes, de qua n: 6828. 8098; & ex significatione Sin, quod sit quale & status tentationis quoad bonum, de qua n: 8398.

8559. Secundum professiones, quod significet secundum vitæ ordinem ad cœli vitam accipiendam, constat ex significatione professionum, quod sint progressivum vitæ spiritualis, de qua mox supra n: 8557, ita vitæ illius ordo, n: 1293: quod sit ad cœli vitam accipiendam, est quia ea vita donatur homini a Domino per tentationes, quæ describuntur per professiones filiorum Israelis in deserto. Vita cœli est duci a Domino per bonum: ut ad illam vitam veniat homo, implantabitur bonum per verum, hoc est, charitas per fidem; quamdiu hoc fit, homo in via ad cœlum est, sed nondum in cœlo; utque tunc vera quæ fidei confirmantur, & quoque conjungantur bono, mittitur homo in tentationes, nam hæ sunt media conjunctionis boni & veri; cum itaque homo in bono est, hoc est, in affectione faciendi bonum propter bonum, ita propter proximum, tunc in cœlum elevatur, est enim in ordine cœli, & per bonum a Domino ducitur: ex his constare potest quid intelligitur per vitam cœli.

8560. Ad os Jehovæ, quod significet & Providentia Domini, constat ex significatione oris Jehovæ, quod sit Verum Divinum secundum quod ducti, nam os Jehovæ hic pro enuntiato Divino, & ductu secundum id accipitur, quod est Providentia. Providentia Divina ab omni alio ductu & auspicio

auspicio differt in eo, quod Providentia continuè spectet æternum, & continuo ducat ad salutem, & hoc per varios status, nunc lætos, nunc tristes, quos homo nequaquam comprehendere potest, sed usque omnes conducunt ad vitam ejus in æternum: hæc significantur per profectiones ad os Jehovah: quod Jehovah in Verbo sit Dominus, videatur n: 1343. 1736. 2004. 2005. 2018. 2025. 2156. 2329. 2447. 2921. 3023. 3035. 5041. 5663. 6303. 6281. 6905.

8561. Et castrametati sunt in Rephidim, quod significet ordinationem interiorum ad subeundam tentationem quoad verum, & quod ejus quale sit Rephidim, constat ex significatione castrametari, quod sit ordinatio veri & boni ad subeundas tentationes, de qua n: 8130. 8131. 8155, hic ad subeundam tentationem quoad verum, quæ repræsentatur per quod non haberent aquam, de quo sequitur: Ordinatio interiorum dicitur, quia verum & bonum interiora hominis Ecclesiæ constituunt. Quod Rephidim significet quale illius tentationis, est quia nomina locorum significant quale status rei, de qua agitur, hic quale status tentationis quoad verum, quia de illa re hic agitur.

8562. Et nulla aqua ad bibendum populo, quod significet defectum veri & inde recreationis, constat ex significatione aquæ, quod sit verum fidei, de qua n: 2702. 3058. 3424. 4976. 5668; & ex significatione bibere, quod sit instrui in veris fidei, & recipere illa, de qua n: 3069. 3772. 4017. 4018, hic recreari, nam sicut aqua & potus recreant vitam naturalem, ita vera & cognitiones veri vitam spiritualem; nam qui in vita spiritali est, desiderat sustentationem ejus a talibus quæ vocantur cibi & potus coelestes, quæ sunt bona & vera fidei, æque ac qui in vita naturali sustentationem a talibus quæ sunt cibi & potus naturales. Quod nunc agatur de Tentatione quoad verum, est quia mox prius actum est de Tentatione quoad bonum, post quam tentationem acceperunt mannam, per quam significatur bonum; cum enim homo donatur bono a Domino, tunc venit in desiderium veri, & hoc desiderium accenditur secundum defectum ejus; bonum enim jugiter appetit verum; omnis affectio genuina veri ex bono est; se habet hoc sicut cibus, quod is absque potu nequeat nutritioni esse vitæ naturali, & quoque quod cibus appetat potum, cum quo jungatur, ut inserviat usui: hæc nunc causa est, cur Tentatio quoad Verum sequatur immediate Tentationem quoad bonum; tentatio aggreditur id quod amat & desiderat homo, n: 4274. 4299.

8563. Et jurgatus populus cum Mosche, quod significet querimoniam gravem contra verum Divinum, constat ex significatione jurgari, quod sit querimonia gravis, nam qui jurgatur in tentatione, is graviter queritur; & ex repræsentatione Moschis, quod sit Verum Divinum, de qua n: 6722. 6752. 6771. 6827. 7014. 7010. 7089. 7382.

8564. Et dixerunt, date nobis aquam & bibamus, quod significet veri ardens desiderium, constat ex illis quæ mox supra n: 8562, de significatione aquæ & bibere, ostensa sunt.

8565. Et dixit illis Moscheh, quod significet responsum per influxum in cogitationem, constat ex significatione dicere, cum ex Vero Divino, quod repræsentatur per Moschen, quod sit responsum; & quia omne responsum a Divino fit per influxum, & quidem in cogitationem, ideo illa significantur.

8566. Quid jurgamini mecum, quod significet ut moderatiores sint in querimonia, constat ex significatione jurgari, quod sit gravis querimonia, ut supra n: 8563; quod etiam sit ut moderatiores sint, involvitur, nam dicitur, quod per id tentent Jehovam.

8567. Quid tentatis Jehovam, quod significet quod contra Divinum, de cuius ope desperant, constat ex significatione tentare Jehovam, quod sit contra Divinum queri; quod sit usque ad desperationem de Ipsius ope, est quia querimoniæ in tentationibus tale involvunt; tentationes enim sunt continuæ desperationes de salute, principio leves, sed successu graves, usque ut postremo sit dubitatio pæne negativa de præsentia Divini ac Ipsius ope; vita spiritualis ad hoc extremum in tentationibus ut plurimum perducitur, sic enim exstinguitur vita naturalis, nam tunc intimum, in media desperatione, tenetur a Domino in pugna contra falsum; quare etiam desperatio illa mox dissipatur per solatia quæ dein insinuantur a Domino, nam post omnem tentationem spirituales consolatio & quasi novum vitæ; quod tentationes perducantur usque ad desperationem, videatur n: 1787. 2694. 5279. 5280. 7147. 7155. 7166. 8165; & quod post tentationes consolatio n: 3696. 4572. 5246. 6824. 8367. 8370 fin.

8568. Et sitivit ibi populus aquas, quod significet incrementum desiderii ad verum, constat ex significatione sitire, quod sit appetere & desiderare, & quod prædicetur de vero, sicut esurire de bono; & ex significatione aquæ quod sit verum fidei, de qua supra n: 8562; quod sitire sit appetere & desiderare, nempe verum, quod significatur per aquam, patet manifeste ex pluribus locis in Verbo, ut apud Amos, "Ecce dies venturi, quibus immittam famem in terram, non famem ad panem, *neque sitim ad aquas*, sed *ad audiendum verba Jehovæ*; & vagabuntur a mari ad mare, & a septentrione usque ad orientem; & *discursabunt ad quærendum verbum Jehovæ*, nec invenient: in die illo deficient virgines pulchræ & juvenes siti," VIII: 11. 12. 13; desiderium sciendi verum describitur hic per sitire; desiderium ad verum significatur per immittam non sitim ad aquas, sed ad audiendum verba Jehovæ; defectus veri & inde privatio vitæ spiritualis describitur per in die illo deficient virgines pulchræ & juvenes siti, virgines pulchræ sunt qui in affectionibus boni, & juvenes qui in affectionibus veri. Apud Esaiam, "Heu *omnis sitiens ite ad aquas*, & cui non argentum, ite, emite, comedite, ite & emite sine argento & sine pretio *vinum & lac*," LV: 2, omnis sitiens ite ad aquas, manifeste pro desiderante vera fidei; emere sine pretio vinum & lac, pro comparare sibi a Domino, ita gratis verum & bonum fidei, quod aquæ sint verum fidei, videatur supra n: 8562, quod vinum sit bonum fidei, n: 6377, & quoque lac, n: 2184; quod
hic

hic per ire ad aquas, & emere vinum & lac, non vinum & lac intelligantur, sed talia quæ sunt cœli & Ecclesiæ, cuius potest constare: pariter apud Johannem, "*Ego sitiienti dabo ex fonte aquæ vitæ gratis,*" Apoc: xxi: 6, fons aquæ vitæ pro vero & bono fidei; sitiens pro desiderante ex affectione, secundum Domini verba, apud Johannem, "*Jesus dixit mulieri Samaritidi omnis qui bibit ex aqua hac, sitiet iterum; qui vero bibit ex aqua quam Ego dabo ei, non sitiet in æternum; sed aqua quam Ego dabo, fiet in eo fons vitæ salientis in vitam æternam,*" iv: 13. 14; aqua hic manifeste pro vero fidei e Verbo, ita a Domino; non sitire hic pro quod non amplius deficiet ei verum: similiter alibi apud Johannem, "*Jesus dixit, Ego sum panis vitæ, qui venit ad Me, non esuriet; & qui credit in Me non sitiet in æternum,*" vi: 35: & apud Eundem, "*Jesus clamavit, dicens, si quis sitiverit, venito ad Me, & bibito quisquis credit in Me; sicut dixit Scriptura, flumina e ventre illius fluent aquæ viventis,*" vii: 37. 38, sitire pro desiderare verum, bibere pro instrui; flumina aquæ viventis pro Divino Verbo quod ex Domino solo. Apud Esaïam, "*Obviam sitiienti adferre aquas, habitatores terræ Thema, cum pane ejus prævenite vagabundum,*" xxi: 14, obviam sitiienti adferre aquas, pro instruere desiderantem in veris, & sic recreare vitam ejus animæ. Apud Eundem, "*Stultus stultitiam loquatur, & cor illius faciet iniquitatem, ad faciendum hypocrisin, & ad loquendum contra Jehovah errorem, ad evacuandum animam esurientis, & potum sitiientis deficere faciat,*" xxxii: 6, esuriens pro desiderante bonum, & potum sitiens pro desiderante verum. Apud Eundem, "*Pauperes & egeni quærentes aquam, sed non; lingua illorum siti deficit: aperiam super clivis fluvios, & in medio vallium fontes ponam, desertum in stagnum aquarum, & terram siccam in scaturigines aquarum,*" xli: 17. 18; quod quærere aquam sit quærere verum, quod deficere siti sit privari vita spiritali ex defectu veri, quod fluvii, fontes, stagnum & scaturigines aquarum, sint vera fidei, in quibus instruendi, cuius evidenter patet. Apud Eundem, "*Dicite, redemit Jehovah servum suum Jacobum; tunc non sitient, in vastitatibus ducet illos; aquas e petra effluere faciet illis, & findet petram, ut effluent aquæ,*" xlviii: 20. 21, non sitient pro quod non deficient illis vera, aquæ hic manifeste pro veris fidei. Apud Eundem, "*Non esurient, neque sitient, neque percutiet illos æstus aut sol; nam miserefcens illorum ducet illos; ita ut etiam super scaturiginibus aquarum ducturus sit illos,*" xlix: 10, non esurient pro quod non deficient illis bonum; non sitient pro quod non deficient illis verum; scaturigines aquarum pro cognitionibus veri ex Verbo. Similiter apud Moschen, "*Jehovah ducens te per desertum magnum & formidabile, serpentis, præsteris, & scorpionis, & sitis ubi non aquæ, qui educens tibi aquas e petra scopuli,*" deut: viii: 15. Apud Esaïam, "*Ecce Deus vester veniet, tunc erumpent in deserto aquæ, & fluvii in planitie deserti; & erit aridus locus in stagnum, & siticulosus in scaturigines aquarum,*" xxxv: 4. 6. 7; aquæ in deserto,

deserto, quæ erumpent, fluvii, stagnum, scaturigines aquarum, manifeste pro veris fidei & cognitionibus illorum, quæ a Domino cum venturus in mundum. Apud Davidem, "Deus, Deus meus, mane quæro Te, *sitit anima mea Te*, desiderat Te caro mea, in terra siccitatis, & *lassus sine aquis*," Psalm: LXIII: 2, ibi sitire prædicatur de vero, lassus sine aquis pro quod non vera. Sitis pro defectu veri & inde privatione vitæ spiritualis, apud Esaïam, "Propterea exulabit populus meus ob non agnitionem, & gloria ejus hominis famis, & *multitudo ejus sicca siti*," v: 13. Apud Eundem, "Pono *fluvios* in desertum, putrescit piscis illorum, *eo quod non aqua*, & *moriatur siti*," L: 2. Ex his nunc constare potest quid significatur in hoc Capite, *per quod nulla aqua ad bibendum populo*," Vers: 1. Per quod dicerent, *date nobis aquam & bibamus*, Vers: 2: *per sitivit ibi populus aquas*, Vers: 3; *quod exirent e petra aqua*, Vers: 6, consequenter quod per murmurationem illorum propter defectum aquæ, significetur tentatio ex defectu veri; cum enim homo in tentationem venit ex defectu veri, tunc tenetur vehementer in desiderio ejus, & simul in desperatione de salute æterna propterea; hæc faciunt indolentiam tunc & querimoniam.

8569. Et murmuravit populus contra Moschen, quod significet indolentiæ gradum majorem, constat ex significatione murmurare, quod sit indolentia ex tentationis acerbitate, de qua n: 8351; quod indolentiæ gradus major sit, patet ex verbis Moschis, cum clamavit ad Jehovam, "*adhuc parum & lapidant me*," Vers: 4.

8570. Quare hoc ascendere fecisti nos ex Ægypto, quod significet cur liberati sumus ex infestationibus, constat ex significatione ascendere facere, seu educere, quod sit liberare; & ex significatione Ægypti, quod sint infestationes, de qua n: 7278, per Ægyptios enim significantur qui infestant illos qui ab Ecclesia in altera vita, n: 6854. 6914. 7474. 7828. 7932. 8018. 8099. 8159. 8321.

8571. Ad faciendum mori me, & filios meos, & pecora mea, siti, quod significet ut ex defectu veri exspiret omne vitæ spiritualis, constat ex significatione mori, quod sit exspirare, hic quoad vitam spirituales; & ex significatione me, filios meos, & pecora mea, quod sit omnia vitæ spiritualis; per *me* enim seu per hominem Ecclesiæ significatur bonum charitatis, & fidei, per filios vera interiora fidei, & per pecora vera exteriora ex quibus bonum, ita omnia quæ sunt vitæ spiritualis, nam vita spiritualis consistit ex bono charitatis & fidei, & ex vero fidei interno & externo; quod homo sit bonum, videatur n: 4287; quod filii sint vera fidei, n: 489. 491. 533. 2623. 2803. 2813. 3373. 3704; & quod pecora sint vera ex quibus bonum, n: 6016. 6045. 6049; & ex significatione sitis, quod sit defectus veri, de qua mox supra n: 8568 fin:

8572. Vers: 4. 5. 6. *Et clamavit Moscheb ad Jehovam, dicendo, quid faciam populo huic, adhuc parum & lapidant me. Et dixit Jehovab ad Moschen, transi ante populum, & accipe cum te de senioribus Israelis, & baculum tuum*

num quo percussisti fluvium, accipe in manu tua, & vadas. Ecce Ego stans ante te ibi super petra in Choreb, & percutias petram, & exhibunt ex illa aquæ, & bibet populus: & fecit ita Moscheh ad oculos seniorum Israelis. Et clamavit Moscheh ad Jehovam, dicendo, significat lamentationem interiorum ac intercessionem: quid faciam populo huic, significat pro illis qui in querimonia tam gravi ob non receptionem veri: adhuc parum & lapidant me significat quod non procul sit quin Vero a Divino violentiam inferant: & dixit Jehovah ad Moschen, significat opem: transi ante populum, significat ut ducat & doceat illos: & accipe cum te de senioribus Israelis, significat ex primariis veris: & baculum tuum, quo percussisti fluvium, significat potentiam Divinam per quam dissipata sunt falsa: accipe in manu tua & vadas, significat quod illa instructus mandatum perficiat: ecce Ego stans ante te ibi super petra in Choreb, significat Dominum quoad fidei vera: & percutias petram, significat ut insistent rogare Ipsum: & exhibunt aquæ, significat quod ab Ipso vera fidei: & bibat populus, significat quæ recreabunt illos, & vitam spirituales dabunt: & fecit ita Moscheh ad oculos seniorum Israelis, significat effectum per primaria vera.

8573. Et clamavit Moscheh ad Jehovam, quod significet lamentationem interiorum, & intercessionem, constat ex significatione clamare, cum de ope Divina, quam populus ex gravi indolentia flagitabat, quod sit lamentatio interior, ut quoque prius n: 7782; atque intercessio, ut n: 8179. Quia per clamavit Moscheh ad Jehovam, significatur intercessio a Divino Vero, quod per Moschen repræsentatur, paucis dicendum, quid sit intercessio, & quomodo cum illa se habet: qui non sciunt, quid intercessio, non aliam sibi ideam de illa sistere possunt, quam quod Dominus continue oret Patrem, & intercedat pro peccatore, qui devote supplicat & poenitentiam pollicetur; imo simplices cogitant, quod Dominus sedeat apud Patrem, & loquatur cum Ipso de peccatore, & quod roget Ipsum, ut det illum sibi, ut sit in Regno suo, & potiatur felicitate æterna; talem ideam habent perplures de Intercessione, de qua in Verbo, ubi dicitur, quod Dominus rogabit Patrem suum pro illis: sed quis non videre potest, quod hæc dicta sint secundum ideas cogitationis humanæ; nam unusquisque illo tempore, sicut & perplures hodie, non aliter potuerunt cogitare de Regno cœlesti, quam sicut cogitant de Regno terrestri, ab hoc enim capitur idea de illo; ut manifeste patet ab ipsis Apostolis Domini, Jacobo & Johanne, qui petierunt ut unus sederet a dextris, alter a sinistris in Regno Ipsi, Marc: x: 35. 36. 37; & quoque a reliquis Apostolis, inter quos quia contentio facta est, quis illorum major futurus est in Regno Domini, quibus Dominus ideo dixit, quod comederunt & biberent super mensa sua in Regno suo, & quod sederent super thronis judicantes duodecim Tribus Israelis," Luc: xxi: 24. 30, proinde quod regnarent cum Ipso: hæc quod secundum ideam ac ita secundum captum illorum dicta sint, & quod significant in interiori sensu aliud, quod non ita tunc potuit propalari, patet; quid duodecim throni, super quibus A-

postoli,

postoli, significant, videatur n: 2129, 6397. Cum Intercessione ita se habet; in omni amore est Intercessio, proinde in omni Misericordia, nam Misericordia est amoris: quod qui amat aut qui miseretur continue intercedat, constare potest ab exemplis; Maritus qui amat uxorem, vult ut ab aliis benigne recipiatur, utque ei benefiat, hoc non apertis verbis dicit, sed continue id cogitat, proinde id continue tacite rogat, & pro illa intercedit; similiter faciunt parentes pro liberis suis quos amant; pariter qui in charitate sunt, ita faciunt pro proximo; & qui in amicitia pro amico: ex his constare potest, quod Intercessio insit omni amoris jugiter: similiter se habet cum Intercessione Domini pro Humano Genere, & in specie pro illis qui in bono & vero fidei sunt; nam erga illos est Divinus, hoc est, Infinitus Amor, & est Divina, hoc est, Infinita Misericordia; nec orat Patrem pro illis, & sic intercedit, nam hoc foret prorsus humano more agere, sed continue excusat, & continue remittit, nam continue miseretur, & hoc fit apud Ipsum Dominum, nam Dominus & Pater unum sunt, Job: xiv: 8 ad 12. Arcanum quod adhuc interius latet in Verbo intercessionis, etiam dicitur; Divinum Verum, quod procedit a Domino, intercedit tali modo continue, quia procedit a Divino Amore; Dominus cum in mundo fuit, Divinum Verum fuit, ut cum glorificatus est, quod factum cum resurrexit, Divinum Bonum est, n: 7499; Divinum Bonum est, quod in Verbo in sensu interno intelligitur per Patrem, & Divinum Verum per Filium, n: 2803. 3704. 7499; & quia inest Divino Vero, quod procedit a Divino Bono, Intercessio continua, ideo dicitur quod Filius roget Patrem, & intercedat pro homine: hoc capi potuit ab homine, aut illud ægre.

8574. Quid faciam populo huic, quod significet pro illis qui in querimonia tam gravi ob non receptionem veri, constat ex significatione quid faciam populo huic, quod involvat talia; nam per jurgium populi contra Moschen significatur querimonia gravis, n: 8563. 8566; & per quod nulla aqua illis ad bibendum, significatus defectus veri, n: 8562. 8568.

8575. Adhuc parum & lapidant me, quod significet quod non procul sit quin Vero a Divino violentiam inferant, constat ex significatione adhuc parum, quod sit quod non procul sit; & ex significatione lapidare, quod sit punitio propter violationem veri quod cultus, de qua n: 7456, hic in opposito sensu violentiam inferre Vero a Divino, quod per Moschen repræsentatur; quod Moscheh sit Verum a Divino, sæpius ostensum est.

8576. Et dixit Jehovah ad Moschen, quod significet opem, constat ex significatione dicere, quod involvat sequentia, hic quod darentur Vera, de quorum defectu tam graviter questi sunt, quæ significantur per aquam e Chorebo; ita dicere hic involvit opem.

8577. Transi ante populum, quod significet ut ducat & doceat illos, constat ex significatione transire ante, quod sit ducere, ita quoque docere, nam qui docet, spiritali modo ducit; & ex repræsentatione filiorum Israelis, qui hic sunt populus, quod sint qui ab Ecclesia spiritali, de qua sæpius.

8578. Et

8578. Et accipe cum te de senioribus Israelis, quod significet ex primariis veris, constat ex significatione seniorum Israelis, quod sint primaria sapientiæ & intelligentiæ, quæ concordant cum bono & cum vero, de qua n: 6523. 6525. 6890. 7912; ita primaria vera, nam hæc sunt intelligentiæ & sapientiæ.

8579. Et baculum tuum quo percussisti fluvium, quod significet potentiam Divinam, per quam dissipata sunt falsa, constat ex significatione baculi, quod sit potentia, de qua n: 4013. 4015. 4876. 4936. 6947. 7011. 7026, hic potentia Divina, quia per Moschen, cui baculus, repræsentatur Dominus quoad Divinum Verum; & ex significatione fluvii, hic fluvii Ægypti, quod sit falsum, de qua n: 6993: quo percussisti fluvium dicitur, ob causam ut significetur dissipatio falsi, nam per potentiam Divinam, qua Verum datur, etiam dissipantur falsa; verum quod datur, significatur per aquam ex petra in Chorebo.

8580. Accipe in manu tua & vadas, quod significet quod illa instructus mandatum perficiat, constat ex significatione accipere in manu, nempe baculum, quod sit instrui potentia illa: quod vadas, sit perficere mandatum, constat absque explicatione.

8581. Ecce Ego stans ante te ibi super petra in Chorebo, quod significet Dominum quoad fidei vera, constat ex significatione Petræ, quod sit fides, hic fides a Domino, seu Dominus quoad fidem, nam dicit Jehovah, hoc est, Dominus, ecce Ego stans super petra; & ex significatione Chorebi, quod sit Lex Divina; inde per illa verba significatur Dominus quoad fidei vera, quæ ex Lege Ipsius seu Verbo. Quod Petra sit Dominus quoad fidem, ac respective ad hominem quod sit fides quæ a Domino, constat ex pluribus locis in Verbo; ut apud Moschen, "*Dabo magnitudinem Deo nostro, Petra, cujus perfectum opus: evigilare fecit illum super excelsis terræ, & cibavit proventu agrorum, sugere fecit illum mel e rupe, & oleum e saxo petræ*: sed cum pinguis factus Jeschurun, recalcitravit, deseruit Deum, Qui fecit illum, & vilipendit Petram salutis suæ: Petram, quæ genuit te, oblivioni dedisti; & oblitus es Dei formatoris tui: Petra illorum vendidit illos, & Jehovah conclusit illos; non enim sicut Petra nostra petra illorum: quando dicitur, ubi dii illorum, Petra cui confisi fuerunt," Deut: xxxii: 3. 4. 13. 15. 18. 30. 31. 37; ex his patet, quod sit Jehovah, hoc est, Dominus, qui vocatur Petra; quo sit Jehovah seu Dominus quoad fidem, ex singulis ibi in sensu interno liquet. Apud Danielelem, "*Videns fuisti, usque dum excisus est lapis, qui non per manus, & percussit statuam super pedes ejus, qui ferrum & argilla, & contrivit illos: tunc contrita sunt simul ferrum, argilla, æs, argentum, & aurum, factaque sunt sicut palea, de æreis æstatis; ita ut abstulerit ea ventus, & ullus locus non inventus sit illis: Lapis autem qui percussit statuam, factus est in Petram magnam, & implevit omnem terram: surgere faciet Deus cœlorum Regnum, quod in sæcula non perdetur: etiam Regnum Ipsius populo alii non permittetur, conteret & consumet omnia ista regna, ipsum autem stabit in sæcula; propterea quod vidisti quod de Petra*"
I
excisus.

excisus est Lapis, qui non per manus, & contrivit ferrum, æs, argillam, argentum, & aurum," 11: 34. 35. 44. 45; agitur hic de Domino ac Ipsius Regno, & per Lapidem intelligitur fides, ac per Petram Dominus quoad fidem; quod illa per Lapidem & Petram significantur, patet ei qui expendit; lapis etiam in Verbo significat verum quod fidei, videatur n: 643. 1298. 3720. 3769. 3771. 3773. 3789. 3798. 6426; inde quoque Dominus quoad Divinum Verum vocatur Lapis Israelis, n: 6426: quod Petra sit Dominus quoad verum fidei, est quia per Petram etiam intelligitur propugnaculum quod contra falsa, ipsum propugnaculum est verum fidei, nam ex illo pugnatur tam contra falsa quam contra mala. Ex his quoque constare potest, quod per Petram intelligatur Dominus quoad fidem, & quoque fides quæ a Domino, in verbis quæ Dominus loquutus est ad Petrum, apud Matthæum, "Ego tibi dico, *tu es Petrus, & super hac Petra ædificabo Ecclesiam meam*; & portæ inferni non prævalebunt illi: & dabo tibi claves regni cœlorum, & quicquid ligaveris in terra, erit ligatum in cœlis, & quicquid solveris in terra, erit solutum in cœlis," xvi: 18. 19; quod Petra ibi sit Dominus quoad fidem, ac fides quæ a Domino, & quod Petrus illam fidem repræsentet, videatur Præfat: ad Cap: xxii Genes: tum n: 4738. 3754. 600. 6073 fin: 6344 fin: patet etiam unicuique, qui ex sana ratione cogitat, quod potestas aperiendi cœlum & claudendi infernum pro bonis, ac aperiendi infernum & claudendi cœlum pro malis, sit Solius Domini; & quod sit fidei est quia fides est a Domino, ita quoque est Domini, hoc est, Ipse Dominus in illa; omnis potestas in altera vita etiam est per verum fidei ex bono, n: 4931. 6344. 6413. 8200. 8304; qui ex ratione cogitat, etiam concludere potest, quod Ecclesia Domini non super aliquo homine, ita non super Petro, sed super Ipso Domino, ita super fide in Ipsum, ædificata sit. Ex his videri potest in quales & in quantos errores labuntur illi, qui stricte sensum literæ Verbi premunt; & quam prone antistites Ecclesiæ arripiunt quod talis potestas data sit Petro, & consequenter illis qui se ejus successores vocant, nam favet illorum amori, & quam ægre se persuaderi patiuntur quod aliud intelligatur, nam quisque sibi comparare summum potentiæ vult: ex illis quoque patet, quam necessarium est, ut sciatur quid petra, quid claves, quid portæ inferni, & perplura alia, in sensu interno significant. Quod Jehovah dicatur Petra, & quod tunc intelligatur Dominus quoad fidem, etiam ex multis aliis locis in Verbo constat, ut ex his sequentibus, quos adducere absque ulteriore explicatione licet; apud Esaïam, "Mittite Agnum Dominatoris terræ *de Petra versus desertum* ad Montem Sionis," xvi: 1. Apud Eundem, "Oblita es salutis tuæ, & *petræ refugii tui* non recordata es," xvii: 10. Apud Eundem, "Cadet Aschur gladio non viri, *etiam Petra ejus* præ formidine ejus transibit," xxxi: 9. Apud Eundem, "Cantent *habitatores petræ*, e capite montium clament," xlii: 11. Apud Eundem, "Attendite ad me sectantes justitiam, quærentes Jehovah, *respicite ad Petram, e qua excisi estis*," li: 1. Apud Jeremiam, "Relinquitte urbes, & *habitate*

in petra, habitatores Moabi," XLVIII: 28. Apud Eundem, "Ego contra te mons perdens, perdens universam terram, & extendam manum meam contra te, & *devoquam te de petris*, & dabo te in montem combustionis, nec sument de te *lapidem pro angulo*, aut *lapidem fundamentorum*," LI: 25. 26, de Babel. Apud Davidem, "Fecit ascendere me a fovea devastationis, e cæno luti, ac *constituit super petra pedes meos*," Psalm: XL: 3. Apud Eundem, "Ab extremitate terræ ad Te clamo, cum deficit cor meum, ad *petram altam a me ducis me*," Psalm: LXI: 3. Apud Eundem, "Cibavit illos ex adipe tritici, & *e petra melle saturavi illos*," Psalm: LXXXI: 17. Quia Petra significabat Dominum quoad fidem, ac fidem a Domino, ideo etiam mirabilia facta sunt super petra, de quibus in Libro Judicum, "Angelus Jehovæ dixit ad Gibeonem, ut fumeret carnem & azyma, & *poneret super petra*, & jus effunderet, & *ascendebat ignis e petra*, & comedit carnem & azyma," VI: 20. 21; & alibi in eodem Libro, "Manoach pater Simsonis fumsit hædum caprarum, & *obtulit super petra*; tunc Angelus mirabiliter fecit, & ascendebat in flamma," XIII: 19. 20; quid hæc significabant, constare potest, si ex sensu interno evolvitur, quid representabat Gibeon, & quid Manoach pater Simsonis; tum quid significabant caro & azyma, ac jus, ut & hædus caprarum, & ignis; omnia enim & singula repræsentabant & significabant. Ex significatione Petræ, quod sit fides, etiam sciri potest, quid intelligitur per quod Moscheh, cum videret Jehovam, poneretur in *foramine petra*, Exod: XXXIII: 20. 21. 22. 23, per foramen enim petræ significatur obscurum fidei. Quod Petra in Chorebo, ex qua aquæ, significet Dominum, in Ecclesiis notum est; sed quod significet Dominum quoad fidem, & quoque quod fidem a Domino, nunc ostensum est. Simile quod per petram in Chorebo, etiam significatur per hæc apud Esaïam, "Dicite, redemit Jehovah servum suum Jacobum, tunc non sitiet, in vastitatibus ducet illos, *aquas e petra effluere faciet illis, dum findet petram ut effluant aquæ*," XLVIII: 20. 21. Quod aqua daretur populo non ex alia petra, quam ex illa in Chorebo, & quia per Chorebum significatur Lex Divina; quod Lex Divina per Chorebum significetur, est quia ibi promulgata est Lex; & fides quæ a Domino, est ex Lege Divina, hoc est, ex Verbo; per id enim Dominus docet quid fides, & quoque dat fidem.

8582. Et percutias petram, quod significet ut instent rogare Ipsum, nempe Dominum, constat ex significatione percutere, quod sit instare rogando, sed ex humili corde; quod percutere petram sit instanter rogare ex humili corde, constare potest ex eo, quod, quia Moscheh percussit petram ex duro corde, & sic expostulavit, ideo ei denuntiatur sit, ut non introduceret populum in terram Canaanem, sicut ipse memorat in Libro Numerorum, "Congregaverunt Moscheh & Aharon congregationem ante petram; & dixit illis, audite quæso rebelles, num ex petra hac educemus vobis aquas: & sustulit Moscheh manum suam, & percussit petram baculo suo duabus vicibus; nihilominus exiverunt aquæ multæ: tunc dixit Jehovah ad Moschen & Aharonem,

propterea quod non credidistis in Me, & sanctificaveritis Me in oculis filiorum Israelis, ideo non deducetis congregationem hanc in terram, quam dedi illis.

8583. Et exhibunt ex illa aquæ, quod significet quod ab Ipso vera fidei, constat a significatione petræ, ex qua exhibunt aquæ, quod sit Dominus quoad fidem, de qua mox supra n: 8582; & ex significatione aquarum, quod sint vera fidei, de qua n: 2702. 3058. 3424. 4976. 5668. 8568.

8584. Et bibat populus, quod significet quæ recreabunt illos, & vitam spiritualem dabunt, constat a significatione bibere, quod sit instrui in veris fidei, & sic dare & recreare vitam spiritualem, de qua supra n: 8562.

8585. Et fecit ita Moscheh ad oculos seniorum Israelis, quod significet effectum per primaria vera, constat ex significatione fecit ita Moscheh, quod sit effectus; & ex significatione seniorum Israelis, quod sint primaria vera, de qua supra n: 8578. Quod prius dictum sit, quod Moscheh acciperet secum de senioribus Israelis, & nunc quod fecerit ita ad oculos seniorum Israelis, est quia fides datur per vera, & quidem per primaria, nam ex illis fit illustratio, ut vera inde fluentia, quæ vocantur secundaria, clare percipiantur.

8586. Vers: 7. *Et vocavit nomen loci Massah, & Meribah, propter jurgium filiorum Israelis, & propter tentare illos Jehovah, dicendo, num est Jehovah in medio nostri, si non.* Et vocavit nomen loci Massah, significat quale status tentationis: & Meribah, significat querimoniam quale: propter jurgium filiorum Israelis, significat querimoniam ex gravitate tentationis usque ut prope succumberent: & propter tentare illos Jehovah, significat quod contra Divinum de cujus ope desperant: dicendo, num est Jehovah in medio nostri, significat quod prope crederent, quod Dominus non suis opem ferat.

8587. Et vocavit nomen loci Massah, quod significet quale status tentationis, constat ex significatione nominis & vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2628. 2724. 3006. 3421. 6674. 6887; & ex significatione loci, quod sit status, de qua n: 2625. 2837. 3356. 3387. 4321. 4882. 5606. 7381; quod si sit quale status tentationis est quia de Tentatione agitur; ejus status quale significatur per Massah; Massah etiam in Lingua originali significat tentationem: de quali ejus in nunc sequentibus dicetur.

8588. Et Meribah, quod significet querimoniam quale, constat ex eo quod Meribah in Lingua originali significet contentionem seu jurgium, & jurgium significat querimoniam, n: 8563. 8566; quia etiam nomina significant quale rei, n: 8587, ideo Meribah hic quale querimoniam. Quod ipsam hanc tentationem, & ejus quale, attinet, sciendum, quod hic describantur illi qui in tentationibus pæne succumbunt, qui nempe queruntur contra cælum, & quoque contra ipsum Divinum, & tandem pæne non credunt Providentiam Divinam; hæc significantur in sensu interno per illa quæ præcedunt, & quoque per ea quæ in hoc Versu sequuntur, & sunt quale status tentationis quod

quod per Massah, & quale querimoniz in tentatione quod per Meribah significantur: quod hoc quale hic per Meribah significetur, patet apud Davidem, "In angustia invocasti Me, & eripui te, respondi tibi in occulto, *probavi te juxta aquas Meribab,*" Psalm: LXXXI: 8. At in sensu interno historico, in quo agitur de religioso apud gentem Israeliticam, describitur Gens illa qualis fuit erga Jehovam, quod nempe non voluerit supplicando rogare Ipsum de ope, sed quod expostulaverit: causa erat, quia Jehovam non agnoscebant pro summo Deo, corde, sed solum ore quando viderunt miracula: quod non corde Ipsum agnoverint, constat manifeste ex vitulo Ægyptiaco, quem sibi fecerunt & adoraverunt, dixeruntque quod illi sint dii sui; tum a frequenti illorum apostasia, de qua videatur n: 8301: hæc sunt quæ in sensu interno historico hic describuntur; in sensu autem interno spiritali describitur quale tentationis apud illos qui ad ultimum tentationis perducuntur, antequam liberantur. Quod quale gentis Israeliticæ ac religiosi ejus describatur per contentionem cum Mosche ad Massah & Meribah, constat etiam apud Davidem, "Ne obturate cor vestrum *sicut in Meribab, sicut in die Massæ in deserto*, ubi tentarunt Me patres vestri; tentarunt Me, & viderunt opus meum: quadraginta annis *fastidiivi in generatione*; & dixi, populus sunt errantes corde, iidemque non cognoverunt vias meas, quibus juravi in ira mea, si venient ad requiem meam," Psalm: xcv: 8. 9. 10. 11. Apud Moschen, "Non tentabitis Jehovam Deum vestrum, *quemadmodum tentastis in Massab,*" Deut: ix: 22. 24. Apud Eundem, "Deo Levi dixit, Thummim tui & Urim tui, Viro Sancto, *quem tentasti in Massab, contendisti cum Eo apud aquas Meribab,*" Deut: xxxiii: 9, Vir Sanctus hic pro Domino, Quem tentaverunt, & Quem non sanctificaverunt Moscheh & Aharon: in sensu interno historico, in quo de religioso gentes Israeliticæ agitur, per Moschen & Aharonem non repræsentatur Verum Divinum, sed religiosum istius gentis, cujus duces & Capita erant, n: 7041; hoc religiosum quia tale fuit, ut supra dictum, etiam ideo illis denuntiatur, quod non intruderent populum in terram Canaanem, de qua re ita in Libro Numerorum, "Dixit Jehovah ad Moschen & Aharonem, propterea quod non credidistis in Me, & sanctificavistis Me in oculis filiorum Israelis, ideo non deducetis congregationem hanc in terram quam dedi illis; *hæc aquæ Meribab, quia contenderunt filii Israelis cum Jehovah,*" xx: 12. 13. Cap: xxvii: 14: Et in eodem Libro, "Colligetur Aharon ad populum suum, & non veniet in terram, quam dedi filiis Israelis, propterea quod rebellastis ori meo *apud aquas Meribab,*" xx: 24: "pariter Moscheh," Deut: xxxii: 51. Quod apud illam gentem usque Cultus Divinus repræsentativus institutus fuerit, erat causa, quia repræsentativus cultus potuit institui apud omnem gentem, quæ externa cultus sancta haberet, & pæne idololatrice coleret; nam repræsentativum non spectat personam, sed rem, n: 1361, & genius illius gentis præ omni alia gente fuit, prorsus colere externa, ut sancta & Divina absque omni interno; sicut adorare patres suos, Abrahamum, Jischakum, & Jacobum, ac postea Moschen & Davidem, ut numina, ac præterea sanctum & ut

Divinum

Divinum habere & colere omnem lapidem & omne lignum, quod cultui illorum Divino inauguratum fuit, sicut arcas, mensas ibi, lampadem, altare, vestes Aharonis, urim & thumim, & postea templum: per talia dabatur eo tempore ex Providentia Domini communicatio angelorum cœli cum homine; nam oportet alicubi Ecclesia esse, seu repræsentativum Ecclesiæ, ut sit communicatio cœli cum humano genere; & quia illa gens præ omni alia gente potuit in externis ponere cultum Divinum, & sic agere repræsentativum Ecclesiæ, ideo gens illa assumpta est. Communicatio cum angelis in cœlo per repræsentativa fiebat eo tempore hoc modo; cultus illorum externus communicabatur, cum spiritibus angelicis, qui simplices sunt, & non ad interna reflectant, sed usque interius boni sunt; tales sunt qui in Maximo Homine correspondent cuticulis; hi prorsus non attendunt ad internum hominis, sed solum ad externum ejus; si hoc sanctum apparet, etiam illi sancte de illo cogitant; Angeli interiores cœli in his spiritibus videbant illa quæ repræsentabantur, proinde cœlestia & Divina quæ correspondebant; nam apud hos potuerunt esse, & videre illa, non autem apud homines, nisi per illos; habitant enim angeli cum hominibus in interioribus, at ubi non interiora sunt, habitant in interioribus spirituum simplicium, nam angeli non sapiunt nisi spiritualia & cœlestia, quæ interiora sunt in repræsentativis; ex his paucis constare potest, quomodo dari potuerit communicatio cum cœlo per talem populum: sed videantur quæ de hac re prius ostensa sunt, nempe quod apud Judæos sanctum cultus miraculose elevatum fuerit in cœlum extra illos, n: 4307; quod posteri Jacobi sanctum potuerint repræsentare, qualescunque fuerunt, modo ritualia mandata stricte observarent, n: 3147. 3479. 3480. 3881 fin: 4308. 4281. 4288. 4289. 4293. 4307. 4444. 4500. 4680. 4825. 4844. 4847. 4899. 4912. 6304. 6306. 7048. 7051. 8301 fin.

8589. Propter jurgium filiorum Israelis, quod significet querimoniam ex gravitate tentationis usque ut prope succumberent, constat ex significatione jurgii, quod sit querimonia gravis, de qua n: 8563; quod sit ut prope succumberent, constat ex quali jurgii illorum, quod nempe pæne lapidavissent Moschen, quod tentarent Jehovah, & quod dicerent num est Jehovah in medio nostri.

8590. Et propter tentare illos Jehovah, quod significet quod contra Divinum, de cujus ope desperant, constat ex illis supra n: 8567, ubi eadem verba.

8591. Dicendo, num est Jehovah in medio nostri, quod significet quod prope crederent quod Dominus non suis opem ferat, constat absque explanatione.

8592. Vers: 8. 9. *Et venit Amaleck, & pugnavit cum Israele in Rephidim. Et dixit Moscheb ad Joschuam, elige nobis viros, & exi, pugna in Amaleck, cras ego confisto super capite collis, & baculus Dei in manu mea.* Et venit Amaleck, significat falsum ex interiori malo: & pugnavit cum Israele in Rephidim, significat quod aggressi cum tentationem gravem sustinebant:

nebant: & dixit Moscheh ad Joschuam, significat influxum Divinum in Verum pugnans: elige nobis viros, significat ut vera in pugnam instruat: & exi, pugna in Amalekum, significat contra falsa ex interiori malo: cras ego confisto super capite collis, significat conjunctionem Veri Divini cum bono charitatis, & inde influxum: & baculus Dei in manu mea, significat quod inde potentia.

8593. Et venit Amaleck, quod significet falsum, ex interiori malo, constat ex repræsentatione Amaleki, quod sit falsum ex interiori malo, de qua sequitur. Quinam & quales illi sunt qui in falso ex interiori malo, primum dicitur; interius malum & quod intus latet apud hominem, reconditum in ejus voluntate, & inde in cogitatione, nec ejus vestigium apparet in externis, ut in actionibus, in loquela, inque facie; qui in tali malo sunt, student omni modo & arte occultare illud & recondere sub specie honesti & justi, & sub specie amoris proximi; & usque apud se non aliud cogitant, quam ut possint malum inferre, & quantum possunt per alios inferunt, cavendo tunc ne appareat quod ab illis, ipsum etiam malum infucant, ut non videatur sicut malum; jucundissimum vitæ illorum est talia meditari, & in occulto moliri; hoc dicitur malum interius; qui in hoc malo sunt, vocantur mali genii, & in altera vita prorsus separati sunt ab illis qui in malo exteriori, & vocantur spiritus; illi, nempe mali genii infernum suum habent post hominem, hoc est, ad tergum ejus, ac ibi in variis cavernis; at mali spiritus infernum habent ante hominem, & quoque ad latera; Genii illi in Maximo Homine pertinent ad provinciam Cerebelli, & quoque ad illam partem Medullæ spinalis, quæ emittit fibras & nervos ad involuntaria. Quod ulterius falsum ex hoc malo attinet, non est sicut falsum ex malo malorum spirituum, nam in se est malum; qui in hoc malo sunt, non aggrediuntur vera fidei, sed bona fidei; agunt enim per affectiones pravas, per quas pervertunt cogitationes bonas, & hoc modo pæne incomprehensibili: hi quia tales sunt, inferna illorum prorsus separantur ab infernis spirituum malorum, adeo ut vix communicationem habeant, & hoc ob causam ut separentur ab hominibus Ecclesiæ spiritualis, nam si ab infernis suis influerent, actum foret de homine istius Ecclesiæ, agerent enim occultissime in conscientiam, & illam perverterent, & hoc per pravarum affectionum insufflationes: infernales illi genii nusquam aggrediuntur aperte hominem, nec cum est in vigore resistendi, sed cum apparet quod homo in lapsu sit ut succumbat, tunc subito præsto sunt, & impellunt ut prorsus cadat: hoc quoque repræsentatur per quod Amaleck nunc invaserit Israellem; & quoque postea, cum filii Israelis opposuerunt se Jehovah, & timuerunt pro gentibus in terra Canaanæ; "*Descendit etiam tunc Amaleck cum Canaanita e monte, & percusserunt filios Israelis usque ad Chorman,*" Numer: xiv: 43. 45. Ex his constare potest, quales sunt qui repræsentantur per Amalekum, & cur judicium super illum a Jehovah, quod bellum erit contra illos perpetuum; &

& quod delebitur memoria illorum de sub cœlo; secundum hæc in ultimo Versu hujus Capitis, "*Quia manus malorum contra thronum Jah, bellum Jehovah erit in Amalekum a generatione in generationem;*" & in Deuteronomio, "*Memento quod fecit tibi Amaleck in via cum exivisti ex Ægypto, quod occurrerit tibi in via, & decaudaverit in te omnes infirmos, cum tu fessus & lassus, nec timuit Deum: cum quietem dederit tibi Jehovah Deus tuus, delebis memoriam Amaleki de sub cœlo, non oblivisceris,*" xxv: 17. 18. 19: tum in Libro 1 Samuelis, "*Dictum est a Jehovah per Schemuelem Schaulo; visitare constitui quod fecit Amaleck Israeli, qui posuit huic in via cum ascenderet ex Ægypto; quare abi & percutite Amalekum, & devotioni da omnia quæ illi, nec parcas illi, sed occidas a viro usque ad mulierem, ab infante usque ad lactentem, a bove usque ad pecudem, a camelo usque ad asinum. Sed Schaul pepercit regi Agago, & opimis gregis & boum, & secundæ forti, & arietibus, & omni egregio; ideo denuntiatur Schaulo, quod ex illo non amplius esset rex super Israellem,*" xv: 1 ad fin: quod deleberetur memoria Amaleki, ac devotioni darentur omnia quæ ibi; significabat, quod prorsus non communicarent genii mali cum illis qui ab Ecclesia spirituali, nam communicant cum illis qui non in veris sunt, sed falsis favent ex affectione mala. Quis non videre potest, quod Jehovah absque causa, quæ altius latet, nusquam dixerit, quod bellum esset in Amalekum in perpetuum, & quod deleberetur memoria illius de sub cœlo, quodque omnia quæ ibi devotioni darentur; & quod usque tamen hoc non factum sit. Causa illa quæ altius latuit, cur illa dicta sunt & facta, involvitur in verbis Schemuelis ad Agagum regem Amalekitarum, cui pepercit Schaul, "*Agagus rex Amaleki ivit ad Schemuelem in delitiis; sed dixit Schemuel, quemadmodum orbavit mulieres gladius tuus, ita orba fiet præ mulieribus mater tua, & dissecuit illum Schemuel coram Jehovah,*" 1 Sam: xv: 32; ire in delitiis significat adblandientia externa, quæ talibus in præsentia aliorum; orbavit mulieres gladius tuus significat quod falsum illorum inferat violentiam affectionibus bonis; orba fiet præ mulieribus mater tua significat quod dominatura apud illos affectio mala ex voluntario & non ex intellectuali; & dissecuit illum Schemuel coram Jehovah, significat quod separati ab illis qui in falso ex malo ex intellectuali sunt, ita genii a spiritibus, ut supra dictum; quod mulieres sint affectiones, videatur n: 568. 6014. 7337; quod gladius sit falsum pugnans & vastans, n: 2799. 4499. 7102.

8594. Et pugnavit cum Israele in Rephidim, significat quod aggressi cum tentationem gravem sustinebant, constat ex significatione pugnare, quod sit aggredi per falsa ex malo interiori, & ex significatione Rephidim, quod sit quale tentationis quoad verum, de qua n: 8561. Quid per hæc intelligitur constat ex illis quæ nunc supra n: 8593 dicta sunt, quod nempe qui per Amalekum repræsentantur, in altera vita aggrediantur illos qui in tentatione sunt, cum in lapsu sunt pæne ad succumbendum.

8595. Et dixit Moscheh ad Joschuam, quod significet influxum Divinum in Verum pugnans, constat ex significatione dicere, quod hic sit influxus; quia in Verum pugnans, quod repræsentatur per Joschuam; quod sit influxus Divinus, est quia per Moschen repræsentatur Divinum Verum, hoc est, Verum quod immediate a Domino procedit, hoc Verum, quia est pure Divinum, influit in vera fidei quæcunque, & facit ut vera sint; & ex repræsentatione Joschuæ, quod sit Verum pugnans; quod Joschuah sit Verum pugnans, constat ex eo, quod ei mandatum sit, ut pugnaret contra Amalekum, hoc est, contra falsa ex interiori malo; contra illud pugnabit Verum quod pugnans factum est per influxum Divini Veri; ipsum Verum Divinum quod a Domino immediate procedit, non est pugnans, sed est pacificum, nam est ipsa Pax, procedit enim a Divino Bono Divini Amoris Domini; sed hoc ut fiat pugnans, influit apud tales angelos, qui in ardente Zelo pro Vero & Bono sunt, & ex Zelo illo excitati pugnant; inde Verum pugnans quod repræsentatur per Joschuam. Quia hoc Verum per Joschuam repræsentabatur, ideo etiam ille factus est dux super filios Israelis post Moschen, & introducebat illos in terram Canaanem, pugnabatque cum gentibus ibi: ideo quoque, cum in terram Canaanem venit, apparuit illi Angelus Jehovæ cum gladio evaginato in manu, & se vocabit Principem exercitus Jehovæ, Josch: v. 13. 14. 15; per gladium evaginatum in manu significatur Verum Divinum pugnans in sua potentia; quod gladius sit verum pugnans, videatur n: 2799. 4499, quodque gladius evaginatus sit pugnans continue contra falsa & mala n: 8294; & quod manus sit potentia, n: 878. 4931 ad 4937. 7518. 8050. 8153; tum quod per gentes in terra Canaane significantur falsa & mala, contra quæ pugnandum, n: 8054.

8596. Elige nobis viros, quod significet ut vera in pugnam instruat; constat ex significatione virorum, quod sint vera, de qua n: 265. 749. 1007. 3134; illa in pugnam instruere significetur per quod Joschuah eligeret illos; cum enim per Joschuam repræsentant Verum Divinum pugnans, per viros quos ille eligit & sibi adjungit, significantur vera ad pugnam instructa.

8597. Et exi, pugna in Amalekum, quod significet contra falsa ex interiori malo, constat ex repræsentatione Amaleki, quod sint falsa ex interiori malo, de qua supra n: 8593.

8598. Cras ego confisto super capite collis, quod significet conjunctionem veri Divini cum bono charitatis, & inde influxum, constat ex repræsentatione Moschis, qui confisteret super capite collis, quod sit Verum Divinum, de qua sæpius; ex significatione consistere, quod sit conjungi & influere; quod consistere hic sit conjungi, est quia tunc esset super capite collis, & per collem significatur bonum charitatis; quod etiam sit influere, est quia inde prospexit pugnam, & quoque disposuit, quod significatur per quod cum elevavit manum suam prævaleret Israel, & cum dimisit manum suam prævaleret Amaleck; & ex significatione collis, quod sit bonum charitatis, de qua n: 6435.

Quomodo se habet cum conjunctione & influxu boni charitatis in verum pugnans, paucis dicendum; Verum Divinum fit pugnans per conjunctionem cum illis qui in zelo sunt, ut supra dictum est; illi, qui in zelo sunt, pugnant, at non ex aliqua inimicitia & hostilitate, sed potius ex charitate, nam zelus differt ab ira in eo, quod zelus in se habeat bonum quod charitatis, quare cum zelus pugnat, modo removet illos qui in falso & malo, ne lædunt illos qui in bono & vero; ira autem non solum removet illos, sed etiam ex odio & vindicta persequitur; zelus enim ex charitate quæ inest, vult etiam bene illis qui in malo & falso sunt, & quoque facit quantum non nocent bonis; at ira ex odio & vindicta, quæ insunt, vult male omnibus cum quibus pugnat, sive boni sint sive mali; ex his constare potest quid intelligitur per influxum boni charitatis in Verum pugnans: quod zelus in se bonum habeat & ira malum, videatur n: 4164. 4444.

8599. Et baculus Dei in manu mea, quod significet quod inde potentia, constat ex significatione baculi Dei, quod sit potentia Divina, de qua n: 4013. 4015. 4876. 4936. 7026; & ex significatione manus, quod etiam sit potentia, n: 8595 fin: quod dicatur baculus Dei in manu, est quia per baculum significatur potentia exterior, & per manum interior, seu per baculum potentia naturalis & per manum spiritualis, n: 6947. 7011: *inde potentia* dicitur, quia vero pugnanti potentia inest ex bono, nam omnis potentia quæ vero est, est ex bono quod inest; causa est, quia Divinum inest bono, & per bonum vero, non autem inest vero absque bono; quod omne potentiæ Vero sit ex bono, videatur n: 3563. 4931; & quod omne potentiæ bono sit ex Divino, patet.

8600. Vers: 10. 11. 12. 13. *Et fecit Joschua quemadmodum dixit illi Moscheb, pugnando in Amalekum; & Moscheb, Abaron, & Chur, ascendebant caput collis. Et fuit, quando elevavit Moscheb manum suam, & prævaluit Israel, & quando dimisit manum suam, & prævaluit Amaleck. Et manus Moschis graves, & sumserunt lapidem, & posuerunt subter illum, & sedit super illo; & Abaron & Chur sustentabant manus illius, exbinc unus & exbinc unus; & fuit, manus illius firmæ usque ad occidere solem. Et debilitavit Joschua Amalekum & populum ejus. Et fecit Joschua quemadmodum dixit illi Moscheh, significat effectum sicut Verum pugnans a Divino Vero instructum est: pugnando in Amalekum, significat contra falsum ab interiori malo: & Moscheh, Aharon, & Chur, significat Divina Vera in ordine successivo: ascenderunt caput collis, significat in bono charitatis: & fuit quando elevavit Moscheh manum suam, significat cum fides apud illos qui ab Ecclesia spirituali spectaret versus Dominum; prævaluit Israel, significat quod tunc verum pugnans vinceret: & quando dimisit manum, significat cum fides apud illos spectaret deorsum seu a Domino ad se & mundum: & prævaluit Amaleck, significat quod tunc falsum vinceret: & manus Moschis graves, significat quod potentia spectandi fursum ad Dominum deficeret: & sumserunt lapidem, significat verum Divinum in ultimo ordinis: & posuerunt subter illum, & sedit super illo, significat correspondentiam cum vero primo ordinis: & Aharon & Chur, significat*

cat vera ordine : sustentabant manus illius, significat veri pugnantis sustentationem : exhinc unius & exhinc unus, significat undequaque : & fuit manus illius firmæ, significat potentiæ robur tunc : usque ad occidere solem, significat cum status ille defineret : & debilitavit Joschua Amalekum & populum illius, significat diminutionem potentiæ apud illos qui in falso ab exteriori malo : ad os gladii, significat per verum pugnans.

8601. Et fecit Joschua quemadmodum dixit illi Moscheh, quod significet effectum sicut Verum pugnans a Divino Vero instructum est, constat ex significatione facere, quod sit effectus ; ex repræsentatione Joschuæ, quod sit Verum pugnans, de qua mox supra n : 8595 ; & ex significatione quemadmodum dixit illi Moscheh, quod sit sicut a Divino Vero instructum est, nam per Moschen repræsentatur Divinum Verum, & per dixit significatur instrui ab illo.

8602. Pugnando in Amalekum, quod significet contra falsa ab interiori malo, constat ex repræsentatione Amaleki, quod sit falsum ex interiori malo, de qua supra n : 8593.

8603. Et Moscheh, Aharon, & Chur, quod significet Divina vera in ordine successivo, constat ex repræsentatione Moschis, quod sit Divinum Verum immediate a Domino procedens, de qua n : 7010 ; ex repræsentatione Aharonis, quod sit Divinum Verum mediate a Domino procedens, de qua n : 7009 ; & ex repræsentatione Churis, quod sit Divinum Verum per id iterum mediate procedens ; ita sunt vera in ordine successivo. Quid vera in ordine successivo sunt, paucis dicetur ; omnia & singula in universa natura ab interioribus ordine existunt, sunt derivationes & successiones ; sed interiora non cohærent cum exterioribus per continuum, sed distincta sunt, & conjuncta per exsertiones sicut fibras, per quas communicationes : derivationes & inde successiones in genere, quales sunt, sisti possunt ad ideam ex fructibus, sicut ex citris, pomis & similibus ; illorum maxime externa sunt cutes quæ circumcingunt, interiora sunt caro quæ circumcingitur ; adhuc interiora sunt semina, quæ circumdantur thecis extra, & ipsa dein membranis ; sub illis est interior caro, in qua prima forma, sicut anima, ex qua iterum novæ arbores & novi fructus : hæc omnia in ordine successivo sunt, ac inter se distincta, & quoque conjuncta ; communicatio interiorum cum exterioribus fit mirabiliter per transitus sicut fibrosos : illa principio, cum formantur, pæne cohærent, sed temporis successu separantur ; nam prima forma, quæ intima est in semine, antequam in formas parentibus suis similes potest expandi, successive aperienda est ; & cum aperitur & inchoat crescere, aptant se carnes, quibus circumcincta est, inserviunt primum pro humo, dein pro succo sæcundante, post hoc tempus, quod est tempus ejus in utero, nascitur, & tunc relinquitur humo terræ, cui ut semen infeminata est. Ex his idea formari potest, quomodo se habet cum derivativis in ordine successivo : sicut se habet in regno vegetabili, ita quoque se habet in regno animali, sed in hoc multo perfectius ; sunt in regno animali exteriora, & interiora, ac intima, pariter in ordine successivo ; quæ inter se distincta sunt, & quoque conjuncta ;

conjuncta; sed differunt in eo, quod formæ in regno animali creatæ sint ad recipiendam vitam, inde sicut formæ recipientes vitæ sunt in ordine successivo, ita quoque vitæ quæ inde resultant, nam formæ seu substantiæ recipientes vitæ sunt subjecta, & quæ ex illarum mutationibus & modificationibus resultant, sunt vires, quæ vocandæ sunt vitæ, quia sunt vires vivæ. Ex his nunc constare potest, quid Divina Vera in ordine successivo, nam omnia quæ vitæ sunt se referunt ad verum, & eorum perfectio ad bonum, inque opposito sensu ad falsum, & illorum imperfectio ad malum: transitus ab uno ad alterum in ordine successivo, etiam vocantur gradus.

8604. Et fuit cum elevavit Moscheh manum suam, quod significet cum fides apud illos qui ab Ecclesia spirituali spectaret versus Dominum, constat ex repræsentatione Moschis, quod sit Verum Divinum, de qua sæpius; & ex significatione elevare manum, quod sit potentiam spirituales determinare sursum, ita ad Dominum; quod manus sit potentia spiritualis videatur n: 6407. 7011; & quia potentia spiritualis est fides, nam omnis potentia in spirituali mundo, hoc est, contra falsa ex malo, est veri ex bono, seu fidei ex charitate, n: 3563. 4931. Quid sit spectare versus Dominum, & quid sit spectare versus mundum & ad se, ita quid sit spectare supra se & infra se, videatur n: 7814 ad 7821; quod nempe spectare supra se sit ad proximum, ad patriam, ad Ecclesiam, ad cælum, ita ad Dominum, n: 7814. 7815. 7817; quod spectare infra se sit ad mundum & ad se, n: 7817; quod spectare supra se & infra se, sit pro fine habere, & supra omnia amare, n: 7818; quodque homo distinguatur a brutis per quod spectare possit supra se & infra se, & quod, cum spectat supra se, sit homo, at, cum infra se, sit bestia, n: 7821; quod spectare supra se, sit elevari a Domino, n: 7816: Dominus enim influit apud omnem hominem per Verum quod ab Ipso, per hoc dat vitam homini; nam Lux quæ a Domino est Divinum Verum, & est Vita, Joh: 1:4: Divinum hoc Verum, quod a Domino, influit in bonum apud hominem, & per illud trahit hominem ad Se, nam vita, quæ a Domino, est attractiva, quia est ex amore, omnis enim amor in se habet vim attractionis; quia conjungi vult, usque ut unum sint; cum itaque homo est in bono, & ex bono in vero, tunc attrahitur ille a Domino, ac Ipse conjungitur; hoc intelligitur per spectare sursum ad Dominum: at cum homo non in bono est, ita non in vero a bono, tunc quoque attrahitur a Domino, sed non potest elevari, nam mala & inde falsa avertunt se, hoc intelligitur per spectare deorsum, seu ad se & ad mundum; quod Dominus trahet hominem ad se, docet Ipse Dominus apud Johannem, "Ego, si exaltatus fuero e terra, omnes traham ad Me Ipsum," XII: 32: ex his nunc constare potest, quomodo intelligendum, quod cum fides spectaret versus Dominum, Verum pugnans vinceret, & cum fides spectaret deorsum a Domino ad se & mundum, quod tunc falsum vinceret, quæ significantur per quod cum Moscheh elevavit manum, prævaleret Israel, & cum demisit manum, prævaleret Amaleck.

8605. Prævaluit Israel, quod significet quod tunc Verum pugnans, vinceret, constat ex significatione prævalere, quod sit vincere; & ex repræsentatione Israelis, quod sint qui ab Ecclesia spirituali, hic qui ex veris pugnant contra falso ex malo interiori.

8606. Et quando demisit manum, quod significet cum fides apud illos spectaret deorsum seu a Domino ad se & mundum, constat ex illis quæ mox supra n: 8604, explicata sunt: quod fides quæ spectat ad Dominum vincat, est quia Dominus tunc pugnat, nam Dominus est fides, quia fides ab Ipso est; at quod fides quæ spectat a Domino ad se & mundum, succumbat, est quia homo tunc pugnat ex se.

8607. Et prævaluit Amaleck, quod significet quod tunc falsum vinceret, constat ex significatione prævalere, quod sit vincere; & ex repræsentatione Amaleki, quod sit falsum ex malo interiori, de qua n: 8593. Quod nunc vicerit Israel, nunc Amaleck, repræsentabat, quod illi qui ab Ecclesia spirituali, non in fide, quæ continue spectat ad Dominum, possint esse, sed quod alternatim in fide quæ spectat ad se & ad mundum, sunt enim qui ab illa Ecclesia in obscuro & inde in infirmo quoad fidem; quod tales sint, videatur n: 2708. 2715. 2718. 2831. 2935. 2937. 3383. 6789. 6500. 6639. 6865. 6945. 7233: inde est, quod Amalek non a Joschua, nec postea a Judicibus, nec a Regibus in terra Canaane, extirpatus, utcunque mandatum quod deleteretur, n: 8593.

8608. Et manus Moschis graves, quod significet quod potentia spectandi sursum & Dominum deficeret, constat ex significatione manuum, quod sint potentiae quæ fidei, de qua supra n: 8604; & ex significatione gravium, seu quod vires elevandi manus diminuerentur, quod sit quod potentia spectandi sursum ad Dominum deficeret, nam per elevare manus significatur fides spectans sursum ad Dominum, n: 8604, & per demittere manum, fides spectans deorsum a Domino, n: 8606.

8609. Et sumserunt lapidem, quod significet Verum Divinum in ultimo ordinis, constat ex significatione lapidis, quod sit Verum, n: 643. 1298. 3720. 3769. 3721. 3789. 3798. 6426, hic verum in ultimo ordinis, quia positus subter illum, & sedit super illo; lapis vulgaris etiam significat verum inferius, lapis autem pretiosus verum superius seu interius. Quid verum in ultimo ordinis, constare potest ex illis quæ de veris in ordinis successivo supra n: 8603 dicta sunt, quod nempe sint vera interiora, & vera exteriora, quæ ultima sunt intelliguntur per vera in ultimo ordinis.

8610. Et posuerunt subter illum, & sedit super illo, quod significet correspondentiam cum Vero primo ordinis, constare potest ex eo, quod lapis ille suffulciverit Moschen, & per Moschen repræsentatur Verum in primo ordinis, seu Verum Divinum quod immediate a Domino procedit; quando huic Vero correspondet Verum in ultimo ordinis, tunc illud suffulcitur, nam tunc unum agunt; conjunguntur enim interiora cum exterioribus, & demum cum ultimis per correspondentias; tunc est Vero primo robur in ultimo, nam est in hoc & agit per hoc: at si non correspondentia est, disjunctio est; inde non

non robur vero primo in ultimo. Quid Correspondentia videri potest ab illis quæ copiose allata sunt ad finem plurium Capitulorum de Correspondentia omnium quæ apud hominem cum Maximo Homine.

8611. Et Aharon & Chur, quod significet vera ordine, constat ex repræsentatione Aharonis & Churis, quod sint vera inferiora in ordine successivo respective ad Verum in primo ordinis, quod per Moschen repræsentatur, de qua supra n: 8603.

8612. Sustentabant manus illius, quod significet potentia veri pugnantis sustentationem, constat ex significatione manuum, quod sit potentia, de qua n: 878. 4931 ad 4937. 7518. 8050. 8153, hic potentia veri pugnantis, quod repræsentatur per Joschuam, n: 8595: quod sustentatio veri pugnantis sit, quæ significatur per quod Aharon & Chur sustentarent manus Moschis, est quia per elevationem manuum Moschis prævaluit Joschua.

8613. Exhinc unus & exhinc unus, quod significet undequaque, constat ex eo, quod exhinc unus & exhinc unus sit ad dextram & ad sinistram, & in sensu spirituali ad dextram & ad sinistram est undequaque, nam dextrum & sinistrum non determinationes sunt ad certam plagam, sed ad omnem, est enim quocunque se homo vertit; magis in mundo spirituali, ubi determinationes spatorum prorsus aliter se habent, quam in mundo naturali, nam ibi quod ad dextram est apparet ad dextram in omni versura seu circumversione, pariter quæ ad sinistram, videatur n: 4321. 4882.

8614. Et fuit, manus illius firmæ, quod significet potentia robur tunc, constat ex significatione manuum, quod sint potentia, de qua supra n: 8612; inde potentia robur significatur per quod manus firmæ factæ sint per sustentationem.

8615. Usque ad occidere solem, quod significet cum status ille desineret, nempe status pugnae cum falso ex interiori malo, constat ex eo, quod tempora diei ab ortu solis ad occasum ejus, & iterum ad ortum, significant status mutationes, quas subeunt illi qui in altera vita; finis illius status significatur per tempus occasus solis; inde est, quod per usque ad occidere solem, significetur quod status ille desineret: quod tempora diei ab ortu solis ad occasum ejus significant status & eorum mutationes, videatur n: 5672. 5962. 6110. 8426. Quisque, qui expendit, videre potest, quod illa quæ in his Versibus memorantur, contineant arcana, quæ non exstant in litera; sicut quod Moscheh consisteret super colle; haberet baculum in manu sua; quod vinceret Joschua cum Moscheh elevavit manus, & vinceret Amaleck cum Moscheh submisit manus; quod posuerint lapidem sub illo super quo sedit; quodque Aharon & Chur sustentarent manus; & hoc usque dum occideret sol; nisi omnia & singula hæc correspondissent cum illis quæ in cælo sunt, nusquam potuissent aliquid conferre ad pugnam cum Amaleko: correspondentia omnem vim habent, usque adeo ut quod sit in terra secundum correspondentias, hoc in cælo valeat, nam correspondentia sunt ex Divino: qui in bono amoris & fidei sunt, illi in correspondentia sunt, & Divinum facit omnia apud illos, ex Divino enim est bonum amoris & bonum fidei: omnia miracula, de quibus

bus in Verbo, per correspondentias facta sunt: Verbum scriptum est ita, ut singula ibi usque ad minutissima correspondeant illis quæ in cælo; inde Verbum vim Divinam habet; & conjungit cælum cum terra, nam cum legitur Verbum in terra, angeli qui in cælo moventur ad sanctum, quod in sensu interno; hoc fit per correspondentias singulorum ibi.

8616. Et debilitavit Joschua Amalekum, & populum illius, quod significet diminutionem potentiae apud illos qui in falso ex interiori malo, constat ex significatione debilitare, quod sit diminutio potentiae; & ex repræsentatione Amaleki & populi ejus, quod sint qui in falso ex interiori malo, de qua supra n: 8593.

8617. Ad os gladii, quod significet per verum pugnans, constat ex significatione gladii, quod sit verum pugnans, de qua n: 2799. 8294.

8618. Vers: 14. 15. 16. *Et dixit Jehovah ad Moschen, scribe hoc memoriale in libro, & pone in auribus Joschue, quod delendo delebo memoriam Amaleki de sub cælis. Et ædificavit Moscheh altare, & vocavit nomen ejus Jehovah Nissi. Et dixit, quia manus contra thronum Jah, bellum Jehovah in Amalekum a generatione generationem.* Et dixit Jehovah ad Moschen, significat instructionem: scribe hoc memoriale in libro, significat in perpetuam memoriam: & pone in auribus Joschue, significat ad obediendum pro Vero pugnante contra id falsum: quod delendo delebo memoriam Amaleki de sub cælis, significat quod falsum illud prorsus removendum sit ut non pugnet amplius: & ædificavit Moscheh altare, significat in sanctum cultus & memoriae: & vocavit nomen ejus Jehovah Nissi, significat bellum continuum & tutelam Domini contra illos qui in falso mali interioris: & dixit, quia manus contra thronum Jah, significat quia violentiam inferre volunt Regno spirituali Domini: bellum Jehovah in Amalekum a generatione generationem, significat quod sub jugum redacti & ad infernum coniecti, unde exsurgere nusquam possunt ex Divina Domini potentia.

8619. Et dixit Jehovah ad Moschen, quod significet instructionem, constat ex significatione dicere, quod involvat sequentia, & quia ibi instruitur Moscheh, quod faciendum, est instructio quæ significatur.

8620. Scribe hoc memoriale in libro, quod significet in perpetuam memoriam, constat ex significatione memorialis, quod sit quod reminiscendum, seu quod in memoriam, de qua n: 8066. 8067; & ex significatione scribere in libro, quod sit ad reminiscendum perpetuo; hoc significatur per scribere in libro apud Esaiam, "*Veni, scribe super tabulam apud illos, & super librum exprime illud, ut sit in diem posterum, in perpetuum usque in æternum,*" xxx: 8: quia reminiscencia per scribere in libro significatur, inde fideles dicuntur in Libro vitæ scripti; nam per reminiscenciam Divinam significatur salvatio, & per non reminiscenciam seu oblivionem damnatio: de Libro vitæ ita apud Danielem, "*Antiquus dierum judicium confedit, & Libri aperti sunt,*" vii: 10: apud Eundem, "*In tempore hoc eripietur populus tuus, omnis qui invenietur scriptus in Libro,*" xii: 1: apud Davidem, "*Da iniquitatem super iniquitatem eorum, & ne perveniant ad justitiam tuam; deleantur e Libro vitarum, & cum justis,*"

justi, *ne scribantur*," Psalm: LXIX: 28. 29: apud Johannem, "Qui vicerit, is induetur vestimentis albis, *non delebo nomen ejus e Libro vitæ*," Apoc: III: 5. Apud Eundem, "Non ingredietur in Hierosolymam novam, *nisi qui scripti in Libro vitæ Agni*," Apoc: XXI: 26: apud Eundem, "Vidi quod Libri aperti sint; & Liber alius apertus est, qui est vitæ; & judicati sunt mortui juxta ea quæ scripta sunt in Libris secundum opera illorum: judicati sunt omnes secundum opera illorum: & si quis non inventus est in Libro vitæ scriptus, ejectus est in stagnum ignis," Apoc: XX: 12. 13. 14: ac præterea Cap: XII. 8. Cap: XVII: 8. Qui non ex sensu interno scit quid Liber vitæ, tum quid Libri, ex quibus judicandi, non aliam ideam potest habere, quam quod in cælo tales Libri sint, & quod in illis omnium acta scripta sint, quorum sic memoria conservatur; cum tamen per libros in dictis locis non libri intelliguntur, sed reminiscencia omnium quæ egerant; unusquisque enim in alteram vitam secum fert omnium actorum suorum memoriam, ita Librum vitæ suæ n: 2474; sed judicare quemvis secundum acta ejus, nemo potest quam Dominus solus; nam omnia acta procedunt a causis finalibus, quæ intus alte latent absconditæ, secundum illas causas judicatur homo, illas nemo scit quam Dominus, quapropter Ipsi soli est judicium; quod etiam intelligitur per hæc apud Johannem, "Vidi super dextra sedentis super throno Librum scriptum intus & a tergo, obsignatum septem sigillis: deinde vidi Angelum fortem clamantem voce magna, *quis est dignus ut, aperiat Librum*, & solvat sigilla ejus: unus ex senioribus dixit mihi, ecce venit Leo, qui ex tribu Jehudæ, radix Davidis, *ut aperiat Librum*, & solvat sigilla ejus: & sumsit Librum, & cecinerunt canticum novum, *dignus es qui accipias Librum*, & aperias sigilla ejus," Apoc: V: 1 ad 9. Ex his constare potest, quod per Librum scriptum intelligatur præsentia actorum cujusvis: similiter per Librum apud Davidem, "*Super Libro tuo omnes scripti sunt dies*, qui destinati sunt," Psalm: CXXXIX: 16.

8621. Et pone in auribus Joschuæ, quod significet ad obediendum pro Vero pugnante contra id falsum, constat ex significatione ponere in auribus, quod sit ad obediendum; quod auris sit obedientia, videatur n: 2542. 3869. 4652 ad 4660; & ex repræsentatione Joschuæ, quod sit Verum pugnans contra falsum ex malo interiori, de qua n: 8595.

8622. Quod delendo delebo memoriam Amaleki de sub cælis, quod significet quod falsum illud prorsus removendum sit, ut non pugnet amplius, constat ex significatione delere memoriam, quod sit remove, de qua sequitur; & ex repræsentatione Amaleki, quod sint qui in falso ex malo interiori, de qua n: 8593. Quod delere memoriam Amaleki, sit remove falsum quod ex malo interiori, est quia id removeri potest, non deleri, est enim id falsum apud genios infernales, qui in æternum vivunt, n: 8593; sed genii illi remonentur a Domino, ne influant in illos qui ab Ecclesia spirituali; causa est, quia non influunt sicut spiritus infernales in cogitationes quæ intellectus, ita nec in illa quæ fidei sunt, sed in affectiones quæ voluntatis, proinde in illa quæ charitatis; & hoc tam clandestine, ut nusquam appareat vestigium quod ab illis; quare si illi influerent, spiritualis Ecclesiæ homo nusquam salvari posset,

posset, quoniam affectiones veri & boni perverterent & prorsus depravarent; inde est, quod infernales illi genii removeantur, ita ut non communicent cum illis qui e Regno spirituali Domini. Præterea sciendum, quod apud hominem Ecclesiæ spiritualis nova voluntas implantata sit in parte intellectuali, n: 895. 927. 1023. 1043. 1044. 2256. 4328. 4493. 5113, hanc voluntatem plane destruerent genii illi, si iis permetteretur influere; intrarent etiam in hæreditaria mala voluntatis veteris, & illa recluderent, quæ tamen occlusa sunt, quod occlusa sint videatur n: 986. 1667. 2308. Infernales illi genii remonentur hoc modo ne influant; quod falsum eorum, quod est falsum ex interiori malo, sit malum, & quidem tale malum, quod non influere potest in partem intellectualem, sed in partem voluntariam; & quia nova voluntas hominis Ecclesiæ spiritualis implantata est in parte intellectuali, ut supra dictum, inde remoti sunt ab influxu in illam: ob hunc finem etiam Dominus disponit, ut tales genii vastentur quoad omne intellectuale. Homines fiunt tales genii post mortem, qui continue meditati sunt malum contra proximum, & cogitationem suam talibus delectaverunt; & quoque intulerunt malum, sed clandestine ac per alios, maxime cavendo ne aliquis sciret quod ab illis; cæteroquin in externis apparuerunt modesti, civiles, & sicut amici, & quoque sicut Christiani quoad loquelam, tum etiam quoad vitam, sed fuerunt hypocritæ, ac intus dolosi tigres.

8623. Et ædificavit Moscheh altare, quod significet in sanctum cultus & memoriæ, constat ex significatione altaris, quod sit præcipuum repræsentativum Domini, de qua n: 2777. 2811. 4489; & inde sanctum cultus n: 4541; quod etiam sit in memoriam, est quia antiquis temporibus struebantur acervi in testem & memoriam rei, quæ firma staret, & cujus recordaturi; ac postea etiam altaria, n: 4192; hic in memoriam rei, quod, quia manus Jehovæ contra thronum Jah, bellum Jehovæ in illum a generatione in generationem; quod altaria etiam struerentur in testem & memoriam, constat ab Altari, quod Rubenitæ, Gadditæ, & dimidia tribus Menaschis ad Jordanem ædificabant, de quo dicebant ad filios Israelis, quod ideo bellum illis inferre volebant, quod ædificaverint id ut testis esset, quod culturi sint Jehovam, non per holocausta & sacrificia super illo, sed super altari quod ante Habitaculum; idcirco vocabant altare illud Testis inter nos & inter vos, quod Jehovah Deus," Josch: xxii: 10 ad 34.

8624. Et vocavit nomen ejus Jehovah Nissi, quod significet bellum continuum & tutelam Domini contra illos qui in falso mali interioris, constat ex eo, quod nomina quæ ab Antiquis in Ecclesia indebantur, significaverint quale & statum rei, de qua tunc agebatur, & quod quoque involverint eadem ipsa nominibus, n: 340. 1946. 3422. 4298; quale & status rei de qua hic agitur, est, quod bellum Jehovæ erit contra Amalekum a generatione in generationem, in sensu interno, quod bellum perpetuum erit contra illos qui in falso mali interioris; hoc quoque significatur per Jehovah Nissi: Jehovah Nissi in Lingua originali significat Jehovah vexillum seu signum meum, & per signum aut vexillum in Verbo significatur ad bellum: & quia dicitur bellum Jehovæ,

L

significatur

significatur etiam tutela ab Ipso. Quod per vexillum seu signum significetur convocatio ad bellum, constat ex eo, quod cum convocationes fierent, sive ad profectioes, sive ad festa, sive ad bellum, clanxerint buccina, & fac quoque sustulerint signum seu vexillum super montibus; quod clanxerint buccina, videatur Num: x: 1 ad 11; quod sustulerint signum seu vexillum, ex his locis; apud Jeremiam, "Annuntiate in Jehuda, & in Hierosolyma audiri facite, & dicite, *Et clangite buccina in terra*, proclamate, implete, dicite, *congregamini*, & intremus in urbes munimenti, *erigite vexillum Zionem versus*, convenite, ne subsistite," iv: 5. 6. Apud Esaïam, "Omnes habitatores orbis, & incolæ terræ, *quando tolletur vexillum*, aspiciat, & *cum clangitur buccina*, audite," xviii: 3. Apud Eundem, "Sustulit Vexillum gentibus e longinquo, & sibilavit illi ab extremitate terræ; & ecce cito velox adveniet," v: 26. Apud Eundem, "Super monte eminente tollite vexillum, extollite vocem illis, agitate manum, ut veniant portæ principum," xiii: 2. Apud Eundem, "Sic dixit Dominus Jehovih, ecce tollam erga gentes manum meam, *Et erga populos attollam vexillum meum*, ut adferant filios tuos in sinu, & filias tuas super humero apportent," xlix: 22; ex his patet quod per vexillum significetur congregatio. Quod Vexillum seu signum, cum prædicatur de Domino, significet etiam tutelam, constat apud Esaïam, "Timebunt ab occasu Nomen Jehovah, & ab ortu solis gloriam Ipsi, quia veniet sicut flumen angustum, *Spiritus Jehovah vexillum eriget in illo*; tunc veniet Zioni Redemptor," lix: 19. Apud Eundem, "Fiet in die illo, radicem Jischaï, *qui stans in vexillum populorum*, gentes quærent; & erit dies Ipsi gloria," xi: 10. Quia signum, quod in Lingua originali exprimitur eadem voce, qua vexillum, significabat congregationem, & cum dicebatur de Domino etiam tutelam, ideo expresse mandatum est, ut serpens æneus poneretur super signo; de quo ita apud Moschen, "Dixit Jehovah ad Moschen, fac tibi serpentem, & *pone eum super signum*; & fiet, omnis qui morsus fuerit, & aspexerit illum, vivet: Et fecit Moscheh serpentem æris, & *posuit eum super signum*; unde factum est, si momordit serpens virum, & aspexit serpentem æris, revixit," Num: xxi: 8. 9; quod serpens æneus repræsentaverit Dominum, videatur Johan: iii: 14. 15; quod etiam tutelam, patet; nam sanatio per inspectionem serpentis qui super signo, significabat sanationem a malis falsi per inspectionem fidei in Dominum; dicit enim Dominus in loco citato apud Johannem, "Sicut Moscheh exaltavit serpentem in deserto, ita oportet exaltari Filium hominis; ut omnis qui credit in Ipsum, non pereat, sed vitam æternam habeat."

8625. Et dixit, quia manus contra thronum Jah, quod significet quia violentiam inferre volunt Regno spirituali Domini, constat ex significatione manus contra aliquem, quod sit violentiam inferre; & ex significatione throni Jah, quod sit Regnum spirituale Domini. Quod thronus Jah sit Regnum spirituale Domini, est quia thronus prædicatur de Regio Domini, & Regio Domini correspondet Regno spirituale Ipsi: sunt duo quæ prædicantur de Domino, nempe Sacerdotium & Regium, Sacerdotio Ipsi correspondet Regnum cœleste, & Regio regnum spirituale, nam Dominus vocatur Sacerdos

dos ex Divino Bono, & vocatur Rex ex Divino Vero; hoc nempe Divinum Verum involvit nomen Christus, & Divinum Bonum nomen Jesus, videatur n: 1728. 2015. 3004. 3009. 6148; Thronus prædicatur de Regio Domini, proinde de Regno Ipsius spirituali, similiter Jah; quid Thronus videatur n: 5313, & quid Jah, n: 8267. Quod ipsam rem attinet, quod nempe illi qui per Amalekum repræsentantur, qui sunt infernales genii qui in falso ex interiori malo, violentiam inferre velint Regno spirituali Domini, explicatum est supra n: 8593. 8622: qui in falso hujus mali fuerunt, non potuerunt arceri ab illis qui ab Ecclesia spirituali, priusquam Dominus in mundum venit, & Humanum in Se Divinum fecit, tunc inclusi sunt inferno, unde exsurgere nusquam possunt; & quoque communicatio, quæ fit per influxum, prorsus adempta est; homo enim Ecclesiæ spiritualis in obscuro est quoad verum fidei, & pro vero agnoscit quia Ecclesia sic dixit, non quia verum esse percepit; hoc verum apud illos fit bonum, & inde conscientia; maligni genii si influerent in id obscurum, destruerent conscientiam mille modis; nam non agunt in vera fidei ibi, sed in ipsas affectiones; & ubicunque appercipiunt aliquid affectionis boni, hoc pervertunt momento, tam clandestine, ut ad apperceptionem nullatenus venire possit; aggrediuntur ipsos fines: verbo, malignitas illorum non describi potest; sed comparari cum veneno lethali inconspicuo, quod ad ipsas medullas penetrat. Plura de his geniis, ex Divina Domini Misericordia, ad finem Caputem, ab experientia dicentur.

8626. Bellum Jehovah in Amalekum a generatione generationem, quod significet quod sub jugum redacti, & in infernum coniecti, unde exsurgere nusquam possunt, ex Divina Domini potentia, constat ex significatione belli Jehovah, quod sit coniectio in infernum; & ex significatione a generatione in generationem, quod sit perpetuo, ita quod inde exsurgere nusquam possint; quod hoc a Divina Domini potentia, videatur mox supra n: 8625 fin: Quod bellum Jehovah sit coniectio in infernum, est quia bellum Jehovah est perpetua victoria, infernales genii contra Jehovah, hoc est, Dominum nullatenus possunt bellum gerere & pugnare, sed apparet illis quod pugnent, imo etiam quandoque quod vincant, cum illos qui in malo sunt subjugant, sed usque illis prorsus nulla potentia est contra Divinum; minimum potentia Divina omnem turbam diabolicam, si vel myriades myriadam forent, ad omnem nutum momento domat; ast dat illis copiam agendi, quantum inde usus fit, & malum illorum a Domino in bonum potest verti; de qua re, ex Divina Domini Misericordia, alibi. Ex his aliquatenus constare potest, quod per bellum Jehovah contra Amalekum a generatione in generationem, significetur subjugatio & coniectio in infernum, unde resurgere nusquam possunt, ex Divina Domini potentia.

Continuatio de Incolis & Spiritibus Telluris Jovis.

8627. **I**ncolæ telluris Jovis sapientiam ponunt in cogitando bene & juste de rebus quæ in vita obveniunt; sapientiam illam hauriunt a parentibus ab infantia, quæ successive in posteritatem transfertur, & sic crescit. De scientiis, quales in nostra tellure sunt, prorsus nihil sciunt, nec scire volunt; vocant illas umbras, & comparant nubibus quæ inter solem: ideam hanc de scientiis duxerunt ex aliquibus e nostra tellure, qui se coram illis venditarunt, quod sapientes essent ex scientiis.

8628. Spiritus e nostra Tellure, qui se ita venditarunt, fuerunt qui sapientiam posuerunt in talibus, quæ sunt meræ memoriæ, ut in Linguis, in historicis quæ sunt orbis literarii, in nudis experimentalibus, inque terminis imprimis philosophicis, & in similibus aliis, nec illis ut mediis ad sapiendum usi sunt, quia in illis ipsis sapientiam posuerunt; hi quia per scientias, ut per media non excoluerunt facultatem suam rationalem, in altera vita parum perceptionis habent, nam solum vident in terminis, & ex terminis, qui sunt ibi sicut grumi, ac sicut crassæ nubes ante visum intellectualem; & qui fastuosi fuerunt ex eruditione inde, adhuc minus percipiunt; qui vero scientiis usi sunt ut mediis annihilandi illa quæ fidei sunt, illi intellectualem suam prorsus destruxerunt, ac vident in caligine sicut noctuæ, falsum pro vero & malum pro bono. Spiritus Joviales ex conversatione cum talibus concluderunt, quod scientiæ umbram inducant & occæcent: sed illis dictum est, quod in hac Tellure scientiæ sint media aperiendi visum intellectualem, qui visus est in luce cæli, ac instruit in talibus quæ sunt vitæ spiritualis; sed quia regnat amor sui & amor mundi, & inde talia quæ sunt vitæ mere naturalis ac sensualis, ideo scientiæ illis sunt media insaniendi, nempe confirmandi pro natura contra Divinum, & pro mundo contra cælum. Porro dictum est, quod scientiæ in se sint divitiæ spirituales, & quod ii qui possident illas sint sicut qui possident divitias mundanas, quæ similiter sunt media usum præstandi sibi, proximo, & patriæ, & quoque media malefaciendi; tum quod sint sicut vestes, quæ pro usu & ornatu inserviunt, & quoque pro fastu ut apud eos qui ab illis solis volunt honorari. Spiritus Telluris Jovis hæc bene intellexerunt, sed mirati sunt, quod, cum homines essent, prætulerint talia quæ ad sapientiam ducunt ipsi sapientiæ; & quod non videant

videant quod immergere illis mentem, & non ultra se elevare, sit in-
umbrare & occæcare.

8629. Quidam spiritus ex inferiore terra ascendens ad me venit, &
dixit, quod audiverit illa quæ cum aliis spiritibus loquutus sum, sed
quod vix aliquid intellexerit quæ dicta sunt de vita & luce spirituali;
interrogabatur num illa discere vellet, dicebat quod non eo animo vene-
rit; ex quo concludi potuit quod non vellet; erat valde stupidus: dictum
ab Angelis, quod ille, cum in mundo vixit homo, fuerit inter celebra-
tiores propter eruditionem: erat frigidus, quod ab afflatu manifeste
sentiebatur; quod signum erat luminis mere naturalis, & nullius spi-
ritualis; ita quod per scientias non aperuerit sed occluserit sibi viam ad
lucem cæli.

8630. Quia incolæ telluris Jovis per aliam viam sibi intelligentiam
comparant, quam incolæ nostræ telluris; & præterea alia indole sunt ex
vita, ideo non possunt simul esse, sed si appropinquant, vel fugiunt il-
los, vel repellunt. Sunt sphaeræ, quæ sphaeræ spirituales vocandæ, quæ
ex unaquavis societate continuo emanant, imo exundant, sphaeræ illæ
sunt ex activo affectionum & inde cogitationum, ita sunt ipsius vitæ, de
sphaeris videatur n: 1048. 1053. 1316. 1504. 1505. 1507. 1508.
1510. 1511. 1512 ad 1519. 2401. 4464. 5179. 6206. 7454. 6598
ad 6613. 8063; consociationes in altera vita omnes fiunt secundum
sphaeras; quæ concordant conjunguntur secundum concordantiam, quæ
discordant repelluntur secundum discordantiam: unaquævis Provincia in
Maximo Homine, cui aliquod membrum ac organum in corpore humano
correspondet, suam sphaeram ab alterius Provinciæ sphaera distinctam
habet, inde conjunctio mutua illorum qui ad eandem Provinciam perti-
nent, & disjunctio illorum qui ad aliam: Spiritus & Angeli, qui e
Tellure Jovis sunt, referunt in Maximo Homine IMAGINATIVUM
COGITATIONIS, & sic statum activum partium interiorum; nostræ
autem Telluris spiritus referunt varias functiones partium exteriorum
Corporis, in quas, cum dominari volunt, Imaginativum cogitationis in-
fluere non potest; inde oppugnantia inter sphaeras.

8631. Spiritus Joviales in quam clara perceptione de rebus spiritua-
libus sunt, constare mihi potuit ex repræsentatione illorum, quomodo
Dominus, Quem unicum suum Dominum vocant, convertit pravæ af-
fectiones in bonas; repræsentabant mentem intellectualem ut formam
pulchram, ac ei indebant activitatem formæ convenientem pro affec-
tione; ac ostendebant dein quomodo Dominus flectit prævum ibi in bo-
num; quod fecerunt modo qui vocibus describi nequit, tam dextre ut
col-

collaudati sint ab Angelis. Aderant tunc eruditi ex nostra tellure, qui intellectuale suum immerserant terminis scientificorum, & multum litigaverunt de forma, de substantia, de materiali, & non materiali, & de similibus, ac talia ad nullum usum applicuerunt; hi nequidem repræsentationem illam comprehendere potuerunt.

8632. Loquutus sum cum spiritibus illius telluris de Domino, quod nulli malum faciat, minus quod aliquem puniat; spiritus illi, quia inter simplices erant, hoc primum non voluerunt admittere, credentes quod a Domino pænæ: sed cum illis dictum est, quod Angeli illorum, cum apud hominem suæ telluris sunt, non castigant, ne quidem loquantur dure, sed quod solum permittant spiritibus punitoribus, qui etiam ad sunt, ut id faciant; & cum Angeli non castigant, eo minus Dominus, Qui est ipsum Bonum, & Qui regit Angelos: his auditis agnoscebant & affirmabant voce manifesta, quod Dominus nullum puniat, & nulli malum faciat, ne quidem ad aliquem dure loquatur. De Angelis, & de spiritibus punitoribus apud incolas Jovis, videatur n: 7802. 7803. 7804. 7805. 7810.

8633. Quod vitam illorum in tellure illa porro attinet, instructus sum a spiritibus illorum, quod sicut non scientifica, ita nec artificialia curent. Tum quod non habeant festos dies, sed quolibet mane, oriente sole, & qualibet vespere occidente sole, cultum sanctum Unico Domino in tentoriis suis habeant, & quod tunc quoque psallant.

8634. Continuatio de Incolis & Spiritibus telluris Jovis, ad finem Capitis sequentis.

E X O D I

CAPUT DECIMUM OCTAVUM.

DOCTRINA CHARITATIS.

8635. **N**EMO regenerari potest, nisi sciat talia quæ vitæ novæ, hoc est, vitæ spiritualis sunt; nam in illam vitam homo per regenerationem introducit: quæ vitæ novæ sunt, seu quæ vitæ spiritualis, sunt vera quæ credenda & bona quæ facienda, illa sunt fidei, hæc charitatis.

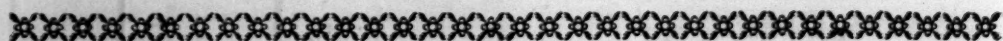
8636. Hæc scire nemo potest ex se, nam homo non capit nisi quæ obvia fuerunt sensibus; ex illis sibi comparavit lumen, quod lumen naturale vocatur; ex quo non aliud videt, quam quæ mundi sunt & quæ sui, non autem quæ cœli & quæ Dei; hæc discet ex revelatione.

8637. Ut, quod Dominus, Qui ab æterno Deus, in mundum venerit ad salvandum genus humanum; quod Ipsi omnis potestas sit in cœlo & in terra; quod omne fidei & omne charitatis, ita omne verum & bonum sit ab Ipso; quod cœlum sit & quod infernum; quod homo victurus sit in æternum, si bene egerit in cœlo, si male in inferno.

8638. Hæc & plura sunt fidei, quæ homo, qui regenerandus est, scire debet; nam qui scit illa, cogitare potest illa, dein velle illa, & demum facere illa, & sic habere vitam novam.

8639. Ut, qui non scit quod Dominus sit Salvator generis humani, non potest fidem habere in Ipsum, adorare Ipsum, amare Ipsum, & sic facere bonum propter Ipsum: qui non scit, quod omne bonum ab Ipso, non potest cogitare quod justitia sua & salus sua sit ab Ipso, minus potest velle quod ita sit, ita non potest vivere ab Ipso: qui non scit, quod infernum sit, & quod cœlum, nec quod vita æterna, is ne quidem cogitare potest de vita cœli, nec applicare se ad recipiendam illam; ita in reliquis.

8640. Ex his constare potest, qualis vita est regenerati, quod sit vita fidei: tum quod illa homini dari nequeat, priusquam in statu est, ut possit agnoscere vera fidei, & quantum agnoscit, velle illa.

C A P U T XVIII.

1. **E**T audivit Jethro sacerdos Midianis focer Moschis omne quod fecit DEUS Moschi & Israeli populo suo, quod eduxerit JEHOVAH Israelem ex Ægypto.

2. Et accepit Jethro focer Moschis Zipporam uxorem Moschis post dimissiones ejus.

3. Et duos filios ejus, quorum nomen unius Gerschom, quia dixit, peregrinus fui in terra aliena.

4. Et nomen unius Eliezar, quia DEUS patris mei in auxilio meo, & liberavit me a gladio Pharaonis.

5. Et venit Jethro focer Moschis, & filii ejus, & uxor ejus, ad Moschen ad desertum, ubi ille castrametatus montem DEI.

6. Et dixit ad Moschen, ego focer tuus Jethro venio ad te, & uxor tua, & duo filii ejus cum illa.

7. Et exivit Moscheh obviam focero suo, & incurvavit se, & osculatus illum; & interrogabant vir socium suum ad pacem: & venerunt in tentorium.

8. Et narravit Moscheh focero suo omne quod fecerat JEHOVAH Pharaoni & Ægyptiis, propter causas Israelis; omnem molestiam, quæ invenit illos in via, & eripuit illos JEHOVAH.

9. Et gavissus est Jethro super omni bono, quod fecit JEHOVAH Israeli, qui eripuit illum e manu Ægyptiorum.

10. Et dixit Jethro, benedictus JEHOVAH, qui eripuit vos e manu Ægyptiorum, & e manu Pharaonis, qui eripuit populum suum e sub manu Ægyptiorum.

11. Nunc novi quod magnus JEHOVAH præ omnibus diis, quia ea propter quod superbiverint super illos.

12. Et accepit Jethro focer Moschis holocaustum & sacrificia DEO; & venit Aharon & omnes seniores Israelis ad comedendum panem cum focero Moschis coram DEO.

13. Et fuit crastino, & sedit Moscheh ad judicandum populum, & stetit populus super Moschen a mane usque ad vesperam.

14. Et vidit focer Moschis omne quod ille faciens populo, & dixit quodnam verbum hoc, quod tu facis populo, quare tu sedes solus, & omnis populus stans super te a mane usque ad vesperam.

15. Et dixit Moscheh focero suo, quia venit ad me populus ad inquirendum DEUM.

16. Cum est illis verbum, venit ad me, & judico inter virum & inter focium ejus, & nota facio judicia DEI & leges Ipsius.

17. Et dixit focer Moschis ad illum, non bonum verbum quod tu facis.

18. Marcescendo marcesces etiam tu etiam populus hic qui tecum, quia grave præ te verbum, non potes facere illud solus tu.

19. Nunc audi vocem meam, consulam tibi, & erit DEUS tecum, esto tu populo apud DEUM, & adducas tu verba ad DEUM.

20. Et doceas illos statuta & leges, & notam facias illis viam, ibunt in qua, & opus quod facient.

21. Et tu videas ex omni populo viros strenuitatis, timentes DEUM, viros veritatis odientes lucrum; & ponas ex illis principes millenorum, principes centenorum, principes quinquagenorum, & principes decadum.

22. Et judicent populum in omni tempore, & erit, omne verbum magnum adducant ad te, & omne verbum parvum judicent illi; & devolve de super te, & portent tecum.

23. Si verbum hoc facias, & præceperit tibi DEUS, & potes consistere; & etiam omnis populus hic super locum suum veniet in pace.

24. Et auscultavit Moscheh voci foceri sui, & fecit omne quod dixit.

25. Et elegit Moscheh viros strenuitatis ab omni Israele, & dedit illos capita super populum, principes millenorum, principes centenorum, principes quinquagenorum, & principes decadum.

26. Et judicabunt populum in omni tempore, verbum difficile adducent ad Moschen, & omne verbum parvum judicabunt illi.

27. Et dimisit Moscheh focerum suum, & ivit sibi ad terram suam.

C O N T E N T A.

8641. **I**N sensu interno in hoc Capite agitur de Veris in ordine successivo a Primo ad ultimum, & quod ordinentur illa a Bono Divino: Verum in primo gradu repræsentatur per Moschen; Vera inde in ordine successivo per principes millenorum, centenorum, quinquagenorum, & decadum; & Bonum Divinum, a quo ordinatio, repræsentatur per Jethronem focerum Moschis.

SENSUS INTERNUS.

8642. **V**ERS: 1. 2. 3. 4. 5. *Et audivit Jethro sacerdos Midianis socer Moschis omne quod fecit Deus Moschi & Israeli populo suo, quod eduxerit Jehovah Israellem ex Aegypto. Et accepit Jethro socer Moschis Zipporam uxorem Moschis post dimissiones ejus. Et duos filios ejus, quorum nomen unius Gerschom, quia dixit, peregrinus fui in terra aliena. Et nomen unius Eliezer, quia Deus patris mei in auxilio meo, & liberavit me a gladio Pharaonis. Et venit Jethro socer Moschis, & filii ejus, & uxor ejus ad Moschen ad desertum, ubi ille castrametatus montem Dei. Et audivit Moscheh sacerdos Midianis, significat Divinum Bonum: socer Moschis significat ex quo bonum conjunctum Vero Divino: omne quod fecit Deus Moschi & Israeli populo suo, significat perceptionem illarum rerum quæ illis qui e regno spirituali Domini factæ sunt: quod eduxerit Jehovah Israellem ex Aegypto, significat quod a Domino ab infestationibus liberati sint: & accepit Jethro socer Moschis Zipporam uxorem Moschis, significat Bonum a Divino conjunctum Vero Divino: post dimissiones ejus, significat separationem hactenus respectively ad statum illorum qui ab Ecclesia spirituali: & duos filios ejus, significat bona veri: quorum nomen unius Gerschom, quia dixi, peregrinus fui in terra aliena, significat quale boni veri illorum qui extra Ecclesiam sunt: & nomen unius Eliezer, significat quale boni veri illorum qui intra Ecclesiam sunt: quia Deus patris mei in auxilio meo, significat misericordiam & præsentiam Domini in Ecclesia: & liberavit me a gladio Pharaonis, significat liberationem a falso illorum qui infestaverunt: & venit Jethro socer Moschis, significat Divinum Bonum: & filii ejus, significat bona veri: & uxor ejus, significat bonum conjunctum Vero Divino: ad Moschen ad desertum, significat conjunctionem in statu ante regenerationem cum tentationes: ubi ille castrametatus montem Dei; significat juxta bonum veri.*

8643. Et audivit Jethro sacerdos Midianis, quod significet Divinum Bonum, constat ex representatione Jethronis sacerdotis Midianis, quod sit bonum Ecclesiæ quæ in Vero simplicis boni est, de qua n: 7615, hic autem est Divinum Bonum, ex causa quia Moscheh, cujus socer erat, representabat Divinum Verum; gener enim cum representat Verum, tunc socer representat bonum, in superiori gradu, nam est pater uxoris ejus. Quod Divinum Bonum hic per Jethronem representetur, est quia agitur in hoc Capite de ordinatione Verorum apud hominem Ecclesiæ spiritualis, quæ fit a Divino Bono per Divinum Verum, nam omnis ordinatio est a bono per Verum. Ordinatio illa fit apud hominem Ecclesiæ spiritualis, cum is incipit non

non amplius a vero sed a bono agere; hic enim status est, alter ejus status, qui existit postquam tentationes subierat; nam cum ex vero agit, tunc tentatur, ob causam ut vera apud illum confirmentur; quæ cum confirmata sunt, tunc illa a Domino rediguntur in ordinem, & cum in ordinem redacta sunt, tunc intrat alterum statum, qui est, ut vera velit & illa agat; inde fiunt vitæ, & vocantur bona. De ordinatione illa sequitur.

8644. Socer Moschis, quod significet ex quo Bonum conjunctum Vero Divino, constat ex significatione soceri, quod sit bonum ex quo bonum conjunctum vero, de qua n: 6827; & ex repræsentatione Moschis quod sit Verum Divinum, de qua n: 6752. 6771. 7010. 7014. 7382; quod socer sit bonum ex quo bonum conjunctum vero, est quia uxor significat bonum cum vir verum, n: 2517. 4510. 4823. Quia in sequentibus agitur de conjunctione Divini Boni cum Divino Vero, ut inde ordinatio fiat apud hominem Ecclesiæ, sciendum, quod inter Divinum Bonum & Divinum Verum discrimen sit, quod Divinum Bonum sit in Domino, & Divinum Verum a Domino; se habent illa sicut Ignis solis & Lux quæ inde; ignis est in sole, & Lux a sole, in hac non est ignis sed calor; Dominus etiam in altera Vita est Sol, & quoque est Lux; in Sole ibi, qui est Ipse, est Ignis Divinus, qui est Divinum Bonum Divini Amoris; a Sole illo est Lux Divina, quæ est Divinum Verum a Divino Bono; in Divino hoc Vero est quoque Divinum bonum, sed non quale est in Sole, est accommodatum ad receptionem in cœlo; nisi enim accommodatum esset ad receptionem, cœlum non potuisset existere, nam nullus angelus potest sustinere flammam ex Divino Amore, consumeretur momento, sicut si solis mundi flamma immediate afflaret hominem: quomodo autem Divinum Bonum Divini Amoris Domini accommodatur ad receptionem, a nemine sciri potest, ne quidem ab angelis in cœlo, quia accommodatio est Infiniti ad finitum; & Infinitum est tale, ut transcendat omnem intelligentiam finiti, usque adeo, ut cum intelligentia finiti vult illuc intuitionem suam immittere, cadat sicut qui in profundum maris & pereat. Quod Dominus sit Sol in cœlo, & quod Sol ibi sit Divinum Bonum Divini Amoris Ipsius, & quod Lux inde sit Divinum Verum, ex quo Intelligentia, videatur n: 1053. 1521 ad 1533. 1619 ad 1632. 2776. 3094. 3138. 3190. 3195. 3282. 3222. 3223. 3225. 3339. 3341. 3636. 3643. 3993. 4180. 4302. 4408. 4409. 4415. 4523. 4533. 4696. 7083. 7171. 7174. 7270. 8197.

8645. Omne quod fecit Deus Moschi & Israeli populo suo, quod significet perceptionem illarum rerum, quæ illis qui e regno spirituali Domini factæ sunt, constat ex significatione audire, nempe omne quod fecit Deus, quod sit perceptio, de qua n: 5017. 8361; ex significatione omne quod fecit Deus, quod sint quæ factæ sunt a Divino; & ex repræsentatione Israelis, qui hic est Moscheh & populus quibus illa factæ sunt, quod sint

qui e regno spirituali Domini, de qua n: 6426. 6637. 6862. 6868. 7035. 7062. 7198. 7201. 7215. 7223; Moscheh enim cum populo repræsentat regnum illud, Moscheh sicut caput, & populus sicut illa quæ Capiti subjecta sunt; ita quæque Moscheh repræsentat Dominum quoad Divinum Verum, nam ex hoc est Regnum spirituale.

8646. Quod eduxerit Jehovah Israelem ex Ægypto, quod significet quod a Domino ab infestationibus liberati sint, constat ex significatione educere, quod sit liberare; ex repræsentatione Israelis, quod sint qui e Regno spirituali, ut mox supra n: 8645; & ex significatione Ægypti, quod sint infestationes a falsis, de qua n: 7278; quod Ægyptus sint infestationes, est quia per Ægyptios & Pharaonem significantur illi qui per falsa infestaverunt in altera vita illos qui ab Ecclesia spirituali, n: 7097. 7107. 7110. 7126. 7142. 7220. 7228. 7317. 8148.

8647. Et accepit Jethro focer Moschis Zipporam uxorem Moschis, quod significet bonum a Divino conjunctum Vero Divino, constat ex repræsentatione Jethronis focer Moschis, quod sit Divinum Bonum, a quo bonum conjunctum vero, hic Vero Divino quod per Moschen repræsentatur, de qua supra n: 8643. 8644; ex repræsentatione Zipporæ, uxoris Moschis, quod sit bonum Divinum; nam conjugia repræsentant conjunctionem boni & veri; in Ecclesia cœlesti repræsentat maritus bonum, & uxor verum inde; at in Ecclesia spirituali repræsentat vir verum & uxor bonum; hic uxor Moschis bonum, quia agitur de Regno spirituali, videatur n: 2517. 4510. 4823. 7022.

8648. Post dimissiones ejus, quod significet separationem hætenus respective ad statum illorum qui ab Ecclesia spirituali, constat a significatione dimissionum, quod sint separatio; quod sit respective ad statum illorum qui ab Ecclesia spirituali est quia in primo statu illorum qui ab Ecclesia spirituali bonum non apparet, sed modo verum. Quomodo cum hoc se habet, constare potest ab illis quæ prius de bino statu illorum, qui ab Ecclesia spirituali, ostensa sunt; quod nempe in primo statu ex vero agatur, non ex bono, at in altero ex bono; in primo statu, cum ex vero non ex bono agitur, est bonum quasi absens, & est sicut uxor dimissa; at in altero statu, cum ex bono agitur, tunc est bonum præsens, & sicut uxor conjuncta suo viro; hæc sunt quæ in sensu interno intelliguntur per *post dimissiones ejus*. Sciendum est porro, quod hoc respective sit ad illos qui ab Ecclesia spirituali, nam Verum quod a Domino procedit est semper conjunctum suo bono, at in primo statu, qui est ante regenerationem, non recipitur bonum sed verum, tametsi per cœlum a Domino influit utrumque, in altero autem statu, qui est post regenerationem, recipitur bonum vero conjunctum; quod sit apud hominem, hoc prædicatur fieri apud Dominum, ex eo quod ita appareat; ita se habet in perpluribus aliis, sicut pro exemplo, quod Dominus malum faciat, puniat, conjiciat in infernum, hæc prædicantur de Domino, quia ita apparet, cum tamen omne malum, quod sit homini

homini sit ab homine: talia in Verbo permulta sunt, quæ tamen scrutanti scripturas ex affectione veri, & propter bonum vitæ, patent; quia is illustratur a Domino.

8649. Et duos filios ejus, quod significet bona veri, constat ex significatione filiorum, quod sint vera, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2159. 2623. 3704. 4257, hic bona veri, quia dicuntur filii uxoris, ut ex Lingua originali patet, similiter ut in Vers: 6 seq: inde quia per uxorem significatur bonum conjunctum vero, n: 8646, ideo per filios hic bona veri. Bona veri sunt vera quæ facta voluntatis & inde vitæ, & constituunt novam voluntatem apud hominem Ecclesiæ spiritualis.

8650. Quorum nomen unius Gerschom, quia dixit, peregrinus fui in terra aliena, quod significet quale boni veri illorum qui extra Ecclesiam, constat ex significatione nominis & vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421. 6674; hoc quale describitur per verba quæ Moscheh tunc dixit, nempe, peregrinus fui in terra aliena; quod per illa verba significetur bonum veri illorum qui extra Ecclesiam, est quia per *peregrinum* significantur qui extra Ecclesiam nati sunt, & tamen instruebantur in rebus Ecclesiæ; & per *terram alienam* significatur ubi non Ecclesia; quod peregrinus sint qui extra Ecclesiam, & in illis quæ Ecclesiæ instruebantur, videatur n: 1463. 4444. 7901. 8007. 8013; quod terra aliena sit ubi non Ecclesia genuina, est quia per terram significatur Ecclesia, n: 662. 1067. 1262. 1733. 1850. 2117. 2118 fin: 2928. 3355. 4447. 4535. 5577, & alienum est ubi non genuinum; est enim Ecclesia Domini sparsa per universum terrarum orbem, ita quoque apud gentes, n: 2049. 2284. 2589 ad 2604. Quod etiam Moscheh, cum natus Gerschom, fuerit extra suam Ecclesiam, & apud illos qui in bono simplicis veri, qui per Midianitas significantur, videatur n: 6793. 6794. 6795. 6796.

8651. Et nomen unius Eliezer, quod significet quale boni veri illorum qui intra Ecclesiam, constat ex significatione nominis & vocare nomen, quod sit quale, ut supra n: 8649; quod sit quale boni veri, est quia per duos filios significantur bona veri, n: 8648: quod quale hujus boni veri sit illorum qui intra Ecclesiam sunt, patet ex verbis quæ Moscheh loquutus de hoc filio cum natus est, nempe quia Deus patris mei in auxilio meo, & liberavit me a gladio Pharaonis; & ex eo, quod quale boni veri, quod significatum est per nomen prioris filii seu Gerschom, sit illorum qui extra Ecclesiam, n: 8649.

8652. Quia Deus patris mei in auxilio meo, quod significet Misericordiam & præsentiam Domini in Ecclesia, constat ex significatione patris, quod sit Ecclesia quoad bonum, n: 5580, & quod sit Ecclesia antiqua, n: 6050. 6075. 6846, & quod Deus patris sit Divinum Ecclesiæ antiquæ, quod fuit Dominus, n: 6846. 6876. 6884; & ex significatione auxilii, cum prædicatur de Domino, quod sit misericordia, nam auxilium ab Ipso est misericordiæ,

ricordiæ, & quoque est præsentia, nam ubi receptio misericordiæ ibi est præsentia, quæ præcipue est in Ecclesia, quia ibi est Verbum, & per Verbum præsentia Domini.

8653. Et liberavit me a gladio Pharaonis, quod significet liberationem a falso illorum qui infestaverunt, constat ex significatione gladii, quod sit verum pugnans, & in opposito sensu falsum pugnans & vastans, de qua n: 2799. 4499. 6353. 7102. 8294; & ex repræsentatione Pharaonis, quod sint qui per falsa infestant probos in altera vita, n: 7107. 7110. 7126. 7142. 7220. 7228. 7317.

8654. Et venit Jethro focer Moschis, quod significet Divinum Bonum, constat ex repræsentatione Jethronis & Moschis, quod sit Divinum Bonum, & Divinum Verum, & ex significatione soceri, de quibus supra n: 8643. 8644.

8655. Et filii ejus, quod significet bona veri, ut supra n: 8648.

8656. Et uxor ejus, quod significet bonum conjunctum Vero Divino, constat ex repræsentatione uxoris Moschis, quod sit bonum a Divino conjunctum Vero Divino, de qua etiam supra n: 8646.

8657. Ad Moschen ad desertum, quod significet conjunctionem in statu ante regenerationem cum tentationes, constat ex significatione venire ad Moschen, quod sit conjunctio, nempe Divini Boni quod per Jethronem repræsentatur cum Divino Vero quod per Moschen; & ex significatione deserti, quod sit status subeundi tentationes, de qua n: 6828. 8098, ita status ante regenerationem: quod bini status sint, quos ineunt illi qui regenerantur, & fiunt Ecclesia spiritualis; & quod cum in priori statu sunt, tentationes subeant, videatur supra n: 8643; prior status describitur per statum filiorum Israelis in deserto, & posterior status per statum illorum in terra Canaan sub Joschua.

8658. Ubi ille castrametatus montem Dei, quod significet juxta bonum veri, constat ex significatione castrametari, quod sit ordinatio veri & boni, quæ Ecclesiæ apud hominem, de qua n: 8103 fin: 8130. 8131. 8155; & ex significatione montis Dei, quod sit bonum amoris, de qua n: 795. 796. 2722. 4210. 6435. 8327, hic bonum veri, quia agitur de bono illorum, qui ab Ecclesia spirituali sunt, qui per filios Israelis repræsentantur, bonum quod illis est bonum veri, hoc bonum est etiam bonum charitatis; ideo etiam vocatur mons Dei, quia Deus dicitur ubi agitur de Vero, & Jehovah ubi de bono, n: 2586. 2769. 2807. 2822. 3921 fin: 4295. 4402. 7268. 7873: ex his patet, quod per castrametatus ad montem Dei, significetur ordinatio boni & veri quæ Ecclesiæ juxta bonum veri. Quid per hoc intelligitur, etiam paucis dicendum est; quando homo in priori statu est, nempe quando ex vero agit & nondum ex bono, hoc est, cum ex fide & nondum ex charitate, in statu subeundi tentationes est; per has progressive fertur ad alterum statum, nempe ut ex bono, hoc est, ex charitate & ejus affectione agat; cum itaque prope ad illum statum venit, tunc dicitur castrametari ad montem Dei, hoc est,
ad

ad bonum, ex quo postea aget. Hoc dicitur, quia in nunc sequentibus agitur de nova dispositione seu ordinatione verorum, ad ineundum illum statum, ad quem statum etiam venit homo Ecclesiae postquam tentationes subiverat, & antequam lex Divina cordibus inscribitur; in praecedentibus de tentationibus actum est, & in nunc sequentibus agitur de Lege promulgata e monte Sinai; Mons Sinai est bonum in quo verum.

8659. Vers: 6. 7. *Et dixit ad Moschen, ego socer tuus Jethro venio ad te, & uxor tua, & duo filii ejus cum illa. Et exivit Moscheb obviam socero suo, & incurvavit se, & osculatus illum, & interrogabant vir socium suum ad pacem: & venerunt in tentorium.* Et dixit ad Moschen, significat influxum & inde perceptionem: ego socer tuus Jethro venio ad te, & uxor tua, & duo filii ejus cum illa, significat bona Divina in ordine: & exivit Moscheb obviam socero suo, significat applicationem Veri Divini ad Divinum Bonum: & incurvavit se, significat immisionem: & osculatus illum, significat conjunctionem: & interrogabant vir socium ad pacem, significat statum Divinum coelestem mutuum: & venerunt in tentorium, significat sanctum unionis.

8660. Et dixit ad Moschen, quod significet influxum & inde perceptionem, constat ex significatione dicere, cum a Divino Bono ad Divinum Verum de ordinatione verorum, quod sit influxus, & quia est influxus est etiam perceptio, nam perceptio est ab influxu; quod dicere respective ad agentem sit influxus & ad recipientem sit receptio, videatur n: 5743.

8661. Ego socer tuus Jethro, & uxor tua, & duo filii ejus cum illa, quod significet bona Divina in ordine, constat ex representatione Jethronis soceri Moschis, quod sit Divinum Bonum, de qua n: 8643. 8644; ex representatione Zipporae uxoris Moschis, quod sit inde bonum conjunctum vero Divino, de qua n: 8646; & ex representatione filiorum ejus, quod sint bona veri, de qua n: 8648. 8650. 8651, ita sunt bona in ordine. Bona in ordine sunt bona interiora & exteriora in ordine successive secundum gradus, de quibus videatur n: 3691. 4154. 5114. 4145. 5146. 8603.

8662. Et exivit Moscheb obviam socero suo, quod significet applicationem Veri Divini ad Divinum Bonum, constat ex significatione exire obviam, quod sit applicatio; quod exire obviam sit applicatio, est quia mox sequitur quod osculatus sit illum, per quod significatur conjunctio, & conjunctionem praecedit applicatio; ex representatione Moschis, quod sit Verum Divinum, de qua supra n: 8644; & ex representatione Jethronis, qui socer, quod sit Divinum Bonum, de qua etiam supra n: 8643. 8644.

8663. Et incurvavit se, quod significet immisionem, constat ex significatione incurvare se, quod sit humiliatio & submissio, de qua n: 2153. 5682. 7068, hic autem immissio, quia praedicatur de Vero Divino respective ad Divinum Bonum.

8664. Et osculatus illum, quod significet conjunctionem, constat ex significatione osculari, quod sit conjunctio ex affectione, de qua n: 3573. 3574. 4215. 4353. 5929. 6266.

8665. Et interrogabant vir socium ad pacem, quod significet statum Divinum

num coelestem mutuum, constat ex significatione interrogare ad pacem, quod sit consociatio quoad statum Divinum coelestem, de qua sequitur; & ex significatione vir ad socium, quod sit mutuo. Quod interrogare ad pacem sit consociatio quoad statum Divinum coelestem, est quia in sensu interno interrogare ad pacem, est interrogare de vita, ejus prospero & felici; at interrogare ad pacem in sensu supremo, ubi agitur de Divino Bono & Vero Divino, est consociatio quoad statum Divinum coelestem; pax enim in supremo sensu significat Dominum, & inde statum coeli intimi, ubi illi qui in amore in Dominum, & inde in innocentia; illi etiam prae reliquis sunt in pace quia in Domino, status illorum vocatur Divinus coelestis; inde est quod per pacem hic ille status intelligatur: quid pax in supremo & in interno sensu, videatur n: 3780. 4681. 5662. 8455.

8666. Et venerunt in tentorium, quod significet sanctum unionis, constat ex significatione tentorii, quod sit sanctum amoris, de qua n: 414. 1102. 2145. 2152. 4128, ita sanctum unionis, quia amor est unio; inde venire in tentorium, est ex sancto amore uniri. Agitur in hoc Versu de Unione Divini Boni cum Vero Divino; & quia omnis unio fit primum per influxum unius in alterum ac inde perceptionem, dein per applicationem, tum per immisionem, postea per conjunctionem; idcirco primum describitur influxus & inde perceptio, n: 8660, dein applicatio n: 8662, tum immissio n: 8663, postea conjunctio, n: 8664, demum unio per amorem.

8667. Vers: 8. 9. 10. 11. *Et narravit Moscheh socero suo omne quod fecerat Jehovah Pharaoni & Aegyptiis propter causas Israelis; omnem molestiam quae invenit illos in via, & eripuit illos Jehovah. Et gavisus est Jethro super omni bono, quod fecit Jehovah Israeli, qui eripuit illos e manu Aegyptiorum. Et dixit Jethro, benedictus Jehovah, qui eripuit vos e manu Aegyptiorum. Et e manu Pharaonis, qui eripuit populum suum e sub manu Aegyptiorum. Nunc novi quod magnus Jehovah prae omnibus diis, quia eapropter quod superbiverint super illos. Et narravit Moscheh socero suo omne quod fecerat Jehovah Pharaoni & Aegyptiis, significat perceptionem tunc a Vero Divino de potentia, Divini Humani Domini contra illos qui in falsis fuerunt, & infestaverunt: propter causas Israelis, significat pro illis qui ab Ecclesia spirituali: omnem molestiam quae invenit illos in via, significat laborem in tentationibus: & eripuit illos Jehovah, significat liberationem ex Divina Domini ope: & gavisus est Jethro, super omni bono quod fecit Jehovah Israeli, significat statum Divini Boni cum succedunt omnia: qui eripuit illos e manu Aegyptiorum, significat ob liberationem ab infestantium insultu: & dixit Jethro, benedictus Jehovah, significat Divinum Bonum: qui eripuit vos e manu Aegyptiorum & e manu Pharaonis, significat liberationem ab insultu infestantium: qui eripuit populum suum e sub manu Aegyptiorum, significat misericordiam erga illos qui in bono veri & vero boni: nunc novi quod magnus Jehovah prae omnibus diis, significat Dominum quod nullus Deus praeter Ipsum: quia eapropter quod superbiverint super illos, significat ob conatum dominandi super illos qui ab Ecclesia.*

8668. Et

CAPUT DECIMUM OCTAVUM. 97

8668. Et narravit Mofcheh focerò suo omne quod fecerat Jehovah Pharaoni & Ægyptiis, quod significet perceptionem tunc a Vero Divino de potentia Divini Humani Domini contra illos qui in falsis fuerunt & infestaverunt, constat ex significatione narravit Mofcheh, quod sit perceptio a Vero Divino, quod narrare sit percipere, videatur n: 4209, & quod Mofcheh sit Verum Divinum, n: 6752. 6772. 7010. 7014. 7382; ex repræsentatione focerì Moschis, quod sit Divinum Bonum ex quo bonum conjunctum Vero Divino, de qua n: 8643. 8644; ex significatione omne quod fecerat Jehovah, quod sint illa quæ filiis Israelis facta sunt in Ægypto, & postea in deserto; quæ quia in sensu interno involvunt illa quæ facta sunt illis qui ab Ecclesia spirituali Domini fuerunt, ac in terra inferiore detenti, usque dum Dominus Humanum in Se glorificavit, idcirco per illa verba significatur perceptio de potentia Divini Humani Domini: quod illi qui ab Ecclesia spirituali Domini in terra inferiore detenti fuerint, ac ex potentia Divini Humani Domini salvati, videatur n: 6854. 7035. 7091 fin. 7828. 8018. 8054. 8099. 8321; & ex repræsentatione Pharaonis & Ægyptiorum, quod sint qui in falsis & infestaverunt, de qua n: 7097. 7107. 7110. 7126. 7142. 7220. 7228. 7317.

8669. Propter causas Israelis, quod significet pro illis qui ab Ecclesia spirituali, constat ex repræsentatione Israelis, quod sint qui ab Ecclesia spirituali, de qua n: 6426. 6637. 6862. 6868. 7030. 7062. 7198. 7201. 7215. 7223.

8670. Omnem molestiam quæ invenit illos in via, quod significet laborem in tentationibus, constat ex significatione molestiæ, quod sit labor; quod molestia sit labor est quia prædicatur de tentationibus, in his enim est ipsis qui tentantur labor contra falsa & mala, & quoque angelis est labor cum illis ut in fide teneantur, & sic in potentia vincendi; & ex significatione quæ invenit illos in via, quod sit quoad tentationes, nempe labor, nam in via est in deserto, ubi tentationes subiverunt, de quibus prius.

8671. Et eripuit illos Jehovah, quod significet liberationem a Divina Domini ope, constat ex significatione eripere, quod sit liberatio; quod Jehovah sit Dominus in Verbo, videatur n: 1343. 1736. 1815. 2447. 2921. 3035. 5041. 5663. 6280. 6303. 6905.

8672. Et gavisus est Jethro super omni bono quod fecit Jehovah Israeli, quod significet statum Divini Boni, cum succedunt omnia, constat ex repræsentatione Jethronis, quod sit Divinum Bonum, de qua supra n: 8643; ex significatione gavisus super omni bono, cum prædicatur de Divino Bono, quod per Jethronem repræsentatur, quod sit status illius Boni; nam status Divini, cum bonum sit cælo ac angelis ibi, tum Ecclesiæ ac homini ibi, in Verbo exprimitur per Gaudium, sed quale istius gaudii est in comprehensibile, quia est Infiniti: quod etiam Gaudium infinitum sit propter receptionem boni ab illis qui in Cælo & in Ecclesia, constare potest ex Divino Amore, qui erga Genus humanum est infinitus, n: 8644, nam omne gaudium est amoris: ex his patet, quod per gavisus est Jethro super omni bono,

quod fecit Jehovah Israeli, significetur status Divini Boni cum succedunt omnia; per Israel enim intelliguntur illi qui e Regno spirituali & Ecclesia spirituali Domini, n: 8669, cum quibus omnia successerunt, nam liberati sunt ab infestationibus, ac postea vicerunt in tentationibus, ut supra descriptum est.

8673. Et eripuit illos e manu Ægyptiorum, quod significet ob liberationem ab infestantium insultu, constat ex significatione eripere, quod sit liberatio, ut supra n: 8671; & ex repræsentatione Ægyptiorum, quod sint qui per falsa infestaverunt, de qua etiam supra n: 8668.

8674. Et dixit Jethro, benedictus Jehovah, quod significet quod a Domino omne bonum, constat ex significatione Benedictus Jehovah, quod sit a Domino omne bonum, de qua n: 1096. 1422. 3140; quod Jehovah sit Dominus, videatur supra n: 8671. Quod Benedictus Jehovah sit quod a Domino omne bonum, est quia benedictio apud hominem involvit omne bonum vitæ æternæ, hoc est, bonum amoris in Dominum & erga proximum, n: 3406. 4981, hæc bona faciunt vitam æternam apud hominem.

8675. Qui eripuit vos e manu Ægyptiorum & e manu Pharaonis, quod significet liberationem ex insultu infestantium, constat ex illis quæ supra n: 8671. 8673, explicata sunt.

8676. Qui eripuit populum suum e sub manu Ægyptiorum, quod significet misericordiam erga illos qui in bono veri & vero boni, constat ex significatione eripere, quod sit liberatio, ut nunc supra n: 8675; ex significatione Ægyptiorum, quod sint qui per falsa infestant, de qua etiam supra n: 8668; & ex repræsentatione Israelis, qui hic populus Jehovah, quod sint qui ab Ecclesia spirituali, de qua n: 8645, ita qui in bono veri & vero boni, n: 7956. 8234: quod ex Misericordia Domini, est quia dicitur benedictus Jehovah qui eripuit, & per benedictus Jehovah significatur quod ab Ipso omne bonum ex Divino amore Ipsius, n: 8674; Divinus amor, ex quo bonum homini, qui est in statu miseriæ, quia totus ex se in malo & in inferno, est Misericordia.

8677. Nunc novi quod magnus Jehovah præ omnibus diis, quod significet Dominum, quod nullus Deus præter Ipsum, constat ex illis quæ n: 7401. 7444. 7544. 7598. 7636. 8274, dicta & ostensa sunt.

8678. Quia capropter quod superbiverint super illos, quod significat ob conatum & vim dominandi super illos qui ab Ecclesia, constat ex significatione superbiere, quod sit conatus & vis dominandi, de qua sequitur; & ex repræsentatione filiorum Israelis, qui sunt illi super quos superbiverunt, quod sint qui ab Ecclesia spirituali, de qua supra n: 8645. Quod superbiere sit conatus & vis dominandi, est quia ille conatus & inde vis inest omni superbiæ, superbia enim est amare se præ aliis, seque illis præferre & velle aliis imperare; & qui hoc volunt, etiam contemnunt alios præ se, & quoque persequuntur ex odio & vindicta illos qui se præferunt, aut non colunt; amor sui, qui est superbia, est talis, ut quantum ei relaxatur frænium, tantum ruat, crescendo ad quemvis gradum datæ possibilitatis, usque tandem ad ipsum solium

CAPUT DECIMUM OCTAVUM. 99

lium Divinum, ut velint pro deo esse: tales sunt omnes qui in inferno; quod tales sint apperipitur ex conatu illorum inde, & quoque ab eorum infestis odiis & diris vindictis unus contra alterum propter dominatum; ille conatus est qui a Domino coercetur; & qui intelligitur per caput serpentis, quod semen mulieris conculcabit, n: 257; tales etiam intelliguntur per Luciferum apud Esaiam "Quomodo cecidisti de Cœlo Lucifer, fili Auroræ, excisus es in terram; infirmatus es infra gentes; atqui tu dixisti in corde tuo, cœlos ascendam, super stellas Dei exaltabo thronum meum, & sedebo in monte conventus, in lateribus septentrionis; ascendam super excelsa nubis, similis fiam Altissimo: verum enim vero ad infernum demissus es, ad latera foveæ; projectus es e sepulchro, sicut furculus abominabilis, vestimentum occisorum, confossi gladio, qui descendunt ad lapides foveæ, sicut cadaver conculcatum" XIV: 12 ad 29. Quod superbia cordis, quæ est amor sui, repellat a se Divinum, ac a se removeat cœlum, constare potest manifeste ex statu receptionis Divini ac Cœli, qui est status amoris erga proximum, & est status humiliationis erga Deum; quantum homo se humiliare potest coram Domino, & quantum amare potest proximum sicut se, & prout fit in cœlo, supra se, tantum recipit Divinum, & inde tantum in cœlo est; inde patet, in quo statu sunt illi, qui se amant præ proximo, & qui super illum superbiunt, hoc est, qui in amore sui sunt, quod nempe sint in statu opposito ad cœlum & ad Divinum; proinde in statu in quo infernales. Videantur quæ de amore sui n: 2041. 2045. 2051. 2057. 2219. 2363. 2364. 2444. 3413. 3610. 4225. 4750. 4776. 4947. 5731. 6667. 7178. 7364. 7255. 7366 ad 7377. 7480. 7488. 7490. 7491. 7492. 7494. 7643. 7819. 7820. 8318. 8487, dicta & ostensa sunt.

8679. Ver: 12. *Et accepit Jethro focer Moschis holocaustum & sacrificia Deo; & venit Aharon & omnes seniores Israelis ad comedendum panem cum focero Moschis coram Deo.* Et accepit Jethro focer Moschis holocaustum & sacrificia Deo, significat cultum ex bono amoris & veris fidei: & venit Aharon & omnes seniores Israelis, significat quæ primaria Ecclesiæ: ad comedendum panem cum focero Moschis coram Deo, significat appropriationem illorum ex Divino Bono.

8680. Et accepit Jethro focer Moschis holocaustum & sacrificia Deo, quod significet cultum ex bono amoris & veris fidei, constat ex significatione holocausti & sacrificiorum, quod essent repræsentativa cœlestium & spiritualium, quæ sunt cultus interni, holocausta repræsentativa cœlestium, hoc est, boni amoris, & sacrificia repræsentativa spiritualium, hoc est, veri fidei, de qua n: 922. 923. 1823. 2180. 2805. 2807. 2830. 2860. 3519. 6905; quod holocausta repræsentaverint illa quæ boni amoris, & sacrificia illa quæ veri fidei; constat ex institutione illorum, quod nempe in holocaustis consumerentur omnia, tam caro quam sanguis, in sacrificiis autem caro comederetur, ut constare potest ex Levit: Cap: I. Cap: II. Cap: III. Cap: IV. Cap: V. Numer: XXVIII: 1 ad fin: & ex Deuter: ubi hæc "Ut facias holocausta tua, carnem & sanguinem super altari Jehovæ Dei tui; sanguis

sacrificiorum effundetur super altari Jehovæ Dei tui, & carnem comedes" **xii: 17.** Quod illa duo per holocausta & sacrificia repræsentarentur, erat quia holocausta & sacrificia repræsentabant omnem cultum Dei in genere, n: 923. 6905; & cultus Dei in genere fundatur super amore & fide, nam absque his non est cultus, sed modo ritus, qualis est externi hominis absque interno, ita absque vita.

8681. Et venit Aharon & omnes seniores Israelis, quod significet quæ primaria Ecclesiæ, constat ex repræsentatione Aharonis, quod sit verum doctrinæ, de qua n: 6998. 7009. 7089. 7382; & ex repræsentatione seniorum Israelis, quod sint vera præcipua Ecclesiæ quæ concordant cum bono, de qua n: 6523. 8578. 8585; per Israellem enim significatur Ecclesia, n: 8645.

8682. Ad comedendum panem cum socero Moschis coram Deo, quod significet appropriationem illorum ex Divino bono, constat ex significatione comedere quod sit appropriatio, de qua n: 3168. 3513 fin: 3596. 3832. 4745; & ex significatione panis, quod sit bonum amoris, de qua n: 2165. 2177. 3464. 3735. 4211. 4217. 4735. 5915; quod sit ex Divino bono, significatur per quod comederent panem coram Deo. Per panem hic intelligitur omnis cibus qui tunc, imprimis caro sacrificiorum; nam cum sacrificia fiebant, comedebatur caro illorum juxta altare; quod per panem significetur omnis cultus in genere, videatur n: 2165. Causa quod Caro sacrificiorum comederetur, erat ut repræsentaretur appropriatio boni coelestis, tum quoque consociatio per amorem, nam Caro sacrificii, quam tunc comedebant, significabat bonum amoris; quapropter hoc illis erat convivium sanctum: quod etiam caro sit bonum amoris, videatur n: 7850. Ex his constare potest, quid intellectum est a Domino, cum dixit quod comederent carnem Ipsi, **Joh: vi: 53. 54. 55. 56;** tum cum institueret sanctam cænam, quod Panis esset Corpus suum, **Matth: xxvi: 16:** quid per illa intellectum est, nusquam aliquis scire potest, nisi sciat quod sensus interior sit, & quod in illo sensu intelligantur cœlestia & spiritualia, loco naturalium, & quod naturalia illis cor respondeant, & secundum correspondencias significent; alioquin nusquam alicui notum posset esse, cur sancta Cæna instituta est, & quid sanctum sit in pane, & cur panis sit corpus & sit caro: præter innumera alia.

8683. *Vers: 13. 14. 15. 16. Et fuit crastino, & sedit Moscheb ad judicandum populum, & stetit populus super Moschen a mane usque ad vespem. Et vidit socer Moschis omne quod ille faciens populo, & dixit quodnam verbum hoc, quod tu facis populo, quare tu sedes solus tu, & omnis populus stans super te a mane usque ad vespem. Et dixit Moscheb socero suo, quia venit ad me populus ad inquirendum Deum. Cum est illis verbum, venit ad me, & judico inter virum & inter socium ejus, & nota facio judicia Dei & leges Ipsi.* Et fuit crastino, significat æternum: & stetit Moscheb ad judicandum populum, significat Veri Divini dispositionem apud illos qui ab Ecclesia spirituali in statu antequam ex bono: & stetit populus super Moschen, significat obedientiam

CAPUT DECIMUM OCTAVUM. 101

dientiam tunc ex Vero Divino : a mane usque ad vesperam, significat in omni statu tunc interius & exterius : & vidit socer Moschis omne quod ille faciens populo, significat omniscientiam Divini Boni : & dixit, quare tu sedes solus, significat quod absque influxu veri ex bono aliunde : & omnis populus stans super te a mane usque ad vesperam, significat quod inde tunc omne voluntatis illis qui ab Ecclesia spirituali in omni statu : & dixit Moscheh socero suo, significat reciprocum quod responso : quia venit ad me populus ad inquirendum Deum, significat quod non aliunde venit & agant quam ex eo quod Verbum ita dixit : cum est illis verbum, significat in omni quod obvenit : venit ad me, & judico inter virum & inter socium, significat quod ex vero revelato tunc disponantur : & nota facio judicia Dei & leges Ipsi, significat quod inde doceantur quid verum & quid bonum.

8684. Et fuit crastino, quod significet æternum, constat ex significatione cras seu crastini, quod sit æternum, de qua n : 3998.

8685. Et stetit Moscheh ad judicandum populum, quod significet Veri Divini dispositionem apud illos qui ab Ecclesia spirituali in statu antequam ex bono, constat ex repræsentatione Moschis, quod sit Verum Divinum immediate a Domino procedens, de qua n : 7010. 7382 ; ex significatione judicare, quod sit dispositio ; quod judicare hic sit dispositio, est quia Verum Divinum non judicat aliquem, sed influit & disponit ut recipiatur ; ex receptione dein fit iudicium secundum leges ordinis, hoc intelligitur per iudicium Domini, Matth : xxv : 31 ad fin. Johan : v : 22. 26. 27. 30. Cap : ix : 39 ; quod id intelligatur, constat a Domini verbis, ubi dicit *quod neminem judicet*, Johan : iiii : 17 ad 21. Cap : vii : 24. Cap : xii : 47. 48 ; ex repræsentatione Israelis, qui hic est populus, quod sint qui ab Ecclesia spirituali, de qua supra n : 8645 : ex his patet, quod per stetit Moscheh ad judicandum populum, significetur Veri Divini immediate a Domino procedentis dispositio apud illos qui ab Ecclesia spirituali : quod sit in statu antequam ex bono, constat ex illis quæ sequuntur : sunt enim bini status homini qui regeneratur & fit Ecclesia, in primo statu agit ex vero, in altero ex bono, de quibus videatur n : 8516. 8539. 8643. 8648. 8658 ; in utroque statu ducitur homo a Domino, sed in primo per influxum immediatum, in altero autem per influxum tam immediatum quam mediatum ; de influxu boni & veri a Domino immediato & mediato, videatur n : 6472 ad 6478. 6982. 6985. 6996. 7054 ad 7058. 7270, influxus immediatus repræsentatur per quod Moscheh judicaverit populum solus, at influxus tam immediatus & mediatum per quod principes millenariorum, centenorum, quinquagenorum, & decadum, electi fuerint, qui res parvas judicarent, & res magnas referrent ad Moschen, de quibus in sequentibus. Sed hæc sunt arcana, quæ vix aliquis intelligere potest, nisi qui in illustratione est a Domino, & per illustrationem in perceptione ; describi quidem possunt influxus illi, & quoque effectus inde, sed usque non cadunt rite in cogitationem, nisi perceptio ex cælo sit ; & perceptio ex cælo non datur, nisi apud illos qui in amore veri ex bono sunt ; & ne sic quidem, nisi in amore veri ex genuino bono.

8686. Et stetit populus super Moschen, quod significet obedientiam tunc ex Vero Divino, constat ex repræsentatione Moschis, quod sit Verum Divinum, ut mox supra n : 8686, inde stare super illum, significat consulere Verum Divinum, aque illo expectare responsum, & secundum hoc facere, hoc est, obedire ; per hæc in sensu interno describitur primus status, in quo homo, qui regeneratur, ducitur per Verum a Domino ; Verum, per quod ducitur, est Verbum, nam hoc est Verum Divinum.

8687. A mane usque ad vesperam, quod significet in omni statu interior & exterior, constat ex significatione mane & vespere, quod sint status spirituales qui sibi succedunt sicut status temporum in mundo, nempe sicut mane, meridies, vespera, nox, & iterum mane ; quod tempora hæc corrspondeant statuum mutationibus in altera vita, videatur n : 5672. 5962. 6110. 8426. Quod sit interior & exterior, est quia in altera vita interior in bono & vero sunt, cum in statu mane ibi, hoc est, in statu correspondente tempori matutino, at exterior in bono & vero cum in statu vespere ibi ; nam cum in statu vespere sunt, tunc in jucundo naturali sunt ; at cum in statu mane, in jucundo spirituali sunt, videatur n : 8431. 8452.

8688. Et vidit focer Moschis omne quod ille faciens populo, quod significet omniscientiam Divini Boni, constat ex significatione videre omne quod facit, cum dicitur de Divino Bono, quod repræsentatur per Jethronem socerum Moschis, quod sit omniscientia ; videre enim in sensu interno est intelligere & percipere, n : 2150. 2325. 2807. 3764. 4403 ad 4421. 5400 ; at in supremo sensu, ubi agitur de Domino, est Prævidentia & Providentia, n : 2837. 2839. 3686. 3854. 3863, inde videre omne quod facit, est Omniscientia.

8689. Et dixit, quare tu sedes solus, quod significet quod absque influxu veri ex bono aliunde, constat ex significatione sedere solus, cum dicitur de Vero Divino immediate a Domino procedente, quod repræsentatur per Moschen, quod sit influxus ex Illo solo, & non simul aliunde : hæc quomodo se habent, constare potest ab illis quæ supra, n : 8605, dicta sunt.

8690. Et omnis populus stans super te a mane usque ad vesperam, quod significet quod inde tunc omne voluntatis illis qui ab Ecclesia spirituali, in omni statu, constat ex repræsentatione Israelis, qui hic populus, quod sint qui ab Ecclesia spirituali, de qua supra n : 8645 ; ex significatione stare super Moschen, quod sit obedientia ex Vero Divino, de qua etiam supra n : 8686 ; & quia est obedientia, est voluntatis, nam obedientia est ex voluntate, at est voluntas faciendi verum ex mandato, non autem ex affectione, quæ voluntas est obedientia ; & ex significatione a mane usque ad vesperam, quod sit in omni statu, interior & exterior, de qua supra n : 8687. Agitur hic de statu primo, in quo homo ante regenerationem, qui est ut faciat bonum ex obedientia, & nondum ex affectione, sed id bonum est verum quod facit, quia solum ex mandato, ita adhuc ex coacto, non autem ex libero, ex libero facit cum ex affectione, nam omne quod ex affectione, quæ amoris, fluit, est liberum ; cum homo in priori statu est, tunc Dominus influit ac ducit
imme-

CAPUT DECIMUM OCTAVUM. 103

immediate, sed influxus immediatus Domini non ad perceptionem venit, quia est in intima hominis, at influxus Domini immediatus & simul mediatus ad perceptionem venit & dat affectionem, nam non solum est in hominis intima, sed etiam est in ejus media & extrema: de hoc statu agitur in sequentibus hujus Capitis, de illo in his Versibus, ubi de Mosche dicitur quod solus judicaverit, videantur quæ supra n: 8685.

8691. Et dixit Moscheh focero suo, quod significet reciprocum quod responso, constat ex significatione dicere, quod hic sit responsum, nam Moscheh respondet focero suo; quod sit reciprocum, est quia per Moschen repræsentatur Divinum Verum conjunctum & unitum Divino Bono, n: 8664. 8666; & cum conjunctio & unitio est, tunc est reciprocum, nam bonum agit & verum reagit, reactio est reciprocum quod responso: ita quoque in genere se habet cum bono & vero apud hominem in quo conjuncta sunt.

8692. Quia venit ad me populus ad inquirendum Deum, quod significet quod non aliunde venit & agant quam ex eo quod Verbum ita dixit, constat ex repræsentatione Moschis, quod sit Verum Divinum, ita Verbum de qua n: 5922. 6723. 6752; & ex significatione venire ad illum populus ad inquirendum Deum, quod sit consulere quod Divinum dictat, ita quod volent & agent.

8693. Cum est illis verbum, quod significet in omni quod obvenit, constat ex significatione verbi, quod sit res quæ obvenit; quod sit in omni, est quia ad illum solum veniebat populus, & per id significatur, quod Verum Divinum in omni re consuleretur.

8694. Venit ad me, & judico inter virum & inter socium ejus, quod significet quod ex Vero revelato tunc disponantur, constat ex significatione venire ad me, cum de Vero Divino, quod repræsentatur per Moschen, quod sit consulere quid volendum & faciendum, ut supra n: 8692; ex significatione judicare inter virum & inter socium, quod sit dispositio inter vera; quod judicare sit disponere, videatur supra n: 8685; quod sit ex Vero revelato, sequitur, nam dicitur mox supra, quod populus veniret ad illum ad inquirendum Deum, & nunc infra, quod nota faciat illis judicia & leges Dei. Per revelationem intelligitur illustratio cum legitur Verbum, & tunc perceptio; nam qui in bono sunt, & desiderant verum, illi ex Verbo ita docentur; qui autem non in bono sunt, ex Verbo non doceri possunt, sed modo confirmari in talibus in quibus ab infantia instructi sunt, ea sive vera sint sive falsa; causa quod illis qui in bono sunt sit revelatio, & illis qui in malo non revelatio, est quia omnia & singula in Verbo in sensu interno agunt de Domino & de Regno Ipsius, & Angeli, qui apud hominem, percipiunt Verbum secundum sensum internum; hoc communicatur homini qui in bono est, & legit Verbum, ac desiderat Verum ex affectione, inde illustratio ei & perceptio; nam apud illos qui in bono sunt & inde in affectione veri, intellectuale mentis est apertum in coelum, & anima illorum, hoc est, internus illorum homo in consortio est cum Angelis; aliter vero apud illos qui non in bono sunt, ita non

ex affectione inde desiderant verum, illis est coelum clausum. Qualis autem illis qui in bono, & inde in affectione Veri sunt, est revelatio, non describi potest; non est manifesta, nec est prorsus occulta; sed est quædam consensio & faventia ex interiori quod id verum sit, & non faventia si non verum; cum faventia est, requiescit mens & serenatur, & in eo statu est agnitio quæ fidei: causa quod ita sit, est ex influxu coeli a Domino; nam per coelum a Domino est Lux, quæ intellectum, qui est oculus visus interni, circumfundit & illustrat; quæ tunc in illa Luce apparent, sunt vera; nam ipsa illa Lux est Divinum Verum, quod procedit a Domino; quod hoc sit lux in coelo, sæpius ostensum est.

8695. Et nota facio judicia Dei & leges Ipsi, quod significet quod inde doceantur quid verum & quid bonum, constat ex significatione nota facere, quod sit docere; ex significatione judiciorum, quod sint vera, de qua n: 2235. 6397; & ex significatione legum, quod sint vera boni; quod leges sint vera boni, est quia Lex in lato sensu significat totum Verbum, in minus lato Verbum historicum, in stricto verbum quod per Moschen scriptum est, & in strictissimo Decem præcepta decalogi, videatur n: 6752; inde, quia Verbum est Divinum Verum quod procedit ex Divino Bono Domini, inde leges sunt vera boni: vera boni sunt vera quæ ex bono, & in se sunt bona, quia suum existere ex bono trahunt.

8696. Vers: 17 ad 23. *Et dixit focer Moschis ad illum, non bonum verbum quod tu facis. Marcescendo marcesces etiam tu etiam populus hic qui tecum, quia grave præ te verbum; non potes facere illud solus tu. Nunc audi vocem meam, consulam tibi, & erit Deus tecum, esto tu populo apud Deum, & adducas tu verba ad Deum. Et doceas illos statuta & leges, notam facias illis viam ibunt in qua, & opus quod facient. Et tu videas ex omni populo viros strenuitatis timentes Deum, viros veritatis odientes lucrum, & ponas illos principes millenorum, principes centenorum, principes quinquagenorum, & principes decadam. Et judicent populum in omni tempore, & erit, omne verbum magnum adducant ad te, & omne verbum parvum judicent illi; & devolve desuper te, & portent tecum. Si verbum hoc facias, & præceperit tibi Deus, & potes consistere; & etiam omnis populus hic super locum suum veniet in pace.* Et dixit focer Moschis ad illum significat prævidentiam: non bonum verbum quod tu facis, significat quod mutatio fiet: marcescendo marcesces etiam tu etiam populus hic qui tecum, significat sic periturum verum quod insemminatum est: quia grave præ te verbum, significat quod non possibile quia non ex ordine: non potes facere illud solus tu, significat quod absque influxu veri a Divino aliunde: nunc audi vocem meam, significat ex unione consensum: consulam tibi, & erit Deus tecum, significat quod ex Divino: esto tu populo apud Deum, significat verum immediate a Domino procedens: & adducas tu verba ad Deum, significat mediationem & intercessionem: & doceas illos statuta & leges, significat quod a Vero immediato a Domino bona & vera externa & interna Ecclesiæ; & notam facias illis viam ibunt in qua, significat intelligentiæ lucerna & inde vitam: & opus quod facient, significat fidem actus: & tu videas ex
omni

CAPUT DECIMUM OCTAVUM. 105

omni populo, significat electionem verorum inservientium: viros strenuitatis timentes Deum, significat quibus bonum a Divino conjungi potest: viros veritatis odientes lucrum, significat quibus vera sunt pura absque fine mundano: & ponas illos principes millenorum, significat primaria quæ in primo gradu sub Vero immediato a Divino: principes centenorum, significat primaria in secundo gradu: principes quinquagenorum, significat primaria intermedia: & principes decadem, significat primaria in tertio loco: & judicent populum in omni tempore, significat dispositionem sic in perpetuum: & erit, omne verbum magnum adducant ad te, significat quod omne immediate a Divino: & omne verbum parvum judicent illi, significat apparentiam quarundam singularium & particularium aliunde: & devolve desuper te, & portent tecum, significat sic functiones & officia pro illis: si verbum hoc facias, & præceperit tibi Deus, significat sic mansionem apud illos: & etiam omnis populus hic super locum suum veniet in pace, significat quod illi qui ab Ecclesia spirituali sic in bono erunt, & ex bono ducentur.

8697. Et dixit focer Moschis ad illum, quod significet prævidentiam, constat ex significatione dicere, cum prædicatur de Divino Bono quod repræsentatur per Jethronem socerum Moschis, quod sit prævidentia, ut quod n: 5361. 6946.

8698. Non bonum verbum quod tu facis, quod significet quod mutatio fiet, constat ex illis quæ sequuntur.

8699. Marcescendo marcesces etiam tu etiam populus hic qui tecum, quod significet quod sic perituum Verum quod infeminatum est, constat ex significatione marcescere, quod sit paulatim consumi, ita perire; quod sit Verum quod infeminatum, est quia per Moschen intelligitur Verum a Divino, & per populum illi qui recipiunt: quomodo cum his se habet, in sequentibus dicitur.

8700. Quia grave præ te verbum, quod significet quod non possibile, quod non ex ordine, constat ex significatione grave verbum, quod sit non possibile; quod grave verbum hic sit non possibile, constat ex illis quæ præcedunt, quod marcescendo marcesceret ille & populus qui cum illo, per quæ significatur quod perituum verum quod infeminatum est; & quoque ex sequentibus "non potes facere illud solus tu" & dein "si verbum hoc facis, potes consistere" per quæ intelligitur impossibilitas, si non fiat mutatio. Quod non possibile quia non ex ordine, est quia in altera vita omne id possibile est quod ex ordine; Divinum Verum, quod procedit a Domino, est quod facit ordinem, & est ipse ordo, inde omne quod secundum Divinum Verum est, quia est secundum ordinem, est possibile, & omne quod contra Divinum Verum, quia est contra ordinem, est impossibile; quod ita sit, evidentius patere potis ab exemplis: secundum ordinem est, quod salventur qui bene vixerunt, & condemnentur qui male; inde impossibile est, quod qui bene vixerunt mittantur in infernum, & qui male vixerunt eleventur in cælum; consequenter, quod impossibile sit ut qui in inferno sunt, ex pura
○
mise-

miseriordia Domini possint inde in cœlum educi & salvari; est enim receptio Misericordiæ Domini, cum vixerunt in mundo, per quam unusquisque salvatur; qui tunc recipiunt illam, in altera vita in Misericordia Domini sunt, nam ibi tunc in facultate recipiendi illam sunt; illam dare aliis, & in genere unicuique ex beneplacito, modo fidem habeant, & sic a peccatis mundatos esse credant, est impossibile, quia est contra ordinem, hoc est, contra Divinum quod est ordo. Secundum ordinem est, quod fides & charitas implantentur in libero & non in coacto, & quod fides & charitas, quæ in libero implantatæ sunt, permaneant, non autem quæ in coacto; causa est, quia quæ in libero, ea in affectionem ac ita in voluntatem hominis insinuantur, & sic appropriantur, non autem quæ in coacto; consequenter impossibile est ut salvetur homo, nisi liceat ei, quia in malo natus est, malum facere, & a malo desistere; cum a malo ex se in libero illo desistit, tunc insinuat affectio veri & boni a Domino, inde ei est liberum recipiendi illa, quæ fidei & quæ charitatis sunt, nam liberum est affectionis; inde patet, quod impossibile sit cogere hominem ad salutem; quod si fieri posset, omnes qui in mundo sunt homines salvarentur. Secundum ordinem est, ut in altera vita consocientur omnes secundum vitam, quam in mundo sibi acquisiverunt, mali cum malis & boni cum bonis, inde non possibile est ut simul sint mali & boni; nec possibile est ut in bono sint qui mali, nam bonum & malum opposita sunt, & unum destruit alterum: inde etiam patet, quod non possibile sit, ut salventur qui in inferno; ita non dabile quod salvatio, utcumque vixerat homo, sit ex sola misericordia. Qui in inferno sunt, & ibi cruciantur, imputant Divino cruciatus ibi, dicendo, quod Divinum id auferre possit, si velit, quia omnipotens, sed quod non velit, & quod inde sit in causa, nam qui potest & non vult, dicunt in causa esse; sed auferre talia, impossibile est, quia est contra ordinem; si enim auferrentur, insurgerent mali contra bonos, & subjugarent ipsos angelos, & destruerent cœlum; sed Divinum non vult nisi bonum, nempe felicitatem bonorum, & ea propter refrænationem ac simul emendationem improborum, cum hic finis est, qui est finis Divini Amoris ac ipsius Misericordiæ, non possibile est ut cruciatus illi qui in inferno auferantur. Ex his exemplis constare potest, quod omne id possibile sit quod contra ordinem, utcumque apparet ut possibile illis qui arcana cœli non sciunt.

8701. Non potes facere illud solus tu, quod significet quod absque influxu veri ex bono aliunde, constat ex significatione facere illud solus, cum dicitur de Verbo Divino, quod per Moschen repræsentatur, quod sit influxus veri ex illo solo, & non simul aliunde. Quomodo cum hoc se habet, constare potest ex illis quæ de influxu Verbi Divini immediato, & de influxu illius immediato & simul mediato, supra n: 8685, dicta sunt, quod nempe influxus Verbi Divini immediatus sit in primo statu hominis cum regeneratur, at quod influxus immediatus & mediatus sit in altero statu, nempe cum regeneratus est; cum influxus immediatus est, Dominus quidem influit cum bono & vero, at tunc non percipitur bonum sed verum, ideo tunc ducitur homo per verum

verum, non ita per bonum, at cum influxus simul mediatuſ eſt, tunc percipitur bonum, nam influxuſ mediatuſ eſt in ſenſuale externuſ hominiſ, inde eſt quod homo tunc per bonuſ ducatur a Domino. In genere ſcienduſ eſt, quod homo non priuſ regeneratuſ ſit, quam cum iſ ex affectione boni agit, nam tunc vult bonuſ, & ei jucunduſ & beatuſ eſt facere illud; cum in hoc ſtatu eſt, tunc vita ejuſ eſt vita boni, & in cœlo eſt, nam univerſale regnans in cœlo eſt bonuſ; veruſ autem quod fidei ducit hominem ad bonuſ, ita ad cœluſ, non autem ſiſtit illum in cœlo: quod ita ſit, eſt cauſa, quia in altera vita omneſ conſociantur ſecunduſ vitam voluntatiſ, non ſecunduſ vitam intellectuſ, nam ubi eſt voluntas ibi eſt intellectuſ, non autem viciffim; ita in cœlo, & ita in inferno; qui mali ſunt, non priuſ in infernuſ mittuntur quam cum in malo ſuæ vitæ ſunt, nam cum in hoc ſunt, etiam in falſo ſui mali ſunt; ſimiliter illi qui in bono ſunt, etiam ibi in vero ſui boni ſunt; rediguntur omneſ in altera vita ad eum ſtatuſ, ut illiſ una meſ ſit, nempe quod volunt ut etiam cogitent, non autem quod volunt ut aliter cogitent; in mundo autem aliter ſe habet, ibi poteſt homo aliter cogitare, imo etiam aliter intelligere, quam vult, ſed hoc ob cauſam ut reformari poſſit, nempe intelligere bonuſ tametſi vult maluſ, & ſic per intellectuſ duci ad velle bonuſ; at in altera vita quiſque ſecunduſ velle ſuū, quod in mundo comparatuſ eſt, ducitur.

8702. Nunc audi vocem meam, quod ſignificet ex unione conſenſuſ, conſtat ex ſignificatione audire vocem, quod ſit obedientia, hic autem conſenſuſ, quia dicitur a Jethrone, per quem repræſentatur Divinuſ Bonuſ unituſ Divino Vero, quod repræſentatur per Moſchen; quod unita ſint, videatur ſupra n: 8666; inde per audi vocem meam, ſignificatur ex unione conſenſuſ. Scienduſ cum bonuſ & veruſ conjuncta ſunt, conſenſuſ ſit in omnibuſ & ſinguliſ, nempe boni cum vero & veri cum bono; cauſa eſt, quia bonuſ eſt veri, & veruſ boni, ac ita duo illa ſunt unuſ; nam quod bonuſ vult, hoc confirmat veruſ, & quod veruſ ut veruſ percipit hoc bonuſ vult, ac utruſque ſimul facit; cum hiſ ſe ſimiliter habet ut cum voluntate & intellectu quod voluntas vult & amat, hoc intellectuſ cogitat & confirmat, ac vice verſa, quod hæc cum illiſ ſimilia ſint, eſt quia bonuſ eſt voluntatiſ, & veruſ eſt intellectuſ: in tali ſtatu ſunt, qui per bonuſ a Domino ducuntur, de quo mox ſupra n: 8701.

8703. Conſulam tibi, & erit Deus tecuſ, quod ſignificet quod ex Divino, conſtat ex ſignificatione conſulere, cum a Divino Bono, quod repræſentatur per Jethronem, quod ſit deciſuſ a Divino, ita ex Divino; & a ſignificatione erit Deus tecuſ, quod etiam ſit ex Divino; ſed *ex Divino* quod per conſulere ſignificatur, ſpectat Divinuſ Bonuſ, quod repræſentatur per Jethronem; *ex Divino* autem quod per erit Deus tecuſ ſignificatur, ſpectat Divinuſ Veruſ quod repræſentatur per Moſchen.

8704. Eſto tu populo apud Deuſ, quod ſignificet veruſ immediate a Domino procedenſ, conſtat ex ſignificatione eſſe populo apud Deuſ, cum dicitur de Divino Vero, quod per Moſchen repræſentatur, quod ſit proxime

apud Dominum, quia immediate ab Ipso procedens: quid hæc involvunt, patebit ex illis quæ nunc sequuntur.

8705. Et adducas tu verba ad Deum, quod significet mediationem & intercessionem, constat ex significatione adducere verba ad Deum, cum de Divino Vero dicitur, quod sit mediare apud Ipsum Divinum & intercedere, nam qui mediat & intercedit, is adducit res ad Ipsum qui opem fert: mediatio & intercessio est Divini Veri, quia hoc proxime est apud Divinum Bonum, quod est Ipse Dominus; quod Divinum Verum sit proxime apud Divinum Bonum, quod Dominus, est quia illud immediate procedit ab Ipso. Quomodo cum Mediatione & cum Intercessione Domini se habet, hic, quia occasio datur, dicitur: qui credunt quod tres personæ sint, qui constituunt Divinum, & simul vocantur Unus Deus, illi ex sensu literæ Verbi non aliam de Mediatione & Intercessione ideam habent, quam quod Dominus sedeat ad dextram Patris sui, & loquatur cum Ipso sicut homo cum homine, & adducat supplicationes hominum ad Patrem, & roget ut propter se, quia passus est crucem pro Genere humano, condonet & misereatur; talis idea de Intercessione & Mediatione est cuivis simplici ex sensu literæ Verbi: sed sciendum, quod sensus literæ sit secundum captum hominum simplicium, ut introducantur in ipsa vera interiora; simplices enim non aliam ideam possunt habere de Regno Cœlesti, quam sicut de Regno terrestri, nec aliam de Patre quam sicut de Rege in terra, & de Domino quam sicut de filio Regis, qui hæres regni; quod talis idea simplicibus sit, patet manifeste ex idea ipsorum Apostolorum Domini de Regno Ipsius; primum enim crediderunt illi, sicut reliqui Judæi, quod Dominus, quia Messias, futurus esset Rex Maximus in terra, & evecturus illos ad fastigium gloriæ super omnes gentes & populos in universo terrarum orbe: at cum audiverunt ab Ipso Domino, quod Regnum Ipsius non esset in terra sed in cœlo, tunc illi nec aliter potuerunt cogitare, quam quod Regnum Ipsius in cœlo futurum esset prorsus sicut regnum in terra; quapropter etiam Jacobus & Johannes petierunt ut in Regno Ipsius unus federet a dextris & alter a sinistris; & reliqui apostoli, qui etiam magni in illo Regno voluerunt fieri, indignati sunt, & inter se litigaverunt, quis eorum ibi major fieret; & quia talis idea inhærebat, nec poterat extirpari, etiam Dominus dixit illis, quod federent super duodecim thronis judicaturi duodecim Tribus Israelis, videatur Marc: x: 37. 41. Luc: xxii: 24. 30. Matth: xix: 28; & tunc non sciebant, quid per duodecim thronos, perque duodecim tribus & per Judicium, a Domino intellectum est. Ex his nunc constare potest, qualis idea est, & unde illa, de Mediatione & Intercessione Domini apud Patrem: at qui interiora Verbi scit, is prorsus aliam notionem de Mediatione Domini & de Ipsius Intercessione habet, quod nempe non intercedat sicut Filius apud Patrem regem in terra, sed sicut Dominus universi apud Se, & sicut Deus a Se, nam non sunt duo Pater & Ipse, sed sunt unum, ut Ipse docet Johan: xiv: 8 ad 11: quod dicatur Mediator & Intercessor, est quia per Filium intelligitur Divinum Verum, & per Patrem Divinum Bonum, n: 2803. 2813. 3704, & Mediatio fit per Divinum Verum, nam
per

CAPUT DECIMUM OCTAVUM. 109

per id datur aditus ad Divinum Bonum; Divinum enim Bonum non adiri potest, quia est sicut ignis Solis, sed Divinum Verum, quia hoc est sicut Lux inde, quæ dat hominis visui, qui est ex fide, transitum & auditum, n: 8644; inde constare potest, quid Mediatio & Intercessio. Porro dicendum est, undenam est, quod Ipse Dominus, Qui est Ipsum Divinum Bonum ac Ipse Sol cœli, dicatur Mediator & Intercessor apud Patrem; Dominus, cum in Mundo fuit, antequam plene glorificatus est, fuit Divinum Verum, quare tunc Mediatio fuit, & intercessit apud Patrem, hoc est, apud Ipsum Divinum Bonum, Joh: xiv: 16. 17 Cap: xvii: 9. 15. 17; at postquam glorificatus est quoad Humanum, tunc dicitur Mediator & Intercessor ex eo, quod de Ipso Divino nullus cogitare possit, nisi sistat sibi ideam Divini Hominis, minus aliquis potest per amorem conjungi Ipso Divino nisi per talem ideam; si quis absque idea Divini Hominis cogitat de Ipso Divino, cogitat interminate, & idea interminata est nulla; vel capit ideam de Divino ex universo aspectabili absque fine vel cum fine in obscuro, quæ idea conjungit se cum idea cultorum naturæ, cadit etiam in naturam, & sic fit nulla; inde patet quod non foret aliqua conjunctio cum Divino per fidem, nec per amorem; omnis conjunctio requirit objectum, & secundum objecti quale fit conjunctio; inde est quod Dominus quoad Divinum Humanum dicatur Mediator & Intercessor, sed mediat & intercedit apud Se; quod Ipsum Divinum non per aliquam ideam capi possit, constat ex Domini verbis apud Johannem. "Deum nemo vidit unquam, Unigenitus Filius, qui in sinu Patris est, Ille exposuit" 1: 18; & apud Eundem "Non vocem Patris audivistis unquam, neque speciem Ipsi vidistis" v: 37. Attamen, quod memorabile, omnes qui ex se seu ex carne cogitant de Deo, cogitant de Ipso interminate, hoc est, absque ulla idea terminata; at qui non ex se, nec ex carne, sed ex spiritu cogitant de Deo, cogitant de Ipso determinate, hoc est, sistunt sibi ideam Divini sub specie humana; ita Angeli in cœlo cogitant de Divino, ac ita Antiqui sapientes cogitarunt, quibus etiam, cum ipsum Divinum apparuit, sicut Divinus Homo apparuit, nam Divinum transiens per Cœlum est Divinus Homo, causa est, quia Cœlum est Maximus Homo, ut ad finem plurium Caputum ostensum est: ex his patet, quales intelligentes mundi sunt, & quales intelligentes cœli, quod nempe intelligentes mundi removeant a se ideam humani, inde est quod inter mentem illorum & inter Divinum non sit mediatio, unde illis caligo; at intelligentes cœli habent ideam Divini in Humano, sic Dominus est illis mediatio, ac inde mentibus illorum est lux.

8706. Et doceas illos statuta & leges, quod significet quod a vero immediato a Domino bona & vera externa & interna Ecclesiæ, constat ex representatione Moschis, de quo dicitur quod doceret, quod sit Verum immediate a Domino procedens, de qua n: 7010. 7382; ex significatione statutorum, quod sint bona & vera externa Ecclesiæ, de qua n: 3382. 8362; & ex significatione legum, quod sint bona & vera interna Ecclesiæ, de qua n: 8695.

8707. Et notam facias illis viam, ibunt in qua, quod significet intelligentiæ lucem & inde vitam, constat ex significatione viæ, quod prædicetur de intellectu veri, de qua n: 627. 2333, hic in interiori gradu, quia prædicatur de intellectu qui est homini Ecclesiæ spiritualis ex influxu immediato veri a Domino, ex quo non est apperceptio veri, sed est lux quæ dat facultatem intelligendi; cum hac luce se habet sicut cum luce visus oculi; ut videat oculus res objectas, erit lux, ex qua illuminatio communis; in hac luce videt oculus & discernit objecta, & afficitur pulchritudine & jucunditate ex convenientia illorum cum ordine; similiter se habet cum visu oculi interni, qui est intellectus, ut hic videat, etiam erit lux, ex qua illuminatio communis, in qua apparent objecta, quæ sunt res intelligentiæ & sapientiæ; hæc lux est a Divino Vero, quod immediate a Domino procedit, videatur n: 8644 fin: res objectæ in illa Luce apparent pulchræ & jucundæ secundum convenientiam cum bono, quod cuius; & ex significatione ibunt in qua, nempe in luce, quod sit inde vita; quod ire in sensu interno sit vita, videatur n: 3335. 4882. 5493. 5606. 8417. 8428.

8708. Et opus quod facient, quod significet fidem actu, constat ex significatione operis quod facient, quod sit actio, hic actio ex luce intelligentiæ, ita ex fide, nam fides a Domino est in luce intelligentiæ, de qua supra n: 8707; quantum homo ex veris quæ fidei recipit, tantum intrat in lucem illam, & elevatur in cælum; at receptio verorum fidei non fit per solam agnitionem, sed per agnitionem conjunctam vitæ, hoc est, ut agnoscantur actu; hæc receptio est, quæ intelligitur per opus quod facient.

8709. Et tu videas ex omni populo, quod significet electionem verorum inservientium, constat ex significatione videre, quod hic sit eligere; & ex significatione populi, quod prædicetur de veris, de qua n: 1259. 1260. 3581. 4619; hic de veris inservientibus, Vero immediate a Divino, quod per Moschen repræsentatur, n: 7010; principes enim, quos eligeret, ei inservituri erant; quod principes sint vera inservientia, videbitur infra.

8710. Viros strenuitatis, timentes Deum, quod significet quibus bonum a Divino conjungi posset, constat ex significatione virorum strenuitatis quod sint quibus vires ex veris, quæ ex bono; per virum enim significatur Verum, n: 3134. 5502, & per strenuitatem vires quæ inde, in Lingua originali etiam significantur vires per eandem vocem per quam hic strenuitas; quod sint vires ex veris *quæ ex bono*, est quia hi dicuntur etiam timentes Deum, & per timentes Deum significantur qui in bono sunt ex Divino, nam timor Dei est cultus ex bono fidei & ex bono amoris n: 2826. 5459.

8711. Viros veritatis odientes lucrum, quod significet quia vera sunt pura absque fine humano, constat ex significatione virorum veritatis, quod sint vera pura; quod viri veritatis sint vera pura, est quia per viros significantur vera, n: 3134. 5502, & per veritatem fides, n: 3121, ita per viros veritatis vera fidei, hoc est, vera pura; & ex significatione odientes lucrum, quod sit averfatio persuasionum ex falso & malo, per odi enim significatur averfatio
&

CAPUT DECIMUM OCTAVUM. III

& per lucrum falsum & malum quæ persuadent, & a vero & bono abstrahunt; per lucrum in genere significatur omne falsum ex malo, quod judicia mentis pervertit, hoc quia fit apud illos qui pro fine habent mundum, inde per odientes lucrum etiam significantur qui absque fine mundano. Quod lucrum sit omne falsum ex malo quod judicia mentis pervertit, & a vero ac bono abstrahit, constare potest cuivis qui reflectit; in quo sensu etiam lucrum memoratur pluries in Verbo, ut apud Esaïam Cap: xxxiii: 15. Cap: lvi: 11. Cap: lvii: 17. Apud Jeremiam, Cap: vi: 13. Cap: viii: 10. Cap: xxii: 17. Apud Ezechielem, Cap: xxii: 27. Cap: xxxiii: 31. Apud Davidem, Psalm: cxix: 36.

8712. Et ponas illos principes millenorum, quod significet primaria quæ in primo gradu sub Vero immediate a Divino, constat ex significatione principum, quod sint primaria, de qua n: 1482. 2089. 5044, hic vera ex bono, quia principes illi essent sub Moscheh, per quem repræsentatur Verum Divinum procedens a Divino Bono, hoc est, a Domino; & ex significatione millenorum, quod sint qui in primo gradu; per mille enim significantur multi seu in sensu abstracto multa, & ubi multa, seu qui multis præsumt, & inde in digniori gradu sunt, quam qui paucis, hic itaque qui in primo gradu, nam qui in inferiori gradu, erant principes centenorum quinquagenorum, & decadum; quod mille in sensu interno non sint mille, sed multi aut multa, videatur n: 2575.

8713. Principes centenorum, quod significet primaria in secundo gradu, constat ex significatione principum, quod sint primaria, ut mox supra n: 8712; & ex significatione centenorum, quod sint multi aut multa, sed in secundo gradu, quia milleni sunt in primo, quod centum sint multum, videatur n: 4400.

8714. Principes quinquagenorum, quod significet primaria intermedia, constat ex significatione principum, quod sint primaria, ut supra n: 8712. 8719; & ex significatione quinquagenorum, quod sint intermedia, nempe inter illa vera ex bono quæ in secundo gradu & illa quæ in tertio, quæ significantur principes centenorum & principes decadum; quod quinquageni sint intermedia, est quia per quinquaginta significatur tam multum quam aliquid, simile ac per quinque, quod multum, videatur n: 5708. 5956, quod aliquid n: 4638. 5291, inde cum quinquaginta inter centum & decem nominantur, sunt intermedia: intermedia sunt, quæ accedunt ad unam partem & procedunt ab altera, ita inter illa quæ in priori gradu & illa quæ in posteriori, conjunctionis causa.

8715. Et principes decadum, quod significet primaria in tertio loco, constat ex significatione principum, quod sint primaria, ut supra; & ex significatione decadum, quod etiam sint multa, sed in minori gradu, quia sub centenis; quod decades seu decem etiam sint multa, videatur n: 3107. 4638. Quod ordinati principes fuerint super mille, super centum, & super decem, repræsentabat abstracte ab omni numero multa, in gradu primo, secundo, & tertio, similiter ut in Verbo alibi; prout ubi Dominus de Servo dixit, *quod debuerit*

debuerit decem mille talenta; & quod conseruus ei debuerit centum danarios Matth: xviii: 24. 28: similiter ubi de Rege commissuro cum altero Rege bellum, consultante num potens esset cum *decem millibus* occurrere alteri, qui cum *viginti millibus* veniret” Luc: xiv: 31. Pariter apud Johannem “Angelus descendens de cœlo comprehendit draconem, & vinxit illum *mille annos*, & coniecit illum in abyssum, ut non seduceret gentes amplius, usquedum consummarentur *Mille anni*; reliqui mortuorum non revixerunt, antequam consummati sunt *mille anni*; hæc resuscitatio prima” Apoc: xx: 2. 3. 5. 7; hic per mille non significantur mille, sed absque ullo numero multum. Pariter apud Moschen “Jehovah faciens misericordiam *mille generationibus* amantibus Ipsum” Exod: xx: 6. Deut: v: 9. 10. Cap: vii: 9. Jerem: xxxii: 81. Apud Davidem “Verbum præcepit in *mille generationes*” Psalm: cv: 8. Apud Eundem “*Cadent a latere tuo mille*, & *myrias* a dextra, ad te non appropinquabit” Psalm: xci: 7. Apud Eundem “Currus Dei *binæ miriades*, *milleni* pacificorum” Psalm: lxxviii: 18. Apud Eundem “Greges nostri *milleni*, & *decies milleni* in plateis nostris” Psalm: cxliv: 13. Apud Eundem “*Mille anni* in oculis tuis sicut dies” Psalm: xc: 4: similiter se habet cum centum & cum decem; nam numeri minores simile cum maioribus per similem numerum multiplicatis significant, n: 5291. 5335. 5708. 7973: quod centum & decem etiam sint multum, videatur n: 3107. 4400. 4638.

8716. Et judicent populum in omni tempore, quod significet dispositionem sic in perpetuum, constat ex significatione judicare, quod sit dispositio verorum, de qua supra n: 8685; & ex significatione in omni tempore, quod sit in perpetuum.

8717. Et erit, omne verbum magnum adducent ad te, quod significet quod omne a Vero immediate a Divino, constat ex repræsentatione Moschis, quod sit Verum immediate a Divino, de qua n: 7010. 7382; quod omne ab illo, significatur per omne verbum magnum adducent ad illum; apparet ex sensu literæ, sicut omne adduceretur ad Divinum Verum, sed quia omne a Domino per Verum ab Ipso procedens venit, nam omne vitæ est ab Ipso, idcirco in sensu interno non significatur ad illum, sed ab illo; se habet hoc sicut de Influxu n: 3721. 5119. 5259. 5779. 6322, ostensum est, quod ille, nempe influxus, non fiat ab exterioribus ad interiora, sed ab interioribus ad exteriora; causa est, quia exteriora omnia sunt formata ad inserviendum interioribus, sicut causæ instrumentales suis causis principalibus, & illæ sunt causæ mortuæ absque his; sciendum, quod in sensu interno res exponantur quales illæ in se sunt, non quales apparent in sensu literæ; res in se est, quod Dominus per Verum ab Ipso procedente regat omnia usque ad singularissima, non sicut rex in mundo, sed sicut Deus in cœlo & universo; rex in mundo solum universalem curam habet, & ejus principes & officarii particularem; aliter Deus, nam Deus videt omnia, & novit omnia ab æterno, & providet omnia in æternum, & tenet ex se omnia in suo ordine; inde constat, quod Dominus non modo universalem curam habeat, sed etiam particularem & singularem

CAPUT DECIMUM OCTAVUM. 113

gularem omnium, aliter ac rex in mundo: dispositio Ipsius est immediata per Verum Divinum a Se, & quoque est mediata per Cœlum; sed dispositio mediata per cœlum, est quoque sicut immediata ab Ipso, nam quod e cœlo venit, hoc per Cœlum ab ipso venit; quod ita sit, angeli in Cœlo non modo sciunt, sed etiam in se percipiunt: quod Divina Domini dispositio seu providentia sit in omnibus & singulis, imo in omnium singularissimis, quantumvis aliter coram homine apparet, videatur n: 4329. 5122 fin: 5904 fin: 6058. 6481 ad 6486. 6483. 6486. 6487. 6490. 6491. Sed hæc res ægre cadit in ideam alicujus hominis, & minime in illorum qui propriæ prudentiæ fidunt, nam illi omnia, quæ prospere sibi eveniunt, sibi tribuunt, & reliqua adscribunt fortunæ vel casui, & pauci providentiæ Divinæ, ita tribuunt res contingentes causis mortuis, & non causæ vivæ; dicunt quidem, cum res feliciter succedunt, quod hoc a Deo, etiam quod nihil non inde sit, sed pauci & vix ulli id corde credunt: similiter faciunt illi, qui omne faustum ponunt in mundanis & corporeis, nempe in honoribus & divitiis, creduntque quod illæ solæ sint benedictiones Divinæ, quare cum vident plures ex malis abundare talibus, & non ita bonos, rejiciunt e corde suo & negant Providentiam Divinam in singularibus; non considerantes, quod Benedictio Divina sit felix esse in æternum, & quod Dominus talia quæ momentanea sunt, qualia sunt respective quæ in mundo, non spectet aliter quam ut media ad æterna; quapropter etiam Dominus providet bonis, qui recipiunt Ipsius Misericordiam in tempore, talia quæ ad vitæ illorum æternæ felicitatem conducunt, divitias & honores quibus non nocent, & non divitias & honores quibus nocent; his usque dat in tempore loco honorum & divitiarum lætari paucis, & præ divitibus & honoratis contentos esse.

8718. Et omne verbum parvum judicent illi, quod significet apparentiam quorundam particularium & singularium aliunde, constat ex illis quæ nunc supra n: 8717, explicata sunt, quod nempe per quod omne verbum magnum adducent ad Moschen, significetur quod omnia & singula usque ad singularissima sint a Domino; inde etiam sequitur, quod quoque verbum parvum, hoc est, res particulares & singulares sint ab Ipso: quod sint apparentia, quod aliunde, videbitur infra.

8719. Et devolve desuper te & portent tecum, quod significet sic functiones & officia pro illis, constat ex significatione devolvere desuper te, quod sit derivare etiam ad alios; & ex significatione portare cum illo, quod sit adjumento esse: quod per ea verba significetur, quod sic functiones & officia pro illis, est quia Dominus omnia & singula agit, ex se immediate, & mediate per cœlum: quod mediate per cœlum agat, non est quod illorum opis indigent, sed ut angelis ibi sint functiones & officia, ac inde vita & secundum officia & usus felicitas; inde est, quod sit apparentia illis quod ex se agant, sed perceptio quod ex Domino; hæc significantur per quod Moscheh devolveret desuper se, & principes, qui judicarent res parvas, portarent cum illo. Quod Dominus influat non solum immediate, sed etiam mediate, nec

P

modo

modo in prima sed etiam in media & in ultima ordinis, videatur n: 6982. 6985. 6996. 7004. 7007.

8720. Si verbum hoc facias, & præceperit tibi Deus, quod significet quod sic ex Divino, constat ex significatione si præceperit Deus ut Verbum hoc facias, quod sit cum sic a Divino.

8721. Potes consistere, quod significet sic mansionem apud illos, constat ex significatione potes consistere, quod sit mansionem habere apud illos qui ab Ecclesia spirituali; quod id significetur, est quia si verum immediate a Divino modo influeret, & non per cœlum mediate, non posset homo Ecclesiæ illius duci nisi per verum, non autem per bonum, ut constare potest ab illis quæ supra n: 8685. 8701, ostensa sunt; & nisi duceretur per bonum, non posset in cœlo esse, ita non posset Dominus apud illos mansionem habere, nam mansio Domini apud hominem est in bono apud illum, non autem in vero nisi per bonum.

8722. Et etiam omnis populus hic super locum suum veniet in pace, quod significet quod illi qui ab Ecclesia spirituali in bono erunt, & sic ex bono ducentur, constat ex significatione populi, quod sint qui ab Ecclesia spirituali, quia per populum intelliguntur filii Israelis, per quos repræsentatur Ecclesia spiritualis; ex significatione ad locum venire, quod sit ad statum, ad quem ducentur, qui status est status boni, nam illi qui sunt ab Ecclesia spirituali, per verum ad bonum ducentur, & cum ad bonum, tunc ad locum suum veniunt, quod locus sit status, videatur n: 2625. 2837. 3356. 3387. 4321. 4882. 5606. 7381; & ex significatione pacis, quod sit Divinum in bono, nam pax in supremo sensu est Dominus, & inde est quod intime afficit bonum & est esse felicitatis illorum qui in bono sunt; quamdiu homo in vero est, & nondum in bono, est in in tranquillo; sed cum in bono est, tunc in tranquillo est, ita in pace; causa est quia spiritus mali non aggredi possunt bonum, sed aufugiunt ad primam apperceptionem ejus, at verum possunt aggredi, inde est, quod cum in bono sunt in pace sint: hæc sunt quæ significantur per quod omnis populus super locum suum veniet in pace. Quid sit a Domino per Verum duci & quid per bonum, videatur n: 8516. 8539. 8643. 8648. 8658. 8685. 8690. 8701.

8723. Vers: 24. 25. 26. 27. *Et auscultavit Moscheb voci soceri sui, & fecit omne quod dixit. Et elegit Moscheb viros strenuitatis ab omni Israele, & dedit illos capita super populum principes millenorum, principes centenorum, principes quinquagenorum, & principes decadam. Et judicabunt populum in omni tempore, verbum difficile adducent ad Moschen, & omne verbum parvum judicabunt illi. Et dimisit Moscheb socerum suum, & ivit sibi ad terram suam. Et auscultavit Moscheb voci soceri sui, & fecit omne quod dixit, significat effectum secundum ordinationem Divini Boni: & elegit Moscheb viros strenuitatis ab omni Israele, significat electionem verorum quibus bonum conjungi potuit apud illos qui ab Ecclesia spirituali: & dedit illos capita super populum, significat influxum in illa vera: principes millenorum, principes centenorum, principes quinquagenorum, & principes decadam, significat primaria*

CAPUT DECIMUM OCTAVUM. 115

primaria vera quæ subordinata in ordine successivo Vero immediate a Divino procedenti : & judicabunt populum in omni tempore, significat dependentiam inde perpetuam : verbum difficile adducunt ad Moschen, significat mediationem & intercessionem : & omne verbum parvum judicabunt illi, significat apparentiam quorundam particularium & singularium aliunde : & dimisit Moscheh focerum suum, significat statum Veri Divini accommodatum : & ivit sibi ad terram suam, significat ad Ipsum Divinum.

8724. Et auscultavit Moscheh voci soceri sui, & fecit omne quod dixit, quod significet effectum secundum ordinationem Divini, constat absque explicatione, nam per Jethronem focerum Moschis repræsentatur Divinum Bonum, n : 8643, & per Moschen Divinum Verum, quod ex Divino Bono, procedit, n : 8644 ; Divinum Verum quod procedit a Domino, ex se nihil agit, sed ex Divino Bono, quod est ipsum Divinum, nam Divinum Bonum est Esse, Divinum Verum autem est Existere inde, quare erit Esse in Existere, ut hoc aliquid sit, & inde aliquid fiat : Dominus cum fuit in mundo, Divinum Verum fuit, & tunc Divinum Bonum in Ipso fuit Pater ; at cum glorificatus est, tunc Ipse factus est Divinum Bonum etiam quoad Humanum ; Divinum Verum quod ab Ipso tunc procedit, vocatur Paracletus seu Spiritus Veritatis : qui hæc duo arcana novit, is, si in illustratione est a Domino, cum legit Verbum, potest esse in intellectu plurium, quæ Ipse Dominus loquutus est de Patre & de Se, ut & de Paracleta Spiritu Veritatis, quæ alioquin mysteria incomprehensibilia forent, prout quæ apud Johannem “ *Jesus dixit, non potest Filius facere a Se Ipso quicquam, nisi viderit Patrem facientem ; nam quæ Ille facit, hæc etiam Filius similiter facit : quemadmodum Pater habet vitam in Se Ipso, ita dedit etiam Filio vitam habere in Se Ipso* ” v : 19. 26 : tum apud Eundem “ *Nondum erat Spiritus Sanctus, quia Jesus nondum glorificatus est* ” vii : 39. Et alibi “ *Si non abirem, Paracletus non veniet ad vos, si vero abivero, mittam illum ad vos : spiritus ille veritatis non loquetur a Se ipso, sed quæcunque audiverit, loquetur : Ille Me glorificabit, quia ex Meo accipiet* ” xvi : 7. 13 ; & plura similia alibi.

8725. Et elegit Moscheh viros strenuitatis ab omni Israele, quod significet electionem verorum quibus bonum conjungi potuit apud illos qui ab Ecclesia spirituali, constat ex significatione virorum strenuitatis, quod sint vera quibus bonum conjungi potest, de qua supra n : 8709 ; & ex repræsentatione Israelis, quod sint qui ab Ecclesia spirituali, de qua supra n : 8645. Dicitur electio verorum quibus bonum conjungi potest, quia dantur vera quibus bonum nondum conjungi potest, & vera quibus potest ; vera quibus potest, sunt vera confirmata, & quoque consociata pluribus, etiam talibus quæ intellectualem visum delectant, sic vera illa intrant in affectionem, quæ facit ut homo velit illa ; cum hoc fit, tunc bonum se illis conjungit, nam velle vera, & inde agere illa, facit ut sint bonum ; sciendum porro, quod bonum veris non prius conjungatur, quam cum vera illa purificata sunt a falsis quæ ex malo, & antequam nexum habent cum omnibus veris quæ erunt fidei apud regenerandum

randum: nexum & purificationem verorum vident & percipiunt angeli a Domino clare & evidenter, utcunque homo nihil tale apud se sentit aut appercepit.

8726. Et dedit illos capita super populum, quod significet influxum in illa vera, constat ex significatione virorum strenuitatis, qui hic sunt illi quos dedit capita super populum, quod sint vera quibus bonum conjungi potest, de qua nunc supra n: 8725; ex repræsentatione Moschis, quod sit Verum immediate a Divino, de qua sæpius; & ex significatione dare illos capita, quod sit influere, & sic qualificare, ut Verum immediate a Divino per illa possit hominem Ecclesiæ ducere per bonum. Quomodo cum his se habet, constare potest ex illis quæ prius expofita sunt, quod nempe homo qui regeneratur primum ducatur per Verum quod fidei, at cum regeneratus est ducatur per bonum quod Charitatis, n: 8643. 8648. 8658. 8685. 8690. 8701; quodque in primo statu, nempe cum ducitur per verum, influat Dominus per Verum Divinum quod immediate ab Ipso procedit, at in altero statu, nempe cum ducitur per bonum, influat Dominus per Verum quod tam immediate quam quod mediate ab Ipso procedit, n: 8685. 8701; & quod influxus mediatuſ æque sit a Domino quam influxus immediatus, n: 8717; hæc sunt quæ in hoc Versu in sensu interno describuntur; ipse influxus Veri mediato a Divino, significatur per ea verba, quod Moscheh dedit illos capita super populum.

8727. Principes millenorum, principes centenorum, principes quinquagenorum, & principes decadum, quod significet primaria vera quæ subordinata in ordine suecessivo vero immediate a Divino procedenti, constat ex illis quæ supra n: 8712. 8713. 8714. 8715. 8717. 8718. 8722, allata sunt.

8728. Et judicabunt populum in omni tempore, quod significet dependentiam inde perpetuam, constat ex significatione judicare, quod sit dispositio verorum, de qua supra n: 8685; hic dispositio subordinata, quæ est dependentia; nam principes qui judicaturi populum erant loco Moschis in rebus parvis; in sensu interno quod vera in suecessivo ordine ab interioribus ad exteriora sint subordinata Vero immediate a Divino, per quæ sic Dominus mediate agit; at in sensu ad personas determinato, sunt Angeli & Angelicæ societates in tali subordinatione & dependentia, per illos enim Dominus mediate aget & regit homines; verum usque non sunt Angeli qui regunt, sed est Dominus per illos, videatur n: 8718. 8719. Quod hanc rem ulterius attinet, sciendum, quod etiam quædam ab ipsis angelis, qui apud hominem sunt, veniant; sed omne bonum & verum quæ sunt fidei & charitatis, hoc est, novæ vitæ apud hominem, veniunt a Domino solo, etiam per angelos ab Ipso; pariter omnis dispositio, quæ continua est, ad eum usum: quæ ab ipsis angelis veniunt, sunt talia, quæ se affectioni hominis accommodant, ac in se non sunt bona, sed usque inserviunt pro introducendis bonis & veris quæ a Domino; quod in omni tempore sit in perpetuum, constat absque explicatione.

CAPUT DECIMUM OCTAVUM. 117

8729. Verbum difficile adducunt ad Moschen, quod significet mediationem & intercessionem, constat ex illis quæ supra n: 8705, explicata sunt: hic dicitur quod adducunt verbum ad Moschen, ibi autem quod Moscheh, adducit ad Deum, sed utrumque simile involvit.

8730. Et omne verbum parvum judicabunt illi, significat apparentiam quorundam particularium & singularium aliunde, ut supra n: 8718, ubi eadem verba.

8731. Et dimisit Moscheh focerum suum, quod significet statum veri Divini accommodatum, constat ex eo, quod postquam omnia in ordinem reducta sunt, hoc est, accommodata, nempe cum vera mediata subordinata sunt Vero immediate a Divino, sit finis illius status; hic describitur per quod Moscheh dimisit focerum suum, nam initium illius status describitur per quod Jethro ad Moschen venerit, & sic consociati sint ob illum finem. Quod non prius a Jehovah mandatum sit, ut principes ordinarentur, qui etiam judicarent populum, sed quod ex consilio & suasu Jethronis id factum sit, erat causa, ut hæc res, de qua in hoc capite agitur, plene in suo ordine repræsentaretur: nam in præcedentibus actum est de priori statu, in qua sunt illi qui ab Ecclesia spirituali cum regenerantur, nempe cum ducuntur a Domino per verum, huic statui succedit alter, qui est ut ducantur a Domino per bonum; versura hæc seu mutatio unius status in alterum est quæ in hoc Capite per Jethronem describitur.

8732. Et ivit sibi ad terram suam, quod significet ad Ipsum Divinum; constat ex significatione ire ad terram suam, quod sit ad statum priorem, ita ad Divinum; præterea per terram significatur in sensu interno Ecclesia, & quoque cælum, inde in sensu supremo significatur Divinum; quod per terram in sensu interno significetur Ecclesia, ita quoque Regnum Domini in cælo, videatur n: 566. 662. 1066. 1067. 1733. 1850. 2117. 2118. 2928. 3355. 4447. 4535. 5577. 8011: quod per terram in sensu supremo significetur Divinum, est quia Jethro repræsentabat Divinum Bonum, ita Ipsum Divinum, ad quod redire, in sensu literæ historico, non aliter quam per ire ad terram suam, exprimi potest; nam significativa in Verbo ad rem repræsentatam accommodate se habent, remanente tamen usque significatione quæ proprie voci competit; sicut significatio terræ, quæ proprie significat Ecclesiam, ex causa quia illi qui in cælo sunt, non cogitant de terra, cum illa in Verbo legitur, sed de statu spirituali gentis quæ in terra, ita de religioso ibi, quare cum legitur terra ubi est Ecclesia, tunc ideam Ecclesiæ ibi habent, & cum ideam Ecclesiæ, etiam ideam Regni Domini, proinde cæli, & cum cæli, etiam Divini ibi; at cum res repræsentata agit de reliqua re sancta in Ecclesia, aut in cælo, tunc illa res per terram potest intelligi, sicut amor, charitas, bonum, fides; inde patet, quod usque significatio, quæ proprie voci competit, remaneat, sicut cum significatur bonum, vel amor vel charitas, usque universaliter maneat significatio Ecclesiæ, nam illa sunt essentialia Ecclesiæ, & faciunt ut sit Ecclesia.

Cogni-

Continuatio De Spiritibus & Incolis Telluris Jovis.

8733. **S**PIRITUS Telluris Jovis, quia in Maximo Homine referunt Imaginativum Cogitationis, parum loquuntur, & multum cogitant; & cum loquuntur est loquela illorum Cogitativa, quæ ab aliorum loquelis differt in eo, quod non terminetur ita in sonorum, sed in molle quasi murmur, quod intus volubile est; ipsa cogitatio sic se evolvit apud illos in loquelam: causa est, quia ex genio inter spirituales & cœlestes medio sunt; spirituales enim loquuntur sonore, ac omne cogitationis suæ injiciunt loquelæ, unde cogitatio illorum, ut sciatur, colligenda est ex vocibus; at cœlestes non ita, sed quod voluntatis illorum est, volvit se per aliquid cogitationis in simile undæ, quod alterius voluntatem secundum rei statum afficit & movet.

8734. Loquela spirituum in genere formata est ex ideis quæ sunt cogitationis, quæ secundum plenitudinem & affectionem cadunt in voces; & quia integra idea rei sic sistitur & communicatur, spiritus plura possunt intra minutum exponere, quam potest homo in mundo intra horam; nam omnis idea rei, qualis est in cogitatione, in alterius cogitationem plene immittitur. Inde patuit mihi, quid conjunctio animorum seu conjunctio spiritualis sit, quæ est charitas seu amor mutuus, quod nempe unius mens se sistat in alterius mente cum omni bono cogitationis & voluntatis suæ erga illum, & sic afficiat; & vice versa quid disjunctio spiritualis, quæ est inimicitia & odium, quod nempe unius mens se sistat in mente alterius cum cogitatione & voluntate destruendi illum, unde rejectio.

8735. Porro instructus sum a spiritibus Telluris Jovis, qui admodum diu apud me fuerunt, quod in illa tellure etiam sint qui se Sanctos vocant, & imperant sub pœna famulis suis, quos multiplicant, ut se dominos appellent; prohibent etiam illis, ut adorent Dominum universi, dicentes quod illi Domini mediatores sint, & quod supplicationes illorum ad Dominum universi allaturi sint: Dominum Universi, qui est Dominus noster, non vocant unicum Dominum, sicut reliqui, sed Supremum Dominum; ex causa quia etiam illi se dicunt dominus.

CAPUT DECIMUM OCTAVUM. 119

8736. Sancti illi, qui a famulis suis domini salutantur, Solem vocant faciem Supremi Domini, & ibi credunt domicilium Ipsi esse, quapropter etiam Solem adorant: illos reliqui incolae aver-
santur, & cum illis conversari non volunt, tam quia Solem ado-
rant, quam quia dominos se vocant, & a famulis suis coluntur sicut
dii mediatores.

8737. Spiritus instructores & castigatores, de quibus supra n:
7802 ad 7812, illos non adeunt, sicut alios in illa tellure, quia non
se instrui patiuntur, nec emendantur per disciplinam, sunt inflexi-
biles, quia ex amore sui id faciunt; spiritus dicunt, quod ex fri-
gore cognoscant quod illi sint, & quod cum appercipiunt frigus, ab
illis discedant.

8738. Ostensum mihi erit a spiritibus tegumentum Capitis il-
lorum, qui se sanctos vocant, quod fuit pileus turritus coloris
obscuri.

8739. In altera vita tales apparent ad dextram retrorsum ad
aliquam altitudinem, ac ibi sedent sicut idola, & quoque initio
a famulis, qui apud tales fuerunt, coluntur, sed postea ab iis
quoque risui habentur: & quod miratus sum, ibi lucent facie
quasi ab igne, quod trahunt ex eo, quod crediderint se sanctos
fuisse, & quique instar Domini qui in sole: sed tametsi ap-
parent facie sicut ignei, usque sunt frigidi, & impense cupiunt
calescere; inde patet, quod ignis, ex quo lucent, sit sicut ignis
fatuus.

8740. Idem, ut calescant, ligna secare sibi videntur, & cum
secant, sub lignis apparet quid hominis, quem tunc simul conan-
tur percutere; hoc fit inde, quia sibi tribuunt meritum, & quia
sanctitatem, etiam sibi imputant justitiam; qui hoc faciunt in
mundo, in altera vita videntur sibi ligna secare; ut quoque
aliqui ex nostra tellure, de quibus ab experientia prius, quam
experientiam, rem illustrandi causa, licet hæc ex n: 4943 trans-
ferre,

“ In inferiore terra sub plantis, etiam sunt illi qui meritum posue-
“ runt in bene actis & operibus, plures eorum apparent sibi ligna
“ secare; locus ubi sunt est frigidior, & videntur sibi calorem ac-
“ quirere per laborem suum; cum illis etiam loquutus sum, &
“ illis dicere datum, numne vellent ex loco illo exire, dicebant
“ quod adhuc per laborem non meruerint; at cum status ille pe-
“ ractus est, inde eximuntur, sunt etiam illi naturales, quia velle
“ mereri

“ mereri salutem non est spirituale, venit enim a proprio non a Do-
 “ mino : & præterea præferunt se aliis, & quidam eorum con-
 “ temnunt alios : illi si non gaudium præ reliquis in altera vita re-
 “ cipiunt, indignantur contra Dominum, quapropter cum secant lig-
 “ na, apparet quasi quid Domini sub lignis ; hoc ex indignatione.
 “ Sed quia vitam piam egerunt, & ex ignorantia ita fecerunt in
 “ qua aliquid innocentie fuit, ideo aliquoties Angeli ad illos mit-
 “ tuntur, & illos consolantur : & præterea apparet illis desuper a si-
 “ nistro quandoque sicut ovis, ex qua visa consolationem accipiunt,
 “ videatur etiam n: 1110.

8741. Continuatio de spiritibus & Incolis telluris Jovis ad finem Capituli sequentis.

CAPUT DECIMUM NONUM.

Doctrina Charitatis.

8742. **U**NICUIQUE est homo internus & homo externus ; Internus est qui homo spiritualis vocatur, & Externus qui homo naturalis : uterque regenerandus est, ut homo regeneratus sit.

8743. Apud hominem qui non regeneratus est, externus seu naturalis homo imperat, ac internus seu Spiritualis servit ; at apud hominem qui regeneratus est, internus seu spiritualis homo imperat, & externus seu naturalis servit : hæc inversio nequaquam existere potest quam per regenerationem a Domino.

8744. Cum externus homo non regeneratus est, ponit ille omne bonum in volupi, in lucro, in fastu, & exardescit in odium & vindictam contra illos qui se opponunt ; & tunc internus homo non modo consentit, sed etiam subministrat rationes quæ confirmant & promovent ; ita internus homo servit & externus imperat.

8745. Cum autem externus homo regeneratus est, ponit internus omne bonum in cogitare bene de proximo & velle ei bene, & externus ponit in loqui bene de illo & agere bene erga illum ; & tandem uterque pro fine habet amare proximum & amare Dominum, & non ut prius amare se & amare mundum : tunc homo externus seu naturalis servit, & internus seu spiritualis imperat.

8746. Internus homo primum regeneratur a Domino, & postea externus, & hic per illum ; internus homo regeneratur per cogitare illa quæ fidei sunt, ac velle illa, externus autem per vitam secundum illa : Vita fidei est Charitas.

8747. Homo qui regeneratus est, quoad internum suum hominem in cælo est, ac ibi Angelus cum Angelis, inter quos etiam post mortem venit ; is tunc potest vivere vitam cæli, amare Dominum, amare proximum, intelligere verum, sapere bonum, & percipere beatum inde : hæc sunt felicitas vitæ æternæ.

Q

E X O D I

E X O D I

CAPUT XIX.

1. **I**N mense tertio ad exire filios Israelis e terra Ægypti, in die hunc venerunt desertum Sinai.

2. Et profecti sunt e Rephidim, & venerunt desertum Sinai, & castrametati in deserto, & castrametatus est ibi Israel juxta montem.

3. Et Moscheh ascendit ad DEUM; & vocavit ad illum JEHOVAH e monte, dicendo, ita dices domui Jacobi, & nuntiabis filiis Israelis.

4. Vos vidistis quod feci Ægyptiis, & tuli vos super alis aquilarum, & adduxi vos ad Me.

5. Et nunc si audiendo audiveritis vocem meam, & custodiveritis fœdus meum, & eritis Mihi peculium præ omnibus populis; quia Mihi omnis terra.

6. Et vos eritis Mihi regnum sacerdotum, & gens sancta: hæc verba quæ loqueris ad filios Israelis.

7. Et venit Moscheh, & vocavit seniores populi, & posuit coram illis omnia verba illa, quæ præcepit illis JEHOVAH.

8. Et responderunt omnis populus simul, & dixerunt, omne quod loquutus JEHOVAH faciemus: & retulit Moscheh verba populi ad JEHOVAM.

9. Et dixit JEHOVAH ad Moschen, ecce Ego veniens ad te in densitate nubis, propterea ut audiat populus in loquendo Me tecum, & etiam in te credent ad æternum; & nuntiavit Moscheh verba populi ad JEHOVAM.

10. Et dixit JEHOVAH ad Moschen, abi ad populum, & sanctifica illos hodie & cras, & lavent vestes suas.

11. Et erunt parati ad diem tertium, quia in die tertio descendet JEHOVAH ad oculos omnis populi supra montem Sinai.

12. Et terminos ponas populo circumcirca, dicendo, cavete vobis ascendere in montem, & tangere extremitatem ejus, omnis tangens montem moriendo morietur.

13. Non tanget illum manus, quia lapidando lapidabitur, aut jaculando jaculis conficietur, si bestia si vir, non vivet, in trahendo jobel illi ascendent in montem.

15. Et

CAPUT DECIMUM NONUM. 123

14. Et descendit Moscheh de monte ad populum, & sanctificavit populum, & laverunt vestes suas.

15. Et dixit ad populum, estote parati ad tres dies, ne accidatis ad mulierem.

16. Et fuit, in die tertio in fieri mane, & fuit voces & fulgura, & nubes gravis super monte, & vox buccinæ vehemens valde, & trepidabat omnis populus qui in castris.

17. Et exire fecit Moscheh populum obviam DEO e castris, & constituerunt in inferioribus montis.

18. Et mons Sinai fumabat totus ille, propter quod descendit super illum JEHOVAH in igne, & ascendit fumus ejus sicut fumus fornacis, & tremiscebatur totus mons valde.

19. Et fuit vox buccinæ vadens & fortificans se valde; Moscheh loquabatur & DEUS respondebat illi in voce.

20. Et descendit JEHOVAH super montem Sinai ad caput montis, & vocavit JEHOVAH Moschen ad Caput montis, & ascendit Moscheh.

21. Et dixit JEHOVAH ad Moschen, descende, obtestare populum ne forte perrumpant ad JEHOVAM ad videndum, & cadat de eo multus.

22. Et etiam sacerdotes accedentes ad JEHOVAM sanctificabunt se, ne forte rupturam faciat in illis JEHOVAH.

23. Et dixit Moscheh ad JEHOVAM, non potest populus ascendere ad montem Sinai, quia tu contestatus es in nos, dicendo, terminos pone monti, & sanctifica eum.

24. Et dixit ad illum JEHOVAH, abi, descende, & ascendas tu & Aharon tecum, & sacerdotes & populus ne perrumpant ad ascendendum ad JEHOVAM, ne forte rupturam faciat in illis.

25. Et descendit Moscheh ad populum, & dixit ad illos.

C O N T E N T A.

8748. Agitur in nunc sequentibus in sensu interno de revelatione Veri Divini a Domino e Cælo; & in hoc Capite de præparatione ad recipiendum illud.

Q 2

S E N S U S

S E N S U S I N T E R N U S.

8749. Vers: 1. 2. **I**N mense tertio ad exire filios Israelis e terra Ægypti, in die hoc venerunt desertum Sinai. Et profecti sunt e Rephidim, & venerunt desertum Sinai, & castrametatus in deserto, & castrametatus Israel juxta montem. In mense tertio, significat status plenitudinem: ad exire filios Israelis e terra Ægypti, significat postquam liberati sunt ab infestationibus illi qui ab Ecclesia spirituali: in die hoc, significat quod tunc: venerunt desertum Sinai, significat statum boni in quo vera fidei implantanda: & profecti sunt e Rephidim, significat continuum vitæ a priori statu: & venerunt desertum Sinai, significat ad statum boni cui implantanda vera: & castrametatus in deserto, significat dispositionem in illo: & castrametatus Israel juxta montem, significat dispositionem apud illos qui ab Ecclesia spirituali a Bono Divino Cœlesti.

8750. In mense tertio, quod significet status plenitudinem, constat ex significatione mensis, quod sit status, nam omnia tempore, sicut dies, septimanae, menses & anni, significant status, n: 2788; & ex significatione trium & tertii, quod sit completum, de qua n: 1825. 2788. 4495. 5159, inde in mense tertio, est in status plenitudine. Quid plenitudo status, paucis dicetur; omnis status habet suum initium, suam progressionem, & suum finem; cum status ad finem, suum pervenit, tunc est plenus, & vocatur plenitudo: in altera vita mensurantur omnia per status progressionem & earum mutationes successivas a principio ad finem, sicut in mundo per tempora, quod ita fiat, est quia in cœlo non sunt tempora, sed loco illorum status; causa est, quia Sol in altera, qui est Dominus, permanet constantè in suo loco, nec sicut in mundo, per progressionem apparentes diurnas distinguit diem in mane, meridiem, vesperam & noctem, nec per progressionem apparentes annuas distinguit annum in ver, æstatem, autumnum, & hyemem; inde est quod in cœlo non sint tempora, sed loco illorum status; at quia in intima sphaera cœli est quædam progressio secundum formam Divinam cœlestem, quæ ad nullius perceptionem venit, & secundum illam status omnium in cœlo mutationes subeunt, inde est quod Angeli ibi sint alternis in bono amoris, in vero fidei, inque obscuro quoad utrumque, ex eo est quod correspondentia sit statuum ibi cum temporibus in mundo, nempe status boni amoris cum mane, status veri fidei cum meridie, & status obscuri cum vespera & nocte; præterea etiam calor qui ex sole ibi est bonum amoris, & lux quæ ex sole ibi est verum fidei; inde quoque est, quod correspondentia sit caloris in mundo cum amore, qui inde vocatur calor spiritualis, ut & lucis in mundo cum

cum fide, quæ inde vocatur lux spiritualis. Sunt in genere bini status vitæ, nempe status cogitationis, qui est intellectus, ac status affectionis qui est voluntatis, status cogitationis qui intellectus se refert ad verum quod fidei, hic status est qui illustratur per lucem e sole cœli qui est Dominus, etiam lux intellectus in homine est ex illa luce; status autem affectionis qui voluntatis se refert ad bonum quod charitatis, etiam calor voluntatis, qui est amor, in homine est ex calore e Sole illo, in cœlo, qui est Dominus; ex his nunc constare potest quomodo se habet cum statibus & eorum mutationibus in altera vita, & quid intelligitur per status plenitudinem, quæ significatur per mensem tertium; per statum hic, de quo prædicatur plenitudo, intelligitur status prior, quem subiverunt illi qui ab Ecclesia spirituali; quod hi binos status subeant, primum cum per verum a Domino ducuntur, alterum cum per bonum ab Ipso, videatur n: 8643. 8648. 8658. 8685. 8690. 8701; hic intelligitur plenitudo status prioris, qui in præcedentibus est descriptus; nunc alter status describitur.

8751. Ad exire filios Israelis e terra Ægypti, quod significet postquam liberati sunt qui ab Ecclesia spirituali ab infestationibus, constat ex significatione exire, quod sit liberari; ex repræsentatione filiorum Israelis, quod sint qui ab Ecclesia spirituali, de qua n: 6426. 6637. 6868. 7035. 7062. 7198. 7201. 7215. 7223; & ex significatione terræ Ægypti, quod sint infestationes, de qua n: 7278: quid infestationes, videatur n: 7474; & quod illi qui ab Ecclesia spirituali usque ad adventum Domini in mundum in terra interiori detenti fuerint, & liberati a Domino, n: 6854. 6914. 7035. 7091. 7474. 7878. 7932. 8018. 8054. 8099.

8752. In die hoc, quod significet quod tunc, constat ex significatione in die hoc, quod sit tunc; per diem enim significatur status, n: 23. 487. 488. 493. 2788. 7680, quare in die hoc est tunc cum status plenitudo.

8753. Venerunt desertum Sinai, quod significet statum boni in quo vera fidei implantanda, constat ex significatione deserti Sinai, quod sit status boni in quo implantanda sunt vera fidei; desertum hic est bonum cui nondum vera implantata sunt, & Sinai sunt ipsa vera; desertum enim plura significat, n: 3903; in genere inhabitatum & inexcultum, ita in spirituali sensu bonum in quo nondum vera, nam bonum absque veris est spiritualiter inexcultum; inde desertum significat novum voluntarium quod nondum per vera fidei formatum, n: 8457. Quod montem Sinai attinet, significat ille in supremo sensu Divinum Verum ex Divino Bono, Mons Divinum Bonum, & Sinai Divinum Verum; in sensu interno verum fidei ex bono, hic verum fidei implantandum bono, quia nondum Lex ex eo promulgata est; quod Mons Sinai illa significet, est quia Lex inde a Domino promulgata est, & Lex est Divinum Verum ex Divino Bono, & quoque est verum fidei a bono, n: 6753. 7462. 8695; inde erat, quod filii Israelis castrametarentur in deserto juxta montem illum, nam ex illo non solum promulgabantur decem præcepta, quæ sunt Lex in stricto sensu, sed etiam omnia statuta Ecclesiæ, quæ in se continebant, quia repræsentabant, vera & bona spiritualia & cœlestia Regni Domini; quod
Lex

Lex inde promulgata sit, constat ex Capite xx sequenti, quod etiam statuta Ecclesiæ, Exod : xxi seqq; Levit : Cap : vii : 37. 38. Cap : xxvii : 34 ; idem per Sinai significatur apud Davidem “ Deus cum Tu exires coram populo tuo, cum incederes Tu in deserto, terra contremuit, etiam Cœli stillarunt coram Deo ; *hic Sinai coram Deo, Deo Israelis* ; pluviam benevolentiarum stillare facis, Deus ” Psalm : lxxviii : 8. 9. 10 ; hic Sinai pro vero quod ex bono, nam hæc significantur per quod cœli stillarunt coram Deo, & quod Deus stillaverit pluviam benevolentiarum. In Libro Judicum “ Jehovah quando exivisti e Seir, quando egressus es ex agro Edomi, terra contremuit, etiam cœli stillarunt, etiam nubes stillarunt aquas, montes defluerunt coram Jehovah, *Ipse Sinai coram Jehovah Deo Israelis* : in diebus Schamgaris filii Anathi, in diebus Jaelis, cessarunt viæ, & euntes semitas iverunt vias tortuosas, cessarunt vici in Israel ; cessarunt donec surrexi Debora, donec surrexi mater in Israel ” v : 4. 5. 6. 7, hic quoque Sinai pro Lege seu Divino Vero ex Divino Bono, ex quibus vera fidei implantata bono ejus, quæ quoque significantur per Cœli stillarunt, & nubes stillarunt aquas ; quod vera fidei defecerint, & perversa sint, significatur per cessarunt viæ, & euntes semitas iverunt vias tortuosas ; quod viæ, semitæ, vici, sint vera, videatur n : 627. 2333. 3123. 3477 ; nam in Cantico illo prophetico, quod est Deborah & Baraki, agitur de perversione veri Ecclesiæ, & de restitutione ejus. Apud Moschen “ *Jehovah de Sinai venit*, exortus est de Seir illis, exsplenduit de monte Paran, & venit ex myriadibus sanctitatis, a dextra Ipsius *ignis legis* illis ” Deut : xxxiii : 2, benedicuntur ibi filii Jacobi a Mosche ante mortem ejus, qui propheticum benedictionis suæ exorditur *per Jehovah e Sinai venit*, & per Sinai ibi significantur vera fidei in complexu ; quod ita exordiat, est quia per filios Jacobi omnia vera & bona fidei significantur, n : 3868. 3862. 3926. 3939. 6335, similiter per filios Israelis, n : 5414. 5951. 5879.

8754. Paucis hic dicetur de bono in quo vera implantanda sunt, quod hic significatur per desertum Sinai ; quod homo, qui regeneratur, primum ducatur per verum a Domino, & postea per bonum, videatur n : 7993. 8643. 8648. 8658. 8685. 8690. 8701 ; per verum ducitur homo, qui regeneratur, ob causam, ut possit venire ad bonum, hoc est, scire illud, ac deinde velle illud, & demum agere illud ; sed cum per verum ducitur ad bonum, primum venit ad bonum, cui nondum vera fidei implantata sunt ; nam vera non prius implantari possunt, quam cum in bono est ; prius quidem sciuntur quia in memoria sunt, sed tunc non in bono sunt sed extra bonum ; postea cum homo novam vitam accipit, quam tunc primum accipit cum in bono est, tunc implantantur vera fidei, ac in interno homine ineunt cum bono quasi conjugium ; hoc bonum cui nondum implantata sunt vera fidei, sed usque dispositum ut recipi possint, intelligitur hic per desertum Sinai. Non aliud bonum intelligitur, quam bonum Christianum, de quo videatur n : 8635. 8636. 8637. 8638.

8755. Et profecti sunt e Rephidim, quod significet continuum vitæ a priori statu, constat ex significatione proficisci, quod sit continuum vitæ, de qua

CAPUT DECIMUM NONUM. 127

qua n : 4375. 4554. 4585. 5996. 8181. 8345. 8397. 8557 ; & ex significatione Rephidim, quod sit quale status tentationis quoad verum, de qua n : 8561, ita est quale status prioris, de qua mox supra n : 8754 ; nam in statu priori, homo Ecclesiæ spiritualis tentationes subit ; quare ab hoc statu est continuum vitæ quod significatur per profici sci e Rephidim.

8756. Et venerunt desertum Sinai, quod significet ad statum boni cui implantanda vera, constat ex illis supra n : 8753, ubi similia verba, & de quali boni illius, n : 8754.

8757. Et castrametatus in deserto, quod significet dispositionem in illo, constat ex significatione castrametari, quod sit ordinatio veri & boni quæ sunt vitæ, de qua n : 8103 fin : ita quoque dispositio ; & ex significatione deserti, quod sit status boni in quo nondum vera fidei, de qua supra n : 8753.

8758. Et castrametatus Israel juxta montem, quod significet dispositionem apud illos qui ab Ecclesia spirituali a Bono Divino cœlesti, constat ex significatione castrametari, quod sit dispositio, ut supra n : 8757 ; ex repræsentatione Israelis, quod sint qui ab Ecclesia spirituali, de qua etiam supra n : 8751 ; & ex significatione montis, quod sit bonum amoris cœlestis, de qua n : 4210. 6435. 8327. Per Bonum Divinum Cœleste intelligitur Bonum Divinum in Cœlo, nam Bonum Divinum in Se, est longe supra cœlum.

8759. Vers : 3. 4. 5. 6. 7. 8. *Et Moscheb ascendit ad Deum, & vocavit ad illum Jehovah e monte, dicendo, ita dices domui Jacobi, & nuntiabis filiis Israelis. Vos vidistis quod feci Ægyptiis, & tuli vos super alis aquilarum, & adduxi vos ad Me. Et nunc si audiendo audiveritis vocem meam, & custodiveritis fœdus meum, & eritis Mibi peculium præ omnibus populis ; quia Mibi omnis terra. Et vos eritis Mibi regnum sacerdotum. & gens sancta ; hæc verba quæ loqueris ad filios Israelis. Et venit Moscheb, & vocavit seniores populi, & posuit coram illis omnia verba illa, quæ præcepit illi Jehovah. Et responderunt omnis populus simul, & dixerunt, omne quod loquutus Jehovah faciemus ; & retulit Moscheb verba populi ad Jehovah. Et Moscheb ascendit ad Deum, significat Verum a Divino quod infra cœlum cum Divino Vero quod in Cœlo se conjungens : & vocavit ad illum Jehovah e monte, significat unionem Divini Boni in cœlo cum Divino Vero ibi : ita dices domui Jacobi & nuntiabis filiis Israelis, significat salvationem illorum qui ab Ecclesia spirituali externa & interna : vos vidistis quid feci Ægyptiis, significat recordationem omnium quæ contigerunt malis qui infestaverunt : & tuli vos super alis aquilarum, significat & quod per vera elevati sint ad lucem cœlestem : & adduxi vos ad Me, significat sic ad bonum amoris quod in cœlo : & nunc si audiendo audiveritis vocem meam, significat receptionem veri : & custodiveritis fœdus meum, significat sic vitam in bono & inde conjunctionem : & eritis Mibi peculium ab omnibus populis, significat quod tunc Divinum Verum apud illos præ aliis : quia Mibi omnis terra, significat quod omnis potestas Domino in cœlo & in terra : & vos eritis Mibi regnum sacerdotum, significat quod tunc bonum veri apud illos : & gens sancta, significat sic Regnum spirituale : hæc verba quæ loqueris ad filios Israelis,*

Israelis, significat influxum ad recipiendum vera in bono : & venit Moscheh : & vocavit seniores populi, significat electionem illorum qui primario in intelligentia veri : & posuit coram illis omnia verba illa, significat propositionem cum influxu : quæ præcepit Jehovah, significat ex Divino : & responderunt omnis populus, significat receptionem : & dixerunt, omne quod loquutus Jehovah faciemus, significat secundum influxum a Divino : & retulit Moscheh verba populi ad Jehovah, significat correspondentiam & conjunctionem.

8760. Et Moscheh ascendit ad Deum, quod significet Verum a Divino quod infra Cælum se cum Divino Vero quod in Cælo conjungens, constat ex repræsentatione Moschis, quod sit Verum a Divino, de qua n : 6771. 6827. 7014, hic Verum a Divino quod infra cælum, ex causa quia nunc filios Israelis ut caput repræsentat, ita illos qui ab Ecclesia spiritali, qui adhuc non in cælo quia nondum in bono formato a veris, n : 8753. 8754 ; ex significatione ascendere, quod sit se conjungere, nam qui ascendit ad Divinum is se Ipsi conjungit, sicut cum dicitur ascendere in cælum, intelligitur conjungi cum Domino, ac vice versa descendere e cælo ; Divinum Verum in cælo, cum quo conjunctio, intelligitur per Deum, nam Dominus in Verbo dicitur Deus a Divino Vero, & Jehovah a Divino Bono, n : 2586. 2769. 2807. 2822. 3921 fin : 4402. 7010. 7268. 7873. 8301 ; & quia agitur hic de conjunctione Divini Veri cum Divino Bono, ideo in hoc Versu primum dicitur Deus, & mox Jehovah, his verbis "*Moscheh ascendit ad Deum, & vocavit ad illum e monte.*" Divinum Verum in cælo dicitur, ac postea Divinum Bonum in cælo, ex causa quia ipsum Divinum est longe supra cælos, non modo ipsum Divinum Bonum, sed etiam ipsum Divinum Verum quod immediate a Divino Bono procedit ; quod illa longe supra cælum sit, est quia Divinum in Se est Infinitum, & Infinitum non conjungi potest cum finitis, ita non cum angelis in cælis, nisi per inductionem alicujus finiti, & sic per accommodationem ad receptionem ; est etiam ipsum Divinum Bonum in se flamma infinita ardoris, hoc est, amoris, quam flammam nullus Angelus in Cælo potest sustinere, consumeretur enim sicut homo si illum flamma solis absque temperatione intermedia perstringeret ; lux etiam ex flamma amoris Divini, quæ est Divinum Verum, si absque remissione a suo igneo splendore influeret, occæcarent omnes qui in cælo : ex his constare potest, quæ differentia est inter Divinum Bonum & Divinum Verum supra cælos, & inter Divinum Bonum & Divinum Verum in cælis, de quibus hic agitur.

8761. Et vocavit ad illum Jehovah e monte, quod significet unionem Divini Boni in cælo cum Divino Vero ibi, constat ex significatione vocare ad illum seu vocare ad se aliquem, cum dicitur de Divino, quod sit conjunctio, hic unio, quia dicitur de Divino Bono cum Divino Vero, quæ per conjunctionem unum fiunt ; quod vocare aliquem ad se sit conjunctio, & quoque præsentia, videatur n : 6047. 6177. 7390. 7451. 7721 ; quod sit Divinum Bonum cum quo conjunctio, est quia dicitur Jehovah, de qua re nunc supra n : 8760, & ex significatione Montis, quod sit Bonum Divinum in Cælo, de qua

CAPUT DECIMUM NONUM. 129

qua mox supra n : 8758 ; hic Coelum, nam sive dicas Divinum Bonum in Coelo sive Coelum, idem est, quia Coelum existit ex illo ; se habet hoc sicut abstracta quaecunque a suis subjectis, quæ cum dicuntur, usque percipiuntur subjecta in quibus sunt ; sicut cum dicitur verum fidei aut bonum charitatis, intelligitur homo Ecclesiæ in quo ; magis in cœlo, nam ibi Divinum Bonum unitum Divino Vero est omne in omnibus, ita vita seu anima coeli.

8762. Ita dices domui Jacobi & nuntiabis filiis Israelis, quod significet salvationem illorum qui ab Ecclesia spirituali externa & interna, constat ex significatione dicere & nuntiare, quod hic sint salvatio, nam quæ nunc dicuntur & nuntiantur a Jehovah per Moschen, salvationem involvunt ; ex significatione domus Jacobi & filiorum Israelis, quod sint Ecclesia externa & interna, de qua n : 3305. 4286. Quid Ecclesia externa & Ecclesia interna, prius aliquibus in locis dictum est, quod nempe externum Ecclesiæ Antiquæ fuerit omne id, quod repræsentabat internum, & quod internum Ecclesiæ fuerit quod per externa repræsentatum est ; sicut pro exemplo, qui cultum Divinum posuerunt in sacrificiis, inque ritibus & statutis quæ repræsentabant spiritualia & cœlestia Regni Domini, illi in externis erant ; at qui cultum Divinum simul posuerunt in cœlestibus & spiritualibus quæ repræsentata sunt, illi in internis erant : similiter hodie, qui cultum Divinum ponunt in frequentare templa, auscultare prædicationes, obire sanctam cœnam ; & illa cum devotione, nec ulterius de illis cogitare, quam quod frequentanda sint quia instituta & mandata, illi ab Ecclesia externa sunt ; at qui simul credunt quod talia obeunda sint, sed quod usque essentiale cultus sit sit vita fidei, hoc est, charitas erga proximum & amor in Dominum, illi ab Ecclesia interna sunt : proinde etiam ab Ecclesia externa sunt, qui faciunt bonum proximo & colunt Dominum solum ex obedientia fidei, at ab Ecclesia interna sunt qui faciunt bonum proximo & colunt Dominum ex amore ; ita in reliquis. Ast apud unumquemvis qui ab Ecclesia est, utrumque erit, nempe externum & internum, si non utrumque, non est vita spiritualis apud illum, nam internum est sicut anima, & externum sicut animæ corpus ; sed qui ab externa Ecclesia sunt, illi sunt clare in externis ejus at obscure in internis ; at qui ab Ecclesia interna sunt illi sunt clare in internis & obscure in externis. At qui in externis sunt & non simul in internis, illi non ab Ecclesia sunt ; in ambobus sunt omnes illi, qui in bono vitæ sunt secundum Ecclesiæ suæ doctrinalia ; at in externis absque internis sunt, qui in Cultu & non simul in bono vitæ secundum doctrinalia Ecclesiæ sunt. Pauci sunt qui hoc sciunt, quod pauci id sciant, est quia ponunt omne cultus & inde omne salutis in fide, & nihil in charitate ; inde etiam est, quod qui cogitant de salute æterna, ponant illam in vita pietatis, & nihil in vita charitatis, de quibus videatur n : 8252 ad 8257.

8763. Vos vidistis quid feci Ægyptiis, quod significet recordationem omnium quæ contigerunt malis qui infestaverunt, constat ex significatione vos vidistis, quod sit recordatio ; & ex repræsentatione Ægyptiorum, quod sint mali qui infestaverunt, de qua n : 7097. 7107. 7110. 7126. 7142. 7317 ;

R

inde

inde patet, quod per vos vidistis quid feci Ægyptiis, significetur recordatio omnium quæ contigerunt illis qui infestaverunt.

8764. Et tuli vos super alis aquilarum, quod significet & quod ita per vera elevati sint ad lucem cœlestem, constat ex significatione ferre aliquem super alis aquilarum, quod sit elevari in altum usque in lucem cœlestem, nam per ferre significatur elevari, per alas vera spiritualia, & per aquilam rationale quoad Verum, quod aquila id sit, videatur n: 3901, nam aquilæ in alto volant; antiqui enim per cœlum aspectabile intellexerunt cœlum angelicum, etiam simplices crediderunt quod esset ibi domicilium angelorum; & quoque quod in alto, quia propius soli & stellis, esset ipsa lux cœlestis, inde est quod per ferri super alis aquilarum, sit in altum in lucem illam; quod elevatio illuc sit per vera fidei, est quia verum fidei est quod elevat hominem usque ad cœlum, ubi est bonum ejus; quod rationale quoad verum sit aquila, est quia rationale hominis est cœlum ejus, ac naturale est sicut terra respective, nam rationale constituit internum hominem, & naturale externum. Quod alæ sint vera spiritualia, est quia aves in genere significant intellectuala & cogitationes, n: 40. 745. 776. 3219. 5149. 7441, inde alæ sunt vera spiritualia, quia omne intellectuale est ex illis; intellectuale ex falsis, utcunque perspicax & acutum apparet, non est intellectuale, nam intellectuale videt ex luce cœli, & lux cœli est verum spirituale, hoc est, verum fidei; quapropter ubi non est verum quod fidei, non est lux, sed est caligo, ac intellectuale in caligine est nullum intellectuale: alæ etiam sunt potentia, quæ sunt veri spiritualis ex bono ejus; nam alæ apud aves sunt sicut manus aut brachia apud hominem, & per brachia & manus significantur potentia, n: 878. 3387. 4931 ad 4937. 5327. 5328. 5544. 6292. 6947. 7518. 7673. 8050. 8153. 8281, 8304; quod potentia sit Veri spiritualis ex bono, videatur n: 3563. 4931. 5623. 6314. 6413. Quod alæ sint vera spiritualia seu vera fidei, quibus potentia ex bono, ex locis in Verbo alibi; patet quapropter cum alæ tribuuntur Divino, per illas significatur Divinum Verum cui omnipotentia, ut ubi Cherubis, per quos significatur Providentia Domini; ut apud Ezechielem "Quatuor facies erant unicuique Cherubo, & quatuor alæ unicuique; alæ eorum erectæ unius ad alterum; cuique alæ tegentes corpora illorum: audiivi sonum alarum tanquam sonum aquarum magnarum, sicut vocem Schaddai, cum ibant vocem tumultus sicut vocem castrorum; cum stabant remittebant alas suas: audiivi vocem alarum illorum, osculantium se unius ad alterum; & vocem rotarum juxta illos. Vox alarum Cheruborum audita est usque ad atrium exterius, sicut Vox Dei Schaddai. Similitudo manuum hominis erat sub alis illorum" 1: 4. 6. 23. 24. Cap: 111: 13. Cap: x: 5. 21; quod alæ hic sint Verum Divinum, constat ex singulis descriptionis, tam ex eo quod alæ essent erectæ unius ad alterum, quam quod tegerent corpora, ut & quod sonus illarum audiretur sicut tonus aquarum magnarum, sicut vox rotarum, & sicut vox Schaddai, & quoque quod similitudo manuum hominis esset sub alis illorum; quod alæ essent erectæ unius ad alterum, repræsentabat consociationem omnium in Divino; quod tegerent corpora, significabat quod Divinum Verum

CAPUT DECIMUM NONUM. 131

rum contereret Divinum Bonum a quo illud procedit; Divinum enim Bonum est flamma, & Divinum Verum est Lux inde, hæc circumambit & sic circumtegit illam; ipsa flamma, non apparet in cœlo, sed modo lux in qua est flamma, quæ sic percipitur ut calor, qui est amor; quod sonus auditus sit sicut sonus aquarum magnarum, significat quale Divini Veri in cœlo; similiter vox ejus sicut vox rotarum, & sicut vox Schaddai, nam sonus & vox tribuuntur Divino Vero; dicitur ideo vox aquarum magnarum, quia aquæ sunt vera, n: 2702. 3058. 3424. 4976. 5668. 8137. 8138. 8568; tum vox rotarum, quia rotæ sunt vera doctrinalium ex eo quod currus sint doctrinæ veri, n: 5321. 5945. 8146. 8148. 8215; ut & vox Dei Schaddai, quia Deus Schaddai est verum increpans in tentationibus & postea consolans, n: 1992. 4572. 5628; similitudo manuum hominis sub alis, significabat Omnipotentiam quæ est Divino Vero, quia manus sunt potentia, & in supremo sensu omnipotentia, cum tribuuntur Domino. Ex his constare potest, quid repræsentabatur *per alas Cheruborum*, qui super Propitiatorio quod super Arca fæderis, & quod *expanderentur sursum*, & obtegerent propitiatorium; Exod: xxv: 20; tum quid repræsentarent Cherubi super aulæis Tabernaculi, & super velo; & quoque in Templo Salomonis; similiter quid circum novam domum, de qua apud Ezechielem Cap: xli: 18. 19. 20; pariter quid significatur per quatuor animalia circum thronum, quorum unumquodvis *habebat pro se sex alas circumcirca*” Apoc: iv: 8; & quid per Seraphim stantes desuper throno, *quorum unicuique senæ alæ*” Esai: vi: 1. 2. Quod alæ in sensu interno sint vera spiritualia seu vera fidei, constat apud Ezechielem “Sic dixit Dominus Jehovih, *Aquila magna, magna alis, longa pennis, plena plumis*, cui acupictura, venit super Libanum, & accepit ramusculum cedri, deduxit in terram negotiationis; deinde sumsit de semine terræ, & posuit in agro sementis, accepit ad aquas magnas, luxuriavit, & factum est in vitem luxuriantem. Et fuit *Aquila altera, magna alis, & plena plumis*, ad quam ecce vitis adplicuit radices suas, & palmites suos emisit ad illam, in agro bono, apud aquas multas; illa plantata ad faciendum ramum, & ad portandum fructum, ut esset in vitem magnificentiæ” xvii: 1 ad 8; propheticum hoc describit instaurationem Ecclesiæ spiritualis a Domino, aquila ibi est fides, magna alis & longa pennis sunt fidei vera; acupictura est scientificum; increscentia inde describitur per ramusculum cedri ex Libano, per terram negotiationis, semen terræ in agro sementis, ad aquas magnas, ipsa Ecclesia inde est vitis; quod vitis sit Ecclesia spiritualis, videatur n: 1069. 5113; & quod sit Ecclesia externa, n: 6375; at Vitis magnificentiæ, quæ ab altera aquila, quod sit Ecclesia interna, n: 6376, nam Ecclesiæ externum per unam aquilam, & ejus internum per alteram describitur; postea apud Prophetam ibi describitur, quomodo Ecclesia illa apud Antiquos instaurata apud Judæos perversa est. Similiter per alas significatur fidei Verum apud Davidem “Si cubueritis inter ordines, *alæ columbæ obductæ argento*, & pennæ ejus flavedine auri” Psalm: lxxviii: 14, alæ columbæ sunt vera fidei, quod columba sit fides, videatur n: 870, quæ dicuntur obductæ argento,

quia argentum est verum ex bono, n : 1551. 2954. 5658. 6914. 6917. 7999. Quod alæ sint Verum Divinum etiam constat a sequentibus locis, apud Elaiam “ Exspectantes Jehovaham innovantur robore, *ascendunt ala sicut aquilæ* ” xl : 31. Apud Davidem “ Deus equitavit super Cherubo, & volavit, *vestus est super alis venti* ” Psalm : xviii : 11. Psalm : civ : 3, agitur ibi de Divino Vero ac Ipsius potentia. Apud Eundem “ Jehovah *sub ala sua* obteget te, & *sub alis Ipsius* confides ; clypeus & parma *veritas* ” Psalm : xci : 4, ala Jehovahæ obtegi, & sub alis Ipsius confidere, pro tutela & confidentia quæ fidei ; pariter *occultari sub umbra alarum Dei*, Psalm : xvii : 8 ; *in umbra alarum Ipsius confidere* ” Psalm : xxxvi : 8. Psalm : lvii : 2. Psalm : lxi : 5. *In umbra alarum Ipsius cantare* ” Psalm : lxiii : 8. Sicut pleraque etiam sensum oppositum habent, ita quoque alæ, in quo sensu alæ significant falsa, ut apud Johannem “ E fumo putei abyssi exiverunt locustæ, & *vox alarum illarum* sicut vox equorum multorum currentium ad bellum ” Apoc : ix : 2. 9, ibi alæ sunt falsa pugnancia contra verum, nam locusta est falsum in extremis, n : 7643.

8765. Et adduxi vos ad Me, quod significet sic ad bonum amoris, quod in cœlo, constat ex eo, quod Jehovah, qui dicit quod ad Ipsum adducti sint, sit Divinum Bonum Divini Amoris, n : 2586. 2769. 2807. 2822. 3921. 4402. 7010. 7268. 7873. 8301. 8760, hic Divinum Bonum Divini Amoris in Cœlo, n : 8761. Quomodo hæc cum mox præcedentibus cohærent, patet, nam in mox præcedentibus per *tuli vos super alis aquilarum* significatur quod per vera elevati sint ad lucem cœlestem, & per hæc verba *adduxi vos ad Me*, significatur ad Divinum Bonum amoris in Cœlo, quoniam per vera quæ fidei adducitur homo ad bonum, ita in Cœlum, & ad Dominum ibi ; nam homo non prius in cœlo est, ita non prius apud Dominum, quam cum in bono est, hoc est, in affectione charitatis. Qui in sola fide ponunt salutem, & non simul in vita fidei, hoc est, in vita charitatis, illi credunt quod quilibet venire possit in cœlum, & ad Dominum, utcumque vixerit ; non enim sciunt, quid vita hominis, & quia hoc non sciunt, putant quod vita nihil sit ; quare si interrogantur, num malus possit esse inter bonos, dicunt quod possit ex Misericordia Dei, quia id est opus omnipotentis ; imo si interrogantur num diabolus possit fieri angelus cœli, affirmant, si modo recipere velit fidem, de eo num possit recipere non dubitant ; si autem illis dicitur quod malum non verti possit in bonum, ita non infernum in cœlum apud hominem ; & quod id impossibile sit, quia contra ordinem, proinde contra verum Divinum, ita contra Ipsum Deum, qui est ordo, ad hæc respondent quod talia sint ratiocinia de salvatione, quæ non curant ; ex his & ex innumeris aliis constare potest, in quam cæcitatem de salute & vita æterna inducat doctrina de sola fide.

7766. Et nunc si audiendo audiveritis vocem meam, quod significet receptionem veri, constat ex significatione audire, quod sit obedientia, de qua n : 2542. 3869. 4652 ad 4660, & quia audire est obedientia, etiam est receptio, n : 5471. 5475. 7216 ; & ex significatione Vocis Jehovahæ,

hovæ, quod sit Verbum, ita Verum Divinum, de qua n: 219. 220. 6971. 7573.

8767. Et custodiveritis fædus meum, quod significet vitam in bono, & inde conjunctionem, constat ex significatione custodire fædus, quod sit vivere secundum præcepta, ita in bono, & sic conjungi Domino: quod custodire fædus, sit vivere secundum præcepta, ita in bono, & sic conjungi Domino: quod custodire fædus, sit vivere secundum præcepta, ita in bono, est quia pacta fæderis erant omnia quæ mandata sunt, quæ testimonia, judicia, leges, & statuta dicta sunt, in specie decem præcepta, hæc & illa etiam vocabantur fædus, quia per illa pangebatur; quod ea custodire, sit secundum ea vivere, patet ex significatione custodire in Verbo, pluries enim dicitur audire præcepta & custodire illa, ac ibi per audire significatur recipere illa fide, & per custodire recipere illa vita, hoc est, vivere secundum illa: quod etiam custodire fædus sit conjungi, est quia per fædus in universalis sensu significatur Conjunctio, n: 665. 666. 1023. 1038. 1864. 1996. 2003. 2021. 6804; hoc inde est, quia qui vivit secundum præcepta, conjungitur Domino; ea enim docent vitam, & quoque dant vitam, & sic apperunt viam ad cælum, & visum ad Dominum.

8768. Et eritis Mihi peculium ab omnibus populis, quod significet quod tunc Divinum Verum apud illos præ aliis, constat ex significatione esse peculium Jehovah seu Domini, quod sit esse Domini, nam peculium est, proprietas & sic possessio; quod sit apud quos Verbum, est quia proprii Domini præ aliis dicuntur qui habet Verbum, hoc est, ubi est Ecclesia; quod illi proprii dicuntur, constat a Domini verbis apud Johannem Cap: 1: 11. Cap: x: 2. 3. 4. Quod dicantur peculium qui ab Ecclesia, ita apud quos Verbum, constat apud Davidem "*Elegit sibi Jacobum Jacob, & Israel in peculium suum*" Psalm: xxxv: 4, quod Jacobus & Israel sint qui ab Ecclesia, apud quos Verbum, patet: pariter apud Moschen "*Populus sanctus tu Jehovah Deo tuo, te elegit Jehovah Deus tuus, ut sis Ipsi in populum peculii ex omnibus populis qui super faciebus terræ*" Deut: vii: 6. Cap: xiv: 2. Quod illi sint peculium & proprietas præ aliis, qui habent Verbum, est quia illi sciunt vera & bona fidei; & quia ita, possunt illi præ aliis vivere vitam cœli, & sic conjungi Domino; nam bonum, quod facit cælum apud hominem, suum, quale habet a veris fidei, ita bonum sit plus cœleste seu plus Divinum apud illos qui habent genuina vera, quæ sunt vera ex Verbo, sed si custodiuntur, hoc est, si vivitur secundum illa; quod ita sit, constat apud Moschen "*Jehovah contestatur hodie, ut sit tibi in Deum, in cujus viis iturus sis, & custoditurus statuta Ipsius & præcepta Ipsius, & judicia Ipsius, & obediturus voci Ipsius: & Jehovah contestatur tibi hodie, ut sis Ipsi in populum peculii, sicut loquutus est tibi, & ut custodias omnia præcepta Ipsius*" Deut: xxvi: 17. 18.

8769. Quia Mihi omnis terra, quod significet quod omnis potestas Domino in cœlo & in terra, constat ex significatione terræ, quod in sensu interno sit Regnum Domini in terra & quoque Regnum Domini in cœlo, n: 1413.

1607. 4447 : quod sit Dominus cui illa potestas, est quia Dominus per Jehovah in Verbo intelligitur, videatur n : 1343. 1736. 2921. 3035. 5663. 6281. 6303 ; quod Domino sit omnis potestas in coelo & in terra ; Ipse docet apud Mattheum Cap : xxviii : 16. 18, videatur etiam n : 8331.

8770. Et vos eritis Mihi regnum sacerdotum, quod significet quod tunc bonum veri, constat ex significatione regni sacerdotum, quod hic sit bonum spirituale, quod est bonum veri, hoc est, bonum in quod homo Ecclesiae spiritualis introducit per verum ; quod per regnum sacerdotum id bonum significetur, est quia hoc dicitur ad Domum Jacobi & filios Israelis, per quos repraesentatur Ecclesia spiritualis externa & interna, per domum Jacobi externa, & per filios Israelis interna, n : 8762 ; per regnum etiam significatur verum, n : 1672. 2547. 4691, & per sacerdotes bonum, nam Sacerdotale Domini quod repraesentatum est per sacerdotes, significat Divinum Bonum, & Regium Domini quod repraesentatum est per reges, significat Divinum Verum, n : 1728. 2015 fin : 3670. 6148. In Ecclesia repraesentativa apud Jacobi posteros fuit primum regnum Judicum, postea regnum Sacerdotum, & demum regnum Regum, & per regnum Judicum repraesentatum est Divinum Verum ex Divino Bono ; per regnum autem Sacerdotum, qui etiam Judices fuerunt, repraesentatum est Divinum Bonum ex quo Divinum Verum ; & per regnum Regum repraesentatum est Divinum Verum absque Divino Bono ; at quum Regio etiam adjunctum fuit aliquid Sacerdotii, tunc quoque repraesentatum est per Reges Divinum Verum, in quo tantum Boni quantum Sacerdotii fuit Regio adjunctum. Haec omnia in Ecclesia Judaica, instituta fuerunt, ut per illa repraesentarentur status coeli, nam ibi sunt bina Regna, unum quod vocatur Regnum coeleste, & alterum quod vocatur Regnum spirituale, Regnum Coeleste est quod vocatur Sacerdotium, & Regnum spirituale quod vocatur Regium Domini, in hoc regnat Divinum Verum, in illo Divinum Bonum ; & quia repraesentativum Regni coelestis perire cepit, quando petierunt Regem, idcirco tunc, ut repraesentativum regni Domini in coelis usque continuaretur, separati sunt Judaei ab Israelitis, & per Regnum Judaicum repraesentatum est Regnum coeleste Domini, & per Regnum Israeliticum Regnum spirituale Ipsius. Qui haec sciunt, possunt scire causas, cur formae regiminis apud posteros Jacobi successive mutatae sunt ; tum etiam, quando Regem petierunt, illis a Jehovah per Samuelem dictum est, quod per id Jehovah repudiaverint, ut non regnet super illos, 1 Sam : viii : 7, & quod tunc dictum sit illis jus Regis, vers : 11 seq : ibi, per quod describitur Divinum Verum absque Bono ; qui illa quae supra memorata sunt sciunt, etiam scire possunt cur Davidi aliquid sacerdotii concessum est ; ut & cur post Salomonis tempus Regnum divisum est in bina, nempe in Regnum Judaicum, & Regnum Israeliticum ; de duobus Regnis in coelo, videatur n : 3635. 3883. ad 3896. 4112. 4113. 4133.

8771. Et gens sancta, quod significet sic regnum spirituale, constat ex significatione Gentis, quod sint qui in bono, de qua n : 1259. 1260. 1416. 1849. 6005 ; & ex significatione sancti, quod praedicetur de vero quod boni,

ni, de qua n : 6788. 7499. 8127. fin : 8302. 8330, inde gens sancta est bonum ex quo verum. Dicitur regnum sacerdotum & gens sancta, & utrumque significat regnum spirituale, sed cum differentia ; regnum sacerdotum significat illos, qui in bono sunt ex vero, at gens sancta significat illos qui in bono sunt & inde in vero ; qui in bono sunt ex vero, illi spectant per vera sursum ad Dominum ; at qui in bono sunt & inde in vero, illi in Domino sunt, & ab Ipso spectant vera, succedunt etiam apud illos qui regenerantur, quibus regnum spirituale, hoc est, vita coeli a Domino implantatur ; per verum enim introducuntur in bonum, ita in coelum, nam coelum est bonum, & cum in coelo sunt, tunc ibi & inde spectant vera.

8772. Hæc verba quæ loqueris ad filios Israelis, quod significet influxum ad recipiendum vera in bono, constat ex significatione loqui, cum a Divino, quod sit influxus, ut n : 2951. 5481. 5743. 5797. 6152. 6291. 8128. 8661 : quod sit ad recipiendum vera in bono, est quia dicitur de filiis Israelis, per quos significatur Ecclesia spiritualis ; & Ecclesia spiritualis est apud illos qui in bono sunt, in quo vera. Quomodo se habet cum bono in quo vera, paucis dicetur ; qui scit formationem boni ex veris, is scit ipsissima arcana coeli, scit enim arcana formationis hominis e novo, hoc est, formationis coeli seu regni Domini apud illum : omne bonum Christianum seu bonum spirituale in se habet vera fidei, nam quale illius boni est a veris quæ fidei, bonum quod non a veris fidei suum quale habet, non est bonum Christianum, sed est bonum naturale, quod non dat vitam æternam ; causa est, quia bonum naturale in se modo habet vitam naturalem ; quæ vita non absimilis est vitæ bestiarum, quæ quoque in bono sunt cum mites ; sed bestiae non possunt recipere vitam spirituales ; inde patet, quod vita spiritualis solum acquiratur per vera dei : vita hæc, nempe vita spiritualis, acquiratur primum per scire vera quæ fidei, postea per agnoscere illa, & tandem per credere illa ; cum modo sciuntur, tunc sunt quasi in ostio, cum agnoscuntur tunc sunt in atrio, cum autem creduntur tunc sunt in cubiculo, ita vadunt ab exterioribus versus interiora successive ; in interiori homine est bonum, quod continue a Domino influit, & ibi se conjungit cum veris, & facit ut sint fides, & dein ut sint charitas, bonum illud ad se attrahit vera, nam est desiderium ad illa, ut per illa sibi quale comparet, & sic existat : cum itaque vera illa bono conjuncta sunt, tunc homo regeneratus est, nam tunc non amplius ex veris spectat quid credendum & quid agendum, sed ex bono, quia imbutus est veris, & habet illa in se, nec curat vera aliunde quam quæ ipse ex bono suo videre potest, & videt continue plura, nam producantur inde sicut fœtus a suis parentibus, fœtus hi sunt ex conjugio boni & veri tali, quod conjugium coeleste vocatur ; vera quæ inde producantur, in se habent bonum, quia nata sunt ex eo ; hæc intrant bonum successive, & ampliant illud, & perficiunt illud, & hoc in æternum. Ex his quoque constat, quomodo se habet cum binis statibus apud hominem qui regeneratur, de quibus prius n : 7992. 8643. 8648. 8658. 8685. 8690. 8701 : tum n : 8516. 8539. 8722.

8773. Et venit Moscheh & vocavit seniores populi, quod significet electionem.

tionem illorum qui primario in intelligentia veri, constat ex significatione vocare ad se, quod sit electio; & ex significatione seniorum populi, quod sint qui primario in intelligentia veri sunt, & in sensu a persona abstracto, primaria vera, de qua n: 6523. 6525. 6890. 8178. 8585. Cum his ita se habet, qui in bono sunt nondum formato per vera, de quo bono in hoc Capite agitur, illi a Domino primum formantur per primaria vera, hoc est, per vera communia, in quibus & a quibus reliqua; primaria vera sunt, quod Deus unus sit, quod Dominus natus sit homo ut salvaret genus humanum, quod cœlum sit & quod infernum; quod in cœlum veniant qui bene vixerunt, & in infernum qui male, tum quod amor in Deum & amor erga proximum sint præcepta, a quibus pendent reliqua, & quod amor ille dari nequeat nisi per fidem; hæc & similia sunt primaria vera, quæ a Domino primum insinuantur bono apud hominem qui regeneratur; hæc vera cum insinuata sunt, & facta boni, tunc reliqui insinuantur, & in communibus illis seu primariis, ac sub illis ordinantur secundum formam cœlestem, & sic per gradus faciunt, ut in homine illo sit vita cœli, & is quasi cœlum in parva imagine; hoc est, ut omnia quæ sunt intellectus & quæ sunt voluntatis apud illum in consociatione sint cum bonis & veris apud angelos, ita cum angelis.

8774. Et posuit coram illis omnia verba illa, quod significet propositionem cum influxu, constat ex significatione ponere coram illis verba, quod sit propositio; quod sit cum influxu, est quia per loqui, cum a Divino, significatur influxus, ut supra n: 8772.

8775. Quæ præcepit illi Jehovah, quod significet ex Divino, constat abque explicatione.

8776. Et responderunt omnis populus, quod significet receptionem, constat ex significatione respondere, quod sit receptio, cum loqui verba est influxus n: 8772; quod respondere etiam alibi sit receptio, videatur n: 2941. 2957, nam est reciprocum influxus, n: 2919. 4096. 8340.

8777. Et dixerunt omne quod loquutus Jehovah faciemus, quod significet secundum influxum a Divino, constat ex significatione facere sicut loquutus Jehovah, quod sit secundum influxum a Divino, nam per loqui significatur influxus, n: 8772, & per Jehovah Divinum.

8778. Et retulit Moscheh verba populi ad Jehovah, quod significet correspondentiam & conjunctionem, constat ex significatione referre verba ad Jehovah, quod sit correspondentia & inde conjunctio; agitur enim de fœdere quod pangendum est cum populo, & quia fœdera panguntur per consensum utrinque, ideo ad instar ejus fit hic, quod nempe Jehovah proponat, & populus respondeat, hic per Moschen, per quem repræsentatur Verum a Divino conjunctum Vero Divino in cœlo, n: 8760, quod medians est; sed non pangitur fœdus cum homine aliter quam per receptionem influxus veri a Divino, & tunc per correspondentiam, superiora enim cum influunt in inferiora non aliter recipiuntur: quid correspondentia & receptio per illam, constare potest ex illis quæ ad finem plurium Capitum de Correspondentia omnium quæ apud hominem cum illis quæ in cœlo ostensa sunt; & quoque ibi quod
omnis

omnis conjunctio naturalium cum spiritualibus, & in genere inferiorum cum superioribus per illam fiat; correspondentia enim non datur nisi inferiora per subordinationem subjecta sunt superioribus, & cum subjecta sunt, agunt superiora in inferioribus prorsus sicut causa in suo effectu: ex his constare potest, quomodo se habet cum reciproco hominis cum influit Divinum, & de conjunctione, quæ hic in sensu literæ describitur per modum, per quem panguntur fœdera, quod nempe Jehovah loquatur per internuntium ad populum, & internuntius referat responsum ad Jehovah; nam ita conjunctio cum Divino capi potest ab homine.

8779. Vers: 9. *Et dixit Jehovah ad Moschen, ecce Ego veniens ad te in densitate nubis, propterea ut audiat populus in loquendo Me tecum, & etiam in te credent ad æternum; & nuntiavit Moscheh verba populi ad Jehovah.* Et dixit Jehovah ad Moschen, significat influxum Divini per Verum a Divino de revelatione: ecce Ego veniens ad te in densitate nubis, significat quod ea fiet in specie maxime naturali: propterea ut audiat populus in loquendo Me tecum, significat ut capiant Divina illi qui ab Ecclesia spirituali: & etiam in te credent in æternum, significat ut fides veri sit quæ permansura: & nuntiavit Moscheh verba populi ad Jehovah, significat correspondentiam & conjunctionem.

8780. Et dixit Jehovah ad Moschen, quod significet influxum Divini per Verum a Divino de revelatione, constat ex significatione dicere, cum agitur de revelatione a Divino, quod sit influxus; quod dicere etiam alibi fit influxus, videatur n: 5743. 7291. 7381. 8221. 8262. 8660; quod Jehovah sit Divinum a quo revelatio, patet; & quod Moscheh sit Verum a Divino, per quod illa, n: 6771. 6827. 7014; quod fit influxus de revelatione, constat ex illis quæ sequuntur, *quod nempe Jehovah venturus ad illos in densitate nubis, propterea ut audiat populus in loquendo Me tecum, & etiam in te credent in æternum*, per quæ verba significatur revelatio, & quale ejus. Per revelationem hic in sensu interno, non intelligitur revelatio qualis facta populo Israelitico e monte Sinai, quod nempe Dominus loquutus sonora voce, & populus circumstantes audiverit; sed intelligitur revelatio quæ non fit sonora voce, verum intus in homine; hæc revelatio fit per illustrationem visus interni, qui est intellectus, cum homo, qui in affectione veri ex bono est, legit Verbum, illustratio illa tunc fit a luce cœli, quæ a Domino ut sole ibi; a luce illa illustratur intellectus non aliter ac visus externus, qui est oculi, a luce quæ a sole mundi; cum intellectus a luce illa Divina illustratur, tunc percipit ille id verum esse quod verum est, agnoscit id intus in se, & quasi videt id; talis est revelatio illorum qui in affectione veri ex bono sunt, cum legunt Verbum; at qui in affectione veri ex malo sunt, hoc est, solum propter honores, lucrum, famam, & similia, cupiunt scire vera, illi non vident illa, sed modo vident confirmantia doctrinalium Ecclesiæ suæ, sive vera sint sive falsa; lux illa quæ tunc illustrat, non est Lux Divina e cœlo, sed est lux sensualis, qualis etiam est infernalium, quæ lux ad præsentiam lucis cœlestis fit mera caligo; hi enim cum legunt Verbum cæcutiunt prorsus

ad verum quod non cum doctrinali unum facit : sicut pro exemplo ; qui in fide sola ponunt salvationem, cum legunt Verbum, prorsus nihil attendunt ad illa quæ de amore & charitate ibi dicuntur, imo nec vident illa, nam cadunt in visus umbram, sicut quæ plane a latere vel sicut quæ a tergo, sunt : similiter ac gens Judaica, quæ se reliquis in universo terrarum orbe præfert, nec videt quod Dominus sit qui intelligitur apud Prophetas, utcumque hoc manifeste dicitur ; causa est, quia non vident nisi confirmantia sui doctrinalis de Messia, quod venturus ut magnus Heros, facturus præ Mosche miracula, ac introducturus illos in terram Canaanem, & quod tunc cum magnifica pompa omnes ituri, audientes supplicationes gentium, quæ alas vestium illorum prehensuræ sint, de comitatu : hæc quia sunt doctrinalis illorum, non vident quicquam de Domino, hoc illis est sicut caligo : ita se habet cum cæteris erroribus. Ex his constare potest quomodo se habet cum Revelatione Veri ex Verbo.

8781. Ecce Ego veniens ad te in densitate nubis, quod significet quod ea fiet in specie maxime naturali, constat ex significatione venire ad te, cum dicitur a Jehovah ad Moschen, per quem repræsentatur Verum a Divino quod est Ecclesiæ spiritualis, n : 8760, quod sit revelatio ; & ex significatione densitatis nubis, quod sit in specie maxime naturali, in quali est Verbum Veteris Testamenti in litera ; quod nubes sit Verbum in litera, videatur Præfat : ad xviii Cap : Genes : & n : 4060. 4391. 5922. 6343 fin : 6752. 8106. 8443 ; densitas est obscurum, quale est cogitationis hominis ex solo lumine sensuali, hoc est, maxime naturali ; in quali fuerunt illo tempore posterii Jacobi, & quoque hodie Judæi, de Divino, nam Divinum non aliter potest apparere alicui, quam secundum statum ejus vitæ & inde apperceptionis, ita lux cœlestis illis qui in amore sui & mundi, in quo gens illa præ aliis fuit, quam sicut densitas nubis ; Verbum in litera, imprimis propheticum, nec aliud est respective ad sensum ejus internum ; in sensu ejus interno est lux qualis comparative est lux solis supra nubes, quæ lux in Verbo vocatur gloria ; quare etiam dicitur in Verbo, quod Jehovah vehatur super nubes, equitet super illis, volet super illis, suum triclinium habeat super illis, quod Dominus venturus in nubibus cœli, & similia plura, quæ nusquam de Jehovah, hoc est, de Domino, dicta fuissent, nisi significavissent lucem veri in qua Ipse in cœlo, & nubes umbram veri, in qua illi qui infra.

8782. Propterea ut audiat populus in loquendo Me tecum, quod significet ut capiant Divina illi qui ab Ecclesia spirituali, constat ex significatione audire, quod sit apperceptione, de qua n : 5017, ita capere ; ex repræsentatione filiorum Israelis, qui hic sunt populus, quod sint qui ab Ecclesia spirituali, de qua sæpius ; & ex significatione in loquendo Me, quod sint Divina Vera, vox enim Jehovah est Divinum Verum, n : 219. 220. 3563. 6971, ita quoque loquela.

8783. Et etiam in te credent in æternum, quod significet ut fides veri sit quæ permanens, constat ex repræsentatione Moschis, quod sit verum a Divino, de qua n : 6771. 6827. 7014 ; ex significatione credere, quod sit fides ;

CAPUT DECIMUM NONUM. 139

fides ; & ex significatione in æternum, quod sit permanfurum. Cum hoc ita fe habet ; Verum Divinum non ab aliquo recipitur, nifi accommodatum fit ad captum, proinde nifi in forma & specie naturali appareat ; mentes enim humanæ primum non capiunt nifi terreftria & mundana, & ne hilum fpiritualia & cœleftia quare fi fpiritualia & cœleftia nude exponerentur, rejicerentur ficut nihil forent ; fecundum Domini verba apud Johannem “ Si terrena dixi vobis nec creditis, quomodo fi dicerem vobis fupracœleftia ” 111 : 12 ; adhuc minus illi qui ante Domini adventum vixerunt, qui tandem in tali cæcitate fuerunt, ut nihil fcirent, quia nihil fcire volebant, de vita poft mortem, de interno homine, de charitate & fide, & de aliqua re cœlefti, rejiciebant illa, quia averfabantur illa ; nam qui terreftria & mundana pro fine habent, hoc eft, fupra omnia amant, averfantur fpiritualia, & pæne abhorrent ipfum nomen ; fimiliter pæne hodie : Eruditi mundi quidem credunt, quod illi potius recepturi effent Verbum, fi cœleftia nude expofita fuiffent, & fi non tam fimpliciter fcriptum fuiffet ; fed maxime falluntur, tunc rejeciffent illud plusquam fimplices, & inibi nullam lucem, fed meram caliginem vidiffent ; hanc enim inducit Eruditio humana apud illos qui fuæ intelligentiæ fidunt, & ideo fe extollunt fuper alios : quod talia abfcondita fint fapientibus, & revelata infantibus, hoc eft, fimplicibus, docet Dominus apud Matthæum Cap : xi : 25. 26 : & Lucam Cap : x : 21 ; conftat etiam evidentex ex eo, quod qui funt athei & naturaliftæ, ut vocantur, fint qui Eruditi, hoc fcit mundus, & hoc fciant ipfi.

8784. Et nuntiavit Mofcheh verba populi ad Jehovah, quod fignificet correfpondentiam & conjunctionem, conftat ex illis, quæ fupra n : 8778, explicata funt, ubi fimilia.

8785. Verf : 10. 11. 12. 13. *Et dixit Jehovah ad Mofchen, abi ad populum, & fanctifica illos hodie & cras, & lavent veftes fuas. Et erunt parati ad diem tertium, quia in die tertio defcendet Jehovah ad oculos omnis populi fuper montem Sinai. Et terminos ponas populo circumcirca, dicendo, cavete vobis afcendere in montem, & tangere extremitatem ejus, omnis tangens montem, moriendo morietur. Non tangat illum manus, quia lapidando lapidabitur, aut jaculando jaculis conficietur, fi beftia, fi vir, non vivet, in trabendo jobel, illi afcendent in montem. Et dixit Jehovah ad Mofchen, fignificat revelationem de præparatione : abi ad populum, fignificat conjunctionem : fanctifica illos hodie & cras ; fignificat obvelationem interiorum ut in fidei fancto appareant nunc & poftea : & lavent veftes fuas, fignificat purificationem verorum : & erunt parati ad diem tertium, fignificat præparationem fic plenariam : quia in die tertio, fignificat quoniam in fine cum præparati ad recipiendum : defcendet Jehovah ad oculos omnis populi, fignificat adventum Domini & tunc illuminationem : fuper montem Sinai, fignificat in bonum cui verum implantandum : & terminos ponas populo circumcirca, fignificat extensionem in cœlum non ultra quam ad fphæras fpirituales boni : dicendo, cavete vobis afcendere in montem, fignificat quod omnino non ad focietates cœleftes quæ in amore boni : & tangere extremitatem ejus, fignificat quod ne quidem ad intermedia : omnis tangens montem moriendo morietur, fignificat quod qui ab*

Ecclesia spirituali usque ad societates cœlestes se infundit, pereat : non tanget illum manus, significat quod qui per aliquam confidentiam sui iufundunt : quia lapidando lapidabitur, significat quod sic vera fidei quæ eis, pereant : & jaculando jaculis conficietur, significat quod etiam spirituale bonum : si bestia si vir non vivet, significat quod bonum & verum vitam spiritualem amittat : in trahendo jobel, significat quibus perceptio communis cœlestis : illi ascendent in montem, significat extensionem usque ad cœlestes.

8786. Et dixit Jehovah ad Moschen, quod significet revelationem de præparatione, constat ex significatione dicere, cum dicitur a Jehovah, quod sit revelatio a Divino : quod sit revelatio de præparatione, constat ex illis quæ sequuntur, nam agitur in illis, quomodo præparandi sunt ad recipiendum Verum a Divino.

8787. Abi ad populum, quod significet conjunctionem, constat ex repræsentatione Moschis nunc, quod sit Verum a Divino quod infra cœlum, de qua supra n : 8760 ; at ex repræsentatione filiorum Israelis, qui hic populus ad quem abiret, quod sint qui ab Ecclesia spirituali, de qua sæpius ; quod abire ad populum, cum dicitur a Jehovah, sit conjunctio, est quia Verum a Divino, quod repræsentatur per Moschen, est medians Divini cum illis qui ab Ecclesia, nam ut conjunctio fiat, quæ hic repræsentatur per fœdus inter Jehovah & populum, erit mediatio ; ideo quoque per Moschen repræsentatur Verum a Divino infra cœlum conjunctum cum Vero Divino in Cœlo, n : 8760, hoc propter mediationem.

8788. Et sanctifica illos hodie & cras, quod significet obvelationem interiorum ut in fide sancto appareant nunc & postea, constat ex significatione sanctificare, quod sit disponere ut in sancto quod externum appareant ; & quia hoc fit per obvelationem interiorum, idcirco id per sanctificare etiam intelligitur ; quod hodie & cras, sit nunc & postea, patet. Quomodo cum his se habet, paucis dicitur ; Ecclesia apud Judæos instituta, non fuit quoad illos Ecclesia, sed modo repræsentativum Ecclesiæ ; ut enim Ecclesia sit, erit apud hominem Ecclesiæ fides in Dominum, & quoque amor in Ipsum, ut & amor erga proximum ; hæc faciunt Ecclesiam ; sed hæc non fuerunt apud populum, qui Jacobus dictus est, nam ille, nec agnovit Dominum, ita nec de fide in Ipsum minus de amore erga Ipsum, & ne quidem erga proximum, audire voluit ; erat enim in amore sui & in amore mundi, qui amores sunt prorsus oppositi amor in Dominum & amor erga proximum ; tale est irradicatum isti populo a primis eorum parentibus ; inde est, quod apud illum populum non instaurari potuerit aliqua Ecclesia, sed modo repræsentari illa quæ Ecclesiæ ; Ecclesia repræsentatur, cum homo cultum ponit in externis, sed talibus quæ correspondent cœlestibus ; tunc per externa repræsentantur interna, ac interna patent in cœlo, cum quo sic conjunctio ; ut itaque populus Israeliticus posset repræsentare, cum interiora eorum essent absque fide & amore cœli, etiam plena amore sui & mundi, idcirco illo obvelebantur, sic potuerunt externa cum spiritibus & per illos cum angelis communicari absque internis ; quare nisi interna fuissent obvelata, pervissent quoque interna, & tunc

CAPUT DECIMUM NONUM. 141

tunc periisset repræsentativum, quia sæda erupissent & contaminassent: populus iste præ cæteris populis ita obvelare potuit, quia externa plus quam alii, adoravit, & in iis sanctum, imo Divinum, posuit. Ex his constare potest, quid intelligitur per sanctificare, quod nempe sit obvelatio interiorum, ut in fidei sancto appareant, sed non ipsis verum angelis apud illos; videantur quæ de hoc populo & de institutione Ecclesiæ apud illum ostensa sunt prius, n: 4208. 4281. 4288. 4289. 4293. 4307. 4314. 4316. 4317. 4429. 4433. 4444. 4459. 4844. 4847. 4865. 4899. 4911. 4912. 4500. 7048. 7051. 8588. Quod sanctificationes apud illos non aliud fuerint, quam apparentiæ sancti in externis, & tamen absque aliquo sancto apud illos, constare potest a ritibus per quos sanctificabantur, nempe. per sacrificia, per lavationes, per aspersiones sanguinis, per unctiones, quæ prorsus nihil tangunt interna.

8789. Et lavent vestes suas, quod significet purificationem veterum, constat ex significatione lavare, quod sit repræsentativum purificationis a sordibus spiritualibus, de qua n: 3147. 5954 fin: & ex significatione vestium, quod sint vera, de qua n: 4545. 4763. 5248. 5319. 5954. 6914. 6917.

8790. Et erunt parati ad diem tertium, quod significet præparationem plenariam, constat ex significatione esse parati, quod sit præparatio per sanctificationem, de qua mox supra; & ex significatione diei tertii, quod sit status plenus, de qua n: 7715, ita præparatio plenaria.

8791. Quia in die tertio, quod significet quoniam in fine cum præparati ad recipiendum, constat ex illis nunc supra.

8792. Descendet Jehovah ad oculos omnis populi, quod significet adventum Domini, & tunc illustrationem, constat ex significatione descendere, cum dicitur de Jehovah, hoc est, Domino, quod sit præsentia Ipsi per Influxum, ita adventus; hic adventus Domini intelligitur per descensum Jehovah ad oculos omnis populi; apparitio Jehovah in specie externa fuit coram illo populo, qui Ipsi præsentiam non aliter percipere potuit, internum enim ejus erat absque bono & vero, in quibus Dominus apud alios præsens est, n: 8787; illustratio quæ tunc, significatur per ad oculos omnis populi, nam oculus in sensu interno est intellectus, & inde visus oculi est perceptio quæ fidei, quæ est ex luce cœli; inde ad oculos est illustratio; quod oculus sit intellectus, & ejus visus perceptio quæ fidei, videatur n: 4403 ad 4421. 4523; ad 4534.

8793. Super monte Sinai, quod significet in bonum cui verum implantandum, constat ex significatione montis Sinai, quod sit bonum in quo vera fidei implantanda, de qua supra n: 8753; de vero quod implantandum bono, agitur in Capite sequente; decem præcepta monte Sinai tunc promulgata sunt vera interna, & leges ac statuta, quæ in Capitibus sequentibus mandantur, sunt vera externa; per hæc & illa significantur vera quæ bono implantanda sunt.

8794. Et terminos ponas populo circumcirca, quod significet extensionem in cœlum non ultra quam ad sphaeras spirituales boni, constat ex significatione terminos ponere circumcirca, quod sit extensio sphaeræ in cœlum ad certos limites,

limites, qui sunt determinati bono cujusvis; & ex repræsentatione filiorum Israelis, qui hic sunt populus, quod sint qui in bono spirituali, cui implan-
tandum est verum; hic enim status boni illorum, qui ab Ecclesia spirituali
sunt, in hoc Capite & in sequentibus describitur, n: 8753; inde est, quod
per terminos ponas populo circumcirca, significetur extensio in cœlum non
ultra quam ad sphæras spirituales boni. Quid per extensionem in cœlum
lum ad sphæras spirituales boni intelligitur, non sciri ab aliquo quam
per revelationem potest; hoc ita se habet, omne bonum quod datur homini
per regenerationem a Domino, habet extensionem ad societates in cœlo;
extensio illa differt quoad quantum & quale apud unumquemvis, quoad
quantum cum ad terminos remotiores, quoad quale cum magis ad interiora
vel magis ad exteriora cœli; ipsum bonum apud hominem influit a Domino
per societates cœli quæ circumcirca, bonum absque influxu per societates non
datur, sunt societates cœli in continua cohærentia circum circa, nec alicubi ap-
paret discontinuum; similiter se habet cum omnibus & singulis quæ sunt bo-
ni, & constituunt quale ejus, quapropter cum regeneratur homo, locupleta-
tio boni non aliud est, quam insinuatio in societates angelicas, & sic cum illis
conjunctio, videatur etiam n: 4067. 4073. 4077. 6598 ad 6613: hoc quo-
que per vivam experientiam pluries ostensum est; quandoque enim communi-
catio cum societatibus quibusdam ablatae sunt, & tunc tantum vitæ & tale
vitæ remansit, quantum & quale extensionis fuit in residuas societates; &
cum plures societates ademptæ sunt, tunc vita laboravit, & quasi exstingui
cæpit: unicuique angelo, spiritui, & homini, est sphæra spiritualis, & hæc
secundum extensionem ejus in societates; extensio illa non est in ipsas societa-
tes, sed in sphæras boni illorum; hæc sunt arcana, quæ ignota sunt homini,
sed in altera vita notissima; causa quod ignota sint homini, est quia homo
hodie credit, quod vita ei sit in ipso, & inde quod vivat absque consociatione
cum spiritibus & angelis, ita absque conjunctione cum cœlo, sed in hoc
prorsus fallitur; omnis enim vita hominis est a Domino per societates. Porro
sciendum, quod extensio vitæ illorum qui ab Ecclesia spirituali sit ad sphæras
angelicas in Cœlo secundo, quod cœlum spirituale vocatur, non autem ad cœ-
lum tertium ubi cœlestes; causa est, quia homo Ecclesiæ spiritualis non reci-
pere potest Divinum quale est in cœlo intimo seu tertio ubi cœlestes, solum
ita communiter ut ad nullam illorum perceptionem veniat; causa est, quia
spirituales ne quidem ad primum limen boni, in quo sunt cœlestes, venire
possunt, n: 2718. 3833. 6500. 8521: ex his patet, quid intelligitur per ex-
tensionem in cœlum non ultra quam ad sphæras spirituales boni, quæ signifi-
cantur per quod terminos ponas populo circumcirca; tum quid intelligitur
per sequentia. Sciendum quoque est, quod sicut illi qui in bono sunt, ex-
tensionem habeant in societates angelicas secundum boni illorum quale &
quantum; ita illi qui in malo extensionem habent in societates infernales se-
cundum mali illorum quale & quantum: & porro, quod unusquisque in al-
tera vita inter illos veniat, cum quibus communicaverat in vita corporis;
amor ejus dominans id determinat, nam ille est quæ constituit sphæram
vitæ cujusvis, & se extendit secundum quale suum & secundum quantum
suum.

8795. Dicendo, cavete vobis ascendere in montem, quod significet quod omnino non ad societates cœlestes qui in amore boni, constat ex significatione ascendere, quod sit ad Divinum quod in cœlo superiori; & ex significatione montis, quod sit bonum amoris ibi, de qua n: 4210. 6435. 8327. 8758: quomodo cum his se habet, constat ex illis quæ nunc supra n: 8794, explicata sunt.

8796. Et tangere extremitatem ejus, quod significet quod ne quidem ad intermedia, constat ex significatione extremitatis, quod sint intermedia, nam Regnum cœleste Domini, quod est intimum seu tertium cœlum, distinctum est a Regno spirituali, quod est secundum seu medium cœlum, per intermedia, per hæc influit Regnum cœleste in Regnum spirituale, non autem vicissim, nam omnis influxus fit per intermedia ab interioribus ad exteriora, non autem ab exterioribus, ad interiora, n: 5259. 5779, ex quibus patet, quod intermedia sint extremitates; & quod illi qui e spirituali regno sunt, ne quidem ad primos terminos boni Regni cœlestis pertingere possint, n: 2718. 3833. 6500. 8521, inde est, quod per cavete tangere extremitatem montis, significetur, quod non extensio erit ad societates cœlestes quæ in amore boni, & ne quidem ad intermedia.

8797. Omnis tangens montem moriendo morietur, quod significet quod qui ab Ecclesia spirituali usque ad cœlestes se infundit, pereat, constat ex significatione montis, quod sit bonum amoris, de qua mox supra n: 8795, hic Divinum bonum Divini amoris in cœlo intimo, quia populus qui infra repræsentat regnum spirituale Domini, quod est cœlum medium; ex significatione tangere, quod sit penetrare eousque, hic infundere se, de qua sequitur; & ex significatione moriendo mori, quod sit perire. Cum hoc ita se habet; illi qui e Regno spirituali Domini sunt, non possunt influere in Regnum cœleste, quia hoc est superius seu interius, & illud inferius seu exterius, quod enim exterius seu inferius est non potest influere in superius seu interius, n: 5259. 5779; fit tamen quandoque quod qui in inferiori cœlo sunt, ambiant ascendere in cœlum superius, & hoc ex prava cupidine, quæ originem ducit ex fastu, ex dominatione, vel ex invidia, qui id inde tentant, subinde etiam intromittuntur; sed tunc patiuntur dura, corripiuntur anxietate, & tandem dolore, & quoque cæcitate, & intelligentia illis ac felicitas perit; quapropter inde se dejiciunt sicut moribundi, nec animam recipiunt quam cum e cœlo dejecti sunt: talis fors est illis cui e cœlo inferiori ex cupiditate fastus, dominationis aut invidiæ se infundunt in cœlum superius; causa est, quia bonum amoris in illo cœlo est sicut ignis consumens respective, & verum fidei ibi est sicut lux ignea occæcans visum illorum qui emergunt: hæc sunt quæ in sensu interno intelliguntur per quod populus Israeliticus non tangeret montem Sinai, ubi Jehovah. Similiter se haberet cum illis qui in cœlesti regno sunt, si ascendere supra ad Divinum forte conarentur: similiter cum illis qui infra cœlum sunt, si ascendere in cœlum cupiunt; quod hi dira patiantur, videatur n: 4225. 4226. 4299. 5057. 5058.

8798. Non tanget illum manus, quod significet quod qui per aliquant
confi-

confidentiam sui se infundunt, constat ex significatione tangere nempe montem, quod sit se infundere in bonum Divinum cœleste, de qua mox supra n: 8797; & ex significatione manus, quod sit potentia, de qua n: 4931 ad 4937. 5327. 5328. 6292. 6947. 7188. 7189. 7518. 7673. 8050. 8153. 8281; inde quoque confidentia sui, n: 878. 5544.

8799. Quia lapidando lapidabitur, quod significet quod vera fidei quæ ei percant, constat ex significatione lapidari, quod sit pœna falsi & violati veri, de qua n: 5156. 7456. 8575; quod ea pœna sit illis, qui ex confidentia sui ascendunt ad Divinum in cœlo quod supra est, est quia tunc omnis intelligentia, quæ prius illis, pereat; quod tunc cæcitate corripiantur, videatur mox supra n: 8797.

8800. Et jaculando jaculis conficietur, quod significet quod etiam spirituale bonum pereat, constat ex significatione jaculis confici, quod sit perire quoad bonum spirituale, nam per jaculatorem arcus significatur spiritualis homo, n: 2686. 2709. 6402.

8801. Si bestia si vir, non viver, quod significet quod bonum & verum vitam spiritualem amittant, constat ex significatione bestiae, quod sit affectio boni, de qua n: 45. 46. 142. 143. 246. 714. 715. 776. 2179. 2180. 3218. 3519. 5198. 7523; ex significatione viri, quod sit verum, de qua n: 3134. 349. 7716; & ex significatione vivere, quod sit vita spiritualis, de qua n: 5890, inde non vivere, est illam amittere. Bonum & verum vitam amittunt cum non percipitur amplius influxus a Domino, nam inde illis est vita; ipsum bonum & verum tunc quoad externam speciem quidem apparent sicut bonum & verum; sed non aliter quam sicut pictum, quod in se non est vivum.

8802. In trahendo jobel, quod significet quibus perceptio communis boni cœlestis, constat ex significatione in trahendo jobel, seu quod idem, in audiendo sonum buccinæ, quod sit perceptio communis boni cœlestis, per audiendi enim significatur perceptio, n: 5017. 8361, & per jobel seu sonum buccinæ significatur bonum cœleste; causa quod per sonum buccinæ seu jobel significetur bonum cœleste, est quia instrumenta Musica ex sonis suis correfpondeant affectionibus veri & boni, instrumenta chordacea affectionibus veri, & inflatoria affectionibus boni, n: 418. 419. 420. 438. 8337; buccina quia erat instrumentum inflatorium & grandisonum correfpodebat affectioni boni cœlestis, quare etiam Jubilæum inde nominatum est, per quod repræsentatum est conjugium boni & veri quod in intimo cœlo; inde nunc est, quod per in trahendo jobel significetur quibus perceptio communis boni cœlestis. Per illos qui in perceptione communi boni cœlestis intelliguntur qui intermedii sunt inter Regnum cœleste & Regnum spirituale Domini, per quos ideo influxus, communicatio & conjunctio fit, videatur mox supra n: 8787 8796; his est extensio usque in societates cœlestes, quæ significatur per quod illi ascendent in montem; intermedii illi repræsentantur per Moschen, n: 8787. & quoque per Aharonem, quibus datum est in montem ascendere, Vers: 24 seq: Quid extensio in sphæras societatum angelicarum, & quod talis sit extensio,

tenfio, quale bonum cuivis, videatur fupra n : 8794. Communis perceptio eft apud illos qui in fpirituale bono funt, & influxum communem boni cœli fuperioris, hic cœli intimi, recipere poffunt : tales intelliguntur per illos qui afcendent montem in audiendo jobel.

8803. Illi afcendent in montem, quod fignificet extensionem ufque ad cœleftes, conftat ex illis quæ n : 8794. 8795, & quoque nunc fupra n : 8802; dicta & oſtenſa funt.

8804. Verſ : 14. 15. *Et descendet Moſcheh de monte ad populum, & ſanctificavit populum, & laverunt veſtes ſuas. Et dixit ad populum, eſtote parati ad tres dies, ne accedatis ad mulierem.* Et descendit Moſcheh de monte ad populum, fignificat applicationem & præparationem per Verum a Divino ad recipiendum vera in bono : & ſanctificavit populum, fignificat obvelationem interiorum ut in fidei ſancto appareant : & laverunt veſtes, fignificat purificationem verorum fidei : & dixit ad populum, eſtote parati ad tres dies, fignificat præparationem plenam : ne accedatis ad mulierem, fignificat purificationem boni fidei.

8805. Et descendit Moſcheh de monte ad populum, quod fignificet applicationem & præparationem per Verum a Divino ad recipiendum vera in bono, conftat ex fignificatione descendere, cum dicitur de Moſche, per quem repræſentatur Verum a Divino, quod fit applicatio, & quoque præparatio, per illud ; ex repræſentatione Moſchis, quod fit Verum a Divino, de qua n : 8760. 8787, & quoque quod fit medians n : 8787, ita quoque præparans & applicans ; ex fignificatione montis, quod fit Divinum in cœlo ita cœlum ; & ex repræſentatione filiorum Iſraelis, quod ſint qui ab Eccleſia ſpirituale, ita qui in vero per quod bonum, & in bono ex quo Verum, hic in bono, in quo recipienda vera. Inter eſt ſcire, quid in ſpecie ſignificatur per montem Sinai ; tum quid repræſentatur per populum Iſraelem ; ut & quid per Moſchen in hoc Capite & in ſequentibus Libri Exodi. Per MONTEM SINAI in ſpecie ſignificatur cœlum, e quo a Domino vera influunt ; inde per quod Jehovah descendit ſuper montem illum, ſignificatur præſentia Ipſius in Cœlo ; & quia Cœlum, in quo Jehovah, hoc eſt, Dominus, per montem Sinai ſignificatur, etiam per illum ſignificatur Divinum Bonum unitum Divino Vero ibi ; nam inde Cœlum eſt, cœlum. Per POPULUM autem ISRAELEM juxta hunc montem repræſentatur Eccleſia ſpirituale quoad bonum, in quo vera fidei implantanda ſunt ; nam prius oſtenſum eſt, quod illis, qui ab Eccleſia ſpirituale, bini ſtatus ſint, prior cum per vera ducuntur ad bonum, poſterior cum in bono ſunt & ex illo in-veris ; hic cum in bono cui vera implantanda ſunt, qui ſtatus eſt ſtatus medius inter priorem & poſteriore ; vera quæ implantantur bono, continentur in illis quæ e monte Sinai a Domino promulgata ſunt, & per Moſchen communicata populo. Per MOSCHEN repræſentatur in hoc Capite & in ſequentibus Verum a Divino infra Cœlum conjunctum Vero Divino in Cœlo, ac inde Medians inter Divinum in cœlo ac inter bonum cui implantanda vera, quod eſt Eccleſiæ ſpirituale, ita Medians inter Dominum & populum. Hæc ſcire-

interest propter intellectum sequentium in Libro Exodi. Ex his etiam constare potest, quod per descendit Moschen de monte ad populum, significetur applicatio & præparatio per Verum a Divino ad recipiendum vera in bono.

8806. Et sanctificavit populum, quod significet obvelationem interiorum ut in fidei sancto appareant, constat ex illis quæ supra n: 8788, explicata sunt, sed ibi expositum est, quid sanctificatio apud populum Israeliticum, quod nempe fuerit obvelatio interiorum, ut quoad externa apparerent in sancto, cum in cultu repræsentativo erant; & quod nisi illorum interiora tunc obvelata fuerint, per fædas cogitationes & malas affectiones non modo contaminavissent sanctum cultus, sed etiam prorsus delevisent, adeo ut nihil cœleste & spirituale, quod repræsentatum est in externis, in cœlo inde perceptum fuisset. Sed quia per filios Israelis hic intelliguntur illi qui ab Ecclesia spirituali, paucis dicitur quid per sanctificationem apud hos intelligitur; illi qui ab Ecclesia spirituali sunt, qui vitam veri & inde vitam boni vivunt, detinentur a malis, & tenentur in bono a Domino, bonum quod a Domino est sanctum apud illos, inde quantum boni recipiunt a Domino, tantum sunt sancti; ac tantum boni recipiunt a Domino, hoc est, tantum sunt sancti, quantum vivunt vitam boni secundum genuina vera fidei, & tunc quantum credunt quod omne bonum quod tunc cogitant & faciunt sit a Domino: tunc etiam mala apud illos separantur, ut prorsus non appareant, imprimis quæ hæreditario traxerunt a parentibus, quæ fæda sunt, quia a pluribus ævis retro apud parentes successive cumulata sunt, & sic in prolem congesta, hæc interiora sunt quæ apud illos qui ab Ecclesia spirituali reconduntur & quasi obvelantur, n: 966. 1667. 2307. 2308. 3701. 4317. 8550; inde est quod omne voluntarium, quod illis ex hæreditario, sit deperditum; propterea apud illos novum voluntarium in parte intellectualem per vera fidei a Domino formatur; hæc causa est, quod illi cum regenerantur per vera ducantur ad bonum, & postea cum regenerati sunt a bono in vera boni; inde patet, quomodo novum voluntarium apud illos a Domino creatur: quod hoc formatum sit in parte intellectualem apud illos qui ab Ecclesia spirituali, videatur n: 863. 875. 895. 927. 1023. 1043. 1044. 1555. 2256. 4328. 4493. 5113. 6125.

8807. Et laverunt vestes, quod significet purificationem verorum fidei, constat ex illis supra n: 8789, ubi similia verba.

8808. Et dixit ad populum, estote parati ad tres dies, quod significet præparationem plenariam; constat ex illis supra n: 8790, ubi similia.

8809. Et ne accedatis ad mulierem, quod significet purificationem boni fidei, constat ex eo, quod conjugia apud gentem Israeliticam essent impura, quia interiora eorum erant fæda; amor enim conjugialis descendit ex conjugio boni & veri; quare illi qui quoad interiora non in bono & vero sunt, nec in conjugio puro esse possunt, & qui quoad interiora in malo & falso sunt, ut illa gens, in conjugio impuro sunt; inde est, quod non accedere ad mulierem, sit abstinere ab impuro: quod amor conjugialis descendat ex conjugio cœlesti, quod

CAPUT DECIMUM NONUM. 147

quod est boni & veri, videatur n : 2727 ad 2759. 2803. 3132. 4434. 4834 ; & quod apud populum ex Jacobo non aliquod conjugiale fuerit, ac ideo illis permiffum plures uxores ducere, n : 3246. Quod autem concernit illos qui ab Ecclesia fpirituale funt, & per filios Ifraelis hic repræfentantur, nec illi funt in aliquo conjugiali, priusquam apud illos verum implantatum eft bono ; antequam hoc fit, quidem conjugium eft, fed non purum, nam in interioribus non prius eft conjugium boni & veri : inde eft, quod per non accedere ad mulierem in fenfu interno, fignificetur purificari quoad bonum fidei ; nam agitur in hoc Capite de bono cui nondum verum implantatum eft, & in fequentibus de implantatione.

8810. Verſ: 16. 17. 18. 19. *Et fuit in die tertio in fieri mane, & fuit Voces & fulgura, & nubes gravis ſuper monte, & vox buccinæ vebemens valde, & trepidabat omnis populus qui in caſtris. Et exire fecit Moſcheb populum obviam Deo in caſtris, & conſtiterunt in inferioribus montis. Et mons Sinai fumabat totus ille, propter quod descendit ſuper illum Jehovah in igne, & aſcendit fumus ejus ſicut fumus fornacis, & tremiſcebat totus mons valde. Et fuit vox buccinæ vadens, & fortificans ſe valde, Moſcheb loquebatur & Deus reſpondebat illi in voce.* Et fuit in die tertio, ſignificat in fine purificationis : in fieri mane, ſignificat ſtatum cum in bono : & fuit, voces & fulgura, ſignificat ſtatum Divinum in quo revelatio : & nubes gravis ſuper monte, ſignificat ſtatum Divinum reſpective ad illos qui recepturi : & vox buccinæ gravis, ſignificat ſtatum cœleſtem qui circum : & trepidabat omnis populus qui in caſtris, ſignificat ſanctum tremorem illis qui recepturi : & exire fecit Moſcheb populum obviam Deo e caſtris, ſignificat potentiam Veri a Divino ad parandum illos ut recipiant Divinum in bono quod illis : & conſtiterunt in inferioribus montis, ſignificat longe a bono amoris cœleſtis : & mons Sinai fumabat totus ille, ſignificat apparitionem boni cœleſtis in maximo obſcuro : propter quod descendit ſuper illum Jehovah in igne, ſignificat quia Divinum ibi in amore cœleſti : & aſcendit fumus ejus ſicut fumus fornacis, ſignificat obſcurum ſicut obſcurum ex cupiditatibus : & tremiſcebat totus mons valde, ſignificat cœli commotionem : & fuit vox buccinæ vadens & fortificans ſe valde, ſignificat commune revelationis per cœlum angelicum : Moſcheb loquebatur & Deus reſpondebat illi in voce, ſignificat per influxum Veri a Divino, in quo ipſum Divinum.

8811. Et fuit in die tertio, quod ſignificet in fine purificationis, conſtat ex ſignificatione diei tertii, quod ſit finis ſtatus præparationis ad recipiendum, ut ſupra n : 8791, ita finis purificationis.

8812. In fieri mane, quod ſignificet ſtatum cum in bono, conſtat ex ſignificatione mane, quod ſit ſtatus boni amoris, de qua n : 8426. Ex his, quod Jehovah, hoc eſt, Dominus descenderit ſuper Monte Sinai die tertio, & quoque in illius diei mane, manifeſte patet, quod hoc repræſentativum fuerit alicujus rei Divinæ in cœlo, quæ non alicui poteſt innotescere, quam ex correfpondentia talium quæ exiſtunt in naturali mundo cum illis quæ in ſpirituale, ac inde ſignificatione ; ut hic quid mane, & quid dies tertius :

quod dies tertius sit finis status prioris, est quia per tres significatur plenum a principio ad finem, n : 8710 ; & quod mane sit status boni amoris, est quia Sol, qui in altera vita dat lucem angelis & universo cœlo, est Dominus, & ignis ibi est Divinus Ipsius amor, qui dat calorem vitæ omni vivo, & lux ibi est Divinum Verum quod illuminat omnes qui id recipiunt ; prorsus aliter quam Sol mundi, cujus ignis est ignis & non amor, & inde lux est lux & non verum ; ex his constare potest, quales effectus sunt ignis ut & lucis e sole mundi, & quales effectus sunt ignis & lucis e sole cœli, quod nempe ab illo calor lux absque vita, ab hoc autem calor & lux, cum vita ; hæc, nempe quæ a sole cœli proveniunt, ideo vocantur spiritualia, quia in se vitam habent, & illa quæ ex sole mundi sunt, vocantur naturalia, ac in se non vitam habent ; vita quæ in vivis in calore & ex calore apparcipitur, non est ex calore solis mundi, sed est ex calore solis cœli, hic calor cum influit in calorem mundi, edit eum effectum, & sentitur in corpore ut calor elementaris, sed est calor vitalis in illo, qui originem ducit ex amore qui est calor e sole cœli ; quod origo caloris vitæ sit aliunde, & quod sit in amore & secundum quantum & quale ejus, unusquisque potest scire, si modo velit rite reflectere, præter illos qui non agnoscunt aliquid internum in homine, & qui naturæ adscribunt omnia. Cum itaque Calor ex sole cœli, qui est Dominus, est bonum amoris, & lux inde est verum fidei, constare potest quid significatur per mane, & quid per meridiem, per vespeream, & per noctem in altera vita, quod nempe sint status boni & veri seu amoris & fidei, mane status boni amoris, meridies status veri fidei, & vespera & nox illorum privatio, quæ sunt ignorantia & cæcitas in illis quæ fidei sunt, tum torpor & frigus in illis quæ amoris cœlestis sunt. Præterea se habet similiter cum sole cœli sicut cum sole mundi, quod immotus sit, & non per aliquam circumgyrationem faciat status illos, sed quod illa quæ circum sunt illos faciant, sicut tellus circum solem & simul circum axem suum, inde apparentiæ sicut mutationes illæ ex sole existerent, cum tamen non ex sole sed ex orbe circum illum ; ita quoque in cœlo, mutationes status ibi, quibus correspondent mane, meridies, vespera, nox, non existunt a sole ibi, nam sol semper emittit calorem & lucem, hoc est, bonum quod amoris & verum quod fidei, sed mutationes illæ existunt apud eos qui recipiunt ; nempe apud angelos & spiritus, qui per statas vices secundum vitam nunc in mane sunt, hoc est, in bono amoris, nunc in meridie, hoc est, in vero fidei, nunc in vespera & nocte, hoc est, in umbra & tempore quoad illa. Quod res similiter se habeat in mundo sicut in cœlo, cum differentia, quod in mundo sint status temporum qui ita succedunt, & in cœlo status vitæ, est causa quia omnia quæ in mundo sunt, ad imaginem illorum quæ in cœlo creata sunt, nam naturalia ex spiritualibus existunt sicut effectus a suis causis ; inde est correspondentia omnium in mundo cum illis quæ in cœlo, & inde universa natura est theatrum repræsentativum Regni Domini, n : 3483.

4939. 8211.

8813. Et fuit, voces & fulgura, quod significet statum Divinum in quo revelatio, constat ex significatione vocum, quæ sunt sonitus tonitruum, quod sint

sint Vera Divina ; & ex significatione fulgurum, quod sit rutilatio ac splendor qui veris illis, nam vera Divina ex flammeo lucis, quod ex sole cœli, splendent ac rutilant ; inde est, quod per voces & fulgura significetur status Divinus in quo revelatio, status Divinus per quod talia e cœlo descendant, & revelatio per quod voces & fulgura sint vera Divina ; quod per voces quæ fulminum e cœlo significantur vera Divina, videatur n : 7573, & quod fulgura sint splendores inde qui perstringunt visum internum hominis, ac illuminant illos qui in vero ex bono sunt, ac percellunt illos qui in falso ex malo, constat ex locis in Verbo, ubi fulgura nominantur, ut apud Davidem “ Stillarunt aquas nubes, *vocem ediderunt ætheres*, & tela tua iverunt, *vox tonitruui tui in orbem, illustrarunt fulgura orbem*, commota est & contremuit terra ” Psalm : lxxvii : 18. 19 ; ibi vox tonitruui pro Vero Divino, n : 7573, fulgura pro splendore ejus, & orbis pro Ecclesia ; inde illustrarunt fulgura orbem, pro illustratione Ecclesiæ a Vero Divino : similiter apud Eundem “ *Illustrabant fulgura Ipsius orbem*, videbit & timebit terra, montes sicut cera liquefient coram Jehovah ” Psalm : xcvi : 4. 5. Apud Eundem “ Quod vult Jehovah, facit in cœlis & in terra, in montibus & in omnibus abyssis, qui ascendere facit vapores ab extremitate terræ, *fulgura pluvie facit* ” Psalm : cxxxv : 7. Jerem : x : 13. Cap : li : 16, fulgur pluvie pro splendore veri descendantis e cœlo. Apud Johannem “ Facta sunt *fulgura*, voces & *tonitrua* ” Apoc : xi : 29. Cap : xvi : 18, voces, fulgura & tonitrua, pro Veris Divinis quæ illustrant bonos, & terrificant malos. Apud Ezechielem “ Aspectus Animalium (quæ erant Cherubi) sicut prunæ ignis ardentes juxta aspectum lampadum, & incedens inter animalia, ita ut *splendor igni, & ex igne exiens fulgur* ; & animalia percurrendo & revertendo *secundum aspectum fulguris* ” 1 : 13. 14, ibi ignis pro bono amoris, & ex igne exiens fulgur pro Vero Divino inde ; describitur ibi Providentia Divina Domini per Cherubos, quæ est Verum Divinum procedens ex Divino Bono Domini. Apud Danielelem “ Ecce unus indutus linteis, cujus lumbi cincti auro Uphasi, & corpus ejus sicut tharschisch, *facies ejus sicut aspectus fulguris*, & oculi ejus sicut faces ignis ” x : 5. 6 ; facies sicut aspectus fulguris pro amore veri, nam Verum quod ex amore, secum fert flammeum ex igne, quod est fulgur. Apud Sachariam “ Jehovah super illis apparebit, & *exibit sicut fulgur telum Ipsius*, & Dominus Jehovahi buccina claret, & procedet in procellis meridiei ” ix : 14 ; telum quod exhibet sicut fulgur pro Vero Divino quod perstringit & penetrat, quod telum sit verum doctrinæ, videatur n : 2686. 2709, ita telum a Jehovah est Verum Divinum. Apud Nahum “ *Splendor gladii, fulgur bastæ*, & multitudo confossorum ” iii : 3 : apud Moschen “ *Acuturus sum fulgur gladii mei* ” Deut : xxxii : 41, pro penetratione Veri Divini apud malos, gladius pro Vero pugnante, n : 2799. 8294, & fulgur pro splendore ejus qui perstringit intellectuale, & orbat illud facultate videndi verum ; similiter apud Ezechielem Cap : xxi : 20. 33. Ex his etiam patet, quod per fulgur intelligitur Verum Divinum, apud Matthæum Cap : xxviii : 3. & Luc : xvii : 24.

8814. Et nubes gravis super monte, quod significet statum Divinum respective ad illos qui recepturi, constat ex significatione nubis, quod sit verum accommodatum illis qui recepturi, ita Verbum in litera, de qua n : 8443. 8781, hic Verum Divinum accommodatum populo ex Jacobo, qui quia in magnis tenebris erat quoad Vera Divina, ideo dicitur nubes gravis, ac supra densitas nubis, Vers : 9, ac infra fumus ignis sicut fumus fornacis, Vers : 18 ; in quantis tenebris fuerint, constare potest ex illis quæ supra de illa gente n : 8788 memorata sunt ; & quoque ex eo, quod illis non revelata sint quæ interni hominis sunt, sed solum quæ externi, nam interna non capiebant, nec capere volebant, quia contraria erant illorum amoribus, qui erant ut omnium supremi in mundo essent, & quoque omnium opulentissimi, & quod omnes gentes alibi sicut nihili respective ad illos essent ; ubi hi amores sunt, ibi amores cœlestes non recipi possunt, nam hi extinguuntur & suffocantur ab illis ; hæc causa est, quod Jehovah, hoc est, Dominus apparuerit illos in densa & gravi nube, similiter sicut se habet in altera vita, qui in falsis ex malo sunt, illi circumfusi sunt nube densa & nigra secundum falsitatem quale & quantum, hoc apparet cuivis ibi ad oculos ; & usque tamen sol ibi continue lucet ; de his videantur quæ prius n : 6832. 8137. 8138 : in genere, Divinum in altera vita apparet cuivis secundum quale fidei & amoris ejus.

8815. Et vox buccinæ gravis, quod significet statum cœlestem qui circum, constat ex significatione vocis seu soni buccinæ, quod sit Verum boni cœlestis, vox est Verum, & buccina est bonum cœleste, ut supra n : 8802 quod sit status cœlestis qui circum, est quia Divinum in cœlo est in medio seu intimo, hoc est, in supremo ibi ; at cœlum respective ad Angelos, est circum seu extra, hoc est, infra, nam quod circum est, etiam est extra, & quod extra est etiam est infra : ipsum Verum Divinum in Cœlo significatur per voces & fulgura, Verum autem cœleste seu Angelicum Divino adjunctum, quod infra seu circum est, significatur per vocem buccinæ ; similiter ac apud Sachariam "Jehovah super illis apparebit, & exibit sicut fulgur telum Ipsi, & Dominus Jehovah buccina clanget, & procedet in procellis meridiei" 1x : 14 : & apud Davidem "Ascendit Deus cum clangore, Jehovah cum voce buccinæ" Psalm : XLVIII : 6 ; clangor pro vero boni spiritualis, vox buccinæ pro vero boni cœlestis. Divinum Verum quod per cœlum transit, etiam intelligitur *per tubas quibus Angeli clangent* Apoc : VIII : 2. 6. 7. 8. 12. 13. Cap : 1x : 14 : repræsentatum etiam est Verum Divinum e cœlo *per septem buccinas quibus septem sacerdotes clangent* ante arcam seu coram Jehovah, cum muri urbis Jericho caderent " Josch : vi : tum *per buccinas quibus insonuerunt trecenti viri*, qui cum Guideone, circum castra Midianis, Amaleki, & filiorum orientis " Judic : vii : causa, quod buccinæ illum effectum ederent, fuit, qui repræsentabant Verum Divinum per Cœlos, quod tale est ut perficiat bonos, at destruat malos ; quod perficiat bonos, est quia hi recipiunt Divinum bonum, quod est in Vero, at quod destruat malos, est quia hi non recipiunt Divinum bonum quod inibi ; muri Jericho significabant falsa quæ defendebant mala ; ac Midian, Amaleck & filii orientis, circum quorum castra trecenti viri Guideonis clangent buccinis, significabant illos qui in malis & inde falsis.

CAPUT DECIMUM NONUM. 151

8816. Et trepidabat omnis populus qui in castris, quod significet sanctum tremorem illis qui recepturi, constat ex significatione trepidare, quod sit sanctus tremor; & ex significatione populi qui in castris, quod sint qui Divinum Verum recepturi. In Verbo passim dicitur, quod cum descendit Jehovah, contremiscat terra, & diffuant montes, ut Psalm: LXXVII: 18. 19. Psalm: xcvi: 4. 5. Psalm: civ: 32, & alibi, & per id significatur commotio omnium ad præsentiam Divini, nam Divinum tale est, ut nemo sustineat nisi in quadam nube sit, & sic accommodatus receptioni, est enim sicut ignis qui in sole, qui si nudus incideret, momento consumeret; sed receptio se habet secundum bonum apud unumquemvis; qui in bono sunt, ad præsentiam Divini quidem contremiscunt, sed est tremor sanctus qui præcedit receptionem; at qui in malo sunt, ad præsentiam Divini in terrore sunt, ac ideo aufugiunt, & tunc involvuntur falsis suis, sicut furva nube, & absconduntur; hæc significantur per cavernas petrarum, in quas tunc se recipiunt; ex his constare potest, quid per trepidabat omnis populus qui in castris, significatur.

8817. Et exire fecit Moscheh populum obviam Deo, e castris, quod significet potentiam Veri a Divino ad parandum illos ut recipiant Divinum, constat ex significatione exire facere populum obviam Deo, quod sit potentia ad parandum illos ut recipiant Divinum, nam agitur in sequentibus de Lege promulgata super monte Sinai, quæ est Divinum quod recepturi, nam Lex est Divinum Verum ex Divino Bono, inde est, quod exire facere obviam, sit potentia parandi ad receptionem, per Verum a Divino, quod per Moschen repræsentatur, n: 8760. 8787. 8805.

8818. Et constiterunt in inferioribus montis, quod significet longe a bono amoris cœlestis, constat ex significatione montis Sinai, quod sit cœlum, & sic Bonum Divinum unitum Divino Vero ibi, de qua n: 8805; & ex significatione consistere in inferioribus ejus, quod sit longe seu remote ab illo: intelligitur hic in sensu interno historico gens Israelitica, quæ quod absque bono amoris cœlestis fuerit, videatur supra n: 8788. 8806, & inde quod longe ab illo, quapropter etiam infra dicitur, quod Moscheh obtestaretur populum ut & sacerdotes, ne perrumperent terminos, ac tangerent montem, & sic morentur, Verf: 21. 22. 24. 25. In sensu autem interno, in quo agitur de illis qui ab Ecclesia spirituali, significatur per id quod consisterent in inferioribus montis, quod non liceret ad superius cœlum ex confidentia ascendere, & si ascenderent quod morituri, de qua re videatur n: 8794. 8797.

8819. Et mons Sinai fumabat totus ille, quod significet apparitionem boni cœlestis in maximo obscuro, constat ex significatione montis Sinai, quod sit bonum cœleste, ut mox supra n: 8818; & ex significatione fumare, quod sit apparitio in obscuro; per obscurum intelligitur obscurum fidei, quale est illorum qui ab Ecclesia spirituali respective ad illos qui ab Ecclesia cœlesti, n: 2708 pr. 2715. 2718. 2831. 2935. 2937. 3241. 3833. 6289. Per maximum obscurum, quod significatur per quod mons Sinai fumabat totus, & per id quod mox infra dicitur, quod ascenderet fumus ejus sicut fumus fornacis,

nacis, intelligitur id obscurum in quo fuit gen. ^{*}fraelitica, coram qua apparitio fiebat; nam Jehovah seu Dominus apparet unicuique secundum quale ejus, n: 8788. 8814; ita sicut amor & sicut lux veri illis qui in bono sunt, at sicut hostis & vindex illis qui in malo sunt: quod talis apparuerit populo Israelitico, constat etiam alibi apud Moschen “Aspectus gloriæ Jehovah fuit ignis comedens in Capite montis, ante oculos filiorum Israelis” Exod: xxiv: 16. 17. Apud Eundem “Accessistis & stetistis sub monte, cum mons flagrans igne usque ad cor cæli, tenebræ & nubes & caligo, & loquutus est Jehovah ad vos e medio ignis” Deut: 111: 11. 12. Cap: v: 19: & apud Eundem “Factum cum audivistis vocem e medio tenebrarum, & mons flagrans igne, & accessistis ad me dixistis, quare moriemur, quia comedet nos ignis magnus hic; si addentes non audire vocem Jehovah Dei nostri amplius, moriemur” Deut: v: 20. 21. 22; quod res ita se habeat, est quia quisque non aliter videre potest Deum, quam ex talibus quæ in se sunt, ut qui in odio est, videt Ipsum ex odio, qui in immisericordia videt Ipsum in immisericordia, & vicissim, qui in charitate & misericordia, vident Ipsum ex illis, ac ita in illis: se habet hoc sicut lucis radii, qui cum in formas tetras incidunt, vertuntur illi in colores tetros; at cum incidunt in formas pulchras, tunc vertuntur in colores pulchros. Quod fumus sit obscurum veri, & quoque caliginosum quod est falsi, constat apud Esaiam Cap: ix: 17. 18. Cap: xxxiv: 19. 20. apud Joëlem Cap: 111: 3. 4. Apud Hoscheam Cap: x111: 1. 3. in Apocalypsi Cap: ix: 17. 18. Cap: xviii: 2. 18. Cap: xix: 2.

8820. Propter quod descendit super illum Jehovah in igne, quod significet quia Divinum ibi in amore cœlesti, constat ex significatione ignis, in quo Jehovah, quod sit amor divinus cœlestis; quod ignis sit amor, videatur n: 934. 4906. 5071 fin: 5215. 6314. 6832. 6834. 6849, hic amor Divinus Cœlestis, hoc est, Amor Divinus qualis est in Cœlo ubi cœlestes angeli.

8821. Et ascendit fumus ejus sicut fumus fornacis, quod significet obscurum sicut obscurum ex cupiditatibus, constat ex significatione fumi, quod sit obscurum, de qua supra n: 8819; & ex significatione fornacis, quod sit cupiditas, de qua n: 7519: cur Dominus, cum in Cœlesti amore, ita apparuerit filiis Israelis videatur n: 8819, tum 1861 fin: 6832.

8822. Et tremiscebatur totus mons valde, quod significet commotionem, constat ex significatione tremiscere, quod sit commotio; & ex significatione montis Sinai, quod sit Cœlum, de qua n: 8805; quod ad præsentiam Divini sit commotio, videatur supra n: 8816.

8823. Et fuit vox buccinæ vadens & fortificans se valde, quod significet commune revelationis per cœlum angelicum, constat ex significatione vocis buccinæ, quod sit verum cœleste seu angelicum Divino conjunctum, de qua n: 8815, ita commune revelationis, nam Verum Divinum est revelatio, ac id quod medio cœlo manifestatur, est commune respective ad ipsum Verum Divinum in Cœlo, est enim extra seu circum n: 8815, & quod circum & extra est, id commune est respective ad id quod in medio seu quod intra est; &

& ex significatione vadere & fortificare se, quod sit incrementum ejus; nam se habet hoc sicut sonus qui in alto, ubi purior atmosphaera est, qui tacitus, at cum descendit ad inferiora ubi atmosphaera & crassior, quod sit grandior & sonantior; ita Divinum Verum, & Divinum Bonum, hæc in supremis sunt pacifica & prorsus nullius turbæ, at cum delabuntur versus inferiora, per gradus impacifica & tandem tumultuosa; hæc describuntur ita a Domino ad Eliam, cum erat in Chorebo, in Libro Primo Regum "Exi & consiste in monte ante Jehovah; ecce Jehovah præteriens; ita ut ventus magnus & fortis dirumpens montes, & diffringens petras ante Jehovah; non in Vento Jehovah; dein post ventum terræ motus, non tamen in terræ motu Jehovah; post terræ motum ignis, non in igne Jehovah; denique post ignem *vox lentii tenuis*" XIX: 11. 12.

8824. Moscheh loquebatur & Deus respondebat illi in voce, quod significet per influxum Veri a Divino, in quo ipsum Divinum, constat ex representatione Moschis, quod sit Verum a Divino, de qua n: 8760. 8787. 8805; ex significatione loqui, quod sit influxus, de qua n: 5797. 7270. 8128; & ex significatione respondere in voce, quod sit Divinum Verum a quo: causa quod illa significantur, est quia responsa Divina, sunt vera in quibus Divinum.

8825. Vers: 20. 21. 22. 23. 24. 25. *Et descendit Jehovah super montem Sinai ad caput montis, & vocavit Jehovah Moschen ad caput montis, & ascendit Moscheh. Et dixit Jehovah ad Moschen, descende, obtestare populum, ne forte perrumpant ad Jehovah ad videndum, & cadat de eo multus. Et etiam sacerdotes accedentes ad Jehovah sanctificabunt se, ne forte rupturam faciat in illis Jehovah. Et dixit Moscheh ad Jehovah, non potest populus ascendere ad montem Sinai, quia tu contestatus es in nos, dicendo, terminos pone monti, & sanctifica eum. Et dixit ad illum Jehovah, abi, descende, & ascendas tu & Abaron tecum, & sacerdotes & populus ne perrumpant ad ascendendum ad Jehovah, ne forte rupturam faciat in illis. Et descendit Moscheh ad populum, & dixit ad illos. Et descendit Jehovah super montem Sinai, significat præsentiam Domini in coelo: ad caput montis, significat in intimo: & vocavit Jehovah Moschen ad caput montis, & ascendit Moscheh, significat conjunctionem veri a Divino ibi: & dixit Jehovah ad Moschen, significat exhortationem a Divino: descende obtestare populum ne forte perrumpant ad Jehovah ad videndum, significat ne illi qui a spirituali Ecclesia cupiant in cælum ubi Divinum cœleste: & cadat de eo multus, significat quod sic perirent: & etiam Sacerdotes accedentes ad Jehovah sanctificabunt se, significat illos qui in bono spirituali, in quo Divinum quod obtegendi ne forte rupturam faciat in illos Jehovah, significat inde separationem a bono: & dixit Moscheh ad Jehovah, significat cogitationem Veri a Divino: non potest populus ascendere ad montem Sinai, significat quod ad cœleste regnum nequeant se elevare: quia Tu contestatus es in nos, significat quia a Divino cautum: dicendo, terminos ponas monti, significat per quod sphaera spiritualis boni infra definit: & sanctifica eum, significat quod sic ex Divino arceantur: & dixit ad illum*

U

Jehovah

Jehovah, significat admonitionem usque : abi, descende, significat influxum : & ascende tu & Aharon, significat conjunctionem cum Vero a Divino interno & externo : & sacerdotes & populus ne perrumpant ad ascendendum ad Jehovah, significat ne qui in bono & vero spirituali cupiant in cœlum cœleste : ne forte rupturam faciat in illis, significat separationem a vero & bono : & descendit Moscheh ad populum, significat influxum Divini per verum a Divino : & dixit ad illos, significat sic admonitionem.

8826. Et descendit Jehovah super montem Sinai, quod significet præsentiā Domini in cœlo, constat ex significatione montis Sinai, quod sit cœlum, de qua n : 8805, inde descendere in montem illum, est præsentiā ibi ; quod sit præsentiā Domini, est quia Jehovah in Verbo est Dominus.

8827. Ad caput montis, quod significet in intimo nempe cœlo, constat ex significatione montis, quod sit cœlum, ut nunc supra n : 8826 ; quod caput montis sit intimum cœlum, est quia caput montis est altissimum ibi, ac altissimum significat intimum, n : 1735. 2148. 4210. 4599. 8153 : sunt tres cœli, nempe infimum, quod vocatur primum, medium quod vocatur secundum, & intimum quod vocatur tertium ; in hoc cœlo est magis Divinum quam in binis inferioribus, nam ibi sub immediato intuitu Domini sunt, quoniam illi qui ibi in amore in Dominum sunt, ac inde in pace & in innocentia præ reliquis ; Angeli qui ibi vocantur Angeli cœlestes, at angeli in secundo cœlo vocantur angeli spirituales, inde Divinum in illo cœlo vocatur Divinum cœleste, & Divinum in hoc Divinum spirituale : ex his constare potest, quid significat quod Jehovah descenderit super caput montis.

8828. Et vocavit Jehovah Moschen ad caput montis, & ascendit Moscheh, quod significet conjunctionem Veri a Divino ibi, constat ex illis quæ supra n : 8760. 8761, explicata sunt, ubi similia ; hic significatur conjunctio cum Divino cœlesti, hoc est, cum Divino intimi cœli.

8829. Et dixit Jehovah ad Moschen, quod significet exhortationem a Divino, constat ex significatione dicere, quod involvat illa quæ sequuntur, quæ sunt exhortationis, ne perrumperent terminos quibus circumseptus erat mons.

8830. Descende, obtestare populum ne forte perrumpant ad Jehovah ad videndum, quod significet ne illi qui ab Ecclesia spirituali cupiant in cœlum ubi cœleste, constat ex significatione obtestari, quod sit exhortatio ; ex representatione filiorum Israelis, qui hic populus, quod sint qui ab Ecclesia spirituali, de qua sæpius ; ex significatione perrumpere, nempe terminos, quod sit cupere in cœlum superius ; & ex significatione ad videndum Jehovah, quod sit ad percipiendum Divinum, per Jehovah enim in Capite montis intelligitur Divinum in cœlo intimo, quod vocatur cœlum cœleste, n : 88. 7 ; & per videre intelligitur perceptio, n : 2150. 3764. 4567. 4723. 5400.

8831. Et cadat de eo multus, quod significet quod sic perirent, constat absque explicatione.

8832. Et etiam sacerdotes accedentes ad Jehovah sanctificabunt se, quod significet illos qui in bono spirituali, in quo Divinum, quod obtegendū, constat

CAPUT DECIMUM NONUM. 155

constat ex significatione sacerdotum, quod sit bonum, de qua n: 1728. 2015 fin: 6148, hic bonum spirituale, quia per filios Israelis, quorum sacerdotes erant, repræsentabantur illi qui ab Ecclesia spirituali, ita qui in bono per Verum, & in vero ex bono, n: 7956. 8234; ex significatione accedere ad Jehovam, cum de sacerdotibus per quos significatur bonum, quod sit in quo Divinum; & ex significatione sanctificari, quod sit obtegi quoad interiora, de qua n: 8788. 8806.

8833. Ne rupturam faciat in illis Jehovah, quod significet separationem a bono, constat ex significatione rupturam facere, quod sit separatio veri a bono, de qua n: 4926, hic separatio a bono, quia dicitur de sacerdotibus, per quos significatur bonum, n: 8832.

8834. Et dixit Moscheh ad Jehovam, quod significet cogitationem Veri a Divino, constat ex significatione dicere, cum ex Vero a Divino, quod repræsentatur per Moschen, quod sit cogitatio, ut quoque n: 3395. 7107. 7244. 7937: dicitur cogitatio Veri a Divino, ac intelligitur cogitatio apud illum, qui Verum a Divino repræsentat; causa quod ita dicatur est etiam quia Verum apud hominem cogitat, & homo, apud quem cogitatio est, per verum; nam Dominus influit per bonum in verum, & sic dat vitam homini; hæc vita apparet in homine sicut ejus, sed est Domini in Vero ex bono apud illum: quia ita est, Angeli ita loquuntur, nam tribuunt cogitationem Vero ex bono abstracte a persona, & sic simul percipiunt unde cogitatio veri; ex his patet, qualis loquela est angelica, & quod sit loquela sapientiæ.

8835. Non potest populus ascendere ad montem Sinai, quod significet quod ad cœleste regnum nequeant se elevare, constat ex significatione populi seu filiorum Israelis, quod sint qui e regno spirituali; ex significatione ascendere, quod sit elevare; & ex significatione montis Sinai, quod sit regnum cœleste, de qua supra n: 8827. Hæc quomodo se habent, videatur supra n: 8794. 8797.

8836. Quia Tu contestatus es in nos, quid significet quia a Divino cautum, constat absque explicatione.

8837. Dicendo terminos ponas monti, quod significet per quod sphæra spiritualis boni infra desinat, constat ex significatione terminos ponere monti, quod sit extensio in cœlum non ultra quam ad sphæras spirituales boni, de qua supra n: 8794. 8795. 8796. 8797.

8838. Et sanctifica eum, quod significet quod sic ex Divino arceantur, constat ex significatione sanctificare, quod sit obvelare interiora ut externa in sancto appareant, de qua n: 8788. 8806, ita quoque arceri a Divino ne lædantur; nam nisi obvelarentur, penetraret Divinum, & destrueret, præsentia enim Divini est sicut ignis consumens illis qui non obvelati sunt; inde est, quod etiam angeli obvelentur nube, n: 6849; ex his constare potest, quid intelligitur per obvelari: quod hoc significetur per sanctificari, est quia cum obvelati apparent in sancto, nam tunc potest Divinum influere, & sistere ibi statum boni & formam veri, quod absque obvelatione non fieri potest.

8839. Et dixit ad illum Jehovah, quod significet admonitionem usque, constat ex significatione dicere, cum a Jehovah ad Moschen, ut obtestaretur populum ne perrumpant ad videndum, quod sit admonitio : quod sit admonitio *usque*, est quia a Mosche dictum, quod de ea re exhortati sint, & quod ne id facerent, cautum.

8840. Abi & descende, quod significet influxum, constat ex significatione ire & descendere ad populum, ac admonere, cum a Divino per Verum a Divino, quod repræsentatur per Moschen, quod sit influxus, nempe Divini per Verum a Divino.

8841. Et ascende tu & Aharon, quod significet conjunctionem cum vero a Divino, interno & externo, constat ex significatione ascendere, nempe ad Jehovah, quod sit conjunctio, de qua n. 8760 ; & ex repræsentatione Moschis & Aharonis, quod sint Verum a Divino internum & externum, Moscheh internum & Aharon externum, de qua n. 7089. 7382.

8842. Et sacerdotes & populus ne perrumpant ad ascendendum ad Jehovah, quod significet ne qui in bono & vero spiritali cupiant in cœlum cœleste, constat ex illis quæ supra n. 8830. 8832, dicta sunt, ubi similia.

8843. Ne forte rupturam faciat in illis, significat separationem a vero & bono ut supra n. 8833, hic quoque a Vero, quia dicitur etiam de populo.

8844. Et descendit Moscheh ad populum, significat influxum Divini per verum a Divino, ut supra n. 8840.

8845. Et dixit ad illos, significat sic admonitionem, ut supra n. 8839.

Continuatio de spiritibus & incolis telluris Jovis.

8846. **S**UNT etiam Spiritus inter Joviales, quos Caminorum purgatores vocant, quia in veste illis simili apparent, & quoque facie ; sunt inter illos qui homines suæ telluris increpant, ac postea instruunt, de quibus n. 7801 ad 7812 ; quid tales in Maximo Homine referunt, & quales sunt, videri potest a descriptione illorum supra n. 5056, quam exscriptam hic transferre licet.

8847. Quidam spiritus ex alia tellure apud me fuit (erat ex tellure Jovis) is sollicitè petiit ut intercederem pro eo, ut venire posset in cœlum ; dicebat quod non sciat quod malum egerit, solum quod increpaverit

CAPUT DECIMUM NONUM. 157

crepaverit incolas illius telluris; adiecit, quod postquam increpavit, illos instruxerit: applicuit se ad latus meum sinistrum sub ulna, & loquebatur quasi bifide; is etiam potuit miserationem movere: sed non aliud potui respondere, quam quod nihil opis ferre possim, & quod id unice Domini sit, nec intercedere, quia non scio num utile vel non; at si dignus quod posset sperare: tunc remissus est inter spiritus probos qui ex sua tellure; sed ii dicebant, quod non posset esse in eorum consortio, quia non talis; at quia usque ex intenso desiderio flagitabat ut intromitteretur in cœlum, missus est in societatem proborum spirituum hujus telluris; verum etiam hi dicebant, quod cum illis non esse posset: erat etiam nigri coloris in luce cœli, verum dixit ipse quod non esset coloris nigri sed murrhini. Dicebatur mihi, quod tales sint principio, qui dein recipiuntur inter illos qui constituunt provinciam vesicularum seminalium; in vesiculis enim illis colligitur semen, ac circuminduitur materia conveniente, apta ad conservandum ne dissipetur, & quæ exui potest in cervice uteri, ut sic, quod intus reservatum est, inserviat conceptioni, hoc est, impregnationi ovuli; inde quoque seminali illi materiæ est conatus & quasi flagrans desiderium se exeundi, & relinquendi semen ut præstet usum: simile quid etiam apparuit apud illum spiritum; is venit adhuc ad me, sed in vestitu vili, & dicebat iterum quod arderet venire in cœlum, & quod nunc apperciperet se talem esse; at dicere ei dabatur, quod forte id indicium sit quod brevi recipiatur: dicebatur tunc ei ab angelis, ut rejiceret vestem, is ex desiderio tam cito illam rejiciebat, ut vix aliquid citius; per quod representabatur qualia illorum desideria sunt, quæ in provincia, cui vesiculæ seminales correspondent.

8848. Dictum est, quod tales cum præparati sunt ad cœlum, exuantur vestibus suis, & induantur novis splendentibus, ac fiant Angeli: hos assimilabant Vermiculis, qui peracto statu vili mutantur in nymphas, & sic in papiliones, quibus tunc datur amictus alius, & quoque alæ coloris cærulei, flavi, argentei, aut aurei, & tunc libertas volandi in aere ut in suo cœlo, ac conjugia celebrandi, ponendique ova, & sic consulendi propagationi sui generis; ac tunc simul addicantur illis victus dulces & amani ex succis & odoribus variorum florum.

8849. Quidam etiam ex spiritibus ab illa tellure ad me venit, dicens quod quereretur unicum Dominum, & desideraret venire in cœlum, sed quod non posset, quia in vita corporis malum egerat; querabatur quid mali, dicebat quod abstulerit ex socio aliquid quod pretii parvi erat

erat, quod autumabat eum sibi daturum, & quod hoc graveret conscientiam: inde patuit qualem vitam in illa tellure vivunt; & quod angat illos si malum, etiamsi leve, alicui faciunt; nam illam cogitationem traxerat secum e tellure.

8850. Ostensum mihi est calvitium, sed modo suprema ejus pars, quæ offea; & dicebatur quod tale videant illi qui intra annum morituri sunt, & quod tunc se præparent. Ibi mortem non timent, nisi propter quod relinquunt conjugem, liberos, aut parentes, nam sciunt quod post mortem victuri sint; & quod e vita non abeant quia in cœlum; quapropter etiam mori non vocant mori, sed cœlificari. Qui in illa tellure vixerunt in amore conjugiali felices, & curam liberorum, sicut parentes decet, habuerunt, illi non moriuntur per morbos, sed tranquille sicut in somno, ac ita transmigrant e mundo in cœlum.

8851. *Ætas hominum ibi ut plurimum est triginta annorum, secundum annos nostræ telluris; qui supra sunt, dicuntur esse indociles; ac ideo spiritus castigatores & instructores ad illos non perveniunt: causa quod intra spatium temporis tam breve moriantur, est ex Providentia Domini, ne copia hominum ibi cresceret ultra numerum qui a tellure ibi sustentari posset: maturescunt etiam ibi citius quam in hac tellure, etiam in primo flore juventutis sociant conjugia, & tunc illarum delitiæ sunt amare conjugem, & curam liberorum habere; cæteras delitias quidem delitias vocant, sed respectu externas.*

8852. *Ad finem Capitis sequentis dicetur de spiritibus & incolis Planetæ Saturni.*

E X O D I

CAPUT VIGESIMUM.

Doctrina Charitatis.

8853. **U**Nusquisque homo habet proprium, quod super omnia amat; hoc vocatur dominans, aut, si velis, universaliter regnans apud illum: hoc præsens est in ejus cogitatione, & quoque in ejus voluntate jugiter; & facit ipsissimam ejus vitam.

8854. Ut pro exemplo, qui super omnia amat opes, five pecuniæ sint five possessiones, is continue animo versat quomodo illas sibi comparet; gaudet intime cum acquirit, dolet intime cum amittit, cor ejus est in illis. Qui super omnia amat se, is sui recordatur in singulis, de se cogitat, de se loquitur, propter se agit; vita enim ejus est vita sui.

8855. Homo pro fine habet id quod super omnia amat, illud spectat in omnibus & singulis, est in voluntate ejus sicut latens vena fluvii quæ trahit & aufert, etiam cum aliud agit, nam id est quod animat. Tale est quod unus homo apud alterum explorat, & quoque videt, & secundum id vel ducit illum, vel agit cum illo.

8856. Cum regeneratur homo, implantatur Charitas per fidem, usque dum illa dominans fit, & cum charitas facta est dominans, tunc ei nova vita est, nam tunc adest jugiter in ejus cogitatione, & jugiter in ejus voluntate, imo in singulis illarum, etiam cum de aliis rebus meditatatur, & cum in negotiis est.

8857. Similiter se habet cum amore in Dominum, ille amor cum dominans est, adest in singulis ejus vitæ; sicut qui amat suum regem, aut suum parentem, amor erga illos in præsentia illorum elucet ex singulis ejus faciei, auditur in singulis ejus loquelæ, & apparet in singulis ejus gestus. Hoc intelligitur per habere Deum jugiter ante oculos, & per amare Ipsum super omnia, tota anima & toto corde.

8858. Homo prorsus talis est, quale est ejus vitæ dominans, per hoc distinguitur ab aliis; secundum hoc fit ejus cælum si bonus est, ac fit ejus.

ejus infernum si malus; nam id est ipsissima ejus voluntas, & sic ipsum esse vitæ ejus, quod post mortem mutari non potest. Ex his patet, quale vitæ est regenerato, & quale vitæ est non regenerato.

E X O D I

CAPUT XX.

1. **E**T loquutus est DEUS omnia verba hæc, dicendo.
2. **E**go JEHOVAH DEUS tuus, qui eduxi te e terra Ægypti, e domo servorum.
3. Non erit tibi dii alii coram faciebus meis.
4. Non facies tibi sculptile, & ullam similitudinem, quæ in cœlis desuper, & quæ in terra desubter, & quæ in aquis desub terra.
5. Non incurvabis te illis, & non servies illis, quia Ego JEHOVAH DEUS tuus, DEUS Zelotes, visitans iniquitatem patrum super filios, super tertios & super quartos, osoribus meis.
6. Et faciens misericordiam ad millenos amantibus Me, & custodientibus præcepta mea.
7. Non feres Nomen JEHOVÆ DEI tui ad vanum, quia non innocentem reddet JEHOVAH illum qui fert Nomen Ipsius ad vanum.
8. Recordare diei sabbathi, ad sanctificandum eum.
9. Sex diebus laborabis, & facies omne opus tuum.
10. Et dies septimus sabbathum JEHOVÆ DEO tuo, non facies ullum opus tu, & filius tuus, & filia tua, servus tuus, & ancilla tua, & bestia tua, & peregrinus tuus qui in portis tuis.
11. Quia sex diebus fecit JEHOVAH cœlum & terram, mare, & omne quod in illis, & quievit in die septimo; idcirco benedixit JEHOVAH diei sabbathi, & sanctificavit eum.
12. Honora patrem tuum, & matrem tuam, propterea ut prolongentur dies tui super terra, quam JEHOVAH DEUS tuus dat tibi.
13. Non occides. Non adulterabis. Non furaberis. Non respondebis in proximum tuum testis mendacii.

14. Non

CAPUT VIGESIMUM. 161

14. Non concupisces domum proximi tui; non concupisces uxorem proximi tui; & servum ejus, & ancillam ejus, & bovem ejus, & asinum ejus, & omne quod proximo tuo.

15. Et omnis populus videntes voces & faces, & vocem buccinæ, & montem fumantem, & vidit populus, & commoti sunt, & steterunt e longinquo.

16. Et dixerunt ad Moschen, loquere tu cum nobis, & audiemus, & ne loquatur cum nobis DEUS, ne forte moriamur.

17. Et dixit Moscheh ad populum, ne timeatis, quia propterea ut tentare vos, venit DEUS, & propterea ut sit timor Ipsi coram facibus vestris, ut non peccetis.

18. Et stetit populus e longinquo, & Moscheh accessit ad caliginem, ubi DEUS.

19. Et dixit JEHOVAH ad Moschen, ita dices ad filios Israelis, vos vidistis quod e cælo loquutus sim cum vobis.

20. Non facietis cum Me deos argenti & deos auri, non facietis vobis.

21. Altare humi facies Mihi, & sacrificabis super illo holocausta tua & eucharistica tua, greges tuos, & armenta tua, in omni loco quo memoriam posuero Nominis mei, veniam ad te, & benedicam tibi.

22. Et si altare lapidum facias Mihi, non ædificabis illos cælos, quia si cælum tuum moveris super illo, & prophanabis illud.

23. Et non ascendes in gradibus super ad altare meum, ut non reveletur nuditas tua super illo.

C O N T E N T A.

8859. **A**gitur in hoc Capite in sensu interno de Veris Divinis, quæ implantanda sunt bono apud illos qui ab Ecclesia spirituali Domini sunt; decem præcepta decalogi sunt illa vera: præcepta de sacrificiis & de altari, quæ in hoc Capite sequuntur, sunt vera externa quæ Cultus.

S E N S U S I N T E R N U S.

8860. Verſ: 1. **E***T loquutus eſt Deus omnia verba hæc, dicendo*: ſignificat Vera Divina illis in cœlis, & illis in terris.

8861. Et loquutus eſt Deus omnia verba hæc, dicendo, quod ſignificet vera Divina, illis in cœlis & illis in terris, conſtat ex ſignificatione verborum quæ Deus loquutus, quod ſint vera Divina, nam quæ Deus loquitur, non ſunt niſi quam vera; inde etiam Verum Divinum vocatur Verbum, & Verbum eſt Dominus apud Johannem Cap: 1: 1, ex cauſa, quia Dominus fuit ipſum Divinum Verum cum in mûndo erat, & poſtea cum glorificatus eſt, factus eſt Divinum Bonum, ac tunc ex Ipſo omne Divinum Verum procedit: hoc Divinum Verum eſt Angelis Lux, quæ lux etiam eſt quæ illuminat viſum noſtrum internum, qui eſt intellectus; hic viſus quia non naturalia ſed ſpiritualia videt, pro objectis habet vera, in intellectu ſpiritualia, quæ vocantur fidei, ſed in naturali pro objectis habet vera ſtatus civilis quæ ſunt juſti, & quoque vera ſtatus moralis quæ ſunt honeſti, & ultimo vera naturalia quæ ſunt concluſiones ex objectis ſenſuum externorum, imprimis viſus. Ex his videri poteſt, quo ordine conſequuntur vera, & quod omnia & ſingula originem ducant ex veris Divinis, quæ ſunt interna principia omnium; etiam formæ illorum, in quibus ſunt, inde originem duxerunt nam illæ creatæ ſunt ad recipiendum & continendum: inde conſtare poteſt, quid intelligitur per quod omnia creatæ ſint per Verbum apud Johannem Cap: 1: 1. 2. 3; nam Verum Divinum eſt ipſiſſimum Eſſentiale, & eſt unicum ſubſtantiale, per quod omnia.

8862. Quod per verba quæ loquutus eſt Deus, intelligantur Vera Divina illis in cœlis & illis in terris, eſt, quia decem præcepta, quæ decalogus vocantur, & dein ſtatuta, promulgata & mandata e monte Sinai, ſunt talia vera, quæ non ſolum pro illis ſunt qui in terris, ſed etiam pro illis qui in cœlis; nam omnia verba, hoc eſt, omnia vera quæ a Domino, non modo ſunt pro hominibus, ſed etiam ſimul pro Angelis, nam pervadunt cœlum, & ſic tranſeunt ad terram: at in cœlis non ſonant ſicut in terris, ſunt enim ibi in forma ſpirituali, in terris autem in forma naturali: qualia ſunt illa quæ in forma ſpirituali reſpectively ad illa quæ in forma naturali, conſtat ex ſingulis Verbi in ſenſu interno & in ſenſu externo; illa in ſenſu interno ſunt ſpiritualia, at illa in ſenſu externo, qui eſt ſenſus literæ, ſunt naturalia; hæc accommodata ſunt illis in terris, illa autem iis in cœlis. Quod ita ſit, videri poteſt ex eo, quod

Verbum

Verbum missum sit ac ita transiverit ab Ipso Divino per cœlum ad terram ; & cum venit ad terram, quod sit Verum accommodatum Generi humano, quod in terrenis & corporeis est ; at quod in cœlis accommodatum sit angelis, qui in spiritualibus & cœlestibus sunt ; quia Verbum tale est, in se est sanctum, nam continet in se cœleste & Divinum. Hoc constare potest manifeste a decem præceptis decalogi ; quisque potest scire, quod præcepta illa talia sint, quæ nota fuerunt, ubivis in terris, sicut quod honorandi parentes, quod non occidendum, non adulterandum, non furandum, quod non responsuri testes falsi ; consequenter quod Gens Israelitica illa ex solo lumine naturali potuisset scire, nam quænam gens est quæ non illa scit ; & tamen ad illa promulganda Ipse Jehovah descendit, & promulgavit illa ex igne qui flagrabat usque ad cor cœli ; inde constare potest, quod præcepta illa plura in sinu contineant, quam quæ apparent in litera, quod nempe talia quæ simul pro cœlis sunt ; & quæ implent cœlos ; omnia Verbi sunt talia, quia a Divino : inde patet, unde est, quod Verbum sit sanctum, & quid intelligitur per quod Verbum sit inspiratum quoad omnem jotham & apicem, & quoad unumquodvis corniculum, Matth. v : 18. Luc. xvi : 7. Qualia itaque sunt præcepta decalogi in sensu spirituali, hoc est, qualia sunt in cœlis, videbitur in sequentibus.

8863. Vers. 2. 3. 4. 5. 6. 7. *Ego Jehovah Deus tuus, qui eduxi te e terra Ægypti, e domo servorum. Non erit tibi dii alii coram faciebus meis. Non facies tibi sculptile, & ullam similitudinem, quæ in cœlis desuper, & quæ in terra desubter, & quæ in aquis de sub terra. Non incurvabis te illis, & non servies illis, quia Ego Jehovah Deus tuus, Deus Zelotes, visitans iniquitatem patrum super filios, super tertios & super quartos, osoribus meis. Et faciens misericordiam ad millenos amantibus Me, & custodientibus præcepta mea. Non feres Nomen Dei tui ad vanum, quia non innocentem reddet Jehovah illum qui fert Nomen Ipsius ad vanum.* Ego Jehovah Deus tuus, significat Dominum quoad Divinum Humanum universaliter regnans in omnibus & singulis boni & veri : qui eduxi te e terra Ægypti, e domo servorum, significat ex Ipso liberationem ab inferno : non erit tibi dii alii coram faciebus meis, significat quod non cogitandum sit de veris aliunde quam ex Domino : non facies tibi sculptile, significat non ex propria intelligentia : & ullam similitudinem, significat instar illorum quæ a Divino : quæ in cœlis desuper, & quæ in terra desubter, significat quæ in luce spirituali, aut quæ in luce naturali : & quæ in aquis de sub terra, significat quæ in sensuali corporeo : non incurvabis te illis, & non servies illis, significat non illis Divinum cultum : quia Ego Jehovah Deus tuus, significat quod Divinum a Domino in omnibus & singulis : Deus Zelotes, significat quod inde falsum & malum : visitans iniquitatem patrum super filios, significat prolificationem falsi ex malo inde : super tertios & super quartos, significat in longa serie & conjunctionem : osoribus meis, significat qui Divinum Domini plane rejiciunt : & faciens misericordiam ad millenos, significat bonum & verum illis in perpetuum : amantibus Me, significat qui recipiunt bonum amoris : & custodientibus præcepta mea, significat qui recipiunt vera fidei : non feres Nomen Dei tui ad Vanum, significat prophana-

& blasphemationes veri & boni fidei: quia non innocentem reddet Jehovah illum qui fert Nomen Ipsius ad vanum, significat quod illa non remitti possint.

8864. Ego Jehovah Deus tuus, quod significet Dominum quoad Divinum Humanum universaliter regnans in omnibus & singulis boni & veri, constat ex eo, quod in Verbo non alius per Jehovah intelligatur, quam Dominus, n: 1343. 1736. 2921. 3023. 3035. 3448. 5663. 6280. 6281. 6303. 8274; pariter per Jehovah Zebaoth, per Dominum Jehovah, per Jehovah Deum, n: 2921. 3023. 3448. 6303; quodque Dominus dicatur Jehovah ex Divino Bono, quod est Divinum Esse, at Deus ex Divino Verbo, quod est Divinum Existere, n: 6905, tum n: 709. 732. 1096. 2586. 2769. 2807. 2822. 3921 fin: 4402; quod sit Divinum Humanum Domini, quod hic per Jehovah Deum intelligitur, est quia Dominus quoad illud in Verbo tam per Jehovah quam per Deum intelligitur, Divinum Bonum quod Ipse est etiam quoad Humanum, per Jehovah, & Divinum Verum quod Ipse est quia procedit ab Ipso per Deum. Quod Divinum Humanum Domini per Jehovah Deum intelligatur, est quia Ipsum Divinum quod in Domino, in cœlo non potest videri, & ne quidem percipi, ita nec recipi fide & amore, sed modo Divinum Humanum; quod Ipsum Divinum non communicari possit cum Angelis in cœlo, & minus cum hominibus in terra, nisi per Divinum Humanum, notum est in Ecclesiis ex Domini verbis apud Evangelistas, ubi dicit quod Ipse sit janua, quod sit Mediator, quod nemo venire possit ad Patrem quam per Ipsum, quod nullus noscat Patrem quam Ipse, & quod nullus viderit Patrem, ne quidem aliquam speciem Ipsius; inde patet, quod sit Dominus qui hic per Jehovah Deum intelligitur; quod etiam Ipse sit qui redemerit Humanum Genus, & liberaverit ab Inferno, etiam notum est; hæc significantur per verba quæ sequuntur, nempe per eduxi te e terra Ægypti, e domo servorum: ex his nunc patet, quod Jehovah Deus, qui loquutus e monte Sinai, sit Dominus quoad Divinum Humanum. Quod hoc primum sit quod e monte Sinai a Domino dicitur, est quia hoc erit universaliter regnans in omnibus & singulis quæ sequuntur, nam quod primum dicitur, hoc memoria tenebitur in sequentibus, & hoc spectabitur ut universale quod in illis erit; quid universaliter regnans, videbitur in sequentibus: quæ a Domino dicta sunt, illa omnia sunt talia; quod nempe quæ primum dicuntur, in sequentibus regnabunt, ac involvent illa, ac ita successive illa quæ in serie; quæ in hoc Capite sequuntur, sunt præcepta decalogi, quæ sunt vera interna, & dein statuta, quæ sunt vera externa; in his & in illis regnabit Dominus quoad Divinum Humanum, nam sunt ex Ipso, & sunt Ipse, quippe vera quæ vera sunt, procedunt omnia ab Ipso, & quæ procedunt ab Ipso sunt Ipse: quod Dominus quoad Divinum Humanum sit quod in omnibus & singulis fidei regnabit, etiam notum est in Ecclesiis, nam docetur quod absque Domino nulla salus, & quod omne verum & bonum fidei sit ab Ipso, ita quia Ipse est a Quo fides, est Ipse fides apud hominem, & si fides, est etiam omne Verum, quod Doctrina fidei, quæ e Verbo, continet; inde quoque est

est quod Dominus dicatur Verbum. Quod quæ præcedunt, regnabunt in sequentibus, & sic in serie, ut supra dictum est, constat ex singulis quæ Dominus loquutus est, imprimis ex Oratione Ipsius, quæ Oratio Dominica vocatur; in illa omnia in tali serie consequuntur, ut quasi constituent columnam a supremo ad imum crescentem, in cujus interioribus sunt quæ in serie præcedunt; quod primum ibi est, hoc intimum est, & quod succedit ordine, hoc addit se intimo successive, & sic crescit: quod intimum est, hoc in illis, quæ circumcirca sunt, regnant universaliter, hoc est, in omnibus & singulis, nam inde est essentiale existentiae omnium.

8865. Quid intelligitur per universaliter regnans, constare potest ex illis quæ supra n: 8853 ad 8858, dicta & ostensa sunt, quod nempe universaliter regnans sit id apud hominem, quod in omnibus & singulis ejus cogitationis, & in omnibus & singulis ejus voluntatis est, proinde quod ipsam mentem seu vitam ejus constituit: tale regnans erit Dominus apud hominem, nam tale regnans est Dominus apud Angelos in cœlo, de quibus ideo dicitur, quod sint in Domino: Dominus sit regnans, cum non solum creditur quod omne bonum & omne Verum ab Ipso sit, sed etiam cum amatur quod ita sit, Angeli non solum in fide sunt quod ita sit, sed etiam in perceptione, inde est, quod vita illorum sit vita Domini in illis; vita voluntatis illorum est vita amoris a Domino, & vita intellectus illorum est vita fidei a Domino; ex his patet, quid sit quod Dominus sit omne in omnibus cœli, & quod Ipse sit cœlum: cum Dominus apud hominem Ecclesiæ, sicut apud angelos cœli, universaliter regnat, tunc inest Dominus omnibus veris & bonis fidei apud eum, sicut cor omnibus sanguineis vasis, quia hæc ab illo originem suam, & sanguinem qui est vita illorum, trahunt. Sciendum porro, quod tales spiritus & tales angeli sint apud hominem, quale est ejus universale regnans; causa est, quia universaliter regnans est esse vitæ cujusvis, n: 8853. 8858; omne hilare & omne contentum, quod est homini, etiam cum de aliis rebus cogitat, est inde; in illo enim habitant & quasi mansionem habent Angeli ac spiritus qui apud illum, horum lætum influit apud hominem, & facit id; quod inde sit, non venit ad perceptionem hominis, quia homo non scit quod vita ejus influat, nec quod universale regnans vitam ipsius faciat, nec cum id vitæ tangitur, quod sit sicut oculi pupilla tangatur, cum delectatione cum a pulchris objectis, & cum dolore cum ab impulchris. Quod universale dicatur ex eo quod sit omne singulare in complexu, ac ita quod universale regnans sit quod in omnibus & singulis est, videatur n: 1919 fin: 5949. 6159. 6338. 6482. 6483. 6571. 7648. 8067.

8866. Qui eduxi te e terra Ægypti e domo servorum, quod significet ab Ipso liberationem ab inferno, constat ex significatione educere, quod sit liberatio; & ex significatione terræ Ægypti, quod sint infestationes ab infernalibus, de qua n: 7240. 7278; & ex significatione domus servorum, quod sit captivitas spiritualis, de qua n: 8049: quod domus servorum sit captivitas spiritualis & quoque infernum, est quia servum est captivum teneri & duci ab illis qui in infernum, & liberum duci a Domino, n: 892. 905. 2870 ad 2875.

2875. 2882. 2884. 2892. 2893. 6205. 8209. Quod illi qui ab Ecclesia spiritali sunt, & per filios Israelis repræsentantur, liberati sint ab inferno a Domino, per quod in mundum venit, & Humanum in Se Divinum fecit, videatur n: 6854. 6914. 7035. 7828. 7932. 8018. 8321.

8867. Non erit tibi dii alii coram faciebus meis, quod significet quod non cogitandum sit de veris aliunde quam ex Domino, constat ex significatione deorum, quod sint vera, & in opposito sensu falsa, de qua n: 4402. 4544. 7268. 7873. 8301; & ex significatione facierum, cum prædicantur de Deo, quod sint Amor, Misericordia, Pax Bonum, de qua n: 222. 223. 434. 5585, ita Ipse Dominus, nam Dominus est a Quo illa. Quod non erunt dii alii coram faciebus meis, significat quod non cogitandum de veris aliunde quam ex Domino, est quoque quia Divinum Humanum Domini, quod significatur per Ego Jehovah Deus tuus, primum dicitur, & inde primum ordinis tenet, ac universaliter regnabit in singulis veris quæ sequuntur, n: 8864. 8865; quare nunc percipiuntur talia, quæ evitanda, quia destruunt ac deprivant, ne Dominus universaliter regnet, in omnibus & singulis veris, quæ continentur in præceptis & statutis, quæ dictata & mandata sunt e monte Sinai: primum, quod destrueret, est, si cogitaretur de veris aliunde quam ex Domino, quæ significantur per quod non erunt dii alii coram faciebus Domini; reliqua quæ universale illud regnans destruerent, continentur in illis quæ ordine sequuntur, quod nempe non facerent sibi sculptile, quod nullam similitudinem illorum quæ in cœlis, quæ in terra, & quæ in aquis, & quod non incurvarent se illis, & non servirent illis; post hæc ideo iterum sequitur, quia Ego Jehovah Deus tuus, per quæ significatur quod Dominus erit in omnibus & singulis.

8868. Paucis etiam dicendum est de Veris quæ aliunde sunt quam ex Domino; sunt illa in genere in quibus non est Dominus; tunc in veris non est Dominus apud hominem, cum negat ipsum, ac Divinum Ipsius, & quoque cum agnoscit Ipsum, & usque credit quod bonum & verum non sint ab Ipso, sed a semet, & qui inde sibi vindicat justitiam: etiam vera in quibus non est Dominus, sunt quæ ex Verbo sumuntur, imprimis ex sensu literæ ibi & ad favorem sui domini & sui lucri explicantur, hæc in se vera sunt, quia ex Verbo, sed non vera quia sinistre explicantur & sic pervertuntur; talia sunt quæ intelliguntur a Domino per hæc apud Matthæum "Si quis dixerit, ecce hic est Christus, aut ibi, ne credite, surgent enim falsi Christi & falsi prophetæ, & dabunt signa magna & prodigia, ut in errorem inducant, si possibile, etiam electos" xxiv: 23. 24. 15. 26, videatur n: 3900: & apud Lucam "Videte ne seducamini, multi enim venient in Nomine Meo, dicentes quod Ego sim, & tempus prope est; ne ergo ite post eos" xxi: 8. Vera quæ a Domino in forma interna usque a Domino sunt vera; & vera quæ non a Domino solum in forma externa apparent vera, non autem in forma interna, intus enim sunt vel vana, vel falsa, vel mala: ut verum sit, esse debet vita illo, nam verum absque vita, non est verum fidei apud hominem, & vita non aliunde est quam ex bono, hoc est, per bonum a Domino; si itaque non

non Dominus est in Vero, est Verum absque vita, ita non verum, at si falsum in illo, aut malum in illo, est ipsum verum apud hominem falsum aut malum; nam quod intus est, hoc facit essentiam, & quoque in altera vita per externum transluet: ex his nunc constare potest, quomodo intelligendum quod non sit cogitandum de veris aliunde quam ex Domino. Quia pauci sciunt, quomodo se habet cum veris quæ in forma interna sunt vera, ita quæ vivunt a Domino, dicetur aliquid de his ab experientia; in altera vita manifeste percipitur ab unoquoque qui loquitur ibi, quid intus se recondit in verbis loquelæ ejus, sicut num inibi clausum est, vel num apertum, tum qualis affectio inest, si affectio boni est molle intus, si affectio mali est durum intus, & sic porro: apud angelos cœli, sunt omnia sermonis illorum aperta usque ad Dominum, quod & clare percipitur, & quoque auditur ex molli: & ejus quali; inde quoque scitur, quid intus in veris reconditum latet, num Dominus vel non; vera in quibus est Dominus sunt vera quæ vivunt, at vera in quibus non est Dominus, sunt vera quæ non vivunt; quæ vivunt, sunt vera fidei ex amore in Dominum & ex charitate erga proximum; quæ non vivunt, sunt non vera, quia intus in illis est amor sui & amor mundi: ex his possunt spiritus & angeli in altera vita discerni, nam unicuique vera sunt secundum ejus vitam, hoc est, secundum id quod apud illum universaliter regnat.

8869. Non facias tibi sculptile, quod significet non ex propria intelligentia, constat ex significatione sculptilis, quod sit id quod non ex Domino, sed ex proprio hominis; quod ex proprio intellectu, significatur per sculptile, & quod ex proprio voluntario significatur per fusile; hoc aut illud pro deo habere seu adorare, est amare omne id super omnia quod ab ipso procedit: qui hoc faciunt, prorsus non credunt quod a Divino aliquid intelligentiæ & sapientiæ influat, tribuunt enim omnia sibi, cætera quæ sibi eveniunt, referunt ad fortunam, vel ad casum; Providentiam Divinam in talibus plane negant; putant si aliquid Numinis sit quod adest, id sit in ordine naturæ, cui adscribunt omnia; dicunt quidem ore, quod aliquis Creator Deus imprefferit talia naturæ, sed usque corde negant aliquem Deum supra naturam; tales sunt qui sibi suæque prudentiæ & intelligentiæ tribuunt omnia, & nihil Divino ex corde; & qui illorum se amant, adorant sua, & ab aliis quoque volunt ut adorentur, imo sicut dii, aperte si non Ecclesia vetaret: hi sunt formatores sculptilium, ipsa sculptilia sunt quæ ex proprio excludunt, ac volunt ut adorentur pro Divinis: quod illa per sculptilia in Verbo significantur, constat ex locis, ubi nominantur; ut apud Jeremiam "Stultus factus est omnis homo a scientia, pudore affectus est *omnis conflator a sculptili*, quia mendacium *fusile* ejus, neque spiritus in eis" x: 14. Cap: 11: 17; quia per sculptile significatur id quod non a Domino, sed a propria intelligentia procedit, ideo dicitur stultus factus est omnis homo a scientia, & pudore affectus est omnis conflator a sculptili; & quia in illis quæ ex propria intelligentia excluduntur, nihil vitæ spiritualis inest, quæ unice est a Domino, ideo quoque dicitur, neque spiritus in eis. Apud Habakuk "*Quid prodest sculptile, quia sculpsit illud*

illud fabricator ejus, *fusile* & doctor mendacii, *quia fudit fabricator figmenti su-
per hoc*, cum facit deos mutos, *non spiritus in medio ejus*” 11: 18. 19. 20,
hic sculptile pro illis quæ ex propria intelligentia excluduntur, in quibus ni-
hil vitæ a Domino. Apud Jeremiam “Siccitas super aquas ejus & exare-
scent, *quid terra sculptilium illa*, & de horrendis gloriantur, ideo habitant
Ziim cum iim, & habitant in ea filia noctuæ” 1: 38. 39, ibi de Chaldæa
& Babel; siccitas super aquas, & exarescent, pro veris in quibus nihil vitæ;
habitant Ziim & iim, & filia noctuæ, pro malis & falsis, ita illa quæ
mortis sunt intus; inde est, quod dicantur terra sculptilium. Apud Esaiam
“*Formatores sculptilis omnes vanitas*, & desideratissima illorum non profunt,
& testes sibi ipsi, non vident nec cognoscunt” XLIV: 9. 10. 11, formatores
sculptilis pro illis qui excudunt doctrinas, quæ non ex veris e Verbo, sed
quæ ex propria intelligentia, de quibus dictum quod desideratissima illorum
non profunt, & quod non videant nec cognoscant; agitur ibi in sequentibus
a Vers: 12 ad 16 illius Capitis de arte fingendi & per ratiocinia excludendi
ex propria intelligentia, quæ volunt ut agnoscantur pro Divinis; de quibus
sic demum dicitur “Residuum ejus in Deum facit, *in sculptile suum*, adorat
illud, incurvat se, & tamen non cognoscunt neque intelligunt; & non vident
oculi illorum, ut non intelligant corda illorum” Vers: 17. 18; quod
non cognoscant & non intelligant & non videant, pro quod non vera
& bona insint, nam omnia quæ ex propria intelligentia exeunt, intus
non sunt vera ac bona, sed falsa & mala; exeunt enim ex proprio illius, quod
hoc radicitus malum sit, videatur n: 210. 215. 694. 874. 875. 876. 987.
1023. 1044. 1047. 1581. 3812. fin: 4328. 5660. 5786. 8480. Apud E-
undem “Cui assimilabitis Deum, & quam imaginem componetis cum Illo,
Sculptile fundit Artifex, & conflator auro obducit illud, & catenas argenti con-
flat, destitutus oblatione lignum non putrescet eligit; artificem sapientem
quærit sibi, *ad præparandum sculptile*, non commoveatur” XL: 18. 19. 20;
sculptile quod fundit artifex pro doctrina falsa quæ ex proprio, conflator auro
obducit, & catenas argenti conflat, per quod ratiocinia faciat ut falsa doctrinæ
appareant vera. Apud Eundem “Ego Jehovah vocavi Te in justitia, ad
aperiendum oculos cæcos, ad educendum e carcere vinctum, e domo clau-
stri sedentes tenebris, Ego Jehovah, hoc Nomen meum, & gloriam meam
alteri non dabo, *nec laudem meam sculptilibus*” XLII: 6. 7. 8, ibi de Do-
mino, quod ille Jehovah, & quod ab Ipso omnis sapientia & nihil ab ho-
mine; quod de Domino ibi agatur, patet; quod Ipse ibi Jehovah, etiam
patet, nam dicitur quod Jehovah vocavit Ipsum in justitia, & dein E-
go Jehovah hoc Nomen meum, & gloriam meam alteri non dabo; quod ab
Ipso omnis sapientia quæ vitæ, significatur per quod aperturus oculos cæ-
cos, & educturus e carcere vinctum, & e domo claustrum sedentes tenebris;
quod nihil sapientiæ ab homine significatur per quod laudem meam non dabo
sculptilibus. Per sculptilia etiam significantur quæ propriæ intelligentiæ
sunt in sequentibus his locis; apud Esaiam “Et venit currus viri, par equi-
tum, & respondit, & dixit, cecidit Babel, & *omnia sculptilia confregit in ter-
ram*”

ram” *xxi*: 9. Apud Eundem “Tunc immundum judicabitis *tegmen sculptilium argenti sui, & amictum fusilis auri sui*, disperges ea sicut menstrualium, sterqus vocabitur id” *xxx*: 22. Apud Jeremiam “Quare ad iram provocarunt Me *per sculptilia sua*, per vanitates alienigenarum” *viii*: 19. Apud Hofcheam “Vocaverunt seipsos, sic iverunt propter se ipsos, balibus sacrificant, & *sculptilibus suffiunt*” *xi*: 2. Apud Moschen “Maledictus Vir qui fecerit *sculptile aut fusile*, abominationem Jehovæ, *opus manuum artificis*” Deut: *xxvii*: 15.

8870. Et ullam similitudinem, significat instar illorum quæ a Divino, constat ex significatione similitudinis, quod sit instar; quod sit instar illorum quæ a Divino, patet ab illis quæ præcedunt & ab illis quæ sequuntur; ab illis quæ præcedunt, quod non erunt dii alii coram faciebus Jehovæ dei, & quod non facient sibi sculptile, per quæ significantur vera aliunde quam ex Divino, & tamen quæ illis similia sistuntur; & ex illis quæ sequuntur, ut quæ in cœlis, & quæ in terra, & quæ in aquis, per quæ intelliguntur talia quæ a Divino ubivis. Quid per instar illorum quæ a Divino intelligitur, hic dicendum, quia de illis in sequentibus hujus Versus ac in initio sequentis agitur; instar illorum quæ a Divino fiunt ab hominibus, quum ore loquuntur Divina, & quoque opere faciunt qualia a Divino mandata sunt, & sic inducunt credere, quod in bono & vero sint, cum tamen prorsus aliud corde cogitant, nec nisi quam malum volunt, tales sunt simulatores, hypocritæ, dolosi, hi sunt qui faciunt instar illorum quæ a Divino: in altera vita faciunt mali spiritus instar illorum quæ a Divino, qui sistunt similitudinem & apparentiam in externis, in quibus intus nihil Divini est; hoc discunt simulatores, hypocritæ & dolosi in altera vita, in genere omnes qui ex frequenti usu habitum traxerunt aliud loquendi quam cogitant, & aliud faciendi quam volunt; quidam per talia volunt aucupare famam ut videantur boni, & sic fallant, quidam ut imperent: sunt etiam talia ibi abusus correspondentiarum: sed illis successive adimuntur externa, per quæ simulaverunt talia, quæ charitatis & fidei sunt, nam sic agunt ex ipsa sua natura in mundo acquisita, non magis ex aliqua simulatione & hypocrisi; illi qui tales sunt, & appercipiunt quod externa illis adimenda sint, dicunt, quod si illis relinquerentur externa, potuissent æque cum sociis in altera vita conversari & apparenter bona facere, sicut prius in mundo; sed hoc fieri non potest, quia per externa, quæ apparentur bona sunt, communicarent aliquo modo cum cœlo, nempe cum illis qui in circuitibus ibi sunt, ac simplices sunt, qui correspondent cuticulis in Maximo Homine; at per interna communicarent cum infernis; & quia mala quæ intus sunt dominantur, quoniam ea sunt voluntatis, & bona, quæ in externis simulantur, serviunt ad acquirendum dominium malis, idcirco est contra ipsum ordinem Divinum relinquere illis licentiam simulate & hypocritice agendi, sicut in mundo quapropter talia illis auferuntur, ac ii in ipsum malum voluntatis suæ remittuntur.

8871. Quæ in cœlis desuper, & quæ in terra desubter, quod significet quæ in luce spirituali & quæ in luce naturali, constat ex significatione similitudinis illorum

rum quæ in cœlis desuper, quod sint quæ apparent & visuntur in luce spiritali, quæ objecta omnia se referunt ad bonum & verum, quæ sunt fidei, charitatis erga proximum, & amoris in Dominum; illa mentiri ac simulare, est facere similitudinem illorum quæ in cœlis desuper; & ex significatione similitudinis illorum quæ in terra desubter, quod sint quæ apparent & visuntur in luce naturali, quæ sunt talia quæ se referunt ad bonum & verum civile & morale; hæc mentiri & simulare, est facere similitudinem illorum quæ in terra desubter. In sensu literæ intelliguntur talia quæ apparent in cœlo, sicut sol, luna, stellæ; & talia quæ apparent in terra, ut animalia varii generis, tam volantia quam gradientia & repentia; sed in sensu interno intelliguntur talia quæ significantur per illa, quorum omnia se referunt ad bonum & verum, ut supradictum est. Hæc describuntur amplius apud Moschen, his verbis "Ne faciatis vobis sculptile speciei ullius similitudinis, figuram maris aut sæminæ, figuram ullius bestię quæ in terra, figuram ullius avis alæ quæ volat sub cœlo, figuram ullius reptilis in terra, piscis qui in aquis sub terra; & ne forte tollas oculos tuos ad cœlum, aspiciasque solem, & lunam & stellæ, omnem exercitum cœlorum, & impellaris, incurvesque te illis, & servias illis. Cavebitis vobis, ne obliviscamini fæderis Jehovæ Dei vestri, quod excidit vobiscum, & faciatis vobis sculptile figuræ ullius, nam Jehovah Deus tuus est ignis comédens, Deus Zelotes. Cum genueritis filios & filios filiorum, & inveteraveritis in terra, & corrueritis vos, & feceritis sculptile figuræ ullius; testes contra vos voco hodie cœlum & terram, quod periundo perituri sitis cito desuper terra; disperget Jehovah vos inter populos, ubi servietis diis, opus manuum hominis, lignum & lapis" 1v: 16 ad 28: quod tam severe prohibitum fuerit similitudinem alicujus rei in cœlis & in terris facere, erat præcipue ob causam, quia populus ille, qui ex Jacobo, pronissimus erat colendi externa; causa erat, quia non scire volebant quicquam de internis Ecclesiæ, quæ sunt fidei & amoris in Dominum, ac charitatis erga proximum; idcirco si licuisset illis facere similitudines rerum, tunc incurravissent se illis, & pro diis coluissent; sicut manifeste patet a Vitulo aureo, quem sibi in medio tot miraculorum faciebant, & quoque a frequente eorum apostasia a cultu Divino ad cultum idololatricum: at usque in sensu interno non intelliguntur talia, sed quæ supra exposita sunt.

8872. Et quæ in aquis desub terra, quod significet quæ in sensuali corporeo, constat ex significatione similitudinis illorum quæ in aquis desub terra, quod sint quæ infra illa quæ in luce naturali, quæ quod sint illa quæ in sensuali corporeo, patet a gradibus successivis lucis, quæ est intellectualis in homine; in primo gradu apud hominem sunt quæ in luce spiritali, quæ significantur per illa quæ in cœlis desuper sunt; in secundo gradu sunt quæ in luce naturali, quæ significantur per illa quæ in terra desubter; & in tertio gradu sunt quæ in sensuali corporeo, quæ significantur per quæ in aquis desub terra: quid & quale sensuale corporeum, videatur n: 5084. 5089. 5094. 5125. 5128. 5580. 5767. 6183. 6201. 6310. 6311. 6312 ad 6316. 6318. 6598. 6612. 6614. 6622. 6624. 6844. 6845. 6948. 6949. 7442. 7693. Ad sensuale

CAPUT VIGESIMUM. 171

suale corporeum se referunt scientifica quæ ab experientia sensuum externorum proxime existunt, & quoque jucunda illorum; hæc & illa apud bonos bona sunt, quia applicantur ad bona, at apud malos mala sunt, quia applicantur ad mala; fallere per illa, sicut solent simulatores, hypocritæ, & dolosi, est facere similitudinem talium quæ sub aquis desub terra.

8873. Non incurvabis te illis, & non servies illis, quod significet non illis Divinum cultum, constat ex significatione incurvare se, quod sit humiliatio, de qua n: 2153. 5682. 6266. 7068; & ex significatione servire, quod sit submissio, de qua n: 5164: quod sit cultus Divinus, est quia humiliatio & submissio sunt essentialia cultus, nam cultus absque illis non est cultus, sed est gestus ad imitamen illorum qui in vero cultus; in quo gestu nihil vitæ est, nam vita a Domino influit solum in cor humile & submissum, hoc enim aptum est ad recipiendum; quod ita sit, est quia cum cor vere humile est, nihil amoris sui & amoris mundi obstant: quod utrumque dicatur, est quia incurvare se significat cultum ex bono amoris, & servire cultum ex vero fidei.

8874. Quia Ego Jehovah Deus tuus, quod Divinum a Domino in omnibus & singulis, constat ex illis quæ supra n: 8864. 8865, explicata sunt.

8875. Deus Zelotes, quod significet quod inde falsum & malum, constat ex eo, quod Deus Zelotes in genuino sensu sit Divinum Verum Divini Boni, Deus enim prædicatur de vero, n: 2586. 2769. 2807. 2822. 3921 fin: 4287. 4402. 7010. 7268. 8301; & Zelotes de Bono, ut videbitur infra; at Deus Zelotes respective ad illos qui non recipiunt Divinum Verum Divini Boni Domini, est falsum & malum; nam qui in opposito sunt, percipiunt Divinum Verum ut falsum, ac Divinum Bonum ut malum; quisque enim ex quali suo videt illa; inde est quod Zelus Domini, qui in se est amor & misericordia, appareat illis ut ira, nam cum Dominus ex amore ac misericordia tutatur suos in coelo, illi qui in malo sunt, indignantur & irascuntur contra bonos, & irruunt sphæram ubi Divinum Verum ac Divinum Bonum, conatu perdendi illos qui ibi, & tunc Divinum Verum Divini Boni operatur apud illos, ac facit ut sentiant cruciatus quales in inferno; inde est quod tribuant Divino excandescuntiam & iram, & quoque omne malum, cum tamen in Divino prorsus nihil iræ est, & prorsus nihil mali, sed pura clementia & misericordia; ex quibus patet, cur Zelotes significat falsum & malum, & cur Zelus iram; videantur quæ de his prius ostensa sunt, nempe quod excandescuntia & ira tribuantur Domino, cum tamen sunt apud illos qui in malo sunt, seu qui in ira contra Divinum, n: 5798. 6997. 8284. 8483; quod mala, punitiones & vastationes similiter tribuantur Domino, cum tamen apud Dominum non nisi quam amor & misericordia est, n: 2447. 6073. 6559. 6992. 6997. 7533. 7632. 7643. 7679. 7710. 7877. 7926. 8214. 8223. 8226. 8227. 8228. 8282. 8632: quod mali seipso devastent, inque damnationem ac infernum conjiciant, per quod conantur destruere bonum & verum, n: 7642. 7679. 7710. 7926. 7989: quod Dominus appareat unicuique secundum quale

ejus, n: 1861 fin: 6832. 8197. Quod Zelus Domini sit amor & misericordia: & quod cum Dominus tutatur bonos contra malos, appareat sicut hostilitas, & quoque sicut ira, constat ex sequentibus locis in Verbo; *quod Zelus Domini sit Amor & Misericordia*, apud Esaiam "Prospice e cœlis, & vide ex habitaculo sanctitatis tuæ & decoris tui, & ubi Zelus tuus, & virtutes tuæ, commotio viscerum tuorum, & miserationes tuæ erga me se continuerunt" LXIII: 15, Zelus ibi pro Misericordia, quæ est commotio viscerum, & prædicatur de bono, nam dicitur Zelus tuus & virtutes tuæ, ubi Zelus dicitur de bono, & virtutes de vero, pariter commotio viscerum de bono, ac miserationes de vero; pariter habitaculum sanctitatis pro cœlo ubi illi qui e regno cœlesti, & habitaculum decoris pro cœlo ubi illi qui e regno spirituali; inde etiam patet, quod in Verbo, ubi dicitur de bono etiam dicatur de vero, ob conjugium cœleste, quod est boni & veri, in singulis Verbi, ita Dominus quoad sua bina Nomina, Jesus & Christus, quæ significant conjugium Divinum quod in Domino, de quibus videatur n: 683. 793. 801. 2516. 4138 fin: 5138. 5502. 6343. 8339 fin: 7945. 8339. Apud Eundem "Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, super Cujus humero principatus, vocavit Nomen Ipsius Mirabilis, Consiliarius, Deus, Heros, Pater eternitatis, Princeps pacis: multiplicanti principatum & pacem non erit finis; Zelus Jehovæ faciet hoc" x: 5. 6, ibi de Domino ac Ipsius adventu; Zelus Jehovæ faciet hoc, pro quod ex ardente amore salvandi genus humanum. Apud Eundem "Ex Hierosolyma exhibunt reliquiæ, & evasio e monte Zione, Zelus Jehovæ faciet hoc" xxxvii: 32, Zelus Jehovæ faciet hoc, pro quod ex amore & misericordia. Apud Ezechielem "Sic dixit Dominus Jehovih, nunc reducam captivitatem Jacobi, & miserebor totius domus Israelis; & zelabo pro Nomine sanctitatis meæ" xxxix: 25, zelare pro misereri. Apud Davidem "Zelus domus tuæ consumsit me" Psalm: lxi: 10, ibi de Domino; Zelus domus Jehovæ pro amore erga illos qui recipiunt bonum & verum, nam illi sunt domus Jehovæ. Quod Zelus seu Misericordia Domini, cum tutatur bonos, appareat sicut hostilitas, apud Esaiam "Jehovah sicut Heros exhibit, sicut vir belli excitabit Zelum, vociferabitur & clamabit, super hostes suos invalescet" xlii: 13. & apud Joëlem "Zelabit Jehovah pro terra sua, & parceret populo suo" ii: 18. Quod Zelus Domini dicatur ira & excandescencia, quia Misericordia ita apparet malis, apud Moschen "Non ibitis post deos alios, de diis populorum qui circum vos, nam Deus Zelotes Jehovah Deus tuus in medio tui; ne forte exardescat ira Jehovæ Dei tui contra te, & perdet te desuper faciebus terræ" Deut: iv: 14. 15. Apud Eundem "Ad Zelum provocaverunt Ipsum per alienos, per abominationes iratum reddiderunt Ipsum; sacrificant dæmonibus, illi Zelum meum moverunt per non deum, ad iram provocaverunt Me vanitatibus suis" Deut: xxxii: 16. 21. Apud Ezechielem "Cum consummabitur ira mea, & excandescenciam meam quiescere faciam in illis, pænitebit Me, ut cognoscant quod Ego Jehovah loquutus sum in Zelo meo, cum consummaverim excandescenciam meam in iis" v: 13. Apud Sachariam "Dixit

“Dixit ad me Angelus Jehovah in me, clama dicendo, sic dixit Jehovah Zebaoth, *Zelavi pro Hierosolyma, & pro Zione Zelo magno; indignatione enim magna Ego indignatus contra gentes securas*” 1: 14. 15. Cap: VIII: 2. Apud Zephaniam “Effundam super illos *indignationem meam, omnem excandescentiam iræ meæ, quia in igne Zeli mei comedetur tota terra*” III: 8. Apud Moschen “Non placebit Jehovah condonare illi, sed tunc *fumabit ira Jehovah; & Zelus Ipsius contra virum istum, & requiescet omnis maledictio super illo*” XXIX: 19. Apud Davidem “Quousque Jehovah succensebis in perpetuum, *Ardebit sicut ignis Zelus tuus; effunde iram tuam super gentes, quæ non noverunt Te*” Psalm: LXXIX: 5. 6. Pariter *Zelus Jehovah* ut ira, Psalm: XXXVII: 1. Ezech: XVI: 42. Cap: XXIII: 25. Cap: XXXVIII: 19. Ex his constare potest, quid Zelus Jehovah, seu quid Deus Zelotes, quod nempe in sensu genuino sit amor & misericordia; in sensu autem non genuino, qualis apparet illis qui in malis & falsis, quod sit ira & vastatio. Sciendum, quod tunc imprimis Jehovah, hoc est, Dominus dicatur Zelotes aut Vindex, cum corrumpitur id quod universaliter apud hominem Ecclesiæ regnabit, nempe Divinum, quod super omnia amabitur, vel cogitabitur, vel timebitur; id cum corruptum seu deletum est, tunc pro luce cœlesti mera caligo subit, nam non amplius est influxus ejus a Divino, quia nulla receptio; inde est quod dicatur “Ego Jehovah Deus tuus, Deus Zelotes, visitans iniquitatem patrum super filios, super tertios & quartos oloribus meis;” & hoc si deos alios colerent, aut sculptile aut similitudines sibi facerent; nam hæc corrumpunt Divinum quod universaliter regnaturum est: ideo similiter alibi apud Moschen “Cavebitis ne faciatis vobis *sculptile ullius figuræ, nam Jehovah Deus est ignis comedens, Deus Zelotes*” Deut: IV: 23. 24. Et apud Eundem “*Non adorabis Deum alium, quia Jehovah Nomen Zelotes, Zelotes Ille*” Exod: XXXIV: 14. Apud gentem Israeliticam id tam severe interdictum fuit, quia adoratio aliorum deorum, sculptilium & imaginum, delevit omne repræsentativum Ecclesiæ apud illos; in Cœlo enim est Jehovah, hoc est, Dominus universale regnans, Divinum Ipsius implet omnia ibi, & facit vitam omnium, si aliud pro Divino coleretur, periisset omne repræsentativum, & sic communicatio cœli.

8876. Visitans iniquitatem patrum super filios, quod significet proliferationem falsi ex malo inde, constat ex significatione visitare iniquitatem patrum, quod sit proliificatio malorum; quod visitare sit proliificatio, est quia agitur de statu illorum qui a se prorsus rejiciunt Divinum, qui ideo non amplius sunt receptiones boni sed mali, & hoc continue; nam malum apud tales continue crescit, quod est proliificatio; quod pater sit bonum, ac in opposito sensu malum, videatur n: 3703. 5902. 6050. 7833. 7834; & ex significatione filiorum, quod sint vera, de qua n: 1147. 2623. 3373, inde in opposito sensu falsa. In sensu proximo per visitare iniquitatem patrum super filios, non intelligitur quod filii luent pœnam iniquitatis patrum suorum, nam hoc contra Divinum est, Deut: XXIV: 16, sed quod malum apud patres crescat, & sic hæreditario traducatur in liberos, & quod inde mali cumulatio successive,
n: 2910.

n: 2910. 3701. 4317. 8650. 8851; in sensu autem spirituali non intelliguntur patres per patres sed mala, nec filii per filios sed falsa, inde per ea verba significatur proliſcatio falsi ex malo continue.

8877. Super tertios & super quartos, quod significet in longa serie & conjunctionem, constat ex significatione trium, quod sint plenum a principio ad finem, de qua n: 2788. 4495. 7715, ita quod in longa serie, inde filii tertii sunt falsa in longa serie; quod filii sint falsa, videatur mox supra n: 8876; & ex significatione quatuor, quod sint conjunctio, similiter ac duo, de qua n: 1886. 5194. 8423, inde filii quarti sunt falsi in longa serie conjuncta. Quod hæc significantur per filios tertios & quartos, non potest non videri sicut paradoxon vel alienum a sensu Verbi, sed sciendum, quod numeri non significant numeros in sensu interno, sed res, videatur n: 482. 487. 575. 647. 648. 755. 813. 1963. 1988. 2075. 2252. 3252. 4264. 4495. 4670. 5265. 6175.

8878. Oforibus meis, quod significet qui Divinum Domini plane rejiciunt, constat ex significatione oforum Dei, quod sint qui in malo & inde in falso sunt, nam hi sunt qui Divinum Domini rejiciunt, & quantum in malo sunt & inde falso, tantum non modo id rejiciunt, sed etiam odio habent: quod Divinum Domini sit quod rejiciunt, est quia illi qui in malo sunt, non in luce coelesti sunt, sed in luce naturali & tandem in luce sensuali quæ ex corporeo; hi ex eo lumine nequicquam videre possunt Humanum Domini aliter ac Humanum, nam non percipere possunt quid Divinum Humanum, quia de Divino prorsus vacuum & inanem ideam habent; si illis dicitur quod Ipsum Divinum sit Divinus Amor, & quod Divinus Amor sit Esse omnis vitæ, & quod Dominus ex conceptione fuerit Ille Amor, qui sic fuit intimum Esse Ipsius vitæ, ita Jehovah, & quod ad similitudinem Ejus glorificaverit Humanum suum, hoc est, Divinum fecerit; hæc quidem illi qui aliquo acumine intellectuali pollent, aliquantum capere possunt, sed usque non credunt; nam cum ex intellectuali luce, in qua tunc sunt, delabuntur in lucem suam naturalem & sensualem, labuntur in meram caliginem de hoc Vero, ac inde in negationem.

8879. Et faciens Misericordiam ad millenos, quod significet bonum & verum illis in perpetuum, constat ex significatione Misericordiæ, quod sit influxus boni & veri a Domino, ac inde vita spiritulis, quæ donatur per regenerationem, de qua n: 6160. 6307; a Domino enim ex Misericordia donantur talia, quæ sunt vitæ & felicitatis æternæ; & ex significatione mille, quod sint plurimum, & cum de Misericordia Divina dicitur, quod sit in perpetuum, de qua n: 2575. 8715.

8880. Amantibus Me, quod significet qui recipiunt bonum amoris, constat ex significatione amantium Jehovah, hoc est, Dominum, quod sit recipere bonum amoris, nam qui amant Dominum, non ex se amant, sed a Domino; omne enim bonum ab Ipso influit & illi amant qui desistunt a malo, nam malum obstat, & rejicit influxum boni a Domino; quare malo remoto recipitur bonum, quod continue a Domino adest ac intrare conatur.

8881. Et custodientibus praecepta mea, quod significet qui recipiunt vera fidei, constat ex significatione praeceptorum, quod sint vera fidei de qua n: 3382. 8362; quod illa custodire sit recipere, est quia vera quæ fidei vocantur, ut sint fidei ac ut vivant apud hominem, etiam influunt a Domino; discuntur quidem ab homine, & reponuntur in memoria, sed quamdiu homo non vult illa, & inde non facit illa, non fiunt viva; cum autem e memoria depromuntur, & per intellectualem insinuantur voluntati, hoc est, per cogitationem affectioni, & inde actui, tunc fiunt viva, & sunt fidei; hoc fit a Domino, quando homo desistit a malis, ut mox supra n: 8880, dictum est.

8882. Non feres Nomen Dei tui in vanum, quod significet prophanationes & blasphemationes veri & boni fidei, constat ex significatione Nominis Dei, quod sit omne in complexu, quo colitur Dominus, ita omne verum & bonum fidei, de qua n: 2724. 3006. 6674; & ex significatione ferre in vanum, quod sit prophanare & blasphemare: per ferre Nomen Dei in vanum proprie significatur vertere verum in malum, hoc est, credere quod verum sit, & usque vivere in malo; & quoque est vertere bonum in falsum, hoc est, vivere sancte & tamen non credere, utrumque est prophanatio, n: 4601; nam credere est intellectus & vivere est voluntatis, quare in illis qui credunt aliter quam vivunt, cogitatio & voluntas divisæ sunt; at quia voluntas continue influit in intellectum, nam intellectus est forma voluntatis, hoc est, voluntas se manifestat ibi in luce, inde est cum homo aliter credit & aliter vivit, quod verum & malum, aut bonum & falsum, conjungantur, ita illa quæ cæli sunt apud hominem cum iis quæ inferni; conjunctio hæc non resolvi potest, & sic sanari homo, quam per distractionem, quæ secum aufert omne vitæ spiritualis; quare illi mittuntur in infernum omnium atrocissimum, ubi dire cruciantur: hoc est quod intelligitur per Domini verba apud Matthæum "Omne peccatum & blasphemia remittetur hominibus, spiritus vero blasphemia non remittetur hominibus; si quis dixerit verbum contra Filium hominis, remittetur illi, qui vero dixerit contra Spiritum Sanctum, non remittetur illi neque in hoc sæculo neque in futuro" XII: 31. 32; ut & per hæc apud Lucam "Quando immundus spiritus exiverit ex homine, peragrat sicca loca, quærens requiem; quam si non invenit, dicit, revertar in domum meam, unde egressus sum, quam si veniens invenerit scopis purgatam & ornatam, tunc abit & assumit septem alios spiritus se ipso peiores, & ingressi habitant ibi, & fiunt extrema hominis peiora primis" XI: 24. 25. 26; per hæc describitur prophanatio veri a Domino; per immundum spiritum cum exit, intelligitur agnitio & fides veri; & per domum scopis purgatam, vita contra vera; per reditum ejus cum septem aliis, status prophanationis: hæc sunt quæ significantur per ferre nomen dei in vanum: quod tale apud hominem non sanari possit, ita non remitti, significatur etiam per verba ibi immediate sequentia, nempe "Non innocentem reddet Jehovah illum qui fert Nomen Ipsi in vanum; per quæ intelligitur quod id non remitti possit: præterea quid prophanatio, &

& apud quos, videatur n: 593. 1003. 1008. 1010. 1059. 1327. 1328. 2051. 2426. 3398. 3399. 3402. 3489. 6348. 6595. 6960. 6963. 6971. 8394. Per ferre Nomen Dei in vanum, etiam significatur Blasphematio; quæ fit cum illa quæ Verbi sunt aut doctrinæ fidei, ita quæ sancta, ludibrio habentur, & deducuntur ad immunda terrestria, & sic conspurcantur, de quibus n: 4050. 5390. At per ferre Nomen Dei in vanum, respective ad Gentem Israeliticam, quæ non agnovit aliquod bonum & verum fidei, quæ significantur per Nomen Dei, intelligitur applicatio Nominis Jehovæ, & quoque præceptorum & statutorum, quæ illis mandata sunt, ad cultum idolorum; sicut fecerunt in deserto ad cultum Vituli Aurei, cui non modo holocausta & sacrificia offerebant, & ex sanctificatis inde comedebant, sed etiam diem celebrationis ejus vocabant festum Jehovæ; de quo apud Moschen "Aharon fecit *vitulum* fusilis ex auro, & dixerunt, hi sunt dii tui, Israel, qui ascendere fecerunt te e terra Ægypti: quod cum videret Aharon, *extruxit Altare* coram eo, & proclamavit & dixit, *festum Jehovæ cras*: quare surrexerunt mane postridie, & *obtulerunt holocausta*, & *adduxerunt eucharistica*" Exod: xxxii: 4. 5. 6: quod illis qui ita tulerunt Nomen Jehovæ Dei in vanum, non remitti potuerit, quod significatur per quod non innocentes reddentur, constat a Jehovæ verbis ad Moschen de illis tunc, quæ sunt "Illum, qui peccaverit Mihi, *delebo e libro meo*: veruntamen vade, duc populum hunc in, quo loquutus sum tibi; *at in die visitationis meæ visitabo super iis peccatum eorum*" ibid: Vers: 33. 34.

8883. Quia non innocentem reddet Jehovah illum qui fert Nomen Ipsius in vanum, quod significet quod illa non remitti possint, constat ex illis quæ nunc supra n: 8882, explicata sunt.

8884. Vers: 8. 9. 10. 11. *Recordare diei sabbathi ad sanctificandum eum. Sex diebus laborabis, & facies omne opus tuum. Et dies septimus sabbatum Jehovæ Deo tuo, non facies ullum opus tu, & filius tuus, & filia tua, servus tuus, & ancilla tua, & bestia tua, & peregrinus tuus qui in portis tuis. Quia sex diebus fecit Jehovah cælum & terram, mare, & omne quod in illis, & quievit in die septimo; idcirco benedixit Jehovah diei sabbathi, & sanctificavit eum.* Recordare, significat perpetuum in cogitatione: diei sabbathi, significat in sensu supremo unionem Ipsius Divini ac Divini Humani Domini, in sensu interno conjunctionem Divini Humani cum cœlis, ita cœlum, & sic conjugium boni & veri ibi: ad sanctificandum eum, significat non violationem ullo modo: sex diebus laborabis, & facies omne opus tuum, significat pugnam quæ præcedit & præparat ad conjugium illud: & dies septimus sabbatum Jehovæ Deo tuo, significat bonum implantatum, & sic conjugium: non facies ullum opus tu, & filius tuus, & filia tua, servus tuus & ancilla tua, & bestia tua, & peregrinus tuus in portis tuis, significat quod tunc cœlum & beatitudo omnibus & singulis quæ in interno & in externo hominis: quia sex diebus fecit Jehovah cœlum & terram, & mare, significat regenerationem & vivificationem illorum quæ in interno & in externo homine: & omne quod in illis, significat omnium ibi: & quievit in die septimo, significat quod

quod tunc pax & bonum amoris: idcirco benedixit Jehovah diei septimo, significat quod tunc conjugium cœleste a Domino: & sanctificavit eum, significat quod nequaquam violari potest.

8885. Recordare, quod significet perpetuum in cogitatione, constat ex significatione recordari, cum dicitur de tali quod nequaquam obliviscendum est, quod sit perpetuum in cogitatione: perpetuum in cogitatione est quod universaliter ibi regnat; & id universaliter regnat apud hominem, quod perpetuo inest cogitationi ejus, etiam cum de aliis rebus meditatur, aut in negotiis est; cogitatio hominis involvit simul plura, nam est forma plurium quæ successive intraverunt; quæ ad manifestam perceptionem veniunt, illi sunt tunc in medio, & sic in luce visus interni, ac reliqua tunc sunt ad latera circumcirca; quæ in circuitibus sunt, in obscuro sunt, nec manifestantur, nisi cum objecta talia occurrunt, cum quibus consociata sunt, quæ autem adhuc remotiora sunt, & non sunt in plano ibi, sed vergunt deorsum, illa sunt talia quæ homo rejecit, & quæ averfatur; talia sunt mala & falsa apud bonos, ac bona & vera apud malos: in ipsa cogitatione hominis sunt quæ perpetuo ibi sunt, hoc est, quæ universaliter ibi regnant, quæ sunt intima ejus; ab his homo spectat illa quæ non perpetuo ibi sunt, hoc est, illa quæ nondum universaliter regnant, sicut extra se, & quoque sicut infra se, & sicut nondum affinia, ex quibus tunc potest eligere & sibi adjungere illa, quæ cum intimis conveniunt, ex quibus adjunctis & tandem consociatis intima, hoc est, universaliter regnantia corroborantur; hoc fit per nova vera apud bonos, ac per nova falsa, aut per applicationes sinistras verorum, apud malos. Porro sciendum, quod id quod universaliter regnat, sit quod insinuatum est ipsi voluntati, nam ipsa voluntas est intimum hominis, quia illa formata est ex amore ejus; quicquid enim homo amat, hoc vult, & quod supra omnia amat, hoc intime vult; intellectus autem inservit ad manifestandum illa, quæ homo vult, hoc est, quæ amat, coram aliis, & quoque inservit ad flectendum aliorum voluntates per ideas varie formatas ad condescendentiam: quum hoc fit, etiam ex voluntate influit amor seu affectio in ideas intellectuales, ac per quandam speciem inspirationis vivificat & movet; ideæ illæ intellectuales apud bonos cum affectionibus, quæ voluntatis, unum faciunt; apud malos autem aliter nam apud hos cogitatio & voluntas intime quidem conveniunt, nam malum quod voluntas vult, hoc intellectus cogitat ut falsum malo conveniens: sed hic consensus non patet coram hominibus in mundo, nam ab infantia discunt aliud, loqui quam cogitant, & aliud facere quam volunt; verbo, discunt interiorem suum hominem separare ab exteriori, & in hoc formare aliam voluntatem & quoque aliam cogitationem, quam quæ est in interiori; & sic per exteriorem mentiri bonum prorsus contra interiorem, qui eodem instanti malum vult, & quoque imperceptibiliter cogitat; sed qualis est voluntas & cogitatio interior, patet in altera vita ut in clara luce, nam ibi auferuntur externa, & denudantur interna.

8886. Diei sabbathi, quod significet in sensu supremo unionem Divini ac Divini Humani Domini, in sensu interno conjunctionem Divini Humani in

Z

cœlis,

cœlis, ita cœlum, & sic conjugium boni & veri ibi, constat ex illis, quæ prius n : 8495, ostensa sunt ; quia talia significabantur per sabbathum, idcirco illud in Ecclesia repræsentativa fuit sanctissimum, ac illud quod perpetuo cogitandum, hoc est, quod universaliter regnat ; turum est ; quod hoc faciat vitam hominis, videatur n : 8853 ad 8858. 8885. Gens Israelitica quidem non cogitavit de unione Divini ac Divini Humani Domini, nec de Ipsius unione cum Cœlo, nec de conjunctione boni & veri in cœlo, quæ per sabbathum significabantur, quia prorsus in externis erant absque interno ; sed ilis injunctum fuit sabbathum sanctissimum habere, ut repræsentarentur in cœlo Divina & cœlestia illa : quomodo cum his se habuerit, patet ex illis quæ de Gente illa, & de repræsentativo Ecclesiæ apud illam prius n : 3147. 3479. 3480. 3881. fin : 408. 4281. 4288. 4289. 4293. 4307. 4444. 4580. 4680. 4825. 4844. 4847. 4891. 4912. 6304. 6306. 7048. 7051. 7301. fin : ostensa sunt.

8887. Ad sanctificandum illum, quod significet non violationem ullo modo, constat ex illis quæ de sabbatho mandata sunt, de quibus n : 8465, & ex illis quæ de sabbathi sanctificatione hic sequuntur, nempe “ Sex diebus laborabis, & facies opus tuum, & dies septimus sabbathum Jehovæ Deo tuo, non facies ullum opus tu, & filius tuus, & filia tua, & peregrinus tuus qui in portis tuis : quia sex diebus fecit Jehovah cœlum & terram, mare, & omne quod in illis, & quievit in die septimo ; idcirco benedixit Jehovah diei sabbathi, & sanctificavit eum : ” ex quibus constat, quod per sanctificare sabbathum significetur non violare ullo modo : in sensu autem interno, quod non violanda ullo modo quæ per sabbathum significantur, quæ sunt Unio Divinæ Essentiæ Domini cum Essentia Humana Ipsius, tum Hujus unio cum cœlis, & in his inde conjunctio boni & veri, n : 8886 ; nam si hæc violantur, perit apud illum hominem vita spiritualis, & fit vita mere naturalis, & dein sensuallis ; & tunc falsum loco veri & malum loco boni arripitur ; nam hæc tunc universaliter regnant apud illum.

8888. Sex diebus laborabis, & facies omne opus tuum, quod significet pugnam quæ præcedit & præparat ad conjugium illud, constat ex significatione sex dierum, quod sint pugnae status ; quod sex sint pugna, videatur n : 720. 737. 900 ; & quod dies status, n : 23. 487. 488. 493. 2788. 4850. 5672. 5962. 6110. 8426 ; & ex significatione laborare & opus suum facere, quod sit agere illa quæ vitæ necessaria sunt, hic quæ vitæ spiritualis, hoc est, vitæ in cœlo. Præterea per pugnam quæ præcedit & præparat ad conjugium cœleste intelligitur pugna spiritualis seu tentatio ; homo enim antequam intrat in conjugium cœleste, hoc est, antequam regeneratur, in pugna est contra mala & falsa apud semet ; nam hæc removenda sunt, antequam verum & bonum, quæ a Domino, possunt recipi : illa, nempe mala & falsa, remonentur per vera fidei, per hæc enim homo non modo discit quid bonum est, sed etiam ducitur ad bonum ; hic status est primus hominis qui regeneratur, ac vocatur status qui præcedit & præparat ad conjugium cœleste ; cum autem homo in bono est, & per bonum ducitur a Domino, tunc in Conjugio cœlesti

CAPUT VIGESIMUM. 179

lesti est, ita in cœlo, nam Conjugium cœleste est cœlum; prior status est, qui significatur per sex dies qui præcedunt septimum, & posterior status per diem septimum; de binis illis statibus apud hominem, videatur n: 7923. 8505. 8506. 8510. 8512. 8516. 8539. 8643. 8648. 8658. 8685. 8690. 8701. 8722. Quia per sabbathum significatur conjugium cœleste, quod est cœlum, ideo Regnum Domini in cœlis vocatur perpetuum sabbathum, ita perpetua quies & pax, nec ibi amplius sex dies laboris.

8889. Et dies septimus sabbathum Jehovæ Deo tuo, quod significet bonum implantatum & sic conjugium, constat ex significatione sabbathi, quod sit conjugium cœleste, de qua supra n: 8886, ita bonum per vera implanta- tum, & postea ab his formatum, nam bonum apud hominem non prius est bonum spirituale quam cum formatum est a veris; & cum formatum est, tunc est conjugium cœleste, nam hoc est conjunctio boni & veri, ac est ip- sum cœlum apud hominem; inde quoque est quod dies septimus significet statum sanctum; quod dies sit status, videatur n: 8888, & quod septem sint sanctum, n: 395. 433. 716. 881. 7265.

8890. Non facies ullum opus tu, & filius tuus, & filia tua, servus tuus & ancilla tua, & bestia tua, & peregrinus tuus qui in portis tuis, quod signi- ficet quod tunc cœlum & beatitudo omnibus & singulis quæ in interno & ex- terno hominis, constat ex significatione non facere ullum opus, quod sit quies & pax, ita cœlum nam cum homo in cœlo est, absque omni sollicito, irre- quieto, & anxio est, & cum absque his, est ei beatitudo; & ex significatione tu, filii tui, filiæ tuæ, servi tui, ancillæ tuæ, bestiæ tuæ, peregrini in portis tuis, quod sint omnia & singula quæ in interno & in externo hominis; nam per tu significatur ipse homo, per filium significatur intellectuale ejus, per fi- liam voluntarium, utrumque in interno homine; per servum significatur na- turale quoad verum, & per ancillam naturale quoad bonum, ita utrumque quod in externo homine; per bestiam autem significatur affectio in commu- ni, & per peregrinum in portis scientificum in communi, ita omnia & singu- la: quod filius sit intellectuale est quia est verum, nam vera constituunt in- tellectuale; & quod filia sit voluntarium, est quia est bonum, nam bona con- stituunt voluntarium; quod filius sit verum, ita intellectuale, videatur n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 2803. 2813. 3373. 3704. 4257; quod filia sit bonum, ita voluntarium, n: 489. 490. 491. 2362. 3024; quod servus sit naturale quoad verum, n: 3019. 3020. 3409. 5305. 7998; quod ancilla sit naturale quoad bonum, n: 2567. 3835. 3849; quod bestia sit affectio in communi, n: 45. 46. 142. 143. 246. 714. 715. 2179. 2180. 3218. 5198. 7523. 7872, & quod peregrinus sit qui instruitur in Ecclesiæ veris, n: 1463. 4444. 8007. 8013, inde scientificum in portis, est scientificum in communi, nam scientificum in communi est in portis, hoc est, in introitu ad vera quæ Ecclesiæ.

8891. Quia sex diebus fecit Jehovah cœlum & terram & mare, quod sig- nificet regenerationem & vivificationem illorum quæ in interno & in externo homine, constat ex significatione sex dierum, quod sint status pugnæ, de qua

mox supra n: 8888 ; & cum prædicatur de Jehovah, hoc est, Domino, quod sit labor cum homine, antequam regeneratur, n: 8510 ; ex significatione cœli & terræ, quod sit Ecclesia seu Regnum Domini in homine, cœlum in interno & terra in externo, de qua n: 82. 1411. 1733. 1850. 2117. 2118 fin: 3355 fin: 4535, ita est homo regeneratus, hoc est, qui novam vitam nactus est, sic vivificatus ; & ex significatione maris, quod sit sensuale adhærens corporeo hominis, de qua n: 8872. In hoc Versu agitur de sanctificatione diei septimi, seu de institutione sabbathi, & describitur per quod “ *Jehovah sex diebus fecit cœlum & terram, mare & omne quod in illis, & quievit in die septimo, idcirco benedixit Jehovah diei septimo, & sanctificavit illum ;* ” qui non ultra sensum literæ cogitant, illi non aliter credere possunt, quam quod creatio, quæ describitur in Capite Primo & Secundo Geneseos, sit creatio Universi, & quod sex dies fuerint intra quos creata sunt cœlum, terra, mare, & omnia quæ in illis, & tandem homo ad similitudinem Diei : sed quis non, qui singula expendit, videri potest, quod non creatio universi ibi intellecta sit ; sunt enim ibi talia, quæ ex sensu communi sciri possunt, quod non ita sit ; sicut quod dies fuerint antequam sol & luna, quod lux & tenebræ, & quod egerminatæ herbæ & arbores ; & tamen quod per illa luminaria lux data sit, ac distinctum in lucem & tenebras, & sic facti dies : in sequentibus ibi etiam similia sunt, quæ vix ab aliquo, qui interius cogitat, agnoscuntur quod ita esse potuerint, sicut quod sœmina ex costa viri ædificata sit ; tum quod binæ arbores in paradiso positæ sint, ex quarum unius fructu edere interdictum ; & quod serpens ex una loquutus sit cum uxore hominis, qui mortalium sapientissimus fuerat, & per loquelam suam, quæ erat ex ore serpentis, deceperit utrumque ; & quod universum genus humanum, usque ad tot millia millium, idcirco damnarentur inferno : hæc & similia ibi non possunt non ad primam cogitationem apparere paradoxa illis, qui aliquid dubii de sanctitate Verbi foveant, & dein inducere ad negandum Divinum ibi : attamen sciendum, quod omnia & singula ibi usque ad minimam jotham Divina sint, ac in se contineant arcana, quæ coram Angelis in cœlis ut in clara die patent ; quod ita sit, est causa, quia Angeli Verbi sensum non vident secundum litteram, sed secundum illa quæ inibi sunt, quæ sunt spiritualia & cœlestia, ac in his Divina ; illi, cum Primum Caput Geneseos legitur, non percipiunt aliam creationem quam novam hominis, quæ Regeneratio vocatur ; hæc ibi descripta est ; ac per Paradisum sapientia hominis e novo creati ; per binas arbores in medio ejus binæ illius hominis facultates, nempe voluntas boni per arborem vitæ, ac intellectus veri per arborem scientiæ ; & quod vetitum fuerit edere ex hac arbore, erat quia homo regeneratus seu e novo creatus non amplius debet duci per intellectum veri sed per voluntatem boni, & si aliter quod novum vitæ ejus pereat ; de quibus videantur n: 202. 337. 2454. 2715. 3246. 3652. 4448. 5895 fin: 5897 fin: 7877. 7923. 7992. 8505. 8506. 8510. 8512. 8516. 8539. 8643. 8648. 8658. 8690. 8701. 8722 ; consequenter quod per Adamum seu Hominem & per Chavvam uxorem ejus ibi intellecta sit nova Ecclesia, & per esum ex arbore scientiæ, illius Ecclesiæ lapsus

CAPUT VIGESIMUM. 181

lapsus a bono ad Verum, consequenter ab amore in Dominum & erga proximum ad fidem absque illis, & hoc per ratiocinationem ex proprio intellectuali, quæ ratiocinatio quod sit serpens, videatur n: 185. 196. 197. 6398. 6399. 6949. 7293. Ex his patet, quod Historica de Creatione, deque Primo Homine, & de Paradiso, sint Historica facta, quæ Cœlestia & Divina in se continent, & hoc secundum morem in Antiquis Ecclesiis receptum; qui mos etiam inde emanavit ad plures qui extra Ecclesiam erant, qui similiter finxerunt Historica, & arcana illis involvebant; ut patet a scriptoribus Antiquissimorum temporum: in antiquis enim Ecclesiis notum fuit, quid talia quæ in mundo sunt, significabant in Cœlo; nec gesta rerum illis tantifuerunt, ut illa describerent, sed illa quæ cœli erant; hæc mentes eorum occupabant, ex causa quia interius cogitabant quam hodie, & sic cum angelis communicabant, idcirco illis jucundum fuit talia connectere; ad illa vero quæ sancta haberentur in Ecclesiis, ducebantur a Domino; inde concinnabantur talia quæ plene correspondebant. Ex his constare potest, quid intelligitur per Cœlum & terram in Primo Versu Primi Capitis Geneseos, quod nempe Ecclesia interna & externa; quod illa per cœlum & terram significantur, constat quoque ex locis apud Prophetas, ubi dicitur de novo cœlo & nova terra, per quæ quod intelligatur nova Ecclesia, videatur n: 82. 1411. 1733. 1850. 2117. 2118 f. 3355. f. 4535: ex his nunc patet, quod per sex diebus fecit Jehovah cœlum & terram & mare, significetur regeneratio & vivificatio illorum quæ in interno & in externo homine.

8892. Et omne quod in illis, quod significet omnium ibi, nempe vivificatio, constat absque explicatione.

8893. Et quievit in die septimo, quod significet quod tunc pax & bonum amoris, constat ex significatione quiescere, quod sit pax; & ex significatione diei septimi, quod sit status cœlestis amoris, de qua n: 84. 85. 86. 87; & inde sanctum, n: 395. 433. 716. 5265. 5268; quod per quietem in die septimo significetur pax & bonum amoris, est quia homo antequam regeneratus seu e novo creatus est, in intranquillo ac irrequieto est, nam tunc pugnat vita naturalis ejus cum vita spirituali; ac illa vult dominari super hanc; inde tunc Domino est labor, nam pugnat pro homine contra inferna quæ impugnant; ast ut primum implantatum est bonum amoris, cessat pugna & fit quies, introducitur enim tunc in cœlum, ac ducitur a Domino secundum leges ordinis ibi, ita in pace: hæc significantur per quietem Jehovah in die septimo.

8894. Idcirco benedixit Jehovah diei septimo, quod significet quod tunc conjugium cœleste a Domino, constat ex significatione benedicere, quod sit disponi in ordinem cœlestem, ac donari bono amoris, de qua n: 3017. 3406. 4981. 8674; & ex significatione diei septimi, quod sit status cœlestis amoris, de qua n: 84. 85. 86. 87, ita conjugium cœleste, nam conjugium cœleste est conjunctio boni & veri, quæ est cœlum in homine; quod sabbatum sit illud conjugium, videatur n: 8495. 8510.

8895. Et sanctificavit eum, quod significat quod nequaquam violari potest, constat ex significatione sanctificare, cum agitur de conjugio cœlesti apud hominem.

minem regeneratum, quod sit non violabile, de qua supra n: 8887; nam sanctum Domini apud hominem non violari potest, ita nec homo qui sanctum Domini recipit, hoc est, qui in bono amoris est, proinde qui in cœlo.

8896. Vers: 12. *Honora patrem tuum & matrem tuam, propterea ut prolongentur dies tui super terra, quam Jehovah Deus tuus dat tibi*, Honora patrem tuum & matrem tuam, significat amorem pro bono & vero; in sensu supremo pro Domino ac pro Regno Ipsius: propterea & prolongentur dies tui super terra, significat inde statum vitæ in cœlo: quam Jehovah Deus tuus dat tibi, significat ubi Divinum, ut inde influxus.

8897. Honora patrem tuum & matrem tuam, quod significet amorem pro bono & vero, in sensu supremo pro Domino & pro Regno Ipsius, constat ex significatione honorare, quod sit amare, nam honor in spiritali sensu est amor; ex causa, quia in cœlo unus alterum amat, & cum amat etiam honorat; inest enim amor honori; honor absque amore ibi renuitur, imo respuitur, quia est absque vita ex bono; & ex significatione patris, quod sit bonum, de qua n: 3703. 5580. 5902. 6050. 7833. 7834; & in supremo sensu Dominus quoad Divinum Bonum, n: 15. 1729. 2005. 2803. 3704. 7499. 8328; causa quod Dominus in supremo sensu sit Pater, est quia Ipse dat vitam novam homini, & per illum ut homo sit filius & hæres Regni Ipsius; & ex significatione matris, quod sit Verum, de qua n: 3703. 5580; & in supremo sensu Dominus quoad Divinum Verum, ita regnum Ipsius, nam Divinum Verum quod procedit a Domino facit cœlum: Causa quod Divinum Verum Domini faciat cœlum, est quia Dominus quoad Divinum Bonum in altera vita est Sol, & quoad Divinum Verum est Lux; Divina hæc Lux ex Domino ut Sole est quæ illuminat mentes Angelicas ac implet intelligentia & sapientia, & facit ut Angeli lucis sint. Divinum Bonum inest Divino Vero, sicut calor ex sole inest luci tempore veris ac æstatis in mundo.

8898. Propterea ut prolongentur dies tui super terra, quod significet inde statum vitæ in cœlo, constat ex significatione prolongari, quod prædicetur de bono & ejus augmento, de qua sequitur; ex significatione dierum tuorum, quod sint status vitæ, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462. 3785. 4850. 5672. 5962. 6110. 7680. 8426; & ex significatione terræ, hic terræ Canaanis, quia ad filios Israelis dicitur, quam Jehovah Deus tuus dat tibi, quod sit regnum Domini, de qua n: 1413. 1437. 1607. 1868. 3038. 3481. 3686. 3705. 4447. 4240. Quod prolongari prædicetur de bono & ejus augmento, est causa quia prolongatio dierum est duratio temporis vitæ, & in cœlo non est tempus nec spatium, sed pro illis status; idcirco prolongari, quia prædicatur de statu quoad bonum est augmentum ejus: quod longitudo dicatur de bono, & latitudo de vero, videatur n: 1613. 4482; & quod in cœlo non sint spatia, sicut nec tempora, sed loco illorum status, n: 1274. 1382. 2625. 2788. 2837. 3254. 3356. 3404. 3938. 4321. 4814. 4882. 4901. 4918. 5606. 6110. 7218. 7381.

CAPUT VIGESIMUM. 183

8899. Quam Jehovah Deus tuus dat tibi, quod significet ubi Divinum & inde influxus, constat ex eo, quod hæc dicantur de cœlo, quod hic significatur per terram, n : 8898 ; inde Jehovah Deus est Divinum ibi, & dare est influxus, nam cœlum in communi apud omnes, & in particulari apud unumquemvis, est receptio influxus a Divino. Quod talia significantur per præceptum de honorandis parentibus, videri potest alienum, quia distat a sensu literæ ; sed sciendum, quod præcepta decalogi pro normis sint tam illis qui in mundo sunt, quam illis qui in cœlo ; sensus literæ seu externus pro illis qui in mundo, & sensus spiritualis seu internus pro illis qui in cœlo, & inde uterque sensus, tam externus quam internus, pro illis qui dum in mundo etiam in cœlo sunt, hoc est, pro illis qui in bono vitæ secundum veram doctrinæ sunt : quod præcepta decalogi etiam sint pro illis qui in cœlo sunt ; patet a sensu interno omnium quæ in Verbo, & evidenter ex eo, quod quæ Jehovah Deus, hoc est, Dominus, Ipse loquitur, non solum sint pro hominibus aut mundo, sed etiam pro Angelis, imo pro toto cœlo, nam Divinum Verum, quod procedit a Domino, transfluit cœlum, & pervadit usque ad hominem ; ita hæc decem præcepta, quæ Ipse Dominus e monte Sinai loquutus est ; quia hæc non solum pro illis qui in mundo, sed etiam pro illis qui in cœlo, dicta sunt, ideo non potuerunt percipi similiter utrinque, sicut hoc præceptum, quod honorarent patrem & matrem propterea ut prolongarentur dies eorum super terram, quam Jehovah Deus daret illis ; in cœlo enim non conveniunt parentes & liberi, sicut in terra, quare pro Patre ibi est Dominus, & pro Matre est Regnum Ipsius ; nec de illis in cœlo dici potest quod prolongarentur dies, quia vivunt ibi in æternum ; nec ibi intelligi potest terra, sicut in hoc præcepto terra Canaan, sed pro illa Canaan coelestis seu cœlum. Quia per patrem & matrem intelligitur Dominus & Regnum Ipsius, idcirco præceptum hoc est quartum in ordine, & sanctitate excedit sequentia ; præceptum de cultu Jehovah, hoc est, Domini, est primum & secundum, quia sanctissimum ; dein præceptum de sabbatho, quia per hoc in supremo sensu significatur unio Ipsius Divini ac Divini Humani in Domino ; post hoc sequitur præceptum de honorandis parentibus, quia per hoc significatur Amor Domini, & inde amor boni & veri quæ a Domino. Quoniam hæc per hoc præceptum significantur, idcirco contemptus parentum recensetur inter crimina, quæ significantur per effundere sanguinem, Ezech : **xxii** : 6. 7. ; ac ideo filii inobedientes & refractarii lapidabantur, Deut : **xxi** : 18 ad 22.

8900. Quod per Patrem intelligatur Dominus, & per Matrem Regnum Ipsius, mox supra n : 8898, ostensum est : sed ne fortassis hæreat mens, nuper Matrem in sensu interno intelligatur Regnum Domini seu Cœlum, licet hæc illis, quæ superius dicta sunt, adjicere : in verbo per matrem intelligitur Ecclesia, n : 289. 4257. 5580, quæ quoque ideo vocatur jam sponsa jam uxor Domini ; & quia Regnum Domini est idem cum Ecclesia, solum cum hac differentia, quod Regnum Domini in terra dicatur Ecclesia, ideo illud quoque per matrem significatur ; inde filii ex illa matre nati sunt vera, & vocantur filii regni, Matth : **xiii** : 38 ; n : 3373 : est etiam Regnum Domini patria

patria omnibus illis qui ibi sunt, & patria est mater in sensu naturali, sicut Ecclesia in spirituali.

8901. Verſ: 13. *Non occides, significat non vitam spirituales alicui adimere, tum non fidem & charitatem exſtinguere; ut & proximum non odio habere.*

8902. Non occides, quod ſignificet non vitam ſpiritualem alicui adimere, tum non fidem & charitatem exſtinguere, ut & proximum non odio habere, conſtat ex ſignificatione occidere, quod ſit privare vita ſpirituale; quod occidere in ſenſu interno id ſit, eſt quia in illo ſenſu de vita ſpirituale ſeu de vita cæli apud hominem agitur: & quia vita ſpiritalis ſeu vita cæli apud hominem eſt vita fidei & charitatis, idcirco per non occidere etiam ſignificatur non fidem & charitatem apud aliquem exſtinguere. Quod non occidere etiam in ſenſu interno ſit non odio habere proximum, eſt quia is qui odio habet, continue vult occidere, & quoque actu occideret, niſi obſtaret timor pænæ, jacturæ vitæ, famæ, & alia ſimilia; odium enim eſt ex malo, contrarium Charitati, nec ſpirat niſi necem ejus quem odio habet, in mundo necem corporis ejus, in altera vita necem animæ: hoc intelligitur per Domini verba apud Matthæum “Audiviftis quod veteribus dictum ſit, *non occides, quiſquis autem occiderit*, obnoxius erit iudicio: Ego vero dico vobis, quod *quiſquis irafciſtur fratri ſuo temere*, obnoxius erit iudicio; quicumque vero dixerit fratri ſuo *raka*, obnoxius erit ſynedrio, quicumque autem dixerit ſtultus, obnoxius erit gehennæ ignis” v: 21. 22. ſeq: odium contra proximum intelligitur per irafci temere fratri ſuo, & ejus increſcentiæ gradus deſcribuntur per dicere ei *raka*, & vocare illum ſtultum; quod ira ſit averſio a charitate, & ex malo, ita odium, videatur n: 357. 4164. 5034. 5798. 5887. 5888. Quod occidere in ſenſu interno ſit vitam ſpiritualem alicui adimere, proinde fidem & charitatem exſtinguere, conſtat ex locis pæne omnibus in Verbo, ubi occiſio memoratur ſeu occidere dicitur, prout apud Eſaiam “Ecce dies Jehovæ venit crudelis & indignationis, & excandefcentiæ & iræ; ad ponendum terram in vaſtatem, & peccatores ejus perdat ex ea: tunc ſtellæ cœlorum & ſidera illorum non lucebunt luce ſua, obtenebrabitur ſol in ortu ſuo, & luna non ſplendere faciet lucem ſuam: viſitabo ſuper orbem malitiam, & luna non ſplendere faciet lucem ſuam: viſitabo ſuper orbem malitiam, & ſuper impios iniquitatem illorum: rarum reddam hominem præ auro puro, & filium hominis præ auro Ophiris: *omnis inventus confodietur*, & omnis congregatus *cader gladio*; infantes illorum allidentur in oculis illorum; ſpoliabuntur domus illorum, & uxores illorum ſuprabuntur; *arcus juvenes allident*, filiis non parcat oculus” XIII: 9 ſeqq; agitur hic de ultimo tempore Eccleſiæ, quando nulla amplius fides & charitas, quod tempus eſt dies Jehovæ crudelis, plenus indignationis, excandefcentiæ & iræ; quiſque videre poſteſt, quod aliud quid hic intelligatur, quam quod nude dictant verba; ſed quod intelligitur, non ſciri poſteſt quam ex ſignificativis vocum in ſenſu ſpirituale, in quo ſenſu quod terra ſit Eccleſia, videatur n: 566. 662. 1067. 1262. 1413. 1607. 1733. 1850. 2117. 2918 ſin: 2228. 3155. 4447. 4535. 5577.

5577. 8011. 8732, inde ponere terram in vastitatem, & perdere peccatores ab ea, significat hominem Ecclesiæ tunc absque fide & charitate; quod stellæ & sidera sint cognitiones veri & boni, videatur n: 2120. 2495. 2849. 4697, quæ dicuntur non lucere luce sua, cum non amplius illustrentur a luce cœli quæ influit per fidem charitatis; quod Sol sit Amor in Dominum, & Luna fides in Ipsum, n: 2120. 2441. 2495. 3636. 3643. 4060. 4321 fin: 4696. 5097. 5377. 7078. 7083. 7171. 7173. 8644. 8812, inde obtenebrari solem in ortu suo, significat amorem in Dominum non existere posse apud hominem, & lunam non splendere facere lucem suam, significat nec existere posse charitatem & fidem; ita hominem non amplius posse regenerari; rarum reddere hominem præ auro puro, & filium hominis præ auro ophiris, significat bonum non amplius videri, nec verum, nam per hominem significatur bonum Ecclesiæ, n: 4287. 8547, & per filium hominis Verum ex bono, in supremo sensu Divinum Verum procedens a Domino, n: 1724. 1733. 2813. 3704; omnis inventus confodietur significat quod omnes perituri ex malo falsi, & omnis congregatus cadet gladio, significat quod perituri ex falso, quod confodi sit perire ex malo falsi, n: 4503, & cadere gladio, perire ex falso, n: 2799. 4499. 7102. 8294; infantes allidi, significat quod innocentiam prorsus extincturi, nam infantes sunt innocentia, n: 430. 2126. 3183. 3494. 5608; uxores stuprabuntur, significat quod bona veri pervertentur a malis falsi, uxores enim sunt bona veri, n: 2517. 4510. 4823. 7022, & stuprari est perverti, n: 2466. 4865; arcus juvenes allident, significat quod vera boni per doctrinas falsi ex malo peritura, arcus enim est doctrina veri, & in opposito sensu doctrina falsi, n: 2686. 6402. 8800, juvenes sunt vera confirmata, n: 7668; & filiis non parcat oculus illorum, significat quod qui intelligit vera usque exstinguet illa, nam filii sunt vera, n: 489. 491. 533. 1147. 2803. 2813. 3373. 4257. 5542, & oculus est intellectus veri, n: 2701. 4403 ad 4421. 4523 ad 4534; ex his nunc liquet, quid per prophetica illa intelligitur, nempe cum Ecclesia ad finem suum pervenit, omne verum & omne bonum sint peritura; patet etiam ex his, quod perfodi, allidi, verbo occidi, sit extinctio fidei & charitatis. Apud Jeremiam "Abripe eos sicut pecudem *ad mactationem*, & destina eos *ad diem occisionis*; quousque lugebit terra, & herba omnis agri exarescet, propter malitiam habitantium in ea, *consumentur bestię & avis*" xii: 3. 4, dies occisionis pro tempore vastatæ Ecclesiæ, quod est tempus ejus ultimum, cum non amplius est fides quia nulla charitas; lugebit terra pro Ecclesia; herba omnis agri exarescet pro quod omne verum Ecclesiæ; consumentur bestię & avis pro quod bona & vera; quod terra sit Ecclesia, videatur mox supra; quod herba agri sit verum Ecclesiæ, n: 7571, quod ager sit Ecclesia, n: 2971. 3310. 3766; quod bestię sint bona & affectiones boni, n: 45. 46. 142. 143. 246. 714. 715. 718. 1823. 2179. 2180. 3218. 3519. 5198; quod aves sint vera & affectiones veri, n: 5149. 7441; ex his constare potest, quis sensus internus illorum verborum est, & quoque quod spirituale & sanctum Ecclesiæ & cœli sit in singulis; quodque absque sensu interno nequaquam intelligeretur quid

dies occisionis, quid quod lugebit terra, quod exarescet herba omnis agri, quodque consumentur tunc bestiae & avis. Apud Sachariam "Sic Dixit Jehovah Deus tuus, *pasce oves occisionis*, quas possessores earum *occidunt*, nec reos se agnoscunt" xi: 4, oves occisionis pro illis qui in simplici bono, apud quas vera quæ fidei exstinguuntur non sua culpa, sed eorum qui docent. Apud Esaiam "Venturos radicabit Jacobus, efflorescet & florebit Israel, ita ut impleantur facies orbis proventu; num *juxta plagam percutientis percussit illum*, num *juxta cædem occisorum ejus occisus est*. Ecce Jehovah exiens e loco suo ad visitandum iniquitatem terræ, tunc revelabit terra *sanguines suos*, & non celabit *occisos suos*" xxvii: 6. 7. 21, hic quoque in sensu interno agitur de ultimo tempore Ecclesiæ, quando resuscitabitur Ecclesia nova, pereunte vetere; Jacobus pro illis qui in externo Ecclesiæ, Israel pro illis qui in interno; facies orbis pro Ecclesia in communi terra pro Ecclesia vetere; occisi pro illis apud quos non fides quia non charitas. Apud Eundem "Tu projectus es e sepulchro tuo sicut furculus abominabilis, *vestimentum occisorum, confossi gladio*; non adunaberis cum iis in sepulchro, nam terram tuam perdidisti, *populum tuum occidisti*" xiv: 19. 20; occisi pro illis qui privati vita spirituali; populum occidisti, pro quod destruxerit vera & bona fidei; ibi de Babele, per quam significatur prophanatio boni, n: 1182. 1283. 1295. 1306. 1307. 1308. 1321. 1322. 1326, tum vastatio ejus, n: 1327 fin: Apud Jeremiam "Audivi vocem filiae Zionis, suspirat, expandit manus suas vae jam mihi, *quia delassata est anima mea occisoribus*; discurrete per plateas Hierosolymæ, & videte quæso & cognoscite, & quærite in vicis ejus, si inveniatis virum, si sit faciens judicium, quærens veritatem" iv: 31. Cap: v: 1; filia Zionis pro Ecclesia cœlesti; occisores pro illis qui destrunt bona & vera; vir faciens judicium pro illis qui in veris ex bono. Apud Ezechielem "Prophanastis me apud populum meum pro pugillis hordeorum, & pro frustis panis, *ad occidendum animas quæ non mori debent*, & ad vivificandum animas quæ non vivere debent" xiii: 19; Occidere animas hic manifeste pro vitam spirituales adimere. Quia occidere etiam id significabat, ideo inter maledictiones erat super monte Ebal "Occidere socium in occulto; & accipere munus *ad occidendum animam sanguinis innocentis*" Deut: xxvii: 21. 25. Apud Matthæum "In consummatione sæculi tradent vos in tribulationem, & *occident vos*, & eritis odio habiti ab omnibus gentibus propter nomen meum" xxiv: 9: & apud Johannem "Jesus ad discipulos, veniet hora, *ut omnis qui occiderit vos*, putet cultum sacrum offerre Deo; & hæc facient, quia non cognoscent Patrem, nec Me" xvi: 2. 3, hic quoque per Occidere significatur privare vita spirituali, hoc est, fide & charitate, nam per discipulos significantur omnia veri & boni fidei & charitatis, n: 3488. 3858 f. 6397: quod non discipuli, ad quos Dominus loquutus est, hic intelligantur, patet ex eo quod ibi agatur de Consummatione Sæculi, quando Dominus venturus est in nubibus cœli, de qua discipuli quæsierunt, per quam intelligitur ultimum tempus Ecclesiæ, quo tempore discipuli non victuri erant, videatur n: 3488: similiter apud Marcum "Tradet frater fra-

trera

trem in mortem, & pater liberos, confurgent liberi contra parentes, & occident illos” XIII: 12, ibi etiam de ultimis temporibus agitur, ubi quoque per occidere significatur privare veris & bonis quæ fidei & charitatis, ita vita spirituali. Apud Lucam “Mittam ad eos Prophetas & Apostolos, *sed ex illis occident & persequentur*: a sanguine Abelis ad sanguinem Sachariæ Prophetæ requiretur a generatione hac” XI: 49. 51; prophetæ & apostoli in sensu spirituali pro veris & bonis Ecclesiæ; occidere pro extinguere illa; sanguis Abelis pro extinctione charitatis; Prophetæ quod sint vera doctrinæ ex Verbo, videatur n: 2534. 7269; sanguis Abelis quod sit extinctio Charitatis, n: 374. Similiter apud Johannem “*Sanguis sanctorum & prophetarum, ac occisorum, inventus est in Babylone*” Apoc: XVIII: 14, ibi etiam sanguis sanctorum & prophetarum pro extinctione boni & veri fidei & charitatis; occisi pro illis qui quoad vitam spirituales perierunt; quod sanguis sit violentia illata Charitati, ut & omne malum in genere, n: 374. 3005. tum prophanatio veri in specie, n: 4735. 4978. 7317. 7326. Quia per occisum seu confossum significatur extinctio boni & veri, & in Ecclesia Judaica omnia, quæ instituta sunt, erant repræsentativa spiritualium & cœlestium, quæ in Regno Domini, ac in supremo sensu Divinorum in Domino, quapropter quando confossus in agro jacens inventus fuit, talis processus expiandi populum mandatus est; quod nempe metirentur versus urbes *a Confosso jacente in agro*, & quod seniores urbis proximæ sumerent vitulam bovis, per quam labor nullus factus est, & super qua nondum jugum fuerat, ac deducerent ad fluvium rapidum & decollarent illam ibi sacerdotes filii Levi, ac tunc seniores urbis lavarent manus super vitula, & dicerent, quod manus eorum non effuderint sanguinem illum, nec oculi illorum viderint, & quod sic expiaretur sanguis” Deut: XXI: 1 ad 8; quis unquam sciret, cur talis processus institutus est propter confossum jacentem in agro, nisi ex sensu interno sciretur, quid significatur per confossum in agro, per urbem proximam, per vitulam, per fluvium rapidum, per lavationem manuum, & per reliqua ibi; per confossum in agro significatur verum & bonum extinctum, n: 4503, per agrum Ecclesia, n: 2971. 3310. 3766; per urbem doctrina veri, n: 402. 2450. 2943. 3216. 4492. 4493; per seniores urbis vera concordantia bono, n: 6523. 6525. 8578. 8585; per vitulam super qua nondum jugum verum nondum confirmatum, quid vitulus n: 1824. 1825; per lavationem manuum super vitula ad flumen rapidum, purificatio a malo illo, quia factum ex Zelo immoderato qui ignorantis quid verum: ex his sicut ex reliquis constare potest, quæ & quanta arcana in singulis Verbi continentur, quæ ne quidem ut arcana apparitura sunt, si credatur quod sensus literæ sit omne Verbi, ac ita quod non sanctius & cœlestius intus inibi lateat; cum tamen sensus literæ est pro homine in mundo; hoc est, pro homine naturali, at sensus internus pro homine in cœlo, hoc est, pro homine spirituali; inde patet quid præceptum de non occidere involvit, quod nempe non solum homo non occidendus quoad corpus, sed etiam non occidendus quoad animam, ita non solum non privandus vita in mundo, sed imprimis quod non privandus vita in cœlo: si Præceptum

illud non hoc simul involvisset, non ab Ipso Jehovah, hoc est, Domino, viva voce dictatum fuisset super monte Sinai cum tanto miraculo, omnes enim populi & gentes absque immediata revelatione sciunt, & quoque leges eorum faciunt, quod homo non accidendus, sicut etiam quod non adulterandum, non furandum, non testandum false; nec credendum quod Gens Israelitica tam stupida fuerit, ut quæ omnes in universo terrarum orbe sciverunt, illa sola nesciverit; sed Verbum revelatum, quia ab Ipso Divino, insuper in finu suo altiora & universaliora recondit, nempe talia quæ cœli sunt, ita quæ non solum vitam corporis, sed etiam quæ vitam animæ seu vitam æternam concernunt; in hoc differt, distat, & eminent Verbum super omni alio scripto.

8903. *Non adulterabis, significat quod illa quæ doctrinæ fidei & charitatis sunt non pervertenda; ita non Verbum applicandum ad confirmanda mala & falsa; tum quod non leges ordinis invertendæ sint.*

8904. Non adulterabis, quod significet quod illa quæ doctrinæ fidei & charitatis sunt, non pervertenda; ita non verbum applicandum ad confirmanda falsa & mala; tum quod non leges ordinis invertendæ, constat ex significatione adulterare, mæchari & scortari, quod in sensu spirituali seu interno sint pervertere bona & falsificare vera quæ doctrinæ fidei & charitatis sunt; & quia hæc per adulterare significantur, etiam significatur applicare Verbum ad confirmanda mala & falsa, nam Verbum est ipsissima doctrina fidei & charitatis, & perversio veri & boni ibi, est applicatio ad falsa & mala: quod hæc significantur per adulterare & mæchari in sensu spirituali vix aliquis hodie scit, ex causa quia hodie intra Ecclesiam a paucis scitur quid spirituale, & qualiter hoc differt a naturali, & vix ab aliquo, quod correspondentia sit inter utrumque, & quidem talis, ut sistatur imago unius in altero, hoc est, repræsentetur spirituale in naturali; consequenter quod spirituale sit sicut anima, & naturale sicut ejus corpus, & sic per influxum & inde conjunctionem constituent unum, sicut in homine regenerato internus ejus homo qui etiam spiritualis vocatur, & externus qui etiam dicitur naturalis: quia talia hodie ignorantur, idcirco non sciri potest, quid adulterare ulterius significat, quam quoad corpus illegitime conjungi. Quia illa, ut dictum est, hodie ignorantur, licet causam dicere, cur adulterare in sensu spirituali significat pervertere illa quæ doctrinæ fidei & charitatis sunt, ita adulterare bona & falsificare vera; causa est, quæ arcana hodie, quod amor conjugialis descendat ex conjugio boni & veri, quod Conjugium cœleste vocatur; amor qui a Domino influit, qui est inter bonum & verum in cœlo, vertitur in amorem conjugialem in terra, & hoc per correspondentiam; inde est quod falsificatio veri sit scortatio, & perversio boni sit adulteratio in sensu interno; inde quoque est, quod qui in bono & vero fidei non sunt, nec in genuino amore conjugiale possint esse; tum quod qui in adulteriis capiunt jucundum vitæ, non amplius aliquid fidei possint recipere; dictum audiavi ab Angelis, quod ut primum aliquis adulterium committit in terra, & in eo capit jucundum, claudatur ei cœlum, hoc est, is renuat amplius recipere inde aliquid fidei & charitatis:

CAPUT VIGESIMUM. 189

tatis : quod hodie in regnis ubi Ecclesia a perplurimis adulteria pro nihilo reputentur, est quia Ecclesia est in fine suo, & sic non amplius aliqua fides, quia non charitas ; unum enim correspondet alteri, ubi nulla fides est falsum loco veri & malum loco boni, & inde fluit, quod adulteria non magis ut crimina reputentur ; nam clauso cœlo apud hominem talia ab inferno influunt : videantur quæ de his prius dicta & ostensa sunt, n : 2727 ad 2759. 4434. 4834. 4837. Quod mæchari & adulterari in sensu interno seu spiritali sit falsificare & pervertere vera & bona fidei & charitatis, proinde etiam confirmare falsum & malum per pravas applicationes e Verbo, constare potest a singulis locis in Verbo ubi adulterari, mæchari, & scortari nominantur, quod manifeste patebit a sequentibus, ut apud Ezechielem “ Fili hominis, notifica Hierosolymæ abominationes ejus ; *scortata es propter nomen tuum*, & effundisti *scortationes tuas* super omnem transeuntem : sumfisti de vestibus tuis, & fecisti tibi excelsa variegata, & *scortata es super illis* : accepisti vasa ornatus tui ex auro meo & ex argento meo quod dederam tibi, & feceras tibi imagines masculi : *scortata es cum illis* : sumfisti filios tuos & filias tuas, quas peperisti Mihi, & sacrificasti ; num parum *de scortationibus tuis*. *Scortata es cum filiis Ægypti*, vicinis tuis, magnis carne, & *multiplicasti scortationem tuam*, ad irritandum Me : & *scortata es cum filiis Aschuris*, cum satietas tibi nulla, *cum quibus etiam scortata es*, & tamen non saturata : & *multiplicasti scortationem tuam* usque ad terram negotiationis Chaldæam, & tamen in hoc non satiata es. *Mulier adultera* sub viro suo accipit alienos : omnibus *meretricibus* dant mercedem, tu vero *dedidisti mercedes tuas omnibus amasis tuis*, & remunerasti eos, ut venirent ad te e circuitu *in scortationibus tuis* : propterea *meretrix*, audi verbum Jehovæ, *judicabo te judiciis adulterarum*, & effundentium sanguinem ” xvi : 1 seqq ; quis non videre potest, quod per scortationes hic significantur falsificationes veri ac adulterationes boni ; & quis potest intelligere hic verbulum, nisi sciat quod scortatio talia significet, tum nisi sciat quid filii Ægypti, filii Aschuris, Chaldæa, cum quibus Hierosolyma dicitur scortata ; quod non cum illis ipsis populis scortata sit, patet ; dicendum itaque quid in sensu interno illa significant ; per Hierosolymam intelligitur Ecclesia perversa ; vestes ibi sunt vera quæ pervertuntur, inde falsa quæ agnoscuntur sunt excelsa variegata ; filii Ægypti sunt scientifica, filii Aschuris ratiocinia, Chaldæa prophanatio veri ; quod vestes sint vera, videatur n : 1073. 2576. 4545. 4763. 5248. 5319. 5954. 6914. 6917 ; quod excelsa sint cultus, excelsa variegata hic cultus falsi, n : 796 ; vasa ornatus ex auro & argento sunt cognitiones boni & veri, quod vasa sint cognitiones, n : 3068. 3079 ; quod aurum sit bonum, n : 113. 1551. 1552. 5658. 6914. 6917 ; argentum, verum boni, n : 1551. 2148. 2954. 5658 ; imagines masculi significat apparentias & similitudines veri : n : 2046 ; filii & filiæ, quas pepererunt, sunt vera & bona quæ perverterunt, quod filii sint vera, n : 489. 491. 533. 1147. 2623. 2803. 2813. 3373 ; quod filiæ bona, n : 482. 2362. 3024 ; quod filii Ægypti sint scientifica, per quæ perversio, n : 1164. 1165. 1186. 1462. 2588 fin : 4749. 4964. 4968. 5700. 5702. 6004. 6015. 6125. 6651. 6679. 6683. 6692

6692. 6750. 7296. 7779. 7926; Aschur quod sit ratiocinatio, per quam mediis scientificis vera fidei perversa, & bona ejus adulterata sunt, n: 119. 1286; multiplicare scortationem usque ad terram Chaldæam est usque ad prophanationem veri, quod Chaldæa sit prophanatio veri, n: 1368; inde patet, cur dicitur mulier adultera, tum meretrix: similiter ac de Babylone in Apocalypsi " Venit unus ex septem angelis habentibus septem phialas, & loquutus est mecum, dicens mihi, veni, monstrabo tibi *judicium meretricis magnæ* sedentis super aquis multis, *cum quâ scortati sunt reges terræ, & inebriati sunt vino scortationis ejus* inhabitantes terram: erat Babylon magna mater scortorum, & abominationum terræ" xvii: 1. 2. 5. Cap: xiv: 8. Cap: xviii: 3; quod Babylon sint qui pervertunt vera & bona Ecclesiæ sui dominii & sui quæstus causa, & hoc usque ad prophanationem, constat ex significatione Babelis n: 1182. 1283. 1295. 1304. 1306. 1307. 1308. 1321. 1322. 1326. 1327 f; inde est quod Babylon dicatur meretrix & mater scortorum; qui de sensu interno nihil sciunt, credent quod reges terræ, qui cum illa scortati sunt, significant reges in terra aut regna, sed non significant reges nec regna, sed vera fidei Ecclesiæ, cum quibus scortari est illa pervertere, quod reges sint vera fidei, videatur n: 1672. 2015. 2069. 3009. 4575. 4581. 4966. 4044. 6148; & quod terra sit Ecclesia, n: 566. 662. 1067. 1262. 1413. 1607. 1733. 1850. 2117. 2118 f. 2928. 3155. 4447. 4535. 5577. 8011. 8732; inebriati vino scortationis inhabitantes terram, est quod in errores & deliria redacti sint per falsa ex malo illi qui intra Ecclesiam sunt, inebriari enim est in errores per falsa ratiocinia & per pravas interpretationes Verbi duci, n: 1072; vinum est falsum ex malo, n: 6377, inde vinum scortationis est falsum ex perversione veri; quod terra sit Ecclesia, modo ostensum est; sedere dicitur super aquis multis, quia super falsis, nam aquæ in sensu genuino sunt vera, & in sensu opposito falsa, n: 729. 790. 8137. 8138. 8568. Quod adulterari & scortari sit pervertere bona & vera Ecclesiæ, constat manifeste etiam alibi apud Ezechielem " Duæ mulieres filiæ unius matris *scortatæ sunt in Ægypto*, in adolescentia sua *scortatæ sunt*, Ohola Samaria, & Oholiba Hierosolyma, *scortata est Ohola sub me, & dilexit amastros suos*, Assyrios propinquos, vestitos hyacintho, præfectos & duces, juvenes desiderii omnes, equites equitantes equis; *dedit scortationes suas super illos*, delectum filiorum Aschuris omnium: attamen *scortationes suas ex Ægypto non deseruit* nam *cum illis concubuerunt* in adolescentia sua: Oholiba *corruptit amorem suum præ illa, & scortationes suas super scortationes sororis suæ*; filios Aschuris adamavit; addidit ad *scortationes*, cum vidit viros pictos super pariete, imagines Chaldæorum, pictos minio, *& amavit eos ad aspectum oculorum suorum*; venerunt etiam ad illam *fili Babelis ad concubitum amorum*; *polluerunt illam per scortationem suam*; multiplicavit tamen *scortationes suas*, dum recordata est dierum adolescentiæ, *quibus scortata est in terra Ægypti*, adamavit *supra pellices illos*" xxiii: seqq: in his etiam nullus non videre potest, quod per scortationes intelligantur scortationes spirituales, hoc est, persiones boni & falsificationes veri, quæ Ecclesiæ; tum quod contenta in

in sensu interno non palescant, nisi sciatur quod significatur per filios Ægypti, per Assyrios seu filios Aschuris, per Chaldæam & per Babelem; nam quod illæ gentes non intelligentur, sed quod talia quæ sunt falsi liquer, cum illis enim non scortati sunt incolæ Samariæ & Hierosolymæ; sed quid per Ægyptum, Aschurem, Chaldæam & Babelem significatur, mox supra ostensum videatur. Ex sequentibus etiam constat, quod scortationes & adulteria in sensu interno sint falsificationes & persiones boni & veri, ita adulterationes horum; ut apud Hoscheam "Contendite cum matre vestra, contendite, quoniam illa non uxor mea, & Ego non maritus ejus, ut *removeat scortationes* a faciebus suis, & *adulteria sua*, ab inter ubera sua; filiorum ejus non miserebor, quia *filii scortationum illi*, quoniam, *scortata est mater illorum*, dicens, *ibo post amasios meos*, dantes panem meum, & aquas meas, lanam meam, & linum meum, oleum meum & potus meos: sed devastabo vitem ejus & ficum ejus, de quibus dixit *merces meretricia* illa mihi, quam dederunt mihi amasii mei" 11: 2 ad 12; per matrem in sensu interno hic intelligitur Ecclesia, n: 289. 2691. 2717. 4257. 5580. 8897; pariter per uxorem, n: 252. 253. 409. 749. 770, quæ non uxor dicitur, quia in veris perverfis, hoc est, falsis; per filios vera Ecclesiæ; hic falsa, quia dicuntur filii scortationum, n: 489. 491. 533. 2623. 2803. 2813. 2513. 3373. 3704. 4257; quid panis, quid aqua, quid lana & linum, tum oleum & potus, ut & vitis & ficus, ostensum est in suis locis, quod nempe sint bona amoris & charitatis, tum bona & vera fidei interiora & exteriora, at mala & falsa in sensu opposito, nam bona fiunt mala & vera fiunt falsa cum pervertuntur; quid panis videatur n: 276. 680. 2165. 2177. 3464. 3478. 3735. 3813. 4217. 4735. 4976. 5915. 6118. 6410; quid aquæ, n: 709. 790. 8137. 8138. 8568; quid linum, n: 7601; quid oleum, n: 886. 3728. 4582; quid potus, n: 3069. 3168. 3772. 8562; quid vitis, n: 1069. 5113. 6376; quid ficus, n: 4221. 5113; merces meretricia est falsum doctrinæ quod venditant pro vero. Apud Eundem "Populus meus lignum interrogat, & baculus ejus respondet illi, quia *spiritus scortationis seduxit*, & *scortati sunt* a sub deo suo; super verticibus montium sacrificant, & super collibus suffiunt, propterea *scortantur filiæ vestræ*, & *nurus vestræ adulterantur*: *si scortaris tu Israel*, ne reus fiat Jehudah; nonne visitavero super filias vestras, quia *scortantur*, & super nurus vestras quia *adulterantur*, quia *hæc cum scortis dividunt*, & *cum prostibulis sacrificant*" 14: 11 seqq: scortari sub deo suo pro pervertere verum, nam per deum in sensu interno significatur verum, & in opposito falsum, n: 2586. 2769. 2807. 2822. 4295. 4402. 4544. 7010. 7268. 7873. 8301. 8867; montes & colles sunt amores, hic amores sui & mundi, n: 795. 796. 1693. 2722. 6435; lignum quod interrogatur est bonum jucundi alijus cupiditatis, n: 643, baculus qui respondet est potentia imaginaria ex proprio intellectuali, n: 4013. 4015. 4876. 4936. 7011. 1026, quia dii significant in genuino sensu vera, & in opposito falsa, ideo falsificare vera & adulterare bona significatur per *scortati post deos alienos*, ut post baalam, post Molechum, post idola" Ezech: vi: 9. Levit: xx: 5, & alibi. Ex his nunc constare potest, quid per adulteria & scortationes intelligitur in sequen-

tibus

tibus his locis; apud Esaiam "Vos accedite huc filii præstigiatrix, *semen adulteri, & scortata est*; contra quem oblectatis vos, contra quem dilatatis os, & elongatis linguam, nonne vos nati prævaricationis, semen mendacii, qui *incalulistis in diis* sub omni arbore viridi" LVII: 3. 4. 5. Apud Eundem "Fiet in fine septuaginta annorum visitabit Jehovah Tyrum, ut *redeat ad mercedem meretriciam suam, & scortetur cum omnibus regnis terræ* super faciebus orbis" XXIII: 17. 18. Apud Jeremiam "Et dimisit vir uxorem suam, & abivit ab eo, & fuit viro alii; *scortata est cum sociis multis*; prophanasti terram *scortationibus tuis* & malitia tua: num vidisti quæ fecit averfa Israel, abiens hæc super omnem montem altum, & sub omnem arborem viridem, & *scortabaris ibi*: etiam perfida Jehudah soror ejus, abivit & *scortata est etiam illa*; ideo ut a voce *scortationis ejus* prophanaverit terram, *mæchata est cum lapide & ligno*" II: 1 ad 10. Apud Eundem "Hæc fors tua, quod oblita es Mei, & confisa es mendacio; *adulteria tua, & binnitus tui, scelus scortationi tuæ*, super collibus in agro vidi abominationes tuas; vae tibi Hierosolyma" XIII: 25. 27. Apud Eundem "Contra Prophetas; *adulteris plena est terra*, quia propter maledictionem luget terra, exaruerunt pascua deserti, quia tam Propheta quam Sacerdos hypocrisin exercent: in Prophetis Hierosolymæ etiam vidi obfirmationem horrendam, *adulterando & eundo in mendacio*; confirmarunt manus malorum; visionem cordis sui loquuntur non ex ore Jehovah" XXIII: 9, 10. seq: Apud Eundem "Fecerunt stultitiam in Israele, & *mæchati sunt cum uxoribus sociorum suorum*, & loquuti sunt verbum in Nomine Meo mendaciter quod non præcepi illis" XXIX: 23; ex his manifeste pater, quod adulterari & mæchari sit ex suo corde, hoc est, ex proprio, ita sicut suadent amores sui & mundi, explicare & pervertere Verbi vera; proinde loqui mendacia, hoc est, falsa, sicut aperte dicitur. Insuper apud Hoscheam "Ne læteris Israel, *quia scortatus es de sub deo tuo, dilexisti mercedem meretriciam* super omnibus arcibus frumenti" IX: 1. Apud Eundem "Loquutus est Jehovah ad Hoscheam; abi, accipe tibi *mulierem scortationum, & liberos scortationum*, quia *scortando scortatur terra* a post Jehovah" I: 2. Apud Nahum "Vae urbi sanguinum, *præ multitudine scortationum scorti*, boni gratia, magistræ præstigiarum, vendentes gentes *per scortationes suas*, & familias per præstigias suas" III: 4. Apud Moschen "Filii vestri erunt pascentes in deserto 40 annis, & *portabunt scortationes vestras* 40 annis, juxta numerum dierum quibus explorastis terram, dies singuli pro anno, portabitis iniquitates vestras" Num: XIV: 32. 34. Quia scortationibus in terra correspondebant falsificationes veri & adulterationes boni, ideo *pæna mortis erat adulteris*" Levit: XX: 10; & filia viri sacerdotis, *si prophanaverit se scortando*, igne combureretur" Levit: XXI: 9: tum *quod non aliqua filia in Israele exponeretur scortationi*" Levit: XIX: 29 pariter, quod non veniret *spurius* in congregationem Jehovah, ne quidem generatio ejus decima" Deut: XXIII: 3. Et quod non inferenda esset *merces meretricia* in domum Jehovah, quia abominatio" Deut: XXIII: 9. Ex his nunc plene constare potest, quid per adulterari significatur, quod nempe in sensu externo sit committere adulteria

in sensu interno repræsentativo colere idola & alios deos per talia quæ Ecclesiæ sunt, consequenter idolatrica externa & interna; in sensu autem interno spiritali significantur adulterationes boni & persiones veri: ex his evidenter patet, unde est, quod adulteria in se tam nefanda sint, ac dicantur abominationes, quod nempe inde, quia correspondent conjugio falsi & mali, quod est Conjugium infernale; & vice versa, cur Conjugia genuina sancta sunt, quod nempe inde, quia correspondent Conjugio boni & veri, quod est Conjugium Cœleste; imo amor conjugalis genuinus ex conjugio boni & veri descendit, ita e cœlo, hoc est, per Cœlum a Domino; at amor adulterii ex conjugio falsi & mali, ita ex inferno, hoc est, a diabolo.

8905. *Non furaberis, significat quod non alicui ejus bona spiritalia auferenda sint, & quod sibi non tribuenda illa quæ Domini sunt.*

8906. Non furaberis, quod significet quod non alicui ejus bona spiritalia auferenda sint, & quod sibi non tribuenda quæ Domini sunt, constat ex significatione furari, quod sit offerre alicui bona spiritalia; quod hæc per furari significantur, est quia divitiæ & opes in spiritali sensu sunt cognitiones boni & veri, in genere omnia illa quæ fidei & charitatis, hoc est, quæ vitæ spiritalis apud hominem sunt, quapropter illa alicui auferre, est in sensu spiritali furari: & quia omnia bona spiritalia, hoc est, omnia fidei & charitatis, sunt unice a Domino, & prorsus nihil ab homine, idcirco per furari etiam significatur sibi tribuere quæ Domini sunt; qui hoc faciunt, vocantur etiam fures & prædones apud Johannem “Amen dico vobis, qui non ingrediens est per januam in caulam ovium, sed descendit aliunde, is est fur & latro; qui vero ingrediens est per januam, pastor est ovium; Ego sum janua, per Me si quis introiverit, salvabitur, & ingreditur & egredietur, & pascuum inveniet; fur non venit, nisi ut furetur & mactet, & perdat, Ego veni ut vitam habeant, & abundantiam habeant” x: 1 ad 13; ingredi per januam in caulam ovium, est per Dominum, nam Dominus est janua, ut Ipse dicit; oves sunt qui in charitate & inde in fide; hi per dominum ingrediuntur, cum agnoscunt quod ab Ipso omne fidei & charitatis, nam hæc tunc ab Ipso influunt; at aliis tribuere illa, imprimis sibi, est auferre illa, ita mactare & perdere; qui semetipsis tribuunt illa quæ Domini sunt, etiam in operibus ponunt meritum, & semet faciunt justitiam, de quibus n: 1120. 1877. 2027. 2273. 2340. 2373. 2400. 3816. 4007 fin: 4175. 4943. 6388. 6389. 6390. 6392. 6393. 6478; hoc nunc est furari in spiritali sensu; & hoc obvenit Angelis in cœlo, cum ab homine legitur in Verbo furari, nam Angeli Verbum non nisi quam spiritaliter intelligunt. Simile per furari significatur apud Hoscheam “Quando sanavi Israelem, tunc revelata est iniquitas Ephraimi, & mala Samariæ, quia fecerunt mendacium, & fur venit, diffundit se turma foras; nonne circumdant illos opera illorum coram facibus meis; per malitiam suam lætificant regem, & per mendacia sua principes” vii: 1. 2. 3. Et apud Joelem “Venit dies Jehovæ, ante eum comedit ignis, & post eum inflammat flamma, sicut hortus Eden terra ante eum,

sed post eum desertum vastitatis ; sicut aspectus equorum aspectus illius, & sicut equites ita currunt, sicut sonitus curruum super verticibus montium ; in urbe discurrent, in muro currunt, *in domos ascendent, per fenestras ingredientur sicut fur* ; coram illo commota est terra, contremuerunt cœli, sol & luna atrati sunt, & stellæ contraxerunt splendorem ” 11 : 1 ad 10 ; agitur ibi de Ecclesiæ desolatione, cum falsa irrumpunt, & destruunt vera ; falsa hæc sunt fures qui ascendent domos & per fenestras ingredientur : quis non miraturus est, cur dicitur, quod dies Jehovæ erit sicut aspectus equorum, & quod tunc sicut equites current, in urbe discurrent, in muro current, in domos ascendent, per fenestras ingredientur, commovebitur terra, contremiscent cœli, atrabuntur sol & luna, & contrahent splendorem stellæ ; qui non de sensu interno aliquid scit, & qui in corde suo sanctitatem Verbi in dubium vocat, is dicet quod hæc solum voces sint absque Divino inibi recondito, & forte vocabit dictiones inanes ; at qui credit quod Verbum sanctissimum sit, quia Divinum, & insuper qui novit quod sensus internus sit, qui agit de Ecclesia, de Cœlo, deque Ipso Domino, is fatebitur quod singulæ voces ibi singula pondera sint ; quid itaque voces & dictiones ibi significant, paucis explicandum, dies Jehovæ est ultimus status seu ultimum tempus Ecclesiæ, cum non amplius verum, sed loco veri falsum ; ignis qui ante eum comedit, est mali cupido, flamma quæ post eum est falsi cupido inde aspectus equorum est intellectuale ratiocinans ex falso sicut ex vero, equites qui currunt sunt ratiocinantes, currus sunt doctrinalia falsi, urbs est ipsa doctrina, murus in quo currunt est essentiale falsum, domus quas ascendent est voluntarium hominis, fenestræ per quas ingredientur sunt intellectualia, fur est falsum quod aufert verum, terra quæ coram illo commovebitur est Ecclesia, etiam cœli qui contremiscent, sol est amor in Dominum, luna est fides in Ipsum, illa atrari dicuntur cum non amplius apparent ; stellæ sunt cognitiones boni & veri, quæ non amplius ex fide & amore ita e cœlo lucem habebunt, quod est contrahere splendorem ; ex his constare potest, quid hæc in communi involvunt, tum in quo sensu dies ille, seu ultimus status Ecclesiæ dicitur fur qui ascendet domos & ingredietur per fenestras, quod nempe sit falsum quod tunc occupabit totum hominem, tam ejus voluntarium quam ejus intellectuale, & sic auferet omne verum & bonum. Simile per furem significatur apud Obadiam “ Dixit Dominus Jehovih Edomo, *si fures venerint tibi, si eversores noctu quomodo excisus eris, nonne furabuntur quod illis satis* ” Vers : 5 ; similiter per furem seu furantem Sachar : v : 1 ad 4. Psalm : l : 17. 18. 19. Matth : vi : 19. 20. Sicut omnia statuta a Domino mandata filiis Israelis fundata sunt in Legibus ordinis quæ in Cœlo, hoc est, existentiam & essentiam suam traxerunt e mundo spirituali, idcirco etiam illa quæ de furtis lata sunt ; sicut quod *qui furatus bovem & vendens, quinque rependet, si pecudem quatuor* ” Exod : 21. 37 ; tum fur in percussione percussus, non sanguis, orto autem sole sanguis, fur rependet vel vendetur, si invenitur in manu ejus, restituet duplum ” Exod : xxii : 1. 2. 3. *Qui furatus fuerit virum, eumque vendiderit, sed inventus fuerit in manu ejus, moriendo morietur* ” Exod : xxi : 16 : si inventus

inventus vir, qui furatus fuerit animam de fratribus suis, de filiis Israelis, & quæstum fecerit in eo, dum vendiderit eum, occidetur fur hic, ut removéas malum e medio tui” Deut: xxiv: 7, viri ex filiis Israelis in sensu interno sunt qui in veris & bonis fidei, ita in sensu abstracto sunt fidei vera & bona, n: 5414. 5879. 5951, quare furari virum ex filiis Israelis, est auferre illa, & vendere illum est abalienare, & quoque facere ut serviant; vera enim & bona fidei, quia a Domino, in statu libero sunt, nec serviunt nisi soli Domino; at cum abalienantur, tunc in statum servum veniunt, nam serviunt alicui malo amoris sui vel mundi, ita alicui cupiditati corporeæ; inde Legis hujus derivatio & correspondentia: & quia tunc verum & bonum Ecclesiæ e libero fit servum, ita e vivo fit mortuum, ideo pæna, quæ effectus, est mors.

8907. *Non respondebis in proximum tuum testis mendacii, significat quod non bonum dicendum sit malum, nec verum falsum, ita nec vice versa malum dicendum bonum, & falsum verum.*

8908. *Non respondebis in proximum tuum testis mendacii, quod significet quod non bonum dicendum sit malum, nec verum falsum, ita nec vice versa malum dicendum sit bonum & falsum verum, constat ex significatione testis, mendacii, quod sit confirmatio falsi, testis quod sit confirmatio, videatur n: 4197, & quod mendacium sit falsum fidei, patebit a sequentibus; respondere in proximum, est ita dicere alicui; per proximum enim significatur unusquisque homo, ac in specie omnis qui in bono est, inque sensu abstracto ipsum bonum, n: 3419. 5025. 6704. 6706 ad 6711. 6818. 8123; inde non respondebis in proximum testis mendacii, in sensu interno est non dicere alicui falsum, hoc est, dicere bonum esse malum & verum falsum, nec vice versa. Quomodo hoc se habet, paucis explicandum est; omnis apud quem regnat amor sui aut mundi, hoc est, qui pro fine habet eminentiam seu honores aut opulentiam seu lucrum, illi non curant dicere & persuadere id injustum esse quod justum, & id justum esse quod injustum, ac ita agere testes mendacii; causa quod illi tales sint, est quia voluntas illorum prorsus subiecta est amoribus illis & eorum cupiditatibus, & ab illis prorsus occupata & possessa, & tunc intellectus, qui est altera pars mentis, quidem videre potest quid justum & aut injustum, sed non vult videre, voluntas enim valet supra intellectum, & per influxum persuadet, & tandem quoque occæcat; iidem illi nec conscientiam habent, neque sciunt, quod id conscientia sit dicere id justum quod justum est, non propter aliam causam quam quia justum est, hoc est, ex amore justitiae: qui tales sunt in mundo, iidem etiam tales sunt in altera vita, sed cum differentia, quod non tunc justum dicant injustum, sed bonum quod fidei dicant malum, ac verum falsum, nam justum in civili mundo correspondet bono & vero in spirituali mundo; & hoc faciunt absque conscientia, & quoque absque pudore, quia ita imbuti & assuefacti in vita corporis. Pluries in Verbo dicitur Mendacium, & per id ubivis in sensu interno significatur falsum & malum fidei, & per testem mendacii, qui etiam testis violentiæ vocatur, significatur confirmatio falsi, sive sit coram iudice, sive coram quocunque alio, sive coram semet intus in cogitatione persuadendo sibi,*

ut Exod: xxiiii: 1 seqq: Levit: xix: 11. 12. seq: Deut: xix: 16 ad 20, Quod mendacium in sensu spirituali sit malum ac falsum quæ fidei, constat a sequentibus locis; apud Johannem "Vos ex patre diabolo estis, & desideria patris vestri vultis facere; ille homicida fuit ab initio, & *in veritate non stetit*, quia *non veritas in illo*; quando loquitur mendacium, ex propriis loquitur quia mendacium loquens est; & pater ejus" viii: 44; mendacium hic pro falso fidei; agitur enim de Judæis quod non agnoscere voluerint Dominum; diabolus hic in sensu spirituali est falsum, & pater ejus est malum. nam falsum est ex malo sicut filius a patre; falsum quod est diaboli est falsum fidei, & malum est malum amoris sui & amoris mundi. Apud Esaiam "Moabus elatus est valde, superbia ejus, & elatio ejus, & ira ejus, *mendacia ejus non sunt firma*" xvi: 15; mendacia pro falsis fidei, quia Moabus sunt qui in malo amoris sui, ac ideo falsificant vera, n: 2468. 8315. Apud Eundem "Excidimus fædus cum morte, & cum inferno fecimus visionem; *posuimus mendacium fiduciam, & in falsitate latuimus*" xxviii: 15. Apud Eundem "Populus rebellionis ille, *filii mendaces*, filii non voluerunt audire legem Jehovæ" xxx: 9. Apud Jeremiam "Vir socio suo illudunt, & *veritatem non loquuntur, docuerunt linguam suam loqui mendacium*" ix: 4. Apud Eundem "Ecce ego contra *prophetantes somnia mendacii*, & narrant ea, ut seducant populum meum *per mendacia sua*" xxiii: 32. Apud Eundem "Gladie contra mendaces, ut stultescant" l: 36. Apud Ezechielem "Viderunt vanitatem & *divinationem mendacii*, dicentes, dictum Jehovæ, cum Jehovah non miserit eos; quare sic dixit Dominus Jehovih, propterea quod loquimini vanitatem, & *videtis mendacium*, ideo ecce Ego contra vos" xiiii: 6. 7. 8. 9. Apud Nahum "Væ urbi sanguinum, *tota mendacio & rapina plena est*" iii: 1. Apud Zephaniam "Reliquiæ Israelis non faciunt perversitatem, *neque loquentur mendacium*, neque invenietur in ore eorum lingua fraudis; hi pascent & requiescent" iii: 13. Apud Johannem "Foris sunt canes, incantatores, & scortatores, & homicidiæ, & idololatriæ, & *omnis qui amat & facit mendacium*" Apoc: xxii: 15; in his ut in aliis pluribus locis mendacium pro falso & malo fidei.

8909. Vers: 14. *Non concupisces domum proximi tui, non concupisces uxorem proximi tui, & servum ejus, & ancillam ejus, & bovem ejus & asinum ejus, & omne quod proximo tuo*, significat quod cavendum ab amore sui & mundi, ac ita ne mala, quæ continentur in præcedentibus præceptis, fiant voluntatis, & sic exeant.

8910. Non concupisces domum proximi tui, non concupisces uxorem proximi tui, & servum ejus & ancillam ejus, & bovem ejus & asinum ejus, & omne quod proximo tuo, quod significet quod cavendum ab amore sui & mundi, ac ita ne mala, quæ continentur in præcedentibus præceptis, fiant voluntatis, & sic exeant, constat ex significatione concupiscere, quod sit velle ex amore malo; quod concupiscere id sit, est quia omnis concupiscentia est amoris cujusdam, nam nihil concupiscitur nisi ametur, estque ideo concupiscentia continuum amoris, hic amoris sui aut mundi, & est quasi respi-

rationis

rationis ejus vita ; nam quod respirat amor malus, vocatur concupiscentia, at quod respirat amor bonus, vocatur desiderium ; ipse amor pertinet ad alteram partem mentis, quæ appellatur voluntas, nam quicquid amat homo hoc vult ; concupiscentia autem pertinet ad utramque, nempe tam ad voluntatem quam ad intellectum, sed est proprie voluntatis in intellectu : ex his patet, unde est, quod per verba, non concupisces illa quæ proximi sunt, significetur quod cavendum ne fiant voluntatis ; nam quæ fiunt voluntatis, ea appropriantur homini, quippe voluntas est ipse homo. Creditur in mundo, quod cogitatio sit homo ; sed bina sunt quæ constituunt vitam hominis, Intellectus & Voluntas, ad Intellectum pertinet cogitatio, ad Voluntatem affectio quæ amoris, Cogitatio absque affectione quæ amoris non facit aliquid vitæ apud hominem, sed cogitatio ex affectione quæ amoris, ita intellectus ex voluntate ; quod ea bina sint inter se distincta, patet unicuique qui reflectit, ex eo, quod homo intelligere & percipere possit malum esse quod vult, & bonum esse quod vel vult vel non vult ; ex quibus liquet, quod voluntas sit ipse homo, non autem cogitatio nisi quantum in eam ex voluntate transit : inde est, quod quæ intrant in cogitationem hominis, & non per illam in voluntatem, non immundum reddant illum, sed quæ intrant per cogitationem in voluntatem ; quod hæc immundum reddant hominem, est quia tunc appropriantur illi, & fiunt ipsius, nam voluntas, ut dictum est, est ipse homo : quæ fiunt voluntatis, dicuntur ingredi in cor ejus, & inde egredi ; at quæ modo sunt cogitationis, dicuntur ingredi in os, sed egredi per ventrem in secessum, secundum Domini verba apud Matthæum “ *Non quod intrat in os, immundum reddit hominem, sed quod egreditur ex ore, hoc immundum reddit hominem* : omne quod ingreditur in os, in ventrem abit, & in secessum ejicitur ; quæ vero egrediuntur ex ore, *ex corde egrediuntur, & hæc immundum reddunt hominem* : ex corde enim egrediuntur cogitationes malæ, homicidia, adulteria, stupra, furta, falsa testimonia, blasphemias ” xv : 11. 17. 18. 89 ; ex his ut ex omnibus reliquis, constare potest, qualis fuerat loquela Domini, quod nempe intellecta sint interna & spiritualia, sed expressa per externa seu naturalia, & hoc secundum correspondentia ; os enim correspondet cogitationi, sicut etiam omnia quæ oris, ut labra, lingua, guttur ; & cor correspondet affectioni quæ amoris, ita voluntati ; quod cordis correspondentia cum his sit, videatur n : 2930. 3313. 3883 ad 3896. 7542 ; inde ingredi in os est in cogitationem, & egredi ex corde est ex voluntate, in ventrem abire & in secessum seu latrinam ejici est in infernum, venter enim correspondet viæ versus infernum, & secessus seu latrina correspondet inferno, infernum quoque in Verbo vocatur latrina ; inde patet quid significat, quod omne quod ingreditur in os, in ventrem abeat, & in secessum ejiciatur, quod nempe sint malum & falsum in cogitationem hominis ab inferno injecta, & rursus illuc ablegata, hæc non possunt immundum reddere hominem, quia ablegantur ; nam homo a cogitare malum non potest desistere, sed a facere illud, at ut primum a cogitatione in voluntatem malum recipit, tunc non egreditur sed intrat in illum, & hoc dicitur intrare in cor ; quæ inde egre-

egrediuntur, immundum reddunt illum, quia quod homo vult, hoc egreditur in loquelam & in actum, quantum non vetant vincula externa, quæ sunt timor legis, jacturæ famæ, honoris, lucri, vitæ: ex his nunc patet, quod per non concupisces, significetur quod cavendum ne mala fiant voluntatis, & sic exeant. Quod concupiscentia sit voluntatis, ita cordis, etiam constat a Domini verbis apud Matthæum "Audivistis quod veteribus dictum sit, non mæcheris; Ego vero dico vobis, quod si quis aspexerit mulierem alienam *ita ut concupiscat illam*, jam adulterium commiserit cum illa *in corde suo*" v: 27. 28; per concupiscere hic intelligitur velle, & nisi timores, qui sunt vincula externa, inhiherent, facere; inde dicitur quod qui aspicit mulierem *ita ut concupiscat illam*, commiserit adulterium cum illa in corde suo. Concupiscentia mali etiam intelligitur per oculum dextrum scandalizantem, & concupiscentia falsi per manum dexteram scandalizantem in Domini verbis, etiam apud Mattheum "*Si oculus dexter scandalizaverit te*, erue illum, & abjice abs te; melius namque erit tibi, ut unum membrorum tuorum pereat, & non totum corpus tuum conjiciatur in gehennam: *& si manus dextera tua scandalizaverit te*, amputa illam, & abjice abs te: melius enim erit tibi, ut unum membrorum tuorum pereat, & non totum corpus tuum conjiciatur in gehennam" v: 29. 30; ex his iterum constat, quomodo Dominus loquutus est, quod nempe ex Divino, sicut ubivis alibi in Verbo, ita quod interna & celestia expresse per externa seu naturalia secundum correspondentias; hic affectionem mali seu concupiscentiam ejus, per oculum dextrum scandalizantem, & affectionem falsi seu concupiscentiam ejus per manum dextram scandalizantem; oculus enim correspondet fidei, oculus sinister vero fidei, & oculus dexter bono fidei, in opposito sensu malo quod fidei, ita oculus dexter scandalizans concupiscentiæ mali, n: 4403 ad 4421. 4523 ad 4534; manus autem correspondet potentiæ quæ veri, manus dextera potentiæ veri ex bono, in opposito sensu potentiæ falsi ex malo, ita manus dextera scandalizans concupiscentiæ ejus, n: 3091 ad 4937. 8281: gehenna est infernum concupiscentiarum; quisque videre potest, quod hic per oculum dextrum non intellectus sit oculus dexter, nec intellectum quod ille eruendus sit; tum quod per manum dexteram non intellecta sit manus dextera, & quod ea amputanda sit, sed quod aliud quid, quod non sciri potest, nisi sciatur quid significatur per oculum, in specie per oculum dextrum, tum quid per manum & in specie per manum dexteram, ut & quid per scandalizare; nec sciri potest quid per illa significatur nisi ex sensu interno. Quia concupiscentiæ sunt quæ ex voluntate mala, ita ex corde tali, & ex corde seu voluntate exeunt homicidia, adulteria, stupra, furta, falsa testimonia, secundum Domini verba apud Matthæum Cap: xv: 19, ita talia quæ in præcedentibus decalogi præceptis continentur; ideo dicitur quod per non concupisces illa quæ proximi sunt, significetur quod cavendum ne mala quæ continentur *in præcedentibus præceptis*, fiant voluntatis, & sic exeant. Quod etiam per non concupisces illa quæ proximi sunt, significetur quod cavendum sit ab amore sui & mundi, est quia omnia mala concupiscentiæ ab illis ut a suis fontibus

CAPUT VIGESIMUM. 199

tibus scaturiunt, videatur n : 2045. 7178. 7255. 7366 ad 7377. 7488. 8318. 8678.

8911. Ex his quæ hætenus dicta sunt, constare potest, quomodo se habet cum homine & ejus vita, quod nempe homo talis sit qualis ejus voluntas, & quod talis post mortem permaneant, quia mors non est finis vitæ, sed continuatio ejus : cum itaque homo talis est, qualis est ejus voluntas, quia ut supra dictum est, voluntas est ipse homo, idcirco judicari secundum facta, significat judicari secundum voluntatem, nam voluntas & factum non discrepant, sunt modo externa vincula, quæ sunt timores legis, jacturæ honoris, lucri, famæ, vitæ, quæ inhibent, interea in voluntate est factum, & in facto est voluntas ; se habet hoc sicut conatus & motus, motus non est nisi quam continuus conatus, nam cessante conatu cessat motus, quare nihil essentiale in motu est quam conatus ; hoc sciunt eruditi, nam est theorema agnitum & confirmatum ; conatus in homine est voluntas, & motus in illo est actio, ita vocantur in homine, quia in illo conatus & motus vivi sunt : judicare secundum voluntatem, idem est ac judicari secundum amorem, ac quoque idem ac judicari secundum fines vitæ, tum judicari secundum vitam, nam voluntas hominis est ejus amor, & est ejus finis vitæ, estque ipsissima vita : quod ita sit, constat a Domini verbis prius citatis, quod qui aspicit mulierem alienam ita *ut concupiscat eum*, jam adulterium commiserit cum illa in corde suo, Matth : v : 27. 28 ; tum quod occidere hominem, non solum sit ita facere, sed etiam velle id facere, quod significatur per irasci & per contumeliis illum afficere, Matth : v : 21 : judicatur etiam homo secundum facta, sed non ultra quam quantum & qualiter facta ex voluntate ejus processerunt.

8912. Explicandum etiam est paucis, quid per illa, quæ hic memorantur, nempe per domum, uxorem, servum, ancillam, bovem & asinum, quæ non concupiscenda, in sensu interno intelligitur ; sunt omnia bona & vera fidei in uno complexu, quæ non auferenda alicui, ac quibus non damnum inferendum ; suntque eadem illa, quæ in sensu interno significantur per sanctificare diem sabbathi, honorare patrem & matrem, per non occidere, non adulterari, non furari, non testari false, quæ omnia quod sint talia quæ sunt amoris & fidei in sensu interno, in præcedentibus ostensum est ; per domum intelligitur omne bonum in genere, per uxorem omne verum in genere, per servum affectio veri spiritualis, per ancillam affectio boni spiritualis, per bovem affectio boni naturalis, & per asinum affectio veri naturalis ; hæc sunt quæ non concupiscenda, hoc est, quæ non alicui auferenda, aut quibus damnum non inferendum. Quod hæc in sensu interno intelligantur, est quia Verbum in eo sensu est pro illis qui in cælo, nam illi qui ibi, Verbum non naturaliter sed spiritualiter percipiunt, ita non domum, non uxorem nec servum, ancillam, bovem & asinum, sed spiritualia quæ illis correspondent ; quæ sunt bona amoris & vera fidei ; verbo sensus externus seu literæ est pro illis qui in mundo, at sensus internus pro illis qui in cælo, etiam pro illis qui in mundo, sed quantum simul in cælo sunt, hoc est, quantum in charitate & fide sunt.

8913. Vers: 15. 16. 17. *Et omnis populus videntes voces & faces, & vocem buccinæ, & montem fumantem; & vidit populus, & commoti sunt, & steterunt e longinquo. Et dixerunt ad Moschen, loquere tu cum nobis, & audiemus, & ne loquatur cum nobis Deus, ne forte moriamur. Et dixit Moscheb ad populum, ne timeatis, quia propterea ut tentare vos, venit Deus, & propterea ut sit timor Ipsi coram faciebus vestris, ut non peccetis.* Et omnis populus videntes voces & faces, significat perceptionem verorum Divinorum ex bono: & vocem buccinæ, significat eadem per cœlum: & montem fumantem, significat ipsum bonum veri non perceptibile nisi in externa forma: & vidit populus & commoti sunt, significat tremorem, qui est cum recipiuntur: & steterunt e longinquo, significat remotionem ab internis: & dixerunt ad Moschen, significat querimoniam: loquere tu cum nobis, significat receptionem veri in forma accommodata, cui sic obedituros: & ne loquatur cum nobis Deus, significat verum in forma non accommodata: ne forte moriamur, significat quod peritura sic vita cœli apud illos: Et dixit Moscheb ad populum, significat informationem: ne timeatis, quia propterea ut tentare vos venit Deus, significat quod non peritura vita cœli, solum ut sciatur quod illa sit & qualis: & propterea ut sit timor Ipsi coram faciebus vestris, ut non peccetis, significat timorem sanctum inde pro Divino, & inde vitæ spiritualis conservationem.

8914. Et omnis populus videntes voces & faces, quod significet perceptionem verorum Divinorum ex bono, constat ex significatione videre, quod sit intelligere & percipere, de qua n: 2150. 2325. 2807. 3764. 3863. 3869. 4403 ad 4421. 4567. 4723. 5400; ex significatione vocum seu tonitruum, quod sint vera Divina, de qua n: 7573. 8813; & ex significatione facum seu fulgurum, quod sint splendorum qui sunt veris ex bono amoris, qui perstringunt & penetrant, de qua n: 8813. Per Vera Divina ex bono intelliguntur hic omnia præcepta Decalogi, quæ ex monte Sinai enuntiata sunt e medio tonitruum & fulgurum; quæ ideo tunc sistebantur quia tonitrua significabant Vera Divina, quæ quoque ideo vocantur voces, & fulgura significabant splendorum qui veris ex bono, quæ etiam ideo vocantur faces seu flammæ; quod flammæ sint Divina Vera procedentia ex Divino Bono Domini, videatur n: 6832.

8915. Et vocem buccinæ, quod significet eadem per cœlum, nempe Divina Vera ex bono, constat ex significatione vocis buccinæ, quod sit status cœli angelici quod circum Divinum, & quod sit Verum Divinum inde, de qua n: 8815. 8823; ex quibus constare potest, quid significatur per Domini verba, ubi de Consummatione sæculi seu de ultimo tempore Ecclesiæ prædicit, quod tunc Dominus missurus sit Angelos *cum tubæ voce magna*, qui congregabunt electos Ipsi a quatuor ventis” Matth: xxiv: 31; qui non scit quod omnia verba Domini etiam intus in se recondant cœlestia & Divina, hoc est, quod sensus internus illis insit, credent quod cum ultimum iudicium instat, apparituri sint Angeli, & annuntiaturi illud, & quoque congregaturi electos cum voce tubæ; sed quod per vocem tubæ seu buccinæ ibi non intelli-

intelligatur vox tubæ seu buccinæ, sed Verum Divinum per Cœlum in forma interna, & ejus evangelizatio, videatur n: 4060 fin: tum 8815 & 8823.

8916. Et montem fumantem, quod significet ipsum bonum veri non perceptibile nisi in externa forma, constat ex significatione montis, hic montis Sinai, quod sit Divinum Bonum unitum Divino Vero in Cœlo, de qua n: 8805; & ex significatione fumantis, quod sit in externa forma; quod id sit fumans, est quia Divinum Verum seu Verbum in interna forma est instar lucis ac instar flammæ, at in externa forma est instar nubis & instar fumi; causa est, quia Verum Divinum seu Verbum in interna forma est quale est in cœlo, ita quale est in luce ibi, at in externa forma est quale est in mundo, ita quale est in lumine ibi, & lumen mundi respective ad lucem cœli est instar nubis: seu respective ad flammam instar fumi: Verum Divinum seu Verbum in interna forma est sensus ejus internus, & in externa est sensus ejus externus seu literalis; quod hic sensus seu literalis dicatur nubes, videatur Præfatio ad Cap: XVIII: Genes: & n: 4060. 4391. 5922. 6343. 6752. 8106. 8781; & quod fumus, est quia per fumum significatur obscurum veri, n: 8819. Quod Mons apparuerit fumans coram filiis Israelis, non erat quia Divinum ibi tale fuit; sed quia Divinum apparet unicuique secundum quale ejus qui illud videt; & quale illorum qui videbant, erat, ut in externis ponerent omne cultus, & nihil in internis; & quod inde intelligerent Verbum solum secundum sensum literæ; idcirco Divinum quoad verum, quod promulgabatur, non aliter potuit illis apparere, quam sicut fumus, hoc est, sicut obscurum; unde etiam dicitur, quod steterint e longinquo, per quod significatur quod remoti fuerint ab internis: sed de his infra plura.

8917. Et vidit populus & commoti sunt, quod significet tremorem, qui est cum recipiuntur, nempe Divina Vera, constat ex significatione commoveri, quod sit tremor, hic tremor qualis est cum recipiuntur Divina Vera, de quo tremore videatur n: 5459. 8816.

8918. Et steterunt e longinquo, quod significet remotionem ab internis, constat ex significatione stare e longinquo, quod sit remote, hic ab internis, quia a monte Sinai, per quem significatur Cœlum & Divinum ibi, n: 8805; sive dicas remote a Divino, sive a cœlo, seu ab internis, idem est, nam cœlum est in internis; internum enim hominis est in luce cœli, & externum in luce mundi; seu quod idem, anima seu spiritus hominis, est in Cœlo, at corpus in mundo; cœlum est propius Divino quam mundus quia ibi est Divinum Domini regnans, & est omne in omnibus. Quod ulterius spectat significationem longinqui, sciendum quod longinquum in spiritali sensu non pro objecto habeat spatium, sed Divinum, ita bonum & verum; distantia ab ipsissimo bono quod procedit a Divino facit apparentias distantie in cœlo; apparent ibi societates Angelicæ distinctæ, imo dissitæ a se mutuo, sed ideale hoc spatii venit a distantia a bono & vero quæ a Divino Domini, ut dictum est: hoc non aliter potest videri quam paradoxon, imo quasi absolum multis in mundo; causa est quia cogitationes & harum ideæ apud hominem

fundantur super spatiis & temporibus, usque adeo ut homo absque illis cogitare non possit; inde si abstrahis tempora & spatia ab hominis cogitatione, vix appercepit quicquam; at usque angeli in cœlo prorsus absque aliqua idea temporis & spatii cogitant, ac ita plene, ut cogitationes eorum excedant cogitationes hominis intelligentia & sapientia millies imo myriades; & quod mirum, si apud illos intervenit idea ex tempore & spatio, statim obveniat mentibus illorum umbra & caligo, quia cadunt tunc e luce cœli in lumen naturæ, quod illis est caligo. Quod spatia & tempora non sint in altera vita, sed status, seu quod apparentiæ illorum sint ex variationibus status quoad bonum & verum, videatur n: 2625. 2837. 3356. 3387. 3404. 4321. 4882. 5606. 7381: inde nunc patet, quid stare e longinquo significat in sensu spirituali quod nempe remotionem a cœlo ubi Divinum, hic remotionem ab internis, quia, ut supra dictum est, gens illa, quæ a longinquo e monte Sinai tunc stetit, remotissima fuit ab internis, erat enim solum in externis, & in his omne cultus Divini posuit; quod facere etiam illi genti permissum fuit, quia sic potuit repræsentare cœlestia & Divina, nam ad repræsentandum, requiritur externum, & quoque datur absque externo, n: 3147. 3670. 4208. 4281. 4288. 4307. 8588. Longinquum significat remotionem a bono & vero, quæ a Divino, ita ab internis, etiam in sequentibus locis; apud Lucam "Dives in inferno tollens oculos suos, vidit Abrahamum e longinquo, & Abraham in sinu illius. Abraham dixit ei, inter nos & vos hiatus ingens firmatus est, ut qui volunt transcendere exhinc ad vos non possint, neque qui ibi ad nos transire" xvi: 23. 26; per Abrahamum non intelligitur Abraham, nam ille nescitur in cœlo, sed in supremo sensu Dominus, & in respectivo illi in cœlo qui in bono amoris & fidei in Dominum sunt, n: 1834. 1876. 1965. 1989. 2011. 3245. 3305 fin: 6098. 6185. 6276. 6894; qui in inferno sunt, dicuntur e longinquo videre illos qui in cœlo sunt, quia in statu remotissimo sunt a bono & vero; hiatus ingens inter illos, est ipsa remotio a bono, quæ etiam dat apparentiam hiatus intercedentis: qui cogitant ea idea spatii, ut faciunt omnes homines in mundo, illi non aliter percipiunt, quam quod infernum sit longe distans ab homine, & quoque quod cœlum; sed res aliter se habet, infernum & cœlum sunt prope hominem, imo in homine, infernum in homine malo, & cœlum in homine bono; quisque etiam in id infernum vel in id cœlum, in quo fuit in mundo, post mortem venit; sed tunc mutatur status, infernum quod non perceptum in mundo, fit perceptibile, & cœlum quod nec perceptum in mundo fit perceptibile, cœlum plenum omni felicitate, & infernum omni infelicitate: quod cœlum sit intra nos, docet Dominus apud Lucam "Regnum Dei intra vos est." xvii: 21. Apud Esaiam "Venientes e terra longinqua, ab extremitate cœlorum" xiii: 5. Jer: v: 15. Apud Eundem "Audi vi longinqui, quid fecerim, & cognoscite propinqui virtutem meam" xxxiii: 13. Apud Eundem "Dicam septentrioni, da, & meridiei ne inhi-be, adduc filios meos e longinquo, & filias meas ab extremitate terræ; educ populum sæcum cui oculi sunt, & surdos quibus aures" xliii: 6. 8. Cap: xlix: 12. Apud Eundem "Attendite insulæ

insulæ ad Me, auscultate *populi e longinquo*” XLIX: 1. Jerem: XXXI: 10. Apud Jeremiam “Vox clamoris filiæ populi mei *e terra longinqua*, nam Jehovah non in Zione, non rex ejus in ea” VIII: 19. Apud Eundem “Jehovah plantasti illos, & etiam radicati sunt; *sed propinquus Tu* in ore eorum, *sed longinquus a renibus eorum*” XII: 2. Apud Eundem “*Deus e propinquo Ego, & non Deus e longinquo*” XXIII: 23; in his omnibus locis longinquum significat remotionem a bono.

8919. Et dixerunt ad Moschen, quod significet querimoniam, constat ex illis quæ sequuntur in hoc Versiculo, nam quæ dixerunt sunt quærimoniæ.

8920. Loquere tu cum nobis, quod significet receptionem veri in forma accommodata, cui sic obedituros, constat ex significatione loqui, quod sit influxus & communicatio, de quibus n: 2951. 3060. 4131. 5481. 5797. 6225. 7270. 8128, inde quoque est receptio, nam quod influit & communicatur, hoc recipitur; & ex repræsentatione Moschis, qui loqueretur, quod sit Verum a Divino infra cælum conjunctum Vero Divino in cælo, ita medians inter Dominum & populum, de qua n: 8760. 8787. 8805, inde est quod Moscheh hic sit Verum in forma accommodata. Quod Verum in forma accommodata attinet, sciendum, quod Verum Divinum cum descendit per cælos ad homines, sicut descenderat Verbum, in via accommodatum sit omnibus tam qui in cælis sunt quam qui in terris; sed Verum Divinum prorsus in alia forma est in cælis quam in mundo, in cælis est qualis est sensus internus Verbi, in mundo qualis est sensus ejus in litera; imo in ipsis cælis in diversis formis est, in alia in intimo seu tertio cælo, in alia in medio seu secundo, & in alia in primo seu ultimo; forma Veri Divini, hoc est, ejus perceptio, cogitatio & enuntiatio, in intimo seu tertio cælo ita transcendit illam in medio seu secundo cælo, ut in hoc non capi possit, tam Divina & superminens est, continet enim innumera quæ nec enuntiari possunt in secundo cælo, constat e meris mutationibus status quoad affectiones quæ amoris; forma autem Veri Divini in medio seu secundo cælo, transcendit similiter illam in primo seu ultimo cælo; & adhuc magis formam Veri Divini in mundo; inde est, quod quæ in cælis illis enuntiantur, sint talia quæ nusquam aliqua mens humana percepit, nec aliqua auris audivit; ut ab experientia sciunt qui in cælum elevati sunt. Qui hoc non sciunt, credunt quod in cælis non aliter cogitent & non aliter loquuntur, quam in terris; sed hoc credunt, quia non sciunt, quod interiora hominis in eminentiori statu sint quam exteriora, & quod cogitatio & loquela illorum, qui in cælis, sit cœlestis & spiritalis, at in terris naturalis, quarum differentia est tanta, ut verbis describi nequeat, sed de loquelis illis videantur n: 1634 ad 1650. 1757. 1758. 1759. 1876. 2157. 2472. 2476. 3342. 3343. 3344. 3345. 4104. 4609. 5225. 5287. 6040. 6982. 7002. 7089. 7131. 7191. 7381. 8343. 8733. 8734. Ex his quoque patet, quod nisi Verum Divinum seu Verbum appareret in forma accommodata, non potuisset capi; si enim in eminentiori, quam status perceptionis est, non caderet in intellectum, ita non in fidem: inde est quod

Verum Divinum datum sit homini, quale est Verbum in litera; nam si appareret quale est in cœlo, nullus homo caperet, & ad primam intuitionem & ad primam apperceptionem rejiceret, quoniam non caderet in talia quæ sunt lucis naturalis; & insuper plenum arcanis foret, quæ nequicquam intrare possent in aliquam ideam hominis, quia prorsus repugnant apparentiis & fallaciis quæ ea mundo per sensualia externa; ut taceantur arcana quæ intus latent in arcanis illis multiplici serie, nusquam expressibilia nisi per variationes & mutationes status lucis, & flammæ cœlestis, per quas peragitur loquela & cogitatio angelica.

8921. Et ne loquatur cum nobis Deus, quod significet Verum in forma non accommodata, constat ex illis quæ præcedunt, nam per Moschen significatur Verum Divinum infra Cœlum conjunctum Vero Divino in cœlo, ita medians inter Dominum & populum, proinde Verum Divinum in forma accommodata, ut nunc supra n: 8920, ostensum est; inde per ne loquatur cum nobis Deus, significatur Verum Divinum in forma non accommodata, nam Deum hic intelligitur Dominus quoad Divinum verum in cœlo, n: 8805, proinde ipsum Divinum Verum; quod etiam causa est, quod dicatur Deus, non Jehovah, nam in Verbo ubi Deus dicitur, intelligitur Dominus quoad Divinum Verum, at ubi Jehovah, intelligitur Dominus quoad Divinum Bonum, n: 2586. 2769. 2807. 2822. 3921 f. 4295. 4402. 7091. 7268. 7873. 8301. 8867.

8922. Ne forte moriamur, quod significet quod peritura sic vita cœli apud illos, constat ex significatione mori, quod sit mori spiritualiter, de qua n: 6119, ita perire quoad vitam cœli; quod Verum Divinum in forma non accommodata id faciat, constat ex illis quæ mox supra n: 8920, ostensa sunt; nam Verum in forma non accommodata, quale est in cœlo, transcendit captum, & quod transcendit captum id non recipitur, & quod non recipitur non influit in aliquam fidem, ita nec in vitam fidei, quæ est vita cœli; homo enim regeneratur, hoc est, accipit vitam cœli per Verum Divinum quod est fidei, n: 2046. 2063. 2189. 2979. 3155. 3876. 3877. 5893. 5912. 6247. 8635 ad 8640. 8772.

8923. Et dixit Moscheh ad populum, quod significet informationem, constat ex significatione dicere, hic a Moscheh ad populum, quod sit informatio, nam quæ dixit, sunt informationis de ea re, de qua questi sunt; similiter alibi per dicere significatur informatio, cum informantur de re quæstionis, ut n: 7769. 7793. 7825. 8041.

8924. Ne timeatis, quia propterea ut tentare vos, venit Deus, quod significet quod non peritura vita cœli, solum ut sciatur quod illa sit & qualis, constat ex significatione non timere nempe quod morituri, quod sit quod perituri quoad vitam cœli, n: 8922; & ex significatione tentare vos, quod sit docere quod vita cœli sit & qualis illa; quod hoc per tentare significetur est quia omnis tentatio spiritualis talia apud hominem docet & confirmat; nam tentationes sunt ideo, ut fides veri & affectio veri, ac postea affectio boni.

boni implantetur & irradicetur, & sic homo vitam novam, quæ est vita cœli, accipiat; tentationes enim sunt pugnae cum malis & falsis, homo cum vincit illa, confirmatus est; nam ex veris & pro veris contra falsum & malum pugnat; quod ex veris & pro veris pugnet, non tunc sentit homo, quia vera in interioribus sunt, quare ad sensum, qui est exteriorum, manifeste non veniunt; sed quod ex illis & pro illis sit, patet ex eo quod pugna sit, & dein victoria, quæ non dari queunt nisi per collisiones oppositorum inter se, opposita sunt malum & bonum, ac falsum & verum: sed sciendum, quod homo non pugnet, sed quod Dominus pro homine, & quidem contra inferna, quæ tunc invadere & subjugare hominem conantur, n: 840. 1661. 1642. 8159. 8168. 8172. 8175. 8176: ex his patet, quod per ne timeatis, quia propterea ut tentare vos venit Deus, significetur quod non timendum sit quod peritura vita cœli, sed quod id fiat ut doceantur & sciant quod vita cœli sit, tum qualis illa est: sed de Tentationibus videantur quæ prius dicta & ostensa sunt, n: 2272. 2768. 3318. 3927. 3928. 4249. 4299. 4341. 4572. 5036. 5246. 5356. 6144. 6574. 6611. 6657. 6663. 6666. 6829. 8131. 8273. 8351. 8367. 8370 fin: 8403. 8567.

8925. Et propterea ut sit timor Ipsius coram faciebus vestris, & non peccetis, quod significet timorem sanctum inde pro Divino, & inde vitæ spiritualis conservationem, constat ex significatione timoris Dei, quod sit timor sanctus pro Divino, de qua sequitur; ex significatione facierum, quod sint interiora, de qua n: 1999. 2434. 3527. 4066. 4796. 4797. 5102. 5585. 5592, inde timor Dei coram faciebus, est timor sanctus pro Divino in interioribus; & ex significatione ne peccetis, quod sit conservatio vitæ spiritualis, nam vita spiritualis per non peccare conservatur; peccare est facere & cogitare malum & falsum studio & ex voluntate, nam quæ studio & ex voluntate fiunt, sunt talia quæ egrediuntur ex corde, & immundum reddunt hominem, Matth: xv: 11. 17. 18. 19, consequenter quæ debent vitam spiritualem apud illum, videatur supra n: 8910. Quod timorem sanctum, qui significatur per timorem Dei in Verbo, attinet, sciendum, quod timor ille sit amor, sed amor qualis est infantum erga parentes, parentum erga infantes, conjugum inter se, qui timent facere quicquam quod displicet, ita quod amorem aliquo modo lædit; talis timor insinuat in amorem cum regeneratur homo, qui timor quia concordat cum amore, & inesse potest & actualiter inest seu unitus est amori, idcirco vocatur timor sanctus, & est timor peccandi seu faciendi contra præcepta, ita contra Dominum: sed timor ille differt apud unumquemvis secundum amoris quale & quantum; videatur quæ de illo ostensa sunt n: 2826. 3718. 3719. 5459. 7280. 7788.

8926. Vers: 18. 19. 20. *Et stetit populus e longinquo, & Moscheh accessit ad caliginem ubi Deus. Et dixit Jehovah ad Moschen, ita dices ad filios Israelis, vos vidistis quod e caelo loquutus sim cum vobis. Non facietis cum Me deos argenti & deos auri, non facietis vobis. Et stetit populus e longinquo, significat remotionem a veris internis: Et Moscheh accessit in caliginem ubi Deus,*

Deus, significat conjunctionem usque veri boni spiritualis cum Vero Divino: & dixit Jehovah ad Moschen, significat instructionem porro: ita dices ad filios Israelis, significat illos qui ab Ecclesia spirituali: vos vidistis quod e coelo loquutus sim cum vobis, significat omnia Verbi per influxum a Divino per coelum: non facietis cum Me deos argenti & deos auri, significat ut abstineant prorsus a talibus quæ in forma externa apparent ut vera & bona, sed in interna sunt falsa & mala: non facietis vobis, significat quod sedulo cavendum.

8927. Et stetit populus e longinquo, quod significet remotionem a Veris internis, constat ex significatione stare e longinquo, quod sit remotio ab internis, de qua supra n: 8918.

8928. Et Moscheh accessit in caliginem ubi Deus, quod significet conjunctionem usque veri boni spiritualis cum Vero Divino, constat ex representatione Moschis, quod sit Verum-Divinum infra coelum conjunctum Vero Divino in coelo, proinde medians, de qua n: 8760. 8787. 8805, ita Verum boni spiritualis, nam hoc est Verum Divinum infra coelum, in quo est Ecclesia spiritualis, quæ repræsentatur per filios Israelis, hoc Verum repræsentat Moscheh ut illius Ecclesiæ caput, n: 7014; ex significatione accedere, quod sit conjunctio, nam accedere ad Divinum est Ipsi conjungi; & ex significatione caliginis, quod sit Verum Divinum respective ad illos qui ab Ecclesia spirituali, tum respective ad populum illum, cui Moscheh ut dux præerat; quod Verum Divinum his & illis sit caligo, est causa quia non in aliqua luce sunt quoad Vera Divina. Quod primum concernit illos qui ab Ecclesia spirituali, credunt, qui ab illa sunt, quod in luce sint; sed quod in obscuro, imo in caligine sint quoad Verum Divinum, constat ex eo, quod non ex aliqua perceptione interna sciant, quod Ecclesia dicit esse verum, sed solum ex eo, quia Ecclesia ita dicit, hoc confirmant apud se sive falsum sive verum sit, & qui non in perceptione interna est de Vero Divino, is in caligine est, seu quod idem, ei Divinum Verum caligo est: sit pro exemplo; qui ab Ecclesia spirituali sunt, non sciunt, nec scire volunt, quod aliquis sensus internus Verbi sit; & si forte credituri sint, hoc non erit ex aliqua perceptione interna quod ita sit, sed ex persuasionem aliunde: sit quoque pro exemplo, illi qui ab Ecclesia spirituali sunt, dicunt fidem esse unicum salvationis medium, etiam absque charitate & ejus bonis; hoc credunt quia Ecclesia ita dicit, nec ad illam perceptionis lucem veniunt, quod fides non sit nisi ubi charitas, & quod una sit alterius sicut conjux conjugis, proinde quod charitas sit essentialis Ecclesiæ, quia est boni: inde quoque patet, in quo obscuro seu in qua caligine est Ecclesia spiritualis: & quia in tali sunt, ideo Ecclesiam in tot Ecclesias dividunt, quot sunt diversæ doctrinæ de Veris quæ fidei, quod non fieret si in luce forent; qui enim in luce est, nusquam dubitat, minus negat, quod amor in Dominum & charitas erga proximum sint essentialia Ecclesiæ, & quod super illis fundentur omnia vera quæ sunt Verbi, proinde quæ sunt fidei: similiter se habet cum reliquis, quæ ab hoc pendent, & vocantur vera fidei: sed hæc evidentius ostensa sunt, n: 2708.

2715. 2831. 2849. 2935. 2937. 3241. 3246. 6289. 6427. 6865. 6945. 7233; quod qui ab Ecclesia spiritali non perveniant ad primum limen sapientiæ, seu ad primum lucis, in quo sunt qui ab Ecclesia cœlesti, n: 2718. 3833. 6500. Quod Moscheh dicatur intravisse in caliginem, cum accessit ad Deum, altera causa est, quia Moscheh ut dux repræsentabat populum Israeliticum & Judaicum, qui in tali caligine de Veris internis fuit, ut prorsus ea nesciverit, in externis enim omne cultus & omne Divinum posuit; inde est quod illis Divinum fuerit caligo; nam cuivis notum est, quod Divinum nusquam sit in caligine, sed in luce, Divinum enim est ipsa lux; quapropter quod dicatur caligo, est respectu ad illos qui in nulla luce sunt, nam illis Divina Vera, quæ faciunt lucem cœli, non apparent aliter, non enim creduntur, imo negantur; & Divinum apparet unicuique secundum quale vitæ & fidei ejus; proinde ut lux illis qui in luce sunt, & ut caligo illis qui in caligine: quod populus Israeliticus & Judaicus talis fuerit, videatur n: 3479. 3769. 4281. 4293. 4307. 4314. 4316. 4433. 4680. 4825. 4832. 4844. 4847. 4865. 4903. 6304; & quod Dominus super monte Sinai ei apparuerit in fumo, nube, & caligine, secundum quale ejus, n: 1891 fin: 6832. 8814. 8819.

8929. Et dixit Jehovah ad Moschen, quod significet instructionem porro, constat ex significatione dicere, quod sit instructio, nam dicere involvit quod sequitur, hic instructionem, ut quoque alibi, n: 6879. 6881. 6883. 6891. 7186. 7267. 7304. 7380. 8127.

8930. Ita dices ad filios Israelis, quod significet illos qui ab Ecclesia spiritali, constat ex repræsentatione filiorum Israelis, quod sint qui ab Ecclesia spiritali, de qua n: 6426. 6862. 6868. 7035. 7062. 7198. 7201. 7215. 7223. 7956. 8234. 8805.

8931. Vos vidistis quod e cœlo loquutus sim cum vobis, quod significet omnia Verbi per influxum a Divino per cœlum, constat ex significatione e cœlo loqui cum a Jehovah ad illos qui ab Ecclesia, qui repræsentantur per filios Israelis, n: 8930, quod sit Verum Divinum, seu Verbum a Divino per cœlum nam quod loquitur Jehovah est Verum Divinum, ita Verbum quod in Ecclesia; & quod loquitur hoc transit per cœlum. Sciendum quod cœlum non sit in certo ac determinato aliquo loco, ita non secundum opinionem vulgarem in alto, sed cœlum est ubi Divinum; ita apud unumquemvis & in unoquoque qui in charitate & fide est, nam charitas & fides sunt cœlum, quia sunt a Divino, ibi etiam habitant Angeli: quod cœlum sit ubi Divinum, hoc est, Dominus, patet ex eo, quod Mons Sinai, e quo Dominus loquutus est, hic dicatur cœlum; quæ etiam causa est, quod per montem Sinai significetur Cœlum, unde Divinum Verum, n: 8805. Quod omnia Verbi significantur, est quia Jehovah, seu Dominus, nunc cæpit revelare Verbum, quod generi humano pro doctrina & vita inserviret; primum per Moschen, & postea per Prophetas; ut itaque scirent, quod Verbum a Divino per cœlum esset, voluit Dominus Ipse descendere, ac viva voce promulgare decem præcepta, & sic ostendere, quod sequentia legis, hoc est, Verbi similiter per influxum a Divino per cœlum essent.

8932. Non facietis cum Me deos argenti & deos auri, quod significet ut abstineant prorsus a talibus quæ in forma externa apparent ut vera & bona, sed in interna sunt falsa & mala, constat ex significatione facere deos, quod sit colere, nam qui facit sibi deos, est propter cultum; ex significatione argenti, quod sit verum, & inde in opposito sensu falsum; & ex significatione auri, quod sit bonum, & inde in opposito sensu malum, de quibus n: 113. 1551. 1552. 2954. 5658. 6914. 6917. 7999: quod sint quæ apparent vera & bona in forma externa, at in interna sunt falsa & mala, est quia dicitur facere illos cum Me, hoc est, cum Jehovah Deo, nam Ipsum Divinum Verum & Bonum est in internis, & est quoque in externis, sed in his est Divinum Verum & bonum in typis repræsentativis, nam externa typo referunt & repræsentant interna; externa sunt falsa & mala, cum ab internis separata pro sanctis habentur seu coluntur, & tamen usque apparent sicut vera & bona, quia repræsentant illa: hæc significantur per facere cum Jehovah Deo deos argenti & deos auri. Sequitur hoc præceptum immediate post decem præcepta, ex causa quia populus Israeliticus & Judaicus talis erat, ut externa separata ab internis sancta haberet & prorsus ut Divina coleret, n: 3479. 3769. 4281. 4293. 4307. 4314. 4316. 4433. 4680. 4825. 4832. 4844. 4847. 4865. 4903. 6304. 6832. 8814. 8819. Ut ulterius sciatur, quænam & qualia sunt illa, quæ in forma externa apparent ut vera & bona, sed interna sunt falsa & mala; sint exemplo, omnes ritus Ecclesiæ Judaicæ, sicut sacrificia, suffitus, lavationes, & plures; illi in forma externa erant vera & bona, non ex se sed quia in typo referebant seu repræsentabant vera & bona interna, quæ sunt amoris & fidei in Dominum, cum talia in externa forma pro sanctis habebantur, & magis cum colebantur, sicut a Judæis & Israelitis cum facti idolitæ applicuerunt ad cultum deorum alienorum tunc, non aliud retinebant a veris & bonis quæ typo referebant seu repræsentabant, quam apparentiam, quia in forma interna erant falsa & mala. Similiter se habebat cum reliquis, quæ erant typi repræsentativi cœlestium & Divinorum apud populum illum; externa enim quæ repræsentabant interna ut primum applicabantur ad cultum deorum aliorum, erant idola quæ colebant, seu dii argenti & auri quos cum Jehovah Deo faciebant, nam tunc in forma externa apparebant ut vera & bona sed in interna erant falsa & mala. In genere dii argenti & auri sunt omnia falsa & inde mala cultus, quæ redduntur similia vero & bono per sinistras applicationes & interpretationes Verbi, & simul per rationia ex propria intelligentia; talia significantur per deos Argenti & auri in sequentibus his locis; apud Esaïam "In die illo projiciet homo *idola argenti sui & idola auri sui*, quæ fecerunt sibi ad incurvandum se talpis & vespertilionibus, ad intrandum in fissuras petrarum & in fissuras rupium" 11: 20. 21, talpæ & vespertiones pro illis qui in tenebris, hoc est, in falsis & inde malis. Apud Eundem "In die illo rejicient vir *idola argenti sui & idola auri sui*, quæ fecerunt vobis manus vestræ, peccatum" xxxi: 7, quæ fecerunt manus pro quæ ex propria intelligentia. Apud Eundem "Sculptile fundit artifex, & conflator auro obducit, & catenas argenti conflatur" xl: 19, sculptilia

lia pro illis quæ ex proprio, n: 8869, auro obducere pro facere ut in externa forma appareant bona; catenas argenti conflare, pro facere ut cohæreant quasi nexa cum veris; quod aurum sit bonum & argentum verum, videantur loca supra citata. Similiter apud Jeremiam "Statuta gentium vanitas illa siquidem lignum de sylva excidit, opus manuum fabri, *auro & argento exornat illud*; clavis & malleis firmant illa, ut non vacillet" x: 3. 4. Apud Hofcheam "Ephraimii addunt peccare, & faciunt sibi *fusile ex argento in intelligentia sua idola*, opus artificum totum" xiii: 2, Ephraim pro intellectuali Ecclesiæ, n: 5354. 6222. 6234. 6238. 6267; fusile ex argento, pro falso apparente ut vero, quare dicitur in intelligentia sua; opus artificum totum, pro quo omne per ratiocinia ex proprio. Apud Habakuk "Væ dicenti ligno, expergiscete, evigila lapidi silenti, hic docebit; *hic ecce fixus auro & argento*, sed spiritus non in medio ejus" ii: 19, lignum pro malo, lapis pro falso; fixus auro & argento pro apparentia boni & veri per applicationes. Apud Danielelem "Belschazar dixit, cum probe gustabat vinum, ut *adducerent vasa auri & argenti*, quæ adduxerat Nebuchadnezar pater illius e Templo quod in Hierosolyma, ut biberent ex iis Rex & Magnates ejus, uxores ejus & pellices ejus, & biberent vinum, & laudarent *deos auri & argenti*, æris, ferri, ligni, lapidis" v: 2. 3. 4. 23, vasa auri & argenti quæ ex Templo Hierosolymæ repræsentabant bona & vera Ecclesiæ ac Regni Domini, bibere vinum ex illis significabat prophanare per mala & falsa, quæ sunt dii auri & & argenti. Apud Davidem "*Idola eorum argentum & aurum*, opus manuum hominis, os illis sed non loquuntur, oculi illis sed non vident" Psalm: cxv: 4. 5, Psalm: cxxxv: 15. 16, argentum & aurum, quæ idola, pro falsis & malis; opus manuum hominis pro quod ex propria intelligentia. Apud Moschen "Sculptilia deorum gentium comburetis igne; *non concupisces argentum & aurum super illis* ut accipias tibi; abominatio namque Jehovæ Dei tui illud; ideo non inferes abominationem in domum tuam, ut fiat devotio, sicut illud, abominando abominaberis illud" Deut: vii: 25. 26, argentum & aurum super sculptilibus pro falsis & malis quæ coluntur ut vera & bona ex apparentia illis inducta.

8933. Non facietis vobis, quod significet quod sedulo cavendum, constat ex eo quod iterum dicatur quod non faciendum, iteratio seu repetitio involvit omnino, seu quod sedulo cavendum.

8934. Veri: 21. 22. 23. *Altare humi facies Mibi, & sacrificabis super illo holocausta tua & eucharistica tua, greges tuos & armenta tua, in omni loco, quo memoriam posuero Nominis Mei, veniam ad te, & benedicam tibi. Et si Altare lapidum facias Mibi, non ædificabis illos cæsos, quia si cælum tuum moveris super illo, & prophanabis illud. Et non ascendes in gradibus super ad altare meum, ut non reveletur nuditas tua super illo.* Altare humi facies Mihi, significat repræsentativum cultus in genere ex bono: & sacrificabis super illo holocausta tua & eucharistica tua, significat cultum in specie secundum cujusvis statum vitæ spiritualis: greges tuos & armenta tua, significat bona interna & externa: in omni loco quo memoriam posuero Nominis mei, significat statum fidei in

Dominum apud unumquemvis : veniam ad te & benedicam tibi, significat præsentiam Divini tunc & influxum : & si altare lapidum facias Mihi, significat repræsentativum cultus in genere ex veris : non ædificabis illos cæsos, significat quod non ex propria intelligentia : quia si cælum tuum moveris super illo, significat si ex proprio : & prophanabis illud, significat quod tunc nullus cultus : & non ascendes in gradibus super ad altare meum, significat non elevationem ad interiõra quæ cœlestia : ut non reveletur nuditas tua super illo, significat ideam cogitationis de illis sic falsis plenam, quæ tunc manifestabitur.

8935. Altare humi facies Mihi, quod significet repræsentativum cultus in genere ex bono, constat ex significatione Altaris, quod sit principale repræsentativum Domini, & inde cultus Ipsi, de qua n: 921. 2777. 2811. 4489. 4541; & ex significatione humi, quod sit bonum : quod humus sit bonum, est quia per humum significatur Ecclesia quæ in bono, n: 566, inde est quod Adam dictus sit ab humo, Genes: 11: 7. Cap: 111: 19, nam per illum significabatur homo Ecclesiæ cœlestis, seu Ecclesia quæ in bono, n: 478. 479. Sunt duo, ex quibus sit cultus Domini, Bonum & Verum; cultus ex bono repræsentabatur per Altare ex humo, at cultus ex Vero repræsentabatur per Altare ex lapidibus; de utroque Altari hic agitur; hæc duo, ex quibus sit cultus, vocantur fides & Charitas; cultus ex Vero se refert ad fidem, & cultus ex bono ad charitatem. Cum cultu ex fide & ex charitate, seu ex vero & ex bono, ita se habet; homo antequam regeneratus est, in cultu est ex vero, at cum regeneratus est in cultu est ex bono; nam antequam homo regeneratus est, ducitur ille per Verum ad bonum, hoc est, per fidem ad charitatem, sed cum regeneratus est, in bono est & inde in vero, hoc est, in Charitate est & inde in fide, n: 8516. 8539. 8645. 8648. 8658; hi bini cultus sunt, qui repræsentantur per Altaria ex humo & ex lapide. Quod Altare sit principale repræsentativum Cultus Domini, est quia super illo fiebant holocausta & sacrificia; & hæc erant, in quibus principaliter consistebat cultus Divinus Gentis Hebrææ, & inde gentis Israeliticæ ac Judaicæ, n: 923. 1343. 2180. 2805. 2807. 2860. 3579. 6905.

8936. Et sacrificabis super illo holocausta tua & eucharistica tua, quod significet cultum in specie secundum cujusvis statum vitæ spiritualis, constat ex significatione holocaustorum & sacrificiorum, quod sint omnis cultus internus in genere, cum varietate secundum varia genera cœlestium & spiritualium, hoc est, boni quod amoris & veri quod fidei in Dominum, n: 922. 923. 2165. 2180. 2805. 2807. 2830. 3519. 6905; ita secundum omnem statum vitæ spiritualis in specie: inde erat quod tam varii generis sacrificia essent instituta, ut præter quotidiana; sabbathorum, festorum, noviluniorum, inaugurationum, sanctificationum, etiam pro omni reatu, peccato, munda-tione, sanatione, partu; inde etiam erat, quod secundum statum varia genera animalium adhiberentur, prout boves, juvenci, agni, arietes, capræ, hirci, per quæ in specie significabantur varia bona quæ vitæ spiritualis.

8937. Greges tuos & armenta tua, quod significet bona interna & externa, constat ex significatione gregum, quod sint bona interna, & ex significatione armentorum, quod sint bona externa, de quibus n: 2566. 5913: quod per greges significantur bona interna, est quia ad greges pertinent Agni, Oves, hœdi, capræ, arietes, hirci, per quos significantur talia quæ sunt innocentiae, amoris coelestis & spiritualis in interno homine; & quod per armenta significantur bona externa, erat quia ad armenta pertinent boves, juvenci, vituli, per quos significantur talia quæ sunt boni & veri in externo homine: quid boves significabant, videatur n: 2180. 2566. 2781; quid juvenci & vituli, n: 1824. 2830; quid Agni, n: 3519. 3994. 3519. 7840; quid oves, n: 4169; quid hœdi & capræ, n: 3519: 4005. 4006. 4871; quid arietes n: 2830. 4170; & quid hirci, n: 4169 fin: 4769.

8938. In omni loco in quo memoriam posuero Nominis mei, quod significet statum fidei apud unumquemvis, constat ex significatione loci, quod sit status, de qua n: 2625. 2837. 3356. 3387. 3404. 4321. 4882. 5606. 7381, ita omnis locus est status unius cujusvis seu apud unumquemvis; quod sit status fidei, est quia Nomen Jehovah significat omne in uno complexu per quod colitur Dominus, ita omnia fidei & charitatis, n: 2724. 3006. 6674; proinde memoriam ponere Nominis Jehovah Dei, est apud quem seu in cujus corde charitas & fides est a Domino. Secundum sensum literæ est, quod sacrificaturi essent holocausta & eucharistica, ita greges suos & armenta sua in Hierosolyma, quæ erat locus, quem elegit Dominus ad cultum sui, ita in quo posuit memoriam Nominis sui; sed secundum sensum internum non intelligitur locus, sed unusquisque homo apud quem fides & charitas, nam per locum non significatur locus in sensu interno sed status, nec per nomen nomen, sed fides & cultus, ita intelligitur homo, qui in statu receptionis fidei est a Domino: præterea in Hierosolyma, quæ erat locus in quo Dominus per holocausta & eucharistica colebatur, repræsentabantur omnia quæ Ecclesiæ; inde per Hierosolymam in Verbo, & per Novam Hierosolymam in Apocalypsi, significatur Ecclesia Domini; & Ecclesia Domini est apud unumquemvis qui in statu receptionis charitatis & fidei est a Domino, ipse enim homo est Ecclesia, & plures, apud quos Ecclesia, faciunt Ecclesiam in communi; inde quoque patet, quod per in omni loco, quo posuero memoriam Nominis Mei, significetur status fidei apud unumquemvis.

8939. Veniam ad te & benedicam tibi, quod significet præsentiam Divini tunc & influxum, constat ex significatione venire ad aliquem, cum dicitur a Jehovah, quod sit præsentia, ut quoque n: 5934. 6063. 6089; & ex significatione benedicere, cum a Jehovah, quod sit donari fide & charitate, de qua n: 2846. 3406. 4981. 6091. 6099. 8674, ita quoque influere, nam fides & charitas a Domino apud hominem influunt; hæc sunt benedictio in sensu interno, nam sunt quæ hominem beatum & felicem reddunt in æternum; ab homine cum in mundo vivit, benedictio vocantur quæ cum beatum & felicem reddunt in tempore, & sunt opes & honores; Verum non sunt temporaria, quæ in Verbi sensu interno intelliguntur, sed sunt æterna, ad quæ

temporaria respective nihili sunt; nam nulla ratio est inter temporarium & æternum, ne quidem aliquot millia aut aliquot myriades annorum, nam hæc finem habent, æternum autem nullum; quapropter æternum *Est*, quod enim absque fine est, id *Est*, habet enim *Esse* a Divino, quod Infinitum, Infinitum quoad tempus est Æternum; at quod temporarium est, respective non *Est*, quia cum finitum est, non amplius est; inde quoque patet, quod Benedictio in spirituali sensu sit quæ in se habet *Esse* a Divino, ita quæ sunt vitæ æternæ, proinde quæ sunt charitatis & fidei: quod Benedictio mundana nihil sit respective ad Benedictionem cœlestem quæ æterna, ita docet Dominus apud Matthæum “*Quid prodest homini si totum mundum lucratus fuerit, animæ autem jacturam fecerit*” xvi: 26: sed homo qui in mundanis & terrestribus est, non capit hoc Verbum, nam mundana & terrestria suffocant, & faciunt ut ne quidem credatur quod vita æterna sit: at asseverare possum, quod homo, ut primum moritur, in altera vita sit, & vivat spiritus inter spiritus; & quod tunc sibi & reliquis ibi appareat prorsus sicut homo in mundo, præditis omni sensu interno & externo, n: 1881; proinde quod mors corporis sit modo abjectio talium quæ inserviverant pro usu & functione in mundo, ac præterea quod ipsa mors sit continuatio vitæ, sed in alio mundo, qui inconspicuus est coram oculis corporis terrestribus, sed conspicuus ibi in luce quæ millies excedit lucem meridianam mundi; hoc quia scio a tot annorum viva experientia adhuc continuata, ideo id assevero; loquor adhuc & loquutus sum pæne cum omnibus quos notos habui in mundo, ac mortui sunt; cum quibusdam post binos aut tres dies ab obitu; plerique illorum indignati sunt valde, quod non crediderint aliquid vitæ mansuræ post mortem: cum illis loquutus sum non per diem, sed per menses & annos; & quoque datum est videre status vitæ illorum succedaneos seu progredientes vel ad infernum vel ad cœlum: quare qui vult felix esse in æternum, sciat & credat quod victurus sit post mortem, id cogitet & ejus recordetur, nam veritas est: sciat etiam & credat, quod Verbum sit unica doctrina, quæ docet quomodo victurus est homo in mundo, ut in æternum felix sit.

8940. Et si altare lapidum facias Mihi, quod significet repræsentativum cultus in genere ex veris, constat ex significatione Altaris, quod sit repræsentativum cultus Divini in genere, de qua n: 921. 2777. 2811. 4489; & ex significatione lapidum, quod sint vera, de qua n: 643. 1298. 3720. 3769. 3771. 3773. 3789. 3798. 6426. 8609. Est cultus Domini ex bono, & est ex Vero; cultus Domini ex bono repræsentabatur per Altare ex humo, & cultus ex Vero per altare ex lapide; de uno & altero cultu videatur supra n: 8935. Quia altare ex lapide, significabat cultum ex Vero, idcirco mandatum erat, ut tale Altare erigeretur, cum primum transirent Jordanem, & venirent in terram Canaanem, & super illo scriberentur præcepta legis, hoc est, Vera Divina e cœlo, nam per decem præcepta significatur omnia Vera Divina in summa, de altari illo ita apud Moschen “Cum transiveris Jordanem, eriges tibi lapides magnos, & incrustabis eos calce; deinde scribes super illos omnia verba Legis: post *edificabis ibi Altare Jehovæ Deo tuo, Altare lapidum,*
super

super quos non impelles ferrum; ex lapidibus integris ædificabis Altare Jehovæ Dei tui, & facies ascendere super eo holocausta & eucharistica; & scribes super lapides Altaris verba Legis probe exprimendo” Deut: xxvii: 1 ad 8. Josch: viii: 30. 31. 32; quod scriberentur verba Legis super lapidibus Altaris, erat causa, quia per lapides significabantur Vera, & per Altare lapidum cultus ex veris; illa etiam causa fuit, quod decem præcepta, qui significabant Divina Vera in complexu, inscripta fuerint tabulis lapideis: quod id fieret, ut primum transiverunt Jordanem, erat causa, quia Jordanes, quæ a parte deserti, erat terminus terræ Canaanis primus & ultimus, significabat introductionem in Ecclesiam seu cœlum, quæ fit per cognitiones veri & boni, ita per vera, ex Verbo, n: 9255; omnes enim fluvii, qui erant termini illius terræ, significabant prima & ultima Regni Domini, n: 4116. 4240. Per lapides Altaris etiam significantur vera fidei apud Esaïam “Removebit peccatum, cum *posuerit omnes lapides Altaris sicut lapides calcis dispersos*” xxvii: 9; ibi de Vastatione Ecclesiæ; lapides altaris sicut lapides calcis dispersi, pro quod ita vera fidei quæ cultus. Quod Altaria in genere attinet, erant illa ex humo, ex lapidibus, ex ære, ex ligno, & quoque ex auro; ex ære, ligno & auro, quia hæc significabant bonum, de altari ex ære, videatur Ezech: ix: 2; de Altari ex ligno, Ezech: xli: 22: & de Altari ex auro, quod erat altare suffitus, 1 Reg: vi: 22. Cap: vii: 48. Apoc: viii: 3; quod significet bonum, videatur n: 425. 1551; quod lignum, n: 643. 2784. 2112. 3720. 8354; tum quod Aurum, n: 113. 1551. 1552. 5658.

8941. Non ædificabis illos cæsos, quod significet quod non ex propria intelligentia, constat ex significatione lapidum cæsorum, quod sint talia quæ ex propria intelligentia; lapides enim sunt vera n: 8940, & illos secare seu aptare, est vera seu talia quæ veris similia sunt excludere aut fingere ex proprio, seu ex propria intelligentia; quæ enim ex proprio seu ex propria intelligentia excluduntur aut finguntur, vitam habent ex homine, quæ vita est nulla vita, nam proprium hominis non est nisi quam malum, n: 210. 215. 694. 874. 875. 876. 987. 1047. 5660. 5786. 8480; at quæ non ex proprio sed ex Divino, id vitam in se habet, nam a Divino est omnis vita: agitur hic de Cultu Domini ex vero, nam is cultus per Altare lapidum significatur n: 8940; Vera, ex quibus colendus est Dominus, non nisi quam ex Verbo sumenda sunt, nam in singulis ibi est vita a Divino: quando vera ex proprio sumuntur, spectant illa & pro fine habent dignitatem & eminentiam super omnes in mundo, & quoque possessiones terræ ac opulentiam super omnes, quare in se habent amorem sui & mundi, ita omnia mala in complexu, n: 7488. 8318; at vera quæ ex Verbo spectant & pro fine habent vitam æternam, & in se habent amorem in Dominum & amorem erga proximum, ita omnia bona in complexu: quando vera ex proprio seu ex propria intelligentia excluduntur, dominantur illa super vera quæ a Divino, nam applicantur hæc ad confirmanda illa; cum tamen contrarium erit, quod nempe Vera a Divino dominatura sint, & quæ ex propria intelligentia servitura. Quæ ex proprio seu ex propria intelligentia, dicuntur vera, sed non sunt vera, modo apparent ut vera in externa forma, nam per applicationes ex sensu literalis Verbi,

&c.

& per ratiocinia, redduntur Veris similia; in interna autem forma sunt falsa; quænam & qualia sunt illa, videatur supra n: 8932. Sunt in mundo bina religiosa, quæ sunt ex propria intelligentia; unum in quo amor sui & mundi omne est; hoc religiosum in Verbo vocatur Babel; est intus prophanum ex amore sui & mundi, & extus est sanctum ex Verbo, quod applicuerunt ad confirmandum: Alterum religiosum est, in quo lumen naturæ omne est; qui in illo sunt, nihil agnoscunt pro Vero quod non capiunt; quidam ex hoc religioso agnoscunt Verbum, sed applicant ad confirmandum, ita ad serviendum; quidam autem non agnoscunt Verbum, sed hi Divinum ponunt in natura, nam lumen eorum quia est naturæ, in naturam cadit, nec illustrari potest a luce cœli, quia Verbum, unde omnis illustratio, rejiciunt: qui ex hoc aut illo religioso sunt, in inferno sunt, quia expertes vitæ cœlestis sunt, quam nec recipere possunt, quia rejecerunt Verbum; & qui eorum applicuerunt Verbum ad confirmandum, Verbum nihili fecerunt in corde, sed quia valuit auctoritate in vulgo, usi sunt eo pro illo servitio, ut figmenta ex propria intelligentia per id valerent. Ex his constare potest, quid in sensu spirituali significat, quod Altare non ex lapidibus cæsis ædificandum esset. Per lapidem cæsum etiam significatur id quod ex propria intelligentia in sequentibus locis; apud Esaiam "Ut cognoscant populus Ephraim, & habitator Samariæ, propter elationem & superbiam cordis, dicendo, lateres ceciderunt, & lapide cæso ædificabimus" ix: 8. 9. Apud Jeremiam "Etiam si clamo & vociferor, obstruit preces meas, circumsepsit vias meas lapide cæso, semitas meas evertit" Thren: iii: 8. 9. Apud Amos "Quoniam conculcatis attritum, & onus frumenti rapitis ab eo, domos lapidis cæsi ædificabitis, sed non habitabitis in iis" v: 11; ibi lapis cæsus pro talibus in rebus fidei quæ ex propria intelligentia. Quia illa per lapidem cæsum significabantur, idcirco Altare primo exstructum in terra Canaan a filiis Israelis postquam transiverunt Jordanem, a lapidibus non cæsis exstructum est; nam per transitum super Jordanem repræsentabatur introductio in Regnum Domini, quæ fit per vera fidei; de illo Altari ita apud Joschuam "Ædificavit Jehoshua Altare Deo Israelis in monte Ebal, quemadmodum præcepit Moscheh servus Jehovæ filiis Israelis; *Altare lapidum integrorum, super quos non moverat ferrum*" viii: 30. 31 Deut: xxvii: 1 ad 8. Templum Hierosolymæ pariter ex lapidibus integris non cæsis ædificatum est; de quo ita in Libro Primo Regum "Quoad ipsam domum, cum ædificaretur, *Lapide integro, prout allatus, ædificata est; nam malleus aut se auris, ulla instrumenta ferri, non audita sunt in domo cum ædificaretur*" vi: 7; per Templum enim Domini repræsentatus est Dominus quoad Divinum Verum; quod Dominus per Templum repræsentatus sit, docet Ipse, Joh: ii: 19. 21. 22; & quod quoad Divinum Verum, erat quia id ibi docebatur; quare etiam ædificatum est ex lapidibus, nam per lapides significabatur Divinum Verum, n: 8940; inde etiam Ipse Dominus vocatus est Lapis Israelis, n: 6426. Ex his nunc patet, quid lapis altaris, ut & quid lapis templi significabat, tum quid quod lapides integri essent, & non cæsi; quod nempe Religio formanda sit a Veris ex Domino, ita ex Verbo, & non

ex propria intelligentia. Quæ ex propria intelligentia sunt, ita quoque describuntur apud Esaiam "Sculptile fundit Artifex, & conflator auro obducit illud, & catenas argenti conflatur; artificem intelligentem quærit ad præparandum sculptile" XL: 19. 20; sculptile pro religioso quod ex proprio, quod datur adorandum sicut Divinum, n: 8869; artifex pro illis qui ex proprio excludunt & fingunt; ut appareant veris similia, describitur per quod auro obducatur illud, catenas ex argento conflatur, & artificem intelligentem quærat. Apud Eundem "Formatores sculptilis omnes vanitas; omnes socii ejus pudefient, & fabri ipsi: fabricat ferrum forcipe, & operatur carbone, & malleis acutis format illud; sic operatur illud per brachium roboris sui: frabricat ligna, extendit filum, & describit illud amussi, facit illud in angulos suos, & circulo definit illud, ut faciat in forma viri, juxta pulchritudinem hominis, ad habitandum in domo" XLIV: 10. 12. 13; etiam hic describitur religiosum quod ex propria intelligentia. Similiter apud Jeremiam "Statuta gentium vanitas illa; siquidem lignum de sylva excidit, opus manuum fabri per securim; argento & auro exornat illud; clavis & malleis firmat" x: 3. 4: & quoque apud Hoscheam "Nihilominus nunc addunt peccare; & faciunt sibi fusile ex argento; in intelligentia sua idola, opus artificum totum" XIII: 2. Religiosum quod ex propria intelligentia excluditur, & non ex Verbo, intelligitur in sensu interno per Idola, Deos alienos, per Fusilia, & per Sculptilia; nam quæ ex proprio, non aliud sunt; sunt enim in se mortua, & quoque adorantur sicut viva.

8942. Quia si cælum tuum moveris super illo, quod significet si ex proprio, constat ex significatione cœli, quod sit verum fictum, ita ex proprio; cælum enim est ferrum, per quod lapides secantur & aptantur in formam; hic itaque est proprium hominis, nam hoc aptat, ut illa, quæ religionis erunt, appareant in forma veri: pro cœlo alibi dicitur ferrum, alibi securis, ut Deut: XXVII: 5. Josch: VIII: 30. 31. 1 Reg: VI: 7. Es: XLIV: 10. 11. Hosch: x: 3. 4; & per illa instrumenta significantur talia quæ propriæ intelligentiæ sunt & fingunt.

8943. Et prophanabis illud, quod significet quod tunc nullus cultus, constat ex significatione prophanare, quod sit facere ut non sit aliquis cultus; quod enim ex propria intelligentia est, hoc in se expers vitæ est, imo spiritualiter mortuum; nam proprium hominis non est nisi quam malum; quapropter si ex eo sit cultus Divinus, is cultus non aliud est quam sicut cultus idoli, sculptilis seu fusilis, in quibus non spiritus, hoc est, non vita: at quod ex Verbo est, id solum pro cultu Divino infervit; est enim id in se vivum; intus enim in singulis Verbi est sensus spiritualis, qui agit de Regno Domini, & intus in illo sensu est Divinum, nam Verbum in intimo suo sensu agit de solo Domino; inde est sanctitas & vita Verbi, & non aliunde: Verbum est sicut Divinus homo, sensus literalis est ejus quasi corpus, at sensus internus est ejus quasi anima; inde patet, quod vivat sensus literalis per sensum internum. Apparet, sicut sensus literalis evanescat seu moriatur per sensum internum; sed contrarium est, non evanescit, minus moritur, sed per sensum internum;

internum vivit. Ex his nunc constat, quod ex illis, quæ sunt Verbi, existat cultus vere Divinus, & nullatenus ex illis quæ sunt intelligentiæ propriæ: inde est, quod per si moveris cœlum super altari, prophanabis illud, significetur, si non ex Verbo, sed ex propria intelligentia finxeris talia quæ cultu Divini erunt, quod nullus cultus sit.

8944. Creditur in mundo, quod homo ex naturæ lumine, ita absque revelatione, scire possit plura quæ religionis sunt, sicut quod Deus sit, quod ille colendus, & quoque quod amandus, tum quod homo victurus sit post mortem, & plura alia, quæ ab illis pendent; & tamen ea sunt quæ ex propria intelligentia; sed instructus sum per multam experientiam, quod homo ex se prorsus nihil sciat de Divinis, & de illis quæ vitæ cœlestis ac spiritualis sunt, absque revelatione homo enim nascitur in mala amoris sui & mundi; quæ sunt talia quæ præcludunt influxum e cœlis, & aperiunt influxum ab infernis, ita quæ occæcant hominem, & ponunt in negativo quod Divinum sit, quod cœlum & infernum, quodque vita post mortem: hoc patet manifeste ex eruditis orbis, qui lumen suæ naturæ per scientias evexerunt supra lumen aliorum; quod hi præ aliis negent Divinum, & pro Divino agnoscant naturam, notum est; & quoque quando ex corde & non ex doctrina loquuntur, quod negent vitam post mortem, tum cœlum & infernum; consequenter omnia quæ fidei sunt, quæ vocant vincula pro vulgo; inde patet, quale est lumen naturæ absque revelatione; ostensum quoque est, quod plures qui Theologiam Naturalem scripserunt, & ex lumine suæ naturæ dextre confirmaverunt illa quæ doctrinæ Ecclesiæ suæ fuerunt, in altera vita præ reliquis corde eadem negent, & quoque ipsum Verbum, quod prorsus destruere conantur; nam in altera vita corda loquuntur; ostensum quoque est, quod iidem nihil ipsius e cœlo possint recipere, sed solum ab infernis: inde patuit quale lumen naturæ est absque revelatione, proinde quale id quod ex propria intelligentia. Sed duo obvenerunt, quæ de ea re mentem in dubio ponebant; primum quod Antiqui, qui gentiles, usque noverint quod Divinum sit, quod Hoc colendum, quodque homo quoad Animam immortalis sit; alterum, quod etiam illa sciant plures gentes hodie, apud quas nulla revelatio: sed quod Antiquos concernit, illi non ex lumine suæ naturæ id sciverunt, sed ex revelatione, quæ usque ad illos ab Ecclesia emanavit; Ecclesia enim Domini ab Antiquissimis temporibus fuerat in terra Canaane, n: 3686. 4447. 4454. 4516. 4517. 5136. 6516; inde emanaverunt talia, quæ cultus Divini erant, ad gentes circumcirca, & quoque ad Græcos vicinos, & ab his ad Italos seu Romanos; inde his & illis cognitiones de summo Numine, & de immortalitate Animæ, de quibus Eruditi illorum scripserunt: Quod attinet Gentes hodie, quæ etiam sciunt quod Divinum sit, & quod Vita post mortem, id non habuerunt ex lumine Naturæ suæ, sed ex religioso quod ab Antiquis temporibus traxerunt, quod fundatum est super talibus, quæ per varias vias emanaverunt ab Ecclesia, ubi Revelatio; hoc ex Divina Domini Providentia fuit; & quoque qui illorum ex religioso suo agnoscunt Divinum super omnia, &

& ex religioso suo præstant charitatis officia proximo, quod in altera vita, cum instruuntur, recipiant vera fidei, & salventur, n: 2589 ad 2604.

8945. Et non ascendes in gradibus super ad Altare meum, quod significet non elevationem ad interiora, quæ cœlestia, constat ex significatione ascendere per gradus, quod sit elevare se ad superiora seu ad interiora; five dicas interiora five superiora, idem est, nam interiora apparent sicut superiora, n: 2148. 3084. 4210. 4599; & ex significatione Altaris, quod sit principale repræsentativum Domini, de qua n: 921. 2777. 2811; ita per ascendere in gradibus super ad altare meum, est se elevare ad Dominum, proinde ad interiora quæ cœlestia, nam Dominus præsentior est in interioribus; cœlestia dicuntur quæ in intimo cœlo, spiritualia autem quæ in medio; Cœlum enim distinctum est in bina Regna, nempe in Regnum cœleste & in Regnum spirituale; qui in Regno cœlesti sunt, in intimo seu tertio cœlo sunt, ita proximi Domino; qui enim ibi sunt, in amore in Dominum sunt, & in innocentia, proinde in sapientia præ omnibus reliquis; at qui in Regno spirituali sunt, in medio seu secundo cœlo sunt, ita remotiores a Domino; qui ibi sunt, in charitate erga proximum sunt, & per Charitatem apud Dominum: de binis illis Regnis, & de illorum differentia, videatur n: 2048. 2088. 2227. 2507. 2669. 2708. 2715. 2718. 3235. 3246. 3374. 3887. 4448. 4585. 4938. 4939. 5113. 5922. 6367. 6435. 7877. Paucis explicandum est, quomodo se habet cum elevatione versus interiora, ita ad cœlestia, quæ significantur per ascendere in gradibus super ad altare; non conceditur alicui in altera vita altius in cœlum elevari quam ad gradum boni in quo est; nam si altius, tunc manifestantur spurca ejus, hoc est, mala amorum ejus, & falsa inde; quo enim interius est, eo purius & sanctius est in cœlo; qui in impuriore statu sunt, illi tenentur in sphæra inferiore, ubi impura non percipiuntur nec apparent, sunt enim in bono crassiori & in Vero obscuriori. Quandoque evenit, quod qui in cœlum veniunt, cupiant venire in cœlum interius, credunt quod sic fruituri majori gaudio; ut cupido illa, quæ inhæret, auferatur, eleventur etiam in cœlum interius; sed cum eo veniunt, tunc incipiunt angere ex malis amorum suorum, quæ tunc ad perceptionem veniunt, & quoque fiunt deformes ex falsis quæ ex malis apud illos; his perceptis, ex interiori cœlo se dejiciunt, & non prius ad statum tranquillum & pacificum, quam cum in stationem suam priorem, redeunt: hæc sunt, quæ significantur per quod non descendes in gradibus super ad Altare meum, ut non reveletur nuditas tua super illo. Similiter se habet cum illis qui infra cœlum sunt, illi si antequam præparati cupiunt ascendere in cœlum; cum illuc eleventur, sentiunt cruciatum pæne infernalem, & apparent sibi sicut cadavera; laborat etiam ipsa vita apud illos, sicut vita apud illos qui in agone mortis sunt; quare se præcipites inde dejiciunt; & postea non amplius cupiunt ascendere supra statum vitæ in qua sunt. Sciendum est, quod in altera vita nemini cœlum a Domino negetur, & quod admitti queant quotcunque volunt; (Cœlum consistit ex societatibus, - angelorum qui in bono amoris erga proximum, & amoris in Dominum) in talium societates intromittuntur cum in

cœlum; sed cum sphaera vitæ eorum, hoc est, cum vita amoris illorum non concordat, tunc fit conflictus, inde angor illis, & dejectio: ita instruuntur de vita cœli, & de suæmet vitæ statu respective, tum de eo quod cœlum non sit alicui per quod recipiatur aut intromittatur, prout communis opinio est in mundo, ut & quod homo per vitam in mundo talis fiet, ut possit cum illis esse; sed qui in cœlo sunt videantur quæ de his ab experientia prius dicta & ostensa sunt, n: 3938. 4225. 4226. 4299. 4674. 5057. 5058. 7186. 7519. 8794. 8797. Hæc sunt quæ significantur per hoc statutum, quod non in gradibus ascendit super ad Altare, ne reveletur nuditas tua super eo: tum per simile Exod: xxviii: 42. 43. Ascendere in Gradibus dicitur, ex causa quia elevatio ad interiora apparet in mundo spirituum, ubi cœlestia & spiritualia sistuntur in formis mundanarum similibus, sicut ascensus per gradus; hoc repræsentativum datum est sæpius videre: inde quoque erat, quod Jacobo in somno visi sint Angeli ascendere ad Dominum per gradus scalæ Genes: xxviii: 12; ideo quoque per gradus in Verbo significatur ascensus ad superiora, hoc est, interiora; ut apud Ezechielem Cap: xl: 6. 22. 26. 31. 34: & apud Amos “Dominus Jehovih Zebaoth *ædificat in cælis gradus suos*” ix: 6.

8946. Ut non reveletur nuditas tua super illo, quod significet ideam cogitationis de illis sic falsis plenam, quæ tunc manifestabitur, constat ex significatione nuditatis, quod sit destitutum veris, de qua n: 5433, ita idea cogitationis falsis plena; & ex significatione revelari, quod sit manifestari. Quomodo cum hoc se habet, mox supra n: 8945, explicatum est, quod nempe homo, spiritus seu angelus, appareat qualis est quoad utramque vitam, quoad vitam cogitationis de veris, & quoad vitam voluntatis de bonis, si interius in cœlum elevatur; nam quo interius in cœlis, eo purius bonum & purius verum; ne itaque appareant falsa quæ cogitationis & mala quæ voluntatis, sed abscondantur, ideo tenentur in inferioribus, ubi in obscuriore luce sunt respective. Ex his quoque constare potest, quid intellectum fuit per quod nemo possit videre Jehovah, & vivere, nam Jehovah est purus Amor, & ab Ipso est pura lux, in illis videri est perire; idcirco etiam ipsi angeli in cœlo nybe teguntur, n: 6849; & idcirco omnes, qui in inferno, obvelantur densis nimbis, n: 3340. 8137. 8138. 8814. 8819; nam nimbi sunt falsa.

De

De Spiritibus & Incolis Planetæ Saturni.

8947. **S**PIRITUS ex illa Tellure, & quoque ipsa Tellus, apparet antrorsum ad insignem distantiam, in plano inferioris partis genuum; & cum aperitur illuc oculus, in conspectum venit multitudo spirituum, qui omnes sunt ex illa Tellure; conspiciuntur ab hac Telluris istius parte, & ad dextram.

8948. Datum etiam est cum illis loqui, & inde cognoscere quales sunt respective ad alios: sunt probi, & sunt modesti; & quia se parvos æstimant respective, ideo quoque in altera vita apparent parvi; nam ibi apparentia cuiusvis est secundum animum ejus & secundum vitam.

8949. In Cultu sunt perquam humiles; nam in illo se pro nihilo æstimant; colunt Dominum nostrum, & ipsum pro Unico Deo agnoscunt; Dominus enim apparet quandoque illis qui in Tellure illa sub forma Angelica, & sic ut homo; & tunc Divinum elucet ex facie, & afficit animum. Incolæ etiam, cum ad ætatem perveniunt, loquuntur cum spiritibus, a quibus instruuntur de Domino, & quomodo colendus, tum quomodo vivendum.

8950. Spiritus illius telluris, quando aliqui illos volunt seducere, & a fide in Dominum abstrahere, aut ab humiliatione erga Ipsum, & a probitate vitæ, dicunt se mori velle; apparent tunc in manibus illorum parvi cultri, per quos pectora sua percutere velle videntur: cum interrogantur cur ita faciunt, dicunt, quod potius mori velint, quam abduci a Domino. Spiritus nostræ telluris quandoque irrident illa, & infestant interrogationibus cur ita faciunt; sed tunc respondent, se probe scire quod semet non interimant, sed quod hoc solum apparentia sit effluens ex voluntate animi illorum, quod potius mori velint, quam abstrahi a cultu Domini.

8951. Sunt quoque in Tellure illa qui Lumen nocturnum, quod magnum est, vocant Dominum; sed illi separantur a reliquis, & inter illos non tolerantur. Lumen illud nocturnum, ex magno illo cingulo, quod ad distantiam ambit Tellurem illam, & a lunis, quæ satellites Saturni vocantur, effunditur.

8952. Interrogati sunt de magno illo cingulo, quod e nostra Tellure apparet se elevare supra horizontem planetæ istius, & variare situs; dicebant quod id illis non appareat ut cingulum, sed solum ut niveum in cælo varia directione.

8953. Incolæ & spiritus illius Telluris, referunt id in homine, quod medium est inter sensum spiritualem & sensum naturalem, at recedunt a naturali, & accedunt ad spiritualem. Inde est quod spiritus illi sibi videantur sepe auferri aut rapi in cælum, ac postea remitti, ita alternis; nam quicquid sensus spiritualis est, hoc in cælo est; at quicquid sensus naturalis est, hoc infra cælum est.

8954. Non ibi Urbes, nec regna sunt, sed vivunt distincti in familias, unaquævis familia separata ab alia; ita vir & uxor cum suis liberis; hi cum conjugia jungunt, separantur a domo parentum, nec eam amplius curant: quapropter spiritus ex illa Tellure apparent bini & bini.

8955. Omnes in illa Tellure, secus ac in nostra, sciunt quod victuri sint post mortem; quapropter etiam corpora sua nihili faciunt, modo quantum propter vitam, quam dicunt permanfuram & servituram Domino: ideo quoque corpora mortuorum non sepeliunt, sed projiciunt, & tegunt ramis arborum e sylva.

8956. De victu & vestitu etiam parum solliciti sunt, vescuntur fructibus & leguminibus varii generis, quæ Tellus eorum producit; & vestiuntur leviter, nam crassa cute seu tunica, quæ repellit frigus, cincti sunt.

8957. Continuatio de spiritibus & incolis Telluris Saturni, ad finem Capitis sequentis.

E X O D I

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM.

Doctrina Charitatis.

8958. **Q**UI regenerantur, Tentationes subeunt.

8959. Tentationes sunt pugnae spirituales apud hominem; nam sunt pugnae inter malum quod in illo ab inferno, & inter bonum quod in illo a Domino.

8960. Tentatio inducitur a malis spiritibus, qui apud hominem in ejus malis & falsis habitant, hi excitant mala ejus, & incusant eum; at Angeli a Domino, qui in ejus bonis & veris habitant, evocant vera fidei quae apud ipsum, & defendunt.

8961. In Tentationibus agitur de domino mali, quod apud hominem ab inferno, & boni quod apud illum a Domino: malum quod dominari vult, est in naturali seu externo homine, at bonum est in spirituali seu interno: inde est, quod etiam in tentationibus agatur de dominio unius super alterum: si malum vincit, tunc naturalis homo dominatur super spiritualem; si bonum vincit, tunc spiritualis homo dominatur super naturalem.

8962. Pugnae illae fiunt per vera fidei quae ex Verbo, ex illis pugnat homo contra mala & falsa; si ex aliis quam ex illis, non vincit, quia in aliis non est Dominus.

8963. Quia pugna fit per vera fidei quae ex Verbo, idcirco homo non prius in pugnam admittitur, quam cum in veri & boni cognitionibus est, & inde aliquam vitam spirituales adeptus est: quapropter pugnae illae non prius apud hominem existunt, quam cum is aetate adoleverat.

8964. Qui non habet apud se vera fidei ex Verbo, per quae pugnet, ita qui non habet aliquam vitam spirituales in se ex illis, is non admittitur in aliquam pugnam; quoniam succumbit: & si homo succumbit, fit status ejus post tentationem **p**jor statu ejus ante illam: quippe

quippe malum tunc acquisivit sibi potentiam super bonum, & falsum super verum.

8965. Quia hodie fides rara est, est enim Ecclesia in suo fine, idcirco pauci hodie aliquas tentationes spirituales subeunt; inde est, quod vix sciatur quid sunt, & ad quid conducunt.

8966. Tentationes conducunt ad confirmanda vera fidei, tum ad implantanda illa, & ad insinuanda in voluntatem, ut fiant bona charitatis: homo enim, ut prius dictum est, pugnat ex veris fidei contra mala & falsa, & quia tunc mens ejus est in veris, cum vincit, confirmat se in illis, ac implantat ea; & quoque mala & falsa, quæ impugnantur, pro hoste habet, & a se rejicit. Per tentationes etiam concupiscentiæ, quæ sunt amorum sui & mundi, domantur, & homo humiliatur; ita aptus redditur ad recipiendum vitam cœli a Domino; quæ vita est vita nova qualis est regenerato.

8967. Quia per tentationes confirmantur vera fidei, & implantantur bona charitatis, & quoque domantur concupiscentiæ mali, sequitur quod per tentationes dominium acquiratur spirituali seu interno homini super naturalem seu externum, ita bono quod charitatis & fidei super malum quod amoris sui & mundi. Quo facto, homini fit illustratio & perceptio quid verum & quid bonum, tum quid malum & falsum; & inde intelligentia & sapientia, quæ postea indies crescunt.

8968. Homo cum per vera fidei introducit ad bonum charitatis, tunc tentationes subit; at cum in bono charitatis est, cessant tentationes; tunc enim in cœlo est.

8969. In tentationibus pugnare debet homo contra mala & falsa sicut ex se; sed usque credit quod ex Domino; si non credit id in ipsa tentatione, quia tunc ei obscurum est, usque credit post illam. Si homo post tentationem non crediderit, quod Dominus solus pugnaverit pro illo, & vicerit pro illo tunc tentationem modo externam subiverat; quæ tentatio non alte penetrat, nec aliquid fidei & charitatis irradicat.

C A P U T XXI.

1. **E**T hæc judicia, quæ pones coram illis.
2. Cum emeris servum Hebræum, sex annis serviet, & in septimo exibat ad liberum gratis.
3. Si in corpore suo venerit, in corpore suo exibat; si dominus mulieris, & exibat mulier illius cum illo.
4. Si dominus ejus dederit ei mulierem, & pepererit ei filios aut filias, mulier & nati hujus erit domino ejus, & ille exibat in corpore suo.
5. Et si dicendo dixerit servus, diligo dominum meum, mulierem meam, & liberos meos, non exibo liber.
6. Et adducet illum dominus ejus ad DEUM, & adducet illum ad januam vel ad postem, & perforabit dominus ejus aurem ejus subula, & serviet illi in perpetuum.
7. Et cum vendiderit vir filiam suam ad ancillam, non exibat secundum exire servorum.
8. Si mala in oculis domini sui, ut non desponsset eam, & redimatur; populo alienigenæ non potestatem habebit vendendi eam; perfide agendo illum in eam.
9. Et si filio suo desponsaverit eam, secundum judicium filiarum faciet ei.
10. Si alteram acceperit sibi, victum ejus, tegumentum ejus, & debitum conjugiale ejus non diminuet.
11. Et si tria hæc non fecerit ei, & exibat gratis nullo argento.
12. Percutiens virum & moriatur, moriendo morietur.
13. Et qui non insidiatus est, & DEUS occurrere fecerit ad manum illius, & ponam tibi locum quo fugiat illuc.
14. Et cum ex proposito egerit vir contra socium suum ad occidendum illum dolo, a cum Altari meo fumes illum ad moriendum.
15. Et percutiens patrem suum & matrem suam, moriendo morietur.
16. Et furans virum, & vendens illum, & inventus fuerit in manu illius, moriendo morietur.

17. Et maledicens patri suo & matri suæ, moriendo morietur.
18. Et cum litigaverint viri, & percusserit vir focium suum lapide vel pugno, & non moritur, & decumbit in lecto.
19. Si surrexit & ambulaverit foris super scipione suo, infons erit percuiens; tantum cessationem ejus dabit, & curando curabit.
20. Et cum percusserit vir servum suum aut ancillam suam baculo, & moriatur sub manu ejus, vindicando vindicabitur.
21. Attamen si diem vel biduum steterit, non vindicabitur, quia argentum ejus ille.
22. Et cum rixati fuerint viri, & plaga affecerint mulierem gravidam, & exiverint partus ejus, & non fit damnum, mulctando mulctabit, quemadmodum imposuerit super illum dominus mulieris, & dabit in iudices.
23. Et si damnum fuerit, & dabis animam pro anima.
24. Oculum pro oculo, dentem pro dente, manum pro manu, pedem pro pede.
25. Ustionem pro ustione, vulnus pro vulnere, plagam pro plaga.
26. Et cum percusserit vir oculum servi sui, vel oculum ancillæ suæ, & corruerit eum, ad liberum mittet illum pro oculo ejus.
27. Et si dentem servi sui, vel dentem ancillæ suæ, excusserit, ad liberum mittet illum pro dente ejus.
28. Et cum cornu ferierit bos virum aut mulierem, & moriatur, lapidando lapidabitur bos, & non comedetur caro ejus, & dominus bovis infons.
29. Et si bos cornupeta ille ab heri nudius tertius, & testatum domino ejus, & non custodiverit eum, & occiderit virum aut mulierem, bos lapidabitur, & etiam dominus ejus morietur.
30. Si expiatio posita sit super illum, & dabit redemptionem animæ suæ, secundum omne quod positum super illo.
31. Aut filium cornu ferierit, aut filiam cornu ferierit, secundum iudicium hoc fiet ei.
32. Si servum cornu ferierit bos vel ancillam, argentum triginta siclorum dabit domino illius, & bos lapidabitur.
33. Et cum appuerit vir foveam, vel cum foderit vir foveam, & non operuerit illam, & ceciderit illuc bos vel asinus.
34. Dominus foveæ rependet, argentum reddet domino ejus, & mortuum erit sibi.
35. Et cum plaga affecerit bos viri bovem socii sui, & moriatur, & venderint bovem vivum, & dividant argentum ejus, & etiam mortuum dividant.

36. Vel

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 223

36. Vel notum, quod bos cornupeta ille ab heri nudius tertius, & non custodiverit eum dominus ejus, rependendo rependet bovem pro bove, & mortuus erit sibi.

37. Cum furatus fuerit vir bovem vel pecudem, & mactaverit illud, vel vendiderit illud, quinque boves rependet pro bove, & quatuor pecudes pro pecude.

C O N T E N T A

8970. Agitur in hoc Capite in sensu interno de illis qui lædunt aut destruunt verum fidei vel bonum charitatis apud se vel apud alios; quæ pæna, & quæ restitutio; talia involvunt judicia seu leges ibi de servis, de nece aut damno sociis aut servis illatis; tum de bobus cornupetis, & de fovea.

S E N S U S I N T E R N U S.

8971. **Q**UOD Verbum sit sanctum, imo sanctissimum, cuivis intra Ecclesiam notum est; hoc non modo agnoscunt, sed etiam apperipiunt illi qui in Veris fidei sunt & in vita secundum illa, nam hi tenentur continue in idea sancti cum legunt Verbum: at qui non in veris fidei sunt & in vita secundum illa, non agnoscunt, minus apperipiunt aliquid sancti in Verbo; hi cum legunt illud, non vident aliquid sublimius in illo, quam in alio quodam scripto; & qui negant corde suo Verbi sanctitatem, etiam secum dicunt, cum legunt illud, quod scripta hominum elegantiora sint, quia elegantiori stylo quoad sensum literalem concinnata hoc per vivam experientiam testatum mihi factum est ab illis in altera vita, qui corde suo negaverunt Verbum inspiratum a Divino esse; at quum illis dictum est, quod Verbum sanctum & Divinum esset quoad omnem ibi jotham, ac quoad omnium minimum ibi apicem, tunc steterunt & mirati sunt unde id; & cum illis ulterius dictum, & quoque ad vivum ostensum, quod omnia quæ in Verbo sunt, in se sensum spiritualem qui non apparet in litera, contineant, & quod ille sensus Verbi sit Angelis in cœlo, quando ab homine legitur Verbum, tunc agnoverunt, quia ostensum, sed dixerunt, quod hoc non in mundo sciverint, & quia non sciverunt, quod absque culpa sint: sed cum iidem explorati sunt, animadversum est, quod illi vixerint ad omnem lubitum, absque ullis frænis a conscientia, & quod ideo corde suo negaverint

Divinum, Cœlum & infernum, vitam post mortem, & reliqua fidei, & quod hoc fuerit causa quod sanctitatem Verbi non agnoverint; & ulterius testatum est, quod omnes illi qui in veris fidei fuerunt, & in vita secundum illa, Verbum pro sancto habuerint, & quoque apud se id perceperint cum legerunt; inde evicti sunt, quod causa non fuerit in Verbo, sed in ipsis: illis enim, qui in vita boni sunt, interiora aperta sunt in cœlum, unde influit sanctum Verbi ab angelis; at qui in vita mali sunt, interiora clausa sunt versus cœlum, sed aperta in infernum, unde influit contrarium. Sint pro exemplo judicia seu leges in hoc Capite de servis, de ancillis, de bobus; qui sanctitatem Verbi negant, quia in vita mali sunt, illi dicturi sunt, quod in illis judiciis seu legibus non aliquid Divinum videant; sicut, quod servus, qui non vult exire liber, adduceretur ad januam seu postem, & dominus ejus perforaret aurem ejus subula, & sic serviret in æternum: tum, si servus percussus vixerit diem vel biduum, dominus percussor non puniretur, quia argentum ejus ille: ut & quod servus liber esset pro oculo & pro dente; quod bos cornupeta lapidaretur; præter reliqua quæ ibi: qui Verbi sanctitatem negant corde suo, illi hæc vident sicut non digna Verbo, minus digna quod ab Ipso Jehovah in monte Sinai dictarentur; similiter reliqua in Verbo tam Historico quam Prophetico: sed causa cur illa ita videant, est quia illis cœlum est clausum propter vitam mali, inde eis perceptio contraria; aliter prorsus eis qui in vita boni sunt. Unde sanctitas Verbi, quæ influit e cœlo, constat ex omnibus illis quæ de sensu interno Verbi hætenus dicta & ostensa sunt, quod nempe soli Verbo sit sensus internus, & quod ille sensus agat de talibus quæ sunt cœli, quæ sunt vitæ æternæ, & quod intime de solo domino, ita de rebus sanctis, imo de ipsis divinis quæ sanctissima; & quod ille sensus sit angelis, qui apud hominem cum legitur Verbum, consequenter quod inde influxus sancti, & perceptio ejus apud illos qui in vita fidei & charitatis sunt. Quod attinet judicia seu leges de servis, ancillis, bobus, in hoc capite, illa in sensu interno continent talia quæ sunt ordinis Divini de illis qui in Vero fidei sunt, tum de illis qui lædunt aut destruunt ea quæ fidei & charitatis sunt, & ea quæ amoris in Dominum, ac in sensu intimo quæ Ipsum Dominum: inde cuivis constare potest, quam sancta in se sunt, utcunque non ita in litera apparent.

8972. Vers: 1. *Et hæc judicia quæ pones coram illis*, significat vera exteriora, qualia erunt in statu civili ubi ecclesia repræsentativa, quæ fluunt ex veris internis quæ sunt ordinis in cœlis; quod hæc significantur per judicia quæ ponentur coram filiis Israelis, constat ex significatione judiciorum, quod sint vera, de qua n: 2235. 6397. 7206. 8685. 8695. Quod judicia sint vera, est quia omne judicium fit per vera, inde per facere judicium in verbo significatur facere verum, hoc est, judicare secundum vera. At per judicia in plurali significantur leges civiles, ita vera exteriora qualia sunt in statu civili: ubi ecclesia repræsentativa dicitur, ex causa quia interius in se continent & involvunt illi vera quæ sunt ordinis in cœlis, prout constare potest a sensu interno illorum. Leges quæ a Domino latæ & mandatæ sunt filiis Israelis,

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 225

raelis, distinguebantur in *Præcepta*, *Judicia*, & *Statuta*; præcepta dicebantur quæ erant vitæ, judicia quæ erant status civilis, & statuta quæ erant cultus. Quod judicia in specie attinet, sunt talia quæ continentur in hoc capite, & quoque in aliquibus sequentibus; serviverant illa pro legibus in ecclesia, ubi interna, quæ sunt cœli & ecclesiæ, per externa repræsentabantur; non autem serviunt pro legibus in ecclesia, ubi interna per externa non amplius repræsentantur, ut in Ecclesia Christiana; causa est, quia homini hujus ecclesiæ interna revelata sunt, & ideo per interna fit communicatio cum cœlo, non autem per externa, ut prius: ea causa est, quod homo ecclesiæ christianæ non teneatur observare illa quæ judicia & statuta vocantur in externa forma, sed in interna: Sanctitas usque illis manet, quia in se continent sancta; sicut etiam omnibus & singulis in verbo quæ de sacrificiis mandata sunt; hæc tamen abrogata sunt, usque sancta verbi sunt ex divinis quæ in illis & quæ repræsentabant; nam cum leguntur ab homine christiano, divina quæ in illis & quæ repræsentabantur, appercipiuntur in cœlis, ac implent angelos sancto, & tunc simul hominem qui legit per influxum ab angelis, & magis si ipse homo tunc simul cogitat de divinis quæ in illis: inde patet, quod Verbum etiam Veteris Testamenti sanctissimum sit. Quod Leges a Domino latæ & mandatæ filiis Israelis, distinctæ fuerint in *Præcepta* quæ Vitæ, in *Judicia* quæ status civilis, & *statuta* quæ cultus, patet apud Moschen, “Jehovah dixit ad Moschen, abi dic illis, redite vobis in tentoria vestra, tu autem hic sta mecum, ut loquar ad te omnia *Præcepta*, & *statuta*, & *judicia*, quæ docebis eos, ut faciant ea” Deut. v. 28. Apud Eundem “Cæterum hæc sunt *Præcepta*, *Statuta* & *Judicia*, quæ præcepit Jehovah Deus vester, ad docendum vos,” Deut. vi. 1. Apud Eundem, “Ideo custodies *Præcepta* & *Statuta* & *Judicia*, quæ ego præcapiens tibi hodie ad faciendum ea,” Deut. vii. 11. Apud Davidem, “Si deferent filii ejus Legem meam, & in *Judiciis* meis, non ambulant, si *Statuta mea* prophanant, & *Præcepta mea* non servant; visitabo virga prævaricationem eorum,” Psal. lxxxix. 31. 32. 33. Præterea omnes Leges, quatenus Ecclesiæ Representativæ erant, in genere vocabantur *Judicia* & *Statuta*; ut apud Moschen, “Tam ergo Israel, audi *Statuta* & *Judicia*, quæ ego docturus vos ut faciat: quæ gens magna, cui *Statuta* & *Judicia* justa, sicut omnis lex hæc, quam ego daturus coram vobis hodie,” Deut. : iv. : 1. Cap : v. : 1. Apud Ezechielem, “Hierosolyma mutavit *Judicia mea* in impietatem præ gentibus, & *statuta mea* præ terris, quæ circum eam; nam *Judicia mea* repudiarunt, & in *statutis meis* non ambularunt,” v. : 6. 7. Apud Eundem, “in *statutis meis* ambulent, & *judicia mea* custodiant, ad faciendum veritatem,” xviii. : 9; præter pluries alibi, ut Levit. : xviii. : 5. Cap : xix. : 37. Cap : xx. : 22. Cap : xxv. : 18. Cap : xxvi. : 15. Deut. : xxvi. : 17. Ezech. : xi. : 12. 20. Cap : xx. : 11. 13. 25. Cap : xxxvii. : 24.

8973. Vers. : 2. 3. 4. 5. 6. Cum emeris servum Hebræum, sex annis serviet, & in septimo exibat ad liberum gratis. Si in corpore suo venerit, in corpore suo exibat, si Dominus mulieris ille, & exibat mulier illius cum illo. Si Dominus ejus dederit ei mulie-

rem, & pepererit ei filios aut filias, mulier & nati hujus erit domino ejus, & ille exhibet in corpore suo. Et si dicendo dixerit servus, diligo dominum meum, mulierem meam, & liberos meos, non exibo liber. Et adducet illum dominus ejus ad Deum, & adducet illum ad januam vel ad postem, & perforabit dominus ejus aurem ejus subula, & serviet illi in perpetuum. Cum emeris servum Hebræum significat illos intra Ecclesiam qui in veris doctrinæ, & non in bono secundum illa: sex annis serviet, significat statum laboris & alicujus pugnæ, & inde confirmationes veri: & in septimo exhibet ad liberum gratis, significat statum confirmati veri absque ejus opera: si in corpore suo venerit, significat verum absque jucundo: in corpore suo exhibet, significat statum veri absque jucundo etiam post pugnam: si dominus mulieris ille, significat verum cum adjuncto jucundo: & exhibet mulier illius cum illo, significat statum veri cum jucundo conjuncto etiam post pugnam: si dominus ejus dederit ei mulierem, significat a spirituali adjunctum bonum vero cum in pugna: & pepererit ei filios aut filias, significat inde vera & bona derivata: mulier & nati hujus erit domino ejus, significat quod bonum vero a spirituali adjunctum cum bonis & veris inde derivatis non Vero erit appropriatum: & ille exhibet in corpore suo, significat statum post pugnam, qui est solum confirmati & implantati veri: & si dicendo dixerit servus, significat cogitationem tunc ex vero implantato: diligo dominum meum, mulierem meam, & liberos meos, significat jucundum recordationis bonorum spiritualium: non exibo liber, significat jucundum obedientiæ: & adducet illum dominus ejus ad Deum, significat statum in quem tunc intrat secundum ordinem Divinum: & adducet illum ad januam vel ad postem, significat statum communicationis veri confirmati & implantati cum bono spirituali: & perforabit Dominus ejus aurem ejus subula, significat repræsentativum obedientiæ: & serviet illi in perpetuum, significat in æternum.

8974. Cum emeris servum Hebræum, quod significet illos intra Ecclesiam qui in veris doctrinæ & non in bono secundum illa, constat ex significatione emere, quod sit sibi comparare & appropriare, de qua n: 4397. 5374. 5397. 5406. 5410. 5426. 7999; & ex significatione servi Hebræi, quod sint illi intra Ecclesiam qui in veris doctrinæ & non in bono vitæ secundum illa sunt; servus enim prædicatur de illis qui in vero sunt & non in bono correspondente, & in genere de vero respectivo ad bonum, n: 3409; & Hebræus de illis quæ sunt Ecclesiæ, & de illis quæ sunt alicujus servitii, quod de illis quæ sunt Ecclesiæ, videatur n: 5136. 5236. 6675. 6684, & quod de illis quæ sunt alicujus servitii, n: 1703. 1741. 5013. Quia in nunc sequentibus agitur de servis & ancillis ex filiis Israelis, dicendum est, quid illa in sensu interno involvunt; quisque videre potest, quod in se contineant arcana cœli, quia a Jehovah in monte Sinai oretenus Moschi dicta & mandata sunt, & quia proxime sequuntur post verba decalogi; absque talibus arcanis forent duntaxat leges civiles ac forenses instar aliarum gentium in terris, quibus nullum arcanum cœli inest: sed arcana, quæ continent, non patent nisi Angelis in cœlis, proinde non hominibus nisi per sensum internum,

num, hic enim sensus docet quomodo Angeli percipiunt Verbum, proinde docet arcana quæ insunt verbo: quæ & qualia arcana sunt, patebit in sequentibus ab explicatione singulorum. Ut communis idea habeatur, paucis dicendum est, quid in specie per servos Hebræos in sensu interno intelligitur: in Ecclesia spirituali, quam filii Israelis representabant, sunt duplicis generis homines, sunt qui in Vero fidei sunt & non in bono vitæ correspondente, & sunt qui in bono charitatis & in vero fidei correspondente; qui in bono charitatis & in vero fidei correspondente, sunt qui ipsissimam Ecclesiam constituent, & sunt homines Ecclesiæ Internæ; in Verbi sensu interno sunt hi qui vocantur filii Israelis; hi sunt ex se liberi, quia in bono sunt, nam qui per bonum a Domino ducuntur, liberi sunt, n: 892. 905. 2870. ad 2893; qui autem in Vero fidei sunt, & non in bono vitæ correspondente, sunt homines Ecclesiæ spiritualis Externæ; hi sunt qui in Verbi sensu interno intelliguntur per servos Hebræos; quod hi repræsententur per servos, & quia illa quæ Externæ Ecclesiæ sunt, non aliud sunt quam servitia respective; similiter etiam Verum fidei respective ad bonum charitatis, nam Verum fidei inservit ad introducendum hominem Ecclesiæ in bonum charitatis. Præterea sciendum est, quod qui ponit omne Ecclesiæ, ita omne salutis, in Vero fidei, & non in bono charitatis, & quoque qui solum ex obedientia & non ex affectione quæ amoris facit bonum, non regenerari possit, sicut illi qui in bono charitatis sunt, hoc est, qui ex affectione amoris faciunt bonum; reformari quidem possunt, sed non regenerari: de reformatione eorum agitur in sensu interno, hic in legibus de servis & de ancillis: Arcana reformationis istius hodie non alicui nota sunt, ex causa, quia ignoratur pæne ubivis intra Ecclesiam quid verum fidei facit ad salutem, & quid bonum charitatis, imo ignoratur quid charitas, tum quod charitas & fides inter se conjugium facient, ut aliquid Ecclesiæ in homine existat, nam conjugium boni & veri est ipsa Ecclesia, quia est cælum in homine, n: 2173. 2618. 2728. 2729. 2803. 3132. 3155. 4434. 4834. 5194. 5502. 6179.

8975. Sex annis serviet, quod significet statum laboris & alicujus pugnæ, & inde confirmationis veri, constat ex significatione sex annorum, quod sint status laboris & pugnæ; quod sex significant laborem & pugnam, videatur n: 733. 900. 8880; & quod anni status, n: 487. 488. 493. 893. 7839: quod etiam significetur confirmatio veri, est quia verum spirituale, quod verum fidei vocatur, per laborem & pugnam confirmatur: aliquid pugnæ dicitur, quia illi qui in vero fidei & non in bono vitæ correspondente sunt, non in aliquam pugnam gravem, hoc est, tentationem admittuntur, quoniam succumberent; nam non potest Dominus per bonum apud illos influere, & sic eos contra mala & falsa, quæ in tentationibus invadunt, defendere; sunt modo externi homines, & quicquid a Domino influit, hoc per Internum hominem in Externum influet; cum non in bono charitatis sunt, non patet Internus homo, nam bonum est quod aperit eum, & id habitat ibi.

8976. Et in septimo exhibit ad liberum gratis, quod significet statum confirmati veri absque ejus opera, constat ex significatione anni septimi, quod sit status.

status conjunctionis boni & veri; per annum enim septimum simile significatur quod per diem septimum seu sabbathum; quod per hoc significetur conjunctio boni & veri, seu conjugium cœleste, ita status pacis, qui succedit post statum servitutis, videatur n: 8494. 8495. 8510. 8888. 8890. 8893; hic autem, quia agitur de illis qui in vero & non correspondente bono vitæ sunt, per septimum annum significatur status confirmati veri; causa est, quia apud hos non est conjunctio veri & boni, sicut apud illos qui in bono charitatis sunt, & in sensu repræsentativo per filios Israelis intelliguntur, sed pro illa est confirmatio veri; & ex significatione gratis, quod sit absque illorum opera; nam Verum fidei apud illos, cum in labore & aliqua pugna sunt, confirmatur a Domino absque ulla eorum opera; simile per gratis significatur apud Johannem “Ego sitiienti dabo ex fonte aquæ vitæ *gratis*” Apoc: xxi: 6: Apud Eundem “Qui audit, dicito veni, & qui sitit venito, & qui vult sumito aquam vitæ *gratis*” Apoc xxii: 17: & apud Esaïam “Omnis sitiens, ite ad aquas, & cui non argentum ite, emite, & comedite; ite inquam, emite *sine argento* & *sine pretio* vinum & lac” Lv: 1, aquæ pro veris ex Verbo, Vinum pro Vero boni inde, & lac pro bono veri.

8977. Si in corpore suo venerit, quod significet verum absque jucundo, constat ex significatione corporis, quod sit solum verum, ita verum absque suo jucundo; per corpus enim intelligitur servus solus absque muliere; ita absque jucundo; nam mulier servi est jucundum vero conjunctum, ut patebit a sequentibus. Cum arcano hoc ita se habet; homines Ecclesiæ Externæ, qui repræsentabantur per servos Hebræos, sunt qui discunt verum ex nullo jucundo, solum ob causam quia Verum Ecclesiæ est, per quod credunt se posse salvari, hæc necessitas est quæ injungit discere & scire illud; hi sunt qui in sensu interno intelliguntur per servos qui veniunt in corpore suo; & exeunt in corpore suo; apud hos solum confirmatur Verum; tales in altera vita in introitu ad cœlum sunt, & non in ipso cœlo; vocantur cuticularēs, quia in Maximo homine cuti correspondent, n: 5553 ad 5559: illi autem qui in Vero sunt, cui adjunctum est jucundum, sunt qui in sensu interno hic intelliguntur per servos qui veniunt cum muliere, mulier enim significat bonum quando Vir verum, hic autem jucundum, nam hoc pro bono est in Externæ Ecclesiæ homine; bonum quod huic est, non ex origine spiritali est, sed ex origine naturali, nam sapit ex jucundo vivendi & docendi id propter lucrum vel propter honorem, consequenter propter se; ea causa est quod dicatur jucundum non autem bonum; apparet quidem ut bonum in externa forma, sed quia est bonum naturale, hoc est, quia trahit originem e mundo & non e cœlo, vocatur jucundum: bonum autem ex origine spiritali intelligitur in sensu interno per mulierem, quam dominus dat servo suo, sed hoc non potest conjungi, quapropter statutum est, quod cum exiturus servus, mulier esset domini, & quoque ejus filii & filiæ; bonum enim spirituale est bonum non propter lucrum aut propter honorem, sed propter Ecclesiam & propter salutem proximi; tale bonum non potest conjungi illis qui in externis Ecclesiæ sunt, nam est ipsum bonum charitatis, & scaturit ex affectione quæ amoris; qui

qui enim in externis Ecclesiæ sunt, non possunt affici veris fidei aliter quam principaliter propter se, & secundario propter Ecclesiam, & qui tales sunt, facere quidem possunt secundum vera, ita bonum, non ex affectione, sed ex obedientia; hi sunt qui in sensu interno intelliguntur per illos qui in perpetuum servire volunt. Hæc sunt arcana, quæ in sensu interno continentur in his statutis de servis; quæ nullatenus capi possunt quam ab illis qui in bono charitatis sunt, non autem ab illis qui in Veris fidei absque illo bono; causa est, quia illi qui in bono charitatis sunt, in luce cœli sunt, & ex illa vident quæ in luce mundi; at qui in vero fidei sunt, & non in bono charitatis, in luce mundi sunt, ex qua non videri possunt quæ in luce cœli sunt, nam lux cœli est supra, hoc est, intra, at lux mundi est infra seu extra, a superiori aut interiori possunt videri inferiora aut exteriora, non autem vicissim; influere enim potest cœlum in mundum, non autem mundus in cœlum. n: 3721. 5119. 5259. 5779. 6322.

8978. In corpore suo exhibit, quod significet statum veri absque jucundo etiam post pugnam, constat ex significatione corporis, quod sit verum absque jucundo, de qua mox supra n: 8977; & ex significatione exire, quod sit postquam servivit sex annis, ita status post pugnam; nam per servitium sex annorum significatur status laboris & pugnae n: 8675; quomodo cum hoc se habet, patet ex illis quæ nunc supra n: 8977 dicta sunt.

8979. Si dominus mulieris ille, quod significet verum cum conjuncto jucundo, constat ex significatione domini, quod sit verum, de qua sequitur; & ex significatione mulieris, quod sit bonum, hic autem jucundum, de qua etiam sequitur. Quod dominus sit verum, est quia per dominum hic intelligitur servus ut vir mulieris, & in sensu interno per servum, ut & per virum mulieris, significatur verum; quod per servum videatur supra n: 8974, & quod per virum, n: 3134. 3309. 3459. 7716. Quod mulier sit jucundum, est quia per mulierem viri in sensu interno significatur bonum, n: 915. 2517. 4823. 6014. 7337; sed quia per servum ex populo Israelitico repræsentatur Externæ Ecclesiæ homo, cui quidem verum doctrinæ est, sed non bonum correspondens, n: 8974, quia non facit verum propter verum, nec bonum propter bonum, sed ut remuneretur, idcirco in vero & bono quæ facit est idea sui, hæc idea non est boni sed est jucundi, nam non aliud in sensu spirituali dicitur bonum quam quod est amoris in Dominum, & amoris erga proximum; hoc bonum apparet quidem etiam ut jucundum in naturali homine, sed spirituale quod inest facit ut bonum sit. Ut sciatur alterius, quomodo cum hoc se habet, tenendum est, quod Internæ Ecclesiæ homo ex charitate agat, ita ex affectione quæ amoris erga proximum; Externæ autem Ecclesiæ homo non ex bono charitatis agit, sed ex vero fidei, ita non ex affectione quæ amoris erga proximum, sed ex obedientia, quia ita mandatum; inde fluit, quod Internæ Ecclesiæ homo liber sit, at Externæ Ecclesiæ homo respectivo servus, nam qui ex affectione quæ amoris, is ex libero agit, n: 2870. ad 2893; at qui ex obedientia, is non ex libero agit, nam obedire non est liberum; hæc causa est, quod qui ex bono charitatis agit, sit verus.

rus Ecclesiæ spiritualis homo, is ideo in Verbo per Israelem repræsentatur; at qui non ex bono charitatis, sed ex vero fidei agit, non sit verus Ecclesiæ spiritualis homo, sed ejus servus respective; is ideo per servum, qui vocatus est servus Hebræus, quia entus ex filiis Israelis, repræsentatus est.

8980. Et exhibit mulier illius cum illo, quod significet statum veri cum jucundo conjuncto etiam post pugnam, constat ex significatione exire, nempe ex servitio, quod sit status post pugnam, n : 8975; & ex significatione mulieris, quod sit jucundum conjunctum, de qua mox supra n : 8979. Ex his patet, quinam hic per servos repræsentati sunt, quod nempe illi qui in fide doctrinalium Ecclesiæ suæ sunt, & non in bono correspondente, sed in jucundo quod mentitur bonum correspondens; servitium illorum apud dominum suum significat statum illorum antequam in cælum possunt immitti, at exitus ex servitio significat statum illorum cum in cælum recipiuntur; sed quia solum in fide doctrinalium Ecclesiæ suæ sunt, & non in bono correspondente, ita non in vero boni, hoc est, in fide charitatis, ideo non ulterius in cælum intromitti queunt, quam ad introitum ibi; qui enim in introitu ad cælum sunt, communicant per verum quod fidei cum illis qui in cælo sunt, & per jucundum vero conjunctum cum illis qui extra cælum; non aliter ac faciunt cutes seu tunicæ quæ cingunt corpus, hæ per sensum tactus communicant cum mundo, & per nexum fibrosum cum vita animæ in corpore; inde est, quod qui in introitu ad cælum sunt, & repræsentantur per servos Hebræos, cuticulares in maximo Homine dicantur, de quibus videatur n : 5552. ad 559. Sed tales sunt plurium generum & specierum, sicut sunt cuticulæ seu tunicæ in corpore, hæ sunt quæ cingunt totum corpus, sunt quæ cingunt interiora in communi, sicut peritonæum, pleura, pericardium, & sunt quæ in specie singula viscera ibi : omnes sunt respective servitia.

8981. Si dominus ejus dederit ei mulierem, quod significet a spirituali adjunctum bonum vero, cum in pugna, constat ex significatione domini, quod hic sit spirituale, per dominum enim hic intelligitur aliquis ex filiis Israelis, & per filios Israelis significantur illi qui veri spiritualis Ecclesiæ homines sunt, hoc est, qui ex affectione quæ amoris, seu quod idem, qui ex charitate faciunt bonum; quod filii Israelis sint spiritualis Ecclesiæ homines, videatur n : 6462. 6826. 6868. 7035. 7062. 7798. 7201. 7215. 7223. 7956. 8234. 8805; proinde per eosdem in sensu abstracto significantur vera & bona spiritalia, n : 5414. 5801. 5803. 5506. 5812. 5817. 5819. 5833. 5879; inde est quod per dominum hic significetur spirituale; & ex significatione dare ei mulierem, quod sit adjungere vero bonum, nam dare cum dicitur de muliere, est adjungere, & servus est qui in vero doctrinæ, & non in bono correspondente, n : 8974, & mulier est jucundum, n : 8980, hic autem bonum, quia est datum, hoc est, adjunctum a spirituali, omne enim id dicitur bonum, quod venit a spirituali, quoniam ipsum spirituale est bonum charitatis; quod mulier sit bonum, videatur n : 915. 257. 4823. 6014. 7337; quod sit in pugna, est quia dicitur, si dominus ejus dederit ei mulierem, quod post servitium mulier esset domini, inde patet, quod

quod mulier esset servi cum in servitio, & non postea, ita cum in pugna, & non post pugnam, nam per servitium sex annorum significatur labor & pugna, n : 8975. Quis non videre potest, quod in hoc statuto sit arcanum, quod non notum esse potest quam cui revelatum est ; apparet enim in externa forma sicut contra justitiam Divinam, quod mulier data servo remaneret domini, cum ille ex servitio exiret, cum tamen mulier erit viri sui in perpetuum : talia sunt plura alia, quæ a Jehovah mandata sunt filiis Israelis, sicut quod illi peterent ab Ægyptiis vasa auri & argenti, ac vestes, & sic deprædarentur illos, præter alia similia, de quibus in suis locis : sed illa, tametsi in externa forma, ut dictum, apparent contra Justitiam Divinam, usque tamen non ita sunt, fluunt enim ex legibus ordinis Divini in cœlis, quæ leges sunt ipsissimæ leges justitiæ ; sed leges illæ non patent, nisi evolvantur e sensu literæ per sensum internum : Lex, ex qua fuit hoc statutum, est quod illis qui in externis Ecclesiæ sunt ab infantia, non conjungi possit bonum spirituale, sed solum adjungi quamdiu sunt in pugna, & quod post pugnam, recedat : ut pateat quomodo cum hoc se habet, est enim arcanum, paucis dicetur ; qui ab infantia parum cogitarunt de vita æterna, ita de salute animæ suæ, sed de vita mundana, & de ejus prosperitate, & usque vixerunt vitam moralem bonam, & quoque crediderunt veris doctrinæ Ecclesiæ suæ, illi cum ad ætatem adultiorem veniunt, non possunt reformari aliter, quam per adjunctionem boni spiritualis, cum in pugna sunt, sed bonum illud usque non retinent, sed modo per illud confirmant suæ doctrinæ vera : causa quod tales sint, est quia in vita antea cta indulserunt amoribus mundanis ; qui cum irradicati sunt, non sicut ut vero conjungatur bonum spirituale, nam illi amores huic bono prorsus repugnant ; sed usque potest bonum spirituale occupare cogitationem, quando cessant amores illi, ut fit cum in anxietate sunt, in infortuniis, inque morbis, & similibus tunc influit affectio benefaciendi ex charitate, sed ea affectio inservit modo pro confirmandis & altius irradicandis veris doctrinæ, ea autem non potest conjungi vero ; causa est, quia affectio illa charitatis influens implet modo mentis intellectualem, sed non intrat in voluntarium ejus, & quod non intrat in voluntarium, hoc non appropriatur, ita non conjungitur, nam conjunctio boni & veri apud hominem fit cum verum intrat voluntatem, proinde cum homo vult illud, & ex velle facit illud, tunc primum verum fit bonum, seu quod idem, fides fit charitas : hoc non fieri potest apud illos qui ab infantia indulserunt amoribus mundi, & tamen in vero doctrinæ Ecclesiæ suæ sunt, nam voluntarium eorum est possessum ab amoribus illis, qui amores prorsus in opposito sunt, & rejiciunt bonum spirituale ; admittunt id Colum in mentis intellectualem, hoc est, in cogitationem, quando illi amores sopiti sunt, quod fit, ut dictum supra, in statu morbi, aut infortunii, aut in anxietate, proinde in labore ac in aliqua pugna. Hoc arcanum est, quod in hoc statuto latet reconditum ; & quia hoc statutum sic fuit repræsentativum legis ordinis Divini de illis qui in vero doctrinæ sunt & non in bono correspondente, idcirco in Ecclesia repræsentativa conveniens Justitiæ Divinæ fuit, etiam in forma externa.

8982. Et filios & filias, quod significet inde vera & bona derivata, constat ex significatione filiorum, quod sint vera, de qua n : 489. 491. 533. 1147. 2803. 2813. 3373. 3704. 4257 ; & ex significatione filiarum, quod sint bona, de qua n : 489. 490. 491. 2362. 3024 ; quod sint vera & bona derivata, patet, quoniam per mulierem quæ mater ex qua nati, significatur bonum spirituale, n : 8981, & per natiuitates significantur derivationes in sensu interno, n : 1330. 3263. 3279.

8983. Mulier & nati hujus erit domino ejus, quod significet quod bonum vero a spiritali adjunctum cum veris & bonis inde derivatis non vero, erunt appropriata, constat ex significatione mulieris, quod sit bonum spirituale vero adjunctum cum in pugna, de qua supra n : 8981 ; ex significatione natorum, quod sint vera & bona derivata, de qua mox supra n : 8983 ; & ex significatione erit domino ejus, quod sit quod pertinebunt ad spirituale a quo, & non ad verum, dominus enim est spirituale n : 8981, & servus verum absque bono correspondente, n : 8974, proinde quod non erunt huic vero appropriata ; nam per virum & mulierem in sensu interno significatur conjunctio veri & boni, conjugium enim in terris repræsentat conjugium cæleste, quod est boni & veri, & quoque amor conjugialis correspondet illi conjugio, n : 2727 ad 2759. 2803 : at inter servum & mulierem a domino suo datam non est conjugium, sed copulatio qualis concubinæ cum viro, quæ copulatio non correspondet conjugio cælesti, quapropter etiam solvitur cum servus exit, nam tunc mulier cum natis sit domini : causa quod talis copulatio sit, est quia verum, quod per servum repræsentatur, est in Externo homine, & bonum quod per mulierem, est in Interno ; & bonum Interni hominis non potest cum vero Externi conjungi, nisi prius conjunctio facta sit in Interno ; hoc non fieri potest, quia servus repræsentat mere Externum hominem cui bonum correspondens non est, nec appropriari potest : quod bonum Interni hominis non possit cum vero Externi conjungi, nisi prius conjunctio facta sit in Interno, constare potest ex illis quæ de Regeneratione hominis n : 3321. 3469. 3493. 3573. 3616. 3882. 4353, dicta sunt, nam regeneratio est conjunctio boni & veri.

8984. Et ille exibat in corpore suo, quod significet statum post pugnam, qui est solum confirmati & implantati veri, constat ex significatione exire, nempe e servitio, quod sit status post pugnam, de qua supra n : 8980 ; & ex significatione in corpore suo, quod sit cum vero absque bono, de qua etiam supra n : 8977. 8978 ; quod sit status veri confirmati & implantati, est quia per exire in septimo anno, id significatur, n : 8976, hic quia bonum spirituale, quod repræsentatur per mulierem, inserviverat ad confirmandum illud, & quoque ad implantandum novum, n : 8981.

8985. Et si dicendo dixerit servus, quod significet cogitationem tunc ex vero implantato, constat ex significatione dicere, quod sit cogitatio, de qua n : 7094. 7107. 7244 ; & ex significatione servi, quod sit verum absque bono correspondente, de qua n : 8974, hic verum illud confirmatum & implantatum, quia dicitur de illo servo cum exiturus, n : 8984. Dicitur, quod servus sit verum, sed intelligitur homo qui in vero, est absque bono correspondente :

pondente : causa quod servus dicatur verum, & non homo qui in tali vero, est quia loquela abstracta, hoc est, separata ab homine, est loquela angelica ; nam in cœlo cogitatur, de re absque persona : cum enim ibi etiam persona cogitatur, tunc excitatur societas quæ in tali re, & sic determinatur cogitatio illuc, & figitur ; nam in cœlo ubi cogitatio ibi præsentia, & præsentia flecteret ad se cogitationes illorum qui in societate, & sic turbaret influxum a Divino ibi ; aliter cum abstracte cogitant de re, tunc cogitatio se diffundit undequaque secundum formam cœlestem, quam influxus procedens a Divino producit, & hoc absque ullius societatis turbatione ; insinuat se enim in societatum sphaeras communes, & tunc non tangit aut movet aliquem in societate, ita non deflectit aliquem a libero cogitandi secundum influxum a Divino : verba, cogitatio abstracta pervadere potest universum cœlum absque remotione ullibi, at cogitatio determinata ad personam vel ad locum figitur & sistitur.

8986. Diligo dominum meum, mulierem meam, & liberos meos, significat jucundum recordationis bonorum spiritualium, constat ex significatione diligere, quod hic sit jucundum recordationis, de qua sequitur ; ex significatione domini, quod sit bonum spirituale a quo, de qua supra n : 8981 ; ex significatione mulieris, quod sit bonum adjunctum a spirituali, de qua etiam supra n : 8981 ; & ex significatione liberorum, quod sint inde bona & vera derivata, de qua n : 8982 ; inde per dominum, uxorem, & liberos, in summa significantur bona spiritualia. Quod te jucundum recordationis illorum bonorum significetur per diligere, est quia illi, qui per servos Hebræos repræsentanti fuerunt, sunt qui intra Ecclesiam in veris doctrinæ, & non in bono secundum illa sunt, n : 8974. 8976 ; tales non possunt affici vero propter bonum, sed propter jucundum ; quapropter per diligere hic, quia de illis dicitur, significatur jucunditas recordationis.

8987. Non exibo liber, quod significet jucundum obedientiæ, constat ex significatione exire liber, quod sit status post pugnam, qui est solum confirmati & implantati veri, de qua supra n : 8976. 8980. 8984 ; servitium enim, quod erat sex annorum, & dicitur septimana Gen : xxix : 27. 28, significat laborem seu aliquam pugnam, qualis est apud illos qui in veris sunt & non in correspondente bono, qui per servos Hebræos in sensu spirituali intelliguntur ; hi tales sunt ut non possint regenerari, sed modo reformari ; *regenerari* enim dicitur de illis, qui per vera, quæ fidei dicuntur, se perducere a Domino patiuntur ad bonum vitæ spiritualis ; at *reformari* de illis qui per vera quæ fidei non ad bonum vitæ spiritualis possunt perducere, sed solum ad jucundum vitæ naturalis ; qui *regenerari* se patiuntur, ex affectione agunt secundum præcepta fidei ; at qui non regenerari se patiuntur, sed solum *reformari*, non ex affectione, sed ex obedientia, agunt : discrimen est, qui ex affectione agunt, illi ex corde agunt, ac ita ex libero ; & quoque verum agunt propter verum, & bonum propter bonum, & sic charitatem exercent propter proximum ; at qui ex obedientia agunt, illi non ita ex corde agunt, proinde non ex libero ; si agere ex corde & ex libero sibi videntur, est propter aliquid gloriæ sui, quæ

facit ut ita appercipiatur ; nec agunt verum propter verum, nec bonum propter bonum, sed propter jucundum ex ista gloria ; ita nec charitatem erga proximum exercent propter proximum, sed ut videantur, & ut remunerentur : ex his constar, quinam & quales sunt, qui per filios Israelis, ac quinam & quales qui per servos Hebræos, repræsentati sunt. Sed intra Ecclesiam hodie perierat cognitio de discrimine ; causa est, quia Ecclesia hodie prædicatur & dicitur ex fide, & non ex Charitate ; ac pauci sciunt quid Fides, credunt plerique quod fides sit scire illa quæ doctrina Ecclesiæ docet, & persuaderi quod ea vera sint, non autem quod sit vivere secundum illa ; vitam secundum illa vocant vitam moralem: quam a Doctrina Ecclesiæ separant, & appellant Theologiam moralem, docti autem credunt quod fides sit confidentia seu fiducia quod salventur per quod Dominus passus sit pro illis: & ab inferno eos redemerit, & qui hanc confidentiam habent, dicunt salvari, ita per solam fidem: sed hi non expendunt, quod non dari queat fidei confidentia, quam apud illos qui vitam charitatis vivunt. Hæ causæ sunt, quod cognitio perierit de discrimine inter illos qui in veris fidei sunt & non in correspondente bono vitæ, & qui in bono vitæ correspondente veris fidei sunt ; & quia cognitio illa perierat, non potest aliter quam ut ea quæ dicuntur de illis qui in veris sunt & non in bono, qui per servos Hebræos significantur, appareant ut peregrina.

8988. Et adducet illum dominus ad Deum, quod significet statum in quem tunc intrat secundum ordinem Divinum, constat ex significatione adducere ad Deum, cum agitur de illis qui in veris sunt & non possunt in bono esse, quod sit facere ut intrent in statum secundum ordinem Divinum ; per adducere enim significatur intrare, & per Deum ordo Divinus, de quo sequitur ; quod hæc significantur, patet a sequentibus in hoc Versu, nam ibi describitur status eorum qui in veris sunt, & non in correspondente bono, quod nempe sit status perpetuæ obedientiæ ; qui enim in hoc statu sunt, in servitute sunt respective ad illos, qui in bono sunt correspondente veris ; hi enim, quia ex bono, ex affectione agunt, & qui ex affectione ii ex voluntate agunt, ita a semet, nam quicquid est voluntatis apud hominem, id est ejus proprium, quippe esse vitæ hominis est ejus voluntas ; at qui solum ex obedientia agunt, ii non ex voluntate sua agunt, sed ex voluntate Domini sui, ita non a semet sed ab alio, idcirco in servitute sunt respective ; ex veris agere & non ex bono, est solum ex intellectuali, nam vera se referunt ad intellectuale & bona ad voluntarium, & ex intellectuali agere & non ex voluntario, est ex eo quod stat foris & servit, intellectus enim datus est homini ut recipiat vera ac introducat in voluntatem, ut fiant bona, nam vera cum sunt voluntatis audiunt bona. At servire Domino, faciendo secundum præcepta Ipsius, & sic obediendo, non est servus esse sed est liber esse, nam ipsissimum liberum hominis consistit in duci a Domino, n : 892. 905. 2870 2872 ; inspirat enim Dominus in ipsam voluntatem hominis bonum, ex quo agere, tametsi est ex Domino, usque appercipitur sicut a semet, ita ex libero : hoc liberum est omnibus qui in Domino sunt, & est conjunctum cum felicitate ineffabili. Quod Deus hic sit ordo Divinus, est quia

quia in Verbo Deus dicitur ubi agitur de Vero, & Jehovah ubi de Bono, n: 2769. 2807. 2822. 3921 fin: 4402. 7010. 7268. 8867; quapropter Divinum Verum procedens a Divino Bono Domini, est in supremo sensu Deus, ac Divinum ipsius bonum a quo Divinum Verum procedit, est Jehovah; causa est, quia Divinum Bonum est Ipsum Esse, & Divinum Verum est Existere inde, nam quod procedit, hoc existit inde: similiter se habet cum Bono & Vero in cœlo, seu apud angelos, & similiter in Ecclesia apud homines; Bonum ibi est ipsum Esse, & Verum est Existere inde, seu quod idem, Amor in Dominum, & amor erga proximum, est ipsum Esse Cœli & Ecclesiæ, at fides est existere inde: ex his liquet, unde est, quod Deus etiam sit Divinus ordo, est enim Divinum Verum procedens a Domino quod facit ordinem in Cœlo, adeo ut Illud sit ipse ordo; quod Divinum Verum sit ordo, videatur n: 1728. 1919. 7995. 8700: quapropter cum homo aut angelus recipit Divinum Verum a Domino in bono, est apud illum ordo qui est in cœlis, proinde est Domini, cœlum seu regnum, in particulari; & in tantum in quantum ex veris in bono est, & postmodum in quantum in veris ex bono: & quod arcantum est, ipsi angeli apparent in forma humana in cœlis prorsus secundum veram quæ apud illos in bono, pulchritudine & splendore secundum quale boni ex veris; homines Ecclesiæ similiter quoad animam in cœlo; ipsum Divinum Verum procedens a Domino, inducit hoc, ut constare potest ex illis quæ de Cœlo ut Maximo Homine, & de ejus correspondentia cum singulis in homine, ad finem plurimum Capitum, ostensa sunt: hoc arcanum est quod intelligitur per hæc verba apud Johannem in Apocalypsi "Mensus est murum sanctæ Hierosolymæ centum quadraginta quatuor cubitorum, quæ est mensura hominis, hoc est, Angeli" **xxi: 17**; quis unquam ea verba intellecturus est, qui non scit quid significat sancta Hierosolyma, quid murus ejus, quid mensura, quid numerus 144, & sic quid homo, hoc est, Angelus; per novam ac sanctam Hierosolymam significatur nova Domini Ecclesia, quæ Christianæ quæ hodie est successura est, n: 2187; per murum significantur vera fidei quæ illam Ecclesiam defendent, n: 6419; per metiri & mensuram significatur status quoad verum, n: 3104; per numerum 144 significatur simile quod per 12, nam 144 est numerus compositus ex 12 multiplicatis in 12; quod per illos numeros significantur omnia vera in complexu, videatur n: 7973; inde liquet quid per mensuram hominis, hoc est, Angeli, significatur, quod nempe ipsum verum procedens a Domino in sua forma quæ est homo angelus in cœlo, ut supra dictum; inde patet arcanum, quod ea verba involvunt, quod scilicet per ea describantur vera illius Ecclesiæ, quæ successura est Christianæ quæ hodie est: quod sint vera ex bono, describitur in Versu proxime sequente ibi, his verbis "Erat structura muri ejus jaspis, at urbs aurum purum similis vitro puro" **Vers: 18**; per jaspidem significatur verum quale illius Ecclesiæ futurum est, nam per lapides in genere significantur vera, n: 1298. 3720. 6426, & per lapides pretiosos vera quæ a Domino, n: 643; per aurum significatur bonum amoris & sapientiæ, n: 113. 1551. 1552. 5658: quis usquam divinaturus est, quod talia involvantur illis verbis;

& quis.

& quis non ex his videre potest, quod innumerabilia arcana lateant in Verbo, quæ nusquam alicui apparent, nisi per sensum internum; & quod per eum, ut per clavem, aperiantur vera Divina qualia sunt in Cœlo, proinde Cœlum & Ipse Dominus, Qui est omne in omnibus Verbi in sensu ejus intimo.

8989. Et adducet illum vel ad januam vel ad postem, quod significet statum veri confirmati & implantati cum bono spirituali, constat ex significatione januæ, quod sit introductio veri ad bonum, de qua n: 2356. 2385, hic veri confirmati & implantati, quod per servum Hebræum post servitium sex annorum significatur, n: 8976. 8984; & quia janua est introductio, est quoque communicatio, nam per januam communicatur unum conclave cum altero; & ex significatione postis, quod sit conjunctio veri istius cum bono, nam postis est inter duo conclavia, & conjungit illa; Quis non videre potest, quod rituale hoc de servis manentibus arcanum in se contineat, & quidem arcanum Divinum; a Jehovah enim e monte Sinai dictatum & mandatum est: qui non credunt aliquid sanctius ac Divinius in Verbo esse, quam quod apparet in litera, miraturi sunt, quod hæc & plura quæ in hoc Capite & in sequentibus continentur, dictata sint viva voce a Jehovah; apparent enim in litera velut talia, quæ in legibus gentium sunt; sicut hoc de servis, quod qui eorum non exire e servitio vult, adduceretur ad januam seu ad postem, & a Domino ejus perforaretur auris ejus subula; hoc in sensu literæ Divinum non sapit, sed usque est maxime Divinum; verum hoc non patet nisi per sensum internum: sensus internus est, quod qui in solis veris sunt, & non in bono correspondente, at usque in jucundo recordationis bonorum spiritualium, n: 8986. 8987, aliquam communicationem & conjunctionem habeant cum bono spirituali; hoc repræsentatum est per quod servi auris ad januam vel ad postem perforaretur a Domino suo, janua enim est communicatio, postis est conjunctio, auris est obedientia, & perforare eam subula, est repræsentativum status in quo mensurus: ita percipiunt hæc angeli qui apud hominem qui legit hoc verbum; Angeli enim non cogitant de janua, nec de poste, nec de aure, & de ejus perforatione, & ne quidem de servo, sed loco eorum de dicta communicatione ac conjunctione; sunt enim Angeli in intelligentia talium, quia sunt in luce; & non obveniunt illis nisi quam spiritualia, & cœlestia, non autem naturalia & mundana, qualia sunt in sensu literæ verbi; nam sensus literæ Verbi est naturalis & mundanus, sensus autem internus ejus est spiritualis & cœlestis; ille est pro hominibus, hic pro Angelis, inde per Verbum est communicatio & conjunctio cœli cum homine; ut arcana quæ in hoc processu cum servis manentibus apud dominum suum, ulterius pateant, dicendum est unde est quod janua & postis significant communicationem & conjunctionem; sunt angelis & spiritibus habitacula, quæ apparent prorsus sicut ea quæ in mundo, n: 1116. 1626. 1627. 1628. 1631. 4622; & quod arcanum est, omnia & singula, quæ in habitaculis eorum apparent, sunt significativa spiritualium; profluunt etiam ex spiritualibus quæ in cœlo, & quæ inde in mentibus eorum; communicationes veri cum bono fiuntur ibi per januas, & conjunctiones per postes, & alia per ipsa conclavia, per atria, per fenestras

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 237

feneſtras, & per varia decoramenta: quod ira ſit, homo, hodie, præcipue qui mere naturalis eſt, non poteſt credere, quia non patent coram ſenſibus eorum corporis, ſed uſque quod talia viſa ſint prophetis, cum interiora eorum aperta ſunt in cœlum, conſtat ex Verbo; mihi quoque millies appercepta & viſa ſunt; audivi etiam pluries eos dicentes, quod januæ conclavium eorum apertæ ſint cum communicabantur cogitationes eorum mecum, & quod clauſæ cum non communicabantur; inde eſt quod januæ in Verbo nominentur, ubi agitur de communicatione; ut apud Eſaiam “Abi populi mi, intra in cubicula tua, & clauſe januam tuam poſt te, occulta te ſicut parum momenti, uſque dum tranſeat ira” xxvi: 20, claudere januam poſt ſe, uſque dum tranſeat ira, pro non communicatione cum malis, quæ ſunt ira n: 3614. 5034. 5798. 6358. 6359. 6997. 8884. 8483. Apud Malachiam “Num recipiet a vobis facies, dixit Jehovah Zebaoth; quis etiam inter vos claudat potius januas, nec lucem accendatis ſuper altari meo fruſtra” i: 9. 10, claudere januas pro non communicare cum rebus ſanctis ſeu Divinis. Apud Sachariam “Aperi Libane januas tuas, ut comedat ignis cedros tuas” xi: i; aperire januas pro dare aditum ſeu communicationem. Apud Davidem “Præcepit ætheribus deſuper, januas cœlorum patefecit” Pfalm: lxxviii: 23, patefacere januas cœlorum, pro communicationem dare cum veris & bonis quæ a Domino in cœlis. Apud Eundem “Elegi ad januam ſtare in domo Dei mei, quam habitare in tentoriis impietatis” Pfalm: lxxxiv: ii, ad januam ſtare pro communicare foris cum bono, quod eſt domus Dei, n: 3720. Apud Eundem “Attollite portæ capita veſtra, extollimini oſtia mundi, ut ingrediatur Rex gloriæ” Pfalm: xxiv: 7. 9, extolli oſtia mundi, pro aperire & elevare corda ad Dominum, qui eſt rex gloriæ, & ſic dare communicationem, hoc eſt, ut inſuat cum bono charitatis & vero fidei; Dominus Rex gloriæ vocatur ex Vero quod ex bono. Apud Eſaiam “Dixit Jehovah uncto ſuo Choreſcho, cujus apprehendi dextram, ad ſubjiciendum coram eo gentes, ut lumbos regum ſolvam, ad aperiendum coram Illo januas, & portæ non claudantur: Ego ante Te ibo, & tortuoſa rectificabo, & dabo Tibi theſauros tenebrarum, & occultas opes latebrarum, ut cognoscas quod Ego Jehovah, Qui vocaverim Te nomine tuo, Deus Iſraelis” xlv: i. 2. 3, hic de Domino quoad Humanum, qui in ſenſu repræſentativo eſt Choreſchus; aperire coram Illo januas eſt dare aditum ad Ipſum Divinum, inde eſt quod etiam quoad Humanum dicatur Deus, hic Deus Iſraelis. Apud Johannem “Ecce dedi coram te januam apertam, quam nemo poteſt claudere, quia exiguum habes potentiam, & ſervasti verbum meum” Apoc: iii: 8, dare januam apertam pro communicationem cum cœlo. Apud Eundem “Poſt hæc vidi, & ecce janua aperta in cœlo; audivi, aſcende huc ut oſtendam tibi quæ oportet fieri poſthac” Apoc: iv: i, janua manifeſte ibi pro communicatione, quia agitur de revelatione quam accepturus e cœlo; inde quoque patet, quod communicatio repræſentetur ibi per januam, ut ſupra dictum. Apud Eundem “Ecce conſtiti ad januam, & pulſo, ſi quis audiverit vocem meam, & aperuerit januam, ingrediar ad illum, & cœnabo cum illo, atque ille

ille Mecum” Apoc: 111: 20, hic etiam janua manifeste pro aditu & communicatione cum cœlo, ubi Dominus, ac ita cum Domino: similiter apud Matthæum “Venit Sponsus, & virgines ingressæ sunt ad nuptias, & *janua clausa est*: tandem venerunt reliquæ virgines, dicentes Domine, Domine, *aperi nobis*; Ille vero respondens dixit, amen dico vobis non novi vos” xxv: 10. 11. 12, quid hæc in sensu interno significant, videatur n: 4635 ad 4638, quod nempe virgines sint qui intra Ecclesiam sunt, habere oleum in lampadibus est bonum charitatis in veris fidei; & non habere oleum in lampadibus, est habere vera fidei & non in illis bonum charitatis; pro his janua clausa dicitur, quia non communicant cum cœlo, hoc est, per cœlum cum Domino, communicatio cum cœlo, & per cœlum, fit per bonum charitatis & amoris, non autem per vera, quæ fidei vocantur, absque bono in illis; quapropter hi vocantur virgines stultæ, illi autem virgines prudentes. Apud Lucam “Multi quærent intrare, sed non poterunt; ex quo surrexit Paterfamilias & *occluserit januam*, tunc incipietis foris stare, & *pulsare januam*, dicentes, Domine, Domine, *aperi nobis*, sed respondens dicet vobis, non novi vos unde sitis: tunc incipietis dicere, edimus coram te & bibimus, & in plateis nostris docuisti; sed dicet vobis, non novi vos unde sitis, discedite a Me omnes operarii iniquitatis” xiii: 25. 26. 27: hic quoque manifeste janua pro aditu & communicatione, ut supra; quod illi, quibus occlusa est janua, & qui pulsan illam, & non intromittuntur, sint qui in veris fidei sunt ex Verbo, & non in bono charitatis, significatur per edere coram Domino ac bibere, & audire Dominum in plateis docentem, & tamen non vivere vitam fidei; nam qui hanc non vivunt, sunt operarii iniquitatis. Apud Johannem “Amen, amen, dico vobis, *qui non est ingrediens per januam in caulam ovium*, sed ascendit aliunde, is est fur & latro; *qui vero ingrediens est per januam*, pastor est ovium: *Ego sum janua*, per Me si quis introverit, salvabitur” x: 1. 2. 9, ingredi per januam, est per verum quod fidei ad bonum charitatis & amoris, ita ad Dominum, nam Dominus est Ipsum Bonum, etiam est Verum quod introducit, ita quoque janua, nam fides est ab Ipso. Quod per januam significetur communicatio, apparet sicut loquutio metaphorica seu comparatio; sed in Verbo non sunt loquutiones metaphoricæ seu comparationes, sed sunt reales correspondentiæ, etiam comparationes ibi fiunt per talia quæ correspondent; ut constare potest ex illis, quæ de janua dicta sunt; quod nempe janua apud angelos & spiritus in cœlo actualiter appareant, & earum aperitio & occlusio, secundum communicationes: ita quoque in reliquis.

8990. Et perforabit dominus ejus aurem ejus subula, quod significet repræsentativum obedientiæ, constat ex significatione auris, quod sit obedientia, de qua n: 2542. 3869. 4551. 4652 ad 4660: & ex significatione perforare subula, nempe ad januam seu ad postem, quod sit affigere, hic, quia agitur de obedientia, est addicare; quare sequitur, quod serviet illi in perpetuum, hoc est, obediet: inde patet, quod perforatio auris subula ad januam seu ad postem a domino suo, sit repræsentativum obedientiæ. Quomodo cum

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 239

cum his se habet, ex præcedentibus potest constare, quod nempe illi qui in solis veris sunt & non in bono correspondente, hoc est, qui in fide & non in charitate, non liberi sint, sed servi; nam qui ex bono seu charitate agunt, liberi sunt, ex se enim agunt, quia ex bono seu charitate agere est ex corde, hoc est, ex voluntate, ita ex suo, nam id hominis est quod est voluntatis ejus; & quod ex voluntate fit, hoc dicitur exire ex corde; at qui solum in veris fidei sunt, & non in bono charitatis, respective servi sunt, nam non agunt ex se, quia non bonum habent in se, ex quo agant, sed extra se, & agunt quoties ejus recordantur: hi qui tales sunt usque ad finem vitæ, post mortem permanent in eo statu, nec possunt perducere ad statum ut ex affectione charitatis, ita ut ex bono agant, sed ex obedientia. Hi in Maximo Homine, qui est Cælum, constituunt illa quæ interioribus serviunt, sicut membranas & cutes, n: 8977. 8980. Ex his constare potest, quomodo se res habet cum sola fide, ita cum illis qui ex doctrina fidem ponunt primo loco, & bonum charitatis secundo, imo ultimo; qui actualiter, hoc est, in ipsa vita, ita ponunt, illi sunt servi Hebræi in sensu repræsentativo; ex his etiam concludi potest, quomodo se res habet cum illis, qui omne salutis ponunt in veris fidei, & nihil in bono charitatis, nempe actualiter seu in ipsa vita, quod non possint intrare in cælum, nam bonum in cælo regnat, & non verum absque bono; nec verum est verum aut fides fides, quam apud illos qui in bono sunt. Quod perforatio auris subula a domino suo, sit repræsentativum obedientiæ, patet etiam ex eo, quod affigere aurem januæ, sit facere ut attentionem habeat ad illa quæ Dominus ejus, qui in conclavi, imperat, ita jugiter audire, proinde obedire, hic in sensu spiritali quæ bonum vult & mandat, nam per dominum servi repræsentatur bonum spirituale, n: 8981. 8986: quia auris auditionem quæ obedientiæ significat, inde ex origine e spiritali mundo influxit in loquelam humanam, *vellicare aurem* pro facere ut attendat ac ut recordetur; pariter alicui *audire & auscultare* pro obedire; nam interior sensus per plurimum vocum ex correspondentis e spiritali mundo effluxit; similiter ac quod dicitur *Lux spiritalis & visus inde*, quod sint quæ fidei; ut & *ignis spiritalis & vita inde*, quod sint quæ amoris. Quod perforatio auris fieret per subulam, erat quia per subulam simile significatur quod per paxillum vel clavum, nempe affixio seu adjunctio, & in sensu spiritali addicatio ad aliquid; at subula erat instrumentum ministerii, ideo inserviens repræsentandæ addicationi ad perpetuam obedientiam apud servum. Quod paxilli seu clavi affixionem seu adjunctionem significant, constat ex locis ubi nominantur, ut apud Esaiam Cap: xxii: 23. Cap: xxxiii: 20. Cap: xli: 7. Cap: liv: 2. Jerem: x: 4. Exod: xxvii: 19. Cap: xxxv: 31. Num: iii: 37. Cap: iv: 32.

8991. Et serviet illi in perpetuum, quod significet in æternum, constat ex significatione servire, quod sit obedire, nam servi sunt qui obediunt, & domini qui imperant; quod illi qui per servos repræsentati fuerunt, sint qui ex obedientia bonum egerunt, non autem ex affectione charitatis, ex præcedentibus constat; & ex significatione perpetuum, quod sit in æternum; perpetuum in sensu literæ significat hic servitium apud dominum suum usque ad finem

vitæ suæ, at in sensu interno seu spirituali significat æternum, quia statum post mortem: in æternum dicitur, quia illi qui bonum ex obedientia fidei & non ex affectione charitatis agunt, qui repræsentati sunt per servos, in altera vita nusquam possunt perducī ad statum boni, hoc est, ut ex bono agant, nam vita unumquemvis manet post mortem; qualis homo est cum moritur, talis manet, secundum vulgare hoc, arbor quo cadit ibi jacet; non quod talis sit qualis est circa horas mortis, sed qualis ex toto vitæ suæ curriculo tunc cum moritur; quapropter qui imbuerant in vita in mundo solum ex obedientia agere bonum, & non ex charitate, illi manent tales in æternum; perficiuntur quidem quoad obedientiam, sed non pertingunt ad aliquid charitatis.

8992. Vers: 7. 8. 9. 10. 11. *Et cum vendiderit vir filiam suam ad ancillam, non exibat secundum exire servorum. Si mala in oculis domini sui, ut non desponsset eam, & redimatur; populo alienigenæ non potestatem habebit vendendi eam; perfide agendo illum in eam: & si filio suo desponsaverit eam, secundum iudicium filiarum faciet ei. Si alteram acceperit sibi, victum ejus, tegumentum ejus, & debitum conjugiale ejus non diminuet. Et si tria hæc non fecerit ei, & exibat gratis nullo argento.* Et cum vendiderit vir filiam suam ad ancillam, significat affectionem veri ex jucundo naturali: non exibat secundum exire servorum, significat statum non similem vero absque affectione. Si mala in oculis domini sui, significat si affectio veri ex jucundo naturali non concordet cum vero spirituali: ut non desponsset illam, significat ut conjungi nequeat: & redimatur, significat abalienationem ab illis veris: populo alienigenæ non potestatem habebit vendendi illam, significat non illis qui non ex fide Ecclesiæ: perfide agendo illo in eam, significat id contra leges ordinis Divini: Et si filio suo desponsaverit eam, significat si concordet cum vero aliquo derivato, ut possit ei conjungi: secundum iudicium filiarum faciet ei, significat quod sicut affectio veri genuina erit: si alteram acceperit sibi, significat conjunctionem cum affectione veri ex alia stirpe, victum ejus, tegumentum ejus, & debitum conjugiale non diminuet, significat non deprivationem vitæ interioris quæ est victus, nec vitæ exterioris quæ est amictus, ita non deprivationem conjunctionis, quæ est debitum conjugiale: si tria hæc non fecerit ei, significat deprivationem illorum: exibat gratis nullo argento, significat abalienationem inde absque vero ei conjuncto.

8993. Et cum vendiderit vir filiam suam ad ancillam, quod significet affectionem veri ex jucundo naturali, constat ex significatione filiae viri, quod sit affectio veri, per filiam enim significatur affectio, de qua n: 2362. 3963, per virum autem verum, n: 3134, ut quoque per Israelitam, qui hic per virum intelligitur, n: 5114. 5879. 5951. 7656. 8234; & ex significatione ancillæ, quod sit affectio externa seu naturalis, de qua n: 2567. 3835. 3849; inde per filiam viri venditam in ancillam, significatur affectio veri ex jucundo affectionis naturalis. Per jucundum naturale intelligitur jucundum profluens ex amore sui & amore mundi; qui in affectione veri inde sunt, sunt qui doctrinalia Ecclesiæ, quæ vera fidei vocantur, discunt vel propter lucrum vel propter honores, & non propter vitam; tales affectiones veri, qui profluunt non

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 241

non ex bono spirituali, sed ex jucundo naturali, repræsentantur per filiam viri Israelitici venditam in ancillam seu servam, nam omne id quod trahit originem ex amore sui aut amore mundi, non liberum est sed servum; quid liberum & quid servum, videatur n: 892. 905. 1947, 2870 ad 2893. 6205. Quomodo se habet cum affectionibus veri ex illis amoribus oriundis, in sensu interno describitur in nunc sequentibus. Tenendum, quod affectio veri genuina sit velle & desiderare scire ipsissima vera fidei propter usum bonum ut finem, & propter vitam, at affectio veri non genuina est velle & desiderare vera propter semet, ita ad captandos honores ac ad aucupanda lucra; qui in affectione veri ex hoc origine sunt, non curant num vera genuina sint quæ sciunt, modo sint talia quæ pro veris possunt venditari, quapropter illi hærent solum in confirmandis doctrinalibus Ecclesiæ suæ in qua nati sunt, sive hæc vera sint sive non vera; sunt quoque in tenebris quoad ipsa vera; fines enim mundani qui sunt lucra, & fines corporei qui sunt honores, prorsus occæcant; at qui in affectione veri genuina sunt, hoc est, qui desiderant scire vera propter usum bonum & propter vitam, illi quoque manent in doctrinalibus Ecclesiæ usque dum perveniunt ad ætatem cum ex se cogitare incipiunt, tunc scrutantur scripturas, & supplicant ad Dominum de illustratione & cum illustrantur, gaudent ex corde; sciunt enim, quod si nati fuissent ubi alia Ecclesiæ doctrina, imo ubi maxima hæresis, absque scrutatione scripturæ ex affectione veri genuina, mansissent in ea; pro exemplo, si nati fuerint Judæi, vel si Sociniani. Inde patet, quinam & quales sunt, qui in affectione veri genuina sunt, & qui & quales qui in affectione veri non genuina; illi qui in affectione veri genuina sunt, in sensu repræsentativo sunt filiæ virorum ex Israelitis, at qui in affectione veri non genuina sunt, in sensu repræsentativo sunt ancillæ ex filiabus Israelis.

8994. Non exhibit secundum exire servorum, quod significet statum non similem vero absque affectione, constat ex significatione exire, nempe e servitio, quod sit status post pugnam seu laborem, de qua supra n: 8980. 8984; & ex significatione servorum, quod sint qui in veris & non in correspondente bono, de qua n: 8974, ita qui in vero absque affectione, inde patet, quod per non exhibit secundum exire servorum significetur status non similis vero absque affectione. Quomodo cum his se habet, paucis dicetur; sunt qui in vero & non in ejus affectione, & sunt qui in affectione sunt, illi repræsentati sunt per servos ex filiis Israelis, hi autem per ancillas etiam ex filiis Israelis; sed per ancillas non repræsentati sunt illi qui in genuina veri affectione, sed qui in non genuina sunt, ut videri potest ex illis quæ mox supra n: 8992, ostensa sunt: discrimen inter illos qui in vero absque affectione sunt, qui per servos repræsentati sunt, & qui in affectione veri, qui per ancillas, est qualis inter scire verum & velle verum; scire verum pertinet solum ad partem intellectualem, at velle verum ad partem voluntariam, quapropter discrimen est quale inter scientiam & affectionem; qui in scientia veri & boni sunt, ac in sensu repræsentativo sunt servi aut viri, illi non afficiuntur vero & bono, sed modo afficiuntur scientia eorum, proinde delectantur

tur veris propter scientiam; at qui in affectione veri & boni sunt, ac in sensu repræsentativo sunt ancillæ seu sæminæ, illi non afficiuntur scientia, sed ipsis veris & bonis cum audiunt & percipiunt illa apud alios; talis affectio communis est apud sæminas bonas; sed affectio scientiarum veri communis est apud viros: inde est, quod qui in perceptione spiritali sunt, sæminas, quæ afficiuntur veris, amant, at sæminas, quæ in scientiis sunt, non amant; secundum ordinem enim Divinum est, ut viri sint in scientiis, at sæminæ solum in affectionibus, & sic quod non ament se ex scientiis sed viros, unde conjugiale: inde quoque est, quod a veteribus dictum sit, quod sæminæ tacebunt in Ecclesia: quia ita est, ideo scientiæ & cognitiones repræsentantur per viros, at affectiones per sæminas, hic affectiones veri quæ scaturiunt ex jucundis amorum naturalium per ancillas; quæ quia prorsus alia natura sunt, quam qui afficiuntur scientiis, idcirco prorsus aliter se habet cum ancillis quam cum servis: hoc nunc est, quod significatur per quod ancilla non exhibet secundum exire fervorem. Sed sciendum, quod ita se res habeat cum illis qui ex spiritali Regno Domini sunt, vicissim autem, cum illis qui ex cœlesti Regno; in hoc sunt mariti in affectione, at uxores in cognitionibus boni & veri, inde apud hos conjugiale.

8995. Si mala in oculis domini sui, quod significet si affectio veri ex jucundo naturali non concordet cum vero spiritali, constat ex significatione ancillæ, de qua dicitur quod sit mala, quod sit affectio ex jucundo naturali, de qua n: 8993. 8994: & ex significatione malæ, cum de affectione illa respective ad verum spirituale, quod sit non concordare, de qua sequitur; ex significatione in oculis, quod sit in perceptione, de qua n: 2829. 5129. 4082. 4339; & ex significatione domini, quod sit verum spirituale, de qua n: 8981. Quomodo cum his se habet, dicendum est; quod ancilla sit affectio veri ex jucundis amoris sui aut amoris mundi, supra n: 8993. 8994, dictum est; & quod ea affectio coniungi possit vero spiritali, constare ex eo, quod affectio veri spiritalis sit affectio interna, seu in interiori homine, at affectio veri ex jucundo naturali sit in externo homine; affectio interna, quæ est spiritalis hominis, coniungitur jugiter cum affectione externa quæ est naturalis hominis, sed usque ita, ut affectio veri interna sit dominans, & affectio externa sit serviens; nam secundum ordinem Divinum est, ut spiritalis homo dominetur super naturalem, n: 8961. 8967; & cum spiritalis homo dominatur, tunc spectat homo sursum, hoc repræsentatur per habere caput in cœlo, at cum naturalis homo dominatur, tunc spectat homo deorsum, quod sepræsentatur per habere caput in inferno; ut luculentius hoc pateat, ulterius dicendum est; plerique homines per vera quæ discunt, & bona quæ agunt, etiam cogitant de lucro inde in patria, aut de honore; sed si hæc pro fine habentur, tunc naturalis homo dominatur, & spiritalis servit; si autem non pro fine habentur, sed solum pro mediis ad finem, tunc spiritalis homo dominatur, & naturalis servit, prorsus secundum illa quæ n: 7819. 7820, dicta sunt; nam cum spectatur lucrum aut honor ut medium ad finem, & non ut finis, tunc non spectatur lucrum seu honor, sed finis, qui est usus: sicut qui divi-

tias

tias cupit & sibi comparat propter usum quem super omnia amat, tunc non delectatur divitiis propter divitias, sed propter usus: ipsi usus etiam faciunt vitam spiritualem apud homines, & divitiæ solum serviunt pro mediis, videatur n: 6933 ad 6938. Inde videri potest, qualis naturalis homo erit, ut conjungi possit spiritali, ut nempe lucra & honores, ita divitiæ & dignitates, spectat pro mediis, & non pro fine; quod enim apud hominem spectatur pro fine, hoc ipsissimam ejus vitam facit, nam id super omnia amat, nam quod amatur id pro fine spectatur. Qui non scit quod finis, seu, quod idem, amor faciat vitam hominis spiritualem, proinde quod homo sit ubi ejus amor, in cœlo si amor cœlestis, in inferno si amor infernalis, non comprehendere potest quomodo cum his se habet; autumare potest, quod jucundum naturalium amorum, qui sunt amor sui & mundi, non possint concordare cum vero & bono spiritali; non enim scit, quod homo, cum regeneratur, prorsus invertendus sit, & quod, cum inversus est, sit capite in cœlo, sed antequam inversus est, fuerit capite in inferno; capite in inferno fuit, cum jucunda amoris sui aut mundi pro fine habuit, at capite in cœlo est, cum illa pro mediis ad finem sunt, nam finis, qui est amor, unice vivit apud hominem, media ad finem autem a se non vivunt, sed vitam accipiunt a fine inde media a fine ultimo vocantur fines medii, qui quantum spectant finem ultimam, qui est principalis, tantum vivunt: inde est, cum homo regeneratus est, proinde cum pro fine habet amare proximum & amare Dominum, quod tunc pro mediis habent amore se & mundum; cum homo talis est, cum spectat ad Dominum, se pro nihilo habet, & quoque mundum, & si semet spectat pro aliquo, est ut servire possit Domino; prius autem fuerat is in contrarium, cum spectavit ad se, Dominum pro nihilo habuit, & si pro aliquo, fuit ut inde ei lucrum & honor. Ex his constare potest, quale arcanum latet in his quæ de ancillis ex filiabus Israelis statuta sunt, quod nempe, licet servæ essent, usque si bonæ, desponsatæ fuerint domino a quo emtæ sunt, vel ejus filio; at si malæ, quod non desponsatæ, sed vel redemitæ, vel venditæ, secundum ea quæ in his Versibus continentur: desponsare etiam ancillas, aut illas pro concubinis habere, in Ecclesia repræsentativa, præsertim Judaica & Israelitica, permissum fuit, ob causam quia uxor repræsentabat affectionem veri spiritualis, at ancilla affectionem veri naturalis; ita illa internum Ecclesiæ apud hominem, hæc autem externum; hoc repræsentatum fuit per Hagarem quæ desponsata Abrahamo, tum per binas ancillas quæ desponsatæ Jacobo. Ex his nunc patet, quid per ancillam, si mala, ut non desponsari possit, in sensu repræsentativo interno intelligitur, quod nempe si affectio ex jucundo naturali, quæ est ancilla, non concordet cum spiritali, quod fit imprimis per id, quod dominari vellet, & quod eo animo & corde esset, ut non flecti posset ad amandum dominum. Præterea etiam concordantia aut discordantia affectionis ex jucundo naturali cum spiritali, se habet secundum utriusque quale; sed ea in suos numeros dispecere, foret prolixum nimis. Quod ancilla etiam sit medium affirmativum inserviens conjunctioni Externi & Interni hominis, videatur n: 3913, 3917. 3931.

8996. Ut non desponsset illam, quod significet ut conjungi nequeat, constat ex significatione desponsari, quod sit conjungi; nam qui desponsantur, illi conjunguntur. Per desponsari in sensu interno proprie significatur convenientia animorum seu mentium, quæ præcedit conjunctionem quæ conjugii; & quia convenientia in spirituali mundo conjungit, & disconvenientia disjungit, ideo per desponsari hic significatur conjungi.

8997. Et redimatur, quod significet abalienationem ab illis veris, constat ex significatione redimi ab illo qui vendidit, vel ab alio, ita vendi a Domino, quod sit abalienatio ab illo vero spirituali; quod vendi sit abalienatio, videatur n: 4098. 4752. 4758. 5886, & quod Dominus sit verum spirituale, n: 8981. 8995.

8998. Populo alienigenæ non potestatem habebit vendendi illam, quod significet non illis qui non ex fide Ecclesiæ, constat ex significatione alienigenæ, quod sit qui extra Ecclesiam, ita qui non ex fide Ecclesiæ, de qua n: 2049. 2115. 7996; & ex significatione vendere, quod sit abalienare, de qua nunc supra n: 8997. Cum his ita se habet; qui nati sunt intra Ecclesiam, & ab infantia imbuerunt principia veri Ecclesiæ, non conjugia sociare debent cum illis qui extra Ecclesiam, & sic imbuerunt talia quæ non Ecclesiæ sunt; causa est, quia nulla conjunctio est inter illos in spirituali mundo, quisque enim in eo mundo consociatur secundum bonum & inde verum; & quia nulla inter tales conjunctio est in spirituali mundo, nec ulla conjunctio debet esse in terra; nam conjugia in se spectata sunt conjunctiones animorum & mentium, quarum vita spiritualis est ex veris & bonis fidei ac Charitatis; idcirco etiam in cœlo pro nefandis habentur conjugia in terra inter illos qui diversæ religionis sunt; & magis inter illos qui ab Ecclesia cum illis qui extra Ecclesiam; hæc quoque causa fuit, quod prohibitum fuerit genti Judaicæ & Israeliticæ matrimonia contrahere cum gentibus, Deut: vii: 3. 4, & quod fuerit prorsus nefandum cum cum illis scortari, Num: xxv: 1 ad 9. Hoc patet adhuc evidentius ab origine amoris conjugialis, quod sit ex conjugio boni & veri, n: 2727 ad 2759, amor conjugialis cum inde descendit, est ipsum cœlum in homine, hoc destruitur cum duo conjuges sunt dissimili corde ex dissimili fide. Inde nunc est, quod ancilla ex filiabus Israelis, hoc est, ex illis qui ab Ecclesia, non vendenda esset populo alienigenæ, hoc est, illis qui extra Ecclesiam sunt, nam hi dein desponsarent illam, hoc est, ei conjungerentur, & sic prophanarent illa quæ Ecclesiæ sunt, quapropter dicitur, quod id sit perfide agere.

8999. Perfide agendo illo in eam, quod significet id contra leges ordinis Divini, constat ex significatione perfide agere, quod sit contra Verum Divinum, seu quod idem est, contra leges ordinis Divini; quod id per agere perfide, significetur, patet ex illis quæ nunc supra n: 8998, allata sunt. Leges ordinis Divini sunt vera in cœlo, nam Divinus ordo est ex Divino Vero quod procedit a Domino, n: 8700. 8988. Perfide agere est solennis formula in Verbo, significans in sensu interno agere contra verum & bonum in cœlo, seu quod idem, contra ordinem Divinum, ut Esai: ii: 2. Cap:

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 245

xxxiii: 1. Cap: xlviii: 8. Jerem: iii: 20. Cap: v: 2. Cap: xii: 1. 6. Hofch: v: 7. Cap: vi: 7. Malach: ii: 10. 11. 14. 15. Psalm: lxxviii: 57. Psalm: cxix: 158.

9000. Et si filio suo desponsaverit eam, quod significet si concordet cum vero derivato ut possit ei conjungi, constat ex significatione filii, quod sit verum, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 2803. 2813. 3373. 3704. 4257, hic verum derivatum, quia per dominum qui pater, significatur principale verum, ex quo derivantur reliqua, n: 8981; & ex significatione desponsare, quod sit conjungi, de qua supra n: 8996.

9001. Secundum iudicium filiarum faciet ei, quod significet quod sicut affectio veri genuina erit, constat ex significatione secundum iudicium, quod sit simili jure; per iudicium enim significatur verum externum seu jus quale in statu civili ubi Ecclesia repræsentativa, n: 8972; & ex significatione filiae, quod sit affectio veri, de qua n: 2362. 3024. 3963, hic affectio veri genuina, nam per ancillam significatur affectio veri ex jucundo naturali, n: 8993, ita non genuina antequam desponsata est vel domino vel filio; sed cum desponsata est, hoc est, conjuncta vero spirituali, quod per dominum & per filium significatur, tunc fit sicut genuina, nam tunc subordinatum est naturale vero spirituali, & cum subordinatum est, non amplius est sui juris sed veri spiritualis sub quo subordinatum est; inde fit naturale sicut spirituale, quia unum cum hoc agit; etiam vita veri spiritualis transfertur tunc in naturale, & hoc vivificat: sed desponsatio seu conjunctio cum ancilla differt a conjunctione cum filia in eo, quod hæc conjunctio fiat in interiori homine illa autem in externo.

9002. Si alterum acceperit sibi, quod significet conjunctionem cum affectione veri ex alia stirpe, constat ex significatione accipere seu desponsare alteram, quod sit conjungi, ut n: 8996; matrimonium enim, quod hic intelligitur per desponsationem, in sensu spirituali est conjunctio unius vitæ cum alterius secundum ordinem Divinum est conjunctio vitæ ex veris fidei cum vita ex bono charitatis, inde omnis conjunctio spiritualis, ex qua ut ex sua origine conjunctio naturalis existit: per accipere alteram significatur conjunctio cum affectione veri ex alia stirpe, ancilla enim, de qua prius, est affectio veri ex jucundo naturali, n: 8993, inde altera est affectio veri ex alia stirpe. Quid affectio ex alia stirpe, sciri potest ex eo, quod omnis affectio quæ amoris, latissimæ extensionis sit, & tam latæ, ut excedat omnem intellectum humanum; intellectus humanus ne quidem eo usque vadit, ut varietatum ejus genera sciat, minus species quæ generum, & adhuc minus particularia & particularium singularia; quicquid enim in homine est, imprimis quod est affectionis seu amoris, infinita varietate est; quod manifeste constare potest ex eo, quod affectio boni & veri, quæ est amoris in Dominum & amoris erga proximum, constituat universum cælum, & quod usque omnes qui in cælis sunt, ubi myriades, quoad bonum inter se differunt, ac differant si vel multiplicarentur in innumerabiles myriades myriadum; non enim in universo dari potest unum quod prorsus simile est cum altero, ac distincte subsistit, varium erit, hoc est, differens ab altero, ut aliquid sit per se, videatur

videatur n : 684. 690. 3241. 3744. 3745. 3986. 4005. 4149. 5598. 7236. 7833. 7836. 8003. Ex his aliquatenus potest sciri, quid intelligitur per affectionem ex alia stirpe, quod nempe affectio quæ differt ab altera, sed quæ usque conjungi potest eidem vero spirituali: affectiones tales, quæ repræsentantur per ancillas desponsatas uni viro, sunt unius generis, sed intercedit differentia in specie, quæ differentia specifica dicitur: illustrari hæc possent per varia exempla, sed notio communis ex nunc dictis præstat. Ut conjunctiones & subordinationes talium affectionum sub uno vero spirituali repræsentarentur, permissum fuit genti Israeliticæ & Judaicæ plures concubinas habere, sicut Abrahamo, Genes: xxv: 6, tum, Davidi, Solomoni, ac aliis; nam quicquid permissum isti genti fuit, repræsentationis causa fuit, scilicet ut per externa repræsentarent interna Ecclesiæ, n : 3246; at cum interna Ecclesiæ aperta sunt a Domino, tunc cessaverunt repræsentationes internorum per externa, quia tunc interna erant quæ homo Ecclesiæ imbueret, & per quæ coleret Dominum, quæ sunt illa quæ fidei & amoris sunt; quapropter tunc non amplius permissum facit plures uxores habere, nec concubinas ad uxores; videatur n : 865. 2727 ad 2759. 3246. 4837.

9003. Victum ejus, tegumentum ejus, & debitum conjugiale, non diminet, quod significet non deprivationem vitæ interioris quæ est victus, nec vitæ exterioris quæ est amictus, ita non deprivationem conjunctionis quæ est debitum conjugiale, constat ex significatione victus, quod sit sustentatio vitæ interioris, victus enim, seu cibus & potus, in spirituali sensu sunt cognitiones boni & veri, cibus cognitiones boni, n : 5147, & potus cognitiones veri n : 3168. 3772, quare victus sunt quæ vitam hominis spirituales nutriunt, n : 5293. 5576. 5579. 5915. 8562; ex significatione tegumenti seu amictus, quod sit sustentatio vitæ exterioris, tegumentum enim seu vestis in spirituali sensu sunt scientifica inferiora, hæc sunt quæ vitam externam hominis spiritualiter sustentant, n : 5248. 6918; ex significatione debiti conjugialis, quod sit conjunctio; & ex significatione non diminuere, quod sit non deprivare. Cum his ita se habet, affectio naturalis conjuncta vero spirituali, quæ significatur per ancillam desponsatam filio, requirit jugiter sustentationem vitæ a vero spirituali, cum quo conjuncta est; affectio enim absque sustentatione inde perit: se habet cum affectione hominis sicut cum ipso homine, quod nisi is sustentetur victu, moriatur; homo etiam quoad interiora sua non est nisi quam affectio, homo bonus est affectio boni & inde veri, at malus est affectio mali & inde falsi: hoc imprimis constat ex homine cum fit spiritus, sphaera vitæ, quæ tunc exundat ex illo, est vel affectionis boni vel affectionis mali: nutritio seu sustentatio illius tunc non est ex cibo & potu naturali, sed ex spirituali, qui est falsum ex malo spiritui malo, ac verum ex bono spiritui bono; nutritiones mentium humanarum, cum vivunt in corpore in mundo, nec aliæ sunt, inde est, quod omnia quæ victus sunt, sicut panis, caro, vinum, aqua, & plura alia, in sensu spirituali in Verbo significant talia, quæ nutritionis spiritualis sunt. Ex his etiam patet, quid intelligitur per Domini verba apud Matthæum " *Non ex pane solo vivit homo, sed ex omni verbo quod egreditur ex ore*

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 247

ore Dei" iv: 4; tum quid per Ipsius verba apud Lucam "*Comedetis & bibetis super mensa mea in Regno meo*" xxiii: 30; & apud Matthæum "*Dico vobis quod non bibiturus sum a nunc ex hoc genimine vitis, usque ad diem illum, quando bibero vobiscum novum in Regno Patris mei*" xxvi: 29; hæc dicens postquam instituit Sanctam Cænam, in qua panis & vinum sunt illa quæ sunt amoris & fidei, similiter etiam Caro & Sanguis: inde sciri evidenter potest, quid intelligitur per Carnem & per Sanguinem Domini apud Johannem, Cap: vi: 49 ad 58, & per hæc ibi "*Caro mea est vere cibus, & sanguis meus est vere potus*" Vers: 55: quod Caro in Verbo sit bonum amoris, videatur n: 3813. 7850; & Sanguis bonum fidei, n: 4735. 4978. 7317. 7326. 7850. 7846. 7877: similiter Panis & Vinum, n: 2165. 2177. 3464. 3478. 3735. 3813. 4211. 4217. 4735. 4976. 5915. 6118. 6377.

9004. Si tria hæc non fecerit ei, quod significet deprivationem illorum, constat absque explicatione.

9005. Exhibet gratis nullo argento, quod significet abalienationem inde absque vero ei conjuncto, constat ex significatione exire, hic ex servitio & a copulatione, quod sit derelictio domini viri sui, ita abalienatio; & ex significatione gratis nullo argento, quod sit absque vero ei conjuncto; quod argentum sit verum, videatur n: 1551. 2954. 5658. 6112. 6914. 6917. 6932. Quomodo cum hoc se habet, constat ex illis quæ mox supra n: 9003 ostensa sunt, quod nempe affectio naturalis conjuncta vero spirituali, quæ per ancillam desponsatam filio significatur, nequaquam subsistere possit absque sustentatione a spirituali; quapropter si non sustentatur, solvitur conjunctio, proinde abalienatur; quod hoc fiat absque vero inde ei conjuncto, est quia illa tunc associatur alteri, quod non fieri potest cum vita ex vero aliunde: tale significatur per illa verba, quia cum consociationibus in spirituali mundo ita se habet.

9006. Vers: 12. 13. 14. 15. *Percutiens virum & morietur, moriendo morietur. Et qui non insidiatus est, & Deus occurrere fecerit ad manum illius, & ponam tibi locum, quo fugiat illuc. Et cum ex proposito egerit vir contra socium suum ad occidendum illum dolo, a cum altari meo sumes illum ad moriendum. Et percutiens patrem suum & matrem suam, moriendo morietur.* Percutiens virum & morietur, significat læsionem veri fidei, & inde jacturam vitæ spiritualis: moriendo morietur, significat damnationem: & qui non insidiatus est, significat cum non ex voluntate ex præviso: & Deus occurrere fecerit ad manum illius, significat apparens sicut casus: & ponam tibi locum quo fugiat illuc, significat statum inculpati & sic exempti a pæna: & cum ex proposito egerit vir contra socium suum, significat cogitationem præviam ex voluntate prava: ad occidendum illum dolo, significat inde malitiam & æstum ad deprivandum proximum vitæ æterna: a cum altari meo sumes illum ad moriendum, significat damnationem etiam si fugit ad cultum Domini, & supplicat de remissione, ac promittit pœnitentiam: & percutiens patrem suum & matrem suam, significat blasphemationem Domini & Regni Ipsius: moriendo morietur, significat damnationem.

9007. Percutiens virum & moriatur, quod significet læsionem veri fidei & inde jacturam vitæ spiritualis, constat ex significatione percutere, quod sit lædere per falsum, de qua n: 7136. 7146; ex significatione viri, quod sit verum fidei, de qua sequitur; & ex significatione mori, quod sit jactura vitæ spiritualis, de qua n: 5407. 6119. 7494; in sensu enim interno non alia vita intelligitur, at in sensu externo vita naturalis. Quod per læsionem veri fidei pereat vita spiritualis, causa est, quia bonum unitum vero facit illam vitam, quapropter cum surripitur verum, cadit bonum, & sic vita spiritualis. Quod vir sit verum fidei, est quia in cœlo non attenditur ad personam, nec ad aliquid personæ, sed ad res a persona abstractas, n: 4380 f. 8343. 8985; inde non percipiunt virum, ubi nominatur in Verbo, nam Vir est persona; sed pro illo facultatem ejus ex qua est vir, nempe facultatem intellectualem; & cum hanc, percipiunt verum fidei, nam hoc ad illam facultatem pertinet, & illam non modo illustrat sed etiam format: sicut per Virum in Cœlo percipitur intellectuale hominis, ita per hominem percipitur voluntarium ejus, quia homo est homo ex voluntate, vir autem ex intellectu; & quia voluntas est ipse homo, ideo est bonum amoris homo, nam hoc ad voluntatem pertinet, ac illam perficit & facit; quod vir sit intellectuale & inde verum fidei, videatur n: 158. 265. 749. 1007. 2517. 3134. 3309 pr. 3459. 4823. 7716; & quod homo sit bonum amoris, n: 768. 4287. 7523. 8547. 8988.

9008. Moriendo morietur, quod significet damnationem, constat ex significatione moriendo mori, quod sit damnatio, de qua n: 5407. 6119. 7494: quod mors sit damnatio, est quia apud illos, qui damnati sunt, vera fidei & bona amoris extincta sunt, illa enim sunt quæ ipsissimam vitam hominis constituunt, nam sunt ex Domino, a quo unice vita; cum illa extincta sunt, loco illorum succedunt falsa & mala, quæ quia opposita sunt veris & bonis, quæ sunt vitæ, ideo sunt mortis, sed mortis spiritualis, quæ est damnatio, infernum, infelicitas æterna; quod usque illi qui in malis & falsis seu qui falsis in inferno sunt, vivant, est quia homines nati sunt, & inde in facultate recipiendi vitam a Domino, & quoque tantum vitæ a Domino recipiunt, ut possint cogitare, ratiocinari, & loqui, & per id sistere malum apud se ut appareat sicut bonum, ac falsum sicut verum, & sic agere simulachra vitæ.

9009. Et qui non insidiatus est, quod significet cum non ex voluntate ex præviso, constat ex significatione insidiari, quod sit ab excogitato facere, ita ex præviso, nam malum quod insidiator facturum est, animo prævidet; & quia tale malum ex præviso facit, ideo etiam ex voluntate, inde enim prodit. Sunt mala quæ prodeunt ex voluntate hominis, sed non ex præviso, & sunt quæ ex voluntate & ex præviso: quæ ex voluntate & præviso, sunt multo pejora illis quæ non ex præviso, nam videt homo quod mala sint, & ideo potest desistere ab illis, sed non vult, & per id confirmat illa apud se, & mala confirmata imbuunt naturam, ut postea vix extirpari possint; arcessit enim tunc spiritus ab inferno, qui postea ægre recedunt. Mala quæ procedunt ex

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 249

una parte mentis, & non simul ex altera, ut quæ ex parte intellectuâli, & non simul ex parte voluntaria, non irradicantur ac appropriantur homini; id solum irradicatur & appropriatur ei quod a parte intellectuâli transit in partem voluntariam, seu quod idem, quod a cogitatione quæ est intellectus in affectionem quæ est voluntatis, & inde in actum; quæ voluntatem intrant, sunt quæ dicuntur intrare cor. Mala autem, quæ unice procedunt ex voluntate, ita non prævia cogitatione, sunt talia ad quæ homo inclinatur ex hæreditario, aut ex aliqua actualitate inde prius, hæc non imputantur homini, nisi confirmaverit illa in parte sua intellectuâli, n: 966. 2308. 8806; at cum in hac confirmata sunt, tunc inscripta sunt homini, & fiunt ejus propria, ac ei imputantur; sed mala illa non confirmari possunt apud hominem in parte ejus intellectuâli, quam in ætate ejus adulta, nempe cum ex se cogitare & sapere incipit, prius enim non sibi sed magistris & parentibus fidem habuit; ex his patet quid per non insidiatus significetur, quod nempe cum non ex voluntate ex proviso.

9010. Et Deus occurrere fecerit ad manum illius, quod significet apparens sicut casus, constat ex idea de casu apud antiquos quæ fuit quod contigerit a Deo, quare casum ideo expresse runt per quod Deus occurrere fecerit ad manum; qui enim ab antiquis Ecclesiis fuerunt, sciverunt quod Providentia Domini esset in omnibus & singulis, & quod contingencia, hoc est, quæ apparebant ut casus, essent Providentiæ; quapropter simplices, qui non potuerunt distinguere inter illa quæ ex permissione fiebant, & quæ ex beneplacito, Domino tam bonum quam malum tribuebant, bonum, quia sciebant quod ab Ipso omne bonum, malum autem propter apparentiam; nam cum homo mala facit, & per ea avertit se a Domino, apparet sicut Dominus se avertat, nam tunc apparet Dominus ei a tergo & non a facie: inde nunc est, quod si quis percusserit aliquem ex casu, ita absque voluntate ex præviso, expressum id per quod Deus occurrere fecerit ad manum. Quod Providentia Domini sit in omnibus & singulis, videatur n: 1919 fin: 4329. 5122 fin: 5155. 5195. 5904 fin: 6058. 6481. 6482. 6483. 6484. 6485. 6486. 6487. 6489. 6491. 7004. 7007. 8478. 8717. Quod contingencia seu casus sint Providentiæ, n: 5508. 6493. 6494. Quod malum tribuatur Domino, cum tamen sit ab homine, n: 2447. 5798. 6073. 6832. 6992. 6997. 7533. 7877. 7926. 8197. 8227. 8228. 8282. 8284. 8483. 8632.

9011. Et ponam tibi locum quo fugiat illuc, quod significet statum inculpati & exempti pæna, constat ex significatione loci, quod sit status, de qua n: 2625. 2837. 3356. 3387. 3404. 4321. 4882. 5606. 7381; & ex significatione azyli, seu loci quo fugeret ille, qui improvise seu ex casu occiderit aliquem, quod sit status inculpati & sic exempti pæna; nam qui percusserant aliquem ex casu, hoc est, absque proposito, ita non ex prævia cogitatione, nec affectione mala quæ voluntatis, illi non in aliqua culpa ex se fuerunt; quapropter cum tales venerunt ad locum azyli, exempti pæna fuerunt. Per illos repræsentati sunt, qui aliquem non ex proposito lædunt quoad vera & bona fidei, & inde exstinguunt vitam ejus spiritualem, nam illi in statu inculpato & exempto pæna sunt; sicut sunt illi, qui omnimodam fidem habent religioso

suo, quod etiam est in falso, & ex hoc ratiocinantur contra verum & bonum fidei, & sic persuadent; ut solent quandoque hæretici qui conscientiosi & inde zelotes. Quod illi repræsentati fuerint, qui fugerent ad azyla, constat apud Moschen “*Opportunas selegetis urbes, quæ urbes refugii sint vobis, ut fugiat eo homicida, percutiens animam per errorem; ut si ex improvviso citra inimicitiam, impulerit eum, aut projecerit super eum quodcunque instrumentum sine proposito, aut ullo lapide quo mori possit, dum non videt, adeo ut cadere faciat super eum, & moriatur; cum tamen hostis illi non fuerit, nec quæsierit malum illius*” Num: xxxv: 12. 22. 23: & apud Eundem “*Hoc verbum homicidæ qui fugiet eo ut vivat, cum percusserit socium suum præter scientiam, cum ille non osor ejus heri & nudius tertius; cum venerit cum socio suo in sylvam ad cædendum ligna, sed dum impulsæ fuerit manus ejus cum securi, ad cædendum lignum, excussum fuerit ferrum a ligno, & invenerit socium ejus ut moriatur: hic fugiet ad unam urbium harum, ut vivat*” Deut: xix: 4. 5; describitur hic status inculpati & exempti pæna, qui aliquem per falsa fidei quæ crediderat vera, aut per scientifica ex fallaciis sensuum, læserit, & sic damnum intulerit vitæ ejus internæ seu spirituali: ut id significetur, describitur error ille seu casus per instrumentum quodcunque, & per lapidem quem cadere fecerit super socium, ut moriatur, ut & per securim seu ferrum cadens e ligno suo, cum ambo cæderent ligna in sylva: causa quod per talia describatur, est quia instrumentum significat scientificum, lapis verum fidei & in opposito sensu falsum, similiter ferrum securis, & cedere ligna significat disputationem de bono ex religioso: quisque potest videre, quod homicidium factum per errorem non absque causa arcana descriptum fuisset per ferrum securis cadens ex suo ligno in sylva, quoniam talis error raro & vix semel intra plures annos accidere solet; sed quod error ille per talia descriptus sit, est propter sensum internum, in quo describitur damnum animæ ab alio per falsa fidei, quæ ex religioso suo crediderat esse vera, nam qui damnum infert per falsa, quæ credit vera, non ex proposito seu ex meliore conscientia damnum facit, quia ex fide sui religiosi & inde Zelo: hæc ut in sensu interno significarentur per illos qui occidunt socios per errorem, descripta sunt, ut dictum, per lapidem, per cedere lignum in sylva, & per ferrum securis tunc cadens e ligno in socium; nam Lapis est verum fidei in naturali homine, & in opposito sensu est falsum, videatur n: 643. 1298. 3720. 6426. 8609. 8941; similiter ferrum, n: 425. 426; ferrum securis cadens ex suo ligno est verum separatum ex bono, lignum enim est bonum, n: 643. 2812. 3720. 8354; cedere lignum, est meritum ponere in operibus, n: 1110. 4943. 8740; cedere autem ligna in sylva, est ea & similia ventilare, ut & in quæstionem mittere, nam sylva est religiosum. Talia per cedere ligna in sylva securibus, significantur apud Jeremiam “*Mercenarii Ægypti ex robore ibunt, & cum securibus venient illi, sicut excisores lignorum, excident sylvam ejus, dictum Jehovah*” xlvi: 22. 23; hic excidere ligna in sylva pro agere ex religioso falso, & destruere talia quæ Ecclesiæ sunt; Ecclesia enim vocatur sylva, hortus & paradisus, sylva ex scientia, hortus ex intelligentia, & paradisus ex sapientia,

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 251

sapientia, n: 3220, nam arbores sunt perceptiones boni & veri, tum cognitiones eorum, n: 103. 2163. 2722. 2972. 4552. 7690. 7692; & quia sylva est Ecclesia quoad scientiam, ita quoad externa, est quoque religiosum. Ecclesia quoad scientiam seu quoad externa, significatur per sylvam apud Davidem "Exultabit ager, & omne quod in eo, *tunc cantabunt omnes arbores sylvæ*" Psalm: xcvi: 21: apud Eundem "Ecce audivimus de Ipso in Ephrata, invenimus Ipsum *in agris sylvæ*" Psalm: cxxxii: 6, hæc de Domino, apud Esaïam "Erit lux Israelis in ignem, & Sanctus illius in flammam, incendet *gloriam sylvæ ejus, & Carmelum ejus*; ab anima usque ad carnem consumet; unde *reliquæ arbores sylvæ* numerus, ut puer describat eas excidet *implexa sylvæ ferro, & Libanus* per Magnificum cadet" x: 18. 19. 20; sylva pro Ecclesia quoad cognitiones veri, Carmelus pro Ecclesia quoad cognitiones boni, similiter Libanus & Chermon; arbores sylvæ pro cognitionibus, ut supra; esse numerus ut puer describat pro paucis: perplexa sylvæ pro scientificis, n: 2831. Apud Eundem "Dixisti, per multitudinem curruum meorum ego ascendam altitudinem montium, *latera Libani*, ubi excindam proceritatem *cedrorum ejus, electionem abietum ejus*, deinde veniam ad altitudinem finis ejus, *sylvam Carmeli ejus*" xxxvii: 24: apud Jeremiam "Visitabo super vos juxta fructum operum vestrorum, & *accendam ignem in sylva ejus*" xxi: 14: apud Ezechielem "Propheta contra *sylvam agri* ad meridiem; ac dic *sylvæ meridiei*; ecce incendam in te ignem, & comedet omnem *arborem*" xxi: 2. 3: apud Micham "Pasce populum tuum virga tua, gregem hæreditatis tuæ, habitantem solum, *sylvam in medio Carmeli*" vii: 14: quis non videt, quod in his locis sylva non intelligatur per sylvam, nec Libanus & Carmelus, quæ sunt sylvæ, per Libanum & Carmelum, sed quod aliquid Ecclesiæ, ac quid Ecclesiæ, latuit huc usque, quia latuit sensus internus; & mirum, quod in tam erudito Orbe, qualis est Europa præ reliquis, ubi Verbum est, in cujus singulis est sensus internus, ipsa cognitio de illo nulla sit; fuerat tamen apud antiquos in Chaldæa, in Assyria, in Ægypto, inque Arabia, & inde in Græcia, in quorum libris, emblematis & hieroglyphis, adhuc talia offenduntur; sed quod perierit ejus rei cognitio, est quia non fides est quod spirituale sit aliquid.

9012. Sed cum ex proposito egerit vir contra socium suum, quod significet cogitationem præviam ex voluntate prava, constat ex significatione ex proposito agere, quod sit ex cogitatione prævia, nam qui sibi proponit malum, is prævia cogitatione facit illud, & quia est malum, & id facit, est ex voluntate, nam malum facere originitus inde est; falsum autem quo malum affirmatur, defenditur, & sic promovetur, est cogitationis, ita ex intellectuali pravo seu inverso. Quod homo reus sit, cum malum ex utroque, nempe ex intellectuali & ex voluntario facit, videatur supra n: 9009.

9013. Ad occidendum illum dolo, quod significet inde malitiam ad deprivandum proximum vita æterna, constat ex significatione occidere, quod sit fidem & charitatem proximo adimere, & sic eum privare vita spirituali, quæ est vita æterna, de qua n: 6767. 8902; & ex significatione doli, quod sit

fit malitia ex voluntate prævia cogitatione seu præmeditato, ita ex proposito. Mala fiunt vel ex inimicitia, vel ex odio, vel ex vindicta, & illa vel per dolum vel absque dolo; sed mala per dolum sunt pessima, quia dolus est sicut venenum quod tabe infernali inficit ac destruit, vadit enim per totam mentem, usque ad interiora ejus; causa est, quia qui in dolo est, meditatur malum, & per id nutrit intellectum suum, & jucundat illum, & sic destruit omne ibi quod est hominis, hoc est, quod est vitæ ex bono fidei & charitatis. Qui proximum dolo illaquearunt in mundo quoad mundana & terrestria, illi in altera vita dolo illaqueant proximum quoad spiritualia & cœlestia; & quia hoc faciunt in occulto, relegantur in inferna post tergum, profunde secundum doli malignum & nocivum, separantur sic ab illis qui a facie sunt; hi vocantur spiritus, illi autem genii, n: 5035. 5977, 8593. 8622. 8625: genii non admittuntur ad homines sicut spiritus, quia illi influunt in affectiones quæ sunt voluntatis, agendo contra bonum quod amoris & charitatis, tam clandestine ut nequaquam percipi possit, & per eam viam destruunt verum quod fidei; illi in infernis suis se invisibiles coram sociis reddunt, qui enim in abscondito egerunt in mundo, illi se invisibiles in altera vita reddere possunt, at cum apparent, inter se apparent sicut homines; sed inspecti ab angelis apparent sicut serpentes, nam illis natura serpentum est, & quod exit ab illis, est sicut venenum, & quoque est venenum spirituale; quapropter venenum in Verbo significat dolum, & serpentes venenati, sicut aspidēs, reguli, viperæ, significant dolosos; ut apud Davidem “In corde perversitates operamini, *venenum illorum sicut venenum serpentis, sicut aspidis surdæ*” Psalm: LVIII: 3. 5. Apud Eundem “Cogitant mala in corde, exacuunt linguam suam sicut *serpens*; *venenum aspidis sub labiis illorum*” Psalm: CXL: 3. 4. Apud Esaiam “Ova aspidis ponunt, & *tela araneæ texunt*, qui comedit de ovis illorum, moritur” LIX: 5. Apud Hiobum “*Venenum aspidum suget, occidet eum lingua viperæ*” XX: 16. Apud Moschen “*Venenum draconum vinum illorum, & fel aspidum crudele*” Deut: XXXII: 33. Apud Matthæum “Væ vobis Scribæ & Pharisei *hypocritæ*; quomodo o *serpentes, progenies viperarum*, effugietis iudicium Gehennæ” XXIII: 29. 33; dolus dicitur hypocrisis, cum pietatem ore gerunt, ac impietatem corde, vel cum charitatem ore at odium corde, vel cum innocentiam facie & gestu, sed crudelitatem anima & pectore, proinde qui per innocentiam, charitatem & pietatem fallunt; illi sunt serpentes, & viperæ in sensu interno, quia, ut supra dictum, tales in luce cœli ab angelis inspecti apparent sicut serpentes, ac ut viperæ, qui sub veris recondunt mala, hoc est, qui dolose vera inflectunt ad faciendum mala, nam illi quasi sub dentibus abscondunt venenum, & sic occidunt. At qui a Domino in fide veri & vita boni sunt, a venenis illorum non possunt lædi, nam in luce sunt a Domini, in qua dolosi apparent sicut serpentes, ac doli illorum ut venena; quod illi in tuto sint a Domino, intelligitur per Domini verba ad discipulos “Ecce do vobis potestatem *calcandi super serpentes & scorpiones*” X: 19. Apud Marcum “Signa credentes hæc sequentur, *serpentes tollent, etiamsi lethale quid biberint, non illis nocebit*” XVI: 18:

18 : & apud Eſaiam “*Ludet ſugens ſuper ſoramine viperæ*” xi : 8. Qui interius infecti ſunt dolo ſpirituali, hoc eſt, hypocrifi, illi ſunt qui intelliguntur per loquentes contra Spiritum Sanctum, quibus nulla remiſſio, apud Matthæum “Dico vobis, omne peccatum & blaſphemia remittetur hominibus, *ſpiritus autem blaſphemia non remittetur hominibus* : imo ſi quis dixerit verbum contra Filium hominis, remittetur illi, *qui vero dixerit contra Spritum Sanctum, non remittetur illi*, neque in hoc ſæculo, neque in futuro, Aut facite arborem bonam & fructum ejus bonum, aut facite arborem pravam & fructum ejus pravam : o *progenies viperarum*, quomodo poteſtis bonum loqui, cum mali ſitis” xii : 31. 32. 33 ; per dicere verbum contra Spiritum Sanctum, eſt de illis quæ Domini, Ipſius Regni & Eccleſiæ ſunt, tum quæ Verbi, loqui bene at cogitare male, ac facere bene & velle male, nam ſic latet intus in veris quæ loquuntur falſum, & in bonis quæ faciunt malum, quod eſt venenum abſconditum, inde vocantur progenies viperarum : in altera vita licet malo malum & quoque falſum loqui, non autem bonum & verum ; quoniam omnes adiguntur ibi loqui ex corde, ac non dividere mentem ; qui aliter faciunt, ſeparantur a reliquis, & rêconduntur in infernis, e quibus exire nuſquam poſſunt ; quod tales ſint qui per dicentes verbum contra Spiritum Sanctum intelligantur, conſtat a Domini verbis ibi “Aut facite arborem bonam & fructum bonum, aut facite arborem pravam & fructum pravam : quomodo poteſtis bonum loqui cum mali ſitis :” Spiritus Sanctus eſt Divinum Verum procedens a Domino, ita ipſum ſanctum Divinum, quod ſic interius blaſphematur & prophanatur : quod illis non remittetur, eſt quia hypocrifiſis ſeu dolus circa ſancta Divina, inficit interiora hominis, & deſtruit omne vitæ ſpiritualis, apud eum, ut ſupra dictum eſt, tandem uſque adeo, ut non alicubi integrum ſit ; remiſſio enim peccatorum eſt ſeparatio mali a bono, ac reſectio mali ad latera, n : 8393, quod non fieri poteſt apud quem omne bonum eſt deſtructum ; ideo dicitur, “non remittetur illi, neque in hoc ſæculo neque in futuro.” Sunt quoque tales, qui intelliguntur per non indutum veſte nuptiali, qui ligatus pedes & manus, & ejeſtus in tenebras exteriores, Matth : xxii : 11. 12. 13, videatur n : 2132. Quod dolus in Verbo ſit hypocrifiſis, conſtat ab his locis ; apud Jeremiam “Vir a ſocio ſuo cavete, & ſuper ullo fratre ne confidite ; omnis namque frater ſupplantat, vir cum ſocio ſuo illudunt, & *veritatem non loquuntur* : docuerunt linguam ſuam *loqui mendacium*, habitare tuum *in medio doli* ; ob *dolum* renuerunt cognoscere Me, dictum Jehovah” ix : 4. 5. Apud Davidem “Perdes loquentes mendacium, *virum ſanguinum & doli abominatur Jehovah*” v : 7. Apud Eundem “Beatus homo, cui non imputat Jehovah iniquitatem, *modo non in ſpiritu ejus dolus*” Pfalm : xxxii : 2. Et apud Eundem “Libera animam meam a labio mendacii, *a lingua doli*” Pfalm : cxx : 2 : pariter Pfalm : lxi : 4. Pfalm : cix : 2.

9014. A cum altari meo ſumes illum ad moriendum, quod ſignificet damnationem etiamſi fugit ad cultum Domini, & ſupplicat de remiſſione, ac promittit pænitentiam, conſtat ex ſignificatione Altaris Jehovah, quod ſit principia e

cipale repræsentativum cultus Domini, de qua n: 921. 2777. 2891. 4541. 8935. 8940; & quia erat repræsentativum cultus, ideo fugere ad altare est ad Dominum, & supplicare de remissione, & quoque pænitentiam promittere, nam unum sequitur alterum; & ex significatione mori, quod sit damnatio, de qua n: 5407. 6119. 9008. Quomodo cum his se habet, constare potest ex illis quæ in superiori paragrapho n: 9013, ostensa sunt; quod nempe dolus in spiritualibus, hoc est, hypocrisis, non possit remitti; causa est, quia dolus est sicut venenum quod penetrat usque ad interiora, & necat omne fidei & charitatis, & destruit Reliquias, quæ sunt vera & bona fidei & charitatis in interioribus hominis a Domino recondita, quibus destructis nihil vitæ spiritualis amplius superest: de Reliquiis, videatur n: 468. 530. 560 561. 562. 563. 660. 661. 798. 1050. 1738. 1906. 2284. 5735. 5342. 5344. 5897. 5898. 6156. 7560. 7564: quapropter cum tales ad Dominum supplicant de remissione, & pænitentiam promittunt, quæ significantur per fugere ad altare, nihil prorsus ex corde supplicant & promittunt, sed solum ex ore, ideo non audiuntur, nam Dominus ad cor spectat, & non ad voces a corde abstractas & abalienatas; inde nulla illis remissio, quia nulla apud illos est habilis pænitentia. Creditur a plerisque intra Ecclesiam, quod peccatorum remissio sit eorum absterfusio & ablutio sicut sordium ab aquis, & quod post remissionem incedant mundi & puri; talis opinio regnat imprimis apud illos qui Soli Fidei adscribunt omne salvationis; sed sciendum, quod cum remissione peccatorum prorsus aliter se habeat; Dominus remittit unicuique peccata, quoniam est ipsa Misericordia, sed usque ideo non remissa sunt, nisi homo feriam pænitentiam agat, ac desistat a malis, & dein vivat vitam fidei & charitatis, & hoc usque ad finem vitæ suæ; cum hoc fit, tunc homo vitam spirituales, quæ vocatur vita nova, a Domino accipit; cum ab hac vita spectat mala vitæ suæ prioris, & averfatur & horret illa, tunc primum mala remissa sunt, nam tunc tenetur homo in veris & bonis a Domino, ac detinetur a malis: inde patet quid remissio peccatorum, & quod illa non possit intra horam dari, nec intra annum: quod ita sit, Ecclesia novit, nam dicitur illis qui Sanctam cænam obeunt, quod peccata remittantur si inchoent vitam novam, abstinendo a malis, ac horrendo illa. Ex his nunc patet, quomodo se habet cum Hypocritis, qui inescati sunt malis per dolum quoad interiora, quod pænitentiam agere nequeant; ipsæ enim reliquiæ boni & veri apud illos consumptæ & deperditæ sunt, & cum illis omne vitæ spiritualis; & quia pænitentiam non possunt agere, non illis potest remitti. Hoc significatur per quod sumendi sint ab altari ad moriendum, qui proximum dolo occidunt. Damnatio eorum descripta est per Davidis Prophetica de Joabo, quum is dolo occiderat Abnerum, ita "Non excindetur a domo Joabi fluxum patiens, & leprosus, & sustentans se baculo, & cadens gladio, & carens pane" 11 Sam: 111: 27. 29; fluxum patiens significat prophanationem boni amoris, leprosus prophanationem veri fidei, n: 6963; sustentans se baculo seu claudus significat illos apud quos omne bonum est deperditum, n: 4303. 4314; cadens gladio illos qui continue moriuntur per falsam, n: 4499. 6352. 7102. 8294; carens pane deprivatos

deprivatos omni vita spirituali, panis enim est sustentatio vitæ spiritualis per bonum, n: 6118. 8410: quia tales per Joabum significati sunt, ideo Joabus jussu Schelomonis occisus est ad altare, quo fugit, 1 Reg 11: 28 ad 32.

9015. Et percutiens patrem suum & matrem suam, quod significet blasphemationem Domini & Regni Ipsius, constat ex significatione percutere, quod sit lædere per falsa, de qua n: 7136. 7146. 9007, at cum prædicatur de Domino & de Ipsius Regno, est blasphemare; ex significatione patris, quod sit Dominus, & Matris, quod sit Regnum Ipsius, de qua n: 8897, ubi explicatum est præceptum decalogi quartum, & ostensum quid in sensu interno intelligitur per honorare patrem & matrem, quod nempe sit amare Dominum & Regnum Ipsius, & inde in sensu respectivo amare bonum & verum; ita etiam percutere patrem & matrem in sensu respectivo est blasphemare bonum & verum Ecclesiæ.

9016. Moriendo morietur, quod significet damnationem, constat ex significatione mori, quod sit damnatio, de qua supra n: 9008.

9017. Vers: 16. 17. *Et furans virum & vendens illum, & inventus fuerit in manu illius, moriendo morietur. Et maledicens patri suo & matri suæ, moriendo morietur.* Et furans virum & vendens illum, significat applicationem veri fidei ad malum & abalienationem: & inventus fuerit in manu illius, significat usque agnitionem ejus: moriendo morietur, significat damnationem: & maledicens patri suo & matri suæ, significat negationem omnimodam Domini & Ipsius Regni ab illis qui ab Ecclesia, & sic prophanationem boni & veri Ecclesiæ: moriendo morietur, significat damnationem.

9018. Et furans virum & vendens illum, quod significet applicationem veri fidei ad malum & abalienationem, constat ex significatione furari virum, quod sit applicatio veri fidei ad malum, quod vir, hic vir ex filiis Israelis sit, verum fidei videatur n: 5414. 5879. 5951. 7956. 9007, ac furari, applicatio ejus ad malum, n: 5135; & ex significatione vendere, quod sit abalienatio, de qua n: 4098. 4752. 4758. 5886.

9019. Et inventus fuerit in manu illius, quod significet usque agnitionem ejus, nempe veri fidei, constat ex significatione inventus esse in manu, cum dicitur de vero fidei, quod sit agnitio, nam cum illud agnoscitur aliqua fide, invenitur apud illum, in manu ejus est, apud illum.

9020. Moriendo morietur, quod significet damnationem, ut supra n: 9058. Quod sint damnati, qui applicant vera fidei ad mala, & sic abalienant a se, est quia prius agnoverunt illa; nam verum fidei, quod semel agnitum est, cum postea applicatur ad malum, commiscetur cum falso ex malo, inde prophanatio; quod hoc sit prophanatio, videatur ex locis infra n: 9021 citatis: ut hoc melius intelligatur, sit exemplum illustrationi; qui ex arbitrio dispensare volunt illa quæ Domini sunt, imprimis quæ cœlestis vitæ apud hominem, ob finem ut dominantur super omnes & ut lucrentur mundum; illi cum ex verbis Domini confirmantia sumunt, sunt fures in spirituali sensu, nam furantur vera ex Verbo, & applicant ad mala; quod mala sint, est quia pro fine ha-

bent dominatum & lucrum, & non salutem animarum; iidem si vera ex Verbo, quæ ad mala applicant, prius absque fine dominatus ac lucri agnoverunt, tunc illa prophanant, nam sic falsa ex malis commiscunt veris: tales nequaquam possunt effugere damnationem, nam per id deprivant se omni vita spiritali; quod deprivant se illa vita, patet ex eo, quod cum sibi relictæ ex se cogitant, ac inter se loquuntur, nullam fidem veris habeant, non credunt Dominum, nec cælum, nec infernum; sed usque hæc ore ferunt præ aliis, quoniam ardor dominandi & lucrandi ad hæc ut ad media ad fines suos excitat: regnat hoc imprimis in gentilismo Christiano, ubi idola sanctificatorum hominum exponuntur adorationi, coram quibus flectunt genua & se substernunt, etiam ipsi ex dolo ut fallant & persuadeant.

9021. Et maledicens patri suo & matri suæ, quod significet negationem omnimodam Domini ac Ipsius Regni ab illis qui ab Ecclesia, & sic prophanationem boni & veri Ecclesiæ, constat ex significatione maledicere, quod sit averfio & disjunctio, de qua n: 245. 379. 1423. 3530 3584. 5071, inde quoque negatio omnimoda, nam qui se avertit & disjungit a Domino, is Ipsum corde negat; ex significatione patris & matris, quod sit Dominus ac Ipsius Regnum, & in sensu respectivo bonum & verum, quæ a Domino, de qua n: 8897. 9015: quod sit ab illis qui intra Ecclesiam sunt, est quia præcepta, judicia & statuta, quæ a Domino e monte Sinai promulgata sunt, fuerunt in specie pro filiis Israelis, apud quos repræsentativum Ecclesiæ tunc instituebatur, & per quos ideo significabatur Ecclesia, n: 6426. 6637. 6862. 6868. 7035. 7062. 7198. 7201. 7215. 7223. 7956. 8234. 8805; idcirco etiam per maledicere patri & matri significatur prophanatio, nam qui intra Ecclesiam omnimode negant Dominum & illa quæ Regni & Ecclesiæ Ipsius sunt; illi prophanant; quod illi qui intra Ecclesiam sunt, prophanare possint sancta, non autem illi qui extra Ecclesiam, videatur n: 1008. 1010. 1059. 2051. 3398. 3399. 3898. 4289. 4601. 6348. 6960. 6963. 6971. 8882: inde est, quod negatio Domini non sit prophanatio apud illos qui extra Ecclesiam sunt, ut apud gentiles, Mahumedanos, Judæos.

9022. Moriendo morietur, significat damnationem, ut supra n: 9058. 9016. 9019. Quomodo singula in sensu interno coherant, patet ex illis quæ dicta & ostensa sunt; in sensu enim interno agitur in serie de negatione, blasphematione & prophanatione veri & boni quæ a Domino, sed in sensu externo talis series non apparet, in hoc enim agitur de variis, prout de illis qui percutiunt virum ut moriatur, de illis qui occidunt socium dolo, de illis qui percutiunt patrem & matrem, de illis qui furantur virum & vendunt, tum de illis qui maledicunt patri & matri: tale est Verbum in singulis, quod nempe in sensu interno res sequantur ordine & sicut in catena, tametsi in sensu externo, hoc est, in sensu literæ res sint sparsæ & plurifariam divisæ.

9023. Vers: 18. 19. 20. 21. *Et cum litigaverint viri, & percusserit vir socium suum lapide vel pugno, & non moritur, & decumbit in lecto. Si surrexerit & ambulaverit foris super scipione suo, insons erit percutiens; tantum cessationem ejus dabit, & curando curabit. Et cum percusserit vir servum suum aut ancillam*

ancillam suam baculo, & moriatur sub manu ejus, vindicando vindicabitur. At tamen si diem vel biduum steterit, non vindicabitur, quia argentum ejus ille. Et cum litigaverint viri, significat contentionem apud se de veris: & percussit vir focum suum lapide vel pugno, significat infirmationem unius ex vero aliquo scientifico aut communi: & non moritur, significat & non exstinguitur: & decumbit in lecto, significat separatum in naturali: si surrexerit & ambulaverit foris super scipione suo, significat vires vitæ in illo: insons erit percussus, significat non reum esse mali: tantum cessationem ejus dabit, significat indemnificationem: & curando curabit, significat restitutionem: & cum percussit vir servum suum aut ancillam suam baculo, significat si quis intra Ecclesiam verum scientificum aut affectionem ejus ex propria potentia male habet: & moritur sub manu ejus, significat ut exstinguatur sub intuitione ejus: vindicando vindicabitur, significat punitionem mortis: attamen si diem vel biduum steterit, significat statum vitæ manentis usque ad plenum: non vindicabitur, significat non punitionem mortis: quia argentum ejus ille, significat ex proprio acquisitum.

9024. Et cum litigaverint viri, quod significet contentionem apud se de veris, constat ex significatione litigare, quod sit contendere, de qua sequitur; & ex significatione virorum, quod sint intelligentes & qui in veris, ac in sensu abstracto intellectualia & vera, de qua n: 3134. 9007; inde litigatio virorum significat contentionem de veris inter illos qui ab Ecclesia, & in sensu abstracto de illis apud se; nam litigare in sensu spiritali est contendere de talibus quæ Ecclesiæ sunt, proinde quæ fidei; in Verbo non aliud per litigare intelligitur, nam Verbum est spirituale, & agit de spiritalibus, hoc est, de illis quæ sunt Domini, Ipsius Regni in Cælo & Regni in terra, hoc est, Ecclesiæ: quod litigare in Verbo significet contentionem de veris, & in genere pro veris contra falsa, ut & defensionem, & liberationem a falsis, a sequentibus his locis patet; apud Jeremiam “Venit tumultus usque ad finem terræ, quoniam *Lis Jehovæ contra gentes*, judicium intrabit cum omni carne, impios tradet gladio, ecce malum existit de gente ad gentem, & procella magna excitabitur a lateribus terræ” xxv: 31. 32, describitur sic prophetice status Ecclesiæ perversus, tumultus est contentio pro falsis contra vera & pro malis contra bona; terra est Ecclesia; lis Jehovæ contra gentes est contentio Domini pro veris contra falsa, & pro bonis contra mala, ita quoque defensio; gentes sunt falsa & mala; gladius est falsum, pugnans & vincens; procella magna est falsum dominans; latera terræ sunt ubi falsa ex malo erumpunt. Apud Eundem “*Jehovah litigabit litem eorum*, ut quietem det terræ” l: 34, litigare litem pro defendere vera contra falsa, & liberare; terra pro Ecclesia, cui quies cum est in bono & inde in veris. Apud Eundem “*Litigasti Domine lites animæ meæ*, liberaisti vitam meam” Thren: 111: 58, litigare lites animæ pro defendere & liberare a falsis. Apud Davidem “*Litiga litem meam*, & redime me, juxta verbum tuum vivifica me” Psalm: cxix: 154, litigare litem etiam pro liberare a falsis. Apud Micham “*Litiga cum montibus*, & audiant colles vocem tuam” vi: 1; litigare cum montibus pro contendere

& defendere contra elatos, ut & contra mala amoris sui, colles qui audient vocem sunt humiles & qui in charitate. Apud Esaïam "*Non in æternum litigabo, & non in perpetuum succensebo*" LVII: 16, litigare pro contendere contra falsa. Apud Hofcheam "*Est lis Jehovæ cum Jebuda*" XII: 3, similiter: præter etiam alibi.

9025. Et percussit vir socium suum lapide vel pugno, quod significet infirmationem unius ex vero aliquo scientifico aut communi, constat ex significatione percut re, quod sit lædere, de qua n: 7136. 7146. 9007, hic infirmare, quia est de veris ex scientificis; ex significatione lapidis, quod sit verum, de qua n: 643. 1298. 3720. 3769. 3771. 3773. 3789. 3798. 6426. 8941, quod sit verum in ultimo ordinis, hoc est, in naturali, ita scientificum, n: 8609; & ex significatione pugni, quod sit verum commune, nam per manum significatur potentia quæ est veri, n: 3091. 4931. 7188. 7189, inde per pugnum significatur potentia plena ex vero communi; verum commune dicitur, quod receptum est & ubique valet; inde percutere pugno est plena vi & potentia, in spirituali sensu per vera quæ ex bono, & in opposito sensu per falsa quæ ex malo; in quo sensu apud Esaïam "*Ecce ad litem & contentionem jejunatis, ad percutiendum pugno malitiæ*" LVIII. 4, percutere pugno malitiæ pro ex plena vi per falsa ex malo. Quid sit infirmare verum aliquod Ecclesiæ per verum scientificum aut commune, explicabitur; per vera scientifica intelliguntur vera quæ ex sensu literali Verbi sunt; vera inde communia sunt quæ recepta in vulgus & inde in communi sermone; talia vera sunt perplura, & multa vi valent; sed sensus literalis Verbi est pro simplicibus, pro illis qui initiantur in vera fidei interiora, & pro illis qui non capiunt interiora, nam est secundum apparentiam coram sensuali homine, ita secundum captum; inde est, quod ibi pluries appareant dissimilia & sibi quasi contradictoria, sicut pro exemplo, quod Dominus in tentationem inducat & alibi quod non inducat, quod Domini pæniteat & alibi quod non pæniteat, quod Dominus ex ira & exscandescencia agat & alibi quod ex pura clementia & misericordia, quod animæ sistantur; iudicio statim post obitum & alibi quod tempore ultimi iudicii, & sic porro: talia, quia sunt ex sensu literalis Verbi, vocantur vera scientifica, ac differunt a veris fidei quæ sunt doctrinæ Ecclesiæ; hæc enim exsurgunt ab illis per explicationem; nam cum explicantur, instruitur homo Ecclesiæ, quod propter captum & secundum apparentiam ita in Verbo dictum sit; inde quoque est, quod doctrinæ Ecclesiæ in plurimis recedant a sensu verbi literalis; sciendum est, quod vera doctrina Ecclesiæ sit quæ sensus internus hic vocatur, nam in sensu interno sunt vera qualia angelis in cælo. Inter Sacerdotes, & inter homines Ecclesiæ, sunt qui docent & discunt vera Ecclesiæ ex sensu literalis Verbi, & sunt qui docent & discunt ex doctrina e Verbo, quæ Doctrina fidei Ecclesiæ vocatur; hi ab illis valde differunt perceptione, sed a vulgo non distingui possunt, quia hi & illi ex Verbo pæne similiter loquuntur; sed illi qui verbi sensum literalem solum docent & discunt absque doctrina Ecclesiæ regulatrice, non capiunt nisi illa quæ sunt naturalis seu externi hominis, at qui ex vera doctrina quæ ex Verbo, intelligunt etiam quæ sunt spiritualis seu interni hominis, causa

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 259

causa est, quia Verbum in sensu externo seu literali est naturale, at in sensu interno est spirituale; ille sensus in verbo vocatur nubes, hic autem gloria in nube, n: 5922. 6343 fin: 6752. 8906. 8781. Ex his nunc constare potest, quid intelligitur per contentionem apud se de veris, ac per infirmationem unius ex vero aliquo scientifico aut communi; Verum scientificum & commune est, ut dictum, Verum ex sensu literali Verbi, quod quia est dissimile & quoad apparentiam sibi quasi contradicens, non potest non quandoque infirmare vera spiritualia quæ sunt doctrinæ Ecclesiæ; quæ infirmantur cum cogitatio ex locis in Verbo sibi repugnantibus in dubium venit: de hoc statu de veris fidei apud hominem agitur hic in sensu interno.

9026. Et non moritur, quod significet & non exstinguitur, constat ex significatione mori, quod sit definire esse talis, de qua n: 494. 6587. 6593, proinde exstingui, hic non exstingui. Quia in sensu interno hic agitur de concordantia verorum fidei cum illis quæ sunt sensus literalis Verbi, & quia ea quæ sunt sensus literalis Verbi non possunt exstingui, quoniam sunt vera, in ultimo ordinis, idcirco non agitur hic de percussione Viri ex qua moritur, sed solum de percussione viri ex qua non moritur, nam quæ sensus literalis Verbi sunt, quidem infirmari possunt, at non exstingui; & quoque postquam infirmata sunt, possunt separari ac dein per explicationem restitui; quæ significantur per illa quæ de viro percusso a socio, ac surgente & ambulante super scipione suo, statuta sunt. Qui Verbi interiora rimatur, potest videre, quod propter arcanam causam, quæ non sub intellectum nisi illustratum a luce cœli, cadit, a Domino statutum sit, quod percussus infons esset, si percussus surrexerit e lecto & ambulaverit foris super scipione suo; & magis quod a Domino statutum sit, quod qui percutit servum suum, & is non moritur intra diem aut biduum, non vindicaretur, quia est argentum ejus, cum tamen sit privatio vitæ hominis, est enim homo, tamen servus; sed arcana causa cur ita a Domino statutum sit, non patet nisi quam per sensum internum, in quo agitur de veris Ecclesiæ ex Verbo, cum quibus similiter se habet, quum per virum litigantem & percutientem socium, & quoque per virum percutientem servum suum & ancillam suam, intelliguntur talia quæ in sensu spirituali correspondent, quæ nunc explicantur: apud gentem Israeliticam fuit instituta Ecclesia Repræsentativa, hoc est, Ecclesia, in qua interna, quæ sunt cœli & Ecclesiæ, repræsentarentur per externa; idcirco talia statuta & mandata quoque sunt, quæ pro legibus non valent, postquam a Domino interna Ecclesiæ aperta & revelata sunt, nam tunc homo vitam internam, quæ est vita fidei & charitatis, victurus est, & illam externam, in qua interna faciunt vitam.

9027. Et decumbit in lecto, quod significet separatum in naturali, constat ex significatione decumbere, quod sit separari; & a significatione lecti, quod sit naturale, de qua: 6188. 6226. 6463; quomodo cum hoc se habet, ex sequentibus patebit.

9028. Si surrexerit & ambulaverit foris super scipione suo, quod significet vires vitæ in illo, constat ex significatione surgere, quod involvat aliquid elevationis,

elevationis, hic veri spiritualis ad concordantiam cum vero scientifico; ex significatione ambulare, quod sit vivere, de qua n: 519. 1794. 8417. 8420; & ex significatione scipionis, quod sint vires, baculus enim significat potentiam quæ veri, ita vires, n: 4876. 4936. 6947. 7011. 7026, scipio similiter, sed applicate ad non bene valentes; in quo sensu etiam dicitur apud Davidem "Prævenērunt me in die perniciēi meæ, *sed fuit Jehovah in scipionem mibi*, & eduxit me in latitudinem" Psalm: xviii: 19. 20; dies perniciēi pro statu invalido quoad fidem veri; Jehovah in scipionem pro potentia tunc; educere in latitudinem pro in vera quæ fidei, quod hoc sit educere in latitudinem, videatur n: 4482: etiam apud Esaiam "Dominus Jehovah Zebaoth removens ex Hierosolyma & Jehuda *baculum & scipionem* omnem baculum panis, & omnem baculum aquæ" iii: 1, remove baculum & scipionem pro potentiam & vires vitæ ex vero & bono, baculum panis pro potentiam ex bono, baculum aquæ pro potentiam ex vero. Scipio in Lingua originali dicitur ab inniti & fulciri, quod in spirituali mundo sit per verum & bonum.

9029. Infons erit percuciens, quod significet non reum esse mali, constat ex significatione infons esse, quod sit non reum esse mali, agitur enim de illis qui ex vero aliquo spirituali, quod est verum doctrinæ fidei Ecclesiæ ex Verbo, spectant aliquod verum scientificum, quod est verum ex sensu literæ Verbi, & quia non apparet concordantia, ideo infirmatur verum spirituale & aliquam diu separatur, non autem negatur seu exterminatur; de illis dicitur, quod non rei sint mali; & ex significatione percutere, quod sit infirmare, ut supra n: 9025.

9030. Tantum cessationem ejus dabit, quod significet indemnificationem, constat ex significatione cessationis, quod sit indemnificatio, hic veri spiritualis, quod infirmatum est per verum scientificum Verum spirituale vocatur id verum, quod una cum bono facit vitam Interni hominis, at verum scientificum est id verum quod facit vitam Externi hominis; hoc verum est ex sensu literali Verbi, illud autem ex sensu interno Verbi, ita quoque ex genuina doctrina fidei Ecclesiæ, nam hæc doctrina est doctrina sensus interni.

9031. Et curando curabit, quod significet restitutionem, nempe per interpretationem; quæ enim in sensu literali Verbi sunt, si interius spectantur, omnia concordant: se habet hoc, sicut quod dicatur in Verbo de Sole quod oriatur & occidat, cum tamen is non oritur nec occidit, sed quod talis aspectus appareat ab incolis in tellure, quia hæc circum axem quotidie vertitur; hæc veritas naturalis latet in priore, quæ secundum apparentiam visus externi est; si contra eam apparentiam dictum fuisset in Verbo, vulgus non caperet, & quod vulgus non capit nec credit: similiter se habet cum Sole cœli, qui est Dominus, de quo etiam dicitur quod oriatur, sed in cordibus cum homo regeneratur, & quoque cum in bono amoris & fidei est; & quod occidat, cum homo in malo & inde in falso est; cum tamen Dominus jugiter in ortu est, unde quoque vocatur Oriens, & nusquam in occasu, nec ab homine se vertit, sed
homo

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 261

homo ab Ipso; inde apparentia quod Dominus avertat faciem, & quoque inducat malum; quare etiam ita dicitur in Verbo; hoc quoque est verum, sed verum apparens, ita non repugnans priori. Ex his nunc constare potest, quid per curando curare in sensu interno significatur, quod nempe veri spiritualis restitutio, quæ fit per justam interpretationem veri scientifici seu sensus literalis Verbi. Se habet similiter cum omni vero quod est sensus literalis, hoc enim in luce naturali, quæ est homini sensuali, apparet sicut in Verbo dicitur, nam sensus literalis est naturalis, & pro homine sensuali; at cum idem sistitur in luce cœli, tunc apparet id secundum sensum internum, nam hic sensus est spiritualis, & pro homine cœlesti; quoniam illa quæ lucis naturalis sunt, evanescent in luce cœli; est enim lux naturalis sicut umbra aut nubes, & lux cœlestis sicut gloria & splendor remota nube; quapropter etiam sensus literalis Verbi vocatur nubes, & sensus internus gloria, videatur Præfat: ad Cap: XVIII: Genes: & n: 4391. 5922. 6343. 8106. 8443. 8781. Quod percurando curare significatur restituere in sensu spirituali, est quia morbus & ægrotudo significant invaliditatem Interni hominis, invaliditas hujus est cum ægrotat quoad vitam suam, quæ est vita spiritualis, ita cum a vero deflectit ad falsum, & a bono ad malum; cum hoc fit, ægrotat vita illa, & cum prorsus a vero & bono se avertit, tunc illa moritur, sed mors ejus vocatur mors spiritualis, quæ est damnatio: quia cum vita Interni hominis ita se habet, idcirco talia quæ sunt morborum & mortis in naturali mundo, in Verbo dicuntur de morbis vitæ spiritualis & de ejus morte: ita quoque morborum curationes seu sanationes; ut apud Esaiam "Percutit Jehovah Ægyptum, *percutiendo & curando*, unde convertit se ad Jehovam, & exorabitur illis, *& curabit illos*" XIX: 22. Apud Eundem "Atqui Ille confossus ob prævaricationes nostras, contusus ob iniquitates nostras; castigatio pacis nostræ super Illo, *& in vulnere Ipsius curatio data nobis*" LIII: 5, hæc de Domino. Apud Jeremiam "Revertimini filii perversi, *curabo aversiones vestras*" III: 22. Apud Eundem "Ecce ascendere faciam ei curationem & medelam, & *curabo eos*, & revelabo illis abundantiam pacis & veritatem" XXXIII: 6. Apud Eundem "Ascendere Gilead, & sume balsamum virgo filia Ægypti, *in vanum multiplicasti medicamenta, curatio non tibi*" XLVI: 11. Et apud Ezechielem "Juxta fluvium ascendit super ripa ejus hinc & illinc arbor cibi, cujus non decidit folium, neque consumitur fructus, in menses suos renascitur, quia aquæ ejus e Sanctuario exeunt, inde fructus ejus in cibum, & *folium ejus in medicamenta*" XLVII: 12, fructus qui in cibum pro bono amoris & charitatis quod est nutritioni vitæ spiritualis, folium quod in medicamenta pro veris fidei quæ ei vitæ sunt recreationi & restitutioni; quod fructus sit bonum amoris & charitatis, videatur n: 3146. 7690, & quod folium sit verum fidei, n: 885. Quia morbi & ægrotudines, tum curationes & medicamenta, in Verbo non dicuntur de vita naturali, sed de alia vita quæ distincta est a vita naturali; inde patet ei qui aliquantisper expendit, quod sit homini vita alia, quæ Interni ejus hominis est: qui crasse cogitant de vita hominis, credunt quod ei non alia vita sit quam quæ corporis, quæ vita Externi seu Naturalis

Naturalis hominis est; illi mirantur quid sit vita Interni hominis, imo quid Internus homo; si illis dicitur, quod hæc vita sit vita fidei & charitatis, & quod Internus homo sit ejus Spiritus qui vivit post mortem, qui est essentialiter ipse homo, adhuc magis mirantur: & qui eorum solum corpori & non animæ vivunt, ita qui solum naturales homines sunt, nihil quod de vita fidei & charitatis, & quod de Interno homine dicitur, capiunt, nam illis cogitatio modo est ex luce naturali, & nulla ex luce spirituali; quapropter etiam post mortem manent quoad cogitationem crassi, & vivunt in umbra mortis, hoc est, in falsis ex malo; & prorsus caligant & cæcutiunt ad lucem cœli.

9032. Actum est in binis his Versibus de Vero spirituali, quod est verum doctrinæ fidei ex Verbo, infirmato per verum scientificum, quod est verum sensus literalis Verbi; sed quia communiter creditur, quod verum doctrinæ fidei Ecclesiæ sit unum & idem cum Vero sensus literalis Verbi, licet rem illustrare exemplo; Verum genuinum doctrinæ Ecclesiæ, est, quod charitas erga proximum & amor in Dominum faciant Ecclesiam apud hominem, & quod amores illi insinuentur a Domino per fidem, hoc est, per vera fidei quæ ex Verbo, consequenter quod non sola fides; qui in illo vero est, & consulit Verbum, confirmatur ubivis; at ubi offendit verba de fide, & ibi non simul memoratur amor, hæret, & incipit de vero doctrinæ fidei suæ dubium vovere; inde verum illud tamdiu infirmatur, & a reliquis, quæ indubiæ fidei sunt, separatut. Sint illustrationi Domini verba de fide apud Marcum "*Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvabitur; qui vero non crediderit, condemnabitur*" xvi: 16; hic quia agitur de fide & non simul de amore, potest mens hære in dubio de vero suæ doctrinæ, quod amor cœlestis insinuatus per fidei vera faciat Ecclesiam; sed cum interius spectatur verum hoc scientificum, hoc est, verum sensus literalis Verbi, patet quod usque cum vero doctrinæ concordet; per baptizari enim in sensu interno significatur regenerari, n: 4255. 5120 fin: & regenerari est duci in bonum amoris & charitatis per vera fidei, n: 8548 ad 8553. n: 8635 ad 8640. n: 8742 ad 8747, inde constat quod verum quod est sensus literalis Verbi concordet cum vero doctrinæ, modo intelligatur quid significatur per baptizari: & quod dicatur, qui non crediderit, condemnabitur, est quia ille non baptizari potest, hoc est, regenerari, ita non introduci in Ecclesiam, minus fieri Ecclesia; est enim baptizatio symbolum regenerationis, & sic introductionis in Ecclesiam, quod fit in bonum per vera ex Verbo. Ex his nunc patet, quomodo intelligenda quæ in sensu interno significantur per Virum percutientem socium lapide aut pugno, & non moritur, sed decumbit in lecto, si surrexit & ambulaverit super scipione suo, quod insons erit, sed quod cessationem dabit, & curabit; in sensu interno, si verum doctrinæ fidei Ecclesiæ infirmatum sit per verum scientificum quod ex Verbi sensu literalis, & tamen non exstinguitur, quod indemnificabitur & restituetur, quod fit per justam interpretationem.

9033. Actum est in duobus illis Versibus de infirmatione Veri spiritualis, hoc est, Veri doctrinæ fidei Ecclesiæ; in duobus autem Versibus qui nunc sequuntur, agitur de infirmatione veri scientifici quod est sensus literalis Verbi, a Vero spirituali quod est doctrinæ fidei Ecclesiæ; hoc quidem apparet simile priori,

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 263

priori, sed usque non est simile, quapropter etiam hic sit exemplum elucidationi; Verum spirituale seu verum genuinum doctrinae fidei Ecclesiae est, quod Dominus neminem puniat, quia est ipsa Misericordia, quapropter quicquid agit, ex Misericordia agit, & nullatenus ex ira & vindicta, & tamen Dominus dicit apud Matthaeum “ Ne timete vobis ab iis, qui occidere corpus possunt; timete vero potius Ipsum, *qui potest & corpus & animam perdere in gehenna*” x: 28, hic de Deo dicitur, quod timendus, quia potest perdere corpus & animam in gehenna: cum tamen neminem perdit; sed usque est verum; quapropter non extinguendum; hoc est negandum, nam si negatur, perit fides Verbo, quae si perit, homo non spiritualiter vivere potest, vita enim spiritualis est homini per fidem ex Verbo: cum hoc ita se habet; Lex ordinis Divini est, quod bonum in se habeat remunerationem, ita coelum; inde est, quod malum in se habeat punitionem, ita infernum; prior Lex est a Domino, quia Dominus omnibus bonum vult; haec autem non ita, quia Dominus nulli malum vult; sed usque ita fit, non ex Domino, sed ex homine qui in malo, proinde ex malo: hoc tamen tribuitur Domino in sensu literae Verbi, quia ita apparet, idcirco quia est verum apparens, non est negandum, hoc est, extinguendum, nam sic exstingeretur fides pro Verbo, quae fides est simplicibus: videatur n: 2447. 6073. 6992. 6997. 7533. 7632. 7643. 7679. 7710. 7877. 7926. 8197. 8227. 8228. 8282. 8483. 8631. 8632. 9009.

9034. Et cum percusserit vir servum suum aut ancillam suam, quod significet si quis intra Ecclesiam verum scientificum aut affectionem ejus ex propria potentia male habet, constat ex significatione percutere, quod sit male habere, nam percutere praedicatur de damno quocunque; ex significatione viri, hic viri ex filiis Israelis, quod sit qui ab Ecclesia, & inde in Vero spirituali, quod est verum doctrinae fidei Ecclesiae ex Verbo, de qua n: 6426. 6437. 6862. 6868. 7035. 7062. 7198. 7201. 7215. 7223. 7956. 8234. 8805; ex significatione servi, quod sit verum scientificum, quod est Verum Verbi sed sensus ejus literalis, de qua sequitur; ex significatione ancillae, quod sit affectio naturalis, ita affectio scientificorum, quia haec sunt in naturali, de qua n: 1895. 2567. 3835. 3849. 8993. 8994; & ex significatione baculi, quod sit potentia naturalis, de qua n: 4876. 4936. 6947. 7011. 7026, hic propria potentia, quia est servus emtus de qua dicitur: inde patet, quod cum percusserit vir servum suum seu ancillam suam significetur si quis intra Ecclesiam male habet verum scientificum Verbi, aut affectionem ejus. Quod servus sit verum sensus literalis Verbi, est quia per servum in genere significantur interiora seu exteriora, quoniam haec inserviunt superioribus seu interioribus, n: 2541. 5161. 5164. 5936. 7143; inde per servum significatur naturale, quoniam hoc inservit spirituali, n: 3019. 3020. 5305. 7998, consequenter verum scientificum, quod est sensus literalis Verbi, nam hoc inservit Vero spirituali, quod est sensus interni; Verum sensus interni Verbi est idem cum vero genuino doctrinae fidei Ecclesiae. Quomodo

verum sensus literalis Verbi inservit vero spirituali, paucis dicetur ; ab homine Ecclesiæ primum discitur verum ex sensu literali Verbi, quod est verum commune accommodatum captui Externi hominis, qui est in luce naturali ; hoc verum per viam externam, quod est per auditum, recipitur, & reponitur in memoria Externi hominis, ubi etiam sunt varia scientifica e mundo, n : 2469 ad 2494 : postea res in hac memoria repositæ subjiciuntur visui seu intuitioni Interni hominis, qui ex luce cœli videt ; ille inde per electionem evocat vera quæ concordant cum bono, quod a Domino influit per viam animæ, & quod homo receperat ; ibi conjungit Dominus vera bono ; vera quæ sic conjuncta sunt in Interno homine vocantur vera spiritualia, & bonum cum quo vera conjuncta sunt, bonum spirituale ; hoc bonum per vera formatum est quod facit vitam spiritualement hominis ; ipsa vera ibi vocantur vera fidei, & bonum vocatur bonum charitatis ; bonum cui sic vera implantata sunt, est Ecclesia apud hominem. Ex his patet, quomodo vera sensus literalis Verbi inserviunt formandis veris spiritualibus, in genere formandæ fidei & charitati, quæ faciunt vitam spiritualement ; quæ vita est affici veris propter bonum, & affici bono ex veris, ac demum affici veris ex bono.

9035. Et moritur sub manu ejus, quod significet ut exstinguatur sub intuitione ejus, constat ex significatione mori, quod sit exstingui, ut supra n : 9026 ; & ex significatione sub manu ejus, quod sit sub intuitione, nam per manum significatur potentia quæ est veri spiritualis, n : 5321. 5328. 7011, ita quæ est intuitionis, nam intuitio fit ex illo vero, & est apperceptio : vera enim sensus literalis Verbi in memoria naturali hominis reposita formant ibi quasi campum pro intuitione Interni hominis, in quem influit lux e cœlo, ex hoc campo eligit Internus homo talia quæ concordant cum bono apud se, ut supra dictum est ; comparative sicut oculus ex campo hortensi talia quæ conducunt usibus vitæ suæ.

9036. Vindicando vindicabitur, quod significet punitionem mortis, constat ex significatione vindicari seu vindictam sumere, quod sit punitio mortis ; hic mortis spiritualis, quæ est damnatio ; nam exstinguitur verum sensus literalis Verbi, & cum illo fides Verbo. Quomodo cum hoc se habet, videatur supra n : 9033, & quoque infra n : 9039.

9037. Attamen si diem vel biduum steterit, quod significet statum vitæ manentis usque ad plenum, constat ex significatione diei, quod sit status vitæ, de qua n : 893. 2788. 3785. 4850 ; & ex significatione bidui, quod sit status succedens, n : 1335, ita status plenus, nempe intuitionis ; cum enim in Verbo unus dies dicitur, vel una septimana, vel unus mensis, vel unus annus, significatur integra periodus temporis vel status, n : 2906 ; & cum additur biduum, significatur usque ad plenum.

6038. Non vindicabitur, quod significet non punitionem mortis, constat ex significatione vindicari, quod sit punitio mortis, ut supra n : 9036.

9039. Quia argentum ejus ille, quod significet ex proprio acquisitum, constat ex significatione argenti, quod sit verum, de qua n : 1551. 2954. 5658 6112. 6914. 6917, hic quia agitur de servo emto, est verum a proprio acquisitum :

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 265

fitum : verum a proprio acquisitum dicitur id, quod per inductionem ex captis principiis ex proprio creditur esse verum, & tamen non verum est ; tale verum est illis qui non illustrati a luce cœli explicant Verbum, hoc est, qui non ex affectione veri propter bonum vitæ legunt illud, nam hi non illustrantur ; si hoc exstinguitur post intuitionem plenam, non est punitio mortis, hoc est, damnatio, quia non est verum spirituale Divinum, at si exstinguitur ante intuitionem plenam, est damnatio, nam est rejectio Veri fidei Ipsius ; quod enim fidei alicujus factum est, etiam si non verum foret, non rejiciendum est, nisi per plenam intuitionem ; si prius, initia mentum vitæ ejus spiritualis exstirpatur ; quapropter etiam Dominus nusquam tale verum apud hominem frangit, sed quantum fieri potest flectit : sed sit exemplum illustrationi ; qui credit cœli gloriam & inde gaudium consistere in dominatu super multos, & ex capto hoc principio explicat Domini verba de servis qui lucrati minas decem & quinque, quod potestatem habituri essent super decem urbes & super quinque urbes, Luc : xix : 11 ; ut & ex Domini verbis, ad discipulos, quod sessuri essent super thronis, & judicaturi duodecim tribus Israelis, Luc : xxii : 30 ; si fidem suam, quæ est fides veri ex sensu literali Verbi, ante plenam intuitiorem exstinguit, jacturam spiritualis suæ vitæ facit ; at si post intuitionem plenam, interpretatur illa ex Domini verbis, quod qui maximus velit esse, erit minimus ; & qui primus, erit omnium servus, Matth : xx : 26. 27. 28. Marc : x : 42. Luc : xxii : 24 ad 27, tunc si exstinguit fidem suam de gloria & gaudio cœlesti ex dominatu super multos, non jacturam vitæ suæ spiritualis facit : per urbes enim, super quibus potestatem habituri sunt qui lucrati minas, significantur vera fidei, n : 2268. 2450. 2712. 2943. 3216, ac inde intelligentia & sapientia ; similiter per thronos, super quibus sessuri discipuli, n : 2129. 6397 : qui in cœlo ex veris fidei in intelligentia & sapientia præ aliis sunt, illi in tali humiliatione sunt, ut omne potestatis tribuant Domino, & nihil sibi, quapropter nec aliquid gloriæ & gaudii in dominando sed in serviendo ponunt ; & cum in hoc statu sunt, in dominio sunt, & quoque in gloria & gaudio præ aliis ; sed non ex dominatu, ut dictum est, verum ex affectione amoris & charitatis, quæ est serviendi aliis ; influit enim Dominus cum potentia apud illos qui humiles sunt, non autem apud elatos, quia illi influxum recipiunt, hi autem rejiciunt, n : 7489. 8491. 7492.

9040. Vers : 21 ad 27. *Cum rixati fuerint viri, & plaga affecerint mulierem gravidam, & exiverint partus ejus, & non fit damnum, multando multabit, quemadmodum imposuerit super illum dominus mulieris, & dabit in judices. Et si damnum fuerit, & dabis animam pro anima ; oculum pro oculo ; dentem pro dente ; manum pro manu ; pedem pro pede ; unctionem pro unctione ; vulnus pro vulnere ; plagam pro plaga. Et cum percusserit vir oculum servi sui, vel oculum ancillæ suæ, & corruperit eum, ad liberum mittet illum pro oculo ejus. Et si dentem servi sui, vel dentem ancillæ suæ excusserit, ad liberum mittet illum pro dente ejus. Et cum rixati fuerint viri, significat contentionem gravem inter vera : & plaga affecerint mulierem gravidam, significat læsionem boni quod*

ex vero : & exiverint partus ejus, significat si usque in naturali confirmatum : & non fit damnum, quod sic non læsio ibi : mulctando mulctabit, significat emendationem : quemadmodum imposuerit super illum dominus mulieris, significat usque dum convenit cum vero boni : & dabit in judices, significat secundum equum : & si damnum fuerit, significat læsionem : & dabis animam pro anima, significat legem ordinis, quod ita facies proximo sicut vis ut ille tibi faciet, proinde quod sibi fiet quod alteri facis ; anima est vita spiritualis . oculus pro oculo, significat si aliquid in intellectu interiori : dentem pro dente, significat si aliquid in intellectu exteriori : manum pro manu, significat si aliquid potentiæ veri spiritualis : pedem pro pede, significat si aliquid potentiæ veri naturalis : ustionem pro ustione, significat si aliquid affectionis quæ amoris interius in voluntario : vulnus pro vulnere, significat si aliquid affectionis quæ amoris exterius in voluntario : plagam pro plaga, significat si aliquid affectionis quæ amoris exterius in voluntario : plagam pro plaga, significat si aliquid affectionis in intellectu, nempe quæ extinguuntur vel læduntur : & cum percusserit vir oculum servi sui, significat si internus homo læserit verum fidei in externo seu naturali : vel oculum ancillæ suæ, significat si vel affectionem veri ibi : & corruerit illum, significat si destruxerit : ad liberum mittet illum pro oculo, significat quod amplius non servire possit interno : & si dentem servi sui vel dentem ancillæ suæ excusserit, significat si destruxerit verum aut affectionem ejus in sensuali : ad liberum mittet illum pro dente ejus, significat quod non servire amplius possit interno.

9041. Et cum rixati fuerint viri, quod significet contentionem gravem inter vera, constat ex significatione rixari, quod sit contentio gravis ; & ex significatione virorum, hic ex filiis Israelis, quod sint qui ab Ecclesia & in veris ejus, in sensu abstracto vera Ecclesiæ, de qua supra n : 9034.

9042. Et plaga affecerint mulierem gravidam, quod significet læsionem boni quod ex vero, constat ex significatione plaga afficere, quod sit læsio ; & ex significatione mulieris gravidæ, quod sit formatio boni ex vero ; quod id per mulierem gravidam significetur, est quia regeneratio hominis, quæ est generatio vitæ spiritualis apud illum, in sensu interno Verbi intelligitur per generationem vitæ ejus naturalis quæ a parentibus ; nam cum homo e novo nascitur, tunc primum concipitur, dein gestatur quasi in utero, & demum nascitur ; & quia regeneratio seu generatio vitæ spiritualis est conjunctio veri & boni, hoc est, fidei & charitatis, idcirco per gestare utero, significatur initiatio veri in bonum ; inde patet quod significatur per mulierem gravidam, quod nempe status formationis boni ex veris ; quod uterus sit ubi verum & bonum jacet conceptum, videatur n : 4918. 6433 ; quod esse in utero, & exire ex utero sit regenerari, n : 4904. 8043 ; & quod generationes ac natiuitates sint fidei & charitatis, n : 613. 1145. 1255. 2020. 2584. 6239. Status formationis boni ex veris per gravidam etiam significatur apud Jeremiam “ Ecce Ego adducens eos e terra septentrionis, & congregabo eos a lateribus terræ, inter eos cæcus & claudus, *gravida & pariens simul* ” xxxi : 8 ; agitur ibi in sensu interno de Ecclesia nova a Domino, in quo sensu per adducere eos e terra septentrionis, est ex obscuro fidei, n : 3708 ; per latera terræ, e quibus congregantur,

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 267

buntur, ubi verum & bonum Ecclesiæ inchoant, terra enim est Ecclesia, n: 566. 662. 1066. 1067. 1262. 1413. 1607. 1733. 1850. 2117. 2118 fin: 2928. 3355. 4535. 4447. 5577. 8011. 8732, latera ejus sunt ubi primum ac ultimum ejus; per cæcum significantur qui in ignorantia veri, & tamen recipiunt verum cum instructi, n: 2383. 6990; per claudum qui in bono sed non genuino propter ignorantiam veri, n: 4302; per gravidam illi apud quos bonum formatur per vera; & per patientem qui in vita fidei actu est, n: 3905. 3915. 3919: quod talia ibi significantur, constare potest etiam ex eo, quod alioquin superfluum & inane fuisset dicere, cæcus & claudus, grvida & pariens simul.

9043. Et exiverint partus ejus, quod significet si usque in naturali confirmatum, constat ex significatione exire, cum de formatione boni ex veris, quod sit ab interno seu spirituali ab homine in externum seu naturalem, de qua sequitur; & ex significatione partuum, quod sint bona ex veris scientifice & perceptibiliter agnita, & sic confirmata; per parere enim in spirituali sensu intelligitur agnoscere fide & actu, n: 3905. 3915. 3919. 6585. Cum hoc ita se habet, homo qui e novo concipitur, gestatur quasi in utero, & nascitur, hoc est, qui regeneratur, primum haurit ex doctrina Ecclesiæ vel ex Verbo, illa quæ fidei & charitatis sunt, quæ tunc reponit inter scientifica in memoria, quæ est externi seu naturalis hominis, inde evocantur illa in internum hominem, & reponuntur in ejus memoria, quod binæ memoriæ homini sint, videatur n: 2464 ad 2494; hoc initium vitæ spiritualis apud hominem est, sed nondum homo est regeneratus; ut regeneratus sit, erit externus seu naturalis homo in obsequio, & inde in concordantia cum interno suo homine; quod homo non regeneratus sit antequam externus seu naturalis ejus homo etiam regeneratus est, videatur n: 8742 ad 8747; & quod regeneretur externus homo per internum a Domino, n: 3286. 3321. 3493. 4587. 5651. 6299. 8746; quodque totus homo regeneratus sit, quando ejus naturalis, n: 7442. 7443. Quia nunc illa quæ regenerationis sunt, exprimuntur per illa in Verbo quæ sunt generationis seu nativitatis hominis a suis parentibus in mundo, ex processu regenerationis supra descripto constare potest, quid intelligitur aut significatur per conceptionem, per gestationem in utero, quid per exire ex utero, & per partum, in sensu spirituali, quod nempe exire ex utero sit ab interno homine in externum seu naturalem, & quod partus sit bonum spirituale, hoc est, bonum charitatis ex veris fidei, ab interno homine in externo seu naturali; cum bonum in naturali est, tunc homo est novus, est ejus vita tunc ex bono & forma ex veris a bono; & est sicut angelus, nam angelis est vita ex bono, & forma ex veris, quæ est forma humana; sed hoc est paradoxon homini naturali.

9044. Et non fit damnum, quod significet quod sic non læsio ibi, nempe in naturali, constat absque explicatione.

9045. Mulctando mulctabit, quod significet emendationem, constat ex significatione mulctare, quod sit emendatio, nam mulcta est propter emendationem.

9046. Quemadmodum imposuerit super illum dominus mulieris, quod significet usque dum convenit cum vero boni, constat ex significatione quemadmodum imposuerit super illum, cum de mulcta, quod sit emendatio usque ad satisfactionem, ita usque dum convenitur, de qua sequitur; ex significatione domini nempe mulieris, seu viri, quod sit verum, & ex significatione mulieris, quod sit bonum; dominus enim seu vir mulieris in Verbi sensu spirituali significat verum, & mulier bonum, quia per conjugium viri cum muliere repræsentatur conjugium veri & boni, n: 915. 2517. 4510. 4823. Per emendationem usque dum convenit, intelligitur restitutio læsionis quæ facta est per partum intempestivum, in sensu spirituali, per enixum seu exclusionem boni ex veris ab interno homine in externum seu naturalem non iusto ordine; restitutio fit, cum dein conveniunt, & conveniunt cum externus seu naturalis homo non agit ex se sed ex interno, seu spirituale in naturali, sicut anima in suo corpore; cum hoc fit, tunc vivit externum seu naturale ex vita interni, quæ est vita nova seu vita regenerati.

9047. Et dabit in iudices, quod significet secundum æquum, constat ex significatione iudicum, quod sint qui ex iusto & æquo dirimunt & decernunt, inde dare in iudices seu coram iudicibus, est secundum æquum, ita non plus nec minus, si plus illi æquabunt, etiam si minus.

9048. Et dabis animam pro anima, quod significet legem ordinis, quod ita facies proximo sicut vis ut alter tibi faciat, proinde quod sibi fiet quod alteri facis, constat ex eo, quod dare animam pro anima; oculum pro oculo, dentem pro dente, & sic porro, sit fieri sibi sicut feceras alteri. Quod hæc lex data sit filiis Israelis, erat quia lex talis est in mundo spirituali, qui ibi bonum facit alteri ex corde, bonum simile recipit; inde qui malum facit alteri ex corde malum simile recipit; bonum enim ex corde conjunctum est cum sua remuneratione, & malum ex corde conjunctum est cum sua punitione, inde est cælum bonis, & infernum malis: quod ita sit, ex multa experientia scire datum est; cum illis sic se habet; qui bonum facit ex corde, influit e cælo ab undequaque bonum in cor & animam ejus qui facit, ac id inspirat inspirando, & augetur tunc simul affectio amoris pro proximo, cui bonum facit, & cum illa affectione jucundum, quod est jucundum cœleste, ineffabile; causa quod ita fiat, est quia bonum amoris a Domino est in cælo universaliter regnans, ac influit jugiter secundum gradum quo expromitur in alterum: similiter se habet cum malo, qui malum alteri ex corde facit, influit ex inferno malum ab undequaque in cor ejus qui facit, ac id excitat excitando; augetur tunc simul affectio amoris sui, & cum illo jucundum odii ac vindictæ contra illos qui se non submittunt; causa quod ita fiat, est quia malum amoris sui est in inferno universaliter regnans, & influit jugiter secundum gradum, quo expromitur in alterum: cum hoc fit, statim adsunt punitores, qui illum male tractant; per hoc, malum cum suo jucundo coercetur. Hæc inde sunt, quia leges ordinis in altera vita non sunt doctæ ex libris, & inde repositæ in memoria, sicut apud homines in mundo, sed sunt inscriptæ cordibus, leges mali in corde malorum, & leges boni in corde bonorum, nam unusquisque homo in

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 269

in alteram vitam secum portat id, quod per vitam in mundo indiderat cordi suo; nempe malum apud malos, & bonum apud bonos. Lex ordinis, ex qua illa fluunt, est quam Dominus docuit apud Matthæum "*Omnia quaecunque volueritis ut faciant vobis homines, sic & vos facite illis; hæc est Lex & Prophetæ*" VII: 12, Luc: VI: 30; ordo est a Divino Vero quod procedit a Domino, leges ordinis sunt vera ex bono in Cœlo, & vera separata a bono in inferno; separata dicuntur, non ex Domino, sed ex homine, separatur bonum per non receptionem ejus. Lex, quæ lex juris talionis vocatur, ita describitur in Levitico "*Qui percusserit animam bestię, restituet eam, animam pro anima; si vir dederit defectum in proximo suo, quemadmodum fecit sic fiet illi, fractura pro fractura, oculus pro oculo, dens pro dente: quemadmodum defectum dederit in homine, sic dabitur in illo; percutiens bestiam restituet eam, & percutiens hominem occidetur*" XXIV: 17 ad 21. Quia malum habet secum pœnam, ideo dicitur a Domino, quod non resistendum sit malo; & simul explicatur, quomodo cum hac Lege se habet in mundo spirituali apud illos qui in bono sunt respective ad illos qui in malo, his verbis apud Matthæum "*Audivistis quod dictum sit, oculum pro oculo, & dentem pro dente; Ego vero dico, non resistendum esse malo; sed quicumque impegit tibi alapam in dextram tuam maxillam, obverte illi etiam alteram; & si quis velit te in jus trahere, & tunicam tuam auferre, permitte etiam illi pallium: quisquis adegerit te ad miliare unum, abito cum illo duo: omnia te petenti dato, & cupientem mutuum accipere a te, ne averseris*" q: 38. 39. 40. 41: quis non videre potest, quod hæc verba non secundum sensum literæ sint intelligenda; nam quis obversurus est maxillam sinistram ei qui impegit alapam in maxillam dextram; & quis daturus pallium ei qui vult auferre tunicam; & quis daturus sua omnibus qui petunt; & quis malo non resistet: sed hæc nemo intelligere potest, qui non scit quid significat maxilla dextra & sinistra, quid tunica & pallium, tum quid miliare, ut & mutuum, cum reliquis: agitur ibi de vita spirituali seu de vita fidei, non de vita naturali, quæ est vita mundi: aperit ibi Dominus in hoc Capite & in sequenti interiora quæ cœli sunt, sed per talia quæ in mundo: quod per talia, erat causa, ne homines mundani intelligerent, sed solum homines cœlestes; quod homines mundani non intelligerent, erat ideo, ne interiora Verbi prophanarent, nam sic in omnium atrocissimum infernum, quod est infernum prophanatorum Verbi, se conjicerent; idcirco a Domino dictum est apud Lucam "*Vobis datum est cognoscere mysteria Regni Dei, reliquis vero in parabolis, ut videntes non videant, & audientes non audiant*" VIII: 10: & apud Johannem "*Dixit Esaias, excæcavit illorum oculos, & obturavit illorum cor, ut non videant oculis suis, & intelligant corde, & convertant se, & sanem illos*" XII: 40, ne sanem illos, dicitur, quia qui sanantur & iterum redeunt ad falsa & mala, illi prophanant: qui sunt illi qui intelliguntur apud Matthæum Cap: XII: Vers: 43. 44. 45. Sed dicitur nunc quid per Domini verba supra allata in sensu interno intelligitur; agitur ibi in illo sensu de illis qui per falsa volunt destruere vera fidei, ita vitam spiritualement apud hominem cum in tentationibus est, in persecutionibus, &

apud

apud spiritus bonos cum in infestationibus a spiritibus malis sunt; per *Maxillam* significatur affectio veri interioris; per *dextram maxillam* affectio veri ex bono; per alapam infligere significatur actus lædendi illam; per *tunicam & pallium* significatur verum in forma externa, n: 4677. 4741. 4742; per *trahere in jus* significatur conatus destruendi; per *milliare* significatur id quod ducit ad verum, simile enim per milliare quod per viam, quod via sit quod ducit ad verum, videatur n: 627. 2333. 3477; per *mutuum dare* significatur instruere; inde patet quid significatur per *dare omnibus qui petunt*, nempe confiteri omnia suæ fidei in Dominum; quod itaque *non resistendum sit malo*, est quia malum nihil nocet illis qui in vero & bono sunt, tuti enim sunt a Domino. Hæc sunt quæ sub illis Domini verbis recondita sunt; & quia illa sunt, solum dicit Dominus, *audivistis quod dictum sit, oculum pro oculo, & dentem pro dente*, non autem plura; quia per oculum significatur verum interius fidei, & per dentem verum exterius fidei, ut in sequentibus videbitur. Ex his patet, quomodo Dominus, cum fuit in mundo, loquutus est, quod nempe sicut ubivis in Verbo Veteris Testamenti, simul pro Angelis in cœlo, & simul pro hominibus in mundo, nam loquela Ipsius fuit in se Divina & cœlestis, quia ex Divino, & per cœlum; sed quæ loquutus, sistebantur per talia quæ correspondebant in mundo: illa quæ correspondent, docet sensus internus. Quod alapam infligere seu percutere maxillam sit destruere vera, patet a locis in Verbo ubi *percutere maxillam* dicitur; & quia id in genuino sensu significat destructionem veri, ideo in opposito significat destructionem falsi; in quo sensu occurrit apud Davidem "*Percuties omnes hostes meos maxillam*, dentes impiorum confringes" Psalm: 111: 8. Apud Micham "*Virga percuties super maxillam* iudicem Israelis" iv: 14: & apud Esaiam "*Frænum seducientis super maxillis populorum*" xxx: 28: facies enim significat affectiones, n: 4796. 4797. 4799. 5102. 5695. 6604; inde illa quæ sunt faciei significant talia quæ sunt affectionum & correspondent eorum functionibus & usibus, sicut oculus intellectum veri, nares perceptionem veri; illa quæ oris sunt, sicut maxillæ, labia, guttura, lingua, talia quæ enuntiationis veri sunt, n: 4796 ad 4805.

9050. Quod anima significet vitam spirituales, constat ex significatione animæ, quod sit vita hominis, sed vita fidei ejus, quæ est vita spiritualis. In Verbo passim dicitur Cor & Anima, & ibi per Cor significatur vita amoris, & per animam vita fidei: sunt homini binæ facultates recipientes vitam a Domino, una vocatur voluntas, altera intellectus; ad facultatem quæ vocatur voluntas, pertinet amor, nam bona amoris faciunt vitam ejus; ad facultatem autem quo vocatur intellectus, pertinet fides, nam vera fidei faciunt vitam ejus; sed hæc binæ vitæ apud hominem usque unum sunt, & cum unum sunt, tunc quæ fidei sunt, etiam amoris sunt, nam amantur, & vicissim quæ amoris sunt etiam fidei sunt, quia creduntur: talis vita est omnibus in cœlo. Quod in Verbo vita amoris, seu quod idem est, voluntas, dicatur cor; & quod vita fidei, seu quod idem est, intellectus, dicatur anima, est causa, quia illi qui in amore in Dominum sunt, & vocantur cœlestes in

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 271

in Maximo homine seu Cœlo, constituunt Provinciam Cordis, & qui in fide in Dominum sunt & inde in charitate erga proximum, constituent provinciam Pulmonum, videatur n : 3635. 3883 ad 3896, inde est quod per Cor in Verbo significetur amor qui est vita voluntatis, & per animam fides quæ est vita intellectus, n : 2930. 7542. 5910 : Anima enim in Lingua originali dicitur a Respiratione quæ est pulmonum. Quod fides pertineat ad facultatem intellectualem, est quia hæc illustratur a Domino cum homo recipit fidem, inde est ei lux seu apperceptio veri in talibus quæ fidei sunt cum legit Verbum ; & quod amor pertineat ad facultatem voluntariam, est quia hæc accenditur a Domino, cum homo recipit amorem, inde est ei ignis vitæ & perceptio sensitiva boni. Ex his constare potest, quid in Verbo proprie intelligitur per Cor, & quid per animam, ut in sequentibus his locis ; apud Moschen “ Amabis Jehovah Deum tuum *ex toto Corde & ex tota anima*, & ex omnibus viribus tuis ” Deut : vi : 5. 6. Apud Eundem “ Amabis Jehovah Deum tuum, & servies Ipsi, *ex toto Corde tuo, & ex tota anima tua* ” Deut : x : 12. Cap : xi : 13. Apud Eundem “ Custodies statuta & judicia, & facies ea, *in omni corde tuo & in omni anima tua* ” Deut : xxvi : 16. Apud Evangelistas “ Jesus dixit, amabis Dominum Deum tuum, *ex toto corde tuo, & in tota anima tua*, & toto robore tuo ac cogitatione tua ” Matth : xxii : 35. Marc : xii : 30. 32. Luc : x : 27, cor pro vita amoris, & anima pro vita fidei, robur pro illis quæ procedunt ex vita amoris, ita quæ ex corde seu voluntate, & cogitatio pro illis quæ procedunt ex vita fidei, ita quæ ex anima seu intellectu illustrato. Similiter apud Esaiam “ *Cor elusum* deerrare facit eum, ut non eripiat *animam suam*, & dicat, nonne mendacium in dextra mea ” XLIV : 20. Apud Jeremiam “ Gaudebo super illis, ad faciendum bonum illis, & plantabo illos in terra, in veritate, *toto corde meo & tota anima mea* ” xxxii : 41, ibi de Jehovah, hoc est, Domino, Cor dicitur ex Divino Bono quod est Amoris seu Misericordiæ, & anima ex Divino Vero, quod est fidei apud hominem. Quod hæc significantur per Cor & Animam in Verbo, pauci intra Ecclesiam hodie sciunt, ex causa, quia non expendunt, quod homini binæ facultates sint, inter se distinctæ, nempe Voluntas & Intellectus, & quod illæ binæ facultates unam mentem constituent, ut homo sit vere homo ; nec expenderunt quod omnia in universo tam Cœlo quam mundo se referant ad bonum & verum, & quod conjuncta erunt, ut sint aliquid & producant ; ex ignorantia illorum effluxit, quod separaverint fidem ab amore ; nam qui ignorat universales illas leges, non scire potest quod fides se referat ad verum & amor ad bonum ; & quod, nisi conjuncta sunt, non sint aliquid, fides enim absque amore non est fides, & amor absque fide non est amor, nam amor suum quale habet a fide, & fides suam vitam ab amore, inde fides absque amore est mortua, & fides cum amore est viva : quod ita sit constare potest a singulis in Verbo, nam ubi agitur de fide ibi etiam agitur de amore, ut sic conjugium boni & veri, hoc est, cœlum, & in supremo sensu Dominus in omnibus & singulis ibi ; quod tale conjugium sit, videatur n :

683. 793. 801. 2516. 2712. 4318 fin: 3138. 5502. 6343. 8339. fin: 7645.
 339: ex his nunc patet, unde est, quod homo Ecclesiæ hactenus non sci-
 verit quid in Verbo intellectum sit per cor & quid per animam. Quod ani-
 ma in Verbo sit vita fidei, evidenter constare potest a locis ubi Anima dicitur,
 ut in his sequentibus; apud Moschen "Non in pignus accipies molam aut
 molarem, *nam animam ille accipiens in pignus*" Deut: xxiv: 6, dicitur quod
 is animam accipiat in pignus qui molam, quia in sensu interno per molam sig-
 nificantur illa quæ fidei sunt, n: 7780. Apud Esaiam. "Erit sicut cum
 somniat famelicus, quasi esset comedens, sed quando evigilat, *jejuna est anima
 ejus*; aut quando somniat sitiens, quasi esset bibens, sed quando evigilat, ecce
 lassus est, *& anima ejus appetens*" xxix: 8, jejuna anima, & appetens ani-
 ma pro desiderio discendi bona & vera fidei. Apud Eundem "Si exprom-
 feris famelico *animam tuam*, & *animam afflictam* saturaveris" LVIII: 10, ex-
 promere famelico animam tuam pro desiderante instruere in veris fidei, ani-
 mam afflictam saturare pro instruere in bono fidei. Apud Jeremiam "Si in-
 dueris te dibapho, si ornaveris te ornatu auri, si ruperis stibio oculos, frustra
 pulchram reddes te, abhorrebunt a te amatores, *animam tuam quærent*" iv:
 30, hic anima pro vita fidei, proinde pro ipsa fide apud hominem, quia
 hæc vitam ejus spiritualem facit; quod fides sit quæ per animam intelligitur,
 patet a singulis in illo versu. Apud Eundem "Venient & canent in altitu-
 dine Zionis, & confluent ad bonum Jehovah, ad triticum & ad mustum, & ad
 oleum, & ad filios gregis & armenti, *& fiet anima illorum sicut hortus irriguus;*
irrigabo animam lassam, & omnem animam quæ dolet" xxxi: 12. 25; anima
 pro vita fidei apud hominem Ecclesiæ, qui dicitur fieri sicut hortus, quia per
 hortum significatur intelligentia quæ ex veris fidei, n: 100. 108. 2702, &
 anima dicitur irrigari quia per irrigari significatur instrui. Apud Eundem
 "*Cum periculo animarum vestrarum* adducimus panem nostrum, propter gla-
 dium deserti" Thren: v: 9, periculum animarum est periculum jacturæ fi-
 dei & inde vitæ spiritualis; gladius enim deserti est falsum pugnans contra
 vera quæ fidei, n: 2799. 4499. 6353. 7102. 8294. Apud Ezechielem
 "Javan, Thubal & Mefcheh, hi mercatores tui *cum anima hominis*, & vasis
 æris dederunt negotiationem tuam" xxvii: 13, anima hominis pro interiori
 vero fidei ex bono, vasa æris pro exterioribus veris fidei ex bono, vasa enim
 sunt vera exteriora seu vera scientifica, n: 3068. 3079, & æs est bonum na-
 turalis, n: 425. 1551; nisi sciretur quod anima hominis sit fides, non pos-
 set intelligi quid significat mercari cum anima hominis & cum vasis æris.
 Apud Eundem "*Omnis anima vivens quæ reptat*, quocunque venerint fluvii,
 vivet, unde fit piscis multus valde, quia veniunt eo aquæ hæ, & sanantur,
 xlvii: 9, ibi de novo Templo, hoc est, de nova Ecclesia spirituali a Domi-
 no, anima vivens quæ reptat pro veris scientificis quæ fidei, piscis inde multus
 sunt scientifica, n: 40. 991, fluvii pro illis quæ sunt intelligentiæ, quæ ex
 veris fidei, n: 2702. 3051; hic nec absque sensu interno sciretur quid foret
 piscis multus ex eo quod fluvii illac veniunt. Apud Davidem "Salvum fac
 me Deus, quia venerunt aquæ *usque ad animam meam*" ii: 6: & apud Jo-
 nam

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 273

nam "*Circumdederunt me aquæ usque ad animam meam*" 11 : 6, aquæ hic pro falsis, & quoque pro tentationibus quæ fiunt per injecta falsa, n : 705. 739. 756. 790. 8137. 8138. 8368. Apud Jeremiam "*Jehovah dixit, num de gente, quæ sicut hæc, non sumserit ultionem animam meam*" v : 9. 29. Apud Eundem "*Castigationem admitte Hierosolyma, ne avertatur anima mea a te, ac redigam te in vastitatem*" vi : 8, anima cum de Domino, pro Divino Vero. Apud Johannem "*Secundus Angelus effudit phialam suam in mare, factumque est sanguis sicut mortui, unde omnis anima vivens mortua est in mari*" Apoc : xvi : 3, mare pro scientificis in complexu, n : 28 ; sanguis pro veris fidei ex bono, & in opposito sensu pro veris fidei falsificatis & prophanatis, n : 4735. 4978. 7317. 7326, inde anima vivens pro vita ex fide. Apud Matthæum "*Ne solliciti sitis animæ vestræ quid esuri sitis, aut bibituri*" vi : 15, anima pro veris fidei ; edere & bibere pro instrui in bono & vero fidei, in sensu enim interno agitur ibi de vita spiritali & de ejus nutritione. Apud Eundem "*Quisquis vult invenire animam suam, perdet illam, & quisquis perdiderit animam suam propter Me, inveniet illam*" x : 9, anima pro vita fidei qualis est credentibus, & in opposito sensu pro vita non fidei qualis est non credentibus. Apud Lucam "*In patientia vestra possidete animas vestras*" xxi : 29, possidere animas pro illa quæ sunt fidei & inde vitæ spiritalis. Similiter in perplurimis aliis locis.

9051. Oculum pro oculo, quod significet si aliquid in intellectu interiori, nempe læserint, constat ex significatione oculi, quod sit intellectus, hic intellectus interior, cujus vita est vita fidei : est homini intellectus exterior & intellectus interior, intellectus exterior est ubi cogitatio quæ ad perceptionem venit ; at intellectus interior est ubi cogitatio, quæ non ad perceptionem venit, sed usque ad perceptionem Angelorum ; hic intellectus est, qui illustratur a Domino cum homo fidem recipit, nam hic in luce cœli est, & in hoc est vita hominis spiritalis, quæ ei non ita manifestatur in mundo, sed in altera vita, cum homo fit angelus inter angelos in cœlo ; interea latet illa vita interius in cogitatione intellectus exterioris, ac producit sanctum & venerabundum ibi pro Domino, pro amore & fide in Ipsum, pro Verbo, & pro reliquis Ecclesiæ. Quod Oculus sit intellectus, est quia oculus intellectui correspondet, intellectus enim videt, ex luce cœli, at oculus ex luce mundi ; illa quæ ille oculus seu intellectus videt, sunt spiritalia, & campus intuitionis ejus est scientificum quod in memoria hominis ; quæ autem oculus externus videt, sunt terrestria, & campus ejus intuitionis est omne quod apparet in mundo. Quod oculus in sensu spiritali sit intellectus, & quoque fides, quia hæc facit vitam interioris intellectus, videatur n : 2701. 4403 ad 4421. 4523 ad 4534. Qui non scit, quod intellectus per oculum in Verbo intelligatur, non potest scire quid significant quæ Dominus loquutus est de oculo apud Evangelistas, ut hæc "*Si oculus dexter scandalizaverit te, erue eum, bonum tibi est unoculum ingredi in Regnum Dei, quam duos oculos habentem conjici in gehennam ignis*" Matth : v : 29. Marc : ix : 47 ; quisque novit, quod oculus non eruendus sit, et si scandalizet, & quod nemo unoculus ingrediatur in Regnum Dei ; sed per

oculum dextrum significatur falsum fidei de Domino; id est quod eruendum. Tum, *Lucerna corporis est Oculus, si itaque oculus tuus simplex est, totum corpus tuum lucidum erit: si oculus tuus malus fuerit, totum corpus obtenebratum erit; si ergo lumen, quod in te est, tenebræ est, tenebræ quantæ*” Matth: vi: 22. 23. Luc: xi: 34, hic nec oculus per oculus intelligitur, sed intellectus veri fidei, inde vocatur oculus lucerna corporis, & dicitur si lumen quod in te tenebræ est, tenebræ quantæ, tenebræ enim in sensu spiritali sunt falsa fidei, n: 1839. 1860. 4418. 4531. 7688. 7711. Ut & “*Cur cernis festucam, quæ in oculo fratris tui, eam vero quæ in oculo tuo trabem non intelligis*” Matth: vii: 3. 4. 5, cernere festucam in oculo fratris est aliquid erroneum quoad intellectum veri, trabs quæ in oculo ejus est malum falsi ingens, lignum enim in sensu interno est bonum, & in opposito sensu falsum, n: 643. 2784. 2812. 3720. 8354, bonum etiam repræsentatur in altera vita per trabem, quare illi qui fingunt bonum apud se, gestare trabem videatur, & sic tuti incedunt; absque illa significatione oculi & trabis, quid foret videre trabem in oculo. Si non scitur quod oculus in Verbo sit intellectus veri, quod fides, nec sciri potest quid involvit, quod Dominus, cum sanavit cæcum, *expuerit humum, & fecerit lutum ex sputo, & dixerit illi, lava te in lacu Siloam*” Johan: ix: 6. 7; quia omnia miracula Domini, ut omnia miracula Divina, involverunt illa quæ sunt Regni Domini & Ecclesiæ, n: 7337. 8364, ita etiam hoc.

9052. Dentem pro dente, quod significet si aliquid in intellectu exteriori, constat ex significatione dentis, quod sit intellectuale exterius, & inde verum naturale, nam hoc illius intellectus vitam facit: quod dentes id significant, est quia cibum, qui erit nutritioni corpori, sicut mola comminuunt & sic præparant, hic cibum qui erit nutritioni animæ; cibus qui nutrit animam est intelligentia & sapientia, ille primum recipitur, commolitur & præparatur per cognitiones veri & boni in naturali; quod intelligentia & sapientia sit, quæ vocatur cibus spiritalis & cœlestis, videatur n: 56 ad 58. 680. 1480. 4792. 5147. 5293. 5340. 5342. 5576. 5579. 5915. 8562. 9003: inde patet unde est quod dentes significant intellectum exteriorem: quid intellectus exterior, constare potest ex illis quæ mox supra n: 9051, de intellectu interiori ostensa sunt. Quod dentes significant verum naturale, quod est intellectus exterioris, ac in opposito sensu falsum destruens id verum, constat ex his locis in Verbo; quod verum naturale, apud Moschen “*Ruber oculis præ vino, & albus dentes præ lacte*” Genes: xlix: 12, hic quoque & oculi & dentes simul dicuntur; agitur ibi de Jehudah, per quem intelligitur Dominus quoad Divinum Cœleste n: 6363; oculi significant Divinum intellectuale Domini, n: 6379, & dentes Divinum Naturale Ipsius n: 6380, ita quoque Divinum Verum in naturali. Apud Amos “*Ego dedi vobis vacuitatem dentium in omnibus civitatibus vestris, & defectum panis in omnibus locis vestris*” 1y: 6, vacuitas dentium pro penuria veri, defectus panis pro penuria boni: ex his patet quid *stridor dentium*, qui illis in inferno, Matth: viii: 12. Cap: xiii: 42. 50. Cap: xii: 13. Cap: xxv: 30. Luc: xiiii: 28, quod sit collisio falsorum cum Veris fidei; dentes enim, ut dictum est, in opposito sensu signi-

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 275

significant falsum destruens verum, ut apud Davidem “ Surge Jehovah, serva me Deus mi, quia percuti ns omnes hostes meos maxillam, *dentes impiorum confringes*” Psalm: III: 8, dentes impiorum confringere pro falsa per quæ destruunt vera. Apud Eundem “ Anima mea in medio leonum cubo, *dentes eorum hasta & tela*, & lingua eorum gladius acutus” Psalm: LXXVII: 5, dentes leonum pro falsis destruentibus vera, leones sunt falsa ex malo in sua potentia, n: 6367. 6369. Apud Eundem “ *Deus destrue dentes eorum in ore eorum, molares leonum juvenum averte*” Psalm: LXXVIII: 7: & apud Joelem “ Gens ascendit super terram meam, robusta & non numerus, *dentes ejus dentes leonis, & molares leonis immanis illi*; redigit vitem meam in vastitatem, & ficum meam in spumam” I: 6. 7, dentes & molares pro falsis destruentibus vera Ecclesiæ, vitis Ecclesia spiritualis, n: 1069. 5113. 6376, & ficus bonum ejus naturale, n: 217. 4231. 5113, quod dentes id sint, patet etiam ex eo, quod tribuantur genti quæ vastabit. Apud Johannem “ Figuræ locustarum similes equis paratis ad bellum, habebant capillos sicut capillos mulierum, & *dentes earum quasi leonum erant*” Apoc: IX: 7. 8, locustæ sunt qui in falsis externis n: 7643, inde patet quod etiam dentes sint falsa destruentia vera.

9053. Manum pro manu, quod significet si aliquid potentiæ veri spiritualis nempe læserint vel exstinxerint, constat ex significatione manus, quod sit potentia quæ ex vero, n: 3091. 3387. 4931 ad 4937. 6292. 6947. 7188. 7189. 7518. 7673. 8050. 8153. 8281, quod sit potentia ex vero spirituali, n: 5327. 5328. 7011.

9054. Pedem pro pede, quod significet si aliquid potentiæ veri naturalis, constat ex significatione pedis, quod sit naturale, de qua n. 2162. 3147. 3761. 3986. 4280. 4938 ad 4952, quod sit potentia veri naturalis, n: 5327. 5328.

9055. Ustionem pro ustione, quod significet si aliquid affectionis quæ amoris interius in voluntario, constat ex significatione ustionis, quod sit læsio seu extinctio boni amoris; quod dicatur in voluntario, est quia bonum quod amoris est voluntatis, & verum quod fidei est intellectus, n: 9050. 9051; quod sit interius in voluntario, est quia vulnus, de quo sequitur, significat læsionem seu extinctionem quæ amoris exterius in voluntario: agitur enim hic ut in præcedentibus, de læsionibus quæ fiunt etiam in interno homine quam in externo, nam læsio intellectus interioris significatur per oculum, & exterioris per dentem; & læsio potentiæ veri interni hominis per manum, ac potentiæ externi per pedem, ut ostensum est; ita hic læsio voluntarii interni hominis per ustionem, & externi per vulnus: est homini voluntarium internum & externum, sicut est ei intellectuale internum & externum, de quo n: 9050. 9051; voluntarium internum est ubi intellectuale internum, & voluntarium externum est ubi intellectuale externum, nam conjuncta erunt; ubi enim verum ibi est bonum, & ubi bonum ibi verum, nam verum absque bono non est verum, & bonum absque vero non est bonum, bonum enim est Esse veri, at verum est existere boni, cum intellectu & cum volun-

tate.

tate hominis similiter se habet, intellectus enim dicatus est receptioni veri & voluntas dicata est receptioni boni; inde patet, quod, cum regeneratur homo, detur ei a Domino novus intellectus per vera fidei, & nova voluntas per bonum Charitatis, & quod ambo erunt, & quoque conjuncta, ut homo regeneratus sit. Quod ustio significet læsionem boni amoris, est quia per ignem significatur amor, n: 934. 2446. 4906. 5071. 5215. 6314. 6832. 6834. 6849. 7324 fin: 7575. 7852; & læsio boni amoris est concupiscentia ex amore sui, quod hæc dicatur ustio, videatur n: 1297. 5215: concupiscentia quoque significatur per adustionem apud Esaiam "Loco aromatis tabes erit, & loco cinguli discissio, & loco operis implexi calvities, & loco togæ cinctura sacci, *adustio loco pulchritudinis*" 111: 24, ibi de filia Zionis, per quam significatur Ecclesia cœlestis, hoc est, Ecclesia quæ in amore in Dominum est, adustio ibi est malum concupiscentiæ ex amore sui. Qui non scit, quod sensus internus in Verbo sit, credit quod superbi ornatus filiarum Zionis in illo Capite a Vers: 16 ad 24 memorati significant tales, & quod propter tales apud filias Zionis populus Judaicus & Israeliticus puniretur & caderet gladio, ut dicitur ibi Vers: 25. 26; sed res prorsus aliter se habet; spiritualia & cœlestia illius Ecclesiæ sunt quæ per ornatus illos significantur: quod non filia Zionis per filiam Zionis in Verbo intelligatur, cuivis, qui legit Verbum, constare potest, modo consulat & expendat loca apud Prophetas ubi Zion & filia Zionis nominantur, ex quibus visurus est quod filia Zionis sit Ecclesia.

9056. Vulnus pro vulnere, quod significet si aliquid affectionis quæ amoris exterius in voluntario, constat ex significatione vulneris, quod sit læsio affectionis quæ amoris, & quia est amoris est voluntarii, nam amor est voluntatis; quod exterioris voluntatis sit, est quia per ustionem significatur læsio affectionis quæ interius in voluntario, de quo nunc supra n: 9055. Distinguitur in Verbo inter vulnus & plagam, vulnus prædicatur de læsione boni, & plaga de læsione veri, ut apud Esaiam "A vola pedis usque ad caput non in eo integritas; *vulnus & cicatrix & plaga* recens non expressa, & non obligata, & non emollita oleo" 1: 6, ibi vulnus prædicatur de destructo bono, & plaga de destructo vero.

9057. Plagam pro plaga, quod significet aliquid affectionis in intellectuali, nempe quod exstinguitur seu læditur, constat ex significatione plagæ, quod sit exstinctio seu læsio affectionis in intellectuali, hoc est, affectionis veri: plaga in Lingua originali exprimitur per vocem quæ significat livorem ex collectione sanguinis vel saniei, & sanguis in sensu interno est verum fidei ex bono amoris, & in opposito sensu est verum falsificatum ac prophanatum, n: 4735. 4978. 7317. 7326, inde plaga est verum læsum seu exstinctum; hoc etiam significatur per *Plagas* in Apocalypsi Cap: 1x: 20. Cap: 11: 6. Cap: xiii: 1. 2. Cap: xv: 1. 6. 8. Cap: xvi: 21. Cap: xviii: 8; tum per *plagas* apud Jeremiam Cap: xxx: 12. 14. 17. Apud Ezechielem, Cap: vi: 2. Apud Sachariam Cap: xiv: 12. 13. 14. 15. Apud Davidem Psalm. xxxviii: 6. Apud Lucam Cap: x: 30 ad 35, ubi agitur de illo qui incidit

in latrones, *qui inflixerunt ei plagas*, & reliquerunt semimortuum; & quod Samarita *obligaverit plagas ejus*, infuderit oleum & vinum, sustulerit illum super jumentum suum, & duxerit in diversorium: qui sensum internum Verbi intelligit, scire potest cur a Domino dictum sit, quod Samarita obligaverit plagas, infuderit oleum & vinum, & sustulerit super jumentum suum; per Samaritam enim in eo sensu intelligitur qui in affectione veri, per obligare plagas significatur sanatio læsæ illius affectionis, per infundere oleum & vinum significatur bonum amoris & bonum fidei, & per tollere super jumentum significatur sublevare ex suo intellectu; ita per illa verba descripta est charitatis erga proximum naturaliter pro homine in mundo, & spiritualiter pro angelis in cœlo, naturaliter in sensu literæ, & spiritualiter in sensu interno; quod Samarita sit qui in affectione veri, est quia Samaria illam affectionem in Verbo significat; quod oleum sit bonum amoris, videatur n: 886. 3728. 4582; quod vinum sit bonum fidei n: 1798. 6337; quod jumentum sit intellectuale n: 2761. 2762. 2781. 3217. 5321. 5741. 6125. 6401. 6524. 7024. 8146. 8148; ita Dominus loquutus est; sed pauci hoc capiunt, credunt enim talia dicta esse solum parabolam historice concinnandi causa; sed ita forent verba non ex Divino; verba ex Divino omnia in se habent talia quæ Domini sunt, quæ cœli, & quæ Ecclesiæ, & hoc in unaquavis jotha, videatur supra n: 9049 fin:

9058. Et cum percusserit vir oculum, servi sui, quod significet si internus homo læserit verum fidei in externo, constat ex significatione percutere, quod sit lædere, ut prius; ex significatione viri, hic viri ex filiis Israelis, quod sit qui ab Ecclesia, & inde in vero spirituali, quod est verum fidei, de qua supra n: 9034, ita internus homo, nam verum fidei est in interno homine, & facit vitam ejus, quæ vita spiritualis vocatur; dicitur internus homo propter relationem ad externum, qui significatur per servum; ex significatione oculi, quod sit intellectuale interius, & inde verum fidei, de qua n: 9051; & ex significatione servi, quod sit verum scientificum quod in externo homine, de qua n: 1895. 2567. 3835. 3849. 8993. 8994, ita quoque externus seu naturalis homo, n: 5305. 7998. 8974. In sensu literæ dicitur vir & servus, ac sic intelliguntur duo, sed in sensu interno, in quo vir est internus homo & servus externus, in uno sunt; causa est, quia in sensu interno non attenditur ad personas sed ad res, n: 5225. 5287. 5434. 8343. 8985. 9007.

9059. Vel oculum ancillæ, quod significet vel affectionem veri ibi, constat ex significatione oculi, quod sit intellectuale, & inde verum fidei, ut nunc supra n: 9058; & ex significatione ancillæ, quod sit affectio veri naturalis, de qua n: 2567. 3835. 3849. 8993.

9060. Et corruerit eum, quod significet ut extinxerit, constat ex significatione corrumpere, cum de vero fidei, quod significatur per oculum, quod sit extinguere.

9061. Ad liberum mittet illum pro oculo, quod significet quod amplius non

non servire possit interno, constat ex significatione ad liberum mittere, quod sit dimittere e servitio; & ex significatione pro oculo, quem corruperat in servo, quod sit propter verum fidei extinctum in externo seu naturali homine; oculus enim est intellectuale, & inde verum fidei, n: 9057. 9058. ; corrumpere est extinguere, n: 9060; & servus est externus seu naturalis homo, n: 9058. Hæc quomodo se habent, non sciri potest, nisi sciatur quomodo se habet cum interno homine respective ad externum; internus homo non potest vivere vitam spiritualem, nisi externus concordat; quapropter non potest homo regenerari, nisi naturalis homo etiam regeneretur; inde sequitur, si verum fidei in naturali seu externo homine extinctum fuerit, quod non amplius servire possit interno. Se habet hoc sicut visus externus respective ad visum internum; si visus externus læsus fuerit, non amplius servire potest interno; nam si visus externus pervertit objecta, internus non potest per illum visum videre nisi perverse: aut sicut se habet cum reliquis membris, quæ voluntati subjecta sunt, ut cum brachiis, manibus, digitis, pedibus, si hæc distincta sunt, tunc non potest voluntas agere per illa nisi distorte: similiter se habet cum naturali seu externo homine respective ad internum; si vera scientifica in externo seu naturali homine perversa sunt vel extincta, non potest internus videre verum, ita non cogitare & percipere nisi perverse aut false: ex his patet, cur naturalis homo regenerandus est, ut homo regeneratus sit: de his videantur etiam quæ prius ostensa sunt, n: 3286. 3321. 3469. 3493. 3573. 3620. 3623. 3679. 4587. 4618. 4667. 5165. 5168. 5427. 5428. 5477. 6299. 6564. 874 ad 8747. 9043.

9062. Et si dentem servi sui vel dentem ancillæ suæ excusserit, quod significet si destruxerit verum aut affectionem ejus in sensuali, constat ex significatione dentis, quod sit intellectuale exterius, & inde verum in naturali, de qua supra n: 9052, hic verum in ultimo naturalis, hoc est, in sensuali, quia dicitur de servo & de ancilla; ex significatione ancillæ, quod sit affectio illius veri, de qua etiam supra n: 9059; & ex significatione excutere, quod sit destruere. Quid sensuale & quale, videatur n: 4009. 5077. 5011. 5084. 5089. 5091. 5125. 5128. 5580. 5767. 6183. 6201. 66310. 311. 6313. 6315. 6316. 6564. 6598. 6612. 6614. 6622. 6624. 6948. 6949. 7963.

9063. Ad liberum mittet illum pro dente ejus, quod significet quod non servire amplius possit interno, constat ex significatione ad liberum mittere, quod sit dimittere e servitio, ita non amplius servire, ut supra n: 9061; & ex significatione dentis, quod sit sensuale, de qua nunc supra n: 9062. Quomodo cum his se habet, sciri potest ex illis quæ de statu interni hominis, cum externus læsus est, mox supra n: 9061, ostensa sunt; similiter se habet cum sensuali læso; hoc enim est ultimum in naturali homine, quod etiam hoc regenerandum sit, ut homo plene regeneratus sit, videatur n: 6844. 6845. 7645. Quod hæc, quæ de oculo & de dente servi aut ancillæ, statuta sunt, arcana in se contineant, quæ nemo videre potest nisi per sensum internum, cuius potest constare; quid enim absque arcana causa foret, statuere, quod
serv

dimitterentur liberi propter oculum aut propter dentem, & non propter alia membra, cum corrumperentur; sed arcana illa causa patet, cum scitur quid in spirituali sensu significatur per oculum & per dentem; quod cum scitur, in lucem venit, cur ita statutum sit.

9064, Vers: 28 ad 36. *Et cum cornu ferierit bos virum aut mulierem, & moriatur, lapidando lapidabitur bos, & non comedetur caro ejus, & dominus bovis insons. Et si bos cornupeta ille ab heri nudius tertius, & testatum domino ejus, & non custodiverit eum, & occiderit virum aut mulierem, bos lapidabitur, & etiam dominus ejus morietur. Si expiatio posita sit super illum, & dabit redemptionem animæ suæ secundum omne quod positum super illo. Aut filium cornu ferierit, aut filiam cornu ferierit, secundum judicium hoc fiet ei. Si servum cornu ferierit bos vel ancillam, argentum triginta siclorum dabit dominus illius, & bos lapidabitur. Et cum aperuerit vir foveam, vel cum foderit vir foveam, & non operuerit illam, & ceciderit illuc bos vel asinus dominus foveæ rependet, argentum reddet domino ejus, & mortuum erit sibi. Et cum plaga affecerit bos viri bovem socii sui, & moriatur, & vendent bovem vivum, & dividant argentum ejus, & etiam mortuum dividant. Vel notum quod bos cornupeta ille ab heri nudius tertius, & non custodiverit eum dominus ejus, rependendo rependet bovem pro bove, & mortuus erit sibi. Et cum cornu ferierit bos virum & mulierem, significat si affectio mali in naturali læserit verum aut bonum fidei: & moriatur, significat usque ut destruxerit: lapidando lapidabitur, significat pœnam destructi veri & boni fidei: & non comedetur caro ejus, significat quod nullatenus appropriandum id malum sed ejiciendum: & dominus bovis insons, significat quod non malum ab interno homine, quia ex voluntario & non ex intellectuali: & si bos cornupeta ille ab heri nudius tertius, significat si affectio mali diu fuerit: & testatum domino ejus, significat & hoc transiverit in intellectuale: & non custodiverit eum, significat non repressionem: & occiderit virum aut mulierem, significat si destruxerit tunc verum & bonum fidei: bos lapidabitur, significat pœnam destructi veri: & etiam dominus ejus morietur, significat damnatio interni hominis: si expiationem posita sit super illum, significat ut expers damnationis fiat: & dabit redemptionem animæ suæ, significat gravia pœnitentiæ: secundum omne quod positum super illo, significat secundum quale affectionis mali ex intellectuali: aut filium cornu ferierit, aut filiam cornu ferierit, significat insultum ab affectione mali in vera & bona fidei derivata ab interioribus: secundum judicium hoc fiet ei, significat quod similis pœna: si servum cornu ferierit bos vel ancillam, significat si affectio mali destruxerit verum aut bonum in naturali: argentum triginta siclorum dabit dominus ejus, significat quod internus homo id ad plenum restituet: & bos lapidabitur, significat pœnam destructi veri & boni in naturali: & cum aperuerit vir foveam, significat si quis falsum ab altero acceperit: vel cum foderit vir foveam, significat si vel ipse finxerit: & ceciderit illuc bos vel asinus, significat quod pervertit bonum aut verum in naturali: dominus foveæ rependet, significat quod is, apud quem falsum, emendabit: argentum reddet domino ejus, significat quod per verum apud illum cujus bonum aut ve-*

rum in naturali peruersum est : & mortuum erit sibi, significat quod malum aut falsum illi mensurum : & cum plaga affecerit bos viri bovem focii sui, significat duo vera, quorum affectiones diversæ sunt, & unius læserit alterius : & moriatur, significat ut pereat affectio bona : & vendent bovem vivum, significat quod affectio unius quæ læserat alterius abalienabitur : & dividunt argentum ejus, significat quod verum ejus dissipetur : & etiam mortuum dividunt, significat quod etiam affectio lædens : vel notum quod bos cornupeta ille ab heri nudius tertius, significat si notum prius quod talis affectio ejus fuerit : & non custodiverit eum dominus ejus, significat & si non in vinculis tenuerit : rependendo rependet, significat restitutionem ad integrum : & mortuus erit sibi, significat pro affectione lædente.

9065. Et cum cornu ferierit bos virum aut mulierem, quod significet si affectio mali in naturali læserit verum aut bonum fidei, constat ex significatione cornu ferire, quod sit lædere ; cornu enim significat potentiam falsi ex malo, n : 2832, & ferire significat lædere ; ex significatione bovis, quod sit affectio boni in naturali, de qua n : 2180. 2566. 2781. 2830. 5913. 8937, inde in opposito sensu affectio mali in naturali ; ex significatione viri, quod sit bonum fidei, de qua n : 9034. ; & ex significatione mulieris, quod sit bonum fidei, de qua n : 4823. 6014. 7337.

9066. Et moriatur, quod significet usque ut destruxerit, constat absque explicatione.

9067. Lapidando lapidabitur, quod significet pœnam destructi veri & boni fidei, constat ex significatione lapidari, de qua n : 5156. 7456. 8575. 8799.

9068. Et non comedetur caro ejus, quod significet quod nullatenus appropriandum id malum, sed ejiciendum, constat ex significatione comedere, quod sit appropriari & conjungi, de qua n : 2187. 2343. 3168. 3513. fin : 3596. 3832. 4745. 5643. 8001, inde non comedi est non appropriari sed ejici ; quod non appropriandum sit sed ejiciendum, est quia est tale malum quod destruit verum & bonum fidei Ecclesiæ ; & ex significatione carnis, quod sit bonum amoris cœlestis, & in opposito sensu malum amoris sui, de qua n : 3813. 7850. 8409. 8431.

9069. Et dominus bovis insons, quod significet quod non malum ab interno homine, quia ex voluntario & non ex intellectuali, constat ex significatione domini bovis, quod sit internus seu spiritualis homo, per bovem enim significatur affectio mali in naturali seu externo homine, n : 9065, inde dominus bovis est internus homo, hic enim est dominus externi seu naturalis, nam dominari potest super affectiones mali in naturali, & quoque dominatur quando naturale est subordinatum, ut est apud regeneratos ; & ex significatione infantis, quod sit absque culpa : causa dicitur, quia malum exivit ex voluntario & non ex intellectuali ; malum enim ex voluntario & non simul ex intellectuali non damnat, nam homo id non videt, ita non expendit num malum sit, quapropter non est conscius ejus : tale malum est malum ex hæreditario, antequam homo instructus est quod sit malum, & quoque postquam instructus est, & solum in vita externa seu corporis est, & non simul in vita interna

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 281

interna quæ intellectus: nam videre & intelligere quod malum sit, & usque id facere, reum facit hominem, ut Dominus docet apud Johannem "*Pharisæi dixerunt, num etiam nos cæci sumus; dixit illis Jesus, si cæci essetis, non haberetis peccatum; jam vero dicitis, quod videamus, ideo peccatum vestrum manet*" ix: 40. 41. Quod nemo puniatur propter mala hæreditaria, sed propter mala propria, videatur n: 966. 1667. 2307. 2308. 8806. Tale malum est quod significatur per bovem cornu ferientem virum aut mulierem, antequam dominus bovis sciverit quod cornupeta fuerit; in nunc sequente Versu agitur de malo, cujus conscius est homo, quod significatur per bovem cornupetam, de quo scivit dominus ejus & non custodivit; quare inde pæna est, quod bos lapidabitur, & homo moriatur, si non ponatur expiatio.

9070. Et si bos cornupeta ille ab heri nudius tertius, quod significet si affectio mali diu fuerit, constat ex significatione bovis cornupetæ, quod sit affectio mali, de qua supra n: 9065; & ex significatione heri nudius tertius, quod sit status & tempus præcedens, de qua n: 6983. 7114, ita quod prius & diu fuerat.

9071. Et testatum domino ejus, quod significet & hoc transiverit in intellectuale, constat ex significatione testatum esse, quod sit notum factum esse, proinde transivisse in intellectuale; nam malum quod notum sit id transit in intellectuale; intellectuale enim est visus hominis internus, voluntarium absque visu illo est cæcum, quapropter cum malum, quod est voluntarii, transit in intellectuale est e caligine in lucem.

9072. Et non custodiverit eum, quod significet non repressionem, constat ex significatione custodire, cum de malo voluntarii quod transivit in lucem intellectualis, quod sit inhibitio seu repressio: datum enim est homini intellectus, ut videat malum, & tunc reprimat.

9073. Et occiderit virum aut mulierem, quod significet si destruxerit verum & bonum fidei, constat ex significatione occidere, quod sit destruere; ex significatione viri, quod sit verum fidei; & mulieris, quod sit bonum fidei, ut supra n: 9065.

9074. Bos lapidabitur, quod significet pænam destructi veri, ut supra n: 9067.

9075. Et etiam dominus ejus morietur, quod significet damnationem interni hominis, constat ex significatione domini bovis, quod sit internus homo, de qua supra n: 9069; & ex significatione mori, quod sit damnatio, de qua etiam supra n: 9008. Quod bos lapidaretur, & dominus ejus moreretur, si notum ei fuerit quod bos cornupeta fuerit, & non custodiverit eum, est quia spirituale hujus judicii seu legis est, quod homo qui novit quod malum sit, & non reprimit illud reus sit, nam approbat illud, & sic exstinguit lucem veri, & una fidem veri in sua conceptione; qua extincta bonum a Domino non recipitur; inde internus homo non potest aperiri, proinde non donari vitam spirituali, quæ est vita veri & boni fidei: cum talis homini status est, tunc vitam naturalem, quæ est externi hominis, vivit; sed hæc vita absque vita spirituali, est mortua; inde damnatio, n: 7494.

9076. Si expiatio posita sit super illum, quod significet ut expers damnationis fiat, constat ex significatione expiationis, quod sit ut expers sit damnationis; expiationes enim ponebantur super illos, qui non ex proposito aut dolo malum fecerunt, & fuerunt variae, quæ tunc vocabantur redemptiones animæ, nam per illa redimebatur vita: sed externa illa significabant interna, nempe expiatio liberationem a damnatione, inde redemptio emendationem vitæ spiritualis per actualem pænitentiam. Quia expiatio significabat liberationem a damnatione, inde quoque significabat condonationem peccatorum, & inde mundationem.

9077. Et dabit redemptionem animæ, quod significet gravia pænitiæ, constat ex significatione redemptionis, quod sit loco ejus dare aliud, ut sit liberatio; quid redemptio in varia significatione, videatur n: 2954. 2959. 2966. 6281. 7205. 7445. 8078. 8079. 8080; quod hic per redemptionem animæ significantur gravia pænitiæ, est quia agitur de liberatione a damnatione, & homo a damnatione non liberari potest quam per remotionem mali, & remotio mali non fit nisi quam per actualem pænitentiam, quæ est vitæ; & hæc fiunt per tentationes spirituales, quæ sunt gravia pænitiæ: quod liberatio a damnatione, seu, quod idem, liberatio a peccatis sit remotio mali, & quod hæc fiat per pænitentiam vitæ, videatur n: 8389 ad 8394. 8958 ad 8969; & quod tunc tentationes, n: 8958 ad 8969.

9078. Secundum omne quod positum super illo, quod significet secundum quale affectionis mali ex intellectu, constat ex illis quæ de expiatione & de redemptione nunc dicta sunt, nam malum voluntatis, quod visum est intellectu, & non repressum, erat quod expiandum, & quod redimendum per aliquod æquale respondens, ita secundum quale affectionis mali ex intellectu.

9079. Aut filium cornuferierit, aut filiam cornuferierit, quod significet insultum ab affectione mali in vera & bona fidei derivata ab interioribus, constat ex significatione cornuferire, quod sit læsio, ut supra n: 9065, ita insultus; ex significatione filii, quod sit verum fidei, & filiæ quod sit bonum fidei, de qua n: 489. 490. 491. 533. 1147. 2362. 3623: quod sint vera & bona derivata ab interioribus, est quia interiora sunt sicut parentes, ex quibus bona & vera nata sunt sicut filii & filiæ: bona enim & vera apud hominem regeneratum se habent sicut generationes; sunt quæ parentis loco sunt, sunt quæ liberorum, quæ generorum ac nuruum, quæ nepotum & neptum, & sic porro: sunt inde illorum consanguinitates & affinitates, & sunt familiæ, in multiplici serie: ita dispositæ sunt societates in cœlo, ac ita quoque vera & bona apud hominem qui regeneratur, inde etiam is fit cœlum in minima forma; & quod arcanum est; bona & vera apud hominem se mutuo amant, & secundum amorem se agnoscunt, ac ita se consociant: hoc originem ducit ex societatibus angelicis, in quibus se amant, se agnoscunt, & se consociant, secundum bonorum similitudines & proximitates; & quod mirum, qui se nusquam prius viderant, si in simili bono sunt, cum conveniunt, est sicut se ab infantia viderint: ex hac origine est, quod bona & vera se secundum
cœli.

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 283

cœli formam jungant apud hominem, & faciant instar cœli in illo: sed hæc a Domino, tam in cœlo quam in homine angelo, hoc est, in homine qui regeneratur & fit angelus.

9080. Secundum iudicium hoc fiet ei, quod significet quod similis pœna, constat absque explicatione.

9081. Si servum cornuferierit bos, vel ancillam, quod significet si affectio mali destruxerit verum aut bonum in naturali, constat ex significatione servi, quod sit verum in naturali, de qua n: 3019. 3020. 5305. 7998; ex significatione ancillæ, quod sit affectio veri ibi, de qua n: 1895. 2567. 3835. 3849. 8993. 8994; & ex significatione cornuferire, quod sit destruere. Cornuferire in Verbo dicitur de destructione falsi per potentiam veri, & in opposito sensu de destructione veri per potentiam falsi; & hoc ex causa, quia per cornu significatur potentia veri ex bono & falsi ex malo, n: 2832, ut apud Ezechielem “Latere & humero impellitis, & cornibus vestris feritis omnes infirmatas” xxxiv: 21, ibi de illis qui omni vi & potentia destruunt vera & bona Ecclesiæ per ratiocinia fallacia ex sensualibus; latere & humero impellere est omni vi & potentia, n: 1085. 4931 ad 4937; inde patet cur dicitur cornu ferire apud Moschen “Primogenito bovis ejus, honos illi, & cornua monocerotis cornua ejus, his populos feriet una ad fines terræ” Deut: xxxiii: 17, hoc in prophetico Moschis de Josepho, in quo per Josephum in sensu interno intelligitur Dominus quoad Divinum spirituale, & in sensu repræsentativo Ipsius Regnum spirituale; cornua monocerotis sunt quæ potentia ex bono & vero fidei; populos ferire est falsa destruere per vera; ad fines terræ est ab undequaque ubi Ecclesia. Apud Davidem “Tu ipse Rex meus Deus, per Te hostes nostros cornuferiemus” Psalm. xlv: 6, hostes cornuferire, est quoque ibi falso per potentiam veri & boni fidei destruere: quis non videre potest, quod in illis locis non dictum fuisset cornuferire, cum ab hominibus, nisi ex significatione cornu, quod sit potentia.

9082. Argentum triginta siclorum dabit Dominus ejus, quod significet quod internus homo id ad plenum restituet, constat ex significatione argenti triginta siclorum, quod sit restitutio damni ad plenum per verum; argentum enim est verum ex bono, n: 1551. 2954. 5658. 6112. 6914. 6917. 7999. 8932, triginta sunt plenum, n: 5335. 7984; & dominus qui restituet, est internus homo, n: 9069, ita vera fidei ex verbo, nam illa faciunt vitam interni hominis.

9083. Et bos lapidabitur, quod significet pœnam destructi veri & boni in naturali, constat ex significatione lapidari, quod sit pœna destructi veri & boni fidei, de qua n: 8156. 7456. 8575. 8799; quod sit in naturali, est quia bos lapidaretur, per quem affectio mali in naturali, quæ destruxit, significatur.

9084. Et cum aperuerit vir foveam, quod significet si quis falsum ab altero acceperit, constat ex significatione foveæ, quod sit falsum, de qua n: 4728. 4749. 5038; & ex significatione aperire, cum de falso, quod sit accipere.

cipere, hic ab altero, quia sequitur, *vel cum foderit vir foveam*, quod est accipere seu fingere a semet.

8085. Vel cum foderit vir foveam, quod significet si vel ipse finxerit, constat ex significatione foveæ, quod sit falsum; & ex significatione fodere, quod sit accipere a se, seu fingere, de quibus mox supra n: 9084.

9086. Et ceciderit illuc bos vel asinus, quod significet quod pervertit bonum aut verum in naturali, constat ex significatione cadere, quod sit pervertere, de qua sequitur; ex significatione bovis, quod sit affectio mali in naturali, ita malum ibi, de qua supra n: 9065; & ex significatione asini, quod sit verum in naturali, de qua n: 2781. 5492. 5741. 7024. 8078. Quod cadere in foveam, cum dicitur de bono & vero in naturali, quæ significantur per bovem & asinum, sit pervertere, patet ex illis quæ in Versu sequente continentur, ibi enim agitur de emendatione per verum, quod fieri potest cum bonis & veris perversis, non autem cum illis extinctis; nam cum bonum aut verum pervertitur, usque manet, sed perversè explicatum; cadere etiam est labi per errorem. Quia hoc significatum est per cadere in foveam, ideo dictum est a Domino "*Cujus vestrum asinus aut bos in puteum cadit, quem non statim extrahitis in die sabbathi*" Luc: xiv: 5; hoc dictum est a Domino, cum hydropicum in die sabbathi sanavit; dies sabbathi erat sanctissimus in illa Ecclesia, quia significabat conjugium cœleste, quod est conjunctio boni & veri ex Domino, n: 8495. 8510; inde sanationes a Domino fiebant in die sabbathi, nam sanatio involvebat sanationem vitæ spiritualis; & morbus hydropicus veri & boni persionem; ita sanatio veri perversi emendationem & restitutionem; nam omnia miracula Domini involvebant & significabant status Ecclesiæ, n: 8360, quemadmodum in genere omnia miracula Divina, n: 7337: inde nunc est, quod a Domino dictum "*Cujus vestrum asinus aut bos in puteum cadit, quem non statim extrahitis in die sabbathi;*" per quæ in sensu spirituali id quod dictum est, significabatur; nam quicquid Dominus loquutus est, ex Divino loquutus est, & cum ex Divino, singulis sensus internus inest, n: 9049. 9063. fin: per puterum ibi simile significatur quod per foveam, nempe falsum, n: 1688. Et quia fovea est falsum, ideo quoque Dominus, cum de falsis Ecclesiæ loquutus est, dixit "*Quando cæcus cæcum ducit, ambo in foveam cadunt*" Matth: xv: 14, cæcus est qui in erroneis, cadere in foveam est pervertere verum; hæc comparative dicta sunt, sed omnes comparationes in Verbo ex significativis sumtæ sunt, n: 3576. 8989. Qui credunt quod Sanctum Divinum, quod in Verbo, non alius reconditum lateat, quam in sensu qui apparet in litera, is in his & in reliquis Verbi non aliunde videt sanctum quam ex fide quod omnia quæ ibi Divinitus inspirata sint; & quod inexplicabilia ibi sint arcana soli Deo nota; at qui in hac fide non sunt, Verbum contempnunt, solum ob stylum ad apparentiam magis humilem, quam est stylus qui ad genium mundi applicatus est, qualis est apud plures scriptores antiquos & hodiernos: at sciant, quod sanctum Divinum lateat in omnibus & singulis Verbi, sed consistat in eo, quod omnia & singula agant de Domino, de Ipsius Regno & Ecclesia; hæc

CAPUT VIGESIMUM PRIMUM. 285

hæc sanctissima sunt, quia sunt Divina a Domino, in quibus sic est vita æterna secundum Domini verba apud Johannem “*Verba quæ Ego loquor vobis, spiritus sunt & vita sunt*” vi: 73; sed sanctissima illa Divina patent coram angelis in cœlo, quia hi non capiunt Verbum naturaliter secundum sensum literalem, sed spiritualiter secundum sensum internum; secundum hunc sensum etiam homines caperent Verbum, si angelicam vitam viverent, nempe vitam fidei & amoris: quæ in sensu interno Verbi continentur, nec aliud sunt, quam quæ genuina doctrina Ecclesiæ docet; genuina doctrina Ecclesiæ docet Dominum, fidem in ipsum, amorem in ipsum, & amorem boni quod ab Ipso; hic amor est charitas erga proximum, n: 6709. 6710. 8123; qui hanc vitam vivunt, illustrantur a Domino, & vident sancta Verbi; & nullatenus alii; videatur Præfatio ad Cap: xviii Genes:

9087. Dominus foveæ rependet, quod significet quod is apud quem falsum, emendabit, constat ex significatione domini foveæ, quod sit apud quem falsum, fovea enim est falsum, n: 9084. 9086, & ex significatione rependere, quod sit emendare; quod rependere sit emendare, est quia multa significat emendationem, n: 9045, & argentum quod penderet, significat verum, per quod emendatio, de quo sequitur.

9088. Argentum reddet domino ejus, quod significet quod per verum apud illum cuius bonum aut verum in naturali perversum est, constat ex significatione argenti, quod sit verum, de qua n: 1551. 2048. 5658. 6112. 6914. 6917. 7999, & quod dare argentum sit redimere per verum, n: 2954; & ex significatione domini ejus, nempe cuius bos vel asinus cecidit in foveam, quod sit is cuius bonum aut verum in naturali perversum est, bos enim est bonum in naturali, & asinus est verum ibi, n: 9085 & cadere in foveam est illa pervertere, n: 9086. Cum hoc ita se habet; si bonum aut verum per falsum pervertitur, tunc perversum est emendandum per verum, intra Ecclesiam per verum ex Verbo, seu ex doctrina quæ ex Verbo; causa quod ita erit, est quia verum docet quid malum & quid falsum, & sic homo illa videt & agnoscit, & cum videt & agnoscit, tunc emendari potest; nam Dominus influit in illa apud hominem, quæ homo scit, non autem in illa quæ non scit; quapropter nec emendat malum aut falsum priusquam homo instructus est quod sit malum aut falsum: inde est, quod qui pœnitentiam agent, mala sua videbunt & agnoscent, & sic vitam veri vivent, n: 8388 ad 8392: similiter se habet cum purificationibus a malis amorum sui & mundi; purificationes ab illis amoribus nequaquam fieri possunt quam per vera fidei, quia hæc docent quod ab amoribus illis omnes concupiscentiæ: inde erat quod circumcisio apud gentem Israeliticam & Judaicam fiebat per cultrum petrae; circumcisio enim significabat purificationem a spurcis illis amoribus, & culter petrae, per quem fiebat, significabat verum fidei, n: 2769 med: 7044. Per vera fidei etiam homo regeneratur, n: 8635 ad 8640. 8772: hoc per Lavationes, per quas olim mundabantur, significatum est; & idem quoque hodie per aquas baptismi; aquæ enim significant vera fidei, per quæ mala remonentur, n: 739. 2702. 3058. 3424. 4976. 7307. 8568; & Baptismus significat

ficat regenerationem, n : 4255. 5120 fin. Ex his patet, quam false cogitant, qui credunt mala seu peccata apud hominem abstergi, sicut sordes corpori abluuntur per aquas ; & quod mundati fuerint quoad interiora qui secundum statuta Ecclesiæ olim lavabantur per aquas ; ut & quod salventur hodie per quod baptizentur ; cum tamen lavationes olim modo repræsentabant mundationem interiorum, & baptizatio significat regenerationem, aquæ ibi sunt vera fidei per quæ homo mundatur & regeneratur, nam per illa remonentur mala : baptismus est pro illis qui intra Ecclesiam sunt, quia his est Verbum, ubi vera fidei, per quæ homo regeneratur.

9089. Et mortuum erit sibi, quod significet quod malum aut falsum illi mansurum, constat ex significatione mortui, cum dicitur de bono aut vero in naturali, quod significatur per bovem aut asinum, quod sit malum, aut falsum ; nam cum bonum moritur succedit malum, & cum verum moritur succedit falsum ; quia mortuum est malum & falsum, ideo mortui dicuntur qui volunt malum & credunt falsum, n : 7194 ; & ex significatione esse sibi, quod sit manere apud illum. Cum his ita se habet ; si quis per falsum destruit bonum aut verum apud se aut apud alios, is ex malo id facit, ita ex voluntario per intellectualem, nam omne malum est voluntarii & omne falsum est intellectualis ; quod per utrumque fit, hoc remanet, nam imbuunt omne vitæ hominis ; aliter si malum exit ex voluntario & non simul ex intellectuali, n : 9009 : inde patet, unde est quod statutum sit, quod mortuum erit illi.

9090. Et cum plaga affecerit bos viri bovem focii, quod significet duo vera, quorum affectiones diversæ sunt, & unius læserit alterius, constat ex significatione plaga afficere, quod sit læsio veri, de qua supra n : 9057 ; ex significatione bovis, quod sit affectio boni, & in opposito sensu affectio mali in naturali, de qua etiam supra n : 9065 ; & ex significatione viri, quod sit verum, de qua n : 9034 ; inde per virum & socium significantur duo vera ; quod affectiones diversæ sint quæ significantur, est quia sunt boves, per quos affectiones significantur, qui se lædunt ; nam quæ diversa sunt, se lædunt, non autem quæ non diversa. Qui non scit, quomodo cum repræsentativis & correspondentiis se habet, mirari potest, quod bos possit significare affectionem boni aut mali apud hominem, quia est bestia : sed sciat, quod omnes bestię significant talia quæ alicujus affectionis aut inclinationis sunt ; in spiritali mundo hoc notissimum est ; apparent enim ibi frequenter bestię varii generis, sicut boves, juvenci, vaccæ, equi, muli, asini, oves, capræ, hædi, agni, tum bestię malæ, ut tigrides, pantheræ, ursi, canes, fues, serpentes ; & quoque bestię, quæ in tellure nullibi conspiciuntur, præter etiam aves varii generis. Quod talia ibi appareant, excedit fidem apud illos qui credunt nihil esse quod non oculis corporeis vident ; sed iidem nec credunt, quod aliqui spiritus aut angeli sint, minus quod appareant sibi ut homines, se mutuo videant, inter se loquantur, se tangant ; causa est, quia tam sensuales ac corporei sunt, ut credant modo corpora vivere ; inde est, quod, ut dictum, talia excedant fidem apud illos : sed non modo millies mihi visa sunt, verum etiam instructus sum de animalibus visis, unde sunt, & quid significant ; ita quoque quod affectiones boni
in

in naturali, cum in forma animali sistuntur videndæ, appareant ut boves mites, & affectiones mali ut boves immites; & quod reliquæ affectiones in aliorum animalium formis: inde est, quod bestię varii generis significant apud hominem talia quibus correspondent: sed de his videantur quæ prius ostensa sunt n: 142. 143. 246. 714. 715. 716. 719. 1823. 2179. 2180. 2781. 2805. 2807. 2830. 3218. 3519. 5198. 7523.

9091. Et moriatur, quod significet adeo ut pereat affectio bona, constat ex significatione mori, quod sit perire; & ex significatione bovis, qui mortuus a plaga, quæ affectus est a bove altero, quod sit affectio bona, de qua mox supra n: 9090.

9092. Et vendent bovem vivum quod significet quod affectio unius, quæ læserat alterius, abalienabitur, constat ex significatione vendere quod sit abalienare, de qua n: 4098. 4752. 4758. 5886; & ex significatione bovis vivi, quod sit veri affectio quæ læserat affectionem veri alterius, de qua supra n: 5090.

9393. Et dividunt argentum ejus, quod significet quod verum ejus dissipetur, constat ex significatione dividere, quod sit exterminare & dissipare, de qua n: 6360. 6361; & ex significatione argenti, quod sit verum, de qua n: 1551. 2048. 5658. 6112. 6914. 6917. 7999. Quod dividere sit dissipare, est quia quæ consociata sunt, si dividuntur, etiam disperguntur; sicut qui dividit animum seu mentem suam, is destruit illam; mens enim hominis consociata est a binis, una pars ejus vocatur intellectus, altera vocatur voluntas, qui dividit binas illas partes, is dispergit illa quæ unius partis sunt, nam una vivet ex altera, inde perit etiam altera; similiter qui dividit verum a bono, seu quod idem, fidem a charitate; qui hoc facit, perdit utrumque: verbo, omnia, quæ unum erunt, si dividuntur, pereunt. Hæc divisio intelligitur per Domini verba apud Lucam "Nullus servire potest duobus Dominis, aut unum odio habebit & alterum amabit; aut unum præferet & alterum contemnet; non potestis Deo servire & mammonæ" xvi: 13; hoc est per fidem servire Domino, & per amorem mundo, ita agnoscere verum, & facere malum; qui hoc facit, mentem habet divisam, inde ejus destructio. Ex his patet, unde est, quod dividere sit dissipari; quod etiam constat apud Matthæum "Veniet Dominus servi hujus in die quo non expectat, & in hora qua non novit, & dividet eum, & partem ejus cum hypocritis ponet" xxiv: 51; dividere ibi est separare & remove a bonis & malis, n: 4424, ita dissipare. Apud Moschen "Maledicta ira illorum, quia vehemens, & exscandescencia illorum quia dura; dividam illos in Jacobo, & dispergam illos in Israele" Genes: xlix: 7, hæc in Prophetico Israelis de Schimeone & Levi; per Schimeonem & Levin ibi repræsentantur illi qui in fide separata a charitate sunt, n: 6352; per Jacobum & Israelem Ecclesia externa & interna, & quoque externus & internus homo, n: 4286. 4598. 5973. 6360. 6361; dividere illos in Jacobo est exterminare illos ab Ecclesia externa, & dispergere in Israele, est ab Ecclesia interna, ita dissipare bona & vera Ecclesiæ apud illos. Quod dividere id sit, etiam patet a verbis scriptis

in pariete, cum Rex Babelis Beltschazar una cum magnatibus, uxoribus & pellicibus, bibebat vinum ex vasis auri & argenti Templi Hierosolymitani; scriptum fuit "Numeratus, numeratus, appensus, & *divisus*" ubi *divisus* est separatus a Regno" Dan: v: 2. 3. 4. 25. 28; ibi quomodo omnia eo tempore fuerunt repræsentativa, patet; describitur ibi prophanatio boni & veri, quæ per Babelem significatur, quod Babel sit prophanatio videatur n: 1182. 1283. 1295. 1304 ad 1308. 1321. 1322. 1326; vasa auri & argenti sunt bona amoris & vera fidei a Domino, n: 1551. 1552. 5658. 6914. 6917; prophanatio significatur per bibere ex illis, & tunc laudare deos auri, argenti, æris, ferri, ligni & lapidis, ut legitur ibi Versu 4, quæ sunt mala & falsa in serie, n: 4402 fin: 3544. 7873. 8941; per Templum Hierosolymitanum, unde vasa, in supremo sensu significatur Dominus, in sensu repræsentativo Ipsius Regnum & Ecclesia, n: 3720; Regnum Beltschazaris divisum significabat dissipationem boni & veri, & quod ipse ea nocte occisus esset significabat privationem vitæ veri & boni, ita damnationem; dividi enim est dissipari; rex est verum boni, n: 1672. 2015. 2069. 3009. 3670. 4575. 4581. 4966. 5044. 5068. 6148; simile significat regnum, n: 1672. 2547. 4691; occidi est privari vita veri & boni, n: 8607. 6767. 8902, & nox in qua occisus, est status mali & falsi, n: 2353. 7776. 7851. 7870. 7947; inde patet, quod omnia ibi repræsentativa fuerint. Legitur apud Davidem "*Diviserunt vestes meas sibi*, & super vestimentum meum jecerunt sortem" Psalm: xxii: 19; & apud Matthæum "*Diviserunt Vestes*, jacentes sortem, ut impleretur quod dictum est per prophetam" xxvii: 35; tum apud Johannem "Milites acceperunt vestimenta, & fecerunt quatuor partes; & tunicam; erat tunica inconsuta, desuper texta per totum; dixerunt de illa, *ne dividamus illam*, sed fortiamur de illa, cujus sit, ut scriptura impleretur" xix: 23. 24; qui hæc legit, & nihil de sensu interno Verbi novit, non scit quod aliquid arcani in his lateat, cum tamen in singulis est arcanum Divinum; arcanum erat, quod Divina Vera dissipata fuerunt a Judæis, nam Dominus erat, Divinum Verum, inde Ipse vocatur Verbum. Joh: i: 1. seq: Verbum est Divinum Verum; Vestes Ipsius repræsentabant vera in externa forma, & tunica in interna; divisio vestium repræsentabat dissipationem verorum fidei a Judæis; quod vestes sint vera in externa forma, videatur n: 2576. 5248. 5954. 6918; & quod tunica sit verum in interna forma n: 4677; Vera in externa forma sunt qualia sunt Verbi in sensu literali, at vera in interna forma sunt qualia sunt Verbi in sensu spirituali; divisio vestium in quatuor partes significabat dissipationem totalem, similiter ac *divisio* apud Sachariam, Cap: xiv: 4, & alibi; pariter *divisio in duas partes*, ut legitur de Velo Templi, Matth: xxvii: 51. Marc: xv: 38: *discissio petrarum* etiam tunc, Matth: xxvii: 51, repræsentabat dissipationem omnium fidei, petra enim est Dominus quoad fidem, ac inde est fides a Domino.

9094. Et etiam mortuum dividit, quod significet quod etiam affectio lædens, constat ex significatione mortui, quod sit malum ac falsum, de qua supra n: 8908, inde per bovem mortuum significatur affectio mali ac falsi in naturali.

naturali, ita affectio lædens, nam malum per falsum lædit; & ex significatione dividere, quod sit dissipare, ut supra n: 9093. Quomodo cum quæ in hoc Versu in sensu interno continentur, se habet, ægre ad captum potest explicari; sunt talia quæ ab angelis comprehendi possunt, & modo aliquo ab hominibus; nam Angeli vident arcana Verbi in luce quæ a Domino, in qua innumerabilia sistuntur videnda, quæ non cadunt in voces loquelæ, & ne quidem in ideas cogitationis apud homines quamdiu in corpore vivunt; causa est, quia apud homines lux cœli influit in lucem mundi, & sic in talia ibi quæ lucem cœli vel exstinguunt, vel rejiciunt, vel obtenebrant & sic hebetant; curæ mundi ac corporis sunt talia, imprimis quæ ex amoribus sui & mundi fluunt; inde est, quod quæ sapientiæ Angelicæ sunt quoad plurimam partem sint inenuntiabilia, & quoque incomprehensibilia: sed usque in talem sapientiam venit homo post corporis rejectionem, hoc est, post mortem, sed modo is homo qui vitam fidei & charitatis a Domino in mundo receperat; nam facultas recipiendi illam sapientiam inest bono fidei & charitatis: quod ineffabilia sint, quæ Angeli in luce cœli vident & cogitant, a multa experientia etiam scire datum est, nam cum elevatus sum in lucem illam, visus sum mihi intelligere omnia illa, quæ ibi Angeli loquuti sunt, at cum abinde in lucem externi seu naturalis hominis demissus sum, & in hac luce vellem recolligere illa quæ ibi audiui, non potui illa per voces exprimere, & ne quidem per ideas cogitationis comprehendere, nisi pauca, & hæc pauca quoque in obscuro: ex quibus patet, quod quæ in cœlo videntur & audiuntur, sint talia quæ nusquam oculus vidit, nec auris audivit. Talia sunt, quæ in sensu interno Verbi intime latent. Similiter se habet cum iis quæ in sensu interno in hoc Versu & sequente continentur: quæ ibi sunt, & ad captum explicari possunt, sunt hæc; Omnia Vera apud hominem vitam habent ex affectionibus quæ amoris alicujus; Verum absque vita inde, est sicut sonus ex ore effluens absque idea, aut sicut sonus automati; inde patet, quod vita intellectus hominis sit a vita voluntatis ejus, proinde vita veri ex vita boni; nam verum se refert ad intellectum & bonum ad voluntatem: si ergo duo vera sunt, quæ non vivunt ab eadem affectione communi, sed a diversis, illa non possunt aliter quam dissipari, nam collidunt inter se; & cum vera dissipantur, etiam affectiones illorum dissipantur; est enim communis affectio, sub qua omnia vera apud hominem consociantur; communis illa affectio est bonum: hæc sunt quæ dici possunt de illis quæ in interno sensu significantur per boves duorum virorum, quorum unus plaga afficit alterum, ut moriatur; & quod tunc bos vivus vendetur, & dividetur argentum, & quoque bos mortuus. Quis non scit qui ab Ecclesia, quod in omnibus & singulis Verbi sint Divina; sed quis Divina potest videre in his legibus de bovis & asinis cadentibus in foveam, & de bovis cornuferientibus, si solum quoad sensum literæ inspiciuntur & explicantur; sed tunc Divina sunt, etiam in sensu literæ, si simul quoad sensum internum inspiciuntur & explicantur; nam in eo sensu agunt omnia & singula Verbi de Domino, de Ipsius Regno & Ecclesia; ita de Divinis: ut enim aliquid Divinum & sanctum sit, de Divinis & sanctis agat;

res de qua agitur, id facit: mundana & forensia, qualia sunt judicia, statuta, & leges a Domino e monte Sinai promulgata, quæ in hoc Capite sequentibus Exodi continentur, Divina & sancta sunt per Inspirationem, sed inspiratio non est dictatio, sed est influxus ex Divino; quod influit ex Divino, hoc transit per cælum, & ibi est coeleste ac spirituale; at cum venit in mundum fit mundanum, in quo intus illa sunt: inde patet, unde Divinum & ubi Divinum est, in Verbo; & quid inspiratio.

9095. Vel notum quod bos cornupeta ille ab heri nudius tertius, quod significet notum prius quod talis affectio fuerit, constat ex significatione notum seu testatum esse, quod sit transivisse in intellectuale, ut supra n: 9071, nam quod illuc ex voluntario transit, id sit notum; & ex significatione quod bos cornupeta fuerit ab heri nudius tertius, quod sit quod talis affectio prius fuerit, ut etiam supra n: 9070.

9096. Et non custodiverit eum Dominus ejus, quod significet & si non in vinculis tenuerit, constat ex significatione custodire, quod sit in vinculis tenere, nempe affectionem mali in naturali, quæ alioquin læsura esset verum fidei; quod sit in vinculis tenere, est quia per notum fieri significatur transire in intellectuale, n: 9095; ac intellectuale est quod videt malum, quod videtur hoc coerceri & in vinculis teneri potest, non ab intellectuali, sed per intellectuale a Domino; nam Dominus influit in illa apud hominem quæ ei nota sunt, non autem in illa quæ ei ignota. Per tenere in vinculis intelligitur inhibere & coercere; vincula in spiritali sensu non aliud sunt quam affectiones quæ amoris, nam illæ sunt quæ hominem ducunt, & quæ eum coercent: si affectiones mali eum ducunt, erunt affectiones veri ex bono quæ eum coercebunt: Vincula interna apud hominem sunt affectiones veri & boni, hæ etiam vocantur vincula conscientie; vincula autem externa sunt affectiones amoris sui ac mundi, nam hæ ducunt hominem in externis; hæ si descendunt ex vinculis internis, quæ sunt affectiones veri & boni, sunt bonæ, nam tunc homo se & mundum amat non propter se & mundum, sed propter usus bonos ex se & mundo, n: 7819. 7820. 7995; at si non descendunt inde, sunt malæ, & vocantur cupiditates, nam tunc amat homo se propter se, & mundum propter mundum. Ex his sciri potest, quid intelligitur per vincula interna & vincula externa, quorum mentio frequens facta est. Sed vincula ita dicta non sunt vincula nisi relative ad opposita; qui enim ex affectione quæ amoris boni aliquid agit, is ex libero agit; sed qui ex affectione quæ amoris mali, is sibi apparet ex libero agere, sed non agit ex libero quia ex cupiditatibus quæ ab inferno; is solum liber est, qui in affectione boni est, quia is ducitur a Domino; quod etiam Dominus docet apud Johannem "Si vos manseritis in verbo meo, vere discipuli mei estis; & cognoscetis veritatem, & veritas liberos faciet vos: omnis faciens peccatum, servus est peccati: si Filius vos liberos fecerit, vere liberi eritis" VIII: 31. 32. 34. 36; quod liberum sit duci a Domino, & servum duci a cupiditatibus quæ ab inferno, videatur n: 892. 905. 2870 ad 2893. 6205. 6477. 8209; Dominus enim indit affectiones pro bono, & aversionem pro malo, inde est ei liberum facere bonum, & prorsus servum facere malum; qui

qui credit quod libertas Christiana ulterius se extendat maxime errat.

9097. Rependendo rependet bovem pro bove, quod significet restitutionem ad integrum, constat ex significatione rependere, quod sit restituere; ad integrum significatur per rependendo rependere; & ex significatione bovis, quod sit affectio in naturali, de qua supra n: 9065.

Et mortuus erit sibi, quod significet pro affectione lædente, constat ex significatione bovis, quod sit mali affectio, per mortuum enim significatur malum & falsum, secundum ea quæ supra n: 9089. Quomodo cum his, quæ in sensu interno in hoc Versu continentur, se habeat, concludi potest ex illis quæ supra n: 9094, explicata sunt.

9098. Vers: 37. *Cum furatus fuerit vir bovem aut pecudem, & mactaverit illud, vel vendiderit illud, quinque boves rependet pro bove, & quatuor pecudes pro pecude.* Cum furatus fuerit vir bovem vel pecudem, significat qui aufert alicui ejus bonum exterius & interius: & mactaverit illud, significat id extinxerit: vel vendiderit illud, significat si vel id abalienaverit: quinque boves rependet pro bove, significat pœnam correspondentem ad multum; & quatuor pecudes pro pecude, significat pœnam correspondentem ad plenum.

9009. Cum furatus fuerit vir bovem vel pecudem, quod significet qui aufert alicui ejus bonum exterius aut interius, constat ex significatione furari, quod sit auferre alicui ejus bona spiritualia, de qua n: 5135. 8906; ex significatione bovis, quod sit affectio boni in naturali, ita bonum exterius, de qua n: 2180. 2566. 2781. 2830. 5913. 8937; & ex significatione pecudis, quod sit bonum interius; nam quæ gregis sunt, significant illa quæ boni interioris sunt, & quæ armenti quæ boni exterioris, n: 2566. 5913. 6048. 8937.

9100. Et mactaverit illud, quod significet id extinxerit, constat absque explicatione.

9101. Vel vendiderit illud, quod significet si vel id abalienaverit, constat ex significatione vendere, quod sit abalienare, de qua n: 4098. 4762. 4758. 5886. 6143.

9102. Quinque boves rependet pro bove, quod significet pœnam correspondentem ad multum, constat ex significatione quinque, quod sit aliquid, de qua n: 4638. 5291; & quoque multum n: 5708. 5956; & ex significatione rependere, quod sit emendatio, n: 9087, & quod sit restitutio n: 9097; quod quoque sit pœna, est quia cum bonum abalienatum emendandum vel restituendum est, homo dura patitur, nam vel relinquitur suo malo, ita quoque pœnæ mali, nam malum secum habet pœnam, n: 8214, vel mittitur in tentationes, per quas malum domatur ac removetur, quæ sunt pœna, quæ significatur hic per rependere; quod sit pœna correspondens, est quia malum pœnæ & malum culpæ correspondent, n: 1857. 6559. 8214.

9103. Et quatuor pecudes pro pecude, quod significet etiam pœnam correspondentem ad plenum, constat ex significatione quatuor, quod sit conjunctio; quatuor enim simile significat ac duo, quia illa numerus ex hoc exsurgit, est enim

enim duplum ejus ; quod duo sint conjunctio, videatur n : 5194. 8423, & inde quoque quatuor, n : 1686. 8877 : quod illi numeri etiam sint ad plenum, inde sequitur, nam conjunctum est plenum ; & ex significatione pecudis, quod sit bonum interius, de qua nunc supra n : 9100 ; pœna correspondens significatur per rependere, nempe quatuor pecudes pro pecude, n : 9102 : bonum interius est quod vocatur charitas in interiori homine, & bonum exterius est charitas in exteriori ; hoc bonum ab illo vivet, nam bonum charitatis in interiori homine est bonum vitæ spiritualis, & bonum charitatis in exteriori, est bonum vitæ naturalis inde ; hoc bonum ad sensationem hominis venit ut jucundum, illud autem non ad sensationem venit, sed ad perceptionem quod ita esse debeat, & facit animum contentum ; in altera vita etiam hoc ad sensationem venit. Causa quod quinque boves rependerentur pro bove, & quatuor pecudes pro pecude, a nemine sciri potest, nisi sciatur quid furtum in spirituali sensu, tum quid bos & pecus ; quid illa sunt, explicatum est, nempe quod sit boni exterioris & interioris ablatio, & abalienatio ; ablatio fit per malum, & abalienatio per falsum ; inde pœna ac restitutio illorum significantur per quinque & quatuor ; quod omnes numeri in Verbo significant res, videatur n : 575. 647. 648. 755. 813. 1963. 1988. 2075. 2252. 3252. 4264. 4495. 4670. 5265. 6175 ; hic res quæ involvunt restitutionem, nempe numerus quinque restitutionem boni exterioris ad multum, & numerus quatuor restitutionem boni interioris ad plenum : quod bonum interius fit restituendum ad plenum, est quia id bonum facit vitam spirituales hominis ; & nisi vita spiritualis restituatur ad plenum, non potest bonum exterius, quod facit vitam naturalem, restitui, nam hæc vita per illam restituitur ; ut constare potest a regeneratione hominis ; quod externus homo regeneretur per internum, videatur n : 9043. 9046. 9061 ; sed bonum in externo seu naturali non potest restitui ad plenum, quia ibi manet plaga ut cicatrix quæ occalescit : hæc sunt quæ numeri illi involvunt. Paucis adhuc dicetur de restitutione boni exterioris, quod facit naturalem vitam hominis, a bono interiori quod facit spirituales vitam ejus ; naturale hominis videt res in luce mundi, quæ lux vocatur lumen naturale ; homo comparat sibi id lumen per objecta, quæ per visum & per auditum intrant, ita per objecta quæ ex mundo ; sic videt illa homo intus in se, pœne sicut videt illa oculus : objecta, quæ per illos sensus intrant, apparent ei primum sicut volupe & jucundum, postea distinguit homo infans inter jucunda unde discit discernere, & hoc per gradus exquisitius : cum lux e coelo influit in hæc, tunc incipit homo spiritualiter illa videre, & primum discernere inter utilia & non utilia, inde inchoat perspicere verum, nam quod ei utile est, hoc ei est verum, & quod inutile non verum : hæc perspectio crescit secundum influxum lucis cœli, usque tandem ut discernat non modo inter vera, sed etiam inter vera in his veris ; & hoc lucidius, quo melius aperitur communicatio inter internum & externum hominem ; nam lux cœli influit per internum hominem in externum a Domino : inde nunc est homini perceptio ; sed tamen non usque perceptio spiritualis ; hæc perceptio non existit a veris naturalibus, sed a veris spiritualibus ; vera spiritualia sunt quæ

quæ vocantur vera fidei: quod perceptio spiritualis ex his veris existat, est quia lux cœli est Divinum Verum procedens a Domino, & id lucet ut lux coram oculis angelorum, & quoque lucet in intellectu illorum, & dat illis intelligentiam & sapientiam, sed cum varietate secundum receptionem ejus in bono; quapropter cognitiones spiritualium erunt apud hominem in ejus naturali, ut perceptio spiritualis existat; & cognitiones spiritualium erunt ex revelatione: cum lux cœli in illas influit, in propria influit, nam, ut dictum est, lux illa est Divinum Verum procedens a Domino, videatur n: 1053. 3521 ad 1533. 1619 ad 1632. 2776. 3138. 3167. 3195. 3222. 3223. 3341. 3636. 3643. 4180. 4302. 4408. 4415. 4527. 5400. 6032. 6313. 6608; inde homini est intelligentia & sapientia in talibus quæ vitæ æternæ sunt, quæ crescunt secundum receptionem lucis illius, hoc est, veritatum fidei, in bono; bonum est charitas. Quod naturalis seu externus homo regeneretur, & quoque emendetur & restituatur per internum, ex jam dictis constare potest; nam quæ in externo seu naturali homine sunt, vivunt ex luce cœli; hæc enim lux est viva, quia procedit a Domino, qui est ipsa vita; non autem vivunt ex luce naturali, nam hæc lux est in se mortua; ut ergo ea, quæ in hac luce sunt, vivant, erit influxus lucis vivæ per internum hominem a Domino; is influxus se accommodat secundum cognitiones veri analogas & correspondentes in naturali, & secundum obsequia ibi. Inde patet, quod externum seu naturale hominis regenerandum sit per internum ejus: similiter bonum in naturali ablatum & abalienatum est emendandum ac restituendum.

Continuatio de Spiritibus & Incolis Planetæ Saturni.

9104. **Q**UIDAM ex spiritibus hujus Telluris transibant ad spiritus telluris Saturni, qui, ut supra dictum, ad insignem distantiam absunt, nam apparent ad finem mundi nostri solaris; transitus fit momento, nam distantie in altera vita sunt apparentie ex diversitate statuum vitæ, n: 2625. 2837. 3356. 3387. 3404. 4321. 4882. 5606. 7381; & conjunctio fit per statum desiderii loquendi cum altero; inde est, quod in altera vita conveniant, qui in aliqua conjuncture vel per amorem, vel per amicitiam, vel per venerationem, in mundo fuerunt, quando id desiderant; sed disjunguntur dein secundum dissimilitudines status vitæ.

9105.

9105. Postquam spiritus telluris Saturni loquuti sunt cum spiritibus nostræ telluris, loquuti sunt mecum inde per spiritus intermedios, & dicebant, quod mirentur, quod toties ad eos venirent spiritus ab hac tellure, qui eos quærent, quem Deum colunt; cumque animadvertunt, quod spiritus hujus telluris talia quærant, respondent quod insaniant, nam major insania non potest esse quam quærere quem Deum aliquis colit, cum tamen Unicus est Deus omnibus in Universo; & quod adhuc magis insaniant in eo, quod nesciant Dominum esse Unicum Deum, & quod is regat universum cælum, & inde universum mundum; nam qui regit cælum etiam regit mundum, quia mundus regitur per cælum.

9106. Dixerunt etiam, quod aliud genus Spirituum, qui turmatim vadunt, frequenter ad illos veniant, desiderantes scire quomodo res apud illos se habet; & quod variis modis eliciant ab illis quæ sciunt; de his dicebant quod non insaniant, modo in eo, quod tantum scire velint non propter alium usum quam ut sciant: postea instructi sunt quod Spiritus illi sint ex Planeta Mercurii; quod illos scientia & inde intelligentia solum delectet, non ita usus ex illis, nisi usus sint illis etiam scientia, videatur n: 6811. 7815. 6921 ad 6932. 7069 ad 7079. 7170 ad 7177.

9107. Qualiter differunt inter se spiritus nostræ telluris & spiritus telluris Saturni, a manifesta experientia scire datum est; & simul tunc, quomodo pugnant & collidunt inter se spiritualis seu internus homo ac naturalis seu externus, cum hic non fide & charitate est: Spiritus enim telluris Saturni in Maximo Homine referunt medium inter sensum spiritualem & naturalem, sed quod recedit a naturali & accedit ad spiritualem, n: 8952; spiritus autem nostræ telluris referunt sensum naturalem & corporeum; proinde hi referunt externum hominem, illi autem internum: quanta intercedit repugnantia & collisio inter illos, quando externus seu naturalis homo non recipit vitam spirituales per fidem & amorem in dominum, per hanc experientiam ostensum est.

9108. Spiritus telluris Saturni e longinquo in conspectum veniebant, & tunc aderant plures spiritus e nostra tellure; hi illis visis fiebant sicut insani, & incipiebant infestare illos, infundendo indigna de fide, & quoque de Domino; cumque in invectivis erant, etiam conjiciebant se in medium illorum; & ex insania, in qua erant, conabantur malum inferre; sed spiritus Saturni nihil timebant, quia tuti erant, & quoque in tranquillo; at illi cum in medio horum erant, incipiebant

bant ægre respirare, & inde angi; & sic ejiciebant se unus huc & alter illuc, ac disparabantur.

9109. Adstantes inde appercepiebant, qualis est Externus seu Naturalis homo separatus ab Interno, cum venit in sphaeram spiritua-lem, quæ est sphaera vitæ Interni hominis; [sphaera circumdat unumquemque, quæ effluit ex vita amoris ejus, videatur n: 1048. 1053. 1316. 1504 ad 1512. 4464. 5179 6206. fin: 7454,] quod nempe insanit: causa est; quia naturalis homo separatus a spi-rituali solum ex mundo sapit, & nihil ex cælo; & qui solum ex mundo sapit, is nihil credit nisi quod sensus capiunt, & quod credit, ex fallaciis sensuum credit, proinde ex falsis: inde est, quod spiri-tualia ei non sint aliquid, usque adeo ut vix sustineat audire spi-rituale nominari; inde quoque est, quod non capiat quid Internus homo, & inde non credat quod sit; quapropter tales insaniunt, cum tenentur in sphaera spirituali; aliter cum vivunt in mundo, tunc vel naturaliter de spiritualibus cogitant, vel avertunt aurem, hoc est, audiunt & non attendunt: quod talibus sit dolor & cecitas, cum in sphaeram spiritualement eleuantur, videatur n: 8797.

9110. Ab experientia illa etiam constabat, quod naturalis homo non possit inferre se in spiritualement, hoc est, ascendere; sed cum homo in fide est, & inde in vita spirituali, & cogitat, tunc spiritualis homo descendit, hoc est, cogitat in naturali; influxus enim datur spiritualis, hoc est, e spirituali mundo in naturalem, non autem vicissim; quod influxus phisicus sit prorsus contra ordinem, & contra naturam, ita impossibilis, videatur n: 3721. 5119. 4259. 5779. 6322. 8237: quapropter cum naturalis homo, qui separatus est ab interno, venit in sphaeram vitæ spiritualis, corripitur ille primum cecitate, dein insania, & tandem angore: inde quoque est, quod qui in inferno, non hiscant spectare ad cælum, n: 4225. 4226. 8137. 8266. 8945. 8946.

9111. Ad finem Capitis sequentis dicetur de spiritibus Lunæ; & quoque cur Dominus in nostra Tellure, & non in alia, nasci voluit.

E X O D I

CAPUT VIGESIMUM SECUNDUM.

Doctrina Charitatis.

9112. **Q**UID Conscientia, nunc dicetur: Conscientia formatur apud hominem ex religioso, in quo est, secundum receptionem ejus intus in se.

9113. Conscientia apud hominem Ecclesiæ formatur per vera fidei ex Verbo, aut ex doctrina e Verbo, secundum receptionem illorum in corde: nam cum homo scit vera fidei, & capit illa suo modo, & dein vult illa, & facit illa, tunc fit ei conscientia: receptio id corde est in voluntate, nam voluntas hominis est quæ vocatur cor.

9114. Inde est, quod qui Conscientiam habent, ex corde loquantur quæ loquuntur, & ex corde faciant quæ faciunt. Habent etiam illi mentem non divisam, nam secundum id quod credunt verum & bonum esse, faciunt, & quoque secundum id quod intelligunt: inde conscientia perfectior potest dari apud illos, qui in veris fidei illustrati sunt præ aliis, & qui in clara perceptione sunt præ aliis, quam apud illos qui minus illustrati sunt, & qui in obscura perceptione sunt.

9115. Illi Conscientiam habent, qui novam voluntatem acceperunt a Domino; ipsa illa voluntas est conscientia; quapropter facere contra conscientiam est contra voluntatem illam. Et quia bonum charitatis facit novam voluntatem, etiam bonum charitatis facit conscientiam.

9116. Quia Conscientia, ut supra n: 9113. dictum est, formatur per vera fidei, sicut etiam nova voluntas & charitas, inde quoque est, quod facere contra vera fidei sit facere contra conscientiam.

9117. Quia fides & charitas, quæ a Domino, faciunt vitam hominis spiritualem, inde quoque est, quod facere contra Conscientiam sit facere contra illam vitam.

9118. Quia nunc facere contra Conscientiam est facere contra novam voluntatem, contra charitatem, & contra vera fidei, proinde contra vitam quæ homini est a Domino, inde patet, quod homo in tranquillitate

quillitate pacis sit, ac in beatitudine interna, cum facit secundum Conscientiam; quod in tranquillitate & quoque in dolore sit, cum facit contra illam: hic dolor est qui vocatur morsus conscientiae.

9119. Est homini conscientia boni & conscientia iusti; conscientia boni est conscientia interni hominis, & conscientia iusti est conscientia externi hominis: conscientia boni est facere secundum praecepta fidei ex affectione interna; at conscientia iusti est facere secundum leges civiles & morales ex affectione externa. Qui conscientiam boni habent, illi quoque conscientiam iusti habent; at qui modo conscientiam iusti habent, illi in facultate sunt recipiendi conscientiam boni, & quoque recipiunt cum instructi.

9120. Exempla etiam illustrent quid Conscientia: qui alterius bona apud se habet, nesciente altero, & sic absque timore legis, iacturae, honoris & famae, potest lucrari illa, si usque illa alteri reddit, quia sua non sunt, is conscientiam habet; nam facit bonum propter bonum, ac iustum propter iustum. Sit quoque; qui potest venire ad dignitatem, sed videt quod alter, qui etiam ambit, patriae utilior sit, is si cedat alteri locum propter bonum patriae, is conscientiam habet. Ita in reliquis.

9121. Ex his concludi potest, quales sunt illi qui non conscientiam habent; cognoscuntur ex opposito: qui eorum propter lucrum quodcumque faciunt ut iniustum appareat iustum, ac ut malum appareat bonum, ac vice versa, illi conscientiam non habent. Qui eorum sciunt quod iniustum & malum sint cum ita faciunt, & tamen faciunt, illi non sciunt quid conscientia, & si instruuntur quid sit, non scire volunt: tales sunt qui propter se & mundum omnia agunt.

9122. Qui conscientiam non receperunt in mundo, illi conscientiam non recipere possunt in altera vita; ita non possunt salvari, quia illis non est planum, in quod influat, & per quod operetur coelum, hoc est, per coelum Dominus, & illos adducat ad se; nam Conscientia est planum & receptaculum influxus coeli; quapropter tales in altera vita consociantur illis, qui se & mundum super omnia amant; qui sunt in inferno.

C A P U T XXII.

1. **S**I in perfossione deprehensus fuerit fur, & percussus, & moriatur; non illi sanguines.
2. Si exortus fuerit sol super eo, sanguines illi; rependendo rependet; si nihil illi, & vendetur pro furto suo.
3. Si inveniundo inventum fuerit in manu illius furtum, a bove usque ad asinum, usque ad pecudem, viventes, duplum rependet.
4. Quando desolaverit vir agrum vel vineam, & immiserit jumentum suum, & desolaverit in agro alterius, ex optimo agri sui, & ex optimo vineæ suæ, rependet.
5. Quando exiverit ignis, & apprehenderit spinas, & consumatur acervus, aut seges stans, aut ager, rependendo rependet incendens incensum.
6. Quando dederit vir socio suo argentum vel vasa ad custodiendum, & furto ablatum fuerit e domo viri, si deprehensus fur, rependet duplum.
7. Si non deprehensus fur, adducetur dominus domus ad Deum, annon miserit manum suam in opus socii sui.
8. Super omni verbo prævaricationis, super bove, super asino, super pecude, super veste, super omni perduto, quod dixerit quod hoc illud; usque ad DEUM veniet verbum amborum illorum, quem condemnaverint DEUS, rependet duplum socio suo.
9. Quando dederit vir socio suo asinum, vel bovem, vel pecudem, & omnem bestiam, ad custodiendum, & moriatur aut frangatur, aut captivum abducatur, nemine vidente,
10. Juramentum JEHOVÆ erit inter ambos illos, annon miserit manum suam in opus socii sui, & sumserit dominus ejus, & non rependet.
11. Et si furando furto ablatum fuerit ab illo, rependet domino ejus.
12. Si discerpando discerptum fuerit, adducet illi testem, discerptum non rependet.
13. Et quando commodato petiverit vir ex socio, & frangatur vel moriatur, dominus ejus haud cum illo, rependendo rependet.

14 Si

14. Si dominus ejus cum illo, non rependet; si mercenarius ille, veniet in mercede sua.
15. Et quando persuaserit vir virgini, quæ non desponsata, & cubuerit cum illa, dotando dotabit illam sibi in mulierem.
16. Si renuendo renuerit pater ejus ad dandum eam illi, argentum pendet secundum dotem virginum.
17. Præstigiaticem non vivificabis.
18. Omnis cubans cum bestia, moriendo morietur.
19. Sacrificans diis, devovebitur; præterquam JEHOVÆ soli.
20. Et peregrinum non affliges, & non opprimes, quia perigrini fuistis in terra Ægypti.
21. Ullam viduam & orphanum non affligetis.
22. Si affligendo affligeris illum, quod si clamando clamaverit ad Me, audiendo audiam clamorem ejus.
23. Et exardescet ira mea, & occidam vos gladio; & fient mulieres vestræ viduæ, & filii vestri orphani.
24. Si argentum mutuo dederis populo meo egeno cum te, non eris ei sicut sænerator; non ponetis super illum usuram.
25. Si oppignerando oppigneraveris vestem socii tui, usque ad intrare solis restitues illam ei.
26. Quia illa tegumentum ejus solum, illud vestis ejus cuti ejus, in qua dormiat; & erit, quando clamaverit ad Me, & audiam, quia misericors Ego.
27. Deo non maledices, & principem in populo tuo non execraberis.
28. Primitias frumenti tui, & primitias vini tui, non tardabis; primogenitum filiorum tuorum dabis Mihi.
29. Ita facies bovi tuo, gregi tuo, septem diebus erit cum matre sua, die octavo dabis illud Mihi.
30. Et viri sanctitatis eritis Mihi; & carnem in agro discerptum non comedetis, cani projicietis eam.

C O N T E N T A.

9123. **A**gitur in sensu interno in hoc Capite de damnis vario modo illatis vero fidei & bono charitatis, ac de emendatione & restitutione illorum; ut & de ferenda ope, si exstinguuntur. Postea agitur de instructione in veris fidei; & tandem de statu vitæ hominis cum in bono charitatis est.

S E N-

S E N S U S I N T E R N U S.

9124. Vers: 1. 2. 3. **S**I in perfossione deprehensus fuerit fur, & percussus, & moriatur, non illi sanguines. Si exortus fuerit sol super eo, sanguines illi, rependendo rependet; si nihil illi, & vendetur pro furto: Si inveniendū inventum fuerit in manu illius furtum, a bove usque ad asinum, usque ad pecudem, viventes, duplum rependet. Si in perfossione deprehensus fuerit fur, significat si non appareat quod bonum aut verum auferatur: & percussus, & moriatur, significat si tunc damno afficitur usque ut extinguatur: non illi sanguines, significat non reum violentiæ illatæ: si exortus fuerit sol super eo, significat si viderit illud clare ex interiori: sanguines illi, significat reum esse: rependendo rependet, significat emendationem & restitutionem veri & boni ablati: si nihil illi, significat si non aliquid supersit: vendetur pro furto suo, significat abalienationem: si inveniendū inventum fuerit in manu illius furtum, significat si ex vero & bono supersit per quod restitui possit: a bove usque ad asinum, significat si ex bono aut vero exteriori: usque ad pecudem, significat si ex vero & bono interiori: viventes, significat quibus inest vita spiritualis: duplum rependet, significat restitutionem ad plenum.

9125. Si in perfossione deprehensus fuerit fur, quod significat si non appareat quod bonum aut verum auferatur, constat ex significatione perfossionis, quod sit patratio mali in abscondito; & cum de fure dicitur, quod sit ablatio boni aut veri per falsum ex malo ut non appareat, de qua sequitur; & ex significatione furis, quod sit qui bonum & verum aufert, de qua n: 5135. 8906. 9018. 9020; & in sensu abstracto verum aut bonum ablatum: in sensu abstracto dicitur, quia angeli, qui in sensu interno Verbi sunt, cogitant abstracte a personis, n: 5225. 5287. 5434. 8343. 8985. 9007; Verbum etiam in eo sensu res pro objectis habet, absque determinatione ad personas & ad loca. Quod perfossio sit patratio mali in abscondito, & cum de fure dicitur, quod sit ablatio boni aut veri per falsum ex malo ut non appareat, patet ex eo quod distinguatur hic inter furtum quod fit per perfossionem, & inter furtum quod fit cum sol exortus est, de quo in Versu sequente. Quod perfossio id sit, etiam constat ex locis in Verbo ubi dicitur, ut apud Jeremiam "Etiam in alis tuis inventi sunt sanguis animarum pauperum innocentium; non in perfossione inveni ea, sed super omnibus ea" 11: 34; ibi de amoribus spurcis & inde malis; non in perfossione inveni ea pro non per investigationem in occulto, quare dicitur super omnibus ea, hoc est, quod ubivis appareant.

reant. Apud Ezechielem "Introduxit me ad ostium atrii, ubi vidi, & ecce foramen unum in pariete, dixit ad me, *perfode, age, parietem; perfodi itaque parietem, cum ecce ostium unum*" viii: 7. 8, ibi de abominationibus domus Israelis, quas fecerunt in occulto; perfodere parietem est intrare in occulto, & videre quid faciunt. Apud Amos "*Si perfoderint in infernum, inde manus mea recipiet eos; sive ascenderint in cœlum, inde dejiciam illos*" ix: 2; perfodere in infernum est abcondere se ibi, ita in falsis a malo, nam infernum est falsum a malo, quia id regnat ibi; falsa ibi vocantur tenebræ, intra quas a luce cœli se abscondunt, nam lucem cœli, quæ est Divinum Verum a Domino, fugiunt. Apud Hiobum "Oculus adulteri observat crepusculum, dicendo, non videbit me oculus, & velamen facierum ponet, *perfodit in tenebris domos*, interdiu designant sibi, non agnoscunt lucem; pariter mane illis umbra mortis, quia agnoscunt terrores umbræ mortis" xxiv: 15. 16. 17, hic manifeste perfodere domos pro deripere alterius bona in occulto; dicitur enim *perfodit in tenebris domos*, quod observet crepusculum, ne videat illum oculus, quod velamen facierum ponat, non agnoscat lucem, tum quod mane sit illis umbra mortis. Quod perfodere domum sit auferre bonum alterius in occulto" ducit originem ex repræsentativis in altera vita; ibi quando Angelis est sermo de falso destruente bonum in occultu, infra ubi sermones angelici sistuntur ad visum, repræsentatur id per perfossionem parietis; & vicissim quando angelis est sermo de Vero accedente ad bonum & conjungente se ei, repræsentatur id per apertam januam, per quam ingressus: inde est, quod Dominus, qui secundum repræsentativa in cœlo, & secundum correspondencias loquutus est, quia ex Divino, dicat apud Johannem "Amen, amen, dico vobis, *qui non ingreditur per januam in caulam ovium, sed ascendit aliunde, is est fur & latro; qui vero ingreditur per januam, pastor est ovium*" x: 1. 2: & apud Lucam "Hoc scitote, quod si nossset paterfamilias, *qua hora fur venturus esset, vigilaturus utique esset, & non permissurus perfodi domum suam*" xii: 30; fur hic quoque est qui per falsa destruit bona fidei, perfodere domum est in occulto id facere, quia fit quando paterfamilias non vigilat. Inde quoque est, quod venire sicut fur, sit venire incognito, quia non per januam sed aliunde, apud Johannem "Nisi vigilaveris, *veniam super te sicut fur*, & non cognosces qua hora venturus sim super te" Apoc: iii: 3; & apud Eundem "*Ecce venio sicut fur*, beatus qui vigilat" Apoc: xvi: 15, venire sicut fur est venire incognito & inexpectato; quod de Domino ita dicatur, est quia intelligitur quod apud hominem janua sit clausa per falsum mali.

9126. Et percussus & moriatur, quod significet si tunc damno afficitur usque ut exstinguatur, constat ex significatione percuti, cum de vero & bono, quod sit lædi aut damno affici, ut n: 9034. 9058; & ex significatione mori, quod sit exstingui. Quod verum ac bonum hic intelligantur, est quia per furem seu furtum significatur id quod ablatum est, ita bonum ac verum, ut quoque in sequentibus "*Si inveniundo inventum fuerit in manu illius furtum a bove usque ad asinum, usque ad pecudem, viventes*" Vers: 3, bos, asinus, & pecus

pecus significant bona & vera exteriora & interiora, & vocantur furtum, quia sunt in manu furis; pariter *argentum & vasa*” Verſ: 6, quæ etiam vera interiora & exteriora sunt: simile per furem quod per furtum significatur, quia fur in sensu abstracto a persona est furtum, hoc est, verum & bonum ablatum, videatur mox supra n: 9125.

9127. Non illi sanguines, quod significet non reum, violentiæ illatæ, constat ex significatione sanguinis, quod in supremo sensu sit Divinum Verum procedens a Divino Bono Domini, ac in sensu interno inde, Verum boni, de qua n: 4735. 4978. 6378. 7317. 7326. 7846. 7850. 7877; quare per effundere sanguinem significatur violentiam inferre Vero Divino, seu Vero boni, & quoque ipsi bono; nam qui violentiam infert vero, is quoque violentiam infert bono, quoniam verum ita conjunctum est cum bono, ut unum sit alterius, quapropter si violentia infertur uni etiam infertur alteri; ex his patet, quod per non illi sanguines, significetur non reum esse violentiæ illatæ vero ac bono. Qui de sensu interno Verbi nihil novit, non aliter scit, quam quod per sanguines in Verbo significantur sanguines, & quod per effundere sanguinem modo significetur occidere hominem: sed in sensu interno non agitur de vita corporis, sed de vita animæ hominis, hoc est, de vita spiritualis ejus, quam victurus est in æternum; hæc vita describitur in Verbo in sensu literæ per talia quæ sunt vitæ corporis, nempe per Carnem & Sanguinem; & quia vita spiritualis hominis existit & subsistit per bonum quod charitatis & per verum quod fidei, idcirco bonum quod Charitatis intelligitur per carnem, & verum quod fidei per sanguinem in sensu interno Verbi; & in adhuc interiori sensu, bonum quod amoris in Dominum per carnem, & bonum amoris erga proximum per sanguinem; in supremo autem sensu, in quo solum agitur de Domino, Caro est Divinum Bonum Domini, ita Ipse Dominus quoad Divinum Bonum, & Sanguis est Divinum Verum procedens a Domino, ita Dominus quoad Divinum Verum: hæc per Carnem & Sanguinem intelliguntur in Coelo, cum homo legit Verbum; similiter cum homo obit sanctam Cænam, sed in hac Panis est Caro, & Sanguis est Vinum, quoniam per Panem prorsus simile significatur quod per carnem, & per vinum prorsus simile quod per sanguinem. Sed qui sensuales sunt, ut plerique homines in orbe hodie, hoc non capiunt; maneant itaque in sua fide, modo credant quod, in Sacra Cæna ac in Verbo sanctum sit, quia a Divino: sit quod non sciant ubi id, usque qui aliqua perceptione interiori pollent, hoc est, qui supra sensuality cogitare possunt, expendant, nam sanguis per sanguinem, & caro per carnem, intelligatur apud Ezechielem “Fili hominis, sic dixit Dominus Jehovih, dic omni avi coeli, omni feræ agri, congregamini & venite, congregate vos a circuitu super sacrificium meum, quod Ego sacrifico vobis, sacrificium magnum super montibus Israelis, ut comedatis carnem & bibatis sanguinem, carnem fortium comedetis, & sanguinem principum terræ, & bibetis sanguinem usque ad ebrietatem, de sacrificio meo quod sacrificabo vobis; satiabimini super mensa mea, equo & curru, & forti, & omni viro belli; sic dabo gloriam meam inter gentes” xxxix: 17 ad 21: tum apud Johannem in

in Apocalypsi “Vidi Angelum stantem in Sole, qui clamavit voce magna, dicens omnibus avibus volantibus in medio cœli, congregamini ad cœnam magni Dei, *ut comedatis carnes Regnum, & carnes chiliarchorum, & carnes fortium, & carnes equorum, & sedentium super illis, & carnes omnium liberorum & servorum, parvorum & magnorum*” XIX: 17. 18: quod in his locis caro non sit caro quæ intelligitur, & sanguis non sit sanguis, manifeste patet: similiter nunc Caro & Sanguis Domini, apud Johannem “*Panis quem Ego dabo, Caro mea est; amen, amen, dico vobis, nisi comederitis carnem Filii hominis, & biberitis Ipsi sanguinem, non habebitis vitam in vobis; qui comedit meam Carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam; & Ego resuscitabo illum extremo die, nam caro mea est vere cibus, & sanguis meus est vere potus; qui comedit meam carnem, & bibit meum sanguinem, in Me manet, & Ego in illo: hic Panis est qui e cœlo descendit*” VI: 50 ad 58; quod Caro Domini sit Divinum Bonum Divini Amoris Ipsi, & sanguis Divinum Verum procedens a Divino Bono Ipsi, constare potest ex eo, quod illa sint quæ nutriunt vitam spiritualem hominis; inde etiam dicitur, Caro mea est vere Cibus, & sanguis meus est vere potus, & quoque hic est panis qui e cœlo descendit; & quia homo per amorem & fidem conjungitur Domino, ideo etiam dicitur, qui comedit meam carnem, & bibit meum sanguinem, in Me manet & Ego in illo. Sed, ut supra dictum est, illi soli hoc verbum capiunt, qui supra sensualia corporis possunt cogitare; imprimis qui in fide & in amore in Dominum sunt; nam hi a Domino elevantur a vita sensualem corporis versus vitam spiritus sui, ita a luce mundi in lucem cœli, in qua luce materialia, quæ sunt in cogitatione a corpore, disparantur. Qui itaque novit, quod Sanguis sit Verum Divinum a Domino, is quoque scire potest, quod per effundere sanguinem in Verbo non significetur occidere aut privare hominem vita corporis, sed occidere aut privare illum vita animæ, hoc est, destruere ejus vitam spiritualem, quæ est ex fide & amore in Dominum; quod sanguis, cum intelligitur illegitime effusus, sit verum Divinum destructum per falsa ex malo, patet ex sequentibus his locis; apud Esaiam “Cum Dominus laverit excrementum filiarum Zionis, & sanguines Hierosolymæ abluerit e medio ejus, per spiritum judicii, & per spiritum expurgationis” IV: 4. Apud Eundem “Manus vestrae pollutæ sunt sanguine, & digiti vestri iniquitate; pedes eorum ad malum currunt, & festinant ad effundendum sanguinem innocentem, cogitationes eorum cogitationes iniquitatis” LIX: 7. Apud Jeremiam “Etiam in alis tuis inventi sunt sanguis animarum pauperum innocentium” II: 34. Apud Eundem “ob peccata prophetarum, iniquitates sacerdotum, effundentium in medio Hierosolymæ sanguinem justorum, errarunt cæci in plateis, polluti sunt sanguine, ea quæ non possunt, tangunt vestimentis” Thren: IV: 13. 14. Apud Ezechielem “Præterivi præter te, & vidi te conculcatam in sanguinibus tuis; & dixi, in sanguinibus tuis vive; lavi te aquis, & abluī sanguines tuos a super te, & unxi te oleo” XVI: 6. 9. Apud Eundem “Tu fili hominis, num disceptabis cum urbe sanguinum; notifica illi omnes abominationes ejus, per sanguinem tuum quem effudisti, rea facta es, & per idola, quæ fecisti,

fecisti, polluta es; ecce principes Israelis, quisque juxta brachium suum, fuerunt in te, & effuderunt sanguinem; viri calumniæ, fuerunt in te, ad affundendum sanguinem, & ad montes comederunt in te" xxii: 2. 3. 4. 6. 9. Apud Joëlem "Dabo prodigia in cœlo & in terra, sanguinem, & ignem, & columnam fumi; sol vertetur in caliginem, & luna in sanguinem, antequam venit dies magnus & terribilis" iii: 3. 4; & apud Johannem "Sol factus est niger sicut saccus pilosus, & luna tota facta est sicut sanguis" Apoc: xvi: 12. Apud Eundem "Secundus Angelus clauxit, & quasi mons magnus igne ardens projectus est in mare, factaque est tertia pars maris sanguis" Apoc: viii: 8. Apud Eundem "Secundus Angelus effudit phialam suam in mare, & factum est sanguis sicut mortui, unde omnis anima vivens mortua est in mari. Tertius Angelus effudit phialam suam in fluvios & in fontes aquarum, & factus est sanguis" Apoc: xvi: 3. 4; in illis locis per sanguinem non intelligitur sanguis vitæ corporeæ hominis qui effusus, sed sanguis vitæ spiritualis, qui est Verum Divinum, cui violentia illata est per falsum ex malis; simile per sanguinem intelligitur apud Matthæum "Veniet super vos sanguis justus effusus super terram, a sanguine Abelis justis, usque ad sanguinem Sachariæ, quem occidistis inter Templum & Altare" xxiii: 35, per quæ significatur, quod vera Verbi a Judæis violata fuerint a primo tempore usque ad præsens, in tantum, ut nihil veri interni ac cœlestis agnoscere vellent; ideo nec agnoverunt Dominum; quod effuderint Ipsius Sanguinem, significabat plenariam rejectionem Veri Divini, Dominus enim erat ipsum Divinum Verum, quod est Verbum Caro factum, Joh: i: 1. 14; rejectio plenaria Veri Divini quod a Domino, & quod erat Dominus, intelligitur per hæc apud Johannem "Pilatus abluit manus coram populo, dicens, innocens sum in Sanguine Justis hujus, vos videritis; & respondens totus populus, Sanguis Ejus super nobis & super liberis nostris" xxiv: 24. 25; propterea hoc describitur ita apud Eundem "Unus militum lancea Ipsius latus fodit, & statim exiit Sanguis & Aqua; qui vidit, testatus est, & verum est testimonium, & ille novit quod vera dicat, ut vos credatis" xix: 34. 35; quod etiam Aqua exiit, est quia per Aquam significatur Verum Divinum externum, quale est Verbum in litera; quod aqua sit verum, videatur n: 2702. 3058. 3424. 4976. 5668. 8568. Ex his etiam patet, quid significatur per purificari per sanguinem Domini, quod sit per receptionem Veri fidei ab Ipso, n: 7918. 9089; ita quoque patet, quid significatur per hæc apud Johannem in Apocalypsi "Vicerunt draconem per sanguinem Agni, & per Verbum testimonii Ipsius" xii: 11, per sanguinem Agni est per Divinum Verum quod a Domino, quod etiam est Verbum testimonii; Sanguis Agni est sanguis innocens, nam Agnus est innocentia, n: 3994. 3519. 7840; Verum Divinum procedens a Domino in Cœlo intime in se habet innocentiam, nam non alios, quam qui in innocentia sunt, afficit, n: 2526. 2780. 3111. 3183. 3495. 3994. 4797. 6013. 6107. 6765. 7836 fin: 7840. 7902. 7877.

9128. Si exortus fuerit sol super eo, quod significet si viderit illud clare ab interiori, nempe furtum quod fit, constat ex significatione exoriri sol, quod

quod sit videri in luce, ita clare, hic quod auferatur bonum & verum, quod per furtum significatur, n : 9125 ; quod si exortus fuerit sol, id significet, est quia per furem deprehensum in perfossione, de quo in Versu priori, significatur ablatio boni & veri in occulto, ita cum non videtur, n : 9125 ; quod dicatur videri *ab interiori*, est quia tale ab homine interno videtur. Quia interest, dicetur quomodo se habet cum visu ab interiori ; homo videt apud se num bonum aut malum sit, proinde num verum aut falsum, quod cogitat & vult, ac inde quod loquitur & facit ; hoc fieri nequaquam potest, nisi homo videat ab interiori : videri ab interiori est a visu interni hominis in externo, se habet hoc sicut cum visu oculi ; oculus non videre potest quæ in se sunt, sed quæ extra se ; inde nunc est, quod homo videat bonum & malum quæ in se sunt : sed usque unus homo hoc videt melius quam alter ; & aliqui hoc prorsus non vident ; qui id vident, sunt qui vitam fidei & charitatis acceperunt a Domino, nam hæc vita est vita interna seu vita interni hominis ; illi quia ex fide in vero sunt & ex charitate in bono, videre possunt mala & falsa quæ apud se sunt ; nam ex bono videri potest malum, & ex vero falsum, non autem vicissim ; causa est, quia bonum & verum est in coelo, & in ejus luce, at malum & falsum est in inferno, & in ejus tenebris ; inde patet, quod qui in malo & inde in falso sunt, non possint videre bonum & verum, & ne quidem malum & falsum, quæ apud se sunt ; consequenter nec hi possunt videre ab interiori. Sed sciendum, quod videre ab interiori sit videre a Domino ; nam cum visu se habet, sicut cum omni re existente, quod nihil existat a se, sed a priori seu superiori se, ita tandem a Primo ac Supremo ; Primus & Supremus est Dominus ; qui hoc capit, etiam capere potest, quod omne vitæ apud hominem sit a Domino ; & quia charitas & fides facit ipsissimam vitam hominis, quod omne charitatis & omne fidei sit a Domino ; qui pollet dote cogitandi & percipiendi præ aliis, is quoque exinde capere potest, quod Dominus videat omnia & singula, usque ad singularissima quæ apud hominem. At malum & falsum non a superiori se existunt, sed ab inferiori ; consequenter non existunt a Domino, sed a mundo, Dominus enim est supra, & mundus est infra ; quapropter Internus homo apud illos qui in malo & inde falso sunt, clausus est supra & apertus infra, inde est quod illi videant omnia inversæ, mundum ut omne & coelum ut nihil ; apparent etiam ideo coram angelis inversi, pedibus sursum & capite deorsum ; tales sunt omnes in inferno.

9029. Sanguines illi, quod significet reum esse, constat ex significatione sanguinis, quod sit violentia illata bono ac vero, ita reum esse illius violentiæ, de quo supra n : 9126.

9130. Rependendo rependet, quod significet emendationem & restitutionem veri & boni ablati, constat ex significatione rependere, quod sit emendatio & restitutio, de qua n : 9087. 9097.

9131. Si nihil illi, quod significet si non aliquid superfit, nempe de bono & vero ablato, constat ex significatione nihil esse illi, nempe furi, quod significet non superesse aliquid de vero & bono ablato ; quod furtum sit bonum

& verum ablatum, videatur n : 9125 ; & quod simile per furem significetur quod per furtum, n : 6125. 9126.

9132. Vendetur pro furto suo, quod significet abalienationem, constat ex significatione vendi, quod sit abalienatio, de qua n : 4752. 4758. 5886, hic boni & veri ablati, de quo nihil superest, n : 9130 ; & ex significatione pro furto, quod sit emendatio & restitutio per aliud bonum aut verum loco ablati, quæ per rependere significatur, n : 9129 ; vendebatur enim fur ut rependeretur furtum. Cum illis, quæ in hoc Versu, ita se habet ; qui videt quod bonum aut verum, quod apud se est, per falsum ex malo auferatur, is reus est violentiæ illis illatæ, nam id sit conscio illo ; quod enim sit ex conscio, id ex voluntate & simul ex intellectu exit, ita ex toto homine, nam homo est homo ex utroque ; & quod sit ex utroque, id sit ex falso quod ex malo, ex falso quia ex intellectu, & ex malo quia ex voluntate ; inde homini reatus : quod id homini approprietur, quod ex intellectu ejus, & simul ex voluntate ejus venit, videatur n : 9009. 9069. 9071 ; & quod reus fiat homo, si non per intellectualem reprimat malum voluntarii, cum videt illud, n : 9075.

9133. Si inveniendū inventum fuerit in manu illius furtum, quod significet si ex vero & bono supersit per quod restitui possit, constat ex significatione inveniendū inveniri, cum de bono aut vero ablato, quod significatur per furtum, quod sit superesse ; ex significatione in manu ejus, quod sit in potentia ejus, quod manus sit potentia, videatur n : 878. 3387. 4931 ad 4937. 5327. 5328. 5544. 6947. 7011. 7188. 7189. 7518. 7673. 8050. 8153. 8281, quod in manu ejus quoque sit quod apud illum videbitur infra, & ex significatione furti, quod sit bonum aut verum ablatum, de qua n : 9125 ; inde patet, quod si inveniendū inventum fuerit in manu illius furtum, si ex bono & vero supersit ; quod etiam sit per quod restitui possit, est quia de restitutione boni & veri ablati in hoc Versu agitur : sed cum hoc ita se habet ; quando communis affectio boni manet, tunc semper superest per quod bonum aliquod particulare ablatum restitui potest, a communi enim bono pendent bona & vera particularia, videatur n : 920. 1040. 1316. 4269. 4325 fin : 4329. 4345. 4383. 5208. 6115. 7131. Quod in manu illius sit quicquid apud illum, est quia per manum significatur potentia, & quicquid est potentiæ alicujus est apud illum ; inde etiam per manum, imprimis per dextram, significatur ipse : ex quibus constare potest, quid significatur per sedere ad dextram Patris, ubi de Domino, quod sit esse omne apud Patrem, ita esse Ipse ; quod idem est cum esse in Patre & Pater in Ipso, & esse omnia sua Patris, & omnia Patris sua, quod Dominus docet apud Johannem Cap : XIV : 8 ad 11. & Cap : XVII : 10. 11.

9134. A bove usque ad asinum, quod significet ex bono aut vero exteriori, constat ex significatione bovis, quod sit bonum naturalis, de qua n : 2180. 2566. 2781. 2830. 8913. 8037 ; & ex significatione asini, quod sit verum naturalis, de qua n : 2781. 5492. 5741 : bonum naturalis est bonum exterius, & verum naturalis est verum exterius.

9135. Usque ad pecudem, quod significet si ex vero & bono interiori, constat ex significatione pecudis, quod sit verum & bonum spirituale, ita verum & bonum interius, de qua n: 6016. 6045. 6049. In Verbo nunc dicuntur greges, nunc pecudes; & in sensu interno per greges significantur bona interiora & inde vera; at per pecudes significantur vera interiora & inde bona; sed differentia inter illa non sciri potest, nisi sciatur quomodo se habet cum bino statu hominis, priori & posteriori, cum regeneratur; prior status est, cum ducitur per vera fidei ad bonum charitatis; posterior status est cum in bono charitatis est & inde in veris fidei; per priorem statum introducit homo in Ecclesiam, ut fiat Ecclesia, & cum factus est Ecclesia, tunc in posteriori statu est; bona & vera apud eum in posteriori statu significantur per greges, at vera & bona apud illum in priori statu significantur per pecudes; inde est, quod hic vera primo loco dicantur, & bonum secundo: de bino illo statu apud hominem qui regeneratur, seu quod idem, qui sit Ecclesia, videatur n: 7623. 7992. 8505. 8506. 8510. 8512. 8516. 8643. 8648. 8658. 8685. 8690. 8701. 8772. 8995. 9088. 9089. Bona & vera dicuntur exteriora, quæ in Externo seu Naturali homine sunt, & dicuntur interiora, quæ in Interno seu Spirituali homine sunt: quod hæc sint interiora, & illa exteriora, est quia Internus homo sapit e coelo, sed Externus e mundo; cælum enim est intra hominem, & mundus extra. A bove usque ad asinum, usque ad pecudem dicitur, ut significetur omne bonum & verum exterius, & omne verum & bonum interius; procedit etiam bonum ad verum in Externo homine, & a Vero ad bonum in Interno, secundum ordinem Divinum in Cælo.

9136. Viventes, quod significet quibus vita spiritualis inest, constat ex significatione vitæ, quod sit vita spiritualis, quæ est vita fidei & charitatis, de qua n: 5407. 5890; inde viventes sunt quibus vita spiritualis inest.

9137. Duplum rependet, quod significet restitutionem ad plenum, constat ex significatione dupli, quod sit ad plenum, de qua n: 9103; & ex significatione rependere, quod sit restitutio, de qua n: 9087.

9138. Vers: 4. 5. *Quando desolaverit vir agrum vel vineam, & immiserit jumentum suum, & desolaverit in agro alterius, ex optimo agri sui & ex optimo vineæ suæ rependet. Quando exiverit ignis, & apprehenderit spinas, & consumatur acervus aut seges stans, aut ager, rependendo rependet incendens incensum.* Quando desolaverit vir agrum vel vineam, significat bonum & verum Ecclesiæ per cupiditates: & immiserit jumentum suum, significat si ex parum conficio id faciat: & desolaverit in agro alterius, significat consumptionem bonorum coherentium: ex optimo agri sui & ex optimo vineæ suæ rependet, significat restitutionem ex bonis & veris adhuc integris: quando exiverit ignis, significat ex affectione mali iram: & apprehenderit spinas, significat quæ infert se in falso: & consumatur acervus, significat dampnum bonis & veris fidei receptis: aut seges stans aut ager, significat etiam veris & bonis fidei in conceptione: rependendo rependet incendens incensum, significat restitutionem ablatorum per iram ex affectione mali.

9139. Quando desolayerit vir agrum vel vineam, quod significet deprivationem boni & veri Ecclesiæ per cupiditates, constat ex significatione desolare, quod sit deprivare per cupiditates, de qua infra n: 9140: ex significatione agri, quod sit Ecclesia quoad bonum, de qua n: 2791. 3766. 4982. 7502, ita bonum Ecclesiæ; & ex significatione vineæ, quod sit Ecclesia quoad verum, ita verum Ecclesiæ: quod ager sit Ecclesia quoad bonum, est quia illa quæ agri sunt, ut triticum & hordeum, significant bona Ecclesiæ interna & externa, n: 3941. 7602. 7605; & quod Vineam sit Ecclesia quoad verum, est quia vinum, quod vineæ est, significat verum boni, n: 1071. 6377. Quod Ager & Vineam id significant, ducit originem ex repræsentativis in mundo spirituali; nam coram spiritibus apparent agri tritico & hordeo pleni, quum Angelis, qui in superiori cælo sunt, sermo est de cætu qui in bono; & apparent vineæ plenæ uvis, cum torcularibus ibi, quum angelis sermo est de cætu qui in vero boni est: repræsentativa illa non sunt ex eo quod talia sint in terris, sed ex correspondentiis, quod triticum & hordeum, seu inde panis, nutriant corpus, sicut bonum amoris & charitatis nutrit animam, & quod vinum similiter ut potus: inde est, quod bona amoris & vera fidei in Verbo dicantur cibi ac potus, sunt etiam in eo sensu cibi & potus cælestes, n: 56 ad 58. 680. 681. 1973. 1974. 4459. 4792. 5147. 5293. 5576. 5579. 5915. 8562. Quod Vineam sit Ecclesia quoad bonum & verum fidei, quæ Ecclesia spiritualis vocatur, constat ex locis in Verbo ubi nominatur; ut apud Jeremiam "*Pastores multi perdiderunt Vineam meam, conculcarunt agrum meum; redegerunt agrum desiderii in desertum solitudinis; posuit illam (vineam) in solitudinem*" x: 10. 11, ubi vinea & ager manifeste pro Ecclesia, & quia Ecclesia est Ecclesia ex vero & bono fidei & charitatis, patet quod Vineam ibi sit Ecclesia quoad verum, & ager quoad bonum. Apud Esaiam "*Jehovah in judicium venit cum senioribus populi sui & principibus ejus, vos succenditis vineam*" III: 14, hic quoque Vineam manifeste pro Ecclesia quoad bonum & verum fidei, seniores enim, cum quibus Jehovah in judicium veniet, sunt bona Ecclesiæ, n: 6523. 6525, & principes sunt vera ejus, n: 5044. Apud Eundem "*Cantabo dilecto meo canticum amici mei de Vineam ejus; Vineam fuit dilecto meo in cornu filii olei, quam circumdedit, & plantavit vite nobili*" v: 1. 2. seq: hic de Domino, qui est dilectus & amicus, vinea est Ecclesia spiritualis Ipsius, vitis nobilis est bonum fidei illius Ecclesiæ, cornu filii olei est bonum fidei illius Ecclesiæ ex bono amoris: qui non scit aliquid de sensu interno Verbi, nequaquam scire potest, quid significat vinea in cornu filii olei; in illis verbis usque tale arcanum latet, quod exprimi vocibus non potest; describitur per illa plene conjunctio Regni spiritualis Domini cum Regno cælesti Ipsius; hoc est, conjunctio Secundi Cæli cum Tertio, consequenter conjunctio boni fidei in Dominum, quod est Regni Spiritualis, cum bono amoris in Dominum, quod est Regni Cælestis; Vineam est Regnum spirituale, in cornu est in potentia, ita in illo, filius olei est bonum amoris externum Regni cælestis; Regnum cæleste, quod est Cælum intimum Domini, vocatur oleo seu olivetum, quia oleum est bonum amoris cælestis,

cœlestis, n: 886. 4582. 6435: sciatur quod Regnum Domini in terris sit Ecclesia. Quod bina Regna sint, Regnum cœleste & Regnum spirituale, & quod Regnum spirituale constituat Secundum Cœlum, & Regnum Cœleste tertium, videatur n: 3887. 4138. 4279. 4286; de conjunctione illorum, n: 6435. Apud Eundem "In die illo, *Vinea meri*, respondete illi; Ego Jehovah custodiens *illam*, in momentis irrigabo *illam*" xxvii: 2. 3, vinea meri pro Ecclesia spirituali. Apud Amos "In omnibus vineis planctus, transibo per te; vae desiderantibus diem Jehovah; quid vobis dies Jehovah, ille tenebrarum & non lucis" v: 17. 18; ibi de ultimo tempore Ecclesiæ, quando non amplius bonum ac verum fidei, quod tempus est dies Jehovah, qui tenebrarum, & non lucis; inde dicitur, in omnibus vineis planctus. Apud Johannem in Apocalypsi "Misit Angelus falcem suam in terram, & vindemiavit vitem terræ, & coniecit in torcular iræ Dei magnæ" xiv: 18. 19; vindemiare vitem terræ, est consumere verum & bonum Ecclesiæ, terra hic est Ecclesia. Ex his constare potest, unde est, quod Dominus toties assimilaverit Regnum cœlorum *Vineæ*, ut apud Matthæum Cap: xx: 1. seq: Cap: xxi: 28. 29. 33 ad 41. Marc: xii: 1 ad 13: & unde est, quod Dominus se vocaverit vitem, apud Johannem "Quemadmodum palmes non potest fructum ferre a seipso, ni *manserit in Vite*, ita neque vos, nisi in Me manseritis: *Ego sum vitis*, vos palmites, sine Me non potestis facere quicquam" xv: 1 seq: Vitis est fides in Dominum, proinde est Dominus quoad fidem, nam Dominus est fides quia fides est ab Ipso, fides enim non est fides nisi quæ ab Ipso, inde etiam est quod vitis sit fides quæ in Ipsum.

9140. Et immiserit jumentum suum, quod significet si ex parum conscio id faciat, constat ex significatione jumenti, quod sit voluptas seu appetitus corporis; quod sit parum conscium, est quia homo, cum in illis est, parum consulit rationem, & sic parum sibi conscius est: omnes bestię, cujuscunque generis & speciei sunt, significant affectiones, bestię mites ac utiles affectiones bonas, & bestię immites ac inutiles affectiones malas, n: 45. 46. 142. 143. 714 ad 719. 1823. 2180. 2781. 3218. 3519. 5198. 7523. 7872. 9090: cum bestia dicitur jumentum, significat illa affectiones mere corporeas; quæ in se parum rationis habent, nam homo quo magis ex corpore agit, eo minus ex ratione agit, corpus enim est in mundo, ita remotum a cœlo, ubi genuina ratio est: jumentum etiam in Lingua originali dicitur ex bruto & stolido, ita ex parum conscio, ut apud Esaïam Cap: xix: 11. apud Davidem Psalm: xlix: 11. Psalm: lxxiii: 22. apud Jeremiam Cap: 11: 17 & alibi.

9141. Et desolaverit in agro alterius, quod significet consumptionem bonorum cohærentium, constat ex significatione desolare, quod sit deprivare per cupiditates, ita consumere, de qua sequitur; & ex significatione in agro alterius quod sint bona cohærentia, ager enim est Ecclesia, & quæ in agro sunt bona, n: 9139, ita quæ in agro alterius, sunt propinqua quæ cohærent; nam bona apud hominem se habent sicut generationes in terra, & inde sunt.

sunt quæ in varia propinquitate & cohærentia, n: 9079; quæ non in eadem domo sunt, aut in eadem familia quæ simul, sed usque affinia, sunt quæ intelliguntur per esse in agro alterius. Quod desolare sit deprivare per cupiditates, & sic consumere, est quia per vocem, quæ in Lingua originali exprimitur desolare, proprie significatur incendere & comburere, inde quoque depascere & consumere; & quia inde derivatio illius vocis, per desolare hic significatur consumptio quæ fit per cupiditates; cupiditates enim apud hominem sunt ignes qui consumunt; est enim apud hominem ignis vitæ, & lux vitæ; ignis vitæ est amor ejus, & lux vitæ est fides ejus; amor boni, hoc est, amor in Dominum, & amor erga proximum, faciunt ignem vitæ apud hominem bonum & apud angelum coeli, & amor veri ac fides veri, faciunt lucem vitæ apud illos; ast amor mali, hoc est, amor sui & amor mundi, faciunt ignem vitæ apud hominem malum & apud spiritum inferni, ac amor falsi & fides falsi faciunt lumen vitæ apud illos; sed amor mali vocatur in Verbo combustio ignis, quia comburit & consumit illa quæ amoris boni & veri sunt; quod combustio ignis id sit, videatur n: 1297. 1861. 5215. 9055. Quod consumptio per cupiditates per illam vocem in Lingua originali significetur, patet a sequentibus his locis; apud Elaiam "Jehovah in judicium veniet cum senioribus populi sui, & principibus ejus, vos consumpsistis (*succendistis*) vineam" III: 14: Apud Eundem "Flatus Jehovah, sicut fluvius sulphuris, consumit (*incendit*) eum" xxx: 33, fluvius sulphuris sunt falsa ex malis amoris sui & mundi, n: 2446. Apud Ezechielem "Exibunt habitatores urbium Israelis, & *incendent* ac *comburent* arma, & scutum & clypeum, cum arcu & cum telis, & cum baculo panis, & cum hasta; *accendent illis ignem* septem annis, ut non adferant ligna ex agro, & excidant ex sylvis" xxxix: 9. 10, ita describitur consumptio & desolatio boni & veri per cupiditates; sed quis hoc videbit, nisi sciat quid significatur per habitatores urbium Israelis, tum quid per arma, scutum, clypeum, arcum cum telis, per baculum panis & hastam, per septem annos, perque ligna ex agro & ex sylvis; quod habitatores sint bona, videatur n: 2268. 2451. 2481. 2712; quod urbes sint vera, & inde doctrinalia ex Verbo, n: 2268. 2450. 2943. 3216. 4492; quod Israel sit Ecclesia, n: 4286. 6426. 6637, inde habitatores urbium Israelis sunt bona doctrinalium Ecclesiæ, & in opposito sensu illa versa in mala & falsa; quod scutum, clypeus, tela quæ arcus, sint vera doctrinæ e Verbo, per quæ tutatio a falsis mali, n: 2686. 2709. 6402; quod baculus panis sit potentia veri ex bono, n: 4876. 7026; hasta similiter, sed potentia interior; quod septem anni sint status plenus, ita ad plenum, n: 6508. 8976, ita accendere ignem septem annis, est ad plenum consumere per cupiditates, ligna ex agro sunt bona interiora Ecclesiæ, n: 3720. 8354, & quod ager sit Ecclesia, n: 2971. 3766. 7502. 7571, & ligna ex sylvis sunt bona exteriora, n: 3220. 9011 fin: his cognitis scire potest quod per prophetica illa describatur consumptio omnium quæ Ecclesiæ sunt per cupiditates, usque dum nihil boni & veri Ecclesiæ internæ & externæ superfit, quod significatur per quod accendent ignem

ignem septem annis, ut non adferant ligna ex agro, neque excidant ex sylvis. Per eandem vocem etiam describitur consumptio boni & veri Ecclesiæ apud Malachiam "Ecce dies veniens, ardens sicut clibanus, quo erunt omnes insolenter peccantes, & omnis operator malitiæ, stipula; & *consumet* (*accendet*) eos dies veniens, dixit Jehovah Zebaoth, qui non relinquet illis radicem aut ramum" III: 19; dies veniens est ultimum tempus Ecclesiæ, quando amores sui & mundi regnaturi sunt, & consumpturi omnia vera & bona Ecclesiæ, usque dum nihil superfit in interno hominis & in externo ejus; quæ significantur per quod non relinquet illis radicem aut ramum; radix boni & veri est in interno hominis, & ramus est in externo; inde nunc patet quod per desolare significetur consumptio per cupiditates: similiter alibi in Verbo.

9142. Ex optimo agri sui & ex optimo vineæ suæ rependet, quod significet restitutionem ex bonis & veris adhuc integris, constat ex significatione agri, quod sit bonum Ecclesiæ, & ex significatione vineæ quod sit verum Ecclesiæ, de quibus supra n: 9138; optimum dicitur quod post consumptionem adhuc est integrum; & ex significatione rependere, quod sit restitutio, de qua n: 9087.

9143. Quando exiverit ignis, quod significet ex affectione mali iram, constat ex significatione ignis, quod sit amor, hic amor mali & ejus affectio, de qua mox supra n: 9141; affectio mali dicitur, quia per affectionem intelligitur continuum amoris; quod ignis sit ex affectione mali ira, est quia ira inde est, nam cum impugnatur id quod homo amat, igneum erumpit, & quasi ardet; inde est, quod ira describatur in Verbo per ignem, & dicatur ardere; ut apud Davidem "Ascendit *fumus* ex Naso ejus, & *ignis* ex ore Ejus *prunæ arserunt ex Eo*" Psalm: XVIII: 9. Apud Eundem "Osculamini Filium, *ne irascatur, quia ardebit brevi ira Ejus*" Psalm: II: 12. Apud Esaïam "Quis manebit nobis *igne comedente*; quis manebit nobis *focis æternitatis*" xxxiii: 14. Apud Eundem "Effudit super illum *excandescentiam iræ suæ, inflammavit illum* circumcirca, nec agnovit, *incendit eum*, nec tamen posuit super cor" xlii: 25. Apud Eundem "Ecce Jehovah *in igne veniet*, & sicut procella currus ejus, ad retribuendum in *excandescencia iræ suæ*, & increpatio Ejus in *flammis ignis*" lxvi: 15. Apud Moschen "Respexi & descendi de monte, *cum mons ardens igne*: extimui *propter iram & excandescentiam*, qua *iratus fuit* Jehovah contra nos" Deut: ix: 15. 19; in his & in pluribus aliis locis ira describitur per ignem; tribuitur ira Jehovah, hoc est, Domino, sed est apud hominem, n: 5798. 6997. 8283. 8483; quod Dominus apparuerit super monte Sinai populo Israelitico secundum quale ejus, ideo in igne, fumo, caligine, videatur n: 6832. Sed sciendum, quod ira sit ignis erumpens ex affectione mali, Zelus autem ignis erumpens ex affectione boni, n: 4164. 4444. 8590; ideo etiam Zelus describitur per ignem, apud Moschen "Jehovah Deus tuus *est ignis comedens*, Deus *Zelotes*" Deut: iv: 24; & apud Zephaniam "Effundam super eos *omnem excandescentiam iræ meæ*, quoniam *in igne Zeli mei* comedetur tota terra" III: 8. Quod Zelus Jehovah sit amor & misericordia, & quod dicatur ira, quia apparet malis, cum incurrunt in pœnam sui mali, sicut ira, n: 8875.

9144. Et apprehenderit spinas, quod significet quæ insert se in falsa, constat ex significatione apprehendere, cum dicitur de ira quæ ex affectione mali, quod sit inferre se, & sic accendere; & ex significatione spinarum, quod sint falsa, de qua sequitur; quomodo cum his se habet, primum aliquid dicitur; amores apud hominem sunt ignes vitæ ejus, n: 6055; amores mali, qui sunt sui & mundi, sunt ignes consumentes, consumunt enim bona & vera quæ sunt ipsius vitæ; ignes illi vitam voluntatis hominis faciunt, & lux ex illis ignibus vitam intellectus ejus; quamdiu ignes mali tenentur in voluntate inclusi, tunc intellectus est in luce, & inde in apperceptione boni & veri; ac cum ignes illi effundunt lucem suam in intellectum, tunc dissipatur prior lux, & obscuratur homo quoad apperceptionem boni & veri; & hoc quo plus amores sui & mundi, qui sunt ignes illi, augmenta capiunt, & tandem ita, ut omne verum & cum vero bonum suffocent & extinguant. Cum amores illi impugnantur, tunc erumpit ignis e voluntate in intellectualem, & concipit flammam ibi; hæc flamma est quæ vocatur ira; inde est, quod homo dicatur exardescere, exardescere, & inflammari, cum irascitur; hæc flamma aggredditur vera & bona, quæ in intellectualem; & non modo abscondit illa, sed etiam consumit; & quod arcanum, cum ignis ille malus e voluntate in intellectualem erumpit, tunc clauditur intellectualem supra, & aperitur infra, hoc est, clauditur quo spectat ad cælum, & aperitur quo spectat ad infernum; inde est, quod tunc influant mala & falsa, quæ flammam concipiunt, cum homo malus in iram exardescit; se habet hoc similiter ac fibra in corpore, hæc si aculeo acus tangitur, illico se contrahit & claudit, & sic arcet, ne læsio ulterius vadat, ac infestet vitam in principiis; falsum etiam, cum sistitur videndum, apparet sicut aculeatum. Status hominis mali, cum irascitur, etiam similiter se habet sicut fumus, qui admoto igne concipit flammam, nam falsum mali in intellectualem est sicut fumus, & ira est sicut flamma accensi fumi; correspondent etiam; inde est quod fumus sit falsum, & flamma ejus sit ira in Verbo; ut apud Davidem "*Ascendit fumus ex naso Ejus, & ignis ex ore ejus, prunæ arserunt in eo*" Psalm: xviii: 9; & apud Esaiam "*Ardet sicut ignis, malitia, senticetum & vepretum comedit, & incendit implexo sylvæ, & elevat se elatione fumi, in exardescencia Jehovæ Zebaoth*" ix: 17. 18; fumus hic est, falsum, ex quo accenso ira; quod fumus sit falsum, videatur n: 1861. Ex his nunc patet, quid in sensu interno significatur per quando exiverit ignis, & apprehenderit spinas, ut consumetur acervus, aut seges stans, quod nempe si affectio mali erumpit in iram, ac insert se in falsa concupiscentiarum; & consumit vera & bona fidei; qui expendit, videre potest, quod aliqua causa hujus legis sit, quæ interius litet, & non apparet, nam lex de igne apprehendente spinas, & inde consumente acervum vel segetem stantem, nullibi lata est, quia tale perquam raro evenit; sed quod ignis malitiæ & iræ corripiat & accendat falsa concupiscentiarum, & sic consumat vera & bona, quæ Ecclesiæ, omni die evenit. Quod spinæ sint falsa concupiscentiarum, constat ex sequentibus his locis; apud Esaiam "*Super terra populi mei spina & sentis ascendit*" xxxiii: 13; terra est

est Ecclesia, spina & sentis sunt falsa & inde mala. Apud Eundem "*Spiritus vestrum ignis consumet vos*, ita erunt populi *combusti in calcem, spinæ excisæ quæ igne succenduntur*" xxxiii: 12, spinæ quæ igne succenduntur pro falsis quæ flammam arripiunt, & consumunt vera & bona. Apud Ezechielem "*Non erit amplius domui Israelis sentis pungens, & spina dolore afficiens*" xxviii: 24, sentis pungens pro falso concupiscentiarum amoris sui, spina pro falso concupiscentiarum amoris mundi. Apud Hoseam "*Scortata est mater vestra, propterea Ego obsepiens viam tuam per spinas, & semitas suas non inveniet*" ii: 3. 6, viæ & semitæ pro veris, & spinæ pro falsis loco illorum. Apud Eundem "*Perdentur excelsa avenæ, peccatum Israelis, tribulus & spina ascendet super altaria illorum*" x: 8, tribulus & spina pro malo & falso vastante bona & vera cultus. Apud Davidem "*Circumdederunt me sicut apes, extinguunt sicut ignem spinarum*" Psalm: cxviii: 12, ignis spinarum pro concupiscentia mali. Apud Matthæum "*A fructibus eorum cognoscetis eos, numquid colligunt de spinis uvas, aut de tribulis ficus*" vii: 16; colligere de spinis uvas pro ex falsis concupiscentiarum bona fidei & charitatis, quod uvæ sint illa bona, videatur n: 1071. 5117. 6378. Apud Marcum "*Aliud semen cecidit inter spinas, sed ascenderunt spinæ & suffocarunt illud, ut fructum non dederit. Qui inter spinas seminantur, sunt ii qui sermonem audiunt, sed curæ mundi hujus, & frans divitiarum, & circa reliqua concupiscentiæ ingredientibus suffocant sermonem, ut infrugiter fiat*" iv: 7. 18. 19; ibi explicatur quid sit seminari inter spinas, ita quid spinæ; eadem significantur per ferere inter spinas, ac metere spinas apud Jeremiam "*Ita dixit Jehovah viro Jehudæ & Hierosolymæ, novate nobis novale, & non ferite inter spinas*" iv: 3. severunt tritica, & messuerunt spinas" xii: 12. 13. Falsa concupiscentiarum, quæ significantur per spinas, sunt falsa confirmantia illa quæ mundi & ejus voluptatum sunt; nam hæc falsa præ aliis arripiunt flammam & flagrant, quia sunt ex concupiscentiis in corpore, quæ sentiuntur; ideo etiam claudunt internum hominem, ut nihil quod est salutis animæ & vitæ æternæ sapiat. Quod *Corona ex Spinis plexa* Capiti Domini imposita fuerit, cum crucifigeretur, & tunc salutatus sit Rex Judæorum, & dixerit ecce Homo" Johan: xviii: 2. 3. 5, repræsentabat quale fuit Verbum Divinum tunc in Ecclesia Judaica, quod nempe ex falsis concupiscentiarum suffocatum, Rex Judæorum, ut tunc ab illis salutabatur, significabat Verum Divinum; quod per Regem in Verbo significetur Verum a Divino, videatur n: 1672. 2015. 2069. 3009. 3670. 4575. 4581. 4966. 5044. 6148; & quod simile per Unctum, qui in Hebræo idiomate est Messias, & in Græco Christus, n: 3004. 3008. 3009. 3732 fin: quod per Jehudam in sensu supremo intelligatur Dominus quoad Divinum Bonum, & in sensu interno quoad Verbum, & sic quoad doctrinam e Verbo, n: 3881; & quod Dominus, quum talis corona super Capite Ipsius, dixerit, ecce Homo, significabat, ecce Divinum Verum, quale hodie in Ecclesia est; Divinum enim Verum procedens a Domino in cælo est Homo, inde Cælum est Maximus Homo, & hoc ex Influxu & ex Correspondentia, quod ad finem plurium Capitum ostensum est,

est, videatur n: 1871. 1276. 2996. 2998. 3624 ad 3649. 3741 ad 3751. 7395. 8547. 8988; inde etiam Ecclesia Coelestis Domini vocata est Homo, n: 478. 479; hæc Ecclesia erat, quam Judæi representabant, n: 6363. 6364. 8770; inde patet, quid significatum sit per Spineam Coronam, tum per salutationem, Rex Judæorum, ut & quid per ecce Homo; & quoque quid per inscriptionem super cruce, Jesus Nazarenus Rex Judæorum, Johan: xix: 19. 20, nempe quod Divinum Verum seu Verbum in tali aspectu & ita tractatum fuerit a Judæis, apud quos Ecclesia; quod orania, quæ fiebant Domino a Judæis, cum crucifigeretur, significaverint Ecclesiæ illorum status quoad Verum Divinum seu Verbum, videatur n: 9093; quod Dominus fuerit Verbum, constat apud Johannem "In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum; & Verbum Caro factum est, & habitavit in nobis, & vidimus gloriam Ipsius" 1: 1. 14; Verbum est Divinum Verum.

9145. Et consumatur acervus, quod significet damnum veris & bonis fidei receptis, constat ex significatione acervi, quod sit verum & bonum fidei receptum; quod acervus id sit, est quia est seges jamdum collectus, & per segetem stantem significatur verum & bonum fidei in conceptione, de quo in nunc sequente articulo.

9146. Aut seges stans aut ager, quod significet verum & bonum fidei in conceptione, constat ex significatione segetis, quod sit verum fidei, de qua sequitur; & ex significatione agri, quod sit Ecclesia quoad bonum, ita bonum Ecclesiæ, de qua supra n: 9139. Quod seges sit verum fidei, est quia illa quæ segetis sunt, ut triticum & hordeum, ac inde panis, significant bona Ecclesiæ, n: 3941. 7602; bona Ecclesiæ sunt quæ charitatis erga proximum, & amoris in Dominum, hæc bona sunt Esse & Anima fidei, nam ex illis fides est fides, & vivit: quod seges stans sit verum fidei in conceptione, est quia nondum collecta est in acervos, nec illata in horrea; quapropter seges cum stat, aut adhuc in nascentia est, est verum fidei in conceptione: simile per segetem stantem significatur apud Hôscheam "Israel regem fecerunt, & non a Me, principes fecerunt & non novi; argentum suum & aurum suum fecerunt idola: quia ventum serunt, procellam metent; *seges stans non illi*, germen non faciet farinam; si forte fecerit, alieni deglutient illam" viii: 4. 7; agitur ibi de veris & bonis fidei Ecclesiæ dissipatis per vana & falsa, quod de illis agatur patet a serie rerum, sed quid de illis dicitur, patet ex sensu interno; in hoc sensu enim per regem intelligitur verum fidei Ecclesiæ in complexu, videatur n: 1672. 2015. 2609. 3009. 3670. 4575. 4581. 4966. 5044. 6148; per principes vera primaria, n: 1482. 2089. 5044; inde patet, quid intelligitur per quod Israel regem fecerunt & non a Me, principes fecerunt & non novi, Israel enim est Ecclesia, n: 4286. 6426. 6637; per argentum ibi significatur verum boni, ac in opposito sensu falsum mali, n: 1551. 2954. 5658. 6112. 6914. 6917. 8932, per aurum bonum, ac in opposito sensu malum, n: 113. 1551. 1552. 5658. 6914. 6917. 8932, per idola cultus ex falsis & malis, n: 8941; inde patet quid significatur per argentum

argentum suum & aurum suum fecerunt idola ; per ventum quem ferunt, significantur inania ; per procellam quam metent, turba inde in Ecclesia ; per segetem stantem quæ non illi, verum fidei in conceptione ; per germen quod non faciet farinam, sterilitas ; per alienos qui deglutient illam, significantur falsa quæ consument.

9147. Rependendo rependet incendens incensum, quod significet restitutionem ablatorum per iram ex affectione mali, constat ex significatione rependere, quod sit restitutio, de qua n : 9087 ; ex significatione ignis qui exit, quod sit ira ex affectione mali, de qua n : 9143, inde incendere est ablatio seu consumptio per illam, & incensum est ablatum seu consumptum.

9148. Vers : 6 ad 14. *Quando dederit vir socio suo argentum vel vasa ad custodiendum, & furto ablatum fuerit e domo viri, si deprehensus fur, rependet duplum. Si non deprehensus fur, adducetur dominus domus ad Deum, annon miserit manum suam in opus socii sui. Super omni verbo prævaricationis, super bove, super asino, super pecude, super veste, super omni perduto, quod dixerit quod hoc illud, usque ad Deum veniet verbum amborum illorum, quem condemnaverint Deus, rependet duplum socio suo. Quando dederit vir socio suo asinum vel bovem, vel pecudem, & omnem bestiam ad custodiendum, & moriatur aut frangatur, aut captivum abducatur, nemine vidente ; juramentum Jehovæ erit inter ambos illos, annon miserit manum suam in opus socii sui, & sumserit dominus ejus, & non rependet. Et si furando furto ablatum fuerit ab illo, rependet domino ejus. Si discerpendo discerptum fuerit, adducet illi testem, discerptum non rependet. Quando commodato petiverit vir ex socio suo, & frangatur vel moriatur, dominus ejus haud cum illo, rependendo rependet. Si dominus ejus cum illo, non rependet ; si mercenarius ille, veniet in mercede sua. Quando dederit vir socio suo argentum aut vasa ad custodiendum, significat vera ex bono & scientifica correspondentia in memoria ; & furto ablatum fuerit e domo viri, significat jacturam illorum inde ; si deprehensus fur, significat recordationem ; rependet duplum, significat restitutionem ad plenum ; si non deprehensus fur, significat si ablati nulla recordatio ; adducetur dominus domus ad Deum, significat inquisitionem ex bono ; annon miserit manum suam in opus socii sui, significat num in illud intraverint ; super omni verbo prævaricationis, significat quodcunque damnum ac quancunque jacturam ; super bove, super asino, super pecude, significat boni & veri exterioris & interioris ; super veste, significat veri sensualis ; super omni perduto, quod dixerit quod hoc illud, significat omne ambiguum ; usque ad Deum veniet verbum amborum illorum, quem condemnaverint Deus, significat inquisitionem & dijudicationem per verum ; rependet duplum, significat emendationem ad plenum ; quando dederit vir socio suo asinum vel bovem vel pecudem, & omnem bestiam ad custodiendum, significat verum & bonum exterius & interius, ac omne quod est affectionis illorum, in memoria ; & moriatur aut frangatur, significat jacturam vel damnum ; aut captivum abducatur, significat remotionem ; nemine vidente, significat de qua mens non conscit ; juramentum Jehovæ erit inter ambos illos, significat inquisitionem per vera ex Verbo,*

Verbo de omnibus & singulis illis; annon miserit manum in opus focii sui, & sumlerit, dominus ejus, significat conjunctionem cum bono; & non rependet, significat quod non damnum; & si furando furto ablatum fuerit ab illo, significat si jactura; rependet domino ejus, significat restitutionem pro illo; si discerpando discerptum fuerit, significat si damnum non ex culpa; adducet illi testem, significat confirmatum id; discerptum non rependet, significat non pœnam; & quando commodato petiverit vir ex socio suo, significat verum & bonum ex alia prosapia; & frangatur vel moriatur, significat damnum ei vel extinctionem; dominus ejus haud cum illo, significat si bonum illius veri non simul; rependendo rependet, significat restitutionem; si dominus cum illo, non rependet, significat si bonum veri simul, quod non restitutio; si mercenarius ille, significat si propter bonum lucri; veniet in mercede sua, significat submissionem & servitium.

9149. Quando dederit vir socio suo argentum aut vasa ad custodiendum, quod significet vera ex bono & scientifica correspondentia in memoria, constat ex significatione argenti, quod sit verum ex bono, de qua n: 1551. 2954. 5658. 6914. 6917. 7999. 8932; ex significatione vasorum, quod sint scientifica, de qua n: 3068; quod sint scientifica correspondentia, est quia omnia vera spiritualia reconduntur in scientificis, ut in suis vasis, n: 3079; & omnia scientifica correspondent veris quæ continentur; & ex significatione ad custodiendum, quod sit in memoria; nam custodiri in sensu spirituali, in quo agitur de veris & de scientificis, est teneri in memoria, quoniam in illa custodiuntur talia; dare vir socio suo ad custodiendum, est reponere penes se in memoria, nam quod in sensu literæ dicitur de uno & de altero, ut hic vir & socius, in sensu interno intelligitur de uno, nam duo vera, ut & verum & scientificum correspondens, sunt in homine vir & socius.

9150. Et furto ablatum fuerit e domo viri, quod significet jacturam illorum inde, constat ex significatione furti, quod sit ablatio talium quæ faciunt vitam spiritualem hominis, proinde verorum & scientificorum, quæ per argentum & vasa significantur, n: 9149; & ex significatione domus, quod sit ubi aliquid reconditur, inde est, quod domus varia significet, prout Ecclesiam, bonum ibi, tum quoque hominem, ut & mentem ejus utramque, naturalem & rationalem, hic vero memoriam, quia inibi ut in domo sua sunt vera & scientifica; quod domus varia significet, videatur n: 3128. 3142. 3538. 3652. 3720. 3900. 4973. 4982. 5023. 5640. 6690. 7353. 7848. 7929.

9151. Et deprehensus fur, quod significet recordationem, constat ex significatione deprehendi, cum dicitur de veris & scientificis ablati in memoria, quod sit recordatio; & ex significatione furis, quod sit quod ablatum est; per furem enim simile significatur quod per furtum, n: 9125. 9126.

9152. Rependet duplum, quod significet restitutionem ad plenum, constat ex significatione rependere, quod sit restitutio, de qua n: 9087; & ex significa-

significatione dupli, quod sit ad plenum, de qua n: 9103. Agitur in hoc Versu & in sequentibus usque ad 14 in sensu interno de jactura veri fidei apud hominem, ita de jactura vitæ spiritualis, & de ejus restitutione, nam homo per vera fidei introducit ad bonum charitatis, & fit spiritualis sed hæc de quibus in nunc sequentibus in sensu interno agitur, sunt quoad plurimam partem ignota homini; causa est, quia non scitur quid vita spiritualis, ita nec quod hæc vita sit interior vita, quæ distincta est a vita naturali, quæ exterior; neque scitur quod illa vita detur homini a Domino per receptionem veri fidei in bono charitatis; inde est, quod quæ dicuntur de jactura vitæ illius, & de ejus restitutione, cadant in caliginem apud hominem, quia inter illa quæ non sciuntur; sed usque talia faciunt sapientiam angelicam, adæquata enim sunt luci, in qua Angeli sunt; quapropter cum homo Ecclesiæ, qui in bono fidei est, legit Verbum, adjungunt se ei Angeli, & delectantur homine, quia sapientia quæ per Verbum ad illos tunc a Domino influit; inde est conjunctio cœli cum homine; quæ nulla foret absque Verbo; Verbum enim tale est, ut ne quidem apex aut jotha sit in Lingua ejus originali, quæ non afficit Angelos, & conjungit illos homini; quod ita sit asseverare possum, quia ostensum est e cœlo.

9153. Si non deprehensus fur, quod significet si ablati nulla recordatio, constat ex significatione si deprehensus fur, quod sit si recordatio ablati, de qua mox supra n: 1951, hic nulla recordatio, quia dicitur si non deprehensus.

9154. Adducetur dominus domus ad Deum, quod significet inquisitionem ex bono, constat ex significatione adduci ad Deum, quod sit ut fiat inquisitio, de qua infra n: 9160; & ex significatione domini domus, quod sit bonum ex quo; quod dominus domus sit bonum, est quia agitur de veris & scientificis e memoria ablati, quæ significantur per argentum & vasa ad custodiendum data, & furto ablata, n: 9149. 1950; illa quia boni sunt, & in bono, ideo dominus domus est bonum, cujus sunt est, & apud quem sunt, bonum dicitur dominus, quia vera & scientifica sunt boni ut sui domini, & quoque bonum dicitur domus, quia vera & scientifica in bono sunt ut in sua domo, videatur n: 3652, ubi explicantur Domini verba apud Matthæum "*Quia super tecto domus, ne descendat ad tollendum quid e domo.*" xxiv: 17. Cum hoc, quod de veris & scientificis e memoria ablati, inquirendum sit ex bono, ita se habet; bonum apud hominem est quod recipit omnia vera in se, nam bonum quale suum a veris habet, & quantum vera in se habent bonum, & quoque circum se, tantum vera vivunt; se habet hoc sicut cum fibra aut cum vase in vivo animali, quantum fibra in se habet spiritum, & quantum vas in se habet sanguinem, tantum vivunt; pariter quantum vas sanguineum circum se habet fibras in quibus spiritus; simile est cum vero & bono, verum absque bono est sicut fibra absque spiritu, & sicut vena aut arteria absque sanguine; quæ qualia sunt, quisque potest comprehendere, quod nempe absque vita, ita absque usu in vivo animali; similiter se habet cum fide absque charitate; quia bonum habet quale, ut dictum est, a veris, etiam.

etiam bonum habet formam ab illis, nam ubi forma ibi est quale, & ubi non forma, ibi nec quale, se habet hoc etiam similiter sicut spiritus & sanguis in vivo animali; spiritus per fibras accipit determinationes suas, ita formam, pariter sanguis per vasa. Inde patet quod verum absque bono non vitam habeat, & quod bonum absque vero non quale, consequenter quod fides absque charitate non sit fides viva; per fidem hic intelligitur fides veri, & per charitatem vita boni. Ex his constare potest, quomodo intelligendum sit, quod vera & scientifica ablata inquirenda sint ex bono; nempe cum homo in bono est, hoc est, in affectione bonum faciendi, quod tunc veniat in recordationem omnium verorum, quæ intraverunt bonum; at cum e bono destitit, quod tunc disparentur vera, nam falsum mali est quod illa sicut furto auferit; sed disparata vera rursus in recordationem veniunt cum homo in affectionem boni aut veri per vitam redit. Quod ita sit, quisque qui reflectit, per experientiam in se & apud alios scire potest. Inde patet, quid sit inquirere vera & scientifica e memoria seu e mente hominis ablata ex bono.

9155. Annon miserit manum suam in opus socii sui, quod significet num in illud intraverit, constat ex significationeannon miserit manum suam, quod sit num bonum sui juris ac potentiae fecerit; & ex significatione in opus socii, quod sit verum ac scientificum, quæ ablata; argentum enim & vasa ad custodiendum data, & furto ablata, sunt quæ vocantur opus socii; quod argentum & vasa sint vera & scientifica, videatur supra n: 9149; inde patet, quod perannon dominus domus miserit manum suam in opus socii, significetur num bonum sui juris ac potentiae fecerit vera & scientifica, quæ ablata sunt; ita num hæc intraverint prius in bonum, secundum illa quæ nunc supra n: 9154 ostensa sunt; quod manus sit potentia, videatur n: 878. 3387. 4931 ad 4937. 5296. 6292. 7188. 7189. 7518. 7673. 8153, quod in manu, sit, quod est apud aliquem & in aliquo, n: 9133.

9156. Super omni verbo prævaricationis, quod significet quodcunque damnum ac quancunque jacturam, constat ex significatione prævaricationis, quod sit omne quod contra verum fidei, ita quod lædit aut extinguit illud, proinde quodcunque damnum & quancunque jacturam ejus. In Verbo mala nunc vocantur peccata, nunc iniquitates, & nunc prævaricationes, sed quid in specie per has & per illa intelligitur, non patet nisi ex sensu interno; *prævaricationes* dicuntur quæ fiunt contra vera fidei, *iniquitates* quæ fiunt contra bona fidei, *peccata* quæ fiunt contra bona charitatis & amoris; priora bina egrediuntur ex perverso intellectu, hæc autem ex prava voluntate; ut apud Davidem "Lava me ab iniquitate mea, & a peccato meo munda me; nam *prævaricationes meas agnosco, & peccatum meum coram te jugiter*" Psalm: LI: 4. 5; iniquitas pro malo contra bona fidei, peccatum pro malo contra bona charitatis & amoris, & prævaricatio pro malo contra vera fidei; hæc quia est malum egrediens ex perverso intellectu, & sic ex veris fidei cognoscitur, ideo dicitur, *prævaricationes meas agnosco*. Apud Eundem "Memento miserationum tuarum Jehovah, & miserationum tuarum, *peccatorum pueritiae meæ, & prævaricationum mearum ne memineris*" Psalm: xxv: 6. 7; peccata

peccata pro malis ex prava voluntate, & prævaricationes pro malis ex perverso intellectu. Apud Esaïam "Ecce *ob iniquitates* venditi estis, & *ob prævaricationes* dimissa est mater vestra" L: 1; iniquitates pro malis contra bona, & prævaricationes pro malis contra vera fidei Ecclesiæ; mater est Ecclesia, quæ dimissa dicitur cum discedit a fide. Apud Micham "Propter *prævaricationem* Jacobi omne hoc, & propter *peccatum domus Israelis*; quid *prævaricatio Jacobi*, nonne Samaria; *principium peccati* hæc filiæ Zionis, quia in te inventæ sunt *prævaricationes Israelis*" 1: 5. 12, hic similiter peccatum quod contra bonum charitatis & amoris, & prævaricatio quod contra verum fidei; Samaria enim est perversæ fidei Ecclesia, pariter his Israel. Quia prævaricationes sunt quæ contra vera fidei, etiam sunt transgressiones & defectiones, quæ quoque in Lingua originali per eandem vocem significantur; ut patet apud Davidem "Propter *multitudinem prævaricationum eorum* impelle eos, qui rebellant contra Te" Psalm: v: 11, rebellare dicitur cum defectio & transgressio; & apud Esaïam "Nonne vos *nati prævaricationis*, semen mendacii; qui incaluitis in dies sub omni arbore viridi, qui mactatis natos in fluviis" LVII: 4. 5, quod prævaricatio sit malum contra vera fidei, manifeste ex his patet; nati prævaricationis sunt falsa quæ destruunt vera fidei, ideo quoque vocantur semen mendacii, mendacium enim est falsum, n: 8908; & ideo dicitur de illis, quod incallescunt in diis sub omni arbore viridi, per quæ in sensu interno intelligitur cultus ex falsis, dii enim sunt falsa, n: 4402 fin: 4544. 7873. 8867, arbor viridis est perceptivum falsi ex perverso intellectu, n: 2722. 4552; & ideo quoque dicitur, mactatis natos in fluviis, per quæ intelligitur extinctio verorum fidei ex falsis; mactare enim est extinguere, nati seu filii sunt vera fidei, n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 2813. 3373; & fluvii sunt falsa, n: 6693.

9157. Super bove, super asino, super pecude, quod significet boni & veri exterioris & interioris, nempe damnum aut jacturam, constat ex significatione bovis & asini, quod sit bonum & verum exterius, & ex significatione pecudis, quod sit verum & bonum interius, de quibus supra n: 9135.

9158. Super veste, quod significet veri sensualis, constat ex significatione vestis, quod sit verum, de qua n: 4545. 4763. 5319. 5954. 6914. 6917; in genere est vestis verum exterius seu inferius, quod tegit interiora seu superiora, n: 297. 2576. 5248. 6918; hic itaque verum sensuale, nam hoc est extremum seu infimum, n: 5081. 5125. 5767. 6564. 6614. Quod vestes sint vera, ducit originem ex repræsentativis in altera vita, spiritus enim & angeli apparent omnes vestibus induti secundum vera fidei apud illos, n: 165. 5248. 5954.

9159. Super omni perduto, quod dixerit quod hoc illud, quod significet omne ambiguum, constat ex significatione perduto, quod sit omne cui damnum aut jactura; & ex significatione quod dixerit quod hoc illud, quod sit ambiguum, nam quod dicitur hoc illud, est num sit ita vel non ita, & quod ideo sub disquisitionem & dijudicationem venit.

9160. Usque ad Deum veniet verbum arborum illorum, quem condemnauerint Deus, quod significet inquisitionem & dijudicationem per verum, constat ex significatione usque ad Deum veniet verbum, quod sit disquisitio per verum, de qua sequitur; & ex significatione condemnare, quod sit dijudicatio & adjudicatio pænæ ei qui prævaricatus est. Quod usque ad Deum veniet verbum, significet inquisitionem per verum, est quia ad Deum est ad iudices, qui ex vero de illa re inquisituri erant; ideo etiam dicitur, quem condemnauerint Deus, in plurali; Deus etiam in Lingua originali dicitur El in singulari, sed frequentius Elohim in plurali, ex eo quia Divinum Verum procedens a Domino in Coelo inter angelos multifariam divisum est, nam quot angeli sunt, tot recipientes Veri Divini sunt, quisque suo modo, n: 3241. 3744. 3745. 3746. 3986. 4149. 5598. 7236. 7833. 7836; inde est, quod Angeli dicantur dii, n: 4295. 4402. 7268. 7873. 8301; & quoque iudices, quia hi non ex semet sed ex Domino iudicaturi erant, etiam iudicabant ex Lege Moschis, ita ex Verbo quod ex Domino; etiam hodie iudicatur ex Domino, cum secundum vera ex conscientia. Dominus vocatur Deus in Verbo ex Divino Vero quod procedit ab Ipso, & Jehovah ex Divino Bono, n: 4402. 6303. 6905. 7268. 8988; inde est, quod ubi in Verbo agitur de bono, dicatur Jehovah, & ubi de Vero Deus, n: 2586. 2769. 2807. 2822. 3921 fin: 4402. 7268. 8988; & quod sic Deus sit Verum, n: 4287. 7010. 7268. Ex his nunc patet, quid significatur per “si non deprehensus fur, adducetur dominus domus ad Deum” Verf: 7, & hic “usque ad Deum veniet verbum arborum illorum, quem condemnauerint Deus, rependet:” tum quid per Deum in sequentibus his locis “Aharon loquetur tibi ad populum, & fiet, ille erit tibi ad os, & tu eris illi ad Deum” Exod: 17: 16, quod Mosche sit Divinum Verum seu Lex, & ad os doctrina inde, quam Aharon repræsentabat videatur n: 7010; tum “Dixit Jehovah ad Moschen, vide, dedi te Deum Pharaoni, & Aharon frater tuus erit propheta tuus” Exod: 7: 1, n: 7268; & in Libro 1 Samuelis “Olim in Israele ita dixit vir, quando iuit ad querendum Deum, ite, & abibimus ad Videntem, nam propheta hodie dicitur, dicebatur olim Videns” 1x: 9, Videns & propheta est Verum Divinum, & inde Doctrina veri & boni, n: 2534. 7269.

9161. Rependet duplum socio suo, quod significet emendationem ad plenum constat ex significatione rependere, quod sit emendatio, de qua n: 9097; & ex significatione dupli, quod sit ad plenum, de qua n: 9103.

9162. Quando dederit vir socio suo asinum vel bovem vel pecudem, vel omnem bestiam ad custodiendum, quod significet verum & bonum exterius & interius, ac omne quod est affectionis illorum, in memoria, constat ex significatione asini, bovis & pecudis, quod sit verum exterius & interius, de qua supra n: 9135; ex significatione bestię, quod sit affectio boni ac veri, de qua n: 45. 46. 142. 143. 246. 714. 715. 716. 719. 1823. 2179. 2180. 2781. 3218. 3519. 5198. 4724. 7523. 9090; & ex significatione dari ad custo-

custodiendum, quod sit reponi ac teneri in memoria, de qua supra n: 9149; quod vir socius non sit unus & alter, sed duo in uno, n: 9149.

9163. Et moriatur aut frangatur, quod sit jactura vel damnum, constat ex significatione mori, quod sit extinctio ac jactura; & ex significatione frangitur, quod sit damnum; fractura & frangi in Verbo significat dissipationem, & quoque damnum; hoc trahit originem ex spirituali mundo, ubi omnia & singula conjuncta sunt secundum receptionem Veri Divini a Domino, ita secundum receptionem ordinis, qui omnibus & singulis inducitur per Verum Divinum quod procedit a Domino, n: 8700. 8988; inde est, quod vera apud hominem nexum inter se habeant secundum receptionem illorum in bono; vera, quæ ita connexa sunt, unum faciunt; quapropter cum illa franguntur in communi, dissipantur vera cum bono, & cum franguntur in particulari, dissipantur vera quæ ibi; nam cum in nexu sunt, subsistit unum ab altero, at cum franguntur, recedit unum ab altero; inde est, quod per frangi in Verbo significetur dissipatio sicut etiam per dividi, n: 9093; & quoque damnum; dissipatio nempe cum totum frangitur, & damnum cum pars; ut patet ab his locis in Verbo, apud Esaiam "Impingent inter illos multi, & cadent, & frangentur" viii: 15. Cap: xviii: 13, impingere pro scandalizari, & inde ex veris in falsa labi, cadere & frangi pro dissipari, hic in communi. Apud Ezechieleni "Ecce Ego contra Pharaonem regem Ægypti, frangam brachia ejus, validum & fractum" xxx: 22, Pharo rex Ægypti pro scientificis quæ pervertunt & destruunt vera & bona fidei, n: 6651. 6679. 6683. 6692; frangere brachia, pro dissipare vires eorum, ita illa, n: 4932; validum & fractum pro illa quæ non damnum passa ac resistunt, & illa quæ non damnum passa & non resistunt. Apud Lucam "Scriptum est, Lapis, quem rejecerunt architecti, factus est in caput anguli, quicumque ceciderit super illum lapidem, frangetur, & super quem ceciderit, comminuet" xx: 17. 18, Lapis pro Domino quoad Divinum Verum, n: 6426. frangi, quia de veris quæ ab Ipso, pro dissipari, ita destrui, & cum veris, illa quæ vitæ spiritualis sunt, quod sit apud illos, qui negnant Dominum, & reprobant vera quæ ab Ipso, qui sunt qui rejiciunt Lapidem. Apud Jeremiam "Adduc super eos diem mali, geminata fractione frange" xvii: 18, geminata fractione frangere, pro prorsus destruere. Apud Esaiam "Disposui me usque ad matutam, sicut leo, ita frangit omnia ossa mea, a die usque ad noctem consumabis me" xxxviii: 13; apud Jeremiam "Inveteravit carnem meam, & cutem meam, & fregit ossa mea" Thren: iii: 14; apud Moschen "Non efferes e domo de carne agni Paschalis, neque os frangetis in eo" Exod: xii: 46, frangere ossa est destruere vera a Divino quæ sunt ultima in ordine, quibus innituntur & a quibus suffulciuntur vera & bona interiora, quæ si destruuntur, etiam cadunt illa quæ superinstructa sunt; vera ultima in ordine sunt vera sensus literæ Verbi, in quibus sunt vera sensus interni, & quibus hæc innituntur sicut columnæ suis stylobatis; quod ossa sint vera, videatur n: 3812. 6592. 8005; ex his patet, quid repræsentatum & significatum est per illa de Domino apud Johannem "Venerunt ad Jesum,

cum viderent illum mortuum, non fregerunt illius crura; quod factum est, ut Scriptura impleteretur, *Os non frangetis illius*” xix: 36; causa erat, quia Ipse erat Ipsum Divinum Verum tam in primo quam in ultimo ordinis. Apud Esaiam “Obligabit Jehovah *fracturam populi sui*, & vulnus plagæ ejus sanabit” xxx: 26. Apud Jeremiam: “Propheta usque ad Sacerdotem quisque facit mendacium, & *sanant fracturam populi mei* per nullius ponderis rem” vi: 13. 14. Apud Eundem “*Super fracturam populi mei fractus sum*, attritus sum” viii: 21. Apud Davidem “Tremefecisti terram, *confregisti, sana fracturas ejus*” Psalm: lx: 4. Apud Sachariam “Ego excitabo pastorem in terra, *fractum non sanabit*, stantem non sustentabit” xi: 16. Apud Nahum “*Non cicatrix fracturæ tuæ*, desparata plaga tua” iii: 19; in his locis fractura significat damnum veris & bonis fidei, ita Ecclesiæ, illatum; sanare est emendare & restituere. Simile significatum est per quod vir, cui *fractura pedis*, aut *fractura manus*, non accederet ad offerendum panem Dei” Levit: xxi: 17. 19; & per quod *fractum* non offereretur Jehovah super altari” Levit: xxi: 22, fractum enim significabat destructum. Damnum etiam significatur per rupturam, ut apud Esaiam “*Rupturas domus Davidis vidistis*, quod plurimæ sint” xxi: 9; & apud Amos “In die illo erigam tentorium Davidis collapsum, & *obsepiam rupturas ejus*, *destructa ejus* restituiam, & ædificabo ea juxta dies æternitatis” v: 11, domus Davidis & tentorium Davidis pro Ecclesia Domini, David enim in Verbo Prophetico est Dominus, n: 1888.

9164. Vel captivum abducatur, quod significet remotionem, constat ex significatione captivum abduci, cum de bono & vero apud hominem prædicatur, quod sit remotio; cum hoc ita se habet; cum homo in vero ex bono est, tunc Verum quod maximæ fidei est, in medio est, & abinde succedunt vera quæ minoris fidei sunt, & tandem quæ dubiæ; in terminis circum illa sunt falsa, quæ tamen non in serie sunt cum veris, nec stant erecta ad cælum sicut vera boni, sed flexa deorsum, & spectant infernum quantum a malo exeunt; cum autem falsum loco veri subit, tunc invertitur ordo, & abeunt vera ad latera, & faciunt circuitus, & falsa mali occupant medium: inde patet, quid per remotionem intelligitur, de qua etiam videatur n: 3436. 6084. 6103; quod remotio talis per captivum abduci significetur, est quia falsa, cum captivant vera, eo modo abducant illa; talia etiam per captivari aut captivum abduci, significantur apud Jeremiam “Omnes pastores tuos pascet ventus, & *amassi tui in captivitatem abducentur*” xxi: 22. Apud Eundem “Væ tibi Moabe, periit populus Remoschi, *nam abducti sunt filii tui in captivitatem*, & *filiae tuæ in captivitatem*: *reducam tamen captivitatem Moabi* in extremitate dierum” xlix: 46. 47; filii, qui obducti in captivitatem, sunt vera, & filiae bona. Et apud Lucam “Cadent ore gladii, & *captivabuntur inter omnes gentes*, & tandem Hierosolyma erit conculcata a gentibus” xxi: 24, ibi de consummatione sæculi, quæ est ultimum tempus Ecclesiæ; cadere ore gladii est perire per falsa, gladius enim est alsum pugnans contra verum, n: 2799. 4599. 6353. 7102. 8294; gentes, inter quas captivabuntur, & a quibus conculcabitur

bitur Ecclesia, sunt mala ex quibus falsa, videatur n: 1259. 1260. 1849. 1868. 6305; & quod Hierosolyma, quæ tunc erit conculcata, sit Ecclesia, n: 2117. 3654.

9165. Nemine vidente, quod significet de quo mens non conscit, constat ex significatione videre, quod sit intelligere, ut & fidem habere, de qua n: 2325. 2807. 3863. 3869. 4403 ad 4421. 5114. 5400; & quia intellectus est visus mentis, inde videre est quod mens conscit; hic quod mens non conscit, quia dicitur nemine vidente.

9166. Juramentum Jehovæ erit inter ambos illos, quod significet inquisitionem per vera ex Verbo de omnibus & singulis illis, constat ex significatione juramenti, quod sit confirmatio per vera, de qua n: 2842. 3037. 3375, inde juramentum Jehovæ, est per vera ex Verbo, nam ibi sunt vera Jehovæ seu vera Divina; & ex significatione amborum illorum, quod sit in omnibus & singulis, nam inter ambos in sensu interno non significat inter duos, sed in omnibus & singulis, duo enim sunt conjunctio in unum, n: 1646. 3519. 5194. 8423, ita est quicquid est in uno, seu omnia & singula ibi; quod per duo illa percipiuntur in coelo, est causa, quia cum sermo est Angelis de duobus veris inter se discrepantibus, tunc sistuntur duo spiritus infra qui disceptant, qui sunt subjecta plurium societatum, apparent omnia & singula quæ unius veri sunt apud unum spiritum, & omnia & singula quæ alterius veri apud alterum, inde percipitur quomodo illa conjungi possunt; quod ita sit, ab experientia scire datum est; inde est, quod per duo etiam significetur plenum, n: 9103. Quod licitum fuerit apud Gentem Israeliticam & Judaicam jurare per Jehovam, erat quia non interni sed externi homines fuerunt, & cum in cultu Divino in externo fuerunt absque interno; quod tales fuerint, videatur n: 4281. 4293. 4429. 4433. 4680. 4844. 4847. 4865. 4903. 6304. 6588. 8788. 8806; confirmatio veri cum cadit in externum hominem separatum ab interno sit per juramentum; aliter cum cadit in externum per internum; in interno enim apparet verum in sua luce, at in externo absque interno apparet verum in tenebris: inde est, quod Angeli cœlestes, qui in intimo seu tertio cœlo sunt, quia in summa luce, ne quidem confirmant vera per rationes, minus quod disceptent aut ratiocinentur de illis, sed solum dicant, ita aut non, causa est quia percipiunt & vident illa a Domino; inde est, quod Dominus ita de juramentis dixerit "*Audvistis quod dictum sit, non jurabis, solves vero Domino juramenta tua: Ego vero dico vobis, non jurabis omnino, neque per Cælum, quia thronus Dei est; neque per Terram, quia scabellum pedum Ipsius est; neque per Hierosolymam, quia urbs est magni Regis: neque jurabis per Caput tuum, quia non potes unum pilum album aut nigrum facere. Esto vero sermo vester ita ita, non non, quod ultra hæc est, ex malo est*" Matth: v: 33 ad 37; hæc involvunt, quod vera Divina confirmanda sint a Domino, & non ab homine, quod sit cum interni homines sunt & non externi; externi enim homines confirmant illa per juramenta; interni autem per rationes; qui adhuc interiores homines sunt, non confirmant illa, sed modo dicunt quod ita sit vel non ita sit; externi homines sunt qui vocantur naturales homines; interni qui

qui vocantur spirituales homines; & adhuc interiores sunt qui vocantur cœlestes homines; quod hi, nempe cœlestes ex Domino percipiant num verum sit vel non sit, videatur n: 2708. 2715. 2718. 3246. 4448. 7877; ex his patet, quid involvit, quod Dominus dixerit, *non jurabis omnino*; tum, *esto sermo vester ita ita, non non*: sed explicabitur, cur etiam dicitur, quod non jurent per cœlum, nec per terram, nec per Hierosolymam, neque per caput; & quod sermo ultra ita ita, non non, ex malo sit; *Jurare per Cœlum* est per Divinum Verum, ita per Dominum ibi, nam Cœlum non est cœlum ex angelis in se spectatis, sed ex Divino Vero procedente a Domino, ita ex Domino, in illis, nam Divinum in illis facit ut sint & dicantur Angeli cœli; inde est, quod qui in cœlo sunt, dicantur esse in Domino, tum quod Dominus sit omne in omnibus & singulis cœli, ut & quod angeli sint Vera Divina, quia recipientes Veri Divini a Domino; quod Cœlum sit & dicatur cœlum ex Divino Domini ibi, videatur n: 552. 3038. 3700; quod angeli sint vera Divina, n: 4295. 4402. 7268. 7873. 8701; & quod aliquid Domini intelligatur per Angelum in Verbo, n: 1925. 2821. 3039. 4085. 4295. 6280: quia Cœlum est Dominus quoad Divinum Verum, ideo dicitur non jurabis per cœlum, quia thronus Dei est, nam Thronus Dei est Divinum Verum quod procedit a Domino, n: 5313. 6597. 9039. *Jurare autem per terram*, est per Ecclesiam, ita per Divinum Verum ibi; nam sicut Cœlum est Dominus ex Divino Vero quod procedit ab Ipso, ita quoque est Ecclesia, quoniam Ecclesia est Cœlum Domini aut Regnum Ipsius in terris; quod Terra in Verbo sit Ecclesia, videatur n: 662. 1066. 1262. 1733. 1850. 2117. 2118 fin: 2928. 3355. 4535. 4447. 5577. 8011. 8732; & quia terra est Ecclesia, ubi Divinum Domini infra cœlum est, ideo dicitur, non jurabis per terram, quia scabellum pedum Dei est; scabellum pedum est Verum Divinum infra Cœlum, quale est Verbum in sensu literali, nam huic innititur & quasi insitit Verum Divinum in cœlo; quod est Verbum in sensu interno; illud verum per scabellum pedum significatur apud Davidem Psalm: cxix: 5. Psalm: cxxxii: 7. apud Esaiam Cap: lx: 13. & apud Jeremiam in Lamentat: Cap: ii: 1. *Jurare autem per Hierosolymam* est per doctrinam veri ex Verbo, nam Hierosolyma in sensu lato est Ecclesia, n: 2117. 3654; sed cum dicitur terra, quæ est Ecclesia, & dein Hierosolyma, est Hierosolyma doctrina Ecclesiæ, proinde doctrina Veri Divini ex Verbo; inde est quod dicatur Urbs magni Dei; per urbem enim in Verbo in sensu ejus interno significatur doctrina veri, videatur n: 402. 2450. 2943. 3216. 4478. 4492. 4493. *Jurare autem per caput suum* est per verum quod ipse homo credit verum esse, & facit suæ fidei, id enim apud hominem facit caput, & quoque significatur per caput apud Esaiam Cap: xv: 2. Cap: xxix: 10. apud Ezechielem Cap: vii: 18. Cap: xiii: 18. Cap: xvi: 12. Cap: xxix: 18. apud Matthæum Cap: vi: 17, & alibi; quare etiam dicitur, quia non potes unum pilum album aut nigrum facere, pilus enim est verum externi seu naturalis hominis, n: 3301, quale est illis qui in fide veri sunt non ex eo quod percipiant verum esse, sed ex eo quod doctrina Ecclesiæ ita doceat; & quia id non aliunde

de sciant, dicitur quod non jurandum sit per id, quia non possunt pilum album aut nigrum facere; facere pilum album est dicere verum esse verum ex se, & facere pilum nigrum est dicere falsum esse falsum ex se; album enim prædicatur de vero, n. 3301. 3993. 4007. 5319, & inde nigrum de falso. Ex his nunc patet, quid intelligitur per quod omnino non jurandum sit, non per cælum, non per terram, non per Hierosolimam, neque per Caput suum, quod nempe non confirmandum sit Verum Divinum ab homine, sed a Domino apud hominem: idcirco ultimo dicitur "*Sermo vester erit ita ita, non non, quod ultra hæc est, ex malo est*;" qui enim a Domino percipiunt & vident verum, illi non aliter confirmant illud; sicut faciunt Angeli intimi seu tertii cœli, qui Angeli Cœlestes vocantur, de quibus supra: quod sermo ultra illa sit ex malo, est quia quod ultra est, non ex Domino est, sed ex proprio hominis, ita ex malo, nam proprium hominis non est nisi quam malum, videatur n: 210. 215. 874. 875. 876. 987. 1023. 1044. 1047. 3812 fin: 4328. 5660. 8941. 8944. Ex his iterum pater, quomodo Dominus loquutus est, quod nempe ut in omnibus & singulis sit sensus internus; quia loquutus est ex Divino; ita pro Angelis simul cum pro hominibus, nam Angeli Verbum secundum sensum ejus internum percipiunt.

9167. Annon miserit manum suam in opus socii sui, & sumserit Dominus ejus, quod significet conjunctionem sub bono, constat ex significatione annon miserit manum in opus socii sui, cum de vero & bono exteriori & interiori dicitur, quod sit num in bonum intraverint, de qua supra n: 9155, ita num sub bono conjuncta sint; quid sit conjunctio sub bono, videatur n: 9154; & ex significatione domini, quod sit bonum, de qua n: 9154; ita annon sumserit dominus ejus, est, num bonum illa per conjunctionem sua fecerit. Quod dominus sit bonum, est quia bonum apud hominem spirituales primo loco est, ac verum secundo, & quod primo loco est, hoc dominus est; secundum boni quale, etiam omnia vera disposita sunt apud hominem, sicut a domino domus. Inde est, quod per Dominum in Verbo intelligatur Dominus quoad Divinum Bonum; & per Deum, Regem, & Magistrum, Dominus quoad Divinum Verum; ut apud Moschen "*Jehovah Deus vester, Ipse Deus deorum, & Dominus dominorum*" Deut: x: 17; apud Johannem "*Agnus vincet illos, quia Dominus dominorum est, & Rex regum*" Apoc: xvii: 14. Apud Eundem "*Habet super vestimento & super femore suo Nomen scriptum, Rex regum, & Dominus dominorum*" xix: 16; quod Dominus dicatur Deus quoad Divinum Verum, videatur n: 2586. 2769. 2807. 2822. 4402. 7268. 8988; & quoque quod dicatur Rex quoad Divinum Verum, n: 2015 fin: 3009. 3670. 4581. 4966. 5068. 6148; inde patet, quod Dominus dicatur Dominus quoad Divinum Bonum, nam ubi dicitur de Vero in Verbo etiam dicitur de Bono, n: 683. 793. 801. 2516. 2618. 2712. 2803. 3004. 4138 fin: 5138. 5502. 6343. 8339 fin: Apud Johannem "*Vos vocatis Me Magister & Dominus, & recte dicitis, sum namque; Ego lavi pedes vestros Dominus & Magister*" xxx: 14; Dominus etiam

etiam ibi dicitur Dominus ex Divino Bono, & Magister ex Divino Vero. Apud Malachiam "Subito veniet ad Templum suum *Dominus*, quem vos quæritis, & *Angelus fæderis*, quem vos desideratis" 111: 1, ibi de adventu Domini, ubi Dominus dicitur ex Divino Bono, & Angelus ex Divino Vero, n: 1925. 2821. 3039. 4085. 4295. 6280. Inde est quod in Veteri Testamento tam frequenter dicatur *Dominus Jehovih*, & hoc cum supplicatur, per quod significatur Bone Jehovah, n: 1793. 2921; & quod in Novo Testamento *Dominus* dicatur pro Jehovah, n: 2921. Ex his quoque sciri potest, quid intelligitur per hæc apud Matthæum "Nemo potest *duobus dominis* servire; nam aut unum odio habebit, & alterum amabit" vi: 24; duo domini sunt bonum & malum; homo enim sive in bono erit sive in malo, in utroque simul esse non potest; in pluribus veris potest esse, sed quæ ordinata sunt sub uno bono; bonum enim facit cælum apud hominem, malum autem infernum; sive erit in Cælo sive in inferno, non in utroque, nec inter utrumque. Inde nunc patet quid in Verbo intelligitur per Dominum.

9168. Et non rependet, quod significet quod non damnum, constat ex significatione rependere, quod sit emendatio & quoque restitutio, de qua n: 9087. 9097; inde non rependere, est non restitutio ac non emendatio, quia non damnum.

9169. Et furando furto ablatum fuerit, quod significet si jactura, constat ex significatione furti, quod sit ablatio boni & veri, de qua n: 9125; ita jactura.

9170. Rependet Domino ejus, quod significet restitutionem pro illo, constat ex significatione rependere, quod sit restitutio, de qua n: 9087; & ex significatione domini, quod sit bonum, de qua mox supra, n: 9167; ita per rependet domino ejus significatur restitutio veri bono pro illo quod ablatum est.

9171. Si discerpando discerptum fuerit, quod significet si damnum non ex culpa, constat ex significatione discerpti, quod sit damnum illatum a falsis quæ a malo absque sua culpa, de qua n: 4171. 5828.

9172. Adducit illi testem, quod significet confirmatum id, constat ex significatione testis, quod sit confirmatio, de qua n: 4197.

9173. Discerptum non rependet, quod significet non pœnam, nempe pro damno absque culpa, constat ex significatione discerpti, quod sit damnum absque culpa, ut mox supra n: 9171; & ex significatione rependere, quod sit pœna, de qua n: 9102; hic non pœna, quia dicitur non rependet.

9174. Et quando commodato petiverit vir ex socio suo, quod significet verum ex alia profapia, constat ex significatione commodato petere, quod sit accipere verum aliunde quam ex se, ita verum ex alia profapia, quod commodato seu mutuo petere id significet, est quia in spirituali mundo non alia bona sunt, quæ petuntur ab aliis, & quæ dantur, quam quæ sunt intelligentiæ & sapientiæ: sunt quidem plura alia quæ ad visum exstant, imo innumera-
bilia

bilia, sed illa sunt apparentiæ ex illis quæ intelligentiæ & sapientiæ sunt; inde patet, quod commodato petere, sit instrui ab alio, & sic accipere vera seu cognitiones veri & boni aliunde quam ex se; sed quomodo cum hoc se habet, ulterius explicabitur; homo dicitur accipere vera a se, cum concludit illa ex veris quæ apud se sunt; hæc tunc conjungit prioribus; sed cum hoc facit, non alia vera admittit, quam quæ concordant sub eodem bono; bonum enim est quod disponit vera in series, & connectit illa; bonum est sicut anima in homine, & vera sunt sicut illa quibus anima se induit, & per quæ agit; quod omnia & singula in homine ex anima ejus vivant, notum est, ita quoque vera quæ fidei sunt ex bono quod amoris in Dominum & amoris erga proximum; si non id bonum anima hominis est, sed bonum amoris sui aut amoris mundi, tunc homo non est homo, sed fera; & quoque in altera vita in luce cœli apparet sicut fera, tametsi in sua luce, quæ ad lucem cœli sit caligo, ut homo. Sed intelligendum est, quod Dominus disponat vera secundum bonum vitæ hominis. Homo autem dicitur accipere vera aliunde, cum instruitur ab alio; quæ si non concordant sub bono, in quo est, quidem reponuntur in ejus memoria inter scientifica, sed non fiunt ejus, hoc est, ejus fidei, quia ex alia profapia; hæc vera sunt, de quibus in hoc Versu & in sequenti, agitur. In Verbo ubi dicitur mutuo petere & mutuo dare, significatur instrui ac instruere ex affectione charitatis; ut apud Matthæum “Omni a te petenti, dato, *Et cupientem mutuum accipere a te, ne averteris*” v: 42; quod hic per petere non intellectum sit petere, patet, nam dicitur omni petenti dato, ita nec per mutuum cupere & accipere; nam si omni petenti daretur, & quoque omni cupienti mutuum accipere, homo privaretur omnibus suis bonis; sed quia Dominus ex Divino loquutus est, per petere & cupere mutuum, & per dare & accipere mutuum intellecta est communicatio bonorum cœlestium, quæ sunt cognitionum boni & veri; nam cum hac communicatione ita se habet, quo plus angelus dat alteri ex affectione charitatis, eo plus ex communi cœlo, hoc est, ex Domino, apud illum influit; n: 6478; ita per dare petenti angelus non privatur sed locupletatur bonis; similiter quoque homo, cum bonum facit alteri ex affectione charitatis; sed charitas est dare bonis, & non charitas dare malis quæ petunt & capiunt n: 8120; secundum hæc apud Davidem “*Mutuo petit impius, sed non restituit; justus autem miseretur & dat*” Psalm: xxxvii: 21. Apud Lucam “*Si mutuo datis illis, a quibus speratis recipere, quæ vobis gratia est; potius amate inimicos vestros, & benefacite, atque malis date, nihil inde sperantes; tunc erit merces vestra magna; & eritis filii Altissimi*” vi: 34. 35; hic quoque per mutuum dare intelligitur bonum facere ex affectione charitatis, ita communicare bona cœli, & quoque bona mundi, sed hæc propter illa ut finem; affectio charitatis est communicare bona absque fine remunerationis, at non affectio charitatis est communicare bona propter remunerationem ut finem, videatur n: 2373. 24co. 3816. 3956. 4943. 6388. 6389. 6390. 6392. 6393. 6478. 8002; amare inimicos, & benefacere malis, est affectio charitatis, sed inimici amantur & illis benefit, cum instruuntur, & quoque cum per convenientia media emendantur

dantur, n: 8121. Exercitium charitatis etiam per mutuum dare significatur apud Moschen "Si obediveris voci Jehovæ, & custodiveris ad faciendum præcepta Ipsius, *mutuo dabis populis multis, tu autem mutuo non petes*" Deut: xxviii: 12, mutuo dare populis multis, est abundare bonis intelligentiæ & sapientiæ, & ex abundantia communicare, & non aliorum indigere, quia omnia ei a Domino dantur. Apud Davidem "Bonus vir *qui misereatur & mutuo dat*, sustinebit verba sua in iudicio, nam in æternum non dimovebitur" Psalm: cxii: 5; per misereri & mutuo dare describitur ita status illorum, qui in genuina charitate sunt: similiter Psalm: xxxvii: 21: prærer etiam alibi.

9175. Et frangatur vel moriatur, quod significet damnum ei vel extinctionem, constat ex significatione frangi, quod sit damnum, de qua n: 9163; & ex significatione mori, quod sit extinctio.

9176. Dominus ejus haud cum illo, quod significet si bonum illius veri non simul in communi, constat ex significatione domini, quod sit bonum, de qua n: 9167; & ex significatione haud cum illo, quod sit non simul in communi. Quomodo cum hoc se habet, constare potest ex illis, quæ de veris in bono supra n: 9154, ostensa sunt, quod nempe omnia vera in communi disposita sint sub bono; agitur autem hic de veris comodatis, hoc est, ab alio receptis, videatur n: 9174; hæc vera vel secum habent suum bonum, vel non habent; quæ secum habent suum bonum, sunt quæ, cum audiuntur, afficiunt, at quæ non habent, sunt quæ tunc non afficiunt; vera quæ secum habent suum bonum, intelliguntur per commodata, quæ franguntur aut moriuntur, si dominus cum illis; at vera quæ non secum habent suum bonum, intelliguntur per commodata, quæ franguntur aut moriuntur, si dominus haud cum illis: Vera hæc quidem describi possunt, sed non ad captum, nisi illorum, qui in luce cœli a Domino sunt; cæteri, qui solum ex luce mundi, hoc est, ex lumine naturali, vident, quia in caligine sunt quoad cœlestia, illa non comprehensuri erunt; & si viderentur sibi comprehendere, foret usque ex fallaciis & ex materialibus, quæ plus obscurant & involvunt umbris, quam illustant; satis est scire, quod agatur de Veris fidei conjunctis suo bono & non conjunctis; vera non conjuncta, sunt quæ ab aliis discuntur, & non penitus intrant quam in memoriam, & ibi manent ut scientifica, & non percipiuntur inter vera, quæ ordinata sunt in communi sub bono. Ex his aliquantisper sciri potest, in qualibus consistit sapientia Angelica, nam angeli non modo comprehendunt quomodo cum his se habet, sed etiam simul innumerabilia de illis, ita quæ homo ne quidem scit quod sint, minus quid sunt; sunt enim angeli in luce cœli, & lux cœli infinita in se habet; nam lux cœli est Divinum Verum procedens a Domino.

9177. Rependendo rependet, quod significet restitutionem, constat ex significatione rependere, quod sit restitutio, de qua n: 9087.

9178. Si dominus non cum illo, non rependet, quod significet si bonum veri non simul, quod non restitutio, constat ex significatione si dominus cum illo, quod sit si bonum veri simul, de qua supra n: 9176; & ex significatione

ficatione rependere, quod sit restitutio, ut nunc supra n: 9178, ita non rependere est non restitutio.

9179. Si mercenarius cum illo, quod significet si propter bonum lucri, constat ex significatione mercenarii, quod sit qui bonum facit propter bonum lucri aut propter mercedem, de qua n: 8002, ita in sensu abstracto est bonum lucri seu merces.

9180. Veniet in mercede sua, quod significet submissionem & servitium, constat ex significatione venire in mercede, quod sit se submittere & servire. Cum hoc ita se habet; qui ex Verbo, aut ex doctrina Ecclesiæ, aut quoque ex aliis quibuscunque, imo qui a semet ipsis per conclusiones, discunt & hauriunt vera, lucri causa, hoc est, ut lucrentur honores aut opes, aut quoque ut mereantur cœlum, illi sunt qui in sensu interno intelliguntur per mercenarios qui venient in mercede sua, hoc est, qui se submittent & servient; lucra enim erunt ultimo loco homini Ecclesiæ, non primo; cum ultimo loco sunt, tunc servi sunt, at si primo, domini sunt: qui primo loco spectat lucra, is inversus homo est, & quoque repræsentatur ut inversus in altera vita, capite in inferno; at qui primo loco spectat charitatem & fidem, ita Dominum & proximum, is erectus homo est, & quoque sistitur erectus in altera vita, capite in cœlo; inde patet, quid intelligitur per bonum quod sit lucri causa, & quod id submittetur & serviet, quæ significantur per si mercenarius cum illo, quod venturus in mercede sua.

9181. Vers: 15 ad 16. *Quando persuaserit vir virgini, quæ non desponsata, & cubuerit cum illa, dotando dotabit illam sibi in mulierem. Si renuendo renuerit pater ejus ad dandum eam illi, argentum pendet secundum dotem virginum.* Si quando persuaserint vir virgini, quæ non desponsata, significat bonum non conjunctum vero; & cubuerit cum illa, significat illegitimam conjunctionem; dotando dotabit illam sibi in mulierem, significat tesseram consensus ad conjunctionem legitimam; si renuendo renuerit pater ad dandum eam illi, significat si bonum interius non admittit conjunctionem; argentum pendet secundum dotem virginum, significat verum aliud consentiens loco ejus.

9182. Si quando persuaserit vir virgini, quæ non desponsata, quod significet bonum non conjunctum vero, constat ex significatione persuadere, cum de viro & virgine dicitur, quod sit allicere ad conjunctionem; ex significatione viri, quod sit verum, de qua n: 3134. 7716. 9007; ex significatione virginis, quod sit Ecclesia quoad bonum, de qua n: 3081. 4638; ita bonum quod Ecclesia; & ex significatione desponsari, quod sit conjunctio. Paucis hic dicetur, unde Lex de illegitima conjunctione, de qua nunc agitur, causam & originem ducit: omnes leges latæ filiis Israelis in cœlo habent suam causam, & ex legibus ordinis ibi trahunt originem; leges ordinis in cœlo sunt omnes ex Divino Vero & Bono quæ procedunt a Domino, inde sunt leges boni amoris & veri fidei; conjunctio boni & veri in cœlo vocatur conjugium cœleste; & hoc repræsentatur in conjugiiis in terra, & quoque per conjugia in Verbo significatur; inde patet, quid involvunt conjunctiones illegitimæ, & quoque quid scortationes & adulteria; in his binis Versibus

agitur de illegitima conjunctione, quæ dein vel fit legitima, vel solvitur; de illegitima conjunctione quæ dein fit legitima, agitur in hoc Versu; & de illegitima conjunctione quæ dein solvitur, agitur in Versu sequente. Illegitima conjunctio est, quæ fit non ex affectione conjugiali, sed ex quacunque alia affectione, ut ex affectione pulchritudinis, ex affectione lucri, ex affectione dignitatis personæ, & quoque quæ fit ex lascivia: hæ conjunctiones sunt illegitimæ in principio, ex causa quia externa sunt quæ conjungunt, & non simul interna: sed usque potest ex illis ut mediis postea fieri conjunctio legitima, quæ fit cum conjunguntur animi; & quoque potest ex illis postea fieri nulla conjunctio, quod fit cum disjunguntur animi; quod ita sit, in mundo communiter notum est. Conjunctio legitima, quæ est animorum, fit cum ambo simili bono & vero sunt, nam bonum & verum faciunt vitam hominis, bonum & verum morale & civile vitam externi hominis, & bonum & verum spirituale vitam interni hominis; sciendum, quod vita hominis non aliunde sit, quam ex bono & vero, nam bonum dicitur omne id quod homo amat, & verum omne id quod homo credit; seu quod idem, bonum dicitur omne id quod homo vult, & verum omne id quod homo intelligit; inde patet, quod legitima conjunctio fit, cum unus conjugum in vero est, & altera in correspondente bono; sic enim in binis illis repræsentatur conjugium cœleste, quod est boni & veri: inde est, quod amor conjugialis ex illo conjugio descendat, videatur n: 2727 ad 2759. 2803. 3132. 4434. 4834. Ex his ut præmissis sciri potest, quomodo se habet cum conjunctionibus, de quibus in hoc & in sequenti Versu agitur. Desponsationes ante conjugia ab Antiquis temporibus usu receptæ fuerunt, & repræsentabant conjunctionem primam, quæ est Interni hominis absque Externo, ipsa dein conjugia repræsentabant conjunctionem alteram, quæ est Interni hominis cum Externo; nam cum regeneratur homo per bona & vera fidei, primum regeneratur Internus homo, & postea Externus, quia hic ab illo, n: 3286. 3321. 3493. 3882. 8746. Ex his patet, quid per desponsationem & per desponsari, & quoque quid per sponsum & sponsam, in Verbo significatur, quod nempe per desponsationem conjunctio veri & boni in Interno homine; ac per sponsum, ubi de Domino & de Ecclesia, bonum, ac per sponsam Verum; ut in sequentibus locis; apud Jeremiam "Recordatus sum tibi misericordiam juventutis tuæ, *amorem desponsationum tuarum*, cum ivisti post Me, in deserto, in terra non consista" 11: 2, ibi de Ecclesia Antiqua, & de ejus instauratione a Domino; amor desponsationum est affectio vitæ spiritualis, quæ ex veris fidei & bono amoris est, status desiderii, cum adhuc in ignorantia & defectu illorum fuerunt, significatur per ire post Me in deserto & in terra non consista. Apud Hoseam "Feriam illis fœdus in die illo cum fera agri, & cum ave cœlorum, & reptili terræ; & arcum & gladium & bellum frangam, & *desponsabo te Mibi* in justitiâ & in judicio, & in misericordia & in miserationibus" 11: 16. 17; agitur ibi de instauratione Ecclesiæ novæ; ferire fœdus cum fera agri, cum ave & cum reptili terræ, est conjunctio Domini per bonum & verum internum & externum apud hominem;

minem; *foedus est conjunctio*, n: 665. 666. 1023. 1038. 1864. 1999. 2003. 2021. 6804. d767. 8778; *fera agri est vita ex bono*, n: 841. 908; *avis est vita veri*, n: 40. 745. 776. 991. 3219. 5149. 7441; *reptile terræ sunt bona & vera externi & sensualis hominis*, n: 746. 909; *frangere arcum, gladium, & bellum, est destruere doctrinam & vires falsi*, arcus est doctrina falsi, n: 2686. 2709; *gladius est falsum pugnans contra verum*, n: 2799. 4499. 6353. 7102; *bellum est ipsa pugna, seu pugna spiritualis*, n: 1664. 2686. 8273, *frangere illa est destruere*; *desponsare in iustitia & in iudicio, est conjungi Domino in bono & vero, desponsare est sibi conjungere, iustitia prædicatur de bono & iudicium de vero*, n: 2235; *desponsare in misericordia & in miserationibus, est ex amore erga illos qui in bono sunt, & in amore erga illos qui in veris*; *misericordia Domini prædicatur erga illos qui in deficientia & tamen in desiderio boni, & miserationes erga illos qui in ignorantia & tamen in desiderio veri*; ex his patet, quod *desponsatio sit conjunctio boni & veri apud hominem a Domino*; quisque videre potest, quod talia ibi significantur, nam coram perceptione solum ex naturali lumine patet, quod *Jehovah non feriat foedus cum fera agri, cum ave, ac cum reptili terræ, sed cum illis qui in bono & vero fidei sunt, ita cum bono & vero apud hominem, proinde quod talia in prophetico illo lateant. Apud Malachiam "Perfide egit Jehudah, quia prophana vitæ sanctitatem Jehovah, quia amavit & desponsavit sibi filiam dei alieni"* 11: 11, *desponsare filiam dei alieni, est conjungi malo falsi, deus alienus est falsum*, n: 4402 fin: 4544. 7873. Quod sponsus, ubi agitur de Domino & de Ecclesia, sit bonum, & sponsa verum, apud Esaiam "*Jehovah induit me vestibus salutis, amiculo iustitiæ textit me, sponsus imponit cidarim, & sicut sponsa ornat se vasis suis*" LXI: 10; apud Johannem "*Vidi urbem sanctam Hierosolimam descendentem a Deo e cœlo, paratam sicut sponsam ornatam marito*" Apoc: XXI: 1. 2. Apud Eundem "*Dixit Angelus, veni, ostendam tibi sponsam Agni uxorem*" Apoc: XXI: 9. 17; ibi sponsa pro Ecclesia. Apud Matthæum "*Jesus dixit ad discipulos Johannis, num possunt filii nuptiarum lugere, quamdiu cum illis est sponsus*; veniet autem dies, quando auferretur ab illis sponsus, & tunc jejunabunt" 1X: 15 & Luc: V: 34. 35, filii nuptiarum dicuntur illi qui in veris Ecclesiæ sunt & recipiunt bonum, nam bonum quod a Domino est sponsus; quod filii nuptiarum non lugeant quamdiu cum illis est sponsus, est quod in statu beato ac felici sint, ita apud Dominum, cum in veris conjunctis suo bono; jejunabunt cum auferretur ab illis sponsus, est quod in statu infelici cum non amplius bonum conjunctum est veris; hic status est status ultimus Ecclesiæ, ille vero status primus. Simile *per sponsum*, ad cuius occursum exiverunt decem virgines, significatur apud Matthæum Cap: XXV: 1 ad 12; virgines enim quæ oleum habebant in lampadibus, sunt qui bonum in veris suis habent; at quæ non oleum in lampadibus habebant, sunt qui non bonum in veris habent, videatur n: 4638; & quod oleum sit bonum amoris n: 886. 3722. 4522. Apud Johannem "*Johannes dixit, non sum ego Christus, sed quod missus coram Ipso; qui habet sponsam sponsus est; amicus autem sponsi, qui stat &* audit

audit Ipsum, gaudio gaudet *ob vocem Sponsi*” III: 28. 29; sponsa pro vero quod fidei Ecclesiæ, & sponsus pro bona quod amoris Ecclesiæ, utrumque a Domino; ita pro homine Ecclesiæ, apud quem conjunctum est bonum veris. Ex his etiam patet, quid in sensu interno intelligitur per gaudium & vocem *sponsi* & *sponsæ*, apud Esaiam XLII: 5. apud Jeremiam Cap: VII: 34. Cap: XVI: 9. Cap: XXV: 10. Cap: XXXIII: 11. Apoc: XVIII: 23, quod nempe sit cælum & felicitas ex conjunctione boni & veri apud hominem & Angelum.

9183. Et cubuerit cum illa, quod significet illegitimam conjunctionem, constat ex significatione cubare cum virgine desponsata, quod sit illegitima conjunctio; per desponsari enim significatur conjunctio Interni hominis, per cubare autem conjunctio externi, de qua nunc supra n: 9182.

9184. Dotando dotabit illam sibi in mulierem, quod significet tesseram consensus a sua parte ad conjunctionem legitimam, constat ex significatione dotis & dotare, quod sit tessera consensus, de qua n: 4456; & ex significatione in mulierem, quod sit ad conjunctionem legitimam; nam accipere aliquam in mulierem, est legitime conjungi. Illegitima conjunctio in spiritali sensu est conjunctio veri cum affectione ex jucundo lucris aut ex jucundo honoris, in quali affectione sunt illi qui vera Ecclesiæ propter illa jucunda discunt; sed hæc conjunctio non nocet illis, qui postea a Domino regenerantur, quoniam apud hos remanent illæ affectiones, sed subordinatæ sub affectione veri propter bonum usus & vitæ, atque serviunt; sunt namque ultimo loco, tametsi visæ prius quod fuerint primo loco; cum enim regeneratur homo, invertitur ordo vitæ ejus; eo modo ex conjunctione illegitima fit conjunctione legitima. Quod hoc fieri possit, est quia vera quæ fidei sunt, intrant per auditum, ita per externum hominem, & externus homo non sapit nisi illa quæ mundi & quæ sui sunt, quæ sunt jucunda ex lucris & ex honoribus; at cum Internus homo per regenerationem apertus est, tunc per illum influit a Domino bonum, quod adoptat & sibi conjungit vera fidei quæ per externum intrarunt; & secundum conjunctionem invertitur ordo, hoc est, ponitur in ultimo loco quod fuerat in primo; attrahit tunc Dominus omnia quæ sunt vitæ apud hominem ad se, ut spectent sursum; tunc quæ Domini & Cœli sunt, intuetur homo ut fines, & Ipsum Dominum ut finem propter quem omnia, & priora, quæ sunt jucunda lucris & honorum, ut media ad illum finem; notum est, quod media non vitam aliunde habeant quam ex fine, & absque fine nullam; ita jucunda lucris & honorum, cum facta sunt media, tunc vitam habent ex vita e cœlo, hoc est, per cælum a Domino, nam finis propter quem est Dominus. Cum homo in tali ordine vitæ est, tunc lucra & honores sunt ei benedictiones; at si in inverso ordine est, lucra & honores sunt ei maledictiones; quod omnia sint benedictiones cum homo in ordine cœli est, docet Dominus apud Mattheum “Quærite primo Regnum cœlorum & Justitiam ejus; & omnia adjicientur vobis” VI: 33.

9185. Si renuendo renuerit pater ad dandum eam illi, quod significet si bonum interius non admittit conjunctionem, constat ex significatione renuere quod

quod sit non admittere ; ex significatione dare eam illi, nempe in mulierem, quod sit conjunctio legitima, de qua nunc supra n : 9184 ; & ex significacione patris, quod sit bonum, de qua n : 3703. 3704. 5580. 5902. 6050. 7499. 8328. 8897, quod sit bonum interius ; quia a bono interiori ut patre & a vero interiori ut matre concipiuntur & nascuntur vera & bona exteriora, quæ ideo in Verbo vocantur filii & filiae.

9186. Argentum pendet secundum dotem virginum, quod significet verum aliud consentiens loco ejus, constat ex significatione argenti, quod sit verum, de qua n : 1551. 2954. 5658. 6112. 6914. 6917 ; ex significatione pendere, quod sit substitutio loco prioris, nam qui pendet & dotem non accipit virginem, ille dat aliud pro illa ; & ex significatione dotis virginum, quod sit tessera consensus ad conjunctionem, de qua mox supra n : 9184 ; quæ tessera est verum consentiens bono interiori ; nam dos erat quinquaginta argenti data patri puellæ, Deut : xxii : 29, ita vera initiantia ad plenam conjunctionem ; argentum enim est verum, ut hic supra ostensum est, & quinquaginta sunt ad plenum, n : 2252, hic vera alia loco priorum consentientia & bono. Quomodo cum his se habet, ex illis, quæ supra ostensa sunt, patet ; quibus hoc addendum est ; ut illegitima conjunctio fiat legitima, bonum quod per internum hominem influit a Domino, conjunget sibi verum, quod per externum, hoc est, per ejus auditum intrat ; si hoc verum non concordat cum illo bono, tunc loco ejus aliud verum, quod concordat seu consentit ad conjunctionem, substituitur. Hoc per exempla illustrari posset ; sed quia conjunctio boni & veri in caligine est, propter remotionem boni amoris e veris fidei, & illius rejectionem post vera, & pæne ad tergum, ideo hæc res per exempla non illustratior evadet ; in genere, nemo potest sensum internum Verbi, ita nec res sapientiæ angelicæ capere, nisi qui scit & intelligit, quod omnia & singula in cœlo se referant ad bonum & verum, & quod ibi nihil existat nisi ex uno conjuncto alteri ; inde est, quod in tenebris sint, qui separant unum ab altero, nempe verum quod fidei a bono quod charitatis, sicut faciunt illi, qui dicunt hominem per solam fidem, seu per solam confidentiam quæ fidei, salvari ; illi quia referunt omnia ad fidem, & nihil ad charitatem, nusquam aliquid capere possunt de rebus cœlestibus, quæ in sensu interno Verbi sunt ; sunt enim in tenebris de bono, ita quoque in tenebris de conjunctione boni & veri, consequenter de ipso vero, nam hoc tunc involutum est iisdem tenebris ; inde tot & tantæ hallucinationes & hæreses ; qui illustrantur de veris, sunt illi pauci, qui in doctrina & simul in vita veri sunt. Sciant qui in sola fide sunt, quod omnes ideæ cogitationis angelorum, qui in secundo cœlo sunt, & spirituales vocantur, sint ex veris quæ facta bona per vitam, & quod omnes ideæ cogitationis angelorum, qui in tertio cœlo sunt, & cœlestes vocantur, sint ex bono ; & quod hi inde in ipsa sapientia sint, de qua mirabilia, ex Divina Domini Misericordia, alibi dicuntur.

9187. Vers : 17. 18. 19. *Præstigiaticem non vivificabis. Omnis cubans cum bestia, moriendo morietur. Sacrificans diis, devovebitur, præterquam Jehovah soli.* Præstigiaticem, significat illos apud quos aliquid Ecclesiæ conjunctum est

est falsis mali amoris sui ; non vivificabis, significat deprivationem vitæ spiritualis ; omnis cubans cum bestia, significat conjunctionem cum malis cupiditatum amoris sui ; moriendo morietur, significat damnationem ; sacrificans diis, significat cultum falforum ex malo ; devovebitur, significat ejectionem ; præterquam Jehovah soli, significat quod Dominus qui solus & unicus Deus, sit colendus,

9188. Præstigiaticem, quod significet illos apud quos aliquid Ecclesiæ conjunctum est falsis mali amoris sui, constat ex significatione præstigiarum, quod sint falsa mali amoris sui conjuncta cum talibus quæ Ecclesiæ sunt duo quæ faciunt cælum, ita vitam spirituales apud hominem, verum fidei in Dominum & bonum amoris in Ipsum, & sunt duo quæ faciunt infernum, ita mortem spirituales apud hominem, falsum fidei & malum amoris sui, hæc duo conjuncta sunt apud illos, qui in inferno sunt, & faciunt conjugium infernale ; illa vero duo sunt conjuncta apud illos qui in cælo sunt, & faciunt conjugium cœleste ; Dominus, quantum fieri potest, detinet hominem a conjunctione veri & boni cum falso & malo ; quia hæc conjunctio est prophanatio ; sed usque non detineri possunt plures ab illis qui in Ecclesia sunt ; causa est, quia ab infantia sua hauserunt talia quæ Ecclesiæ sunt ex Verbo & ex doctrina e Verbo, & quidam eorum imbuerunt illa, & fecerunt fidei suæ ; hi cum ad ætatem adultam pervenerunt, quando non ut prius ex aliis sed ex semet cogitare cæperunt, tunc illa, quæ fidei eorum facta sunt, nihili fecerunt, & pro illis arripuerunt falsa, & quoque imbuerunt ; illi sunt qui apud se conjunxerunt vera falsis ; nam vera, quæ semel fidei facta sunt, manent, nec possunt eradicari ; & falsa quæ dein fidei fiunt, conjungunt se cum illis ; hæc conjunctio est, quæ in sensu interno significatur per præstigias. Quod falsa illa sint falsa mali amoris sui, est quia omne malum ab illo amore principaliter scaturit, & cum malum etiam falsum, quoniam cohærent. Inde patet, quod apud tales vita spiritualis nulla sit, quia destructa per falsa mali ; & quantum conjunxerunt falsa illa veris, tantum vitæ spiritualis apud se extinxerunt ; & quia sic mortui pro vivis facti sunt, dicitur quod illos non vivificabis. Quod illa conjunctio per Præstigias in Verbo significantur, patet apud Esaiam “Dixit, non sedebo vidua, nec cognoscam orbitatem ; at venient tibi duo illa momento in die uno, orbitas & viduitas, *propter multitudinem præstigiarum tuarum, propter magnitudinem magiarum tuarum valde* : confisa es in malitia tua, dixisti, non videns me ; sapientia tua & scientia tua seduxit te, cum dixisti in corde tuo, ego & non sicut ego præterea ; ideo veniet super te malum quod non scies deprecari ; & cadet super te calamitas, quam non poteris expiare ; veniet super te subito devastatio, non sciens, persta namque in magiis tuis, & *in multitudine præstigiarum tuarum*, in quibus laborasti a juventute tua. Defatigata es multitudine consilii tui ; stent nunc & salvent te *scrutatores cæli, videntes stellas, & cognoscentes novilunia*, ab illis quæ venient super te ; ecce facti sunt sicut stipula, ignis adussit eos, non eripiunt animam suam e manu flammæ” XLVI 1 : 8 ad 14 ; quod præstigiatores sint qui conjungunt falsa mali amoris sui veris fidei, & sic pereunt, patet a singulis

singulis ibi in sensu interno spectatis; describuntur enim ibi; extinctio vitæ spiritualis illorum describitur per viduitatem & orbitatem; viduitas est privatio veri & inde boni, orbitas est privatio veri & boni: falsi origo, quod sit ex malo amoris sui, describitur per hæc "sapientia tua & scientia tua seduxit te, cum dixisti in corde tuo, ego & non sicut ego præterea," & ipsum malum amoris sui per hæc "ecce facti sunt sicut stipula, ignis aduffit eos, non eripiunt animam suam e manu flammæ;" ignis & flamma est amor sui; quod omne vitæ spiritualis extinctum sit, per hæc "Veniet super te malum, quod non poteris deprecari, & cadet super te calamitas, quam non poteris expiare;" dicuntur illi scrutatores cœli, videntes stellas, & cognoscentes novilunia, ex eo quod in externis absque interno sunt; nam tales ab externo homine, & nihil ab interno vident, ita a naturali lumine, & nihil a spiritali luce; cœlum enim, stellæ, & novilunia, in sensu interno sunt cognitiones & scientifica, hic quæ spectantur e mundo, & non e cœlo. Quod præstigiæ talia falsa sint, etiam patet apud Micham "Exscindam urbes terræ tuæ, & destruam omnia munimenta tua, *exscindam præstigias e manu tua*, & arioli non erunt tibi" v: 10. 11; urbes terræ sunt falsa doctrinalia Ecclesiæ eorum; quæ vocantur præstigiæ, quia destruunt vera fidei. Apud Nahum "Præ multitudine scortationum scorti boni causa, *magistra præstigiæ*, vendentes gentes in scortationibus suis, & *familias in præstigiis suis*" III: 4; scortationes sunt perversiones veri, præstigiæ sunt falsa inde; similiter in Libro II Regum "Jehoram dixit ad Jehu, num pax Jehu, qui dixit, quid pax, usque ad scortationes Isabelis matris tuæ, *Et præstigias ejus multas*" IX: 12. Quod illi præstigiatores sint, qui docti sunt a se, confidunt sibi solis, eo quod se ament, & velint ut Numina coli, patet etiam ex locis ubi aperte agitur de adventu Domini, qui docebit illos, & præstigiatores ejiciet; nam qui doctus erit in veris & bonis fidei, a Domino doctus erit, & nullatenus a se; quare ita apud Malachiam "Ecce ego mittens Angelum meum, qui parabit viam ante Me; *Et subito veniet ad Templum suum Dominus, quem vos quæritis, Et Angelus fæderis quem vos desideratis*: & accedam ad vos in iudicium; & ero testis festinans in *Præstigiatores*, & in Adulteros, & jurantes falso" III: 1. 4. 5; præstigiatores pro illis qui docti sunt a se, & sic destruunt vera quæ a Domino; adulteri pro illis qui destruunt bona, & in jurantes falso pro illis qui confirmant falsa; quod Dominus sit qui illos ejiciet, patet, nam dicitur quod veniet ad Templum suum Dominus, & Angelus fæderis. Etiam apud Moschen "Quum venis ad terram, quam Jehovah Deus daturus tibi, non invenietur in te, *qui traducat filium aut filiam suam per ignem, divinans divinationes, & interrogans inferna, & augurator, & præstigiator, & incantator, & interrogans pythone, & ariolus, & quærens mortuos*; nam abominatio Jehovah omnis faciens illa; & propter abominationes has Jehovah Deus tuus expellens illos coram te. *Prophetam de medio tui, de fratribus tuis, sicut me, excitabit tibi Jehovah Deus tuus, Ipsi obedietis; dixit Jehovah in Chorebo, Prophetam excitabo illis e medio fratrum illorum, sicut te; Et dabo verba mea in ore Ipsius, ut loquatur ad eos omne quod præcepero Ipsi unde*

fiet vir, qui non obediuerit verbis meis, quæ loquetur in Nomine meo Ego queram ex illo" Deut: xviii: 9 ad 19; per divinatores, auguratores, præstigiatores, & reliquos qui ibi nominantur, in sensu interno intelliguntur, qui destruunt vera & bona Ecclesiæ per scientifica perverse applicata, ita qui ex propria intelligentia, perque falsa ex malis amorum sui & mundi, ita qui ex cupiditate lucri & honorum discunt & docent, & non ex affectione veri fidei & boni vitæ; & quia inde omnia falsa doctrinæ & mala vitæ existunt, ideo dicitur de Propheta qui venturus & docebit; quod ille Propheta sit Dominus notum est in Ecclesia; & quoque notum fuit Judæis & gentibus illo tempore, ut patet apud Matthæum Cap: xxi: 11. Luc: 1: 76. Cap: vii: 16. Cap: xiii: 33. Marc: vi: 4. Docentur a Domino, cum non propter se & mundum, sed propter ipsum bonum & verum, legunt Verbum, nam tunc illustrantur; cum autem propter se & mundum, tunc accæcantur. Propheta significat docentem, & in sensu abstracto a persona, doctrinam, n: 2534. 7269, ita Dominus quoad Verbum seu Divinum Verum.

9189. Non vivificabis, quod significet deprivationem vitæ spiritualis, constat ex significatione vivificare, quod sit donare vita spirituali, de qua n: 5890, ita non vivificare, est deprivare vita spirituali. Quod illi deprivent se vita spirituali, qui conjungunt veris fidei falsa ex malo amoris sui, & per præstigiatores significantur, videatur mox supra n: 7188.

9190. Omnis cubans cum bestia, quod significet conjunctionem cum malis cupiditatum amoris sui, constat ex significatione cubare, quod sit conjungi; & ex significatione bestię, quod sit affectio bona apud bonos, & affectio mala apud malos, de qua n: 45. 46. 142. 143. 246. 714. 715. 719. 776. 2781. 3518. 3519. 5198. 4724. 7523. 7872. 9090; ita cupiditates, hic cupiditates amoris sui; affectiones malæ vocantur cupiditates.

9191. Moriendo morietur, quod significet damnationem, constat ex significatione mori, quod sit damnatio, de qua n: 5407. 6119. 9008.

9192. Sacrificans diis, quod significet cultum falsorum ex malo, constat ex significatione sacrificare, quod sit cultus: quod sacrificare sit cultus, est quia sacrificia erant primaria cultus apud populum Israeliticum & Judaicum, n: 923. 6905. 8680. 8936; & ex significatione deorum, quod sint falsa, de qua n: 4402 fin: 4544. 7873. 8941. Cultus falsorum ex malo dicitur, quia opponitur cultui verorum ex bono; nam omnis cultus pro normis habet doctrinalia, quæ sunt vera quatenus ex bono sunt, & falsa quatenus ex malo; nam vera habent essentiam & vitam suam a bono, & vicissim illa suam mortem a malo. Sed cum hoc ita se habet; sunt qui in genuinis veris sunt, sunt qui in non genuinis veris, & sunt qui in falsis; & tamen illi qui in genuinis veris sunt sæpe damnantur, & qui in non genuinis veris, & quoque qui in falsis, sæpe salvantur: hoc ut paradoxon apparebit plerisque, sed usque veritas est; ipsa experientia id confirmavit; nam visi sunt in inferno, qui præ aliis docti fuerunt in veris ex Verbo & ex doctrina Ecclesiæ suæ, tam antistites quam alii; & vicissim visi sunt in cælo, qui in non veris, etiam

etiam qui in falsis, tam Christiani quam Gentiles: causa quod illi in infensis essent, erat, quod quidem in veris quoad doctrinam fuerint, sed in malis quoad vitam; & quod hi in cœlo essent, erat, quod quidem in non veris quoad doctrinam, sed usque in bono quoad vitam fuerint; aliqui recentes spiritus, cum quibus loqui datum est, mirati sunt, quod illi qui docti fuerunt præ aliis in Verbo & in doctrina Ecclesiæ suæ, inter damnatos esse, quos tamen crediderunt futuros lumina in cœlo, secundum hæc apud Daniele

“Intelligentes splendebunt sicut splendor expansi, & justificantes multos sicut stellæ in sæculum & æternitatem” xii: 3; sed illis dictum est, quod Intelligentes sint qui in vero sunt, & vera docent; & quod justificantes qui in bono sunt, & ad bonum ducunt, & quod ideo Dominus dixerit, quod, Justi fulgebunt ut sol in Regno Patris sui” Matth: xiii: 43; quod Justitia dicatur de bono, & sic Justii qui in bono sunt, videatur n: 2235. Porro dictum est, quod docti illi quoad doctrinam, sed mali quoad vitam, sint qui intellecti a Domino apud Matthæum “Multi dicent Mihi in illa die, Domine, Domine, nonne per Nomen tuum prophetavimus, & per Nomen tuum dæmonia ejecimus, & in Nomine tuo multas virtutes fecimus, sed tunc confitebor illis, *non novi vos, discedite a Me operarii iniquitatis*” vii: 22. 23; & apud Lucam “Tunc incipietis dicere, edimus coram Te, & bibimus, in plateis nostris docuisti, sed dicet, dico vobis non novi vos, unde estis, *discedite a Me omnes operarii iniquitatis*” xiii: 26. 27; & quod illi etiam intellecti sint per virgines stultas, quæ non oleum habebant in lampadibus, de quibus apud Matthæum “Tandem venerunt illæ Virgines, dicentes, Domine, Domine, aperi nobis; ille vero respondens dixit, amen dico vobis, non novi vos” xxv. 11. 12; habere oleum in lampadibus, est bonum in veris quæ fidei Ecclesiæ, n: 4638, quod oleum sit bonum amoris, videatur n: 886. 4582. Tum quod illi qui in non veris sunt, imo qui in falsis ex ignorantia, & tamen in bono & inde in affectione sciendi verum, intellecti sint a Domino, apud Matthæum “Dico vobis, quod multi ab oriente usque ad occidentem venient, & accumbent cum Abrahamo, & Isaco, & Jacobo, in Regno cœlorum; filii vero regni ejicientur in tenebras exteriores” viii: 11. 12; & apud Lucam “Venient ab ortibus & occasibus, & a septentrione & meridie, accumbentes in Regno Dei; & ecce sunt extremi qui erunt primi, & sunt primi qui erunt ultimi” xiii: 29. 30; quod Gentiles qui in bono, tametsi ex ignorantia in non veris, recipiantur in cœlum, videatur n: 2589 ad 2604. 2861. 2863. 3263. 4190. 4197. Ex his nunc constare potest, quod per sacrificantes diis significantur qui in cultu falsi ex malo sunt, & quod illi sint qui devovebuntur, hoc est, ejicientur: falsa enim ex malo, sunt mala in forma, nam malum cum se ostendit in luce, ac se format, dicitur falsum: inde est, quod qui in malo sunt quoad vitam, tametsi in veris quoad doctrinam, usque tamen in falsis sui mali sint: quod ita sit, se manifestat clare in altera vita; illi quum sibi relinquuntur, cogitant ex malo contra vera quæ sciverunt & professi sunt, ita falsa; similiter faciunt iidem in mundo, cum sibi relictii cogitant; tunc enim vel pervertunt vera, vel negant vera, ad patrocinandum

malis vitæ suæ ; at qui in bono sunt, & usque in non veris, imo qui in falsis ex ignorantia, ut sunt plures intra Ecclesiam, & quoque plures extra Ecclesiam qui Gentiles vocantur ; hi spectant quidem sua falsa ut vera ; sed quia falsa illa exeunt ex bono, flectunt illa ad bonum, ideo nihil maligni illis inest, sicut inest falsis quæ a malo ; & quia falsa inde sunt mitia & flexibilia, illi in facultate sunt recipiendi vera, & quoque recipiunt cum instructi ab angelis ; falsa illa comparari possunt cibis ad visum immundis, sed usque sapidis ; at falsa ex malo comparari possunt cibis immundis, qui intus putidi sunt ; vera autem ex malo comparari possunt cibis ad visum mundis, sed qui intus maligni sunt, & si hypocrisis, venenati ; sicut Dominus docet apud Matthæum “ Væ vobis Scribæ & Pharisei, hypocritæ, quia similes vos facitis sepulchris dealbatis, quæ foris quidem apparent pulchra, intus vero sunt plena ossibus mortuorum, & omni immunditie ” xxiii : 27.

9193. Devovebitur, quod significet ejectionem, constat ex significatione devoveri, cum de illis qui in cultu falsorum ex malo sunt, quod sit ejici, nempe ab Ecclesia ; quod ejectio ex Ecclesia, & sic extirpatio talium falsorum, significetur per devoveri, patet apud Moschen “ Si exiverint viri belial e medio tui, & impulerint habitatores urbis suæ dicendo, eamus & serviamus diis aliis, quos non novistis ; si veritas & certa res, facta est abominatio in medio tui, percutiendo percuties habitatores urbis illius ore gladii, devovendo illam, & omnem qui in illa, etiamque bestiam ejus, ore gladii ; omnem prædā ejus comportabis in medium plateæ, & combures igne urbem, & omnem prædā ejus Jehovah Deo tuo, ut sit acervus æternitatis, nec ædificetur amplius, adeo ut non hæreat in manu tua quicquam de devotione ” Deut : xiii : 14 ad 18 ; quod sit falsum ex malo, quod significatur per devotum, patet ex singulis ibi in sensu interno ; urbes enim quæ devovendæ, sunt doctrinæ, hic doctrinæ falsæ, n : 2712. 2443. 3216 ; os gladii quo porcutiendi homines & bestia, est verum pugnans & destruens falsum quod ex malo, n : 2799. 4499. 7102. 8294 ; platea in cujus medium comportanda erat præda est verum doctrinæ & in opposito sensu falsum doctrinæ, n : 2336 ; ignis quo combureretur præda cum urbe, est malum amoris sui, n : 1297. 2446. 5071. 5215. 6314. 6832. 7324 ; inde patet quod devotio sit ejectio ab Ecclesia & extirpatio ; ideo etiam mandatum est, ut gentes in terra Canaan devoverentur, Deut : vii : 2. 24. 25. 26 ; gentes enim prius constituerunt Ecclesiam in illa terra, quapropter etiam habebant altaria, & quoque sacrificabant, n : 3686. 4447. 4454. 4516. 4517. 5136. 3606. 6516. 8054, sed cum cultum repræsentativum ; qui fuit Ecclesiæ Antiquæ, verterunt in cultum idololatricum, & sic falsificarunt vera & adulteraverunt bona, n : 8317, jussum est ut devotioni darentur, non modo homines, sed etiam urbes, & quod in urbibus ; causa erat, quia omnia ibi repræsentabant falsa ex malo, urbes ipsas doctrinas falsi, bestia affectiones malas, aurum & argentum eorum mala & falsa, similiter reliqua ; Principale cultus Antiquæ Ecclesiæ fuerunt, colere Deum sub Humana forma, ita Dominum ; sed cum a bono deflexerunt in malum, colere cæperunt ipsa Repræsentativa, sicut solem, lunam, stellas, tum lucos, statuas,

statuas, & deum sub varia specie idoli, ita externa absque interno; quod fit quando Internus homo clausus est; clauditur ille per vitam mali; per bonum enim influit Dominus, & aperit internum hominem, inde per malum clauditur ille; quo clauso, vertuntur vera in falsa; & ubi manent, solum serviunt malis quæ sunt amoris sui & mundi; principale cultus interni est agnoscere Dominum, solum & unicum Deum, & quod ab Ipso omne bonum & verum; qui Ipsum in Ecclesia non agnoscunt, non possunt in bono esse, ita nec in vero; & agnoscunt qui in fide sunt & simul in bono vitæ, non autem qui in malo vitæ, n: 8878; quod agnoscere & colere Dominum fit vivere secundum præcepta Ipsius, hoc est, vivere vitam fidei & charitatis, videatur n: 8252 ad 8257; vita fidei est facere præcepta ex obedientia, & vita charitatis est facere præcepta ex amore.

6194. Præterquam Jehovah soli, quod significet quod Dominus, qui solus & unicus Deus, fit colendus, constat ex significatione sacrificare, hic Jehovah soli, quod fit cultus, de qua supra n: 7192; quod Jehovah fit Domino, est quia per Jehovah in Verbo non alius intelligitur quam Dominus, videatur n: 1343. 1736. 2921. 3023. 3035. 4692. 5663. 6303. 6905. 8864; quod Divinum, quod vocavit Patrem, fit Divinum Bonum in Ipso, n: 2803. 3704. 7499. 8897; ita quod Dominus sit Solus & Unicus Deus, n: 1607. 2149. 2156. 2329. 2447. 2751. 3194. 3704. 3712. 3938. 4577. 4687. 5321. 6280. 6371. 6849. 6993. 7014. 7182. 7209. 8241. 8724. 8763. 8864. 8865.

9195. Vers: 20. 21. 22. 23. *Et peregrinum non affliges, & non opprimes, quia peregrini fuistis in terra Ægypti. Ullam viduam & orphanum non affligetis. Si affligendo afflixeris illum, quod si clamaverit ad Me, audiendo audiam clamorem ejus. Et exardescet ira mea, & occidam vos gladio, & fient mulieres vestræ viduæ, & filii vestri orphani.* Et peregrinum non affliges & non opprimes, significat quod qui in veris & bonis fidei instrui volunt non falsis doctrinæ ac malis vitæ infestandi: quia peregrini fuistis in terra Ægypti, significat quod a falsis & malis tutati sint cum infestati ab infernalibus: Ullam viduam, significat qui in bono absque vero sunt, & usque desiderant verum: & orphanum, significant qui in vero sunt & nondum in bono, & usque desiderant bonum: non affligetis, significat quod non defraudandi: si affligendo afflixeris illum, significat si defraudantur: quod si clamando clamaverit ad Me, significat supplicationem ad Dominum de ope: audiendo audiam clamorem illorum, significat quod opitulandi & exardescet ira mea, significat statum illorum qui id faciunt: & occidam vos gladio, significat quod se deprivent bono & vero per falsa: & fient mulieres vestræ viduæ, significat quod bona apud illos peribunt: & filii vestri orphani, significat quod simul tunc vera.

9196. Et peregrinum non affliges & non opprimes, quod significet quod qui in veris & bonis fidei instrui volunt, non falsis fidei & malis vitæ infestandi sint, constat ex significatione peregrini, quod sit qui instrui vult in illis quæ Ecclesiæ sunt, ita qui in veris & bonis fidei, ac qui recipit illa & vivit

vivit secundum illa, de qua n: 1463. 8007. 8013; quod peregrinus ille sit, est quia peregrinari significat instrui ut & vivere, n: 2025. 3672. 6095; & ex significatione affligere, cum de illis qui in veris & bonis fidei instrui volunt, quod sit non non falsis fidei infestari; & ex significatione opprimere, volunt, quod sit non falsis fidei infestari; & ex significatione opprimere, cum de iisdem, quod sit non malis vitæ infestare; qui enim infestant tales falsis, illi affligunt illos, & qui infestant malis, opprimunt illos.

9197. Quia peregrini fuistis in terra Ægypti, quod significet quod a falsis & malis tutati sint cum infestati ab infernalibus, constat ex illis quæ de afflictione & oppressione filiorum Israelis in Ægypto, & de tutatione & tandem educatione inde ad Capp: vii: viii: ix: x: xi: xiii: xiv Exodi, dicta sunt, ubi ostensum, quod afflictiones & oppressiones filiorum Israelis in Ægypto significaverint infestationes fidelium, qui ab Ecclesia spirituali fuerunt, ab infernalibus ante adventum Domini; & quod tutatio, & educio filiorum Israelis e terra Ægypti, significaverint tutationem & liberationem eorum qui ab Ecclesia spirituali, a Domino cum in mundo fuit, & cum resurrexit: sed hæc singula nunc iterum exponere, nimis prolixum foret; videantur quæ ad supradicta Capita Exodi ostensa sunt; imprimis quæ n: 6854. 6614. 7035. 7091. 7474. 7828. 7932. 8018. 8054. 8099. 8159. 8321.

9198. Ullam viduam, quod significet qui in bono absque vero, & usque desiderant verum, constat ex significatione viduæ, quod sit bonum absque vero, & tamen desiderans verum; quod vidua id sit, est quia per virum significatur verum, & per ejus mulierem bonum, quapropter mulier viri vidua facta significat bonum absque vero. At vidua in sensu adhuc interiori significat verum absque bono, causa est quia maritus in eo sensu significat bonum & ejus uxor verum, videatur n: 3236. 4510. 4823; in hoc sensu Dominus a Divino Bono vocatur Maritus ac Sponsus, & Regnum Ipsius atque Ecclesia a receptione Divini Veri quod procedit a Domino, vocatur uxor ac sponsa, n: 9182; sed quia hic non de cœlesti Ecclesia Domini agitur, sed de spirituali, per viduam significatur qui in bono & non in vero est, & usque desiderat verum; similiter se habet cum orphano, is in intimo seu cœlesti sensu significat illos qui in bono sunt ac desiderant verum; videantur quæ de significatione viduæ & orphanæ in sensu cœlesti allata & explicata sunt, n: 4844: quibus addere licet quæ Dominus de Vidua in Serepta dicit apud Lucam "Amen dico vobis, quod nullus propheta acceptus sit in patria sua; in veritate dico vobis, *multæ viduæ erant in diebus Eliæ in Israel*, cum clausum fuit cœlum per annos tres & menses sex, dum fuit fames magna super totam terram, ad nullam tamen earum missus est Elias nisi ad Sareptam Sidonis, *ad mulierem Viduam*" iv: 25. 26; quia omnia quæ Dominus loquutus est, ex Divino loquutus est, ideo sensum internum habent, & in eo sensu agitur de Ipso Domino, deque Regno Ipsius & de Ecclesia; quod itaque in eo sensu intellectum sit a Domino, per illa quæ loquutus est de Vidua in Sarepta Sidonis, patet si evolvuntur; *quod nullus propheta acceptus sit in patria sua*, significat quod Dominus ac Divinum Verum quod ab Ipso, minus recipiatur & ametur

ametur corde intra Ecclesiam, quam extra illam; loquutus est ad Judæos, apud quos tunc Ecclesia; quod Dominus ibi minus receptus fuerit quam a Gentibus, quæ extra Ecclesiam erant, notum est: similiter in Ecclesia hodie, quæ ab Ipso Christiana vocatur; in hac quidem Dominus receptus est doctrina, sed usque a paucis agnitione cordis, & ab adhuc paucioribus ex affectione amoris: aliter a gentibus conversis extra Ecclesiam, hæc Ipsum colunt & adorant ut suum unicum Deum, & dicunt ore atque cogitant corde, quod Ipsum pro Deo agnoscant, quia apparuit in forma humana n: 5256; contrarium est intra Ecclesiam, ibi, quia Homo natus est, ægre agnoscitur pro Deo ex corde, hi Humanum Ipsius faciunt simile sui humani, tamen sciunt Patrem Ipsius Jehovahm fuisse, & non hominem; ex his patet, quid in sensu interno intellectum sit per quod nullus propheta acceptus sit in patria. Propheta in eo sensu est Dominus quoad Divinum Verum, ita quoad Doctrinam Ecclesiæ; quod Propheta sit docens, & in sensu abstracto doctrina, & cum de Domino, quod sit Divinum Verum seu Verbum, videatur supra n: 9188 fin: *Multæ viduæ erant in diebus Eliæ in Israele*, in sensu interno significat statum tunc agnitionis Veri Divini ex Verbo in Ecclesia; Viduæ enim sunt qui in bono absque vero, ut supra dictum est; Elias est Dominus quoad Verbum; dies Eliæ sunt status receptionis Veri Divini ex Verbo tunc; & Israel est Ecclesia; quod Elias repræsentaverit Dominum quoad Verbum, videatur Præfatio ad Cap: xviii Geneseos, & n: 2762. 5247 fin: 8029; quod dies sint status, n: 893. 2788. 3462. 3785. 4850. 6110. 8426; & quod Israel sit Ecclesia, n: 4286. 6426. 6637. 8805. *Cum clausum fuit cælum per annos tres & menses sex*, significat vastationem Internæ Ecclesiæ plenariam; cælum enim est internum Ecclesiæ; Anni tres & menses sex sunt ad plenum; quod cælum sit internum Ecclesiæ, videatur n: 1733. 1850. 3355. 4535; hoc clausum dicitur cum vastatum seu non amplius; quod anni tres & menses sex sint ad plenum, constat ex significatione dierum 1260 in Apocalypsi Cap: xi: 3; & Cap: xii: 6, qui dies faciunt tres annos & sex menses, quod sint ad plenum seu usque ad finem; similiter a significatione dierum trium & dimidii, Apoc: xi: 9. 10; tum a significatione temporis & temporum & dimidii temporis, in Apoc: Cap: xii: 14; & apud Daniele Cap: xii: 7, quod sint ad plenum, seu usque ad finem. *Dum fames magna super totam terram*, significat vastationem quoque externæ Ecclesiæ, nam fames est defectus est desolatio veri & boni, n: 3364. 5277. 5279. 5281. 5300. 5360. 5376. 5415. 5576. 6110. 7102; & terra est externa Ecclesia, n: 1262. 1413. 1733. 1850. 2117. 2118 fin: 3355. 4535. 5577. 8011. 8732. *Ad nullam tamen earum missus est Elias*, significat Dominum quoad Verbum, ita Verbum Domini, non ad alios, quia non alibi receptum; Elias enim, ut supra dictum, est Dominus quoad Verbum. *Nisi ad Sareptam Sidonis ad mulierem viduam*, significat quam ad illos qui in bono sunt & desiderant verum; Sarepta Sidonis dicitur, quia Sidon significat cognitiones boni & veri, n: 1201; quod mulier vidua sit qui in bono est, & desiderat verum, patet inde, imprimis ex illis quæ de ea memorantur in Libro Regum Primo, ubi hæc

hæc “Elias venit ad Sareptam Sidonis ad mulierem viduam, ut sustentaret illum, dixit ad illam, ut sumeret sibi parum aquæ, ut biberet, dein ut sumeret sibi frustrum panis in manu; dixit quod ei sit tam parum farinæ in cado, Et tam parum olei in lenticula, ut modo sit sibi Et filio placenta; dixit Elias, fac mihi placentam parvam priore loco, Et educ mihi, ac tibi Et filio tuo fac posteriori loco: fecit illa ita; Et cadus farinæ non consumtus est, Et lenticula olei non defecit”

xvii: 9 ad 15; Obedientia, & desiderium boni ad verum describitur per quod ex mandato dederit prophetæ aquam, & dein ex suo pauco priori loco fecerit illi placentam, & posteriori loco sibi & filio suo; & quod inde locupletata sit bono veri, per quod cadus farinæ non consumtus sit, & lenticula olei non defecerit; aqua enim in sensu interno est verum n: 2702. 3058. 3424. 4976. 5668. 8568; farina est verum ex bono, n: 2177; oleum est bonum amoris, n: 886. 4582. 4638; & placenta ex illis est verum conjunctum suo bono, n: 7978; ex his liquet, quod Vidua sit, qui in bono & desiderat verum; bonum ac ejus desiderium ad verum describitur per charitatem erga prophetam, majorem quam erga se & filium; propheta est doctrina veri, ut supra ostensum est. Ex his patet, quale est Verbum, quod nempe intus in se recondat arcana cœli, quæ non apparet in litera, cum tamen in singulis, quæ Dominus Ipse loquutus est, cum fuit in mundo, & quæ prius loquutus est per Prophetas, sint cœlestia & Divina prorsus & elevata a sensu literæ; & hoc non solum in singulis vocibus, sed etiam in singulis syllabis vocum, imo in singulis apicibus cujusvis syllabæ; sed quod ita sit, quis credit, & tamen res certa est mihi prorsus testata & indubia facta, de qua, ex Divina Domini Misericordia, alibi.

9199. Et orphanum, quod significet qui in vero sunt & nondum in bono, & usque desiderant bonum, constat ex significatione orphani, quod sint qui in vero & desiderant bonum; quod illi per orphanos significantur, est quia filii orbatu patre & matre, ita qui privati bono & vero interiori, orphani sunt, nam per patrem in Verbo significatur bonum interius, & per matrem verum conjunctum illi bono, n: 5580; per filios autem significantur vera inde derivata, quod filii sint vera, videatur n: 489. 491. 533. 1147. 2813. 3373. 6583, & quod filii hic per orphanos intelligantur, & non filiæ, patet a Vers: 23 sequente, ubi dicitur “& filii vestri erunt orphani.” Quod filii orphani sint qui desiderant bonum, est quia loco patris eorum tunc Dominus est “Pater orphanorum Et judex viduarum Deus in habitaculo sanctitatis suæ” Psalm: lxxviii: 6. Quod Orphani sint qui instructi sunt in Veris fidei Ecclesiæ ex Verbo, & per illa dein ducuntur ad bonum, patet etiam a Domini verbis apud Johannem “Ego rogabo Patrem, ut alium paracletum det vobis, ut maneat vobiscum in æternum, spiritum veritatis, quem mundus non potest accipere, quoniam non videt illum, neque cognoscit illum; vos autem cognoscitis Illum, quia apud vos manet, & inter vos est; non relinquam vos orphanos, veniam ad vos; hæc loquutus sum vobis, apud vos manens, Paracletus autem Spiritus Sanctus, ille vos docebit omnia” xiv: 16. 17. 18. 24. 25. Quod illi orphani sint, qui in veris sunt & desiderant bonum, constare potest singulis

singulis ibi; per Paracletum enim intelligitur Divinum Verum, quod fuit Dominus cum in Mundo, & quod procedit a Domino, postquam glorificavit Humanum suum, & abiit e mundo, ideo dicit quod missurus sit Paracletum, & quod venturus Ipse; mittere Paracletum est illustrare & instruere in veris fidei; ac venire ad illos est ducere in bonum, ideo dicit, *non relinquam vos orphanos*. Dictum est, quod per Paracletum intelligatur Divinum Verum, quod fuit Dominus cum in mundo, & quod procedit a Domino postquam glorificavit Humanum suum, & abiit e mundo, quod ita sit, Dominus aliquoties manifeste docuit; sed qui Divinum distinguunt in Personas, & non in Essentias unitas in uno, illi non capiunt hoc; nam Verbum secundum captas ideas ab homine explicatur & comprehenditur; ita quoque ubi Dominus dicit, quod Ipse in Patre sit, & Pater in Ipso; quod Pater & Ipse Unum sint; tum quod omnia sua Patris sint, & omnia patris sua, Johan: x: 30. Cap: xiv: 1 ad 11. 20. Cap: xvi: 15. Cap: xvii: sed explicentur illa, quæ supra dicta sunt, ulterius. *Quod per Paracletum intelligatur Divinum Verum*, patet ab ipsis verbis Domini, vocatur enim spiritus veritatis, & quoque dicitur, Paracletus spiritus sanctus vos docebit omnia. *Quod Dominus fuerit Divinum Verum cum in mundo*, patet quoque a Domini verbis ibi, nam dicit, quod Paracletum alium (hoc est, loco sui) seu spiritum veritatis missurus sit; & de Se, quod cognoscant Illum, quia apud vos manet, & inter vos est; & quoque Ego Veritatem vobis dico, si non abivero, Paracletus non veniet ad vos, si vero abivero, mittam illum ad vos, Joh: Cap: xvi: 7; & alibi, hoc dicit de Spiritu, quem accepturi erant credentes in Ipsum; nondum enim erat spiritus sanctus, quia Jesus nondum glorificatus erat, Joh: vii: 39; & adhuc alibi, Quod Ipse sit via & Veritas, Joh: xiv: 6, tum quod sit Verbum, & quod Deus sit Verbum, & quod Verbum Caro factum sit, Joh: i: 1. 2. 3. 14, Verbum est Divinum Verum; quod Dominus fuerit Divinum Verum cum in mundo, videatur, n: 3195. 4687. 4727. 6716. 6864. 7499. 8127. 8724. Et quod Divinum Verum procedat a Domino postquam glorificavit Humanum suum, & abiit e mundo, patet etiam a Domini verbis "Cum abivero mittam spiritum veritatis ad vos, mittere est exire & procedere, n: 2397. 4710; & quoque, cum venerit, docebit vos in omni veritate; non enim loquetur a seipso, sed quæcunque audiverit, loquetur; ille Me glorificabit, quia ex Meo accipiet, & annuntiabit vobis" Joh: xvi: 7. 13. 14. 15. Quod Dominus cum e Mundo abiit, factus sit Divinum Bonum, etiam quoad Humanum, videatur n: 3704. 3712. 3737. 3969. 4577; 5704. 6864. 7014. 7499. 8241. 8724. 8760. 9167; & quod tunc a Divino Bono, quod Ipse, procedat Divinum Verum, sicut a Sole Lux universi, n: 3636. 3643. 3969. 5704. 7083. 8127; addantur his quæ supra n: 9194, citata sunt.

9200. Non affligetis, quod significet quod non defraudandi, constat ex significatione affligere, cum de illis qui volunt instrui in veris & duci ad bonum, quod sit defraudare, hic non defraudare, quia dicitur non affligetis. In Verbo passim nominantur simul, *Perigrinus, Orphanus & Vidua*, sicut apud Davi-

dem "Jehovah qui custodit peregrinum, *Orphanum & Viduam*" Psalm: cxlvi: 7. 8. 9. Apud Jeremiam "*Peregrinum, Orphanum & viduam* ne defraudate" xxii: 3, Apud Ezechielem "Cum *Peregrino* egerunt per oppressiones in te, *Orphanum & Viduam* defraudarunt in te" xxii: 6. 7. Apud Moschen "Ne declinate iudicium *peregrini, Orphani & Viduæ*" Deut: xxviii: 18; apud Eundem "Relicta in agris, olivetis & vineis erunt *Peregrino, Orphano & Viduæ*; Deut: xxiv: 19. 20. 21. 22. Cap: xxvi: 22. 23" apud Eundem "Jehovah facit iudicium *orphani viduæ, & amat Peregrinum*;" Deut: x: 8, similiter hic "*Peregrinum* non affliges & non opprimes: ullam *Viduam & Orphanum* non affligetis; hi tres, cum simul ita nominantur, cadunt in unum sensum apud Angelos, nempe in hunc" quod apud illos qui in Ecclesia, bonum & verum conjungenda sint secundum ordinem, ita reciproce verum cum bono, & bonum cum vero; nam per *peregrinum* intelliguntur, qui in talibus, quæ Ecclesiæ sunt, instrui volunt, per *Viduas* conjunctio boni cum vero, & per *orphanos* conjunctio veri cum bono, quæ conjunctio est reciproca; similiter se habet cum reliquis in Verbo, quæ cum quoad sensum internum explicantur, apparent sparsa, sed apud Angelos conjuncta sunt in unum sensum, imo in unam ideam.

9201. Si affligendo afflixeris illum, quod significet si defraudentur, constat ex significatione affligere, quod sit defraudare, ut nunc supra n: 9199.

9202. Quod si clamando clamaverit ad Me, quod significet supplicationem ad Dominum de ope, constat absque explicatione. Quod intensa supplicatio in Verbo exprimitur per clamorem, est quia supplicatio, etiamsi tacita eorum qui ex corde supplicant, sicut clamor auditur in cælo; hoc fit cum homines modo cogitant, & magis cum ingemiscunt, ex sincero corde; hoc repræsentatum est per Clamorem in Ecclesia Repræsentativa; & inde id factum est rituale apud Judæos; similiter se habet cum illis qui docent, illi in cælo audiuntur sicut clamantes; non modo cogitationes, sed imprimis affectiones, quæ sunt boni & veri, loquuntur in cælo; quod hæc loquantur, & si ardentes sunt, quod clament, ab experientia scire datum est, de qua, ex Divina Domini Misericordia, alibi. Sed affectiones mali & falsi, prorsus nihil audiuntur in cælo, etiamsi homo, qui ex illis supplicat, alte clamet, & etiam simul tunc palmas valde comprimat, & illas cum oculis, elevet ad cælum; audiuntur illæ in inferno, & quoque ibi ut clamores, si ardentes sunt.

9203. Audiendo audiam clamorem illorum, quod significet quod opitulandi, constat absque explicatione.

9204. Et exardescet ira mea, quod significet statum illorum qui id faciunt, constat ex significatione iræ, cum tribuitur Jehovah, hoc est, Domino, quod sit clementia & misericordia, de qua n: 6997. 8875; quod autem sit status illorum qui id faciunt, nempe status illorum qui affligunt & opprimunt peregrinum, viduam & orphanum, est quia ira est apud illos, & tunc apparet sicut foret apud Dominum; quod ira tribuatur Domino, cum tamen sit apud hominem, videatur n: 6997. 8284. 8483. 8875; in genere malum, quod tribuitur

tribuitur Domino in Verbo, fit apud illos qui in malo sunt, n: 1861. 2447. 6073. 6992. 7533. 7632. 7643. 7679. 7710 fin: 6832. 7970. 8197. 8227. 8228. 8282.

9205. Et occidam vos gladio, quod significet quod deprivent se bono & vero per falsa, constat ex significatione occidere, cum de illis qui defraudant illos qui in bono & vero sunt, qui per viduas, orphanos & peregrinos significantur, quod sit illos deprivare talibus; quod occidere sit deprivare vita spirituali, videatur n: 3607. 3768. 8902; & ex significatione gladii, quod sit verum pugnans & destruens falsum, & in opposito sensu falsum pugnans & destruens verum, de qua n: 2799. 4499. 6353. 7102. 8294, hic itaque occidere gladio est deprivare bonis & veris per falsa.

9206. Et fient mulieres vestrae viduae, quod significet quod bona apud illos peribunt, constat ex significatione mulierum, quod sint bona, de qua n: 6014. 7337; quod mulieres sint bona, est quia per conjugium viri & mulieris repræsentatur conjunctio veri & boni; quod per virum significetur verum, & per mulierem bonum, videatur n: 4510. 4823; & ex significatione viduarum, quod sint qui in bono & non in veris, sed usque desiderant vera, n: 9198, hic autem qui non desiderant vera, quia de malis qui affligunt viduas, inde est, quod hic intelligantur apud quos bona pereunt. Cum hoc ita se habet; qui in bono sunt, & non desiderant verum, illi non in bono sunt; causa est, quia bonum fit bonum per vera, nam bonum accipit suum quale a veris, videatur n: 9154; bonum conjunctum vero est quod intelligitur per bonum spirituale, quapropter cum perit verum apud hominem, etiam perit bonum, & vice versa, cum perit bonum etiam perit verum, nam distrahitur & dissipatur conjunctio, videatur n: 3804. 4149. 4301. 4302. 5835. 6917. 7835. 8349. 8356: inde cognoscitur bonum ex eo, quod desiderat verum, & afficiatur vero, propter usum bonum, ita propter vitam; ipsum desiderium, seu ipsa affectio veri propter vitam in se spectata est affectio conjunctionis: se habet hoc sicut cibus aut panis quod desiderent aquam aut vinum, conjunctionis causa, conjuncta enim nutriunt; se habet quoque sicut lux & calor, lux conjuncta calori producit & vegetat omnia in tellure, at si dissipatur conjunctio, perit quod productum ac vegetatum est. Sicut se habet cum bono, ita se habet cum omni jucundo, amæno, dulci, consentiente & harmonico, illa non talia sunt ex se, sed ex illis quæ insunt, conjunctio facit ut talia sint, & secundum conjunctionem sunt; quæ autem inibi se referunt ad bonum, & quæ ad verum, intelligentes scire possunt, si expendunt; nam omnia quæcunque in mundo sunt, & quæcunque in cælo, ita quæ in universo; se referunt ad bonum & ad verum; omne productum ab illis ad utrumque simul, ita ad conjunctionem eorum; inde est, quod Antiqui omnia assimilaverint conjugiiis, videatur n: 54. 55. 1432. 5194. 7022, & quod in singulis Verbi fit conjugium boni & veri, n: 683. 793. 801. 2516. 2712. 4138 fin: 5138. 5502. 6343. 7945. 8339 fin:

9207. Et filii vestri orphani, quod significet quod simul tunc vera, nempe peribunt, constat ex significatione orphanorum, quod sint qui in vera & nondum in

bono, & usque desiderant bonum, de quan: 9198, hic qui in vero sed non desiderant bonum, ita apud quos pereunt, nam dicitur de malis, quorum filii fient orphani. Quod vera pereant apud illos qui non desiderant bonum, patet ab illis quæ mox supra n: 9205, de Coniunctione boni & veri dicta sunt. Quomodo cum illa coniunctione se habet, porro dicendum est; vera quæ coniuncta bono sunt, in se semper desiderium faciendi bonum habent, & simul per id se arctius coniungendi cum bono; seu quod idem, illi qui in veris sunt, semper desiderant facere bonum, & sic coniungere id suis veris; quapropter qui credunt se in veris esse, & non desiderant facere bonum, illi non in veris sunt, hoc est, in fide illorum, utcumque putant quod sint: hoc describitur a Domino per Salem, apud Matthæum "*Vos estis sal terræ, quod si sal infatuetur, per quid salietur*, ad nihil conducet amplius, nisi ut projiciatur foras, & conculcetur ab hominibus" v: 13. 14, hæc dicit Dominus ad discipulos & ad populum; per salem terræ intelligitur verum Ecclesiæ, quod desiderat bonum; per salem infatuatum intelligitur verum absque desiderio ad bonum; quod tale verum ad nihil proficit, describitur per quod sal infatuatum ad nihil conducit amplius, nisi ut projiciatur foras & conculcetur: desiderare bonum est desiderare facere bonum, & sic coniungi bono. Apud Marcum "*Omnis igne salietur, & omne sacrificium sale salietur: bonum est sal*, si autem *sal insulsum* sit, quoniam id condietis: *habete in vobis salem, & pacem colite inter vos invicem*" ix: 49. 50, igne saliri est desiderium boni ad verum, & sale saliri, est desiderium veri ad bonum; sal insulsum est verum absque desiderio ad bonum; habere in se salem est id desiderium. Apud Lucam "*Omnis ex vobis qui non abnegat omnes suas facultates, non potest meus esse discipulus: bonum sal est, si vero sal infatuatum fuerit, per quid condietur; neque in terram, neque in sterquilinum commodum est, foras projiciunt id*" xiv: 34. 35, hic similiter sal pro vero desiderante bonum; & sal infatuatum pro vero quod est absque desiderio ad bonum; non commodum in terram nec in sterquilinum, pro quod prorsus non conducit ad aliquem usum, neque bonum neque malum; qui sunt in tali vero, sunt qui vocantur tepidi, quod patet ab illis quæ præcedunt "quod non discipulus Domini esse possit, qui non abnegat omnes suas facultates, hoc est, qui non amat Dominum supra omnia; qui enim amant Dominum, & quoque semet pari gradu, illi sunt qui vocantur tepidi, & qui non commodi sunt ad usum bonum nec ad usum malum. Apud Moschen "*Omne munus minchæ tuæ sale salietur: nec cessare facies sal fæderis Dei tui super mincha sua: super omni munere tuo offeres sal*" Levit: 11: 13; quod in omni munere esset sal, significabat quod desiderium veri ad bonum ac boni ad verum esset in omni cultu; inde quoque sal illud vocatur sal fæderis Dei, fædus enim est conjunctio, n: 665. 666. 1022. 1038. 1864. 1996. 2003. 2021. 2037. 6804. 8767. 8778, & sal est desiderium conjunctionis. Cum desiderat unum coniungi alteri reciproce, hoc est, bonum vero & verum bono, tunc se mutuo spectant; cum autem se divellit verum a bono, tunc se avertunt a se mutuo, & spectant retro aut post se; hoc significatur per uxorem Lothi factam statuam salis, apud Lucam "*Quicumque erit super domo, & vasa illius in domo,*

domo ne descendito ad tollendum ea, & quicumque in agro similiter, *ne revertatur in quæ post illum, mementote uxoris Loti* xvii: 31. 32, quod id sit spectare post se seu retro, videatur n: 3652. 5895 fin: 5897. 7857. 7923. 8505. 8506. 8510. 8516; quod sal significet desiderium veri, est quia sal fertilem reddit terram, & sapidum facit cibum, & quia soli igneum & simul conjunctivum inest, sicut inest vero ardens desiderium ad bonum, & simul conjunctivum: statua salis est disjunctio a vero, nam sal in opposito sensu significat destructionem & vastationem veri, ut apud Zephaniam Cap: 11: 9. apud Ezechielem Cap: xlvii: 11. apud Jeremiam Cap: xvii: 6. apud Davidem Psalm: cvii: 33. 34. In Deuteron: Cap: xxix: 22. in Libro Judicum Cap: ix: 45; & in Libro 11 Regum Cap: 11: 19 ad 22. Hæc allata sunt, ut sciatur quid intelligitur per desiderium Veri & bonum, & per desiderium boni ad verum, quæ per orphanum & per viduam significantur.

6208. Vers: 24. 25. 26. *Si argentum mutuo dederis populo meo, egeno cum te, non eris ei sicut fœnerator, non ponetis super illum usuram. Si oppignerando oppigneraveris vestem socii tui, usque ad intrare solis restitues illam ei. Quia illa tegumentum ejus solum illud vestis ejus cuti ejus, in qua dormiat; & erit, quando clamavit ad Me, & audiam, quia misericors Ego.* Si argentum mutuo dederis populo meo egeno cum te, significat instructionem eorum qui in ignorantia veri & usque in desiderio discendi: non eris sicut fœnerator, significat quod ex charitate id fiet: non ponetis super illo usuram, significat quod non propter lucrum inde: si oppignerando oppigneraveris vestem socii tui, significat si verum scientificum per fallacias ex sensualibus disparetur: usque ad intrare solis restitues ei, significat quod restituendum ante statum umbræ ex jucundis amorum externorum: quia illa integumentum ejus solum, significat quia sensuality interioribus substrata sunt: illud vestis ejus cuti ejus, significat quod etiam exteriora investiant: in qua dormiat, significat quietem super illis: quando clamaverit ad me, significat supplicationem ad Dominum: & audiam, significat opem: quia misericors Ego, significat, quod ex Ipso omne opis ex misericordia.

9209. Si argentum mutuo dederis populo egeno cum te, quod significet instructionem illorum qui in ignorantia veri & usque in desiderio discendi, constat ex significatione argenti, quod sit verum, de qua n: 1551. 2048. 2954. 5656. 6112. 6914. 6917. 7999. 8932; ex significatione mutuo dare, quod sit communicare bona cœli ex affectione charitatis, de qua n: 9174, ita instruere; ex significatione populi, quod sint qui in veris, hic in ignorantia veri, quia dicitur populus egenus; quod populus dicantur qui in veris, videatur n: 1259. 1260. 2928. 3295. 3581. 7207; & ex significatione egeni, quod sint qui in ignorantia veri, & usque in desiderio discendi, hi enim in egestate spiritali sunt, qui instruendi. In Verbo frequenter dicitur, quod benefaciendum pauperibus & egenis; qui in veris externis sunt, & nondum initiati veris internis, credunt quod benefaciendum quibuscunque qui alicujus opis indigent, imprimis mendicis, qui se præ aliis pauperes vocant; qui hoc faciunt

faciunt ex obedientia, quia ita mandatum est, bene faciunt, nam per id externum initiantur in internum charitatis & misericordiæ; internum charitatis & Misericordiæ est perspicere quinam & quales sunt quibus benefaciendum est, & quomodo cuius; qui tandem in internum charitatis & misericordiæ initiati sunt, sciunt quod ipsum internum sit bene velle & benefacere Interno homini, ita cum talibus quæ ad vitam spiritualem conducunt, & quod externum sit benefacere Externo homini, ita cum talibus quæ ad vitam corpoream conducunt; sed hoc usque semper cum hac prudentia, ut cum benefit Externo, etiam tunc simul benefiat Interno; nam qui benefacit Externo & malefacit Interno, is non charitatem exercet, quapropter cum unum sit alterum spectabitur. Externum charitatis est, quod describitur in sensu Verbi externo seu literali per quod benefaciendum sit pauperibus & egenis; at Internum charitatis est quod describitur in sensu Verbi interno seu spirituali; in hoc enim sensu intelligitur Internus homo qui in paupertate & egestate est, cui benefaciendum; nam per pauperes & egenos in illo sensu intelliguntur qui in defectu & ignorantia boni & veri sunt, & usque desiderant bonum & verum; quomodo his opitulandum sit, Verbum etiam docet in litera, imprimis Verbum, quod Ipse Dominus docuit cum fuit in mundo, nam Dominus tunc aperuit talia quæ Interni hominis sunt, ut patet ubivis apud Evangelistas; sed usque ita loquutus est, ut singula simul sensum internum haberent, qui pro Angelis, & simul pro Internæ Ecclesiæ homine; nam sensus internus continet talia, quæ genuina Doctrina Ecclesiæ docet; sint pro exemplo illa, quæ Dominus loquutus est ad discipulos a Johanne Baptista missos, quærendi causa, num Dominus esset qui venire deberet; quibus responsum est "*Euntes renuntiate Johanni, quæ videritis & audiveritis, quod cæci videant, claudi ambulent, leprosi mudentur, surdi audiant, pauperibus Evangelium prædicetur*" Luc: VII: 10. 12; hæc pro Externo & simul Interno homine dicta sunt; pro Externo, quod talia miracula facta sint; pro Interno, quod Ecclesia instauraretur apud tales, qui in spirituali sensu sunt cæci, claudi, leprosi, surdi, & pauperes; ita apud gentes quæ in ignorantia boni & veri sunt, & usque desiderant ea; cæci enim dicuntur qui in ignorantia veri, n: 6990; claudi qui in bono sed non genuino propter ignorantiam veri, n: 4302; leprosi qui immundi, & usque desiderant mundari; surdi qui non in fide veri, quia non in perceptione ejus; pauperes autem qui Verbum non habent, & sic nihil de Domino sciunt, & usque desiderant instrui; inde dicitur quod his Evangelicum prædicetur. Quod per pauperes & egenos in sensu interno intelligantur, qui extra Ecclesiam in ignorantia veri sunt, quia non habent Verbum, & tamen desiderant instrui, & per id quod sciunt usque in paucis bono sunt; & intra Ecclesiam qui ex varia causa ignorant verum, sed usque ex aliquo bono desiderant illud, constat ex locis, ubi pauperes & egeni in Verbo nominantur, ut apud Davidem "*Ego Egenus & Pauper*; Deus festina mihi, auxilium meum & ereptor meus, Jehovah" Psalm: LXX: 6, hæc loquutus est David, qui non pauper & egenus erat, ex quo patet, quod intellecta sit paupertas & egestas spiritualis: similiter alibi "*Ego Egenus & Pauper, Domine,*

Domine, memento mei, auxilium meum & ereptor meus" Psalm: xl: 18. Apud Eundem "Deus judicabit populum suum in iustitia, & *Egenos suos* in iudicio; ferent montes pacem populo, & colles in iustitia; judicabit *Egenos populi*, servabit *filios pauperis*, conteret oppressorem" Psalm: lxxi: 2. 3. 4; egeni hic sunt qui in egestate spirituali, & sic in fame, hoc est, in desiderio velle veris instrui. Apud Eundem "Omnia Ossa mea dicant, Jehovah, quis sicut Tu, eripiens *Egenum* a validiori illo, ac *Egenum & Pauperem* a spoliantibus illum" Psalm: xxxv: 10, Ossa sunt vera scientifica, n: 8005, egeni hic pro illis qui in paucis vero sunt, & pauperes pro illis qui in paucis boni, ac infestantur a malis & falsis, ex infestationibus illis etiam egeni sunt afflicti in Lingua originali, nam affligi est infestari a falsis, n: 9196. Similiter apud Eundem "Impius in tentorio insidiatur ad rapiendum *Egenum*, rapit *Egenum*, & trahit eum in rete suam" Psalm: x: 9. Apud Esaiam "Nonne hoc jejunium, frangere famelico panem, & *Egenos* euntes introducere domum" lviii: 7. 8. Apud Eundem "Consolatus est Jehovah populum suum, & *Egenorum suorum* miserebitur" xlix: 13. Apud Zephaniam "Relinquam in medio tui *populum egenum* & tenuem, qui sperant in Nomine *Jehovæ*" liii: 12, in his locis egeni sunt qui in ignorantia Veri sunt & desiderant instrui.

9210. Non eris sicut *fænerator*, quod significet quod ex charitate id fiet, constat ex significatione *fæneratoris*, quod sit qui bonum facit propter lucrum; nam *fænerator* concedit pecunias alteri propter usuram, & fert opem alteri propter remunerationem; & quia genuina charitas non spectat lucrum aut remunerationem ut finem, sed bonum proximi, ideo per non eris sicut *fænerator*, significatur quod ex charitate id fiet. Qui non scit, quid charitas Christiana, is potest credere, quod non modo sit dare egenis & pauperibus, sed etiam facere bonum concivi, patriæ ac Ecclesiæ, propter quameunque causam, seu ex quocunque fine; sed sciendum, quod finis sit qui qualificat omnia facta hominis; si finis seu intentio sit facere bonum propter famam, ut aucupetur honores aut lucrum, tunc bonum quod facit non est bonum, quia est propter se, ita quoque ex se; at si finis est facere bonum propter concivem, vel patriam, vel Ecclesiam, ita propter proximum; tunc bonum quod facit est bonum, nam est propter ipsum bonum, quod in genere est ipse proximus, n: 5025. 6706. 6711. 6812. 8123; sic etiam est propter Dominum, nam tale bonum non est ab homine sed a Domino, & quod a Domino est, hoc Domini est: hoc bonum est quod intelligitur a Domino apud Matthæum "Quantum fecistis uni ex his fratribus meis minimis, Mihi fecistis" xxv: 40. Sicut se habet cum bono, ita quoque se habet cum vero, qui facit verum propter verum, illi quoque faciunt propter Dominum, quia ex Domino; facere verum propter verum, est facere bonum; nam verum fit bonum cum ab intellectuali intrat in voluntatem, & a voluntate exit in actum. Facere ita bonum est Charitas Christiana. Qui bonum ex Charitate Christiana faciunt, illi quandoque spectant famam inde propter honorem aut propter lucrum: sed prorsus aliter quam qui pro fine illa spectant; spec-

tant

tant enim bonum ac justum ut essentialia ac unicum, ita in supremo loco, & tunc lucrum & honorem, & propter illa famam, ut non essentialia respective, ita in infimo loco; qui tales, cum in intuitione justī ac boni sunt, sunt sicut qui in praelio pugnant pro Patria, & tunc nihil curant vitam, ita nec suam dignitatem ac suas opes in mundo, quæ tunc nihili sunt respective; at qui spectant se & mundum primo loco, illi sunt tales ut ne quidem videant justum & bonum, quia in intuitione sui & lucri sunt. Ex his patet, quid sit facere bonum propter se aut mundum, & quid facere bonum propter Dominum aut proximum, & quæ differentia inter illa, differentia est tanta, quanta inter duo opposita, ita quanta inter cælum & infernum; etiam qui propter proximum aut Dominum faciunt bonum, illi in cælo sunt; at qui propter se & mundum, illi in inferno sunt; nam qui propter proximum & Dominum bonum faciunt, amant Dominum supra omnia & proximum sicut seipsum, quæ præcepta sunt primaria omnium præceptorum, Marc: xii: 28. 29. 30. 31; at qui propter se & mundum omnia faciunt, illi amant se super omnia, ita præ Deo, & proximum non modo contemunt, sed etiam odio habent si non unum faciat secum, & suus sit: hoc intelligitur per quod Dominus docet apud Matthæum "Nemo potest duobus dominis servire, nam aut unum odio habebit, & alterum amabit; aut uni adhærebit & alterum contemnet, non potestis Deo servire & mammonæ" vi: 24. Sunt qui utrisque serviunt, sed illi sunt qui vocantur tepidi, neque frigidi neque calidi, qui expuuntur, Apoc: iii: 15. 16. Ex his nunc patet, quid repræsentatum sit per fæneratores qui usuram ceperunt, quod nempe illi qui propter lucra bonum faciunt; inde liquet unde hoc, quod non esset sicut fænerator, & super fratrem poneret usuram, ut quoque alibi apud Moschen "*Non impones fratri tuo usuram argenti, usuram cibi, usuram illius rei*, quæ imponitur: Alienigenæ impones *usuram*; ut benedicat tibi Jehovah Deus tuus in omni missione manus tuæ super terra, qua tu veniens ad possidendum eam" Deut: xxiii: 20. 21. Levit: xxv: 36. 37. 38; imponere fratri usuram argenti, est propter lucrum commodare vera, seu instruere; imponere usuram cibi est propter lucrum commodare bona veri; argentum enim est verum, n: 1551. 2954. 5058. 6914. 6917; & cibus est bonum veri, n: 5147. 5193. 5340. 5342. 5576. 5410. 5426. 5487. 5582. 5588. 5655. 5915. 8652; quod illis qui non id faciunt, benedicat Jehovah in omni missione manus eorum in terra, est quod illi in affectione boni & veri sint, ita in felicitate quæ est angelis in cælo, nam in illa affectione seu in bono illius amoris est cælum homini, n: 6478. 9174; quod alienigenis licuerit usuram imponere, erat quia per alienigenas significantur qui non aliquid boni ac veri agnoscunt & recipiunt, n: 7996, ita qui solum lucri causa bonum faciunt, illi servant homini, quia servi sunt respective, n: 1097. Apud Davidem "Qui ambulat integer, & qui facit justitiam, & loquitur veritatem in corde suo, *argentum suum non dat in usuram*, & munus contra innocentem non accipit; qui fecerit hoc, non dimovebitur in æternum" Psalm: xv: 2. 5, argentum suum dare in usuram, est solius lucri causa docere, ita bonum facere propter remunerationem;

ionem: similiter apud Ezechielem "Vir iustus qui facit iudicium & iustitiam, in usuram non dat, & fœnus non accipit" xviii: 8. Apud Eundem "Qui ab egeno non inhibet manum suam, usuram & fœnus non accipit, iudicia mea facit, in statutis meis ambulat, vivendo vivet" xviii: 17. Apud Eundem "Bonum acceperunt in te ad effundendum sanguinem, usuram & fœnus accepisti, & lucrum captasti a sociis tuis per violentiam" xxi: 12, hæc de urbe sanguinum, per quam significatur falsum destruens verum & bonum, n: 9127; usuram & fœnus accipere, est lucri ac remunerationis causa bonum facere, ita non ex charitate: quod genuina charitas sit absque meritorio, videatur n: 2340. 2373. 2400. 4007. 4175. 4943. 6388. 6389. 6390. 6392. 6478.

9211. Non ponetis super illos usuram, quod significet quod sic non propter lucrum inde, constat ex significatione ponere usuram super aliquo, quod sit bonum propter lucrum facere, de qua nunc supra n: 9210, hic non propter lucrum, quia dicitur non ponetis super eo usuram. Ex hac Lege de fœnore & usura, videri potest, quomodo se habet cum Legibus, quæ Judicia vocatæ sunt, apud populum Israeliticum, quod nempe cessaverint, una cum Sacrificiis & reliquis ritualibus, cum Dominus in mundum venit, & aperuit interiora cultus, & in genere interiora Verbi: interiora illius Legis sunt, quod bonum faciendum proximo ex corde, & credendum quod nihil meriti insit factis quæ ex se, sed modo factis quæ sunt ex Domino apud se; Ipse enim Dominus solus meruit, & solus iustitia est; & cum homo hoc credit, in factis a se nihil meriti ac mercedis ponit, sed tribuit omnia bona Domino; & quia Dominus ex Divina Misericordia id facit, tribuit homo omnia soli Misericordiæ: inde quoque est, quod qui ducitur a Domino, prorsus nihil cogitet de mercede, & usque ex corde bonum facit proximo. Hæc sunt interiora, ex quibus Lex de Usuris apud Gentem Israeliticam & Judaicam descendit; quapropter cum homo in interioribus est, cessat illa lex, una cum similibus aliis, quæ Judicia dicta sunt; nam Gens Israelitica & Judaica fuit solum in externis, quæ repræsentabant interna; inde Lex illa obstrinxit illam gentem tunc, non autem obstringit Christianos, quibus interiora a Domino revelata sunt. Quod ita sit, novit homo Ecclesiæ hodie, quapropter Leges usurariæ prorsus aliæ sunt hodie. Sed usque non ideo sanctitas Legis hujus cessat, seu Verbum hoc abrogatum est, nam sanctitas ejus manet ex interioribus quæ in illa; interiora hæc sancta usque afficiunt Angelos, cum hoc Verbum legitur. Caveant tamen sibi, ne Leges vitæ, quales sunt in Decalogo, & passim alibi in Veteri Testamento, credantur abrogatæ, illæ enim tam in interna quam in externa forma confirmatæ sunt, ex causa quia separari non possunt.

9212. Si oppignerando oppigneraveris vestem socii tui, quod significet si vera scientifica per fallacias ex sensualibus disparentur, constat ex significatione oppignerare, quod sit pro communicatis bonis tesseram recipere, pignus enim est tessera pro bonis quæ mutuo dantur; quum loco horum spiritualia intelliguntur, tunc communicare bona est instruere in veris, ac tessera seu pignus

hic est verum sensuale, nam per vestem hic, quæ pignori datur, significatur ultimum naturalis, quod est sensuale; hoc quia abundat fallaciis, & fallacæ vera extinguunt, ideo per oppignerari vestem socii tui, significatur disparatio verorum per fallacias ex sensualibus: quod hæc significantur, constat ex serie rerum sequentium in sensu interno. Per Vestem in genere significatur omne id quod alterum investit, ita quicquid respective exterius est; inde externus seu naturalis homo vocatur vestis respective ad internum seu spiritualem; similiter Verum vocatur vestis respective ad bonum, quia verum investit bonum; pariter verum scientificum respective ad verum fidei quod interni hominis est: sensuale quod est ultimum vitæ apud hominem est Vestis respective ad verum scientificum. Quod vestes sint inferiora quæ tegunt superiora, seu quod idem, quod sint exteriora quæ tegunt interiora, videatur n: 2576. 5248: in genere quod sint vera, n: 4545. 4763. 5319. 5954. 6914. 6917. 9093: quod sint vera scientifica n: 6918: & quod sint sensualia, n: 9158: quod sensuale sit ultimum vitæ apud hominem, n: 4009. 5077. 5125. 5128. 5767. 5774. 6201. 6313. 7442. 7693: & quod sensuale in fallaciis sit, n: 5084. 5089. 6201. 6948. 6949. 7442. Quod Vestes sint Vera, ducit originem ex repræsentativis in altera vita; ibi Angeli & Spiritus apparent vestibus induti secundum status fidei seu veri in quo sunt; & vestes illorum variantur secundum mutationes status illius; qui in genuino vero sunt, induti apparent vestibus albis; & qui in veris ex bono, vestibus splendentibus; qui autem solum in bono, ut Angeli intimi cœli, qui Cœlestes vocantur, apparent nudi: inde nunc est, quod Vestes sint vera; & quod per Vestes in Verbo significantur Vera; ut constare potest ex locis prius ostensis, quibus adjicere licet hæc apud Evangelistas; apud Matthæum "Cum Jesus transformatus est, splenduit facies Ipsi sicut Sol, & *vestimenta Ipsi facta sunt sicut Lux*" xvii: 2, per faciem in Verbo significantur interiora, imprimis affectiones, n: 358. 1999. 2434. 3527. 3573. 4066. 4796. 4797. 5102. 5695. 6604. 6848. 6849; & per faciem Dei, Ipsum Bonum, n: 222. 223. 5585; per solem Amor Divinus, n: 2441. 2495. 3636. 3643. 4060. 4321 fin: 4696. 7083. 8644; inde patet quid significat quod Dominus splenduerit facie sicut sol, quod nempe Interiora Ipsi essent Bonum Divini Amoris: quod Vestimenta Ipsi facta sint sicut Lux, significat Divinum Verum procedens ab Ipso, hoc quoque in Cœlo apparet ut Lux, n: 1521. 1619 ad 1632. 3195. 3222. 3485. 3636. 3643. 4415. 5400. 8644. Apud Eundem "Cum Jesus appropinquavit ad Hierosolymam, adduxerunt asinam & pullum, & *imposuerunt super eos vestimenta sua*, & collocarunt Ipsum super illa: plurima autem turba *straverunt vestimenta sua in via*; alii vero amputabant ramos de arboribus, & sternerant in via" xxi: 1. 7. 8; equitare super Asina & pullo ejus, erat repræsentativum Summi Judicis & Regis, videatur n: 2781; ut quoque patet ab illis quæ Vers: 5 præcedunt "dicite filiæ Zionis, ecce *Rex tuus* venit tibi mansuetus, sedens super Asina, & super pullo filio subjugalis:" tum quoque apud Marcum Cap: xi: 1 ad 12. apud Lucam Cap: xix: 28 ad 41. apud Johannem Cap: xii: 12 ad 16. apud Sachariam,

Sachariam, Cap: ix: 9, 10, ubi de Domino dicitur quod equitaret super Asino & super asello filio asinarum, & ibi vocatur Rex, & adjicitur quod dominium Ipsius erit a mari usque ad mare, & a fluvio usque ad fines terræ; quod summus Judex equitaverit super Asina, & filii ejus super asellis, videatur Judic: v: 9. 10. Cap: x: 3. 4. Cap: xii: 14; & quod Rex equitaverit super mula, & filii regis super mulis, 1 Reg: i: 33. 38. 44. 45, 11 Sam: xiii: 29: quod discipuli imposuerint asinæ & pullo ejus sua vestimenta, repræsentabat quod Vera in omni complexu Domino ut Summo Judici & Regi substrata essent, discipuli enim repræsentabant Ecclesiam Domini quoad vera & bona, videatur n: 2129. 3488 3858 fin: 6397; & vestimenta eorum ipsa vera, n: 4545. 4763. 5319. 5954. 6914. 6917. 9093; similiter quod turba sterneret vestimenta sua in via, & quoque ramos arborum; quod straverint in via, erat quoque quia per viam significatur verum per quod homo Ecclesiæ ducitur, videatur n: 627. 2333. 3477; quod etiam straverint ramos arborum, erat quia arbores significabant perceptiones ut & cognitiones veri & boni, n: 2682. 2722. 2972. 4552. 7692, inde rami sunt ipsa vera: quod ita factum sit, etiam fuerat ex solenni ritu, cum in sua pompa equitaverunt summi Judices & Reges, quorum tunc asinabus & mulis vestimenta sua imponebant principes populi, & ipse populus sternabat sua vestimenta super via, aut loco illorum ramos arborum; nam Judiciale in cælo est Divinum Verum ex Bono, & Regium est Divinum Verum, n: 1728. 2015. 2069. 3009. 4581. 4966. 5044. 5068. 6148. Apud Lucam "*Nemo adjunctionem vestimenti novi adjicit in vestimentum vetus*; sic novum scindit, & veteri non convenit commissura e novo" v: 36; Dominus hac similitudine usus est, ad describendum Verum Ecclesiæ novæ, & Verum Ecclesiæ veteris, nam Vestimentum est Verum; assuere vel committere unum alteri est destruere utrumque; verum enim Ecclesiæ novæ est interius verum, ita verum pro externo homine, at verum Ecclesiæ veteris est exterius verum, ita verum pro Interno homine, in hoc Vero erat Ecclesia Judaica, hæc enim per externa repræsentabat interna, at Ecclesia hodie est in veris internis, quæ repræsentabantur, nam Dominus illa vera revelavit; quod hæc non conveniant externis ut simul sint, significatur per illa Domini verba: inde quoque patet, quod Vestimentum significet Verum Ecclesiæ. Apud Johannem "Jesús dixit ad Petrum, amen, amen, dico tibi, cum eras puer, *cingebas lumbos tuos*, & ambulabas quo volebas; cum autem senueris, extends manum tuam, *alius accinget lumbos tuos*, & ducet quo non vis" xxi: 18, qui non sensum internum Verbi novit, non scire potest quid hæc involvant; quod arcana sint, patet; in sensu interno per Petrum significatur fides Ecclesiæ, videatur Præfatio ad Cap: xviii & xxi i Genes: & n: 3750. 6000. 6073 fin: 6344 fin: inde per Petrum cum puer significatur fides Ecclesiæ qualis est in suo initio; & per Petrum cum senex, fides Ecclesiæ qualis est in suo fine; inde patet, quid significat "cum eras puer, cingebas lumbos tuos & ambulabas quo volebas, quod nempe fides Ecclesiæ in suo initio sit fides veri ex bono, ita fides charitatis erga proximum & amoris in Dominum, & quod tunc homo Ecclesiæ

ex libero bonum agat, quia ex Domino, lumbi enim sunt bona amoris, n: 3021. 3294. 4280. 4575. 5050 ad 5062, inde cingere lumbos est investire bonum veris; ambulare est vivere, n: 519. 8794. 1417. 8420, inde ambulare quo vult, est vivere in libero; illi enim in libero vivunt, seu ex libero agunt, qui in fide sunt ex amore in Dominum ac charitate erga proximum, nam illi a Domino ducuntur, n: 892. 905. 2870 ad 2893. 6325. 9096: cum senueris, extends manus tuas, & alius accinget lumbos tuos, & ducet quo non vis, significat quod fides Ecclesiæ in fine suo nulla erit, & quod tunc falsa mali ex amoribus sui & mundi succedent, ac servituti subicient. Hoc arcanum est, quod in his Domini verbis latet, quod solum ex sensu eorum interno videri potest. Inde iterum patet, quomodo Dominus loquutus est, quod nempe ut singulis inesset sensus internus; ob finem, ut cælum conjunctum esset mundo per Verbum, nam absque Verbo nulla conjunctio, hoc est absque Divino Vero revelato; & si nulla conjunctio, perit Genus humanum.

9213. Usque ad intrare solis restitues ei, quod significet quod restituendum ante statum umbræ ex jucundis amorum externorum, constat ex significatione intrare seu occidere solis, quod sit status umbræ ex jucundis amorum externorum. Cum hoc ita se habet; in cælo sunt vicissitudines caloris quoad illa quæ boni amoris sunt, & lucis quoad illa quæ veri fidei, ita vicissitudines amoris & fidei; in inferno etiam sunt vicissitudines, sed illis oppositæ, quia ibi amoris mali & fides falsi: illæ vicissitudines correspondent vicissitudinibus temporum anni in terra, quæ sunt Ver, Æstas, Autumnum, & Hyems, ac iterum ver, & sic porro; sed in mundo spirituali pro temporibus sunt status, nam non sunt vices caloris & lucis, sed amoris & fidei: ast sciendum, quod vicissitudines illæ non sint similes uni sicut alteri, sed differunt apud unumquemvis secundum statum ejus vitæ acquisitum in mundo: occasus solis in cælo correspondet statui umbræ quoad vera fidei, & statui frigoris quoad bonum amoris in Dominum & erga proximum; veniunt enim tunc in jucunda amorum externorum, quæ secum habent umbram quoad fidem; nam cum Angelus aut Spiritus in externis est, etiam in umbra est; cum autem in internis est, tunc in jucundis & beatis amorum cœlestium est, & simul tunc in amænis fidei, seu in luce veri; hi status sunt, quibus correspondent tempora verna & tempora æstiva in terra: ex his nunc constare potest, unde est, quod intrare seu occidere solis significet statum umbræ ex jucundis amorum externorum; de his vicissitudinibus videantur quæ prius n: 5097. 5672. 5962. 6110. 7083. 8426. 8615. 8644. 8812, ostensa sunt. Ex supra dictis videri potest, quid intelligitur per quod vera scientifica per fallacias ex sensualibus disparata, restituenda sint ante statum umbræ ex jucundis amorum externorum, quæ significantur per si oppigneraveris vestem socii tui, usque ad intrare solis restitues ei: intelligitur enim, quod vera per fallacias ablata restituenda sint, cum homo adhuc in luce veri est, nam tunc recuperare illa potest & quoque discutere falsa per fallacias inducta; non autem cum in statu umbræ est ex jucundis amorum externorum, quia jucunda hæc rejiciunt illa, & umbra

non

non recipit illa, ita fallaciæ inhærent & appropriantur. Quod jucunda externa seu externi hominis talia sint, est quia illa cohærent mundo, & quoque excitantur & quasi vivificantur ex ejus calore; aliter jucunda aut beata interna seu interni hominis, ea cohærent cœlo, & quoque excitantur & vivificantur ex ejus calore, qui est amor a Domino. Hoc judicium seu hæc lex traditur ita alibi apud Moschen "*Non pignori accipies molam aut molarem*, nam animam ille accipit in pignus" Deut: xxiv: 6; per molam significantur talia quæ inserviunt comparandæ fidei & dein charitati, n: 7780, & per animam vita fidei ex charitate n: 9050, inde patet quid sit pignori non accipere molam, nam animam accipit in pignus: apud Eundem "*Non inclinabis jus peregrini & orphani, nec pignori accipies vestem viduæ*" Deut: xxiv: 17, pignori accipere vestem viduæ, est vera quæ bonum desiderant auferre quocunque modo; vestis enim est verum, ut supra n: 9213, & vidua est quæ in bono & desiderat vera, seu in sensu abstracto, bonum desiderans vera, n: 9198, nam si verum auferatur, perit bonum cum suo desiderio: & apud Eundem "*Si mutuo dederis socio tuo aliquid, non intrabis in Domum ejus ad capiendum pignus, foris stabis; vir autem cui tu mutuo dederas, educet pignus foras. Si vir egenus ille, non cubabis in pignore ejus, restituendo restitues illi pignus juxta occidere solis, ut cubet in veste sua, & benedicat tibi, & erit justitia coram Deo tuo*" Deut: xxiv: 10. 11. 12. 13; quod Creditor foris staret, & educeretur ad illum pignus, significat quomodo veris communicatis respondendum est, nam per mutuo dare significatur communicatio veri, & per pignus sumere, responsum; quod hæc significantur, nemo scire potest nisi ex talibus quæ fiunt in altera vita, ita nisi sciat quid sit intrare in domum, & quid sit foris stare, & sic quid sit educere foras; qui in altera vita intrant in domum alterius, & in uno conclavi colloquuntur; illi ita communicant sua cogitata cum omnibus ibi, ut prorsus non sciant aliter quam quod ipsi ex se illa cogitent; at si foris stant, tunc cogitata quidem percipiuntur, sed sicut ab alio, & non a se: hoc omni die fit in altera vita; quare qui ab una opinione seu ab una sententia sunt, apparent simul in una domo, & magis si in uno conclavi domus; & cum iidem dissentiunt, tunc disparantur ab oculis eorum, dissentiunt: tales apparentiæ sunt ubivis & jugiter in aliera vita; causa est, quia paritas cogitationum conjungit, & præsentiam sistit, cogitatio enim est visus internus, & distantiae locorum ibi non sunt sicut in mundo: Inde pater, quid sit non intrare in domum, sed foris stare & sumere pignus, quod nempe sit, non obstringere aut incendere alterum ad confirmanda sua vera, sed audire & capere responsa, qualia sunt in ipso; nam qui obstringit & incendit alterum ad confirmanda sua vera, is facit ut alter non cogitet aut loquatur ex se, sed ex illo; & cum quis ex alio cogitat & loquitur, disturbantur vera quæ apud illum, & tamen non emendatur; nisi sit apud talem qui adhuc ignorat illa. Ex his iterum liquet, quod in singulis Verbi sint, quæ correspondent talibus quæ in mundo spirituali sunt.

9214. Quia illa tegumentum ejus solum, quod significet quia sensualia interioribus substrata sunt, constat ex significatione tegumenti seu vestis, quod sit

fit sensuale, de qua supra n: 9212; quod sensuale interioribus substratum sit, quia ultimum vitæ hominis est, videatur etiam ibi.

9215. Illud vestis ejus cuti ejus, quod significet quod etiam exteriora investiant, constat ex significatione vestis, quod sit sensuale in communi, seu sensualia, ut supra; & ex significatione cutis, quod sit exterius, quod quoque investit interiora, sed usque intra sensuale; quid cutis, & quinam correspondent cuti in altera vita, videatur n: 3540. 5552 ad 5559. 8980, 8977. 8980. Naturale hominis est interius, est exterius seu medium, & est extremum; interius naturale communicat cum cœlo; medium seu exterius naturale communicat ab una parte cum interiori, & per id cum cœlo, & ab altera parte cum extremo, & per id cum mundo, videatur n: 4009. 4570. 5118. 5126. 5497. 5649. 5707; Naturale extremum est sensuale, quod hic significatur per vestem; hoc recipit objecta mundi, & sic inservit interioribus; hoc tegumentum solum vocatur, quia est ultimum, ita commune omnibus; naturale exterius seu medium est quod significatur per cutem. Inde patet, quod per *vestis ejus cuti ejus*, significetur quod sensuale etiam investiat exteriora. Quod sensuale sit ultimum vitæ hominis, ita tegumentum commune, videatur n: 4009. 5077. 5125. 5128. 5767. 5774. 6201. 6313. 7442. 7693.

9216. In qua dormiat, quod significet quietem super illis, constat ex significatione dormire, quod sit quiescere, hic super sensuali externo, quod significatur per vestem, n: 9212, nam dicitur vestis in qua dormiat. Quomodo intelligendum est, quod interiora quietem habeant super sensuali, dicitur; sensuale est ultimum vitæ hominis, ut supra ostensum est, quod ultimum est, hoc continet omnia interiora, & est commune eorum, nam in illud desinunt, ac ita super quo quiescunt: sicut pro exemplo Cutis, quæ ultimum tegumentum corporis est, in illam desinunt interiora corporis, quia continet illa, ita quoque quiescunt super illa; similiter in corpore Peritonæum, hoc quia continet viscera abdominis, etiam hæc quiescunt super illo, & quoque nexum communem habent cum illo; pariter Pleura respective ad viscera thoracis. Similiter se habet cum omnibus quæ ipsius vitæ hominis sunt, prout cum illis, quæ se referunt ad intellectuale ejus, & quæ ad voluntarium; hæc quoque succedunt ordine ab interioribus ad exteriora; exteriora sunt scientifica cum eorum amænis; & extrema sunt sensualia quæ communicant cum mundo, per visum, auditum, gustum, olfactum & tactum; super his quiescunt interiora, nam in illa desinunt: hæc sunt quæ in sensu spirituali significantur per tegumentum seu vestem, in qua dormiat. Quod sensualia sint Vestis aut tegumentum, est ex correspondentiis, nam ut supra n: 9212, dictum est, Spiritus & Angeli apparent vestibus induti secundum vera fidei eorum, splendentibus qui in veris ex bono sunt, prout Angeli ad sepulchrum Domini, Luc: xxiv: 4. Matth: xxviii: 3; & quoque byssinis albis, prout illi de quibus in Apocalypsi Cap: xix: 14, ac vestibus varii coloris alii. Præterea sciendum, quod omnia & singula a Primo seu Intimo progrediantur successive ad sua ultima, & ibi quiescunt; etiam priora seu interiora

interiora cum ultimis in successivo ordine nexum habent; quapropter si ultima disparantur, etiam interiora dissipantur; inde quoque sunt tres coeli, intimum seu tertium coelum influit in medium seu secundum coelum medium seu secundum coelum influit in primum seu ultimum coelum, hoc iterum influit apud hominem, inde humanum genus est ultimum in ordine, in quod definit, & in quo quiescit coelum: quapropter Dominus ex Divino suo semper providet, ut apud Genus humanum Ecclesia sit, in qua sit Verum Divinum revelatum, quod in nostra tellure est Verbum; per hoc datur continens nexus humani Generis cum coelis; inde est quod singulis Verbi sensus internus insit, qui pro Caelo, qui talis est, ut conjungat mentes angelicas mentibus humanis vinculo tam stricto, ut unum agant: inde iterum patet, quomodo se habet cum quiescentia interiorum super ultimis.

9217. Quando clamaverit ad Me, quod significet supplicationem ad Dominum, constat ex significatione clamare ad Jehovam, quod sit supplicatio ad Dominum, ut supra n: 9202.

9218. Et audiam, quod significet opem, ut quoque supra n: 9203.

9219. Quia misericors Ego, quod significet quod ab Ipso omne opis ex misericordia, constat ex significatione misericors esse, cum de Domino, quod sit quod ab Ipso omne opis; quod ex Misericordia, est, quia omnia quæ a Domino, sunt ex misericordia; ipsum enim Esse Domini est Divinus Amor; & Amor vocatur Misericordia, cum erga illos qui in miseriis sunt, ita respective ad totum genus humanum, nam hoc in Miseriis constitutum est; proprium enim ejus non est nisi quam malum, n: 210. 215. 874. 875. 876. 987. 1581. 5660. 5786. 8480.

9220. Verſ: 27. 28. 29. 30. *Deo non maledices, & principem in populo tuo non execraberis. Primitias frumenti tui, & primitias vini tui non tardabis; primogenitum filiorum tuorum dabis Mihi. Ita facies bovi tuo, gregi tuo, septem diebus erit cum matre sua, die octavo dabis illud Mihi. Et viri sanctitatis eritis Mihi; & carnem in agro discerptam non comedetis, cani projicietis eam.* Deo non maledices, significat quod non veris Divinis blasphemandum: & principem in populo tuo non execraberis, significat quod nec doctrinæ veri: & primitias frumenti tui & primitias vini tui non tardabis, significat quod quia omnia bona & vera fidei sunt a Domino, Ipsi addicenda sint, non sibi: primogenitum filiorum tuorum dabis Mihi, significat omnia fidei quæ per illa: ita facies bovi tuo, gregi tuo, significat quod ad bonum exterius & interius: septem diebus erit cum matre sua, significat statum illorum primum cum veris: die octavo dabis illud Mihi, significat principium status sequentis cum ex bono vivitur, quod tunc apud Dominum: & viri sanctitatis eritis Mihi, significat statum vitæ tunc ex bono: & carnem in agro discerptam non comedetis, significat quod non conjungetur bonum fidei falsificatum: cani projicietis eam, significat quod immunda illa.

9221. Deo non maledices, quod significet quod veris Divinis non blasphemandum, constat ex significatione maledicere, quod sit blasphemare, nam

nam qui blasphemant, illi maledicunt: quod sit quod non blasphemandum *Veris Divinis*, est quia Deus in sensu interno est Divinum Verum procedens a Domino, quapropter cum in Verbo agitur de Vero, Dominus vocatur Deus, & cum de Bono, vocatur Jehovah, n: 2769. 2807. 2822. 3921 fin: 4287. 4402. 7010. 7268. 8988. 9106, inde angeli sunt vera, quia receptiones Veri Divini a Domino, n: 4295. 4402. 7268. 7873. 8301. 8867. 8192; & quoque Judices, n: 9160.

9222. Et principem in populo tuo non execraberis, quod significet quod nec doctrinæ veri, nempe blasphemandum, constat ex significatione principis, quod sint primaria vera Ecclesiæ, de qua n: 5044; ex significatione populi, quod sint qui in veris doctrinæ, de qua n: 1259. 1260. 2928. 3295. 3581. 7207, & ex significatione execrari, quod sit blasphemare. Quomodo hæc coherent, patet a sensu interno, nam per non maledicere Deo, significatur non blasphemare Verum Divinum, & per execrari principem significatur non blasphemare doctrinam veri; Verum Divinum est Verbum, & doctrina Ecclesiæ est Verum inde. Paucis licet dicere, quomodo se habet cum blasphematione Veri Divini; Verum Divinum est Verbum & est doctrina e Verbo; qui hæc negant corde, illi blasphemant, etiamsi ore id laudant & prædicant; latet in negatione blasphemia, quæ etiam erumpit, cum sibi relictis cogitant, imprimis in altera vita, nam ibi remotis externis corda loquuntur. Qui blasphemant seu negant Verbum, illi nihil veri ac boni fidei possunt recipere, nam Verbum docet Dominum esse, Cælum & infernum esse, vitam post mortem esse, fidem & charitatem esse, & plura alia, quæ absque Verbo seu revelatione prorsus non scirentur, n: 8944; quare qui negant Verbum, non recipere possunt aliquid quod Verbum docet, nam cum legunt illud, aut audiunt illud, occurrit negativum, quod vel exstinguit verum, vel vertit in falsum. Quapropter omnium primum apud hominem Ecclesiæ est, credere Verbum, & hoc primum est apud illum qui in vero fidei & bono charitatis est, at apud illos qui in malis amorum sui & mundi sunt, primum est non credere Verbum, nam rejiciunt illud illico cum de eo cogitant, & quoque blasphemant: si videret homo quantæ & quales blasphemix contra Verbum sunt illis qui in malis illorum amorum sunt, horresceret; ipse homo, cum in mundo est, id non scit, quia latent post ideas cogitationis activæ, quæ abit in loquelam cum hominibus; at usque revelantur in altera vita, & apparent horrendæ. Blasphemix sunt duplicis generis, sunt quæ ex intellectuâli & non simul ex voluntario prodeunt, & sunt quæ ex voluntario per intellectuâle; hæc blasphemix sunt quæ tam horrendæ sunt, illæ vero non: quæ ex voluntario per intellectuâle prodeunt, sunt ex malo vitæ; at quæ solum ex intellectuâli & non simul ex voluntario, sunt ex falso doctrinæ aut ex fallaciis sensuum externorum, quæ fallunt hominem in ignorantia constitutum. Hæc dicta sunt, ut sciatur quomodo se habet cum blasphematione Veri Divini, hoc est, Verbi, ac doctrinæ inde, quæ significantur per maledicere Deo, & execrari principem populi.

9223. Primitias frumenti tui, & primitias vini tui, non tardabis, quod significet quod quia omnia bona & vera sunt a Domino, Ipsi addicanda sint non sibi, constat ex significatione primitiarum, quod sint quæ primo loco erunt, ita quæ omnium primaria, de qua sequitur; ex significatione frumenti, quod sit bonum veri fidei, de qua n: 5295. 5410. 5959; & ex significatione vini, quod sit verum boni, ita verum boni fidei, de qua n: 1798. 6377; & ex significatione non tardare, cum de bono & vero fidei, quod sit addicare ex affectione, nam quod non tarde, sed festino sit, hoc ex affectione amoris sit, n: 7695. 7866; quod sit addicare Domino, est quia primitiæ, sicut etiam primogenita, dabantur Jehovah, & a Jehovah Aharoni & ejus semini; & per Jehovah in Verbo intelligitur Dominus, n: 1736. 2921. 3023. 3035. 5663. 6303. 6945. 6956. 8274. 8864: quare cum primitiæ frumenti & vini sunt bona & vera fidei, intelligitur quod illa Domino addicanda sunt, quia ab Ipso sunt; quod omne cogitationis & voluntatis apud hominem influat, & quod omne bonum & verum a Domino, videatur n: 2886. 2887. 2888. 3142. 3147. 4151. 4249. 5119. 5147. 5150. 5259. 5482. 5649. 5779. 5854. 5893. 6027. 6982. 6985. 6996. 7004. 7055. 7056. 7058. 7270. 7343. 8321. 8686. 8701. 8717. 8728. 8823. 8864. 9110. 9111: & idem ab experientia, n: 6053 ad 6058. 6189 ad 6215. 6307 ad 6327. 6466 ad 6495. 6598 ad 6626. Primitiæ, quæ offerendæ erant Domino, erant primitiæ messis, & primitiæ vindemiæ, tum quoque primitiæ tonsuræ, ut & primitiæ fructus; primitiæ messis erant spicæ tostæ ac virentes, tum fasciculus qui motigaretur, & postea ex area, quæ erant placentæ; primitiæ autem vindemiæ erant primitiæ vini, musti ac olei, & præter illas erant primitiæ tonsuræ pecoris, & quoque primitiæ fructus, hæ offerebantur in calathò: præterea etiam offerebantur omnia primogenita Domino, e quibus redimebantur primogeniti hominum, tum quoque primogenita bestiarum, quæ non in sacrificia offerebantur, prout asinorum, mulorum, equorum, & similium. Primitiæ & Primogenita offerebantur Jehovah, & a Jehovah dabantur Aharoni & semini ejus, quia Aharon & filii ejus, qui Summi Sacerdotii munere functi sunt, repræsentabant Dominum. Per primitias frumenti & vini in hoc Versu intelliguntur omnes primitiæ messis & vindemiæ, de quibus nunc supra; nam in Lingua originali dicitur plenitudo frumenti, & lachryma vini, plenitudo est messis matura & quoque collecta, & lachrymæ sunt quæ stillantur. Quid Primitiæ in specie repræsentabant, (nam omnia statuta & ritualia mandata filiis Israelis a Domino, repræsentabant interna Ecclesiæ), constare potest ex singulis, ex quibus primitiæ dabantur, in sensu interno spectatis; quod frumentum sit bonum fidei, & vinum verum fidei, videatur in locis supra citatis. Quod darentur primitiæ Jehovah, significabat quod primum Ecclesiæ esset, omnia bona & vera fidei addicare Domino, & non sibi; addicare Domino, est scire, agnoscere, & credere, quod illa a Domino sint, & nihil eorum a semet, nam ut supra ostensum est, omne fidei est a Domino. Quod Primitiæ id significant, est quia primitiæ erant oblationes & munera, quæ erant gratiarum actiones pro proventu, & agnitio benedictionum a Jehovah,

hovah, hoc est, a Domino, proinde agnitio quod omnia ab Ipso; in sensu interno agnitio bonorum & verorum fidei, quæ significantur per messem, frumentum, oleum, mustum, vinum, lanam, & fructus, ex quibus dabantur primitiæ: de Primitiis illis videatur Exod: **xxiii**: 19. Cap: **xxxiv**: 26. Levit: **xxiii**: 10. 11. 20. Num: **xv**: 19. 20. 21. Cap: **xviii**: 12. 13. Deut: **xviii**: 4. Cap: **xxvi**: 1 ad 11; simile per Primitias significatur apud Ezechielem Cap: **xx**: 40: & apud Micham Cap: **vii**: 1. 2.

9224. Primogenitum filiorum tuorum dabis Mihi, quod significet quod etiam omnia fidei quæ per illa, nempe addicanda sint Domino, & non sibi, constat ex significatione primogeniti filiorum, quod sint omnia fidei Ecclesiæ, de qua n: 2435. 6344. 7035. 7039. 7778. 8042, & ex significatione dare Mihi, quod sit addicare Domino, nam per Jehovah in Verbo intelligitur Dominus. Omnia fidei, quæ per primogenitum filiorum significantur, sunt quæ ex bono charitatis sunt, nam fides ex hoc bono existit; vera enim sive ex Verbo sive ex doctrina Ecclesiæ sumantur, nullatenus possunt fieri fidei, nisi bonum sit cui implantentur; causa est, quia intellectuale est quod primum recipit vera, quoniam videt illa, ac introducit illa ad voluntatem; & cum in voluntate sunt, tunc in homine sunt; voluntas enim est ipse homo; quapropter qui putat quod fides sit fides apud hominem, priusquam vult illa, & ex velle facit illa, valde fallitur; ipsa vera fidei nec prius vitam habent: omne id quod voluntatis est, vocatur bonum, quia amatur; ita verum fit bonum, seu fides charitas in voluntate. Binæ lites sunt, quæ Ecclesiam a primævis temporibus infestaverant, una, num fides sit primogenitum Ecclesiæ, vel num charitas; altera num fides separata a charitate salvet: quod illæ lites extiterint, causa fuit, quod vera quæ fidei erunt, appercepianur ab homine, non autem bonum quod charitatis, antequam homo regeneratus est; vera fidei enim intrant per viam externam, nempe per auditum, & se reponunt in memoria, & inde in intellectuali apparent; bonum charitatis autem influit per internam viam, nempe per internum hominem, e cælo, hoc est, per cælum a Domino, & ideo non ad apperceptionem venit, priusquam vera, quæ fidei dicuntur, incipiunt amari propter usum bonum & propter vitam, quod fit cum fiunt voluntatis: inde nunc est, quod primogenitum Ecclesiæ dixerint fidem esse, & quoque attribuerint ei jus primogenituræ, hoc est, jus prioritatis & superioritatis super bonum charitatis; cum tamen bonum charitatis actualiter prius & superius est, & verum fidei modo appenter, videatur n: 3325. 3494. 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3603. 3701. 4925. 4926. 4928. 4930. 4977. 5351. 6256. 6269. 6272. 6273. Quod homo Ecclesiæ in obscuro de his fuerit, est quia non perceperat quod omnia in universo se referant ad verum & ad bonum, & quod ad utrumque ut sit aliquid nec perceperat quod in homine binæ facultates sint, Intellectus at Voluntas; & quod Verum se referat ad Intellectum, & Bonum ad Voluntatem, & quod si non ad utrumque, non sit appropriatum homini; hæc quia in obscuro fuerunt, & tamen ideæ cogitationis hominis super talibus fundantur, ideo error coram naturali homine non manifestari potuit; cum tamen si semel mani-

manifestatus fuerit, videsset homo Ecclesiæ ut in clara luce ex Verbo, quod ipse Dominus loquutus est, innumerabilia de bono charitatis, & quod id sit principale Ecclesiæ; & quod fides non alibi quam in illo bono sit: bonum Charitatis est facere bonum ex velle bonum. Vidisset etiam errores, quos inducit doctrina fidei separatæ a charitate; sicut quod homo possit velle malum & credere verum, consequenter quod verum cum malo concordet: tum quoque quod fides possit facere vitam cœli apud hominem, cui vita infernalis est, proinde quod una vita possit transcribi in alteram, & sic quod qui in inferno sunt, possint elevari in cœlum, & inter angelos vivere vitam priori vitæ contrariam; non considerantes quod vivere vitam contrariam vitæ quam homo imbuerat in mundo, sit privari vita; & qui hoc tentant, sint sicut qui in agone mortis sunt, & per diros cruciatus finiunt suam vitam. Tales errores, & per plures alios inducit doctrina fidei separatæ a charitate.

9225. Ita facies bovi tuo, gregi tuo, quod significet quod ad bonum exterius & interius, constat ex significatione bovis, quod sit bonum exterius, & a significatione gregis, quod sit bonum interius, de quibus n: 5913. 8937. 9135.

9226. Septem diebus erit cum matre sua, quod significet statum primum cum veris, constat ex significatione septem dierum, quod sit status primus illorum qui regenerantur, dies enim sunt status, n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462. 3785. 4850. 5672. 5962. 8426. 9213, & septem sunt a principio ad finem, ita plenum, n: 728. 6508; & ex significatione matris, quod sit Ecclesia quoad verum, ita quoque verum Ecclesiæ, de qua n: 289. 2691. 2717. 3703. 4257. 5580. 8897: inde sequitur, quod per septem diebus erit cum matre sua, significetur status primus ad plenum seu integer a principio ad finem, quando in veris. Quomodo cum his se habet, in sequente articulo dicitur.

9227. Die octavo dabis illud Mihi, quod significet principium status sequentis, cum ex bono vivitur, quod tunc apud Dominum, constat ex significatione diei octavi, quod sit principium status sequentis, de qua n: 2044. 8400 fin: & ex significatione dare Jehovah, quod sit Domino, nam per Jehovaham in Verbo intelligitur Dominus, n: 1736. 2921. 3023. 3035. 5663. 6303. 6945. 6956. 8274. 8864; quod sit, cum ex bono vivitur quod tunc apud Dominum, est quia in sensu interno agitur de bino statu hominis qui regeneratur, & primus status est, cum ducitur per vera fidei ad bonum charitatis, & secundus status est cum in bono illo est; quia tunc est apud Dominum, ideo hæc per *dabis illud Mihi*, significantur: quod bini status sint homini cum regeneratur, primus cum ducitur per vera fidei ad bona charitatis, & secundus cum in bono charitatis est, videatur n: 7923. 7992. 8505. 8506. 8510. 8512. 8516. 8643. 8648. 8658. 8685. 8690. 8701; & quod homo in cœlo sit, ita apud Dominum, cum in bono charitatis est, n: 8516. 8539. 8722. 8772. 9139. Paucis adhuc dicitur, quomodo se habet cum bino illo statu apud hominem qui regeneratur; prius n: 9223 ostensum est, quod vera, quæ fidei vocantur, per viam externam apud hominem intrent,

& quod bonum quod charitatis & amoris, per viam internam; via externa est per auditum in memoriam, & a memoria in ejus intellectum, intellectus enim est visus hominis internus; per hanc viam intrant vera quæ fidei erunt, ob finem ut introducantur in voluntatem, & sic approprientur homini; bonum quod a Domino influit per viam internam, influit in voluntatem, nam voluntas est internum hominis; bonum quod a Domino in confinio ibi occurrit veris quæ intraverunt per viam externam, & per conjunctionem, facit ut vera fiant bonum; & quantum hoc fit, tantum invertitur ordo, hoc est, tantum non ducitur homo per vera, sed per bonum; proinde tantum ducitur a Domino. Ex his constare potest, quomodo homo e mundo elevatur in cœlum, quando regeneratur; omnia enim quæ per auditum intrant, e mundo intrant; & quæ in memoria reposita sunt, & in memoria apparent coram intellectu, in luce mundi, quæ lumen naturale vocatur, apparent; at quæ intrant voluntatem, seu quæ fiunt voluntatis, in luce cœli sunt, lux cœli est verum boni a Domino: hæc cum inde in actum exeunt, in lucem mundi redeunt, sed in hac luce tunc prorsus sub alia forma apparent; prius enim in singulis fuit mundus intus, postea autem in singulis est cœlum intus. Ex his quoque patet, cur homo non prius in cœlo sit, quam cum facit vera ex velle illa, ita ex affectione charitatis.

9228. Quod septem significant integram periodum a principio ad finem, ita plenum, constat a pluribus locis in Verbo, ut apud Esaiam "Erit lux Lunæ sicut lux solis, & lux solis erit *septupla*, sicut lux septem dierum, in die quo obligabit Jehovah fracturam populi sui" xxx: 26, agitur ibi de salvatione fidelium, ac de intelligentia & sapientia eorum in Regno Domini; Luna est fides a Domino, ita fides in Dominum, & sol est amor a Domino, ita amor in Dominum, n: 30 ad 38. 1521. 1529. 1530. 1531. 2441. 2495. 3636. 3643. 4060. 4321 f. 4696. 5377. 7078. 7083. 7171. 8644; lux solis septupla, sicut lux septem dierum, est status plenus intelligentiæ & sapientiæ ex amore & fide in Dominum. Apud Ezechielem "Exibunt habitatores urbium Israelis, & incendunt ac comburent arma, & scutum & clypeum, cum arcu & cum telis, & cum baculo manus, & cum hasta, *accedent illis ignem septem annis*, ut non adferant ligna ex agro, neque excidant ex sylvis, & *mundabunt terram septem mensibus*" xxxix: 9. 12; agitur ibi de destructione falsi, arma, quæ ibi recensentur, sunt falsa, per quæ pugnant mali contra vera Ecclesiæ; accendere illis ignem septem annis, significat destructionem plenariam per cupiditates amorum sui & mundi; ut non adferant ligna ex agro, neque excidant e sylvis, significat dum nihil boni supersit, neque in interiori homine, neque in exteriori; mundare terram septem mensibus, significat plenariam restitutionem boni & veri in Ecclesia: quod arma sint vera pugnancia contra falsa, & in opposito sensu falsa pugnancia contra vera; quod arcus cum telis sint doctrinalia veri, & in opposito sensu doctrinalia falsi; quod baculus manus sit potentia veri, & in opposito sensu potentia falsi, quod incendere & comburere sit vastare per cupiditates amorum sui & mundi, quod ligna ex agro sint bona interiora Ecclesiæ, & ex sylvis scientifica boni & veri; & quod terra sit Ecclesia, ostensum est plurimis

mis in locis : quisque videre potest, quod ibi alia significantur quam quæ in litera exstant, sicut quod comburerent arma, & incenderent ignem septem annis, ut non adferant ligna ex agro, & excidant ex sylvis ; quod usque significantur sancta ac Divina scitur, quia Verbum est sanctum & ex Divino ; sed quæ sancta ac Divina in illis verbis continentur, nullatenus sciri potest, nisi sciatur, quid significant arma, quid septem anni, & septem menses, quid ligna ex agro & ligna ex sylvis ; inde patet, quod prophetica illa absque notitia ex sensu interno prorsus non capiantur. Apud Davidem "*Septies in die laudo Te super judiciis justitiæ tuæ*" Psalm : cxix : 64 Apud Eundem "*Retribue vicinis septuplum in sinum eorum*" Psalm : lxxix : 12, septuplum est ad plenum. Similiter apud Moschen "*Quod septuplum punirentur, si transgredirentur præcepta & statuta*" Levit xxvi : 18. 21. 24. 28. Qui non scit quod septem significant integram periodum a principio ad finem, & inde plenum, credet quod septem septimanæ significant septem tempora apud Danielelem "*Scito & percipito ab exitu Verbi ad usque restituendum & ad ædificandum Hierosolymam, usque ad Messiam Principem, Septimanæ Septem*" ix : 25, sed septimanæ septem usque ad Messiam Principem, significant id quod dicitur de Domino, quod venturus in plenitudine temporum, ita significat integram periodum. Inde patet, quod *septem spiritus* coram throno Dei " Apoc : i : 4 ; "*Liber obsignatus septem sigillis*" Apoc : v : 1, & *septem angeli habentes septem phialas, quæ sunt plagæ septem ultimæ*" Apoc : xv : 1. 6. 7. Cap : xxi : 9, non sint septem spiritus, nec septem sigilla, nec septem angeli, septem phialæ, ac septem plagæ, quæ significantur, sed quod sint omnia usque ad plenum : pariter quod sterilis *pareret septem*" i Sam : ii : 5, non sint septem, sed multum usque ad plenum. Quia septem talia significabant, ideo statutum est, quod Sacerdos *septem diebus* indutus esset vestibus, cum initiaretur " Exod : xxix : 30 ; quod *septem diebus* implerentur manus ejus " ibid : Vers : 35 ; *septem diebus* sanctificaretur altare " ibid : Vers : 37 ; quod initiati in sacerdotium non cecederent a tentorio *septem diebus*" Levit : viii : 33. 34 : similiter, spiritus immundus exiens ex homine, & revertens cum *septem aliis*" Matth : xii : 43. 44. 45. Luc : xi : 26 ; tum si frater *septies in die* peccaverit, & *septies* conversus fuerit, quod ei remittetur " Luc : xvii : 4 ; quod cor Nebuchadnezzaris mutaretur ab homine, & cor bestię daretur ei, dum *septem tempora* transiverint " Dan : iv : 12. 22. 29 : inde quoque erat, quod amici Hiobi in terra *septem dies & septem noctes* sederint cum illo, & nihil loquuti ad illum " Hiob : ii : 13. Quod *septuaginta* similiter significant plenum, videatur n : 6508 ; tum quoque *septimana* n : 2044. 3845. Ex his nunc constare potest, quod per octavum diem significetur principium status sequentis.

9229. Et viri sanctitatis eritis Mihi, quod significet statum vitæ tunc ex bono, constat ex significatione virorum sanctitatis, quod sint qui a Domino ducuntur, nam Divinum a Domino procedens est ipsum sanctum, n : 6788. 7499. 8127 fin : 8302. 8806 ; inde qui id recipiunt fide & quoque amore, sancti vocantur : qui credit, quod homo aliunde sanctus sit, & quod aliud apud

apud ipsum sit sanctum, quam quod a Domino est, & recipitur, maxime fallitur; nam quod hominis est, & ejus proprium vocatur, id malum est; quod proprium hominis non sit nisi quam malum, videatur n: 210. 215. 694. 874. 875. 876. 987. 1047. 4328. 5660. 5786. 8480. 8944: & quod quantum homo detineri potest a suo proprio, tantum Dominus adesse possit, ita quod tantum homini sanctum sit, n: 1023. 1044. 1581. 2256. 2406. 2388. 2411. 8206. 8393. 8988. fin. 9014. Quod Dominus sit Solus Sanctus, & quod solum id sit sanctum quod procedit a Domino, ita id quod homo recipit a Domino, patet a Verbo ubivis, ut apud Johannem "*Ego sanctifico Me Ipsum*, ut etiam illi sint *sanctificati in veritate*" xvii: 19, sanctificare Se Ipsum est Se Divinum facere ex propria potentia; inde sanctificati in veritate dicuntur, qui recipiunt Divinum Verum procedens ab Ipso fide & vita: quapropter etiam Dominus post resurrectionem loquens cum discipulis *inspiravit* & dixit illis, *accipite spiritum sanctum*" xx: 22, inspiratio erat repræsentativum vivificationis per fidem & amorem, sicut etiam in Cap: ii Genes: "*Jehovah inspiravit in nares ejus spiraculum vitarum, & factus homo in animam viventem*" Vers: 7; similiter alibi, ut Psalm: xxxiii: 6. Psalm: civ: 29. 30. Hiob: xxxii: 8. Cap: xxxiii: 4. Joh: iii: 8; ex eo quoque Verbum dicitur inspiratum quia a Domino, ac illi dicti inspirati qui Verbum scripserunt; quod respiratio, ita inspiratio correspondent vitæ fidei, videatur n: 97. 1119. 1120. 3883 ad 3896; inde est quod *spiritus* in Verbo dicatur a *Vento*, & quod sanctum a Domino dicatur *Ventus Jehovah*, n: 8286; & quod spiritus sanctus sit sanctum procedens a Domino, n: 3704. 4673 f. 5307. 6788. 6982. 6993. 8127 fin: 8302. 9199: sicut etiam apud Johannem, quod Dominus *baptizet spiritu sancto*" i: 33, & apud Lucam "*quod baptizet spiritu sancto & igne*" iii: 16, baptizare in sensu interno significat regenerare, n: 455. 5120 fin: 9089, baptizare spiritu sancto est regenerare per bonum amoris; quod ignis sit bonum amoris, videatur n: 934. 4906. 5215. 6314. 6832. 6834. 6849. 7324. Apud Johannem "*Quis non timeat Te Domine, & non glorificet Nomen tuum, quia Solus sanctus*" Apoc: xviii: 20: ab Angelo de Domino apud Lucam "*Nascetur ex te sanctum*" i: 35; & apud Danielelem "*Videns fui in visionibus capitis mei super cubili meo, & ecce Vigil & Sanctus de Coelo descendit*" iv: 10, sanctum & sanctus ibi pro Domino. Quia Dominus solus Sanctus est, ideo Ipse vocatur *Sanctus Israelis*, Redemptor, Servator, Regenerator, in Veteri Testamento, ut Esai: i: 4. Cap: v: 19. 24. Cap: x: 20. Cap: xii: 6. Cap: xvii: 7. Cap: xxix: 29. Cap: xxx: 11. 12. 15. Cap: xxxi: 1. Cap: xxxvii: 23. Cap: xli: 14. 16. 20. Cap: xliii: 3. 14. Cap: xlv: 11. Cap: xlvii: 4. Cap: xlviii: 17. Cap: xlix: 7. Cap: liv: 5. Cap: lv: 5. Cap: lx: 9. 14. Jerem: Cap: l: 29. Cap: li: 5. Ezech: xxxix: 7. Psalm: lxxi: 22. Psalm: lxxviii: 41. Psalm: lxxxix: 18. Et ideo Dominus in cælo, & inde ipsum Cælum, vocatur *Habitaculum sanctitatis*" Jerem: xxxi: 23. Esai: lxiii: 15. Cap: xxv: 3: tum *Sanctuarium*" Ezech: xi: 16. Cap: xxiv: 21: & quoque *Mons sanctitatis*" Psalm: lxxv: 5: os ideo medium tentorii, ubi arca in qua

qua Lex, dicta fuit *Sanctum Sanctorum*” Exod: xxvi: 33. 34, nam per Legem in arca in medio tentorii repræsentabatur Dominus quoad Verbum, nam Lex est Verbum, n: 6752. 7462. Ex his constare potest, unde est quod *Angeli* dicantur *sancti*, Matth: xxv: 31. Marc: viii: 38. Luc: ix: 26. Psalm: cxlix: 1. Dan: viii: 13; & quoque *Propheta*” Luc: i: 70; ut & *Apostoli*” Apoc: xviii: 20; non quod sancti sint ex se, sed ex Domino, qui Solus Sanctus est, & a quo Solo sanctum; per Angelos enim significantur vera, quia sunt receptiones Veri a Domino, n: 1925. 4085. 4295, 4402. 7268. 7873. 8192. 8301; per Prophetas doctrina veri quod per Verbum a Domino, n: 2534. 7269; & per apostolos omnia in complexu vera & bona fidei quæ a Domino, n: 3488. 3858 fin: 6397. Sanctificationes apud populum Israeliticum & Judaicum erant ut repræsentaretur Dominus qui Solus Sanctus, ac ut repræsentaretur Sanctum quod ab Ipso Solo; inde *Sanctificatio Abaronis & filiorum ejus*, Exod: xxix: 1 seq: Levit: viii: 10. 11. 13. 30. *Sanctificatio Vestium illorum*, ibid: Verf: 21 seq: *sanctificatio altaris, ut esset sanctitas sanctitatum*, ibid: Verf: 37 seq: *sanctificatio tentorii conventus, arcæ testimonii, mensæ, omnium vasorum, altaris suffimenti, altaris holocausti, & vasorum ejus, & labri ac basis ejus*” Exod: xxx: 26 seqq: Quod Dominus sit Ipsum Sanctum quod repræsentabatur, etiam patet a Domini verbis in sensu interno spectatis, apud Matthæum “Stulti & cæci, utrum majus est aurum an *Templum quod sanctificat aurum*; & utrum majus est munus an *Altare quod sanctificat munus*” xxiii: 18. 19; per Templum repræsentabatur Ipse Dominus, & quoque per Altare; & per aurum significabatur bonum quod a Domino, & per munus seu sacrificium significabantur quæ fidei & charitatis sunt a Domino, quod Dominus per Templum repræsentatus sit, videatur n: 2777. 3720; & quod per altare, n: 2777. 2811. 4489. 8935. 8940; quod per aurum significatum sit bonum a Domino, n: 1551. 1552. 5658; & per sacrificium cultus ex fide & charitate quæ a Domino, n: 922. 923. 2805. 2807. 2830. 6905. 8680. 8682. 8936. Ex his nunc patet, unde est, quod filii Israelis *populus sanctus* vocati sint, Deut: xxvi: 16. 19, & alibi; atque hic, *viri sanctitatis*, quod nempe ex eo, quod in singulis cultus eorum repræsentata sint Divina Domini, ac cœlestia & spiritualia Regni & Ecclesiæ Ipsi; quapropter dicti sunt sancti in sensu repræsentativo; ipsi non ideo sancti erant, quia repræsentativa spectabant sancta quæ repræsentabantur, & non personam quæ repræsentabat, videatur n: 665. 1097 fin: 1361. 3147. 3881. 4208. 4281. 4288. 4292. 4307. 4444. 4500. 6304. 7048. 7439. 8588. 8788. 8806. Inde quoque est, quod Hierosolyma vocata sit Sancta, & Zion *mons sanctitatis*, Sachar: viii: 3, & alibi; tum apud Matthæum “Et monumenta aperta sunt, & multa corpora mortuorum *sanctorum* fuscitata sunt, & exeuntes e monumentis suis post resurrectionem Domini, ingressi sunt in *Sanctam Urbem*, & apparuerunt multis” xxvii: 53; Hierosolyma ibi Urbs Sancta vocatur, cum tamen potius prophana fuit, quia Dominus tunc ibi crucifixus est; & ideo vocatur Sodoma & Ægyptus apud Johannem “Corpora illorum super platea Urbis magnæ, quæ vocatur

vocatur spiritualiter Sodoma & Ægyptus, ubi etiam Dominus noster crucifixus est" Apoc: xi: 8, sed sancta vocatur ex eo, quod significet Regnum Domini & Ecclesiam, n: 402. 2117. 3654: quod mortui sancti apparuerint ibi, quod factum est quibusdam in visione, significabat salvationem eorum qui fuerunt ab Ecclesia spirituali, ac elevationem eorum in Sanctam Hierosolymam, quæ est cælum, qui usque ad illud tempus detenti fuerunt in terra inferiore, de quibus n: 6854. 6914, 7091. 7828, 7932. 8042. 8054. 8159. 8321.

9230. Et carnem in agro discerptum non comedetis, quod significet quod non conjungetur bonum fidei falsificatum, constat ex significatione carnis, quod sit bonum, de qua n: 7850. 9127; ex significatione agri, quod sit Ecclesia quoad bonum, ita bonum Ecclesiæ, de qua n: 2971. 3766. 7502. 7571. 7139. 9141; ex significatione discerpti, quod sit per falsa destructum, ita quoque falsificatum, de qua n: 5828; & ex significatione comedere, quod sit appropriare & conjungere, de qua n: 2187. 3168. 3513 fin: 3596. 4745. 5643. 8001; inde patet, quod per carnem in agro discerptam non comedetis, significetur quod bonum Ecclesiæ, seu bonum fidei falsificatum non appropriandum seu conjungendum. Paucis hic dicetur, quid sit bonum fidei, & quid verum fidei: bonum fidei dicitur omne id Ecclesiæ, quod concernit vitam & usum ex illis quæ doctrina fidei Ecclesiæ docet; verbo quod concernit velle illa & facere illa ex obedientia, nam vera fidei Ecclesiæ per velle & facere illa fiunt bona: at verum fidei dicitur omne id quod adhuc est absque fine usus aut propter vitam, proinde quod scitur & in memoria teneatur, & inde capitur intellectu, & ex eo docetur; vera enim Ecclesiæ, quamdiu non alterius vadunt, sunt modo cognitiones & scientifica, & sunt respective ad bona extra ipsum hominem; nam memoria ac intellectus hominis sunt velut atria, & voluntas est velut conclave, nam voluntas est ipse homo: inde patet, quid verum fidei, & quid bonum fidei: sed bonum, quod homo facit in primo statu, cum regeneratur, vocatur bonum fidei; at bonum quod homo facit in altero statu, cum nempe regeneratus est, vocatur bonum charitatis: quare cum homo bonum facit ex bono fidei, ex obedientia bonum facit; at cum bonum facit ex bono charitatis, ex affectione bonum facit; de binis illis statibus apud hominem qui regeneratur, videatur n: 7923. 7992. 8505. 8506. 8510. 8512. 8516. 8643. 8648. 8658. 8685. 8690. 8701. 9224. 9227.

9231. Cani projicietis eam, quod significet quod immunda illa, constat ex significatione canum, quod sint qui bonum fidei immundum reddunt per falsificationes; omnes enim bestię in Verbo significant affectiones & inclinationes quales sunt quæ apud hominem, bestię mites & utiles affectiones & inclinationes bonas; bestię autem immites ac inutiles affectiones & inclinationes malas: causa quod talia per bestias significantur, est quia externis seu naturalis homo similibus affectionibus & inclinationibus & quoque similibus appetitibus, & similibus sensibus, gaudet, quibus bestię: sed discrimen est, quod homini internum sit, quod internus homo vocatur; qui ita distinctus est ab externo, ut possit videre quæ in hoc existunt, & regere illa

illa, & compescere illa; & quoque elevari in cœlum usque ad Dominum, & sic conjungi Ipsi cogitatione & affectione, proinde fide & amore; qui etiam tam distinctus est ab externo, ut separetur ab eo post mortem, & dein vivat in æternum, per hæc distinguitur homo a bestiis: sed hæc non vident illi qui mere naturales ac sensuales homines sunt; est enim internus eorum homo clausus versus cœlum; quapropter nec sciunt discrimen facere inter hominem & bestiam aliud quam quod homo loqui possit, quod etiam mere sensuales homines parvi faciunt. Quod Canes significant illos, qui bonum fidei immundum reddunt per falsificationes, est quia Canes immunda edunt, & quoque blaterant & mordent homines: inde quoque est, quod gentes, quæ extra Ecclesiam in falsis ex malo erant, a Judæis dicti sint canes, & pro vilissimis habiti: quod illi Canes vocati sint, patet a Domini verbis ad mulierem Græcam Syrophœnissam, cujus filia a dæmonio male agitabatur “Non est bonum sumere panem filiorum, & *projicere Canibus*: illa vero dixit, certe Domine, verum *Canes* etiam *edunt de micis quæ cadunt de mensa dominorum suorum*”, Matth: xv: 26. 27. Marc: vii: 26. 27. quod hic per canes significantur illi qui extra Ecclesiam erant, & per filios qui intra Ecclesiam, patet: similiter apud Lucam “Homo quidam erat dives, qui induebatur purpura & bysso; & quotodie oblectabat se splendide: pauper vero qui erat nomine Lazarus, qui projectus ad januam ejus ulcerosus, & desiderans *saturari micis cadentibus de mensa divitis*; sed & *canes* venientes lingeabant ulcera ejus” xvi: 19. 20. 21, per divitem indutum purpura & bysso significantur qui intra Ecclesiam sunt, purpura & byssus, quibus indutus, sunt cognitiones boni & veri ex Verbo; per pauperem significantur qui intra Ecclesiam in paucis bono sunt ex ignorantia veri, & usque desiderant instrui, n: 9209; quod Lazarus dictus sit, erat ex Lazaro qui exsuscitatus a Domino, de quo dicitur, quod illum amaverit Dominus, Joh: xi: 1. 2. 3. 36; & quod Ipsius amicus fuerit, Joh: xi: 11, & quod accubuerit cum Domino ad mensam, Joh: xii: 2; quod saturari voluerit a micis cadentibus e mensa divitis, significabat desiderium ejus discendi pauca vera ab illis qui intra Ecclesiam in abundantia erant; canes qui lingeabant ulcera ejus, sunt qui extra Ecclesiam sunt in bono tamen non genuino fidei, lingere ulcera est mederi illis modo quo possunt. Apud Johannem “*foris sunt canes*, incantatores, & scortatores” Apoc: xxi: 15, canes, incantatores & scortatores pro illis qui falsificant bonum & verum fidei, qui dicuntur foris esse, cum extra cœlum aut Ecclesiam. Quod bonum falsificatum, ac ita immundum factum, per Canes significetur, etiam patet apud Matthæum “*Ne detis sanctum Canibus*, ne projicite margaritas vestras ante porcos” vii: 6. Apud Moschen “Non inferes mercedem scorti, & *pretium Canis*, in Domum Jehovæ, quoad votivum quodcunque, quia abominatio Dei tui ambo” Deut: xxi: 19; merces scorti pro falsificatis veris fidei; quod scortatio sit falsificatio veri fidei, videatur n: 2466. 2729. 4865. 8904. Apud Davidem “*Circumdederunt me canes*, cætus malignorum circumcinxerunt me, perfodientes manus meas & pedes meos; libera a gladio animam meam, & *e manu canis* unicam meam”

Psalm: **xxi**: 17. 21, Canes hic pro illis qui destruunt bona fidei, qui idcirco vocantur cætus malignorum; liberare a gladio animam, est a falso vastante verum fidei; quod gladius sit falsum vastans verum fidei, videatur n: 2799. 4499. 6353. 7102. 8294; & quod anima sit vita fidei, n: 9050; inde quoque patet, quod liberare e manu canis unicam, sit a falso vastante bonum fidei. Quod *trabendi & comedendi essent a canibus* 1 Reg: **xiv**: 11. Cap: **xvi**: 4. Cap: **xxi**: 23. 24. 11 Reg: **ix**: 10. 36. Jerem: **xv**: 3, significabat quod per immunda perirent. Quod comparaverint se *Canibus mortuis*, 1 Sam: **xxiv**: 15. 11 Samuel: **iiii**: 8. Cap: **ix**: 8. Cap: **xvi**: 9, significabat quod habendi essent pro vilissimis, qui projiciendi. Quod porro significatur per Canes, videatur n: 7784.

De Spiritibus Lunæ.

9232. **Q**UIDAM Spiritus apparebant supra caput, & inde auditæ sunt voces sicut tonitrua; nam non aliter tonabant voces eorum, quam sicut e nubibus tonitrua post fulmina: autumabam quod esset ingens multitudo spirituum, qui edocui vocem edere cum tali sonitu. Spiritus simplices, qui apud me erant, illos irridebant, quod valde miratus sum; causa irrisationis mox detegebatur, quæ erat, quod spiritus qui tonabant non multi essent sed pauci, & quoque parvi sicut pueri; & quod illi prius per tales sonitus terrorem incusserint, & tamen prorsus nihil damni possent inferre.

9233. Ut scirem quales essent, dimissi sunt quidam ex alto ubi tonabant, & quod mirum, unus portabat alterum a tergo, & sic appropinquabant bini ad me; apparebant facie non invenusta, sed longiori quam facies reliquorum spirituum; statura simili staturæ pueri septem annorum, sed corpore robustiore; ita erant homunciones. Dicebatur mihi ab Angelis, quod essent e Luna.

9234. Qui portatus ab altero, demissus veniebat ad me, se applicans sinistro lateri sub ulna, & inde loquebatur, dicens, quod, cum vocem edunt, ita tonent, & quod sic spiritus, qui illis malum inferre volunt, territent, & quosdam in fugam agant, & quod ita tuti vadant quo volunt. Ut pro certo scirem, quod talis illorum sonus esset, recedebat ille a me ad quosdam alios, sed non plane extra

conspēctum, & similiter tonabat. Et porro ostendebant, quod vox eorum ex abdomine emissa ad instar eructationis ita intonaret.

9235. Perceptum est, quod hoc inde existeret, quod incolæ Lunæ non ita ex Pulmone, sicut incolæ aliarum tellurum, sed ex abdomine, loquerentur, & sic ex aliquo aere ibi collecto; ex causa quia Lunæ non simili atmosphæra, prout aliæ tellures, circumfusa est.

9236. Instruētus sum, quod incolæ Lunæ in Maximo Homine referrent Cartilaginem scutiformem seu Xiphoiden, cui antèrius annectuntur costæ, & e qua descendit Fascia alba, quæ est fulcrum musculis abdominis.

9237. Quod etiam in Lunæ sint incolæ, sciunt spiritus & angeli, nam cum illis sæpe loquuntur; pariter quod in Lunis seu Satellitibus circum tellurem Jovis & tellurem Saturni. Qui illos non viderant, ac cum illis loquuti sunt, usque non dubitant, quin etiam in illis homines sint, quia æque sunt tellures; & ubi tellus ibi est homo; homo enim est finis propter quem tellus, & a Summo Creatore nihil sine fine factum est: quod finis creationis sit humanum genus, ut ex eo cælum, curvis, qui ex ratione cogitat, constare potest: angeli etiam dicunt, quod tellus absque humano genere non possit subsistere, quia Divinum prospicit omnia in tellure propter hominem.

9238. Ad finem sequentis Capitis dicetur cur Dominus in nostra Tellure, & non in alia, nasci voluit.

E X O D I

CAPUT VIGESIMUM TERTIUM.

Doctrina Charitatis & Fidei.

9239. **D**ICITUR credere in Deum, & credere illa quæ a Deo: credere in Deum, est Fides quæ salvat; at credere illa quæ a Deo, est Fides quæ absque priore non salvat: nam credere in Deum, est scire & facere; at credere illa quæ a Deo, est scire & nondum facere: qui vere Christiani sunt, illi sciunt & faciunt, ita credunt in Deum; at qui non vere Christiani sunt, illi sciunt & non faciunt; sed hi a Domino vocantur stulti, illi autem prudentes, Matth: VII: 24. 26.

9240. Docti intra Ecclesiam vocant illam Fidem quæ salvat, *Fiduciam* ac *Confidentiam*, quæ est quod Deus Pater miserit Filium suum, ad reconciliandum sibi Genus humanum, & sic ad salvandum illos qui illam Fidem habent.

9241. Sed cum *Fiducia* & *Confidentia*, quæ vocatur ipsa Fides, ita se habet; qui in amore sui & mundi sunt, hoc est, qui in malis & inde falsis, non possunt illam Fidem habere, nam Cor eorum non est ad Deum, sed ad seipsos & ad mundum; at qui in charitate erga proximum sunt, & in amore in Dominum, illi possunt talem fidem habere, nam Cor eorum est ad Dominum: hoc etiam Dominus docet apud Johannem “ *Quotquot receperunt, dedit illis potestatem, ut filii Dei essent, credentibus in Nomen Ipsius; qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt* ” 1: 12. 13; qui ex sanguinibus, ex voluntate carnis, & ex voluntate viri, sunt qui in malo & falso ex amoribus sui & mundi sunt; & qui ex Deo nati, sunt qui in bono charitatis & fidei ex Domino; videatur n: 5826.

9242. *Confidentia*, quæ in eminenti sensu vocatur Fides, apparet sicut *confidentia* spiritualis etiam apud malos, cum in discriminibus vitæ sunt, & cum ægrotant; sed illi, quia tunc cogitant de statu vitæ suæ post mortem, vel ex timore pro inferno, vel ex amore sui pro cælo,

cœlo, confidentiam fidei non habent; nam quod ex timore est, hoc non ex corde est, & quod ex amore sui est, hoc ex corde malo est; quapropter tales, cum extra discrimen vitæ redeunt, aut cum resipiscunt a morbo, in vitam priorem, quæ fuit vita non confidentiæ, seu vita non fidei, redeunt. Ex his patet, quod Fides, quæ vocatur confidentia, non dabilis sit nisi apud illos, qui in charitate erga proximum, ac in amore in Dominum sunt.

9243. Fides, quæ intelligitur per credere illa quæ a Deo, hoc est, vera quæ ex Verbo, nec datur apud illos qui in malis ex amore sui aut mundi sunt; nam amor sui & mundi vera fidei vel rejicit, vel exstinguit, vel pervertit, n: 7491. 7492. Inde iterum patet, quod iisdem nec confidentia fidei sit; nam qui non credit vera quæ a Deo, non credere potest in Deum, quia credere in Deum est ex veris quæ a Deo.

9244. Omnes qui in cœlesti amore sunt, Confidentiam habent quod salventur a Domino, credunt enim quod Dominus in mundum venerit, ad dandum vitam æternam illis qui credunt & vivunt secundum præcepta quæ docuit, & quod hos regeneret, & sic aptos reddat cœlo; & quod hoc faciat Ipse Solus absque ope hominis ex pura misericordia. Hoc intelligitur per credere in Dominum.

9245. Quod illi solum in fide sint, qui vivunt secundum præcepta fidei, docet Dominus apud Johannem “*Lux venit in mundum, sed dilexerunt homines magis tenebras quam lucem, erant enim opera eorum mala; omnis qui mala facit, odit lucem, & non venit ad lucem, ne coarguantur ejus opera: qui autem facit veritatem, venit ad lucem, ut manifestentur ejus opera, quoniam in Deo facta sunt*” III: 19. 20. 21; venire ad lucem, est ad fidem in Dominum, ita ad fidem a Domino. Pariter apud Lucam “*Quid Me vocatis Domine, Domine, & non facitis quæ dico; omnis qui venit ad Me, & audit sermones meos, & facit illos, similis est homini ædificanti domum, qui posuit fundamentum super petra; qui vero audit & non facit, similis est homini ædificanti domum super humo sine fundamento*” VI: 46 ad fin: qui faciunt sermones seu verba Domini, sunt illi qui amant proximum & amant Dominum, nam qui amat is facit; Johan: XIV: 20. 21. 23. 24. Cap: XV: 9 ad 17.

C A P U T XXIII.

1. **N**ON feres famam vanitatis: ne ponas manum tuam cum improbo ad esse testis violentiæ.
2. Non eris post multos ad mala: & non respondebis super lite ad declinandum post multos ad pervertendum.
3. Et pauperem non revereberis in lite ejus.
4. Cum occurreris bovi inimici tui, vel asino ejus, erranti, reducendo reduces eum illi.
5. Cum videris asinum osoris tui cubantem sub onere suo, & cessaveris a removendo ei, removendo removebis cum illo.
6. Non declinabis judicium egeni tui in lite ejus.
7. A verbo mendacii elongabis te; ac innocentem & justum ne occidas, quia non justificabo improbum.
8. Et munus non accipies, quia munus occæcat apertos oculis, & pervertit verba justorum.
9. Et peregrinum non opprimes; & vos nostis animam peregrini, quia peregrini fuistis in terra Ægypti.
10. Et sex annis feres terram tuam, & colliges proventum ejus.
11. Et septimo intermitteres eam, & dimittes eam, & comedent egeni populi tui, & residuum illorum comedat fera agri; ita facies Vineæ tuæ, Oliveto tuo.
12. Sex diebus facies opera tua, & die septimo cessabis, propterea ut requiescat bos tuus, & asinus tuus, & respiret filius ancillæ tuæ, & peregrinus.
13. Et omne quod dixi ad vos custodietis: & nomen deorum aliorum non memorabitis, & non audietur super ore tuo.
14. Tribus vicibus feriaberis Mihi in anno.
15. Festum azymorum custodies; septem diebus comedes azyma, quemadmodum præcepi tibi, ad statum tempus mensis Abib, quia in eo exivisti ex Ægypto: & non videbuntur facies meæ vacuæ.
16. Et Festum messis, primitiarum operum tuorum, quæ semina-veras in agro: & Festum collectionis in exitu anni, in colligendo te opera tua ex agro.

17. Tribus vicibus in anno videbitur omnis masculus tuus ad facies DOMINI JEHOVÆ.

18. Non sacrificabis super fermentato sanguinem sacrificii mei: & non pernoctabit adeps festi mei usque ad mane.

19. Primum primitiarum humi tuæ introduces domum JEHOVÆ DEI tui: non coques hædum in lacte matris suæ.

20. Ecce Ego mitto Angelum ante te, ad custodiendum te in via, & ad perducendum te ad locum, quem præparavi.

21. Custodi a facie Ejus, & audi vocem Ejus, ne exacerbes Eum, quia non feret prævaricationem vestram, quia Nomen meum in medio Ejus.

22. Quia si audiendo audiveris vocem Ejus, & feceris omne quod loquar, inimicum agam in inimicos tuos, & hostem agam in hostes tuos.

23. Cum iverit Angelus meus ante te, & perduxerit te ad Emoræum, & Chittæum, & Perisæum, & Cananæum, Chivæum, & Jebusæum, & excidero illum.

24. Non incurvabis te diis illorum, & non servies illis, & non facies secundum opera illorum, quia destruendo destrues illos, & confringendo confringes statuas illorum.

25. Et servietis JEHOVÆ DEO vestro, & benedicet pani tuo & aquis tuis, & removebo morbum e medio tui.

26. Non erit abortiens & sterilis in terra tua; numerum dierum tuorum implebo.

27. Terrorem meum mittam ante te, & turbabo omnem populum, ad quos veneris, & dabo omnes inimicos tuos ad te, cervicem.

28. Et mittam crabronem ante te, & expellet Chivæum, Cananæum, & Chittæum, ab ante te.

29. Non expellam illum ab ante te in anno uno, ne forte sit terra desolata, & multiplicetur super te fera agri.

30. Parum parum expellam illum ab ante te, usque dum fructificeris, & hæredites terram.

31. Et ponam terminum tuum a mari Suph, & usque ad mare Philistæorum, & a deserto usque ad fluvium; quia dabo in manum vestram habitatores terræ, & expellam illos ab ante te.

32. Non panges illis & diis illorum fædus.

33. Non habitabunt in terra tua, ne forte faciant peccare te Mihi, cum serviveris diis illorum, quia erit tibi in laqueum.

C O N T E N T A.

9246. **I**N hoc Capite in sensu interno agitur de evitandis falsis doctrinæ & malis vitæ; & quod tunc implantentur vera doctrinæ & bona vitæ, & per illa regeneretur homo Ecclesiæ a Domino.

S E N S U S I N T E R N U S.

9247. Vers: 1. 2. 3. **N**ON feres famam vanitatis: ne ponas manum tuam cum improbo, ad esse testis violentiæ. Non eris post multos ad mala: & non respondebis super lite ad declinandum post multos ad pervertendum. Et pauperem non revereberis in lite ejus. Non feres famam vanitatis, significat non auscultationem falsitatum: ne ponas manum cum improbo, significat non obedientiam malignitatum: ad esse testis violentiæ, significat non affirmationem talium quæ contra bonum charitatis: non eris post multos ad mala, significat non consociationem cum talibus: & non respondebis super lite ad declinandum post multos ad pervertendum, significat non consociationem cum illis qui bona & vera vertunt in falsa & mala, ac vicissim: & pauperem non revereberis in lite sua, significat quod non favendum falsis, in quibus sunt qui in ignorantia veri.

9248. Non feres famam vanitatis, quod significet non auscultationem falsitatum, constat ex significatione fere famam, quod sit audire & facere, ita auscultare; fama enim in Lingua originali exprimitur per vocem quæ significat auditionem; & ex significatione vanitatis, quod sit falsitas, & quidem falsitas doctrinæ & religionis; ut constare potest ex sequentibus his locis; apud Ezechielem "Non erit amplius ulla visio vanitatis, & divinatio blanda in medio domus Israelis" xii: 24; visio vanitatis pro revelatione falsa. Apud Eundem "Viderunt vanitatem & divinationem mendacii; propterea quod loquimini vanitatem, & videtis mendacium; ideo ecce Ego contra vos, ut sit manus meæ contra Prophetas videntes vanitatem, & divinantes mendacium" xiii: 6. 7. 8. 9; Prophetæ, de quibus hic dicitur, quod videant vanitatem, & divinent mendacium, significant docentes & in sensu abstracto doctrinam, n: 2534. 7269, & de prophetis prædicatur videre, quapropter etiam antiquis temporibus vocati sunt videntes, 1 Sam: ix: 9: & quoque præ-

prædicatur divinare; per videre seu per visionem, cum de prophetis, in sensu interno significatur revelatio quæ spectat doctrinam, & per divinare seu per divinationem significatur revelatio quæ spectat vitam; & quia vanitas significat falsum doctrinæ, & mendacium falsum vitæ, ideo dicitur, viderunt vanitatem & divinationem mendacii. Apud Eundem, *In Videndo tibi vanitas, in divinando tibi mendacium*” xx1: 24. Apud Sachariam “*Theraphim loquuntur iniquitatem, & divinatores vident mendacium, & somnia vanitatis loquuntur*” x: 2. Apud Jeremiam “*Prophetae viderunt vanitatem*” Thren: 11: 14. Quod vanitas sit falsum doctrinæ ac religionis, etiam patet apud Hofcheam “*Vanitas facti sunt, in Gilgal boves sacrificant*” xii: 12. Apud Jeremiam “*Obliti sunt Mei populus meus, vanitati suffugerunt*” xviii: 12: similiter alibi, ut Esai: v: 18. Cap: xxx: 28. Cap: lxx: 4. Psalm: xii: 3. Psalm: cxix: 37. 38. Psalm: cxliv: 7. 9.

9249. Non ponas manum cum imbrobo, quod significet non obedientiam malignitatum, constat ex significatione ponere manum, quod sit obedientia, nam per manum significatur *potentia*, n: 878. 3387. 4931 ad 4937. 5327. 5328. 6292. 7188. 7189. 7518. 7673. 8153. 8281, & quod sit *quod apud illum*, ita ipse quatenus potest, n: 9133, inde ponere manum cum aliquo, est unum facere cum illa, quod cum sit ex malignitate, quæ significatur per improbum, est obedire, nam malignitas suadet & ducit; & ex significatione improbi, quod sit malignus, & in sensu abstracto malignitas. In sensu abstracto dicitur, quia Angeli, qui in sensu interno Verbi sunt, hoc est, qui Verbum spiritualiter percipiunt, cogitant & loquuntur abstracte a persona, n: 4380 fin: 8343. 8385. 9007; quod idea personæ apud illos vertatur in ideam rei, n: 5225. 5287. 5434.

9250. Ad esse testis violentiæ, quod significet non affirmationem talium quæ contra bonum charitatis, constat ex significatione testis, quod sit confirmatio, de qua n: 4197. 8908; & ex significatione violentiæ, quod sit destructio boni charitatis, de qua n: 6353, ita testis violentia est affirmatio contra bonum charitatis.

9251. Non eris post multos ad mala, quod significet consociationem cum talibus, nempe quæ supra memorata sunt, quæ sunt auscultatio falsitatum, obedientia malignitatum, & affirmatio talium quæ sunt contra bonum charitatis; hæc sunt mala quæ intelliguntur: per esse post multos, significatur esse cum multis, ita consociari, nam in Lingua originali dicitur esse post, ire post, & ambulare post, & intelligitur esse cum, & sequi, ita quoque consociari, ut Jerem: vii: 9. Cap: xi: 10. 1 Sam: xvii: 13. 1 Reg: xiv: 8. Deut: iv: 3. Cap: viii: 19, & alibi.

9252. Non respondebis super lite ad declinandum post multos ad pervertendum, quod significet non consociationem cum illis qui bona & vera vertunt in mala & falsa, ac vicissim, constat ex significatione respondere super lite, quod sit de iusto & æquo, ac de bono & vero, de quibus contenditur, de qua n: 9024, respondere enim est dicere sententiam & iudicare; ex significatione declinare post multos, quod sit conformatio & sic consociatio cum multis; &

ex significatione pervertere, quod sit vertere verum in falsum, & bonum in malum, ac vicissim.

9253. Et pauperem non revereberis in lite sua, quod significet quod non favendum falsis, in quibus sunt qui in ignorantia veri, constat ex significatione pauperis, quod sint qui in paucis veris sunt, & quoque in falsis, ex ignorantia; sed qui eorum in bono sunt, volunt instrui in veris; at qui in malo sunt, non volunt instrui; nam falsa apud illos qui in bono sunt, flecti possunt ad vera, & tandem dissipari; at falsa apud illos qui in malo sunt, non flecti ad vera possunt, ita nec dissipari: de his pauperibus dicitur, quod illos non revereberis in lite sua, hoc est, non favebis illorum falsis; per revereri enim significatur favere, & per litem contentio veri contra falsum ac falsi contra verum. Quod Pauperes sint qui in paucis veris, & in falsis ex ignorantia, videatur n: 9209; & quod falsa apud illos qui in bono sunt, mitia sint & flexibilia, at qui in malo, quod immitia & inflexibilia, n: 4736. 6359. 8051. 8149. 8296. 8311. 8318 fin:

9254. Vers: 4 ad 9. *Cum occurreris bovi inimici tui, vel asino ejus erranti, reducendo reduces eum illi. Cum videris asinum osoris tui cubantem sub onere suo, & cessaveris a removendo ei, removendo removebis cum illo. Non declinabis iudicium egeni tui in lite ejus. A verbo mendacii elongabis te, ac innocentem & justum ne occidas, quia non justificabo improbum. Et munus non accipies, quia munus occæcat apertos oculos, & pervertit verba justorum. Et peregrinum non opprimes; & vos nostis animam peregrini, quia peregrini fuistis in terra Egypti.* Cum occurreris bovi inimici tui, vel asino ejus, erranti, significat bonum non genuinum & verum non genuinum, apud illos qui extra Ecclesiam sunt: reducendo reduces eum illi, significat instructionem & emendationem: cum videris asinum osoris tui cubantem sub onere suo, significat falsum non concordans cum bono Ecclesiæ, ex quo perituri: & cessaveris a removendo ei, significat non receptionem veri: removendo removebis cum illo, significat usque hortationem & nisum emendationis: non declinabis iudicium egeni tui in lite ejus, significat non destructionem pauci veri apud illos qui in ignorantia: a verbo mendacii elongabis te, significat averstationem cum falso ex malo: ac innocentem & justum ne occidas, significat averstationem pro bono interiori & exteriori: quia non justificabo improbum, significat quod malignitas talis sit contra Divinam justitiam: & munus non accipies, significat averstationem pro lucro quocunque: quia manus occæcat apertos oculos, significat quod lucra faciant ut non appareant vera: & pervertit verba justorum, significat ut appareant sicut vera boni: & peregrinum non opprimes, significat quod qui desiderant instrui in veris Ecclesiæ non infestandi malis vitæ: & vos nostis animam peregrini, significat desiderium illorum & vitam: quia peregrini fuistis in terra Egypti, significat quod a falsis & malis tutati sint cum infestati ab infernalibus.

9255. Cum occurreris bovi inimici tui vel asino ejus erranti, quod significet bonum non genuinum & verum non genuinum apud illos qui extra Ecclesiam sunt, constat ex significatione inimici, quod sint qui extra Ecclesiam,

fiam, de quibus infra; ex significatione bovis, quod sit bonum externi hominis, & ex significatione asini, quod sit verum externi hominis, de quibus n: 2781. 9135, sed bonum & verum non genuinum, quale apud illos qui extra Ecclesiam, qui per inimicum significantur. Quod illi qui extra Ecclesiam, intelligantur per inimicum, est quia defident quoad bonum & verum fidei, non enim habent Verbum, ac ideo non sciunt aliquid de Domino, nec de fide & charitate Christiana, quæ a Domino solo; inde est, quod verum fidei eorum non genuinum sit, nec bonum charitatis; quapropter etiam in altera, non simul, sed separati ab illis qui ab Ecclesia, vivunt; omnes enim in altera vita consociantur secundum bonum & inde verum, nam hæc faciunt vitam spiritualem & conjunctionem. At usque, qui in cælo sunt, illos qui extra Ecclesiam pro inimicis non habent, sed illos instruunt, & ad bonum Christianum ducunt; quod etiam recipiunt illi, qui in subordinatione, obedientia, & in aliqua specie charitatis mutuae inter se ex suo religioso in mundo vixerunt; in sensu autem literæ vocantur inimici, ex dissidentia spirituali quæ est, ut dictum, quoad verum fidei & bonum charitatis; videantur quæ ab experientia de Gentium extra Ecclesiam statu & sorte in altera vita, n: 2589 ad 2604. 2861. 2863. 4190. 4197, ostensa sunt. Quod iidem pro Amicis habendi sint, ac instruendi & emendandi in sensu interno intelligitur per quod *reducendo reduces illum*, de quibus sequitur. Addendum modo est, quod per Bestias varii generis in Verbo significantur affectiones & inclinationes, quales homo communes habet cum bestiis, & in sensu spirituali affectiones boni & veri interni & externi, videatur n: 45. 46. 142. 143. 246. 714. 715. 776. 2179. 2180. 2781. 3218. 3519. 5198. 9090; & quod Bestiæ ideo in Sacrificiis adhibitæ fuerint secundum significationem, n: 1823. 2180. 2805. 2807. 2860. 3559: inde est, quod per Legem hanc moralem de reducendis bovis & asinis inimici errantibus in sensu spirituali significantur talia quæ Ecclesiæ sunt, ita quæ amoris mutui seu charitatis sunt erga illos qui ab Ecclesiæ veris dissident.

9256. Reducendo reduces eum ibi, quod significet instructionem & emendationem, constat ex significatione reducere, cum de illis qui extra Ecclesiam in bono & vero non genuino sunt, quod sit instruere & emendare, nam sic reducuntur. Quod benefaciendum sit illis qui extra Ecclesiam sunt, etiam intelligitur per Domini verba apud Matthæum “Audivistis quod dictum sit, *amabis proximum tuum*; Ego vero dico vobis, *amate inimicos vestros*, benedicite maledicentibus vobis, benefacite *odio vos habentibus*; nam si amaveritis amantes vos, quid præmium habetis; & si salutatis fratres vestros tantum, quid abundantius facitis” 43 ad 47; etiam hic per inimicos & per odio habentes in sensu spirituali intelliguntur, qui dissident quoad bona & vera fidei; in genere illi qui extra Ecclesiam sunt; quoniam gens Judaica illos considerabat ut hostes, quos internecioni dare & impune occidere liceret: quod illi in sensu spirituali per inimicos intelligantur, patet, quia dicitur, si salutatis fratres vestros tantum quid abundantius facitis; fratres enim vocati sunt omnes

qui a Jacobo nati sunt, ita qui intra Ecclesiam erant. Quod illos qui extra Ecclesiam sunt, & Gentes vocantur, porro concernit, in falsis quidem doctrinæ sunt, sed ex ignorantia, quia non habent Verbum, at usque cum instructi, in perceptione clariore sunt, & inde in perceptione interiore de cœlesti vita apud hominem, quam Christiani; causa est, quia non confirmaverunt se contra vera fidei, sicut purpureos Christiani; quapropter internus illorum homo non est clausus, sed est, sicut apud infantes, apertilis & receptibilis veri; nam qui confirmaverunt se contra vera & bona fidei, ut faciunt omnes illi qui male vivunt, illi apud se claudunt Internum hominem supra, & aperiunt infra, unde Internus eorum homo spectat modo illa quæ infra sunt, hoc est, in Externum seu naturalem hominem, & per illum in ea quæ in mundo sunt, & in ea quæ circum corpus suum, & quæ super tellure; & cum ita, spectant deorsum, quod est versus infernum: apud tales Internus homo versus cœlum aperiri non potest, nisi discutiantur negativa veri seu affirmativa falsi, quæ clausurunt, quæ discutienda sunt in mundo; quod non fieri potest, nisi per inversionem vitæ totalem, ita per plures annos; nam falsa per series se disponunt, & nexum inter se continuum faciunt, & formant ipsam mentem naturalem, & ejus intuitionem quoad illa quæ Ecclesiæ & cœli sunt; inde est, quod omnia quæ fidei & charitatis sunt, hoc est, quæ doctrinæ Ecclesiæ seu quæ Verbi, in communi omnia cœlestia & Divina illis caligo sint, & vicissim mundana & terrestria illis lux; inde patet, quod destruere falsa apud tales, sit destruere ipsam vitam, & si illis novum vitæ erit, quod falsa successively extirpanda sint, & loco eorum implantanda vera & bona, quæ similiter continuum nexum inter se formabunt, ac in series disponentur; hoc intelligitur per inversionem vitæ totalem, quæ non nisi quam per plures annos dari potest; quare qui credit quod homo momento fieri possit novus, valde fallitur. At qui se non confirmaverunt contra bona & vera fidei, sicut illi qui extra Ecclesiam sunt, & tamen in quadam specie fidei & charitatis secundum suum religiosum vixerunt, illi non potuerunt per negativa veri ac per confirmativa falsi contra verum fidei ex Verbo apud se Internum hominem claudere, quapropter etiam, si non in mundo, usque in altera vita aperitur eorum internum supra, quod est in cœlum & ad Dominum, & tunc simul omnia terrestria & mundana, quæ secum a vita in mundo traxerunt, elevantur, ut simul spectent sursum; per quæ in statu sunt recipere vera fidei & bona charitatis a Domino, ac imbui intelligentia & sapientia, & sic donari felicitate æterna; talis fors est omnium, qui secundum religiosum suum in bono vixerunt: quapropter Ecclesia Domini est per universum orbem sparsa: sed ipsa Ecclesia Domini in terris se habet sicut Maximus Homo in cœlis, cujus cor & pulmo est ubi Verbum, ac reliqua membra & viscera, quæ a corde & Pulmone vivunt, sunt ubi non Verbum. Ex his quoque constare potest, unde est, cur Nova Ecclesia semper apud Gentes, quæ extra Ecclesiam sunt, instauretur, n: 2986. 4747, quod fit quando vetus Ecclesia claudit sibi cœlum, ut supra dictum est; inde est, quod Ecclesia a populo Judaico translata sit ad Gentes; & quoque quod hodierna Ecclesia etiam ad Gentes nunc transferatur. Quod Ecclesia ad Gentes, quæ agnoscunt Dominum, transferatur, constat

constat a pluribus locis in Verbo, ut ab his sequentibus; apud Esaiam “*Populus ambulantes in tenebris, viderant lucem magnam, habitantes in terra umbræ mortis, lux effulsit super eos: multiplicasti Gentem, illi magnum reddidisti gaudium*” IX: 1. 2. Apud Eundem “*Fiet in die illo, a Radice Jifchaji, quæ stans in signum populorum, gentes quærent, & erit quies Ipsius gloria*” XI: 10. Apud Eundem “*Ego Jehovah vocavi Te in Iustitia, & apprehendam manum Tuam, quia custodiam Te, & dabo Te in fœdus populo, in lucem Gentium, ad aperiendum oculos cæcos, ad educendum e carcere vinculum, e domo claustris sedentes in tenebris*” XLII: 6. 7. Apud Eundem “*En testem populis dedi Ipsum, Principem & Legislatorem Gentibus; en Gentem, non novisti, vocabis, & Gens, non noverant Te, ad Te current, propter Jehovah Deum Tuum, & ob Sanctum Israelis*” LV: 4. 5. Apud Eundem “*Ambulabunt Gentes ad lucem tuam, & reges ad splendorem ortus tui, attolle circumcirca oculos tuos, omnes congregantur, veniunt ad Te, filii tui e longinquo veniunt, & filiæ tuæ ad latus a nutricibus apportantur; tunc videbis & afflues, & stupebit & dilatabit se cor tuum, quod convertatur ad Te multitudo maris, exercitus gentium venient*” LX: 3. 4. 5. In Prophetia Simeonis de Domino nato, apud Lucam “*Viderunt oculi mei salutare Dei, quod præparasti ante faciem omnium populorum, lumen in revelationem Gentium*” II: 30. 31. 32. In omnibus illis locis agitur de Domino, quod Gentes ad ipsum venturæ sint; & ad Ipsum veniunt, cum Ipsum agnoscunt pro suo Deo; & quod mirum, Gentes adorant unicum Deum sub forma humana; quapropter cum audiunt de Domino, recipiunt Ipsum & agnoscunt; nova Ecclesia nec apud alios instaurari potest. Quod apud tales Ecclesia instauretur, patet porro a Domini verbis, apud Matthæum “*Annon legistis in Scripturis, Lapidem quem reprobaverunt ædificantes, hic factus est in caput anguli, ideo dico vobis, auferetur a vobis Regnum Dei, & dabitur genti facienti fructus*” XXI: 42. 43; Lapis est Dominus, n: 6426; ædificantes sunt qui ab Ecclesia: quod hi ultimi erunt, & gentes primi, apud Lucam “*Venient ab ortibus & occasibus, & a septentrione & meridie, accumbentes in Regno Dei; & ecce sunt extremi qui erunt primi, & sunt primi qui erunt ultimi*” XIII: 29. 30.

9257. Cum videris Asinum oforis tui cubantem sub onere suo, quod significet falsum non concordans cum bono Ecclesiæ, ex quo perituri, constat ex significatione asini, quod sit verum scientificum, ita in opposito sensu falsum scientificum, de qua n: 2781. 5492. 5741. 8078; ex significatione oforis, cum de falso, quod sit quod contra bonum Ecclesiæ, ita quod non concordat cum illo; nam odium in spirituali sensu est averfatio & dissidium, quod inter vera & falsa, tum inter bona & mala, n: 3605. 4681. 4684; & ex significatione cubare sub onere, quod sit perire: inde patet, quod per asinum oforis significetur falsum concordans cum bono Ecclesiæ ex quo perituri.

9258. Et cessaveris a removendo ei, quod significet non receptionem veri, constat ex significatione cessare a removendo, quod sit non instruere & emendare,

dare, hic non posse instrui, ita non recipere verum, quia de falso dicitur quod non concordat cum bono Ecclesiæ, id falsum tale est: quod remove in sensu spiritali id sit, patet ex eo, quia voces se applicant ad rem, sic remove in sensu literæ ad onus sub quo asinus cubat, & in sensu interno ad falsum quod non concordat cum bono Ecclesiæ, quapropter in hoc sensu significatur non remotio a falso per emendationem, ita quoque non receptio veri per quod emendatio seu remotio. Sunt falsa quæ concordant cum bono Ecclesiæ, & sunt falsa quæ non concordant cum illo; falsa, quæ concordant, sunt in quibus bonum latet, & quæ sic per bonum flecti possunt ad vera; at falsa quæ non concordant cum bono Ecclesiæ, sunt in quibus malum latet, & quæ sic non flecti possunt ad vera. Cum bono quod intus latet in veris genuinis aut in veris non genuinis, quæ nunc supra falsa dicta sunt; & cum malo quod intus in falsis, & quoque in veris, se habet sicut cum prolifico in semine fructus; cum fructus nascitur, tunc omnes fibræ ejus spectant versus prolificum seminis, & per succum transmeantem alunt id, & formant id, at cum formatum est, tunc recedunt fibræ, & vehunt succum a semine; inde caro fructus fathiscit & putrescit, & dein inservit prolifico pro humo; similiter se habet cum ipso semine, cum prolificum ejus inchoat e novo producere se in terra: prolificum in plantis correspondet bono in homine, ipsum semen correspondet internis, & caro fructus circum semen correspondet externis; cum internum hominis e novo formatur seu regeneratur, tunc scientifica & vera quæ Externi hominis, sunt sicut fibræ fructus, per quas succus transfertur ad internum, quæ quoque postea, cum homo regeneratus est, separantur & inserviunt pro humo; similiter fit cum Interno hominis, cui semen correspondet; tunc bonum, quod ita formatum est, producit novum hominem, sicut prolificam in semine novam arborem vel novam plantam; fiunt sic omnia nova, & postea multiplicantur & fructificantur in æternum: inde homo novus fit sicut hortus ac paradysus, cum quibus etiam comparatur in Verbo. Hoc intelligitur per Domini verba apud Mattheum "*Simile est Regnum celorum grano sinapis, quod accipiens homo seminavit in agro suo, quod minus est omnibus seminibus: quando autem excrevit, majus est oleribus, & fit arbor, ita ut veniant volatilia cæli & nidulentur in ramis ejus*" XIII: 32. Ex his constare potest, quomodo se habet cum veris genuinis & non genuinis, in quibus intus est bonum, quod nempe, cum bonum formatum est, tunc producat talia vera quæ concordant cum bono; quæ tamen non genuina vera sunt, usque tamen acceptantur sicut genuina, quia sapiunt ex bono, nam inde essentiam & vitam suam trahunt; bonum enim proliferat & producit se per vera, & in productione in continuo conatu est novum bonum, in quo simile prolificum sit, parere; similiter ac facit prolificum seminis in planta aut arbore, dum e terra profert se propter novos fructus & nova semina: sed varietates perpetuæ sunt, quæ se habent secundum bona formata per vitam charitatis secundum præcepta fidei. Ex opposito videri potest, quomodo se habet cum falsis, in quibus malum, quod nempe sint sicut arbores, quæ malos fructus ferunt, quæ extirpandæ, & in ignem conjiciendæ, secundum

^fecundum Domini verba apud Matthæum "Omnis arbor bona fructus bonos facit, putris autem arbor fructus malos facit; non potest arbor bona fructus malos facere, neque arbor putris fructus bonos facere: omnis arbor quæ non facit fructum bonum, excinditur & in ignem conjicitur; quare ex fructibus eorum cognoscetis eos" VII: 17. 18. 19. 20. Cap: XII: 33. Et apud Johannem "Jesús dixit, quemadmodum palmes non potest fructum ferre a seipso, ni manserit in vite, ita neque vos nisi in Me manseritis: Ego sum vitis, vos palmites, qui manet in Me & Ego in illo, hic fert fructum multum, quia sine Me non potestis facere quicquam: nisi quis manserit in Me, ejicietur foras sicut palmes, & arefiet, & colligunt illum, & in ignem conjiciunt, comburiturque" XV: 4. 5. 6: inde pater, quod omne bonum, quod aliquem fructum feret, sit ex Domino, & nisi ab Ipso, non sit bonum.

9259. Removendo removebis cum illo, quod significet exhortationem & nisum emendationis, constat ex significatione remove, cum de falso quod non concordat cum bono Ecclesiæ, quod sit emendatio, ut supra n: 9258, hic nisus emendationis & exhortatio, quia tale falsum ægre emendatur. Falsa quæ non concordant cum bono Ecclesiæ, sunt omnia illa quæ contra Dominum sunt, & quæ contra bonum amoris in Ipsum, & contra bonum charitatis erga proximum. Quod talia, quæ nunc explicata sunt, in binis his Legibus seu Judiciis, intus recondita lateant, patet etiam ex eo, quod illa, quæ in Judiciis, intus recondita lateant, patet etiam ex eo, quod illa, quæ in litera continent, raro eveniant, nempe quod occurratur bovi seu asino inimici erranti, & quod videatur asinus osoris cubans sub onere, & inde non tanti, ut inter leges & judicia promulgata fuissent e monte Sinai; sed illa quæ intus in se continent, faciunt, ut inter præcipua judicia sint; continent enim quod Gentes, etiam amandæ essent, ac instruendæ in veris fidei, & emendandi quoad vitam: sed hæc interna harum legum coram populo Israëlito & Judaico non potuerunt exponi, quia in externis erant absque internis; & quia e Patribus suis traxerunt, quod odio haberent, & inde pro inimicis & hostibus, omnes qui non ex fratribus suis essent, hoc est, qui non nati ex Jacobo: de Judæis quales fuerint videatur, n: 4307. 4314. 4316. 4317. 4429. 4433. 4444. 4825. 4903. 6304. 8588. 8788. 8806. 8871.

9260. Non declinabis judicium egeni tui in lite sua, quod significet non destructionem pauci veri apud illos qui in ignorantia, constat ex significatione declinare, quod sit pervertere, & sic destruere; ex significatione judicii, quod sit rectum & verum, de qua n: 2235. 2335. 5068. 6397. 7206. 8685. 8695. 8972: ex significatione egeni, quod sit qui in paucis vero ex ignorantia, & usque desiderat instrui, de qua n: 9209; & ex significatione litis, quod sit contentio, de qua n: 5663. 9024; hic in lite est in sua causa de paucis vero, pro quo contendit.

9261. A verbo mendacii elongabis te, quod significet averfationem pro falso ex malo, constat ex significatione mendacii, quod sit falsum ex malo, de qua n: 8908. 9248, quod sit falsum ex malo, est quia id falsum elongandum est, trahit enim suam essentiam ex malo, & malum ac bonum sunt opposita,

posita, malum enim est ex inferno, & bonum est e cœlo, & ibi a Domino; falsum autem non ex malo, quod est falsum ignorantiae, non est tale, videatur n: 1679. 2863. 4551. 4552. 4729. 5736. 6359. 7272. 7574. 8149. 8311. 8318 fin: 9258, & ex significatione elongare se, quod sit averfari. Quod elongatio sit averfatio, ducit causam ex elongationibus, quæ apparent in mundo spirituali, quod sint secundum dissimilitudines, dissidentias & averfationes quoad illa quæ vitæ spiritualis sunt; qui enim ibi in uno loco apparent, illi in simili statu affectionum & inde cogitationum sunt, qui ut primum dissident, ab invicem separantur & elongantur, & hoc fit secundum gradum dissidentiae: hoc inde existit, quia spatia, sicut etiam tempora in mundo spirituali sunt status, ac inde distantiae sunt diversitates statuum; sed usque coram visu externo ibi status apparent ut spatia, & eorum diversitates ut distantiae: quod spatia & distantiae, ut & tempora, sint status, videatur n: 1273. ad 1277. 1376 ad 4346. 2625. 2356. 3387. 3404. 3638 ad 3641. 4321. 4882. 3781. 9104, at quod usque apparentiae spatiorum & distantiarum sint, sed oriundæ ex mutationibus status in interioribus, n: 5606: inde nunc patet, quod elongatio in sensu interno sit averfatio.

9262. Ac innocentem & justum ne occidas, quod significet averfationem pro destruendo bono interiori & exteriori, constat ex significatione innocentis, quod sit qui in bono interiori, ita in sensu abstracto bonum interius, de qua sequitur; ex significatione justii, quod sit qui in bono exteriori, & in sensu abstracto bonum exterius, nam justum prædicatur de bono amoris erga proximum at innocens de bono amoris in Dominum; bonum amoris erga proximum est bonum exterius, & bonum amoris in Dominum est bonum interius; & ex significatione occidere, quod sit destruere. Quod Justum sit bonum amoris erga proximum; videbitur etiam infra: at quod innocens sit bonum amoris in Dominum, est quia illi in innocentia sunt qui amant Dominum; Innocentia enim est agnoscere corde, quod a se non nisi quam malum velit, & non nisi quam falsum percipiat; & quod omne bonum quod amoris, & omne verum quod fidei, sit a Solo Domino: hæc agnoscere corde, non alii possunt, quam qui Domino conjuncti sunt per amorem; tales sunt qui in intimo cœlo sunt, quod inde Cœlum innocentiae vocatur; quapropter bonum, quod illis, est interius bonum; est enim Divinum bonum amoris procedens a Domino, quod, qui in cœlo innocentiae sunt, recipiunt; inde quoque illi nudi apparent, & quoque sicut infantes; ex quo est, quod innocentia repræsentetur per nuditatem, & quoque per infantiam; quod per nuditatem, videatur n: 165. 213. 214. 8375; & quod per infantiam, n: 430. 1616. 2280. 2305. 2306. 3183. 3495. 4563. 4797. 5608 fin. Ex illis quæ de Innocentia nunc dicta sunt, constare potest, quod Divinum Domini non recipi possit, quam in Innocentia; unde est, quod bonum non sit bonum, nisi in eo sit innocentia, n: 2526. 2780. 3994. 6765. 7840. 7887; hoc est, agnitio quod ex proprio non nisi quam malum & falsum procedat, & quod a Domino omne bonum & verum sit; credere illud, & credere hoc, & quoque velle hoc, est innocentia: est itaque bonum innocentiae ipsum bonum Divinum

nam a Domino apud hominem : inde est, quod innocens significet illum, qui in bono interiori est, ac in sensu abstracto bonum interius. Quia per innocentem seu innocentiam, Divinum bonum quod a Domino significatur ; ideo crimen maxime nefandum fuit sanguinem innocentem effundere, & cum factum, quod universa terra damnata esset, usque dum id expiatum fuit, ut constare potest a Processu inquisitorio & expurgatorio, si aliquis confossus deprehensus fuerit in terra, de qua re ita apud Moschen "Cum invenitur *Confossus in terra jacens in agro*, nec scitur quis percusserit eum ; tunc exhibunt seniores urbis, *quæ circum confossus* ; fiet autem, urbem proximam *confosso*, fument seniores urbis hujus vitulam bovis, per quam labor non factus, quæ non traxit in iugo, & deducunt seniores urbis hujus vitulam ad vallem sterilem, quæ non colitur, nec feritur, & decollabunt ibi vitulam in valle : dein accedent sacerdotes filii Levi, & omnes seniores urbis hujus adstantes *Confosso*, lavabunt manus suas super vitula decollata in valle ; & respondebunt & dicent ; *manus nostræ non fuderunt sanguinem hunc*, & oculi nostri non viderunt ; expia populo tuo Israel quem redemisti Jehovah, *nec des sanguinem innocentem in medio populi tui Israelis* : sic expiabitur illis *sanguis* : *tu vero removebis sanguinem innocentem e medio tui*, si feceris rectum in oculis Jehovah " Deut : xxi : 1 ad 10 ; quisque videre potest, quod hic processus inquisitorius & expurgatorius sanguinis innocentis effusi in terra arcana cœli involvat, quæ nullatenus sciri possunt, nisi sciatur quid significatur per confossus in agro, per vitulam bovis per quam labor non factus, & quæ non traxit in iugo ; quid per vallem sterilem quæ non colitur nec feritur, per decollationem vitulæ in illa valle, per lavationem manus super vitula, & per reliqua : quod hæc mandata fuerint absque quod significaverint arcana, nullatenus conveniret Verbo, quod a Divino dictatum est & quoad quamlibet vocem & jotham inspiratum ; nam tale absque altiore significatione fuisset rituale nullius sanctitatis, imo vix alicujus rei : sed usque pater, quænam arcana inibi latent ex sensu interno, ita si sciatur, quod per confossus in terra jacentem in agro significetur verum & bonum extinctum in Ecclesia ubi bonum ; quod per urbem proximam confosso significetur verum doctrinæ Ecclesiæ cujus bonum extinctum est ; quod per vitulam bovis per quam labor non factus est, & quæ non traxit in iugo, bonum externi seu naturalis hominis, qui nondum sibi attraxit falsa fidei & mala amoris per servitium cupiditatum ; quod per vallem sterilem, quæ non colitur nec feritur, significetur mens naturalis non exulta veris & bonis fidei, ex ignorantia ; quod per decollationem in illa valle, significetur expiatio propter non culpam quia ex ignorantia ; quod per lavationem manus significetur purificatio e nefando illo crimine ; ex his cognitis, patet quod per effundere sanguinem innocentem significetur extinguere Divinum Verum & Bonum quod a Domino, ita Ipsum Dominum apud hominem Ecclesiæ : sciendum est, quod per totum hunc Processum repræsentatum fuerit in cœlo crimen tale factum absque culpa, quia ex ignorantia in qua innocentia, & inde ut non malum ; singula usque ad minutissima in illo processu aliquid essentielle illius rei repræsentabant ; quæ autem repræsentabant, constat ex sensu interno : quod Confossus sit verum & bonum extinctum, videatur n : 4503 : quod terra sit Ec-

clesia, n: 662. 1066. 1067. 1262. 1413. 1607. 1733. 1850. 2117. 2115 fin: 2928. 3355. 4447. 4535. 5577. 8011. 8732; quod ager sit Ecclesia quoad bonum, ita bonum Ecclesiae, n: 2971. 3310. 3766. 4982. 7542. 7571. 9189; quod urbs sit doctrina veri, ita verum doctrinae Ecclesiae, n: 402. 2268. 2450. 2712. 2943. 3216. 4492. 4493; quod bos sit bonum externi seu naturalis hominis, n: 2180. 2566. 2781. 9135; inde vitula bonum infans, n: 1824. 1825; quod labor non factus & traxit in iugo, sit quod adhuc non serviverit falsis & malis, ex ignorantia, patet, nam laborare & trahere in iugo est servire; quod vallis sit mens inferior, quae mens naturalis vocatur n: 5417. 4715; quod sterilis sit quae absque veris & bonis, n: 3908; ita vallis quae non colitur & feritur, est mens naturalis nondum exculta veris & bonis, ita quae adhuc est in ignorantia; quod semen quo feritur sit verum fidei, n: 1025. 1447. 1610. 1940. 2848. 3038. 3373. 3671. 6158; quod decollatio sit expiatio, est quia per mactationes bestiarum variarum, sicut per sacrificia, significabantur expiationes; quod lavatio manus sit purificatio a falsis & malis, n: 3147, hic itaque purificatio a nefando illo crimine; nam effundere sanguinem in genere significat violentiam inferre bono & vero, n: 9127, sic effundere sanguinem innocentem significat extinguere Divinum a Domino apud hominem, ita Ipsum Dominum apud illum; nam verum & bonum apud hominem est Ipse Dominus, quia sunt ab Illo. Simile significatur per effundere sanguinem innocentem, in Deuter: Cap: xix: 10. Cap: xxvii: 25. Esai: lxx: 3. 7. Jerem: ii: 34. Cap: vii: 6. Cap: xix: 4. Cap: xxii: 3. 17. Joel: iv: 19. Psalm: xciv: 21. Innocens in sensu proximo significat qui absque culpa, & absque malo, quod etiam testabantur olim per lavationem manuum, Psalm: xxvi: 6. Psalm: lxxiii: 13. Matth: xxvii: 24. Johan: xviii: 38. Cap: xix: 4: hoc inde est, quia bonum quod a Domino apud hominem est absque culpa ac absque malo; id bonum est bonum innocentiae in sensu interno, ut ostensum est: sed bonum quod absque culpa & malo est in externo homine, hoc est, bonum exterius, vocatur Justum; ut quoque apud Davidem “Non associabitur Tibi thronus perditionum, qui conglomerant se contra *Animam Iusti*, & *sanguinem innocentem* condemnant” Psalm: xciv: 21.

9263. In Verbo pluries memoratur *Iustus*, *Iustitia*, & *Iustificare*, sed quid in specie per illa significatur, nondum est notum; quod non notum sit, est quia huc usque ignoratum est, quod singulae voces in Verbo significant talia quae internae Ecclesiae & quae Coeli sunt, ita quae Interni hominis sunt, nam in Interno homine est Internum Ecclesiae & Coelum; tum quod illa interiora in Verbo differant ab exterioribus ejus, quae sunt literae, sicut spiritualia a naturalibus seu coelestia a terrenis, quorum differentia tanta est, ut coram naturali homine vix appareat similitudo, tamen est concordantia plena: hoc quia ignoratum est, non sciri potuit quid Justus, Justitia, & Iustificari, in sensu spirituali & coelesti in Verbo significant; creditur ab Antistitibus, quod Justus & Iustificatus sit, qui scit vera fidei ex doctrina Ecclesiae ac ex Verbo, & inde in fiducia seu confidentia est, quod salvetur per Domini Iustitiam, & quod Iustitia Domino fuerit ex eo quod impleverit omnia Legis; & quod Ipsi meritum

meritum, quia passus crucem, & per id expiaverit & redemerit hominem; per hanc solam fidem creditur homo justificari; & quod illi sint qui in Verbo vocantur justi. At non illi sunt qui vocantur Justi in Verbo, sed qui in bono charitatis erga proximum sunt ex Domino, nam Dominus Solus Justus est, quia Solus Justitia; idcirco homo quantum boni a Domino recipit, hoc est, quantum & quale Domini apud se habet, tantum Justus ac justificatus est; quod Dominus Justitia factus sit, est per quod Ipse Humanum suum ex propria potentia Divinum fecit; hoc Divinum apud hominem, qui recipit illud, est Justitia Domini apud illum, & est ipsum Bonum charitatis erga proximum; nam Dominus est in Bono amoris & per id in Vero fidei, quia Dominus est Ipse Divinus Amor. Bonum charitatis erga proximum est Bonum exterius, quod significatur per Justum; & Bonum amoris in Domino, est Bonum interius, quod significatur per Innocens, de quo in præcedente articulo. Quod Bonum amoris erga proximum a Domino sit Justum in proprio sensu, constare potest ex locis in Verbo, ubi Justus, Justitia, & Justificari, nominantur; ut apud Matthæum "*Tunc respondebunt ipsi Justi*, dicentes, quando Te vidimus esurientem & nutritimus Te, aut sitientem & potavimus Te; quando vidimus Te peregrinum & collegimus Te; aut nudum & circum induimus Te; quando vidimus Te ægrotum, aut in custodia, & venimus ad Te: sed respondens Rex dicet illis, *amen dico vobis, in quantum fecistis uni ex his fratribus meis minimis, Mihi fecistis*: & ibunt *Justi* in vitam æternam" xxv: 37. 38. 39. 44; hic Justi vocantur, qui bona charitatis erga proximum præstiterunt, quæ ibi recensentur; & quod bona charitatis, sunt Dominus apud illos, dicitur manifeste "In quantum fecistis uni ex his fratribus meis minimis, Mihi fecistis" videatur n: 4807 ad 4810. 4754 ad 4959. 5063 ad 5071; hi vocantur etiam oves, nam per oves significantur qui in bono charitatis sunt a Domino, n: 4169; at per hircos, qui a sinistris, & damnantur, significantur qui in fide separata a charitate, n: 4169 fin: 4769. Idem per Justos significantur alibi apud Matthæum "Exibunt Angeli, & separabunt malos e medio *Justorum*" xiii: 49: & apud Lucam "Re tribuetur tibi in resurrectione *Justorum*" xiv: 14. Inde patet quid significatur per quod *Justi fulgebunt ut sol in celo*" Matth: xiii: 43, quod nempe qui in bono amoris a Domino sunt, Dominus enim est Sol in altera vita, & quod a Domino ut Sole ibi est Bonum amoris, videatur n: 1053. 1521. 1529. 1530. 1531. 2441. 2495. 3636. 3643. 4060. 4321 fin: 4696. 5097. 7078. 7183. 7171. 7173. 7270. 8487. 8812; inde Dominus vocatur *Sol justitiæ*" Malach: iv: 2. Apud Danielelem "Intelligentes splendebunt sicut splendor expansi, & *Justificantes multos* sicut stellæ in sæculum sæculorum" xii: 3, intelligentes sunt qui in vero & bono fidei, justificantes qui per verum & bonum fidei dicunt ad bonum charitatis; splendere sicut stellæ, est in intelligentia veri & in sapientia boni esse, & inde in felicitate æterna; nam stellæ sunt cognitiones veri & boni, ex quibus intelligentia & sapientia, n: 2495. 2849. 4697. Justus describitur ita apud Davidem "Jehovah sustentat *Justos*; *Justus* miseres citur & dat: *Justus* omni die miseretur & mutuo dat: *Justi* possidebunt terram: Os *Justi* meditatur sapientiam,

& lingua ejus loquitur judicium : lex dei illius in corde ejus” Psalm : xxxvii : 16 ad 34 ; hæc sunt bona charitatis, quæ sunt justī ; quod bona illa charitatis sint a Domino, adeo ut sint Domini apud hominem, novit Ecclesia. Describitur etiam justus apud Ezechielem Cap : xviii : 5 ad 9 : 21, tum Cap : xxxiii : 15 seq : Ex his constare potest, quid per Justum & per Justitiam significatur in sequentibus his locis ; apud Matthæum “ Beati qui esuriunt & sitiunt *Justitiam*, hi enim saturabuntur” v : 6. Apud Eundem “ Qui prophetam suscipit in nomine prophetæ mercedem prophetæ accipiet ; & quisquis suscipit *Justum* in nomine *Justi*, mercedem *Justi* accipiet” x : 41. Apud Eundem “ Multi Prophetæ & *Justi* desideraverunt videre quæ videtis, sed non viderunt” xiii : 17. Apud Eundem “ Væ vobis Scribæ & Pharisei hypocritæ, quia ædificatis sepulchra Prophetarum, & ornatis monumenta *Justorum* ; veniet super vos omnis *sanguis justus* effusus super terram a sanguine Abelis justī” xxiii : 29. 35 ; prophetæ pro illis qui docent vera & bona fidei, & in sensu abstracto doctrinæ fidei, n : 2534. 7269 ; & justus pro illis qui vivunt vitam charitatis, & in sensu abstracto bonum charitatis ; quod Abel, qui vocatur justus, repræsentaverit bonum charitatis, videatur n : 342. 374. Apud Esaïam “ *Justus perit*, nec vir ponens super cor ; & viri sanctitatis colliguntur, & non intelligens ; nam propter malum colligitur *justus*” lvii : 1. Apud Eundem “ Populi tui omnes *justi*, in æternum possidebunt terram” lx : 21. Apud Davidem “ Stillate cœli desuper, & nubes defluant *Justitia* ; aperiatur se terra, ut fructificet salutem, & *Justitia* germinet una. Ego Jehovah loquens *Justitiam*, indicans rectitudines” Psalm : xlv : 8. 19., justitia pro quod ex bono amoris, rectitudines pro quod ex veris fidei. Apud Esaïam “ Sic dixit Jehovah, custodite *judicium* & facite *justitiam* ; quia prope solus mea, & *justitia mea ut reveletur*” lvi : 1, per *judicium* significatur verum quod fidei, & per *justitiam* bonum quod charitatis, quapropter dicitur facere *justitiam* ; quod *justitia* sit bonum charitatis a Domino, intelligitur per quod prope sit *justitia mea ut reveletur*. Pluries etiam alibi dicitur *Judicium* & *Justitia*, & per *Judicium* significatur Verum, ac per *Justitiam* Bonum ; ut apud Jeremiam “ Sic dixit Jehovah, facite *Judicium* & *Justitiam* ; & eripite spoliatum e manu oppressoris : væ ædificanti domum suam *in non justitia*, & hyperoa sua *in non judicio*. Pater tuus non comedit & bibit, & fecit *judicium* & *justitiam*, tunc bonum illi” xxi : 3. 13. 25 ; *judicium* pro illis quæ sunt veri, & *justitia* pro illis quæ sunt boni. Apud Ezechielem “ Si impius reversus fuerit a peccato suo, & fecerit *judicium* & *justitiam*, omnia peccata ejus quæ peccavit non memorabuntur ei ; *judicium* & *justitiam* fecit, vivendo vivet, in revertendo se impio ab impietate sua, & fecerit *judicium* & *justitiam*, propter illa is vivet” xxxiii : 14. 16. 19 ; pariter alibi, ut Esaï : lvi : 1. Cap : ix : 6. Cap : xvi : 5. Cap : xxvi : 7. 9. Cap : xxxiii : 5. 15. Cap : lviii : 2. Jerem : ix : 23. Cap : xxiii : 5. Cap : lvi : 15. Hosch : ii : 19. 20. Amos v : 24. Cap : vi : 12. Psalm : xxxvi : 6. 7. Psalm : cxix : 164. 172 ; dicitur *judicium* & *justitia*, quia in Verbo ubi agitur de Vero etiam agitur de bono, ob conjugium cœleste in

in singulis ibi, quod est conjugium boni & veri, de quo n: 683. 793. 801. 2163. 2516. 2712. 7945 fin: 5138. 5502. 6343. 7945 8339; quia iustitia est boni, & iudicium veri, etiam alibi dicitur *iustitia & veritas*, ut Sachar: viii: 8. Psalm: xv: 2. Psalm: xxxvi: 6. 7. Psalm: lxxxv: 12. 13.

9264. Quia non justificabo improbum, quod significet quod malignitas talis sit contra Divinam Justitiam, constat ex significatione justificare, quod sit insontem declarare & absolvere, hic autem non absolvere, quia dicitur non justificabo; quod justificare etiam sit insontem declarare & absolvere, patet a vocis illius significatione forensi, ut quoque apud Matthæum “Ex verbis tuis *justificaberis*, & ex verbis tuis condemnaberis” xii: 37, & apud Lucam “*Vos estis justificantes vos* coram hominibus, Deus autem cognoscit corda vestra” xvi: 15; & ex significatione improbi, quod sit malignitas, de qua supra n: 9249; malignitas, de qua hic dicitur quod sit contra Divinam justitiam, est destruere bonum interius & exterius, quod significatur per occidere innocentem & iustum, de quibus mox supra n: 9262. 9263, & id destruitur, cum negatur Divinum Verum & Bonum, quod a Domino, tunc apud hominem id exstinguitur, ita Ipse Dominus, a quo omne bonum quod est bonum, & omne verum quod est verum procedit, quo exstincto homini non amplius est vita spiritualis, ita non solus: exstinguitur id, verum & bonum, cum Divinum Domini negatur, & quoque cum Verbum, nam hoc est Divinum Verum a Domino & de Domino; hoc negare, cum prius agnitum & receptum fide est, & sic exstinguere, est peccatum contra Spiritum Sanctum, quod non remittitur, Matth: xii: 31, nam Spiritus Sanctus est Divinum Verum & Bonum, quoniam est Sanctum procedens a Domino, n: 9222; hoc idem quoque significatur per effundere sanguinem innocentem, de quo mox supra; quod hæc malignitas non remittatur, quia est contra Divinam justitiam, significatur per non justificabo improbum.

9265. Et munus non accipies, quod significet averfationem pro lucro quocunque, constat ex significatione muneris, quod sit omne mundanum quod amatur, sive opulentia sit, sive dignitas, sive fama, sive aliud quod adblauditur naturali homini; hæc vocantur in genere lucra, & in sensu interno intelliguntur per munus quod occæcat & pervertit; & ex significatione non accipere, quod sit averfari, nam nisi averfationi sunt, usque spectantur & accipiuntur; sed tunc averfationi sunt, cum cœleste & Divinum amatur præ mundano & terrestri, nam quantum unum amatur, tantum alterum odio habetur; secundum Domini verba apud Lucam “Nullus servus potest duobus dominis servire, aut enim unum odio habebit, & alterum amabit; non potestis Deo servire & Mammonæ” xvi: 13; odio habere est averfari, nam averfatio est odii, & odium est oppositum amoris, quare dicitur, aut alterum amabit: ex his patet, quod per munus non accipies, significetur averfatio pro lucro quocunque.

9266. Quia munus occæcat apertos oculos, quod significet quod lucra faciant ut non appareant vera, constat ex significatione muneris quod sit lucrum quodcunque, de qua mox supra n: 9265; ex significatione, occæcare, cum

de veris, quod sit facere ut non appareant; & ex significatione apertorum oculis seu videntium, quod sint qui sciunt vera, & perspiciunt quid verum, nam per videre significatur scire, intelligere & agnoscere vera, & quoque fidem habere, n: 897. 2150. 2325. 2807. 3764. 3863. 3869. 4403 ad 4411. 5114. 5286. 5400. 6805. 8688. 9128, quapropter aperti oculis vocantur sapientes alibi "*Munus occæcat oculos sapientum*" Deut: xvi: 19.

9267. Et pervertit verba justorum, quod significet ut appareant sicut vera boni, constat ex significatione pervertere verba justorum, quod sit ut appareant similia veris boni, verba enim sunt res ipsæ, ita vera, & iusti sunt qui in bono, n: 9263; quod verba sint vera, est quia verbum in Lingua originali significat id quod est aliquid, & quod realiter existit, inde quoque significat verum, nam ad verum se refert omne quod ex esse realiter existit: ex eo etiam est, quod Divinum Verum dicatur Verbum.

9268. Et peregrinum non opprimes, quod significet quod qui desiderant instrui in veris Ecclesiæ, non infestandi malis vitæ, constat ex significatione peregrini, quod sit qui desiderat instrui in veris Ecclesiæ, de qua n: 8007. 8013. 9166; & ex significatione opprimere, quod sit infestare malis vitæ, de qua n: 9196.

9269. Et vos nostis animam peregrini, quod significet desiderium eorum & vitam, constat ex significatione animæ, cum de illis qui desiderant instrui in veris fidei, qui significantur per peregrinos, quod sit desiderium & vita; anima enim est vita ex fide, n: 9050; & desiderium est ipsum activum vitæ, nam est ex affectione boni, & ex affectione boni vivit verum fidei.

9270. Quia peregrini fuistis in terra Ægypti, quod significet quod a falsis & malis tutati sint, cum infestati ubi infernalibus, constat ex illis quæ n: 9197 ostensa sunt, ubi eadem verba.

9271. Vers: 10. 11. 12. 13. *Et sex annis feres terram tuam, & colliges proventum ejus. Et septimo intermitte eam & dimittes eam, & comedent egeni populi tui; & residuum illorum comedet fera agri; ita facies vineæ tuæ, oliveto tuo. Sex diebus facies opera tua, & die septimo cessabis, propterea ut requiescat bos tuus & asinus tuus, & respiret filius ancillæ tuæ & peregrinus. Et omne quod dixi ad vos custodietis; & nomen dcorum aliorum non memorabitis non, audietur super ore tuo.* Et sex annis feres terram tuam, significat statum primum cum homo Ecclesiæ instruitur in veris & bonis fidei: & colliges proventum ejus, significat bona veri inde: & septimo intermitte eam & dimittes eam, significat statum alterum cum homo Ecclesiæ in bono est, & sic in tranquillo pacis: & comedent egeni populi tui, significat conjunctionem per bonum charitatis cum illis qui in paucis veris sunt, & usque desiderant instrui: & residuum eorum comedat fera agri, significat per illos cum iis qui in jucundis veri externi sunt: ita facies vineæ tuæ, oliveto tuo. significat quod ita sit cum bono spirituali & cum bono cœlesti: sex diebus facies opera tua, significat statum laboris & pugnæ quando in externis quæ conjungenda internis: in die septimo cessabis, significat statum boni quando in internis, & illius tranquillum pacis tunc: propterea ut requiescat bos tuus & asinus tuus, significat tranquillum

quillum bonis et veris externis simul : & respiret filius, ancillæ tuæ & peregrinus, significat statum vitæ illorum qui in veris & bonis extra Ecclesiam ; & omne quod dixi ad vos custodietis, significat quod præcepta, judicia & statuta facienda sint : & nomen deorum aliorum non memorabitis, significat quod non cogitandum ex doctrina falsi : non audietur super ore tuo, significat quod obedendum ulla affirmatione.

9272. Sex annis seres terram, quod significet statum primum cum homo Ecclesiæ instruitur in veris & bonis fidei, constat ex significatione sex annorum, quod sit status hominis, qui regeneratur, primus, de qua infra n : 9274 ; & ex significatione serere terram, quod sit cum inseminantur vera & bona fidei ; quod serere terram sit illud, est quia omnia quæ sunt agri, sementis & ejus proventus significant talia quæ sunt Ecclesiæ in communi, & quæ sunt hominis Ecclesiæ in particulari, qui est homo regeneratus per verum fidei & bonum charitatis a Domino ; inde est quod ager & humus in Verbo significant illos in Ecclesia, qui recipiant vera & bona fidei, sicut ager semina : quapropter etiam in Verbo pluries memoratur ager, semen, sementis, messis, proventus, frumentum & triticum, & inde panis, præter reliqua quæ sunt agri. Qui non scit quomodo se habet cum statu cœli, non aliter credit quam quod illas in Verbo solum loquutiones methaphoricæ ac comparationes sint, sed sunt reales correspondentiæ ; quando enim angelis est sermo de regeneratione hominis a Domino per vera fidei & bona charitatis, tunc infra in mundo spirituum apparent agri, sata, novalia, & quoque messes ; & hoc ex causa quia correspondent : qui hoc scit, etiam scire potest, quod talia in mundo secundum Correspondentias creata sint ; nam Univerſa Natura, hoc est, Cœlum cum sole, luna, astris, & Tellus cum subjectis trium regnorum suorum, correspondent talibus quæ in mundo spirituali sunt, n : 2993. 5116. 5377 ; & quod sic natura sit theatrum tepræsentativum Regni Domini, n : 3483 ; & quod inde subsistant omnia quæ in mundo naturali, n : 2987. 2989. 2990. 2971. 3002. 8211 : ex his patet, unde est quod illa quæ sunt agri, hoc est, quæ seruntur in agro & metuntur ex agro, significant talia quæ sunt Ecclesiæ in communi & in particulari : quod etiam comparationes in Verbo sint ex illis quæ correspondent, videatur n : 3579. 8989. Quod serere terram seu agrum, sit docere & discere vera & bona fidei quæ Ecclesiæ, & quod proventus sint bona veri inde, constare potest ex pluribus locis in Verbo ; ut apud Esaiam “ Quia oblita es Dei salutis tuæ, propterea *plantabis plantas jucundarum* ; sed *palmitē extranei conferes eam* ; in die *plantam tuam crescere facies*, & mane *semen tuum afflorescere*, *acervus messis* in die possessionis ; at dolor desperatus” xvii : 11, hic talia quæ super tellure crescunt, memorantur ; quod tamen sancta Ecclesiæ per illa intelligantur, patet, nempe per plantare plantas jucundarum, talia quæ favent affectionibus ; & per palmitē extranei conferere terram, docere vera non genuina. Apud Jeremiam “ Sic dixit Jehovah viro Jehudæ & Hierosolymæ, *novate vobis novale, neque serite inter spinas*, circumcidite vos Johovæ, et removete præputia cordis vestri” iv : 3.4, quod serere inter spinas sit docere & discere vera, sed quæ curæ mundi, fraus divitiarum, & concupiscentia suffocant

saffocant & infrugifera reddunt, docet Dominus apud Marcum Cap: iv: 7. 18. 19; quapropter dicitur quod circumciderent se Jehovah & removerent præputia cordis, hoc est, quod purficarent se a talibus quæ vera & bona fidei suffocant & infrugifera reddunt; circumcidere id sit, videatur n: 2039. 2056. 2632. 3412. 3413. 4462. 7045: simile per *serere tritica & metere spinas*, significatur apud Jeremiam Cap: xii: 13. Apud Micham "Ego defatigatus sum percutiendo te, devastando propter peccata tua; *tu seres sed non metes*; tu calcabis olivam, sed non unges te oleo; & mustum, sed non bibes vinum" vi: 13. 15; serere & non metere pro instrui in veris fidei sed absque profectu; calcare olivam sed non ungere se pro instrui de bono vitæ, sed usque non vivere in illo; calcare mustum sed non bibere vinum pro instrui de veris quæ ex bono, sed usque non appropriare illa sibi: quod talia Ecclesiæ seu coeli per illa significantur, patet ex illis quæ præcedunt, quod nempe ita devastarentur propter peccata eorum, nam impius et peccator instructionem recipit, sed modo inter scientifica reponit, quæ e memoria depromit ad aucupandum famam, honores & opes, ita ad serviendum usui & fini malo, inde vera & bona, quibus homo instructus est, amittunt vitam coeli, & fiunt mortua, ac demum mortifera. Apud Esaïam "Beati vos *serentes juxta omnes aquas*, emittentes pedem bovis & asini" xxxii: 20. Serere juxta omnes aquas est instrui veris quibuscunque quæ ad usum; emittere pedem bovis & asini est instrui in bonis et veris externis. Apud Eundem "Venturos radicabit Jacobus, efflorescet & florebit Israel, *ita ut impleantur facies orbis proventu*: non avolare cogentur amplius doctores tui, & erunt oculi tui respicientes doctores tuos, & aures tuæ audient verbum a post te, dicendo, hæc via ite in ea: tunc Jehovah dabit pluviam *seminis tui quo conferes terram & panem proventus terræ*, & erit pingue & opulentum: pascunt pecora tua in die illo prato lato; & *boves & asini laborantes terram* farraginem meram comedent: erit lux lunæ sicut lux solis, & lux solis erit septupla, sicut lux septem dierum, in die quo obligabit Jehovah fracturam populi sui, & vulnus plagæ ejus sanabit" xxvii: 6. 20 ad 26; quod Jehovah daret pluviam seminis quo confereret terram, & panem proventus terræ, quod pascerent pecora prato lato, quod boves & asini laborantes terram farraginem meram comederent, quod lux lunæ esset sicut lux solis, & hæc septupla, significant talia quæ sunt Ecclesiæ, patet manifeste cuius qui expendit; tum quod significant instructionem in veris & bonis fidei; nam dicitur, erunt oculi tui respicientes doctores tuos, & aures tuæ audient verbum, dicendo, hæc via ite in ea; doctores enim sunt qui instruunt, & via in quæ crent, est verum doctrinæ & bonum vitæ: quid autem singula in specie significant, patet a significatione pluvie, seminis, proventus, terræ, pecorum, prati lati, bovum ex asinorum laborantium terram, farraginis quam comedent; tum & significatione lucis lunæ & solis, ut & septupli & sex dierum: & quia talia quæ sunt Ecclesiæ, hoc est, quæ doctrinæ & vitæ per illa significantur, sequitur, quod hoc fiet in die quo Jehovah obligabit fracturam populi sui, & sanabit vulnus plagæ ejus, fractura populi est falsum doctrinæ ex improbitate doctorum,

doctorum, ex concupiscentiis & ex aliis causis sensim irrepens, vulnus plagæ est malum vitæ inde. Quia apud populum Israeliticum & Judaicum omnia erant repræsentativa cœlestium & Divinorum, etiam erant agri & eorum proventus, tum vineæ, oliveta, & omnes plantationes, ut & armenta & boves, præter etiam montes, colles, valles, fluvii, & reliqua quæ sensibus eorum obvia fuerunt; inde erat, quod etiam talibus locupletati fuerint, cum statuta & judicia custodiverunt & fecerunt, secundum promissiones passim in Verbo, ut apud Moschen “Si in statutis meis ambulaveritis, & præcepta mea custodiveritis & feceritis illa, *dabo pluvias vestras in tempore suo, & dabit terra proventum suum, & arbor agri dabit fructum suum*” Levit: xxvi: 4: & apud Sachariam “*Vitis dabit fructum suum, & terra dabit proventum suum, & cæli dabunt rorem suum*; unde fiet, quemadmodum fuistis maledictio inter gentes, eritis benedictio” viii: 12. 13. Contrarium evenit, quando colebant alios deos, nam tunc non amplius repræsentabant cœlestia & Divina, sed infernalialia & diabolicalia; quapropter tunc non amplius fuit fertilitas, nec proventus, sed consumptio & vastatio, secundum hæc apud Moschen “Si serviat diis aliis, exardescet ira Jehovæ contra vos; *concludet cælum ut non sit pluvia, & terra non det proventum suum*” Deut: xi: 17: & apud Eundem “Cum pinguis factus est Jeshurum, recalcitravit, & deferuit Deum; sacrificant dæmonibus, diis quos non noverunt; quare ignis accensus est in ira mea, & ardebit usque ad infernum infimum, ac *consumet terram & proventum ejus*” Deut: xxxi: 22. Ex his nunc patet, quid significatur per serere terram, & per proventum ejus, tum quoque unde id quod significant; patet etiam quid per illa significatur in sequentibus his locis; apud Davidem “Jehovah ponit desertum in stagnum aquarum, & terram siccitatis in exitus aquarum; facit habitare ibi famelicos, ut *serant agros, & plantent vineas, & faciant fructum proventus*” Psalm: cvii: 37. Apud Eundem “Confitebuntur Te populi omnes, *terra dabit proventum suum, benedicet nobis Deus*” Psalm: lxxviii: 6. 7. 8. Apud Moschen “Jehovah facit equitare populum suum super excelsis terræ, & *cibat proventu agrorum, fugere facit eum mel e rupe petrae, & oleum ex saxo petrae*” Deut: xxxi: 12.

9273. Et colliges proventum ejus, quod significet bona veri inde, constat ex significatione colligere, quod sit post instructionem appropriare sibi, nam cum serere est instruere ac instrui in veris fidei, ut nunc supra ostensum est, tunc colligere est appropriare sibi illa; appropriatio fit, cum vera, quæ fuerunt doctrinæ, fiunt vitæ; cum fiunt vitæ, vocantur bona veri; hæc sunt quæ per Proventum hic significantur.

9274. Et septimo intermitte eam & dimittes eam, quod significet statum alterum, cum homo Ecclesiæ in bono est, & sic in tranquillo pacis, constat ex significatione Anni Septimi seu sabbathi, quod sit cum homo in bono est, & per bonum ducitur a Domino, de qua n: 8995. 8510. 8890. 8893; ex significatione intermittere terram, seu non serere illam, quod sit non per vera, ut prius, duci; & ex significatione dimittere eam, quod sit in tranquillo pacis esse; quod sabbathum etiam fuerit repræsentativum status pacis, in quo

D d d

conjunctio,

conjunctio, videatur n: 8494, nam per intermissionem & dimissionem seu quietem terræ repræsentabatur quies, tranquillitas & pax, quæ illis qui in bono sunt a Domino. Quod bini status homini, qui regeneratur & fit Ecclesia, sint, nempe primus cum per vera fidei ducitur ad bonum charitatis, & alter cum in bono charitatis est, videatur n: 7923. 7992. 8505. 8506. 8512. 8513. 8516. 8539. 8643. 8648. 8658. 8685. 8690. 8701. 8772. 9139. 9224. 9227. 9230. Quod bini illi status sint homini, qui regeneratur & fit Ecclesia, hætenus ignotum fuit, ex causa imprimis, quia homo Ecclesiæ non distinxerat inter Verum & Bonum, ita nec inter Fidem & Charitatem; tum quia non distincte perceperit binas hominis facultates, quæ sunt Intellectus & Voluntas; & quod Intellectus videat vera & bona, ac quod Voluntas afficiatur illis & amet illa; ex eo nec scire potuit, quod primus status hominis, qui regeneratur, sit discere vera & videre illa, & alter status velle & amare illa, & quod non prius appropriata sint homini quam cum vult & amat illa quæ didicit & vidit; voluntas enim est ipse homo, & intellectus est ejus minister. Si hæc nota fuissent, potuisset sciri & apperipi, quod homo, qui regeneratur, donetur & novo intellectu & nova voluntate a Domino, & nisi donatus sit utroque, quod non sit novus, nam intellectus est modo visus rerum quas homo vult ac amat, & sic est, ut dictum, solum minister. Consequenter quod primus status hominis, qui regeneratur, sit duci per vera ad bonum, & alter status duci per bonum, & quod cum in hoc statu est, ordo inversus sit, & tunc ducatur a Domino, proinde quod tunc in cælo sit, & sic in tranquillo pacis: hic status est qui intelligitur per septimum diem, perque septimum Annum, tum per Jubilæum, hoc est, per Sabbathum & per sabbathum sabbathorum, & per quod tunc quiesceret terra, secundum hæc apud Moschen “*Sex annis conferes agrum tuum, & sex annis putabis vineam tuam, & colliges proventum ejus; sed in anno septimo sabbathum sabbathorum erit terræ; Sabbathus Jeboræ; agrum tuum non conferes, & vineam tuam non putabis, sponte nascentis messis tuæ non metes*” Levit: xxv: 3. 4. 5; & de Jubilæo “*In anno Jubilæi, non seretis, neque metetis sponte nascentia ejus, neque vindemiabilis separatas ejus*” Levit: xxv: 12: qui non scit aliquid de binis illis statibus, nec scire potest plura quæ in Verbo; nam in Verbo imprimis Prophetico describitur unus status & alter distincte; imo nec capere potest sensum internum Verbi, & ne quidem plura quæ in sensu ejus literali, sicut hæc quæ Dominus prædixit de ultimo tempore Ecclesiæ hodiernæ, quæ ibi vocatur Consummatio sæculi, apud Matthæum “*Tunc qui in Judæa sunt, fugiant in montes; qui super domo est, ne descendat ad tollendum quid e domo sua. Et qui in agro, ne revertatur retro, ad tollendum vestimenta sua*” xxiv: 16. 17. 18: & apud Lucam “*In ista die, quicumque erit super domo, & vasa illius in domo, ne descendat ad tollendum ea: & quicumque in agro, similiter ne revertatur in, quæ post illum; mementote uxoris Loti*” xvii: 31. 32, quod alter status hic describatur, & quod ab illo non redeundum sit ad primum, videatur n: 3650 ad 3655. 5895. 5897. 8505. 8506. 8510. 8512. 8516; quod status illi distincti sint, etiam involvunt hæc apud Moschen “*Cum feceris domum novam, facies ambitum*

*bitum testō tuo. Non conferes vineam tuam & agrum tuum mixtim. Non arabis bove & asino simul. Non induces mixtam vestem ex lana & lino simul.*¹³ Deut : xxii : 8 ad 12. Levit : xix : 19 ; per illa significatur, quod qui in statu veri, hoc est, in statu primo est, non possit esse in statu boni, hoc est, in statu altero, ita nec vicissim ; causa est, quia unus status est, universus alterius ; in primo enim statu spectat homo e mundo in cœlum, in altero autem spectat e cœlo in mundum ; nam in primo statu intrant e mundo vera per intellectuale in voluntatem, & ibi fiunt bona, quia amoris ; in altero autem statu exeunt e cœlo bona sic facta per voluntatem in intellectualem, & ibi apparent in forma fidei ; hæc fides est quæ est salvifica, quia est ex bono amoris, hoc est, per bonum amoris a Domino : est enim fides illa charitatis in forma.

9275, Et comedent egeni populi tui, quod significet conjunctionem per bonum charitatis cum illis qui in paucis veris sunt, & usque desiderant instrui, constat ex significatione comedere, quod sit communicatio & conjunctio, de qua n : 2187. 3596. 5643. 8001 ; & ex significatione egenorum, quod sint qui in paucis veris ex ignorantia, & usque desiderant instrui, de qua n : 9253 ; & ex significatione populi, hic populi Israelis, quod sint qui ab Ecclesia, de qua n : 4286. 6126. 6637. 8805 ; ex quibus patet, quod per comedent egeni populi tui, significetur conjunctio Ecclesiæ cum illis qui in paucis veris sunt, & usque desiderant instrui ; quod dicatur conjunctio per bonum charitatis, est quia id bonum conjungit, de qua in articulo nunc sequenti.

9276. Et residuum eorum comedat fera agri, quod significet per illos cum iis qui in jucundis veri externi sunt, constat ex significatione residui eorum, nempe egenorum populi, quod sit quod ab illis relictum est, ita quod post illos, hic autem per illos, quia agitur de conjunctione Ecclesiæ cum illis qui in paucis veris sunt, & hic cum illis qui in jucundis veri externi ; quod conjunctio Ecclesiæ cum his per illos fiat, videbitur infra ; ex significatione comedere, quod sit communicatio & conjunctio, ut mox supra n : 9275 ; & ex significatione feræ agri, quod sint qui in jucundis veri externi ; bestię enim in Verbo significant affectiones veri & boni, bestię quæ sunt gregis affectiones veri & boni interni, & bestię quæ armenti affectiones veri & boni externi, feræ autem tales affectiones quæ sunt veri maxime externi, nam hæ affectiones respective ad affectiones internas sunt feræ, sunt enim affectiones sensualium, quæ vocantur voluptates & jucunditates ; quod sint jucunditates veri & non ita boni, est quia sensualia, quæ cum mundo per corpus immediate communicant, vix aliquid ex bono spirituali trahunt, nam amores corporei & mundani ibi præcipue resident : quod bestię in Verbo significant affectiones veri & boni, videatur n : 45. 46. 142. 143. 246. 714. 715. 776. 719. 1823. 2180. 2781. 3218. 3519. 5198. 9090 ; quod bestię quæ sunt gregis, significant affectiones veri & boni interni, & quæ armenti affectiones veri & boni externi, n : 5913. 8937. 9135 ; quod sensualia communicent cum mundo, & extrema sint, n : 4009. 5077. 5089. 5094. 5125. 5128. 5767. 6183.

6201. 6310. 6311. 6313. 6315. 6318. 6564. 6598. 6612. 6614. 6622. 6624. 6844. 6845. 6948. 6949. 7442. 7693. 9212. 9216; ex illis quæ in his locis ostensa sunt, sciri potest quale est sensuale hominis respective ad interiora, quod nempe sit sicut fera. Agitur in hoc Verbu in sensu interno de illis qui in bono charitatis sunt, tum de illis qui in paucis veris & usque desiderant instrui, dein de illis qui in jucundis veri externi: hæc tria genera homini constituunt Ecclesiam, qui in bono charitatis sunt, illi constituunt internum Ecclesiæ; qui autem in paucis veris & usque volunt instrui, ita qui in affectione veri sunt ex bono, illi externum Ecclesiæ; qui autem in jucundis veri externi sunt, illi extremi sunt, & quasi faciunt ambitum, & claudunt Ecclesiam. Conjunctio cœli cum humano genere, hoc est, conjunctio Domini per cœlum cum illo, fit per illos qui in bono charitatis sunt, ita per bonum charitatis, nam in illo Dominus est præsens, est enim Dominus ipsum illud bonum, quia procedit ab Ipso; per illud bonum conjungit Dominus se cum illis qui in affectione veri sunt, nam affectio veri est a bono, & bonum est, ut dictum, a Domino; per hos iterum est Dominus apud illos qui in jucundis Veri externi sunt, nam jucunda apud illos sunt quoad maximam partem ex amoribus sui & mundi, & perparum ex bono spiritali trahunt: talis communicatio cœli cum homine est, hoc est, talis communicatio Domini per cœlum cum illo, proinde talis conjunctio. Quod communicatio & conjunctio Domini cum humano genere talis sit, constat ex eo quod talis sit influxus apud quemlibet hominem Ecclesiæ, (per hominem Ecclesiæ intelligitur ille qui in bono charitatis est & inde in veris fidei a Domino, nam charitas ex qua fides est Ipsa Ecclesia apud hominem, quia sunt a Domino), nam Dominus influit in illud bonum, quod est internum ejus, & per illud in affectionem veri, quod est externum ejus, & per eam affectionem in jucunda veri externi, quæ sunt in extremis. Sicut se habet cum homine Ecclesiæ in particulari ita quoque se habet cum Ecclesia in communi, hoc est, cum omnibus qui Ecclesiam Domini constituunt; causa quod ita sit, est, quia Univerſa Ecclesia coram Domino est sicut Homo, nam Cœlum Domini, cum quo Ecclesia unum agit, est coram Ipso ut unus homo; ut constare potest ex illis quæ de Cœlo ut Maximo Homine, ad finem plurium Capitum Genes: ostensa sunt; quia ita est, cum homine Ecclesiæ in particulari similiter se habet, nam homo Ecclesiæ in particulari est Cœlum, Ecclesia, & Regnum Domini in minima effigie. Cum Ecclesia porro se habet sicut cum ipso homine, quod duo fontes vitæ apud illum sint, nempe *COR* & *PULMO*; notum est, quod Primum Vitæ ejus sit Cor, & Secundum Vitæ ejus sit Pulmo; & quod ex binis his fontibus vivant omnia & singula quæ in homine: Cor Maximi Hominis, hoc est, Cœli & Ecclesiæ, constituunt illi qui in Amore in Dominum sint & in Amore erga proximum, ita abstracte a personis Amor Domini & Amor proximi; Pulmonem autem in Maximo Homine, seu Cœlo & Ecclesia, constituunt illi qui a Domino in charitate erga proximum & inde in fide sunt, ita abstracte a personis charitas & fides a Domino; reliqua autem viscera & membra in Maximo illo homine constituunt illi qui in bonis & veris

ris externis sunt, ita abstracte a personis bona & vera externa per quæ introduci possunt vera & bona interna: sicut nunc Cor primum influit in Pulmonem, & in Viscera & Membra corporis; ita quoque Dominus per bonum amoris in vera interna, & per hæc in vera & bona externa. Ex his videri potest, quod in terra omnino debeat esse Ecclesia, & quod absque illa periret humanum genus, nam foret sicut homo cum moritur, quando Pulmo & Cor desunt moveri: ob quam causam etiam providetur a Domino, ut semper in terris sit Ecclesia, ubi Dominus revelatus est per Divinum Verum quod ab Ipso, Divinum illud Verum in Nostra Tellure est Verbum. Quod ita sit, vix aliquis hodie credit, quia non credit quod omne vitæ hominis sit per Cælum a Domino; opinatur enim quod vita sit in ipso, & quod illa subsistere possit absque nexu cum Cælo, hoc est, per Cælum a Domino, cum tamen ea opinio falsissima est. Ex his nunc patet, quomodo intelligendum est, quod conjunctio sit per bonum charitatis cum illis qui in paucis veris, & usque desiderant instrui, & per hos cum iis qui in jucundis veri externi sunt, quæ significantur per intermissionem & dimissionem terræ anno septimo, & quod tunc comederent egeni populi tui; & residuum eorum comederet fera agri. Sed de illis, quæ supra memorata, videantur quæ prius ostensa sunt, nempe quod Cælum coram Domino sit sicut unus homo, & quod ideo cælum dicatur Maximus Homo, n: 1276. 2996. 2998. 3624 ad 3649. 3741 ad 3751. 4218 ad 4228: Quod Ecclesia Domini similiter, quia Regnum Domini in terris est Ecclesia, quæ unum agit cum Regno Domini in Cælis, n: 4060. 7395. 9216. Quod homo Ecclesiæ sit Cælum & Ecclesia in particulari, n: 1900. 1982. 3624 ad 3631. 3634. 3884. 4292. 4523. 4524. 4625. 6013. 6057. Quod illi qui in amore in Dominum, & in amore erga proximum sunt constituent provinciam Cordis in Maximo Homine, & qui in charitate & inde fide a Domino, constituent provinciam Pulmonis, n: 3635. 3883 ad 3896. Quod omne vitæ hominis influat per Cælum a Domino, n: 2536. 2706. 2886 ad 2889. 2893. 3001. 3318. 3484. 3742. 3743. 4151. 5846. 5850. 5986. 6053 ad 6058. 6189 ad 6215. 6307 ad 6327. 6466 ad 6495. 6598 ad 6626. 6982. 6985 ad 6996. 7004. 7055. 7056. 7058. 7147. 7270. 7343. 8321. 8685. 8701. 8717. 8728. 9110. 9111. 9216: Quod nexus sit cæli cum homine, n: 9216; & quod absque Ecclesia in terris perituum sit genus humanum, n: 468. 637. 2853. 4545.

9277. Ita facies vineæ tuæ, oliveo tuo, quod significet quod ita sit cum bono spirituali & cum bono cœlesti, constat ex significatione vineæ, quod sit Ecclesia spiritualis, de qua n: 1069. 9139, ita bonum spirituale, quod est bonum caritatis erga proximum, nam hoc bonum facit Ecclesiam spiritua-lem; & ex significatione olivei, quod sit Ecclesia cœlestis, ita bonum cœ-lestē, quod est bonum amoris in Dominum, nam hoc bonum facit Ecclesiam cœlestem; quid Ecclesia spiritualis & ejus bonum, & quid Ecclesia cœlestis & ejus bonum, tum quæ differentia, videatur n: 2046. 2227. 2669. 2708 fin: 2715. 2718. 2935. 2937. 2954. 3166. 3235. 3236. 3240. 3246. 3374. 3833. 3887. 3969. 4138. 4286. 4493. 4585. 4938. 5113. 5150. 5922. 6296. 6289. 6366. 6427. 6435. 6500. 6647. 6648. 7091. 7233. 7470. 7977.

7977. 7992. 8042. 8152. 8234. 8221. Quod Olivetum significet Ecclesiam Cœlestem ac ita bonum cœleste, constat ex locis in Verbo; ubi Olea nominatur, ut apud Moschen "*Vineas plantabis & coles*, sed vinum non bibes, neque congregabis, quia comedet illud vermis: *Oleæ erunt tibi in omni termino tuo*, sed *oleo non unges te*, quia *excutietur olea tua*" Deut: xxviii: 39. 40, agitur ibi de maledictione, si dii alii colerentur, & si statuta ac judicia non custodirentur; oleæ in omni termino sunt bona amoris cœlestis quæ a Domino per Verbum in tota Ecclesia; oleo non ungi pro non usque in illo bono esse; excutietur olea pro quod perituum id bonum: similiter apud Micham "*Tu calcabis olivam, sed non unges te oleo*, & mustum sed non bibes vinum" vi: 15. Apud Amos "*Percussi vos uredine & rubigine, plurimos hortos vestros, & vineas vestras, & ficus vestras, & oleas vestras comedet eruca*; nec tamen reversi estis ad Me" iv: 9; vineæ pro bonis fidei, oleæ pro bonis amoris, punitio pro non receptione illorum bonorum significetur per quod oleas comedet eruca. Apud Habakuk "*Ficus non florebit, nec proventus in Vitibus, mentietur opus olivetum, & ager non faciet cibum*" iii: 17, ficus pro bono naturali, vitis pro bono spirituali, olivetum pro bono cœlesti, & ager pro Ecclesia. Apud Sachariam "*Dux oleæ juxta candelabrum*, una a dextra lechyti, & una juxta sinistram ejus; hi duo *filii olei puri* stantes juxta Dominum totius terræ" iv: 3. 11. 14, dux oleæ juxta candelabrum pro bono cœlesti & spirituali, quæ sunt ad dextram & ad sinistram Domini, Candelabrum significat Dominum quoad Divinum Verum. In Libro Judicum "*Jotham dixit ad cives Schechemi, qui regem fecerunt Abimelechum: iverunt arbores ad ungendum super se regem, & dixerunt Olea*, regna super nos, *sed dixit eis Olea*, num cessare faciam pinguedinem meam, quam in me honorant Deus & homines, & ibo ad movendum me super arbores. *Et dixerunt arbores ad Ficum*, ito tu, regnato super nos, *sed dixit ad illas Ficus*, num cessare faciam dulcedinem meam, & proventum meum bonum, & ibo ad movendum me super arbores. *Tum dixerunt arbores ad Vitem*, ito tu, regnato super nos, *sed dixit illis Vitis*, num cessare faciam mustum meum, lætificans Deum & homines, & ibo ad movendum me super arbores. *Et dixerunt omnes arbores ad Rhamnum*, ito tu, regnato super nos, & dixit *rbamnus* ad arbores, si in veritate vos urgentes me in regem super vos, venite & confidite in umbra mea; si vero non, exeat ignis, *e rhamnno*, & comedat cedros Libani" ix: 7 ad 16; quid hæc in specie involvunt, non sciri potest nisi sciatur quid significat Olea, Ficus, Vitis & Rhamnus; Olea significat bonum internum Ecclesiæ cœlestis, Ficus bonum externum ejus Ecclesiæ, n: 4231. 5113, Vitis bonum Ecclesiæ spiritualis, Rhamnus autem bonum spurium; involvunt itaque illa, quod populus, qui hic sunt arbores, non vellet ut bonum cœleste, nec bonum spirituale, regnaret super illos, sed bonum spurium, & quod populus hoc eligeret præ illis bonis; ignis ex illo est malum concupiscentiæ; cedri Libani quas consumeret, sunt vera boni. Quia Olea significabat bonum amoris a Domino, & in Dominum, ideo *Cherubi in medio Domus seu Templi facti sunt ex ligno olei, similiter fores ad adytum*" i Reg: vi: 23 ad 33; Cherubi enim, ut & fores adyti significabant Custodiam

diam & Providentiam Domini, ne aditus sit ad Ipsum nisi per bonum amoris celestis, ideo ex ligno olei erant. Ex his constare potest, unde sit, quod Tabernaculum & Altare *uncta fuerint oleo*, tum quoque Sacerdotes, & postea Reges; & unde, quod *Oleum olivæ* fuerit ad lucernas; oleum enim significabat bonum amoris a Domino, videatur n: 886. 3728. 4582. 4638, & unctio significabat ut sic repræsentarent Dominum.

9278. Sex diebus facies opera tua, quod significet statum laboris & pugnae, quando in jucundis externis quæ conjungenda internis, constat ex significatione sex dierum qui præcedunt septimum, quod sint status laboris & pugnae, de qua n: 737. 900. 8510. 8888. 8975, labor tunc & pugna significantur per opera, quæ in diebus illis facturi. Per opera sex dierum, & per quietem in die septimo significantur quæ existunt apud hominem in primo & in altero ejus statu cum regeneratur; & quoque quæ existunt apud illum cum regeneratus est; de primo & altero statu hominis cum regeneratur, videatur supra n: 9274, & de illis quæ existunt apud eum, cum regeneratus est, n: 9213; hæc fiunt ob finem, ut externa conjungantur internis: est enim homo externus, qui etiam naturalis vocatur, & est homo internus, qui spiritualis vocatur; homo externus communicat cum mundo, & internus cum cælo. Ordo Divinus est, ut cælum regat mundum apud hominem, & non mundus cælum apud illum, cum enim cælum regit hominem, tunc Dominus regit illum; homo in id natus est, ut amet mundum & se præ cælo & Domino; hoc quia oppositum est ordini Divino, per regenerationem invertendum est; quod fit, cum illa quæ cæli ac Domini sunt, plus amantur quam illa quæ mundi & sui: hæc causa est, quod homo qui regeneratus est, ut & qui in cælo, alternis sit in externis & alternis in internis; nam per id disponuntur externa ut concordent cum internis, ac tandem ut illa his subjiciantur. Cum homo in externis est, tunc in labore & pugna est, nam est in vita quæ sapit e mundo, in quam influunt ab undique inferna, quæ continuo conantur infestare, imo subjugare illa quæ cæli sunt apud hominem, sed Dominus, continuo tutatur & liberat: inde nunc labor & pugna, quæ significantur per sex dies septimanæ, in quibus fiunt opera: at cum homo in internis est, tunc quia in cælo est apud Dominum, cessat labor & pugna, estque in tranquillo pacis, in quo etiam fit conjunctio; hæc sunt quæ significantur per diem septimum. Quod interiora hominis creata sint secundum imaginem cæli, & exteriora ejus secundum imaginem mundi, & sic quod homo in exigua forma sit cælum, & sit mundus, ita secundum formulam antiquorum microcosmus, videatur n: 6057, proinde quod secundum Divinum ordinem sit, ut Dominus per cælum regat mundum apud hominem, & nullatenus vicissim. Qualis labor & pugna sit, cum homo in externis est, constare potest ex eo, quod tunc in tali statu sit, ut incalcescat ex mundo, & frigescat ad cælum, nisi hoc sit sicut mundus, & quod inde in tali umbra sit, ut non aliter capere possit, quam quod externa influant in interna, consequenter quod oculus videat & auris audiat ex se, & quod eorum objecta producant cogitationes, & fiant intellectuæ, & inde ex se credere & ex se amare. Dum possit;

possit; proinde ex mundo videre cœlum; e qua fallacia vix abduci potest, priusquam ab externis in interna, & sic in lucem cœli, elevatus est; tunc primum percipit, quod illa quæ mundi sunt apud se, ita quæ corporis & ejus sensuum, videant & agant per influxum e cœlo, hoc est, per cœlum a Domino, & prorsus nihil a se: inde patet, unde est quod homo sensualis credat, quod e mundo & ex natura sit omne vitæ ejus, quod non infernum sit, nec Cœlum, & tandem quod non Deus; consequenter quod rideat omne Ecclesiæ quantum ad se, sed affirmet quantum ad simplices, ut in vinculis præter ex legibus sint. Inde sciri potest, quid sit in externis & non simul in internis esse, & quod homo, cum in externis est, in frigore & in umbra sit quoad illa quæ Cœli & quæ Domini sunt; & quoque inde sciri potest, quinam in mundo intelligentes & sapientes sunt, quod nempe illi qui in vero & bono Ecclesiæ sunt, quia hi sapiunt ex Cœlo; tum quinam stulti & deliri, quod nempe illi qui non in vero & bono Ecclesiæ sunt, quia solum sciunt ex mundo; & qui horum per scientias mundi confirmaverunt se contra vera & bona Ecclesiæ, quod ii plus reliquis deliri & stulti sint, utcunque se credunt intelligentes & sapientes præ aliis, & illos qui in bono vitæ ex veris doctrinæ sunt, simplices vocant; cum tamen simplicitas horum est sapientia coram Angelis, etiam hi post mortem in sapientiam angelicam elevantur a Domino. Quod ita sit etiam docet Dominus apud Matthæum “Propterea per parabolas loquor, quia videntes non vident, & audientes non audiunt, nec intelligunt” **xiii: 13. 14:** apud Johannem “Mittam Spiritum Veritatis, quem Mundus non potest accipere, quoniam non videt Illum, neque agnoscit Illum; adhuc parum dum mundus Me non amplius videbit” **xiv: 17. 19;** quod Mundus Spiritum Veritatis non possit accipere, quoniam non videt illum, neque cognoscit illum, significat quod non Dominum agnoscet fide cordis, quia externa, quæ mundi sunt, obscurabunt: inde quis hodie adorat Ipsum ut Dominum totius cœli & terræ, **Matth: xxviii: 18,** cum tamen omnes qui in cœlis sunt, ita qui in internis, Dominum ut solum suum Deum vident.

9279. Et die septimo cessabis, quod significet statum boni quando in internis, & tranquillum pacis tunc, constat ex significatione diei septimi seu sabbathi, quod sit cum homo in bono est, & per bonum ducitur a Domino, de qua **n: 8495. 8510. 8890. 8893;** & ex significatione cessare seu quiescere ab operibus, quod sit tranquillum pacis tunc; de hoc statu videatur supra dicta & ostensa sunt **n: 9274. 9271.** Sed paucis dicetur, unde id quod homo cum in bono, tunc in internis sit: **EXTERNA HOMINIS FORMATA SUNT AD IMAGINEM MUNDI, INTERNA AUTEM AD IMAGINEM CÆLI,** videatur **n: 6057;** quapropter etiam Externa recipiunt illa quæ mundi sunt, Interna autem quæ Cœli sunt; Externa quæ mundi sunt, aperiuntur apud hominem ab Infantia usque ad Virilem ætatem successive, pariter Interna; sed Externa aperiuntur per illa quæ mundi sunt, at Interna per illa quæ cœli sunt: sunt bina quæ ita aperiuntur, nempe Intellectualia & Voluntaria; Intellectualia aperiuntur per illa quæ se referunt ad Verum,

Verum, & voluntaria per illa quæ se referunt ad Bonum ; omnia enim, quæ in universo sunt, tam quæ in Mundo quam quæ in Cælo, se referunt ad Verum & ad Bonum ; illa quæ se referunt ad verum, vocantur scientifica & cognitiones, quæ autem se referunt ad bonum, vocantur amores & affectiones : inde patet, quænam sunt & qualia sunt, quæ aperiunt vitam hominis. Quod Internum hominem attinet, qui, ut dictum est, ad imaginem cæli formatus est ; sunt cognitiones veri & boni fidei a Domino, & inde fidei in Dominum quæ aperiunt intellectualia ejus ; & sunt affectiones veri & boni, quæ sunt amoris a Domino, & inde Amoris in Dominum, quæ aperiunt voluntaria ejus, consequenter formant cælum, ita in imagine Dominum, apud illum, nam Cælum est imago Domini ; inde est quod Cælum dicatur Maximus Homo, videatur n : 1276. 2996. 2990. 3624 ad 3649. 3741 ad 3751. 4212 ad 4228 ; & quod homo ad imaginem cæli & ad imaginem mundi formatus sit, n : 3628. 4523. 4524. 6314. 6057 ; & quod homo regeneratus ac Angelus sit Cælum & Ecclesia in minima forma, n : 1900. 3624 seq : 3634 seq : 3884. 4040. 4041. 4292. 4625. 6013. 6057. 6605. 6626. 8989. Ex his constare potest, unde id sit, quod cum homo in bono est, tunc in internis sit. Sed de aperitione Internorum & Externorum hominis, plura in sequentibus, ex Divina Domini Misericordia, dicentur.

9280. Propterea ut requiescat bos tuus & asinus tuus, quod significet tranquillum pacis bonis & veris externis simul, constat ex significatione requiescere, cum de die septimo seu sabbatho, quod sit tranquillum pacis, ut nunc supra n : 9279 ; & ex significatione bovis, quod sit bonum externum, & Asini, quod sit verum externum, de qua n : 2781. 9135. 9255 : *quod bestię significaverint affectiones & inclinationes, quales homo communes habet cum illis*, videatur n : 45. 46. 142. 143. 246. 714. 715. 776. 2179. 2180. 2781. 3218. 3519. 5198. 5913. 5937. 9090. 9135 ; *Et quod in sacrificiis adhibitæ fuerint secundum significationem*, n : 1823. 2180. 2805. 2807. 2830. 2860. 3519 : *Et quod omnia quæ in mundo, in tribus ejus regnis, repræsentativa fuerint spiritualium & cælestium Regni Domini*, n : 1632. 1881. 2758. 2987 ad 3003. 3213 ad 3227. 3483. 3624 ad 3649. 4939. 5116. 5427. 5428. 5477. 8211. *Et quod omnium Correspondentiæ sint*, n : 2987 ad 3003. 3213 ad 3226. 3337 ad 3352. 3472 ad 3485. 3624 ad 3649. 3745 ad 3750. 3883 ad 3896. 4039 ad 4055. 4218 ad 4228. 4318 ad 4331. 4403 ad 4420. 4523 ad 4533. 4622 ad 4634. 4652 ad 4660. 4791 ad 4826. 4931 ad 4952. 5050 ad 5062. 5171 ad 5189. 5377 ad 5396. 5552 ad 5573. 5711 ad 5727. 8615. Hæc in unum collata sunt, ut inde videri possit, quod non solum omnes bestię, sed etiam omnia quæ in mundo correspondeant, & secundum correspondencias repræsentent & significant spiritualia & cælestia, ac in supremo sensu Divina quæ Domini : & inde quales fuerunt Antiquæ Ecclesiæ, quæ Ecclesiæ Repræsentativæ dictæ sunt, quod nempe in singulis earum ritibus sacris repræsentata fuerint, quæ Domini & Regni Ipsius sunt, ita quæ amoris & fidei in Ipsum ; & quod tunc Cælum cum homine Ecclesiæ per talia conjunctum fuerit ; interna enim sistebantur in Cælo : Verbum Domini ob
E e e illant

illum finem etiam datum est, nam in illo omnia & singula usque ad minimam jotham correspondent & significant; inde per solum Verbum est nexus cœli cum homine. Quod ita sit, nemo hodie novit; quapropter homo naturalis, cum legit Verbum, & quærit ubinam Divinum inibi later, & cum non invenit illud in litera ob stylum vulgarem, incipit primum vilipendere illud, & dein negare quod ab Ipso Divino dictatum sit, & per Cœlum ad hominem demissum; nescit enim quod Verbum sit Divinum ex sensu spirituali, qui non apparet in litera, sed usque literæ inest, & quod ille sensus sistatur in cœlo, cum homo sancte legit illud, & quod in illo sensu agatur de Domino & de Ipsius Regno: hæc Divina sunt ex quibus Verbum est Divinum, & per quæ sanctitas influit per cœlum ex Domino usque in sensum literalem, inque ipsam literam: Sed quamdiu homo non scit quid spirituale, nec scire potest quid sensus spiritualis, ita nec quid correspondentia; & quamdiu homo amat mundum præ Cœlo, & se præ Domino, non vult illa scire nec capere; cum tamen inde omnis intelligentia antiqua fuit, & quoque inde sapientia angelica est: arcana mystica, quæ plures divinatores in Verbo vane indagare fatigerunt, inibi solum latent.

9281. Et respiret filius ancillæ tuæ & peregrinus, quod significet statum vitæ illorum qui in veris & bonis extra Ecclesiam, constat ex significatione filii ancillæ, quod sint qui in affectione veri externi, per filium enim significatur verum, n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 2813. 3373. 3704. 4257. & per ancillam affectio externa, n: 1895. 2567. 3835. 3849. 7780. 8993; & ex significatione peregrini, quod sint qui instrui volunt in veris & bonis Ecclesiæ, de qua n: 1463. 8007. 8013. 9196; quod per filium ancillæ & peregrinum hic significantur illi qui extra Ecclesiam, est quia in illis quæ in hoc Versu præcedunt, de iis qui intra Ecclesiam actum est, ideo illi qui extra Ecclesiam sunt, intelliguntur per filios ancillæ, & qui non nati intra Ecclesiam per peregrinos, quoniam illi ex inferiore toro sunt, & hi ex alia prosapia; & ex significatione respirare, quod sit status vitæ quoad vera & bona fidei; quod respirare illum vitæ statum significet, est quia Pulmones, quorum est respirare, correspondent vitæ fidei ex charitate, quæ est vita spiritualis, n: 97. 1119. 3351. 3635. 3883 ad 3896. 9229. Est homini Respiratio externa & Respiratio interna; externa est e mundo, at interna est e cœlo: cum moritur homo tunc Respiratio externa cessat, at respiratio interna, quæ est tacita & imperceptibilis, ei cum vivit in mundo perstat; hæc Respiratio est prorsus secundum affectionem veri, ita secundum vitam fidei ejus: qui autem in nulla fide sunt, ut sunt qui in inferno, trahunt respirationem non ab interiori, sed ab exteriori, ita vice contraria, quapropter etiam illi, cum appropinquant ad societatem angelicam, ubi est Respiratio ab interiori, incipiunt suffocari, & fieri sicut mortis simulachra, n: 3893; idcirco se dejiciunt præcipientes in infernum suum, ubi iterum recipiunt respirationem suam priorem cœli Respirationi contrariam. Quia Respiratio correspondet vitæ fidei, ideo quoque vita fidei significatur per animam, n: 9050, ex animatione, quæ est respiratio; & ideo quoque vocatur spiritus, prout trahere spiritum & emit-
tere

tere spiritum, & inde quoque Spiritus in Lingua originali dicti sunt a vento, & in Verbo comparantur vento, ut apud Johannem “*Ventus ubi vult spirat, & vocem ejus audis, atqui non scis unde venit, aut quo abit; sic est omnis qui generatus est ex spiritu*” III: 8: inde quoque patet, quid significat, quod Dominus post resurrectionem loquens cum discipulis, *inspiraverit, & dixerit illis, accipite spiritum sanctum*” XX: 22.

9282. Et omne quod dixi ad vos custodietis, quod significet quod præcepta, judicia & statuta facienda sint, constat ex significatione omne quod Jehovah dixit ad eos, quod sint omnia quæ vitæ, quæ cultus & quæ status civilis, quæ vitæ vocabantur præcepta, quæ cultus statuta, & quæ status civilis judicia, n: 8972; & ex significatione custodire seu observare, quod sit facere, nam per facere observantur. Quia illa quæ vitæ, quæ cultus & quæ status civilis, non sunt aliquid apud hominem, quamdiu in solo ejus intellectu sunt, sed tunc apud illum sunt, quando in voluntate, ideo in Verbo dicitur ubivis quod facienda, nam facere est voluntatis, sed scire, intelligere, agnoscere & credere sunt intellectus, at hæc non *Sunt* apud hominem priusquam fiunt voluntatis, nec *Existunt* apud illum priusquam fiunt intellectus ex voluntate, nam *Esse* hominis est velle, & *Existere* est inde agnoscere & credere; quæ non ita *Sunt* & *Existunt* apud hominem, non ei appropriata sunt, stant foris nondum in domum recepta; ita nec faciunt aliquid ad vitam æternam hominis, nam talia, si non facta sunt vitæ, dissipantur in altera vita, remanentibus solum quæ cordis sunt, hoc est, quæ voluntatis & inde intellectus: quia ita est, in Verbo ubivis dicitur, quod præcepta & statuta facienda sint, ut apud Moschen “*Judicia mea facietis, & statuta mea custodietis ad eundem in illis; quare custodietis statuta mea & judicia mea, quæ si fecerit homo, vivet per ea*” Levit: XVIII: 3. 4. tum Matth: V: 20. Cap: VII: 24. 25. 26. 27. Cap: XVI: 27, Joh: III: 21, & per pluries alibi.

9283. Et nomen deorum aliorum non memorabitis, quod significet quod non cogitandum ex doctrina falsi, constat ex significatione nominis, quod sit omne fidei & omne cultus in complexu, de qua n: 2724. 3237. 6887. 8274. 8882, hic omne doctrinæ falsi, quoniam per deos alios significantur falsa, n: 4544. 7873. 8867; & ex significatione memorare, quod sit cogitare; quod memorare sit cogitare, est quia memorare est oris, & per illa, quæ oris sunt, significantur ea quæ cogitationis; causa est, quia loquela hominis ex cogitatione fluit; est enim homini cogitatio loquens, & cogitatio non loquens; cogitatio loquens est cum qua loquela unum facit, cogitatio autem non loquens est cum qua cogitatio loquens & inde loquela unum facit apud sinceros & justos, sed non unum apud insinceros & injustos; nam cogitatio non loquens est superius seu interius intellectuale hominis procedens ex ipsa voluntate ejus; cogitatio vero loquens est inferius seu exterius intellectuale formatum a superiori seu interiori ad sistenda, vel ad simulanda coram mundo illa quæ justis & æqui ac quæ boni & veri sunt. Inde patet, qualis est homo sincerus & justus, & qualis homo insincerus & injustus; quod nempe apud hominem sincerum & justum Internus homo formatus sit ad imaginem Cœli,

& externus ad imaginem mundi subordinati cœlo, n: 9279; & apud hominem insincerus & injustus, quod internus homo formatus sit ad imaginem inferni, & externus ad imaginem cœli subordinati inferno; nam per externum simulat illa quæ cœli sunt, & rationalia quæ e cœlo, applicat ad favendum concupiscentiis, & quoque ad fallendum: ex his constat, quod inversi status vitæ sint apud justos & injustos.

9284. Non audietur super ore tuo, quod significet quod non obediendum ulla affirmatione, constat ex significatione audire, quod sit obedire, de qua n: 2542. 3869. 4652 ad 4660. 5017. 7216. 8361; & ex significatione non super ore esse, cum de doctrina falsi, quæ significatur per nomen deorum aliorum, quod sit non affirmare. Quod nomen deorum aliorum non memorandum esset, nec audiendum super ore, erat ob causam, ut repræsentarentur cœlestia ac Divina Domini per omnia statuta, judicia & præcepta, quæ mandata sunt; repræsentabantur etiam quamdiu Jehovam nominabant & colebant, tunc enim aderat Divinum Domini & cum Illo cœlum; at cum nominabant & colebant alios deos, tunc repræsentabantur infernalitatem, nam spiritus ab infernis aderant, qui pro diis coli volebant; id enim illi qui in infernis sunt, continuo ambiunt, quoniam amores sui & mundi ibi regnant, videatur n: 3881 fin.

9285. Vers: 14. 15. 16. 17. 18. 19. *Tribus vicibus feriaberis Mibi in anno. Festum azymorum custodies; septem diebus comedes azyma, quemadmodum præcepi tibi, ad statum tempus mensis Abib, quia in eo exivisti ex Ægypto; & non videbuntur facies meæ vacue. Et Festum messis primitiarum operum tuorum, quæ seminaveras in agro: & festum collectionis in exitu anni, in colligendo te opera tua ex agro. Tribus vicibus in anno videbitur omnis masculus tuus ad facies Domini Jehovæ. Non sacrificabis super fermentato sanguinem sacrificii mei; & non pernoctabit adeps festi mei usque ad mane. Primum primitiarum bumi tuæ introduces domum Jehovæ Dei tui: non coques hædum in lacte matris suæ. Tribus vicibus feriaberis Mihi in anno, significat cultum Domini & gratiarum actionem permanentem ob liberationem a damnatione: festum azymorum custodies, significat purificationem a falsis: septem diebus, significat statum sanctum tunc: comedes azyma, significat appropriationem boni purificati a falsis: quemadmodum præcepi tibi, significat secundum leges ordinis: ad statum tempus mensis Abib, significat a principio status novi: quia in eo exivisti ex Ægypto, significat liberationem ab infestatione a falsis: & non videbuntur facies meæ vacue, significat receptionem veri ex Misericordia; & gratiarum actionem: & festum messis primitiarum operum tuorum, quæ seminaveris in agro, significat cultum Domini & gratiarum actionem propter implantationem veri in bono: & festum collectionis in exitu anni, in colligendo te opera tua ex agro, significat cultum ex grato animo, ob implantationem boni inde, ita ob regenerationem ac plenariam liberationem a damnatione: tribus vicibus in anno videbitur omnis masculus tuus ad facies Domini Jehovæ, significat continuam apparentiam & præsentiam Domini sic etiam in veris quæ fidei: non sacrificabis super fermentato sanguinem sacrificii mei. significat*

significat quod cultus Domini ex veris Ecclesiæ non commiscendus sit cum falsis ex malo : & non pernoctabit adeps festi mei usque ad mane, significat bonum cultus non ex proprio sed a Domino semper novum : primum primitiarum humi tuæ introduces in Domum Jehovæ Dei tui, significat quod omnia vera boni & bona veri sancta sint quia a solo Domino : non coques hædum in lacte matris suæ, significat quod bonum innocentiae posterioris status non conjungendum sit cum vero innocentiae prioris status.

9286. Tribus vicibus feriaberis Mihi in Anno, quod significet cultum Domini & gratiarum actionem permanentem ob liberationem a damnatione, constat ex significatione feriari seu festum agere, quod sit cultus Domini ex læto animo ob liberationem a damnatione, de qua n : 7093 ; & ex significatione tribus vicibus in anno, quod sit status plenus usque ad finem ; tria enim significant plenum a principio ad finem, n : 2788. 4495. 7715. 9198 ; & annus integram periodum, n : 2906. 7839. 8070, hic itaque plenariam & integram liberationem ; nam per festum azimorum significatur purificatio a falsis ; per festum messis implantatio veri in bono ; & per festum collectionis implantatio boni inde ita plenaria liberatio a damnatione ; nam cum homo purificatus est a falsis, & dein introductus per vera in bonum, & tandem cum in bono est, tunc est in cœlo apud Dominum, proinde tunc est plene liberatus. Gradus successivi liberationis a damnatione se habent sicut gradus successivi regenerationis, nam Regeneratio est liberatio ab inferno ; ac introductio in cœlum a Domino ; homo enim qui regeneratur, primum purificatur a falsis, dein apud illum vera fidei implantantur in bono charitatis, & demum implantatur ipsum hoc bonum, quo facto homo regeneratus est, & tunc in cœlo apud Dominum ; quapropter per tria festa in anno etiam significabatur cultus Domini & gratiarum actio ob regenerationem. Quia ob recordationem illorum perennem illa festa instituta sunt, ideo dicitur cultus & gratiarum actio *permanens*, nam quæ præcipua cultus sunt, continuo permansura sunt ; quæ continuo permanent, sunt quæ non solum memoriæ, sed etiam ipsi vitæ inscripta sunt ; & tunc dicuntur universaliter apud hominem regnare, videatur n : 5949. 6159. 6571. 8853 ad 8858. 8865.

9287. Festum azimorum custodies, quod significet cultum & gratiarum actionem ob purificationem a falsis, quod sit cultus Domini & gratiarum actio ob liberationem a damnatione, de qua nunc supra n : 9286 ; & ex significatione azymorum, quod sit purificatio a falsis, nam per fermentum significatur falsum, & sic per infermentatum seu azymum, bonum purificatum a falsis, n : 2342. 8058. De hoc festo, quod est etiam Pascha vocatum est, videatur infra n : 9292. 9294.

9288. Septem diebus, quod significet statum sanctum, constat ex significatione septem, quod sint sanctum, de qua n : 395. 433. 716. 881. 5265. 5268 ; & a significatione dierum, quod sint status, de qua n : 23. 487. 488. 493. 2788. 3462. 3785. 4850. 5672. 5962. 7680. 8426. 9213.

9289. Comedes azyma, quod significet appropriationem boni purificati a falsis, constat ex significatione comedere, quod sit appropriatio, de qua n :

3168. 3596. 4745 ; & ex significatione azymi, quod sit bonum purificatum a falsis, de qua mox supra n : 9287.

9290. Quemadmodum præcepi tibi, quod significet secundum leges ordinis, constat ex significatione præcipere, cum a Domino, quod sit Divinum Verum procedens ab Ipso, nam hoc continet & docet præcepta vitæ & cultus Divinum illud Verum est ipse Ordo in coelis, & vera sunt leges illius ordinis, n : 1728. 1919. 2258. 3247. 5703. 7995. 8700. 8988 ; inde patet, quod per quemadmodum præcepi tibi, significetur secundum leges ordinis.

9291. Ad statum tempus mensis Abib, quod significet a principio status novi, constat ex significatione mensis Abib, quod sit principium status novi, de qua n : 8053.

9292. Quia in eo exivisti ex Ægypto, quod significet liberationem ab infestatione a falsis, constat ex illis quæ de exitu filiorum Israelis ex Ægypto, n : 7107. 7110. 1726. 7142. 7220. 7228. 7240. 7278. 7317. 8866. 9197. dicta & ostensa sunt ; in quibus locis videri potest, quod per commorationem filiorum Israelis in Ægypto, significata sit infestatio spiritualium, hoc est, illorum qui ab Ecclesia spirituali Domini fuerunt, ab infernalibus, & tutatio eorum a Domino, & quod per exitum illorum ex Ægypto significata sit liberatio inde ; quodque propter illam rem Pascha, quod est festum azymorum, institutum fuerit, de quo videatur n : 7093 f. 7867. 7995.

9293. Et non videbuntur facies meæ vacue, quod significet receptionem boni ex Misericordia & gratiarum actionem, constat ex significatione facierum Jehovæ, quod sint bonum, misericordia, pax, de qua n : 222. 223. 5585. 7599 ; & ex significatione non videre vacue seu non absque munere, quod sit testificatio ob receptionem boni & gratiarum actio, nam munera, quæ offerebantur Jehovæ significabant talia quæ ab homine ex corde offeruntur Domino & acceptantur a Domino : se habet cum muneribus, sicut cum quibusvis factis hominis ; facta hominis sunt modo gestus, & abstracte a voluntate spectata sunt solum motus varie formati & quasi articulati, non ab similes moribus machinæ, ita inanimati ; sed facta una cum voluntate spectata, non sunt tales motus, sed sunt formæ voluntatis coram oculis ostensæ, nam facta non aliud sunt quam testificationes talium quæ voluntatis sunt ; & etiam ex voluntate animam seu vitam suam habent ; quapropter de factis simile quod de Moribus dici potest, nempe quod nihil in factis vivat præter voluntatem, sicut nihil in motibus præter conatum : quod ita sit, etiam novit homo ; nam qui intelligens est, non ad facta hominis attendit, sed solum ad voluntatem, ex qua, per quam, & propter quam ; facta existunt ; imo qui sapiens est, vix facta videt, sed in factis quale & quantum voluntati : similiter se habet cum muneribus, quod in illis voluntas spectetur a Domino ; inde est, quod per munera Jehovæ, hoc est, Domino oblata significantur talia quæ sunt voluntatis, seu cordis ; voluntas hominis est quæ vocantur cor in Verbo : ex his quoque patet, quomodo intelligendum, quod quisque secundum facta sua aut opera sua, accepturus sit iudicium in altera vita, Matth : xvi : 27, quod nempe secundum illa quæ cordis & inde vitæ. Quod talia per

per munera Jehovæ oblata significantur patet ex Verbo, ut apud Davidem "*Sacrificium & munus non voluisti, holocaustum & sacrificium peccati non petiisti, facere voluntatem tuam, Deus mi, desideravi*" Psalm: xl: 7. 9. Apud Moschen "*Jehovah Deus vester, Ipse Deus deorum & Dominus dominorum, qui non acceptat facies, & non accipit munus*" Deut: x: 17: & apud Matthæum "*Si obtuleris munus tuum super altari, & apud hoc recordatus fueris, quod frater tuus habeat aliquid contra te, relinques ibi munus coram altari, & abi prius reconciliare fratri tuo, & tunc veniens offer munus tuum*" v: 13. 14; inde patet, quod munera Domino oblata fuerint testificationes talium quæ corde offeruntur, quæ sunt fidei & charitatis; reconciliari fratri est charitas erga proximum. Apud Eundem "*Venerunt sapientes ex Orientalibus, & Domino nato obtulerunt munera, aurum, thus, & myrrham*" 11: 11, per aurum, thus & myrrham, significantur omnia quæ boni amoris & fidei sunt in Dominum, aurum quæ boni amoris, thus quæ boni fidei, & myrrha quæ utriusque in externis; quod sapientes ex orientalibus obtulerint illa, erat quia in Orientalibus apud quosdam ex antiquis temporibus permanfit scientia & sapientia Veterum, quæ fuit, in illis quæ in mundo & super tellure intelligere & videre cœlestia & Divina; nam notum antiquis fuit, quod omnia corresponderent, & repræsentarent, ac inde significarent, ut patet etiam a Gentilium Antiquissimis libris & monumentis; inde erat, quod sciverunt Aurum, thus & myrrham, significavisse bona quæ offerenda Deo: sciverunt etiam ex prophetis suis, quæ fuerint Antiquæ Ecclesiæ, de quibus n: 2686, quod Dominus in mundum venturus esset, & quod tunc apparitura illis stella, de qua etiam Bileamus, qui quoque ex filiis orientis erat, prophetavit, Num: xxiv: 17, videatur n: 3762, Stella etiam significat cognitiones boni & veri interni, quæ a Domino, n: 2495. 2849. 4697. Apud Davidem "*Reges Tharschisch & insularum munus adducent, reges Sebea & Seba donum afferent, & incurvabunt se omnes reges, & omnes gentes servient Ei*" Psalm: lxxii: 10. 11, hæc de Domino dicta sunt; per munus adducere & domum afferre, significatur bonum amoris & fidei; nam Tharschisch significat doctrinalia amoris & fidei; n: 1136; Sebea & Seba cognitiones boni & veri, n: 1171. 3240; reges vera Ecclesiæ, n: 1672. 2015. 2069. 3009. 4581. 4966. 5044. 5068. 6148; & gentes bona Ecclesiæ, n: 1159. 1258. 1259. 1260. 1416. 1549. 4574. 6005. 8771; inde patet, quid intelligitur per quod incurvabunt se omnes reges, & omnes gentes servient. Apud Esaiam "*Annuntiabunt gloriam meam in gentibus, tunc adducent omnes fratres vestros ex omnibus gentibus munus Jehovæ super equis, super curru, & super rhedis cameratis, & super mulis, & super veridariis, ad montem sanctitatis meæ Hierosolymam, quemadmodum adducunt filii Israelis munus in vase mundo domum Jehovæ*" lxvi: 19. 20; qui sensum internum Verbi non scit, credere potest quod hæc de Judæis dicta sint, & quod illi sic ad Hierosolymam a gentibus adducerentur; sed sunt bona amoris & fidei in Dominum, quæ ita prophetice describuntur, & quæ per munus intelliguntur, equi, currus, rhedæ cameratæ, muli & veredarii, super quibus adducendi, sunt intellectualia, doctrinalia, & scientifica veri & boni, ut patet a significatione illorum, ut equorum n: 2760. 2761. 2762.

2762. 3217. 5321. 6125. 6401. 6534. 8029. 8146. 8148; & ex significatione curruum, n: 5321. 5945. 8146. 8148. 8215; & ex significatione mulorum, n: 2781. Apud Malacham "Sedebit confians & purgans argentum, & purificabit filios Levi, & defæcabit illos sicut aurum & sicut argentum, ut sint adferentes Jehovæ munus in justitia; tunc suave erit Jehovæ munus Jebudæ & Hierosolymæ juxta dies seculi, & juxta annos priores" III: 3. 4, quia per munus oblatum Jehovæ significatur bonum amoris & fidei, ideo dicitur, quod sint adferentes Jehovæ manus in justitia; & quod tunc suave erit Jehovæ munus; purificare filios Levi & defæcare illos sicut aurum & argentum significat purificationem boni & veri a malis & falsis, filii Levi sunt qui in fide & charitate, ita qui ab Ecclesia spirituali, n: 3875. 4497. 4502. 4503; Judah est Bonum amoris cœlestis, ita qui in illo, n: 3654. 3881.

9294. Et festum messis primitiarum operum quæ seminaveras in agro, quod significet cultum Domini & gratiarum actionem propter implantationem veri in bono, constat ex significatione festi, quod sit cultus Domini & gratiarum actio, de qua supra n: 9286. 9287; ex significatione messis, quod sit fructificatio veri, ita implantatio ejus in bono; ex significatione primitiarum seu principiorum operum, quod sint quæ sunt ultimum instructionis & primum vitæ, de qua sequitur; ex significatione seminare, quod sit instruere, de qua n: 9272; & ex significatione agri, quod sit Ecclesia quoad bonum, ita bonum Ecclesiæ, de qua n: 2971. 3500. 3766. 7502. 9139. 9141; ex quibus patet, quod per festum messis primitiarum operum quæ seminaveras in agro, significetur cultus Domini & gratiarum actio propter implantationem veri in bono. Quod hæc per hoc festum significantur, constat ex illis quæ supra n: 9286, dicta sunt, quod nempe tria festa instituta fuerint propter liberationem hominis a damnatione, ita propter Regenerationem, nam per regenerationem liberatur homo ab inferno, ac introducit in cœlum, quapropter primum Festum, quod festum azymorum dictum est, significat purificationem a falsis; hoc itaque Festum significat implantationem veri in bono; & tertium festum implantationem boni; cum enim homo regeneratur, tunc primum purificatur a falsis quæ ex malo amorum sui & mundi, quod sit per id quod instruatur de malo, de inferno, & de damnatione, tum de bono, de cœlo & de felicitate æterna; & quod sic se detineri patiatur a faciendis, volendis & cogitandis malis: quando humus sic præparata est, tunc infeminantur vera fidei, nam non prius ea recipiuntur; sed vera quæ infeminantur, implantanda sunt bono, quoniam alibi non humum habent, nec alibi radicem figere possunt; implantantur in bono, cum homo vult verum, amat illud, & facit illud; hic status regenerationis seu liberationis a damnatione significatur per hoc Festum, quod vocatur festum messis primitiarum operum; messis enim significat vera producentia bonum. Quando vera implantata sunt in bono, tunc homo non amplius per vera, sed per bonum ducitur a Domino, quod sit cum is vult bonum & facit bonum ex affectione amoris, hoc est, ex charitate; hic status regenerationis seu liberationis a damnatione significatur per Tertium Festum, quod vocatur Festum collectionis. Hæc tria Festa

Festa etiam vocata sunt Festum Pæsach, Festum septimanarum, & Festum Tabernaculorum de quibus videatur Exod: xxxiv: 18 ad 22. Levit: xxiii: 1 ad fin: Deuter: xvi: 1 ad fin: Similia, quæ per tria hæc festa, repræsentata sunt per Educationem filiorum Israelis e terra Ægypti; per Introductionem eorum in terram Canaanem; & per Habitationem ibi: simile enim per Educationem filiorum Israelis e terra Ægypti repræsentatum est, quod per Primum Festum, quod Pæsach nominatum est; quod ita sit, videri potest ex illis quæ de Pæsach n: 7093 fin: 7867. 7995, ostensa sunt; nam Eductio filiorum Israelis, propter quam id Festum institutum est, significabat liberationem illorum qui ab Ecclesia spirituali a falsis, a quibus infestati, n: 7240. 7317. 9197. Simile autem per Introductionem filiorum Israelis in terram Canaan repræsentatum est, quod per hoc secundum Festum, quod Festum primitiarum operum, ut & Festum septimanarum vocatum est, nempe implantatio veri in bono; terra enim Canaan est Ecclesia quoad bonum, ita bonum Ecclesiæ, n: 1607. 3038. 3481. 3686. 3705. 4240. 4447. 4517. 5136. 6516; & filii Israelis, abstracte a personis, sunt vera spiritualia, n: 5414. 5879. 5951. Simile etiam per Habitationem filiorum Israelis in terra Canaan repræsentatum est, quod per Tertium Festum quod Festum; collectionis fructuum terræ, & collectionis ex area & torculari, tum Festum tabernaculorum, vocatum est, nempe implantatio boni & sic vita in cælo. Ex his nunc patet, cur tria Festa instituta fuerint, quod nempe propter Educationem humani generis, quod vult recipere novam vitam a Domino, ex inferno, ac Introductionem eorum in cælum; & hoc a Domino per adventum suum in mundum.

9295. Quod secundum hoc Festum, quod vocatum est Festum messis primitiarum operum, tum primitiarum tritici, ut & Festum septimanarum, significet implantationem veri in bono, constat ex ejus institutione, de qua ita apud Moschen “Dic ad filios Israelis, quando veneritis in terram, quam Ego
“ dans vobis, & messueritis messum ejus, adseretis manipulum primulum
“ primitiarum messis vestræ ad sacerdotem, qui motitabit manipulum coram
“ Jehovah in beneplacitum vestri; a crastino sabbathi motitabit illum sacer-
“ dos; & facietis in die illo filium agni in holocaustum, tum mincham &
“ libamen: panem vero vel spicam tostam vel virentem non comedetis us-
“ que ad diem illum hunc: deinde numerabitis vobis a crastino sabbathi, a
“ die quo attulistis manipulum motitationis, septem sabbatha integra erunt,
“ usque ad crastinum sabbathi septimi numerabitis quinquaginta dies, & of-
“ feretis munus novum Jehovah, de habitationibus vestris offeretis pa-
“ nem motitationis, fermentatus coquetur, primitias, Jehovah; offeretis
“ præter panem septem agnos, unum juvenum, & duos arietes, in holo-
“ caustum, cum eorum mincha & libamine” Levit: xxiii: 10 ad 21.
Deut: xvi: 9 ad 12. Quod singula hæc significant, non nisi quam a sensu eorum interno sciri potest; in eo sensu *semina* quæ seminantur in agro sunt vera fidei quæ implantantur bono; per *messum*, maturefcentia quando bona inde, nam *triticum* & *hordeum* sunt bona & *spica* sive arista in qua illa sunt

vera ita adjuncta bonis; *manipulus* est talium series & collectio, nam vera manipulatim disposita sunt; *motitatio* est vivificatio, vera enim non prius viva sunt apud hominem quam cum in bono sunt; *sacerdos* qui manipulum motitabat, hoc est, qui bona veri vivificabat, repræsentabat Dominum, nam ab Ipso omne vitæ; quod hoc factum sit *crastino sabbathi* significabat sanctum conjunctionis boni & veri; quod prius non licuerit *panem, spicam tostam, aut spicam virentem edere*, significabat vitam boni & ejus appropriationem non prius, *panis* est bonum amoris, *spica tosta* est bonum charitatis, *spica virens* est, bonum veri, & *edere* est appropriare; quod inde *septem sabbatha numerarentur usque ad festum*, quod fiebat inde *quingagesimo die*, significabat plenariam implantationem veri in bono usque ad primum status novi; *panis fermentatus* qui tunc offerebatur, significabat bonum tunc nondum plene purificatum; *motitatio* ejus significabat vivificationem; *holocaustum ex agnis, juvenco, arietibus, cum mincha & libaminibus*, significabant cultum Domini ex illius boni quali: hæc sunt quæ significantur per hoc festum, & per illa quæ peragebantur; ex quibus patet, quod secundus status liberationis a damnatione, qui erat status implantationis veri in bono, significatus fuerit. Quia Festum hoc vocatum est Festum primitiarum messis, sciendum est, quid messis in Verbo significat: Ager, in quo messis, in lato sensu significat totum humanum genus, seu totum mundum; in minus lato sensu Ecclesiam; in strictiori sensu hominem Ecclesiæ; & in adhuc strictiore, bonum quod in homine Ecclesiæ, nam hoc recipit vera fidei, sicut ager semina: ex significatione Agri patet, quid significat Messis, quod nempe in latissimo sensu statum totius generis humani quoad receptionem boni per verum; in minus lato sensu statum Ecclesiæ quoad receptionem verorum fidei in bono; in strictiori sensu statum Ecclesiæ quoad receptionem verorum fidei in bono; in strictiori sensu statum hominis Ecclesiæ quoad illam receptionem; & in adhuc strictiori sensu statum boni quoad receptionem veri, ita implantationem veri in bono. Ex his constare potest, quid per Messem significatur in sequentibus his locis, ut apud Matthæum “Qui seminat bonum semen est Filius hominis; Ager est mundus; semen sunt filii regni; Zizania sunt filii illius mali; inimicus qui seminat illa, est diabolus; messis vero consummatio sæculi, messores autem sunt Angeli” XIII: 37. 38. 39; bonum semen sunt vera fidei a Domino, Filius hominis est Dominus quoad vera Ecclesiæ; mundus, qui est ager, est totum genus humanum; filii regni, qui sunt semen, sunt vera fidei Ecclesiæ; filii regni mali, qui sunt Zizania, sunt falsa fidei Ecclesiæ; diabolus qui inimicus & seminat ea, est infernum; consummatio sæculi, quæ messis, est ultimus status Ecclesiæ quoad receptionem verorum fidei in bono; angeli, qui messores, sunt vera a Domino; quod talia per illa Domini verba significantur, constare potest ex sensu eorum interno, de quo passim in explicationibus: ex illis quoque patet, quomodo Dominus, cum fuit in mundo, loquutus est quod nempe per significativa, ob causam ut Verbum non solum esset pro mundo, sed etiam pro cælo. In Apocalypsi “Angelus exivit e Templo clamans voce magna ei qui super nube sedebat, mitte falcem tuam & mete, quia

quia venit tibi hora *metendi*, quia *aresceta est messis terræ*: misit itaque sedens super nube *falcem suam in terram, & demessa est terra*” xiv: 15. 16, messis hic quoque pro ultimo statu Ecclesiæ quoad receptionem Verorum fidei in bono. Apud Joelem “Luxerunt sacerdotes ministri Jehovæ, *devastatus est ager*, luxit terra quia devastatum est frumentum, exaruit mustum, languet oleum, pudefacti sunt agricolæ, ejularunt vinitores super tritico & super hordeo, & *quod perierit messis agri*” i: 9. 10. 11, describitur hic vastatio Ecclesiæ quoad vera fidei & bona Charitatis per talia quæ sunt agri, vineæ & oliveti, ipsa Ecclesia est ager, & status ejus ultimus qui a Domino vocatus est Consummatio sæculi, est Messis. Apud Eundem “*Immittite falcem, quia maturuit messis*; venite, descendite, quia plenum est torcular, exundant lacus eo quod magna malitia eorum” iv: 13, etiam hic per messem significatur Consummatio sæculi seu ultimus status Ecclesiæ devastatæ. Apud Jeremiam “Exscindite seminantem e Babele, & *prehendentem falcem in tempore messis*” l: 7: apud Eundem “Filia Babelis sicut *area*, tempus ad tritandum eam, adhuc parum cum venit *tempus messis*” li: 33, tempus messis pro ultimo statu Ecclesiæ ibi. Apud Esaiam “Ejulate naves Tharschishi, quia devastata est Tyrus, ut non domus, nec intret quisquam, silent habitatores insulæ, mercator Zidonis, transiens mare, impleverunt te, & per aquas multas semen Schichoris, *Messis Nili, proventus illius*, ut esset mercatura gentium” xxiii: 1. 2. 3, sancta Ecclesiæ, quæ hic describuntur, nemo scire potest nisi ex sensu interno; quisque scit, quod sancta coeli & Ecclesiæ ubivis in Verbo sint, & quod inde Verbum sanctum sit; in sensu literæ ibi agitur de mercatura Tyri & Zidonis, quæ non sancta sunt absque sensu interiori sancto; quid autem in hoc sensu significant, patet si evolvuntur; naves Tharschishi sunt doctrinalia veri & boni; Tyrus & Zidon sunt cognitiones boni & veri, non domus ut non intret quisquam, est quod non amplius bonum cui verum implantari possit; habitatores insulæ qui silent, sunt bona remotiora; semen Schichoris est verum scientificum; messis Nili proventus illius, est inde bonum extra Ecclesiam.

9296. Et festum collectionis in exitu anni, in colligendo te opera tua ex agro, quod significet cultum ex grato animo ob implantationem boni inde, ita ob regenerationem & plenariam liberationem a Damnatione, constat ex significatione festi, quod sit cultus Domini & gratiarum actio, de qua supra n: 9286. 9287. 9294, ita cultus ex grato animo; ex significatione collectionis, cum de implantatione veri in bono dicitur, quod sit ipsa implantatio boni; ex significatione exitus anni, quod sit finis operum; & ex significatione in colligendo te opera tua ex agro, quod sit fructio & usus omnium quæ implantata sunt bono; per opera enim significantur non solum ea quæ agri sunt, sed etiam quæ vineæ & oliveti, ita quæ fructus terræ, ut patet a descriptione hujus festi apud Moschen “Festum tabernaculorum facies tibi septem diebus, *quum collegeris de area tua & de torculari tuo*; & benedicet tibi Jehovah Deus tuus *in omni proventu tuo, & in omni opere manuum tuarum*” Deut: xvi: 13. 15; & alibi “In quinto decimo die mensis septimi, *cum collegeritis fructum*

terra, feriabimini festum Jehovah septem dies” Levit: xxiii: 39. Quia per hoc Festum significatur cultus Domini ex grato animo propter implantationem boni, & sic propter plenariam liberationem a damnatione, primum hic explicabitur, quid sit implantatio boni: prius passim ostensum est, quod homini sint binæ facultates vitæ, nempe Intellectus & Voluntas, & quod Intellectus dicatus sit receptioni veri, ac Voluntas dicata receptioni boni; sunt enim binæ, ad quæ omnia in universo tam Cœlo quam Mundo, se referunt, nempe Verum & Bonum; inde etiam patet, quod binæ illæ faciant vitam hominis, & quod vitam ejus novam Verum fidei & Bonum Charitatis, & quod nisi utrumque implantatum fuerit homini, non ei vita nova sit: quomodo verum quod fidei infeminatur & implantatur homini, notum est in Ecclesia; sed nondum bene, quomodo bonum quod charitatis: homo, cum infans est, recipit tunc bonum a Domino, quod bonum est bonum innocentiae, quale est infantibus; hoc bonum facit initialementum novæ voluntatis apud hominem, & crescit succedente ætate secundum vitam innocentiae cum sodalibus, ac secundum vitam probitatis & obedientiae erga parentes & magistros, sed plus apud illos qui postea se regenerari patiuntur; hoc prævidet Dominus & secundum statum vitæ sequentis providet, nam Dominus in omni præsentī prævidet malum & providet bonum, & hoc a primo stamine vitæ usque in æternum: postea cum homo adolescit, ac incipit cogitare ex se, quantum tunc aufertur a jucundis amorum sui ac mundi, tantum novum illud voluntarium seu initialementum novæ voluntatis clauditur; & quantum non ab illis jucundis aufertur, tantum illud aperitur, & quoque perficitur. Sed quomodo id perficitur, per implantationem veri, nunc dicetur; novum illud voluntarium, quod est ex bono innocentiae, est habitaculum per quod Dominus intrat apud hominem, & excitat hominem ad velle bonum, & ex velle facere bonum; is influxus tantum operatur apud hominem, quantum is desistit a malis; inde ei facultas sciendi, appercipiendi, reflectendi, ac intelligendi vera & bona moralia & civilia secundum jucundum usus; postea influit Dominus per bonum illud in vera doctrinæ Ecclesiæ, quæ apud hominem, & ex memoria evocat talia quæ inserviunt usui vitæ, & hæc implantat bono, ac perficit illud; inde est quod bonum apud hominem prorsus sit secundum usum vitæ; si usus vitæ pro proximo est, hoc est, pro bono concivis, patriæ, Ecclesiæ, Cœli, ac pro Domino, tunc bonum illud est bonum charitatis; at si usus vitæ est solum pro se & pro mundo, tunc clauditur id initialementum novæ voluntatis, ac infra illud formatur voluntarium ex malis amorum sui & mundi, ac inde intellectuale a falsis; hoc voluntarium est clausum supra & apertum infra, hoc est, clausum ad cœlum & apertum ad mundum: ex his patet, quomodo vera implantantur bono, & formant illud; tum quoque quod homo cum in bono est, sit in cœlo apud Dominum, nam, ut supra dictum est, nova voluntas, ubi bonum charitatis, est habitaculum Domini, proinde cœlum apud hominem; & novum intellectuale inde est quasi tabernaculum per quod introitus & exitus: Talia in communi & in particulari repræsentata sunt per hoc festum, quod festum collectionis fructuum terræ, & festum ta-
berna-

bernaculorum dictum est: quod ita sit, patet ex institutione hujus festi, de qua ita apud Moschen "In quintodecimo die Mensis septimi, cum colligeritis fructum terræ, feriabimini festum Jehovah septem dies; in die primo sabbathum, & in die octavo sabbathum: & accipietis vobis in die primo fructum arboris honoris, spathas palmarum, & ramum arboris densæ, & salices torrentis, & lætemini coram Jehovah Deo vestro septem dies: omnis indigena Israelis habitabunt in tabernaculis; ut sciant generationes vestræ, quod in tabernaculis habitare fecerim filios Israelis, cum eduxero eos e terra Ægypti" Levit: xxiii: 39 ad 44: & alibi "Festum tabernaculorum facies tibi septem dies, cum collegeris de area tua & de torculari tuo; læteris in festo illo, tu, filius tuus, & filia tua, & servus tuus, & ancilla tua, & Levita, & peregrinus, & orphanus & vidua, qui in portis tuis: omnino lætus eris" Deut: xvi: 13 ad 16: quod status boni implantati per verum a Domino, ita status cœli apud hominem; per hoc festum repræsentatus sit, patet a sensu interno omnium quæ ibi memorantur; in eo enim sensu, per diem quintodecimum mensis septimi, significatur finis status prioris, & principium status novi, quod quintodecimum id sit, videatur n: 8400, & quoque septimum, n: 728. 6508. 8976. 9228; per fructum terræ, quæ tunc collectus, significatur bonum charitatis, n: 43. 55. 913. 983. 2846. 2847. 3146. 7690. 7690. 7692; simile per collectionem ex area & torculari, frumentum enim quod est aræ, est bonum veri, n: 5295. 5410; vinum quod torcularis, est verum ex bono, n: 6377, & oleum quod etiam est torcularis, est bonum ex quo verum, n: 886. 3728. 4582. 4838; per sabbathum primo die, & per sabbathum octavo die significatur conjunctio veri cum bono, & reciproce boni cum vero, quod sabbathum sit conjunctio veri & boni, n: 8495 8510. 8890. 8893. 9274; quod octavus dies etiam dictus sit sabbathum, est quia per octavum significabatur principium novi status, n: 2044. 8400 fin: per fructum arboris honoris, quem die primo acciperent, significabatur festivitas & gaudium propter bonum implantatum, quapropter sequitur, ut lætemini coram Jehovah, per spathas palmarum vera interna illius boni, n: 8368; per ramum arboris densæ seu implexæ, vera boni externa seu scientifica, n: 2831. 8133; & per salices tormentis, vera adhuc exteriora, quæ sensualium corporis; per tabernacula in quibus septem dies habitarent, significatur sanctum amoris a Domino, & reciproce in Dominum, n: 414. 1102. 2145. 2152. 3312. 3391. 4391. 4599, & quod sit sanctum unionis, n: 8666: per indigenam Israelis significantur qui in bono charitatis, ita quoque abstracte bonum illud, n: 3654. 4598. 5801. 5803. 5806. 5812. 5817. 5819. 5826. 5833. 6426. 7956: per letitiam omnium tunc, significabatur gaudium quale illis qui in bono a Domino, ita quale illis qui in cœlo, nam qui in bono charitatis est a Domino, is in cœlo est apud Dominum; hæc sunt, propter quæ illud festum.

9297. Tribus vicibus in anno videbitur omnis masculus ad facies Domini Jehovah, quod significet continuam apparentiam & præsentiam Domini sic etiam in veris fidei, constat ex significatione tribus vicibus in anno, quod sit

com-

completum & continuum, de qua n: 4495. 9198; ex significatione videri, quod sit apparentia & præsentia, de qua n: 4198. 5975. 6893; ex significatione masculi, quod sit verum fidei, de qua n: 2046. 7838; & ex significatione facierum, cum de Jehovah, hoc est, Domino, quod sit Divinum Bonum Divini Amoris, seu Misericordia, de qua n: 222. 223. 5585. 7599; & quia Divinum Bonum Divini Amoris est Ipse Jehovah seu Dominus, ideo per videri ad facies Domini Jehovah, simile significatur quod per videri a Domino; Dominus etiam est, qui videt hominem, & sistit se apud illum, datque ei ut se videat, ita homo non videt Dominum ex se, sed ex Domino apud se. Quomodo intelligitur quod continua apparentia & præsentia Domini sit etiam in veris fidei, paucis dicitur; præsentia Domini apud hominem est in bono apud illum, quia bonum facit vitam ejus, non autem verum, nisi quatenus ex bono inde est; ut supra n: 9296, dictum, quod habitaculum Domini in bono innocentiae apud hominem; cum itaque homo regeneratus est, tunc Dominus non modo præsens est in bono apud illum, sed etiam in veris quæ ex bono, nam vera tunc vitam habent ex bono, & sunt bonum in forma, per quam boni quale potest apperipi; hæc vera sunt quæ faciunt novum intellectum hominis, qui unum facit cum nova ejus voluntate; nam, ut prius dictum est, omnia se referunt ad verum & ad bonum, ac intellectus hominis dicatus est veris, at voluntas bono, ex quo vera; inde patet, quomodo intelligendum, quod tunc apparentia & præsentia Domini etiam sit in veris fidei; hæc sunt quæ significantur per quod tribus vicibus in anno videretur omnis masculus ad facies Domini Jehovah; inde dicitur, quod videbitur *masculus*, quia per masculum significatur verum fidei; & ideo dicitur ad *facies Domini Jehovah*, quia per Jehovah significatur Esse Divinum, & per Dominum Existere Divinum ex Esse; inde esse apud hominem est bonum, & existere inde est verum. Dicitur in Ecclesia, quod Fides sit a Domino, sed sciendum quod fides quæ a charitate, sit a Domino, non autem fides separata a charitate, nam hæc fides est a proprio, & vocatur fides persuasiva, de qua in Doctrina Charitatis & fidei ante Caput sequens: homo scire potest, num fides apud se sit a Domino vel a semet; qui afficitur veris solum propter eruditionis famam, ut lucretur honores & opes, & non propter usum vitæ bonum, is in fide persuasiva est, quæ a semet, & non a Domino. Sunt etiam veri fidei theoretica, & sunt practica; qui spectat theoretica propter practica, & illa videt in his, & sic ex utrisque conjunctis usum vitæ bonum, & afficitur illis & his propter hunc finem, is in fide est a Domino; causa est, quia usus vitæ, qui finis, est bonum apud illum, & secundum usum vitæ omnia formantur; vera fidei sunt per quæ formatio: quod ita sit, manifeste patet ex illis qui in altera vita; omnes quotcunque ibi sunt, rediguntur ad statum sui boni vel ad statum sui mali, ita ad usum suæ vitæ, qui fuit finis, hoc est, quod super omnia amaverant, ac quod inde ipsum jucundum vitæ eorum fuerat; ad hoc rediguntur omnes; vera vel falsa, quæ unum fecerunt cum illo usu, remanent, & quoque plura adsciscuntur, quæ se prioribus jungunt, ac complent usum, & faciunt ut usus in ipsa sua forma appareat: inde est, quod spiritus & angeli sint formæ sui

fui usus, spiritus mali formæ usus mali, hi sunt in inferno; spiritus boni seu angeli formæ usus boni, hi sunt in cœlo; inde quoque est, quod spiritus ad præsentiam illico cognoscantur quales sunt, vera fidei ex facie & ejus pulchritudine quoad formam, & ipsum bonum, quod est usus, ex igne amoris ibi qui pulchritudinem vivificat, & quoque ex sphaera undante ex illis: ex his iterum constare potest, quid sit præsentia Domini in veris fidei.

9298. Non sacrificabis super fermentato sanguinem sacrificii mei, quod significet quod cultus Domini ex veris Ecclesiæ non commiscendus sit cum falsis ex malo, constat ex significatione sacrificare & sacrificii, quod sit cultus Domini, de qua 922. 923. 2180. 2805. 2807. 2830. 3519. 6905. 8680. 8936; ex significatione fermentati, quod sit falsificatum & falsum ex malo, de qua n: 2342. 7906. 8051. 8058; & ex significatione sanguinis, quod sit verum ex bono, ita verum Ecclesiæ, de qua n: 4735. 4978. 7317. 7326. 7346. 7850. 7877. 9127; inde patet, quod per non sacrificabis super fermentato sanguinem sacrificii mei, significetur quod cultus Domini ex veris Ecclesiæ non commiscendus sit cum falsis ex malo: quid falsum ex malo, & falsum non ex malo, videatur n: 1679. 2408. 4729. 6359. 7272. 8298. 9258. Quod vera ex bono, quæ sunt vera Ecclesiæ, non commiscenda sint cum falsis ex malo, est quia prorsus non concordant, sunt enim contraria, unde conflictus, ex quo vel peribit bonum, vel dissipabitur malum, est enim bonum ex cœlo, hoc est, per cœlum a Domino, & est malum ex inferno: dantur quidem vera apud malos, & quoque falsa apud bonos, sed vera apud malos non commiscuntur cum falsis ex malo apud eos, quamdiu solum in memoria sunt, & serviunt pro mediis ad malum, tamdiu enim absque vita sunt; sed si vera falsifi- antur ad favendum malo, quod etiam fit per sinistram interpretationem, tunc commiscuntur, unde prophanatio veri; quæ qualis sit, videatur n: 1008. 1010. 1059. 1327. 1328. 2051. 2426. 3398. 3399. 3402. 3489. 4601. 6348. 6959. 6960. 6963. 6971. 8394. 8943. 9188. Quod prohibitum fuerit sacrificare super fermentato, patet ab hac lege de mincha, quæ simul cum sacrificio super altari adolebatur, de qua ita apud Moschen "*Omnis mincha, quam adferetis Jehovæ, non conficietur fermentata, & ullum fermentum & ullum mel non, de quo adoleatis ignitum Jehovæ*" Levit: 11: 11: Ex his constat, quod prophanatio veri significetur per hanc legem; ideo quoque dicitur sanguis sacrificii, non sacrificium, quia sanguis est verum ex bono.

9299. Et non pernoctabit adeps festi mei usque ad mane, quod significet bonum cultus non ex proprio, sed a Domino semper novum, constat a significatione pernoctare, quod sit id quod ex proprio, nam per noctem in Verbo significatur malum & falsum, n: 221. 709. 6000. 7776. 7851. 7870. 7947; ita quoque proprium, quia proprium hominis non est nisi quam malum & falsum, n: 210. 215. 694. 874. 875. 876. 987. 1023. 1044. 4318. 5660. 5786. 8480; ex significatione adipis seu pinguedinis, quod sit bonum amoris, de qua n: 353. 5943, hic bonum amoris in cultu, quia dicitur adeps festi, festum enim est cultus, n: 9286. 9287. 9294; & ex significatione mane, quod

quod sit Dominus & Ipſius adventus, ut conſtare poteſt ex illis quæ de mane, n: 2405. 2780. 5692. 8426. 8427. 8812, oſtenſa ſunt; inde hic per mane, ubi agitur de bono cultus non ex proprio, ſignificatur id a Domino ſemper novum.

9300. Primum primitiarum humi tuæ introduces in domum Dei tui, quod ſignificet quod omnia vera boni & bona veri ſancta ſint, quia a ſolo Domino, conſtat ex ſignificatione primitiarum humi, quod ſit quod bona & vera Eccleſiæ addicanda ſint ſoli Domino, quod primitiæ illa ſint, videatur n: 9223, & quod humus ſit Eccleſia. n: 566. 1068; primum primitiarum dicitur, quia hoc primarium erit; bona enim & vera ſuam vitam a Domino habent, & tunc vitam a Domino habent, cum Ipſi addicantur; & ex ſignificatione adducere in domum Dei, quod ſit ad Dominum, ut ſancta ſint; quod domus Dei ſit Dominus, videatur n: 3720, & quod omne ſanctum ſit a Domino n: 9229; ex quibus patet, quod per primum primitiarum humi tuæ introduces in domum Dei, ſignificetur quod omnia vera boni & bona veri ſancta ſint quia a ſolo Domino. Vera boni & bona veri dicuntur, quia apud hominem qui regeneratur, & magis apud illum cum regeneratus eſt, vera ſunt boni & bona ſunt veri, vera enim faciunt vitam intellectus, & bonum vitam voluntatis; & apud hominem regeneratum intellectus & voluntas unam mentem faciunt, & communicant reciproce, vera quæ intellectus cum bono quod voluntatis, & bonum quod voluntatis cum veris quæ intellectus; influunt viciffim, vix aliter ac ſanguis e corde in pulmones, & inde rurfus in cor, & dein e corde ſiniſtro in arterias & ab his per venas iterum in cor; talis idea poteſt haberi de reciprocatione boni & veri apud hominem ab intellectu ejus in voluntatem, & a voluntate ejus in intellectum, quod ex pulmonibus & corde idea imprimis de reciprocatione veri fidei & boni charitatis in intellectu & voluntate capi poſſit, eſt quia pulmones correfpondent veris quæ fidei & Cor bono quod amoris, n: 3635. 3883 ad 3896; inde quoque eſt, quod per cor in Verbo ſignificetur vita voluntatis, & per animam vita fidei, n: 9050: quod ex illis idea de veris quæ intellectus & de bono quod voluntatis formari poſſit, eſt quia omnia quæ fidei & quæ amoris ſunt, ſecum ferant ideam ex talibus quæ homo ſcit, nam homo abſque idea ex ſcibilibus & ſenſibilibus apud ſe non cogitare poteſt; & homo tunc cogitat juſte, etiam de illis quæ fidei & amoris ſunt, quum ex correfpondentiis, nam correfpondentiæ ſunt veritates naturales, in quibus ſicut in ſpeculis repræſentantur veritates ſpirituales; quapropter quantum extra illas capiuntur ideæ cogitationis de ſpiritalibus, tantum vel ex fallaciis ſenſuum vel ex incongruis capiuntur, ideæ: quales ideæ homini ſunt de illis quæ fidei & amoris, patet manifeſte in altera vita, nam ibi ideæ percipiuntur clare. Quod dicatur quod vera fidei ſe referant ad intellectum hominis, & bonum charitatis ad voluntatem ejus, apparere poteſt ſicut non congruum illis, qui dicunt & ſe confirmant in eo, quod ea quæ fidei ſunt ſimpliciter credenda ſint, quia naturalis homo & ejus intellectuale non capit quicquam de talibus, & quia fides non ab homine eſt, ſed a Domino; verum iidem uſque agnoſcunt & credunt, quod

quod homo illustretur in veris, & accendatur bono, quum legit Verbum, & cum illustratur quod tunc percipiat quid verum & non verum, etiam illos, qui præ aliis detexerunt veritates ex Verbo, vocant illustratos; inde patet, quod, qui illustrantur, videant & percipiant intus in se num verum sit vel non verum: quod tunc intus illustratur, est eorum intellectuale, & quod tunc intus accenditur, est eorum voluntarium; sed si verum genuinum fidei est in quo illustrantur, & bonum genuinum charitatis in quo accenduntur, tunc est intellectuale interni hominis quod illustratur, & voluntarium interni hominis quod accenditur; aliter si non verum genuinum fidei est, & non bonum genuinum charitatis; qui in his sunt, etiam qui in falsis & malis, quidem confirmare vera Ecclesiæ possunt, sed non ex interiori videre & percipere num vera sint; inde est, quod plerique permaneant in Doctrinalibus, Ecclesiæ suæ, in qua nati sunt, & modo confirmant illa, qui etiam confirmavissent se in maxime hæreticis, sicut in Socianismo & in Judaismo, si ex talibus parentibus nati fuissent: ex his patet, quod intellectuale illustretur apud illos qui in affectione veri ex bono sunt, non autem apud illos qui in affectione veri ex malo: apud illos qui in affectione veri ex bono sunt, illustratur intellectuale interni hominis, & accenditur voluntarium interni hominis; at apud illos qui in affectione veri ex malo sunt, non illustratur intellectuale, interni hominis, nec accenditur voluntarium interni hominis, causa est, quia hi naturales homines sunt; inde est, quod defendant quod naturalis homo non capere possit ea quæ fidei sunt. Quod intellectus sit qui illustratur veris fidei, & voluntas quæ accenditur bono charitatis, apud illos qui in affectione veri ex bono sunt, & inde interiores ac spirituales homines sunt, patet manifeste ab iisdem in altera vita, illi ibi in intellectu sunt omnium quæ fidei sunt, & in voluntate omnium quæ charitatis, quod etiam clare percipiunt, inde illis intelligentia & sapientia quæ ineffabilis, sunt enim post exuitiorem corporis in interiori intellectu qui illustrabatur in mundo, & in interiore voluntate quæ accendebatur in mundo; sed quomodo tunc illustrabantur & accendebantur, non percipere potuerunt, quia tunc cogitabant in corpore & ex talibus quæ mundi sunt: ex his nunc constat, quod vera fidei faciant vitam intellectus, & bonum charitatis faciat vitam voluntatis, ita quod intellectus adesse debeat in illis quæ fidei sunt, & voluntas in illis quæ charitatis, seu quod idem, quod illæ binæ facultates sint, in quas influit fides & charitas a Domino, & quod secundum eorum statum recipiantur, ita quod nullibi quam in illis apud hominem sit habitaculum Domini. Quomodo cum his porro se habet, idea formari potest ex illis, quæ de Interno & de Externo homine n: 6057. 9279, dicta sunt, quod nempe Internus homo formatus sit ad imaginem cœli, & Externus ad imaginem mundi, & quod illi, apud quos Internus homo non apertus est, nihil videant e cœlo, & quod ea quæ vident ex mundo de Cœlo, caligo sint, & quod ideo nullam ideam spiritualem possint habere de talibus, quæ fidei & charitatis sunt; inde quoque est, quod ne quidem capere possint quid bonum Christianum seu quid charitas est, usque adeo ut prorsus cogitent in solis veris, quæ vocant fidei,

dei, consistere vitam cœli, & quoque hanc dari posse apud quoscunque, qui fiduciam fidei habent, tametsi non vitam fidei; quantum hi cœcutiunt de vita fidei, quæ est charitas, patet evidenter ex eo, quod prorsus nihil attendant ad millia de bono vitæ, quæ Ipse Dominus docuit, & cum legunt Verbum, quod illico rejiciant ea post fidem a tergo, ac ita a semet & ab aliis abscondant; inde quoque est, quod illa quæ sunt boni, hoc est, quæ sunt charitatis & ejus operum ejiciant e doctrina Ecclesiæ in doctrinam inferiorem, quam Theologiam moralem vocant, quam naturalem faciunt non spirituales; cum tamen post mortem vita charitatis manet, & modo tantum fidei, quantum concordat cum ea vita, hoc est, tantum cogitationis de Veris fidei, quantum voluntatis boni est secundum illa. Quod qui in fide sunt ex bono, possint se confirmare ex scientificis quibuscunque, & per illa corroborare fidem, videatur n: 2454. 2568. 2588. 4156. 4293. 4760. 5201. 6047. 8629.

9301. Non coques hædum in lacte matris suæ, quod significet quod bonum innocentia posterioris status non jungendum sit cum vero innocentia prioris status, constat ex significatione coquere, quod sit conjungere, de qua n: 8496; ex significatione hædi, quod sit bonum innocentia, de qua n: 3519. 4871; & ex significatione lactis, quod sit verum innocentia, de qua n: 2184. 3183; inde lac matris est verum innocentia primæ; ex his patet, quod per non coques hædum in lacte matris suæ, significetur quod bonum innocentia posterioris status non jungendum sit cum vero innocentia prioris status; hoc arcanum cœleste est, ex quo illa lex fluit; omnes enim leges & omnia judicia & statuta, quæ filiis Israelis data sunt, arcana cœli continent, quibus etiam correspondent. Sed quomodo intelligendum sit hoc arcanum, quod nempe bonum innocentia posterioris status non jungendum sit vero innocentia prioris status, paucis dicetur; innocentia prioris status est innocentia quæ est infantum & puerorum, & innocentia posterioris status est innocentia quæ est adultorum & senum qui in bono amoris in Dominum sunt; innocentia infantum & puerorum est externa, & habitat in densa ignorantia, at innocentia senum est interna, & habitat in sapientia, de differentia utriusque videatur n: 2305. 2306. 3183. 3495. 4797. Innocentia, quæ habitat in sapientia, est scire, agnoscere & credere, quod nihil intelligere, & nihil velle possit a semet, & inde quod nihil velit intelligere & velle a semet, sed solum a Domino; tum quicquid putat se intelligere a semet sit falsum; & quicquid putat se velle a semet sit malum; hic status vitæ est status innocentia posterioris status, in quo sunt omnes qui in tertio cœlo, quod Cœlum innocentia vocatur; inde est, quod illi sint in sapientia, quia quod intelligunt & quod volunt, est a Domino: sed Innocentia quæ habitat in ignorantia, qualis apud infantes & pueros, est credere quod omnia quæ sciunt & cogitant, & quoque quæ volunt, sint in se, & quod omnia quæ inde loquuntur & faciunt, sint a se; quod hæc fallaciæ sint non capiunt; vera quæ illius innocentia sunt, fundantur quoad maximam partem, super fallaciis sensuum externorum,

ternorum, quæ tamen discutiendæ sunt, sicut provehitur homo ad sapientiam : ex his paucis constare potest, quod bonum innocentiae posterioris status non conjungendum sit cum vero innocentiae prioris status.

9302. Vers: 20 ad 30. *Ecce Ego mitto Angelum ante te, ad custodiendum te in via, & ad perducendum te ad locum, quem præparavi. Custodi a facie Ejus, & audi vocem Ejus, ne exacerbés Eum, quia non feret prævaricationem vestram, quia Nomen meum in medio Ejus. Quia si audiendo audiveris vocem Ejus, & feceris omne quod loquor, inimicum agam in inimicos tuos, & hostem agam in hostes tuos. Cum iverit Angelus meus ante te, & perduxerit te ad Emorrhæum, & Chittæum, & Perisæum, & Cananæum, Chivæum & Jebusæum, & excidero illum. Non incurvabis te diis illorum, & non servies illis, & non facies secundum opera illorum, quia destruendo destrues illos, & confringendo confringes statuas illorum. Et servietis Jehovæ Deo vestro, & benedicet pani tuo & aquis tuis, & removebo morbum e medio tui. Non erit abortiens & sterilis in terra tua, numerum dierum tuorum implebo. Terrorem meum mittam ante te, & turbabo omnem populum, ad quos veneris, & dabo omnes inimicos tuos ad te cervicem. Et mittam crabronem ante te, & expellet Chivæum, Cananæum & Chittæum ab ante te. Non expellam illum ab ante te in anno uno, ne forte sit terra desolata, & multiplicetur super te fera agri. Parum, parum expellam illum ab ante te, usque dum fructificeris & hæredites terram. Ecce Ego mitto Angelum ante te, significat Dominum quoad Divinum Humanum : ad custodiendum te in via, significat Ipsius Providentiam & custodiam a falsis mali : ad perducendum te ad locum quem præparavi, significat introductionem ab Ipso in cœlum secundum bonum vitæ & fidei : custodi a facie Ejus, significat timorem sanctum : & audi vocem Ejus, significat obedientiam præceptorum quæ ab Ipso : ne exacerbés Eum, significat aversionem ab Ipso per falsa ex malo : quia non feret prævaricationem vestram, significat quia illa repugnant veris ex bono : quia Nomen meum in medio Ejus, significat quod ex Ipso omne bonum amoris & verum fidei : quia si audiendo audiveris vocem Ejus, significat instructionem de præceptis fidei, & receptionem : & feceris omne quod loquor significat obsequium ex fide & amore : inimicum agam in inimicos tuos, significat quod Dominus avertet omnia falsa ex malo : & hostem agam in hostes tuos, significat quod avertet omnia mala ex quibus falsa, cum iverit Angelus meus ante te, significat vitam secundum præcepta Domini : & perduxerit te ad Emorrhæum, & Chittæum, & Perisæum, & Cananæum, Chivæum & Jebusæum, & excidero illum, significat cum Dominus tutatus sit contra mala & falsa infestantia Ecclesiam, & hæc antoverit : non incurvabis te diis illorum, significat quod falsa mali non colenda : & non servies illis, significat quod nec obedienda : & non facies secundum opera illorum, significat quod mala vitæ non sectanda : quia destruendo destrues illos, significat quod mala prorsus amovenda : & confringendo confringes statuas illorum, significat quod similiter falsa cultus : & servietis Jehovæ Deo vestro, significat cultum solius Domini : & benedicet pani tuo & aquis tuis, significat incrementum boni amoris & veri fidei : & removebo morbum e medio tui,*

significat tutelam a falsificationibus veri & ab adulterationibus boni : non erit abortiens & sterilis in terra tua, significat quod bona & vera suo ordine in continua progressionem procedent : numerum dierum tuorum implebo, significat usque ad statum plenum : terrorem meum mittam ante te, significat terrorem illorum qui in malis falsi pro veris boni : & turbabo omnem populum, significat consternationem omnium falsorum : ad quos veneris, significat ex præsencia Domini : & dabo omnes inimicos tuos ad te cervicem, significat falsorum fugam & damnationem : & mittam crabronem ante te, significat formidinem illorum qui in falsis ex malo : & expellet Chivæum, Cananæum & Chittæum ab ante te, significat fugam falsorum ex malis : non expellam illum ab ante te in anno uno, significat non fugam seu remotionem eorum festinam, ne forte sit terra desolata, significat deficientiam tunc & parum vitæ spiritualis : & multiplicetur super te fera agri, significat affluxum falsorum ex jucundis amorum sui & mundi : parum, parum expellam illum ab ante te, significat remotionem per gradus secundum ordinem : usque dum fructificeris, significat secundum incrementum boni : & hæredites terram, significat dum in bono, ita regeneratus.

9303. Ecce Ego mitto Angelum ante te, quod significet Dominum quoad Divinum Humanum, constat ex significatione mittere, cum de Domino, quod sit procedere, de qua n: 6831, hic facere ut procedat ; & ex significatione Angeli, quod sit qui procedit, nam Angelus in Lingua Originali significat Missum, inde est ejus vocis derivatio, & per Missum significatur procedens, ut constare potest ex locis e Verbo n: 6381, citatis ; inde pater, quod per Angelum Jehovæ intelligatur Dominus quoad Divinum Humanum, nam Hoc a Jehovah ut Patre procedit ; Jehovah ut Pater est Divinum Bonum Divini Amoris, quod est ipsum Esse, n: 3704, & procedens a Patre est Divinum Verum ex Divino illo Bono, ita Existere Divinum ex Esse Divino, hoc significatur hic per Angelum ; similiter apud Esaiam "*Angelus facierum Ipsius* liberabit illos ob amorem suum, & indulgentiam suam, *Hic redemit illos*, & assumit illos, & portavit illos omnibus diebus æternitatis" LXIII : 9 : & apud Malachiam "Ecce subito veniet ad Templum suum Dominus, quem vos quæritis, & *Angelus fæderis* quem vos desideratis" III : 1. 2 ; ad Templum Domini est ad Humanum suum, quod id Templum Ipsius sit, docet Ipse Dominus, apud Matthæum Cap: XXIV : 61, & apud Johannem Cap: II : 19. 21. 22. In Ecclesia dicitur, quod ex Tribus, qui nominantur Pater, Filius, & Spiritus Sanctus, unum Divinum, quod etiam Unus Deus vocatur, existit ; & quod a Patre procedat Filius, & a Patre per Filium procedat Spiritus Sanctus ; sed quid sit Procedere seu Exire adhuc ignoratur ; Angelorum ideæ de eo prorsus differunt ab ideis hominum Ecclesiæ qui de ea re cogitaverunt ; causa est, quia ideæ hominum Ecclesiæ fundantur super Tribus, sed Angelorum super Uno : quod ideæ hominum Ecclesiæ fundentur super Tribus, est quia illi Divinum in tres personas distinguunt, & cuique specialia & particularia munia attribuunt ; inde est, quod quidem dicere possint, quod Deus unus sit, sed nusquam cogitare aliter quam quod
Tres

Tres sint, qui per unionem, quam mysticam vocant, unum sunt; sed sic quidem cogitare possunt, quod Unum Divinum sit, non autem quod unus Deus sit; in cogitatione enim est Pater Deus, Filius Deus, & Spiritus Sanctus Deus; Unum Divinum est unum per consensum & sic unanimum, sed unus Deus est prorsus Unus. Qualis idea, seu qualis Cogitatio est homini Ecclesiæ de Uno Deo, apparet manifeste in altera vita, unusquisque enim cogitationis suæ ideas secum fert; idea seu cogitatio eorum est, quod tres dii sint, sed quod non ausint dicere deos verum Deum; etiam pauci unum ex tribus faciunt per unionem, aliter enim cogitant de Patre, aliter de Filio, & aliter de Spiritu Sancto; inde patuit, qualem fidem Ecclesia habet de omnium essentialissimo, quod est Ipsum Divinum: & quia cogitationes quæ sunt fidei & affectiones quæ sunt amoris, conjungunt & separant omnes in altera vita, ideo illi qui extra Ecclesiam nati fuerunt, & crediderunt in unum Deum, fugiunt illos qui intra Ecclesiam, dicentes quod non credant in unum Deum, sed in tres deos; & quod qui non credunt in unum Deum sub Humana forma, in nullum Deum credant, quoniam cogitatio eorum effundit se absque determinatione in universum, & sic labitur in naturam, quam sic loco Dei agnoscunt: cum quæritur, quid intelligunt per Procedere, cum dicunt Filium procedere a Patre, & Spiritum Sanctum a Patre per Filium, respondent quod procedere sit vox unionis, & quod involvat mysterium illud; sed idea cogitationis de eo, cum explorata, non fuit alia quam solius vocis, & nullius rei. Verum Angelorum ideæ de Divino, de Trino, deque Procedere, prorsus differunt ab ideis hominum Ecclesiæ, ex causa, ut supra dictum est, quia ideæ cogitationis Angelorum fundantur super Uno, at ideæ cogitationis hominum Ecclesiæ super tribus; Angeli cogitant, & quod cogitant credunt, quod Unus Deus sit, & Ille Dominus, & quod Humanum sit ipsum Divinum in forma, & quod sanctum procedens ab Ipso sit Spiritus Sanctus; ita quod Trinum sit, sed usque Unum. Hoc ad captum sistitur per ideam de Angelis in cælo; Angelus ibi apparet in forma humana, sed usque sunt tria apud illum, quæ unum faciunt, est Internum ejus, quod non coram oculis apparet, est Externum quod apparet, & est sphaera vitæ affectionum & cogitationum ejus, quæ ab illo ad distantiam exundat, de qua videatur n: 1048. 1053. 1316. 1504 ad 1519. 1695. 2489. 4464. 5179. 6206 fin: 7454. 8063. 8630; hæc tria faciunt unum Angelum: sed Angeli sunt finiti & creati, Dominus autem Infinitus & Increatus; & quia de Infinito non ab ullo homine, ne quidem ab Angelo, aliqua idea potest haberi, quam ex finitis, ideo tale exemplum licet sistere, ut illustretur quid sit Trinum in Uno, & quod Unus Deus sit, & quod Ille sit Dominus, & non alius. Videantur porro quæ de his prius ostensa sunt in locis n: 9194 & 8199, citatis.

9304. Ad custodiendum te in via, quod significet Ipsius Providentiam & custodiam a falsis mali, constat ex significatione custodire, cum de Domino, quod sit Providentia; nam Providentia est providere & prospicere, ita ducere ad bonum & custodire a malo, quoniam a Domino providetur bonum & prævidetur malum, n: 6489, & quia providetur malum, etiam custoditur ho-

ab illo, alioquin provideri bonum nequit; & ex significatione viæ, quod sit verum, de qua n: 627. 2333. 3477. hic etiam falsum, quia dicitur custodire, qui enim ducit in vero, is quoque custodit a falso, quia falsum infestat & oppugnat verum: quod sit falsum mali, est quia hoc falsum infestat & oppugnat, non autem falsum non mali, quale apud illos qui in bono sunt, de quo falso, & quoque de falso mali, videatur n: 2243. 2408. 2863. 4736. 4822. 6359. 7272. 7437. 7574. 7577. 8051. 8137. 8149. 8298. 8311. 8318 fin: 9258. 9298.

9305. Ad perducendum te ad locum quem præparavi, quod significet introductionem ab Ipso in cœlum secundum bonum vitæ & fidei, constat ex significatione perducere ad locum, hoc est, in terram Canaanem, quod sit introducere in cœlum, per terram Canaanem enim significatur Ecclesia, & quoque cœlum, n: 1607. 3038. 3481. 3705. 3686. 4447. 5136. 6516; nam per introductionem filiorum Israelis in illam terram repræsentabatur fidelium introductio in cœlum; & ex significatione præparare, cum de cœlo, quod per terram Canaanem significatur, quod sit donare id ex Misericordia illis qui in bono vitæ & fidei sunt, nam illis dicitur cœlum præparatum, ut apud Matthæum "Tum dicit Rex illis qui a dextris, venite benedicti Patris mei, *tanquam hereditatem possideat præparatum vobis Regnum a fundatione mundi*" xxv: 34: apud Marcum "Sedere a dextris meis, & a sinistris meis, non est Meum dare, *sed quibus præparatum est*" x: 40: & apud Johannem "Abeo ad præparandum locum vobis; & si abivero & præparavero vobis locum, iterum veniam, & assumam vos ad Me Ipsum, ut ubi sum Ego, vos sitis" xiv: 2. 3: præparare enim cœlum, est præparare illos qui introducendi sunt in cœlum, nam secundum præparationem, hoc est, secundum receptionem boni, donatur cœlum; cœlum enim est in homine, & locus ei in cœlo est secundum statum vitæ & fidei in quo est, nam locus ibi correspondet statui vitæ, quapropter etiam locus apparet in altera vita secundum statum vitæ, ac in se est status, n: 2625. 2837. 3356. 3387. 4321. 4882. 5606. 7381.

9306. Custodi a facie Ejus, quod significet timorem sanctum, constat ex significatione custodire a facie, cum de Domino, qui hic per Angelum intelligitur, quod sit timere ne irascatur ob mala, seu ne exacerbetur ob prævaricationes, ut sequitur; timere illa, est timor sanctus, de quo timore videatur n: 2126. 3718. 3719. 5459. 5534. 7280. 7788. 8816. 8925. Custodire a facie Ejus dicitur, quia per faciem significantur interiora quæ sunt vitæ, ita quæ sunt cogitationis & affectionis, & imprimis quæ sunt fidei & amoris; causa est, quia facies ad imaginem interiorum hominis formata est, ob finem, ut illa quæ sunt interni hominis appareant in externo, ita quæ spiritualis mundi sunt coram visu in mundo naturali; & sic afficiat proximum; quod facies sistat illa quæ homo cogitat & amat in forma visibili aut sicut in speculo, notum est; quod tales facies sint apud sinceros, imprimis apud Angelos, videatur n: 1999. 2434. 3527. 3573. 4066. 4326. 4796. 4797. 5798. 4799. 5102. 5695. 6604. 8248. 8249. 8250: quapropter facies in Lingua originali est vox communis, quæ adhibetur ad describendum affectiones, quæ apud hominem,

in
t
f
I
A
in
"
III
Je
M
Eg
eti
ide
ma
secu
& n
vide
792
nifi
varic
sang
scind
facie
Davi
mem
93
quæ
dienti

minem, & apparent, sicut gratiam, favorem, benevolentiam, opem, beneficium, & quoque inclementiam, iram, vindictam; inde est, quod in ea Lingua cum adjunctivis, significat juxta, apud, coram, propter, ut & contra, ita quicquid in ipso, ex ipso, pro ipso, & contra ipsum, nam facies, ut dictum, est ipse homo, seu illud quod homini inest, & apparet. Ex his sciri potest, quid per faciem Jehovah, seu per faciem Angeli, qui hic est Dominus quoad Divinum Humanum, significatur, quod nempe Divinum Bonum Divini Amoris, & Divinum Verum, ex Divino illo Bono, nam hæc sunt in Jehovah seu Domino, & ex Ipso, imo sunt Ipse, videatur n: 222. 223. 5585; inde patet quid significatur per facies Jehovah in Benedictione "*Lucere faciat Jehovah facies suas ad te, & misereatur tui: elevet Jehovah facies suas ad te, & ponat tibi pacem*" Num: vi 25. 26. Apud Davidem "*Deus misereatur nostri, & benedicat nobis, lucere faciat facies suas nobis*" Psalm: LXVII: 2; pariter Psalm: LXXX: 4. 8. 20. Psalm: CXIX: 134. 135. Dan: v: 17, & alibi. Inde est quod Dominus quoad Divinum Humanum dicatur Angelus facierum Jehovah, apud Esaiam "*Misericordias Jehovah memorare faciam, retribuet eis secundum Misericordias suas, & secundum multitudinem miserationum suarum, & factus illis in Salvationem, & Angelus facierum Ipsius salvavit eos, propter amorem Ipsius, & propter clementiam Ipsius*" LXIII: 7. 8. 9; quod Dominus quoad Divinum Humanum dicatur Angelus facierum Jehovah, est quia Divinum Humanum est Ipsum Divinum in facie, hoc est, in forma, quod etiam Dominus docet apud Johannem "*Si cognovistis Me, etiam Patrem meum cognovistis, & abhinc cognovistis Illum, & vidistis Illum: dixit Philippus, monstra nobis Patrem; dixit illi Jesus, tantum tempus vobiscum sum, & non nosti Me Philippe, qui vidit Me, vidit Patrem: Ego in Patre sum & Pater in Me, credite Mihi, quod Ego in Patre & Pater in Me*" xiv: 7 ad 11. Per faciem Jehovah seu Domini etiam significatur ira, vindicta, punitio, malum, ex causa, quia simplices, ex idea communi quod omnia sint a Deo, credunt quod etiam malum, imprimis malum pænæ: quapropter secundum communem illam ideam, & quoque secundum apparentiam, tribuitur Jehovah seu Domino ira, vindicta, punitio & malum, cum tamen illa non sunt a Domino sed ab homine, de qua re videatur, n: 1861. 2447. 5798. 6073. 6992. 6997. 7533. 7632. 7877. 7926. 6832. 8197. 8227. 8228. 8282. 8483. 8632. 8875. 9128; tale significatur hic per *Custodi a facie Ejus*, ne exacerbet Eum, quia non feret pravaricationem vestram: & quoque in Levitico "*Quisquis comederit ullum sanguinem, dabo facies meas contra animam comedentem sanguinem, & excindam illam e medio populi ejus*" xvii: 10: apud Jeremiam "*Posui facies meas contra urbem in malum, & non in bonum*" xxi: 10: & apud Davidem "*Facies Jehovah contra facientes malum, ad excindendum e terra memoriam eorum*" Psalm: xxxiv: 17.

9307. Et audi vocem Ejus, quod significet obedientiam præceptorum quæ ab Ipso, nempe Domino, constat ex significatione audire, quod sit obedientia, de qua n: 2542. 3869. 4652 ad 4660. 7216. 8361; & ex significatione

catione vocis, cum de Domino, quod sint Vera Divina, de qua n: 7573. 8813, ita præcepta quæ a Domino; vera Divina & præcepta quæ a Domino sunt quæ in Verbo; inde quoque Verbum & doctrina e Verbo est Vox Jehovah, n: 219. 220. 6971.

9308. Ne exacerbes Eum, quod significet averfionem ab Ipfo per falsa ex malo, constat ex fignificatione exacerbare feu iram excitare, cum de Domino, qui hic eft Angelus, quod fit avertere per falsa ex malo, nam falsa ex malo funt averfiones a Domino, de qua n: 4997. 5746. 5841.

9309. Quia non feret prævaricationem veftram, quod fignificet quia illa repugnant veris ex bono, constat ex fignificatione prævaricationis, quod funt quæ contra vera fidei, de qua n: 9156, ita quæ repugnant veris ex bono, quæ funt vera fidei; quod vera ex bono funt vera fidei; eft quia fides eft boni, ufque adeo ut non dabilis fit nifi ubi bonum; inde per non ferre prævaricationem veftram, fignificatur non fufcinere falsa ex malo quia repugnant veris ex bono; de repugnantia illa videatur fupra n: 9298; fimile quod hic etiam intelligitur apud Davidem “Oſculamini Filium ne irafcatur, & pereatis in via, quia exardebit cito ira Ejus, beati omnes confidentes in Ipfo” Pfalm: 11: 12, Dominus hic vocatur Filius a Vero fidei, quod ab Ipfo, quod id fit Filius, videatur n: 1719. 1733. 2159. 2803. 2813. 3704.

9310. Quia Nomen meum in medio Ejus, quod fignificet quod ab Ipfo omne bonum amoris & verum fidei, constat ex fignificatione Nominis Jehovah, quod fit omne in uno complexu per quod colitur Deus, de qua n: 2724. 3006, ita omne bonum amoris & verum fidei, n: 6674; & ex fignificatione in medio Ejus, quod fit quod in Ipfo, ita quoque quod ex Ipfo, nam bonum amoris tale eft, ut quod eft in illo etiam fit in aliis ex illo, eft enim communicativum fui; proprium enim amoris eft, ut velit quod omne fuum ex fe in aliis fit; hoc quia fit ex Ipfo Divino per Divinum Humanum fuum, & ex Eo, ideo quoque Dominus quoad Divinum Humanum dicitur Nomen Jehovah, n: 6887. 8274. Qui non fcit quid Nomen in fenfu interno fignificat, credere poteft, quod in Verbo, ubi Nomen Jehovah ac Nomen Domini dicitur, folum Nomen intelligatur, cum tamen eft omne bonum amoris & omne verum fidei quod a Domino, ut apud Matthæum “Si duo ex vobis confenferint in Nomine meo fuper terra de omni re, quacunque petierint, fiet illis: ubi funt, duo aut tres congregati in Nomine meo, ibi fum in medio eorum” xviii: 19. 20; Apud Eundem “Omnis qui reliquerit domos aut fratres, aut fiores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut liberos, aut agros, propter Nomen meum, centuplum accipiet, & vitæ æternæ fortietur hæreditatem” xix: 29. Apud Johannem “Quotquot receperunt, dedit illis poteftatem ut filii Dei effent, credentibus in Nomen Ipfius” i: 12. Apud Eundem “Qui non credit jam judicatus eft, quia non credidit in Nomen Unigeniti Filii Dei” iii: 18. Apud Eundem “Hæc fcripta funt, ut credatis quod Iefus fit Chriftus Filius Dei, & ut credentes vitam habeatis in Nomine Ipfius” xx: 31; in his locis, & in perpluribus aliis per Nomen Domini fignificatur omne bonum amoris & verum

verum fidei in complexu, per quæ colitur. Apud Johannem "Si manseritis in Me, & verba mea in vobis manserint, quicquid volueritis petetis, etiam fiet vobis: *quodcumque petieritis Patrem in Nomine Meo, dabit vobis*" xv : 7. 16, petere Patrem in Nomine Meo, est petere Dominum, sicut Ipse docet apud eundem Evangelistam "*Quæcumque petieritis in Nomine meo hoc faciam ; si quid petieritis in Nomine meo, Ego faciam*" xiv : 13. 14, quod petere in Nomine Domini sit petere Dominum, est *quia nemo venire ad Patrem potest nisi per Dominum*" ibid Vers: 6, & quia Dominus quoad Divinum Humanum est Jehovah seu Pater in forma visibili, ut supra n : 9303. & 9306 ostensum est. Apud Eundem "Oves vocem Illius audiunt, & proprias oves vocat nomine tenus, & educit illas" x : 3, oves pro illis qui in bono charitatis & fidei sunt ; audire vocem pro obedire præceptis ; vocare nomine tenus & educere, pro donare coelum secundum bonum amoris & fidei, nam nomen, cum de hominibus, est quale eorum quoad amorem & fidem, n : 144. 145. 1754. 1896. 3421.

9311. Quia si audiendo audiveris vocem Ejus, quod significet instructionem de præceptis fidei, & receptionem, constat ex significatione audire, quod sit instrui & recipere, de qua sequitur ; & ex significatione vocis, quod sint præcepta fidei, ut supra n : 9307. Audire in Verbo significat non solum simpliciter audire, sed etiam recipere memoria & instrui, tum recipere intellectu & credere, ut & recipere obedientia & facere ; quod illa per audire significantur, est quia loquela quæ auditur se sistit coram visu interno seu intellectu, & sic intus recipitur, ac ibi secundum rationum efficaciam aut secundum vires persuasionis aliunde, vel retinentur, vel creduntur, vel obediuntur ; inde est, quod correspondentia auris & auditus sit cum talibus in mundo spirituali, de qua videatur n : 4652 ad 4660. 5017. 7216. 8361. 8990. Quod audire sit recipere memoria & instrui, tum recipere intellectu & credere, ut & recipere obedientia & facere, patet etiam a sequentibus his locis ; ut apud Matthæum "Per parabolas loquor, quia videntes non vident, & *audientes non audiunt*, nec intelligunt : ut compleatur in iis prophetia Esaiæ, quæ dicit, *auditu audietis*, & non intelligetis, & videntes videbitis, & non cernetis : incrastatum est cor populi hujus, & *auribus graviter audiverunt*, & oculos suos occluserunt, ne forte videant oculis, & *auribus audiant*, & corde intelligant. Vestri beati sunt oculi, quia vident, & *ures vestræ quia audiunt* : multi prophetæ & iusti desideraverunt videre quæ videtis, sed non viderunt, & *audire quæ auditis, sed non audiverunt*" xiii : 12 ad 17, hic audire dicitur in omni sensu tam pro instrui, quam pro credere, & pro obedire ; audientes non audiunt pro doceri & tamen non credere, tum pro instrui & non obedire ; auribus graviter audire pro renuere instructionem, fidem, & obedientiam ; beatæ aures quia audiunt pro beatitudine ex receptione doctrinæ fidei de Domino & per Verbum a Domino. Apud Johannem "Qui ingrediens est per januam, pastor est ovium, *oves vocem Ipsius audiunt* : qui ante Me fuerunt, fures fuerunt & latrones ; *sed non audiverunt illos oves*. Alias oves habeo, quæ non sunt ex hoc ovili, etiam illas oportet Me adducere, & *vocem meam audient*, & fiet unus grex & unus Pastor : *oves meæ vocem meam audiunt*,

audiunt, & Ego cognosco eas, & sequuntur Me” x : 2. 3. 8. 16. 27. Audire vocem pro instrui de præceptis fidei, ac recipere illa fide & obedientia : similia significantur per ea quæ Dominus toties dixit “ *Qui habet aurem ad audiendum, audiat*” Matth : xi : 15. Cap : xiii : 9. 43. Marc : iv : 9. 21. Cap : vii : 16. Luc : viii : 8. Cap : xiv : 35 : similia quoque in sequentibus locis, apud Matthæum “ *Ecce vox e nube dicens, hic est Filius meus dilectus, Ipsum audite*” xvii : 5. Apud Johannem “ *Qui habet sponsam Sponsus est, amicus autem Sponsi, qui stat & audit Ipsum, gaudio gaudet ob vocem Sponsi*” iii : 29. Apud Eundem “ *Amen dico vobis, quod veniet hora, quando mortui audient vocem Filii Dei, & qui audient vivent*” v : 25, mortui pro illis, qui adhuc non habent vitam spiritualem ex ignorantia veri fidei ; audire vocem Filii Dei pro instrui in veris fidei & illis obedire ; vivere pro donari vita spirituali per illa. Apud Eundem “ *Qui est ex Deo, verba Dei audit, propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis*” viii : 47. Apud Eundem “ *Jesus dixit, omnis qui est ex veritate, audit meam vocem*” xviii : 37. Apud Lucam “ *Abraham ad divitem, habent Moschen & Prophetas, audiunt illos*” xvi : 29. Apud Marcum “ *Dicebant de Jesu, bene omnia fecit, nam surdos facit audire, & mutos loqui*” vii : 37, surdi pro illis qui non sciunt vera fidei, & ideo non possunt vivere secundum illa, videatur n : 6989, audire pro instrui, recipere, & obedire. Apud Johannem “ *Quando venerit Spiritus Sanctus, ducet vos in omnem veritatem, non loquetur a seipso, sed quæcunque audiverit loquetur, ex Meo accipiet*” xvi : 13. 14, quæcunque audiverit pro quæcunque receperit ex Domino. Apud Matthæum “ *Omnis qui audit mea verba, & facit ea, comparabo viro prudenti ; at omnis audiens verba mea, sed non faciens ea, comparabitur viro stulto*” vii : 24. 26 : & apud Lucam “ *Omnis qui venit ad Me, & audit sermones meos, & facit eos, monstrabo cui similis est*” vi : 47 ; audire verba aut sermones pro discere & scire præcepta fidei quæ a Domino ; facere pro vivere secundum illa.

9312. Et feceris omne quod loquar, quod significet obsequium ex fide & amore, constat ex significatione facere quæ loquor, quod sit vivere secundum illa quæ Dominus in Verbo docuit, nam quæ Jehovah loquitur sunt quæ Verbum docet, ita quæ Dominus, qui est Verbum, Joh : i : 1. 2. 14 ; vivere secundum illa, est obsequi illis ex fide & amore : obsequium ex fide & amore est obsequium vivum, quoniam in se vitam ex fide & amore habet : cum obsequio se habet sicut cum omni facto hominis ; in facto hominis nihil vivit præter amorem & fidem, reliqua quæ vitæ sunt, ex illis & secundum illa vitam habent, nam vita amoris & fidei est vita a Domino, qui est ipsa vita ; ea vita est vita cœli, ac omnium qui angeli fient : cum obsequio similiter se habet.

9313. Inimicum agam in inimicos tuos, quod significet quod Dominus avertet omnia falsa ex malo, constat ex significatione inimicum agere, cum de Jehovah aut Domino, quod sit avertere, de qua sequitur ; & ex significatione inimicorum tuorum, quod sint falsa ex malo, hæc enim sunt inimici

in sensu spirituali, quia continue infestant, oppugnant, & conantur destruere vera ex bono, sunt enim opposita. Quod inimicum agere, cum de Jehovah seu Domino, sit avertere, nempe falsa ex malo, est quia Dominus nunquam agit inimicum, est enim ipsa Misericordia & ipsum Bonum, ac in ipsam Misericordiam & in ipsum Bonum, non cadere potest inimicitia, ne quidem contra falsum & malum; sed falsum & malum agunt inimicitiam contra bonum & verum, hoc est, illi qui in falso & malo sunt contra illos qui in vero & bono; & quia illi semet destruunt quum hos destruere conantur, inde est quod appareat sicut Dominus inimicum agat, cum tamen solum in tuto ponit suos; ex his patet, quomodo intelligendum, quod per inimicum agere, cum de Domino, significetur avertere falsa ex malo quomodo cum hoc arcano porro se habet, videantur quæ n: 4299. 7643. 7679. 7710. 7926. 7989. 8146. 8137. 8266. 8946, offensa sunt.

9314. Et hostem agam in hostes tuos, quod significet quod avertet omnia mala ex quibus falsa, constat ex significatione hostem agere, cum de Jehovah seu Domino, quod sit avertere, de qua mox supra n: 9313; & ex significatione hostium, quod sint mala ex quibus falsa, quoniam illa in spirituali sensu sunt hostes contra bona ex quibus vera. Quod per hostes significantur mala ex quibus falsa, est quia per inimicos significantur falsa ex malo; nam ubi in Verbo agitur de falso, etiam agitur de malo, sicut cum de vero etiam de bono, videatur n: 683. 793. 801. 2173. 2516. 2712. 3132. 4138 fin: 5138. 5502. 6343. 7945. 8339: inde patet, quod aliud significetur per inimicum agere in inimicos, & aliud per hostem agere in hostes; & quod hoc non sit repetitio solum propter exaltationem rei.

9315. Cum iverit Angelus meus ante te, quod significet vitam secundum præcepta Domini, constat ex significatione ire ante te, cum de Domino, qui hic est Angelus Jehovah, quod sit docere præcepta fidei & vitæ, ita quoque vita secundum illa præcepta; quod ire & proficisci sit vivere, videatur n: 1293. 9335. 4882. 5493. 5606. 8417. 8420. 8557. 8559; & ex significatione Angeli Jehovah, quod sit Dominus quoad Divinum Humanum, de qua supra n: 9303. 9006. Quod Dominus quoad Divinum Humanum per Angelum intelligatur, est quia plures Angeli, qui apparuerunt ante adventum Domini in mundum, fuerunt Ipse Jehovah in forma humana, seu in forma Angeli; quod patet manifeste ex eo, quod vocaverint Angelos, qui apparuerunt, Jehovah, sicut qui apparuerunt Abrahamo, de quibus in Cap: xviii: Genes: quod illi Jehovah appellati sint, videatur ibi Vers: 1. 13. 14. 17. 20. 26. 33; & qui apparuit Guideoni, de quo in Cap: vi: Judic: quod ille etiam Jehovah appellatus sit, videatur ibi Vers: 12. 14. 16. 22. 23. 24, præter etiam alibi: Ipse Jehovah in forma humana, seu quod idem, in forma Angeli, erat Dominus: Divinum Humanum Ipsius apparuit tunc sicut Angelus, de quo Ipse Dominus loquitur apud Johannem "*Jesus dixit, Abraham exultavit, ut videret diem meum, & vidit, & gavisus est: amen, amen, dico vobis, priusquam Abraham fuit, Ego sum*" viii: 56. 58: & apud Eundem "*Glorifica Me Tu Pater apud Te Ipsum gloria, quam habui antequam Mundus esset apud Te*" xvii: 5. Quod Jehovah aliter non potuerit

tuerit apparere, constat quoque ex Domini verbis apud Johannem *"Non vocem Patris audivistis unquam, neque speciem Ipsius vidistis"* v: 37: & apud Eundem *"Non quod Patrem viderit quis, nisi qui apud Patrem, hic vidit Patrem"* v: 46. Ex his sciri potest, quid Dominus ab æterno. Quod placuerit Domino nasci Homo, fuit ut actualiter indueret Humanum, & hoc Divinum faceret, ad salvandum genus humanum. Scias itaque, quod Dominus sit Ipse Jehovah seu Pater in forma Humana; quod etiam Ipse Dominus docet apud Johannem *"Ego & Pater unum sumus"* ix: 28: apud Eundem *"Jesús dixit, Patrem abhinc cognovistis & vidistis, qui vidit Me vidit Patrem: credite Mibi, quod Ego in Patre & Pater in Me"* xiv: 7. 9. 11: & apud Eundem *"Omnia Mea Tua sunt, & omnia Tua Mea"* xvii: 10. Hoc magnum mysterium describitur apud Johannem, his verbis *"In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum; Hoc erat in principio apud Deum: omnia per Ipsum facta sunt, & sine Ipso factum est nihil quod factum est. Et Verbum Caro factum est, & habitavit inter nos, & vidimus gloriam Ipsius, gloriam ut Unigeniti a Patre. Deum nemo vidit usquam, Unigenitus Filius, qui in sinu Patris est, Ipse exposuit"* i: 1. 2. 3. 14. 18; Verbum est Divinum Verum, quod hominibus revelatum est, & quia hoc revelari non potuit nisi a Jehovah ut Homine, hoc est, nisi a Jehovah in Humana Forma, ita a Domino, ideo dicitur *"in principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum;"* in Ecclesia notum est, quod per Verbum intelligatur Dominus, quia hoc aperte dicitur *"Verbum Caro factum est, & habitavit inter nos, & vidimus gloriam Ipsius, gloriam ut Unigeniti a Patre:"* quod Divinum Verum non potuerit revelari hominibus, nisi a Jehovah in Humana forma, etiam clare dicitur *"Deum nemo vidit usquam, Unigenitus Filius, qui in sinu Patris, Ipse exposuit."* Ex his patet, quod Dominus ab æterno fuerit Jehovah seu Pater in forma Humana, sed nondum in Carne, nam Angelus non habet Carnem: & quia Jehovah seu Pater voluit induere omne Humanum, propter salvationem Generis humani, ideo quoque assumpsit Carnem, quare dicitur *"Deus erat Verbum, & Verbum Caro factum est;"* & apud Lucam *"Videte manus meas, & pedes meos, quod Ipse Ego sim, palpate Me & videte, nam spiritus Carnem & ossa non habet, sicut Me videtis habere"* xxiv: 39: Dominus per hæc docuit, quod non amplius esset Jehovah sub forma Angeli, sed quod esset Jehovah Homo: quod etiam intelligitur per hæc Domini verba *"Exivi a Patre, & veni in mundum, iterum relinquo mundum, & abeo ad Patrem"* Joh: xvi: 28. Quod Dominus humanum suum, cum fuit in mundo, Divinum fecerit, videatur n: 1616. 1725. 1813. 1921. 2025. 2026. 2033. 2034. 2083. 2523. 2751. 2798. 3038. 3043. 3212. 3241. 3318 fin: 3637. 3737. 4065. 4180. 4211. 4237. 4286. 4585. 4687. 4692. 4724. 4738. 4766. 5005. 5045. 5078. 5110. 5256. 6373. 6700. 6716. 6849. 6864. 6872. 7014. 7211. 7499. 8547. 8864. 8865. 8878; & quod expulerit omne humanum quod a matre, usque tandem ut non filius Mariæ fuerit, n: 2159. 2649. 2776. 4963. 5157: imprimis n: 3704. 4726. 9303. 9306; & quæ de his in locis citatis n: 9194. 9199, ostensa sunt.

9316. Et perduxit te ad Emorrhæum & Chittæum, & Perisæum, & Cananæum, Chivæum & Jubusæum, & excidero illum, quod significet cum Dominus tutatus sit contra mala & falsa infestantia Ecclesiam, & hæc amoverit, constat ex significatione Angeli qui perducturus sit ad nominatas gentes, quod sit Dominus, de qua n: 9303. 9315; ex significatione Emorrhæi, Chittæi, Perisæi, Cananæi, Chivæi & Jubusæi, quod sint mala & falsa infestantia Ecclesiam, sed quænam mala & quænam falsa in specie per quemvis significantur, videatur n: 8054; cum enim filii Israelis introducti sunt in terram Canaanem, tunc repræsentativum Ecclesiæ & Cœli apud illos instituebatur, & apud gentes repræsentativum malorum & falforum infestantium Ecclesiam, de qua re videatur n: 3686. 4447. 6306. 6516. 8054. 8317; & ex significatione excindere, quod sit tutari, & sic amovere; quod per solam tutationem Cœli a Domino amoveatur infernum, hoc est, per solam tutationem illorum qui in bono & vero, amoveantur qui in malo & falso, videatur mox supra n: 9313.

9317. Non incurvabis te diis illorum, quod significet quod falsa mali non colenda, constat ex significatione incurvare se, quod sit adoratio & cultus, de qua n: 4689; & ex significatione deorum gentium, quod sint falsa mali, de qua n: 4544. 7873. 8367. 9318: falsa mali coluntur, quando cultus fit secundum doctrinam, quæ conflata est ex veris falsificatis & bonis adulteratis; hoc fit quando dominia & lucra spectantur ut fines, ac vera ex Verbo ut media.

9318. Et non servies illis, quod significet quod nec obedienda, constat ex significatione servire, quod sit obedientia, de qua n: 8987. 8990; & quodque cultus, n: 7934. 8057.

9319. Et non facies secundum opera eorum, quod significet quod mala vitæ non sectanda, constat ex significatione operum, quod sint mala vitæ; quod non facere secundum illa, sit sequi seu sectari illa, patet.

9320. Quia destruendo destrues illos, quod significet quod mala prorsus amovenda, constat ex significatione destruere, cum de malis & falsis, quæ per gentes terræ Canaanis & per deos eorum, significantur, quod sit amovere; quod destruere sit amovere, est quia illi, qui in bono & vero sunt, nusquam destruunt illos qui in malo & falso, sed modo amovent; ex causa, quia ex bono agunt & non ex malo, & bonum est a Domino, qui nusquam destruit aliquem; aut illi qui in malo & inde falso sunt, destruere conantur & quantum possunt destruunt illos qui in bono, ex causa quia ex malo agunt; sed quia tunc ruunt contra bonum quod a Domino, ita contra Divinum, semet ipsos destruunt, hoc est, in damnationem & in infernum præcipitant; talis lex ordinis est, quod ita sit, videatur n: 4299. 7643. 7679. 7710. 7926. 7989. 8137. 8146. 8266. 8945. 8946. Quod Israelitæ & Judæi destruerent gentes terræ Canaanis, erat quia illi repræsentabant spiritualia & cœlestia, & gentes infernalicia & diabolica, quæ nusquam simul cum illis esse possent, sunt enim opposita; quod illis permissum fuerit destruere gentes erat causa, quia apud illos

illos non fuit Ecclesia, sed modo repræsentativum Ecclesiæ, ita nec Dominus apud illos præfens nisi solum repræsentative, n: 4307, erant enim in externis absque interno, hoc est, in cultu repræsentativo boni & veri, non autem in bono & vero: talibus permittitur destruere, occidere, internecioni & devotioni dare; non autem permittitur illis qui in externis & simul in internis sunt, quoniam hi ex bono agent, & bonum est a Domino. Quod Judæi & Israelitæ tales fuerunt, aperte declarat Moſcheh “*Ne dicas in corde tuo, quando impulerit Jehovab Deus tuus gentes coram te, dicendo, propter justitiam meam adduxit me Jehovab ad possidendum terram hanc; non propter justitiam tuam, & propter rectitudinem cordis tui, quia populus durus cervice tu*” Deut: ix: 4. 5. 6: & alibi “*Gens perditæ consiliis illi, nec in illis intelligentia: de vite Sodomæ vitis eorum, & de agris Gomorrhæ; uvæ ejus uvæ fellis, botri amaritudinum illis, venenum draconum vinum eorum, & fel aspidum crudele; nonne illud absconditum apud Me, obſignatum in thesauris meis*” Deut: xxxiii: 28. 32. 33. 34; Vitis in sensu interno significat Ecclesiam, n: 1069. 5113. 6375. 6376. 9277; uvæ & botri significant bona interna & externa illius Ecclesiæ, n: 1071. 5117. 6378; & Vinum significat Verum illius Ecclesiæ internum, n: 1071. 1798. 6377; inde patet, quid significat quod vitis eorum sit de Vite Sodomæ & de agris Gomorrhæ; quod uvæ eorum sint uvæ fellis, & botri amaritudinum; & quod vinum eorum sit venenum draconum, & fel aspidum crudele: quod hæc nota sint Jehovæ, hoc est, Domino, significatur per quod illud absconditum sit apud Se, & obſignatum in thesauris suis. Apud Johannem “*Jesus dixit Judæis, vos ex Patre diabolo estis, & desiderium patris vestri vultis facere; ille homicida erat ab initio*” viii: 33; inde vocantur *Generatio prava & adultera*” Matth: xii: 34: tum *progenies viperarum*” Matth: iii: 7. Cap: xii: 34. Cap: xxiii: 3. Luc: iii: 7: quod tales, describitur etiam a Domino in parabolis, Matth: xxi: 33 seq: 45. Marc: xii: 1 ad 9. Luc: xiv: 16 ad 24. Cap: xx: 9 seq: Quod gens illa fuerit Gens pessima; quod, cum in cultu, in externis fuerit absque interno; quod apud illam non Ecclesia, sed modo repræsentativum Ecclesiæ fuerit; & quod usque repræsentare potuerit interna Ecclesiæ, videatur n: 3398. 3479. 3480. 3732 fin: 3881 fin: 4208. 4281. 4288. 4289. 4290. 4293. 4307. 4314. 4316. 4317. 4429. 4433. 4444. 4500. 4503. 4680. 4815. 4817. 4820. 4825. 4832. 4837. 4844. 4847. 4865. 4868. 4874. 4899. 4903. 4911. 4912. 4913. 5057. 5998. 6304. 6832. 6877. 7048. 7051. 7248. 7401. 7439. 8301. 8588. 8788. 8806. 8814. 8819. 8871. 8882. 9284.

9321. Et confringendo confringes statuas illorum, quod significet quod similiter falsa cultus, nempe amovenda, constat ex significatione confringere, cum de falsis cultus, quæ per statuas significantur, quod sit amovere, ut supra n: 9320; & ex significatione statuarum, quod sint falsa cultus, de qua n: 3727. 4580.

9322. Et servietis Jehovæ Deo vestro, quod significet cultum solius Domini, constat ex significatione servire, quod sit cultus, ut supra n: 9318; quod

quod sit cultus Domini, est quia Jehovah est Dominus in Verbo, n: 1343. 2921. 3035. 5663, 6280. 6281. 6303. 6945. 6956. 8864.

9323. Et benedicet pani tuo & aquis tuis, quod significet incrementum boni amoris & veri fidei, constat ex significatione benedici a Jehovah, quod sit fructificari in bonis & multiplicari in veris, de qua n: 2846. 3406. 4981. 6091. 6099. 8939, ita incrementum in talibus quæ sunt amoris & fidei; ex significatione panis, quod sit bonum amoris, de qua n: 276. 680. 2165. 2177. 3478. 3735. 3813. 4211. 4217. 4735. 4976. 6118. 8410; & ex significatione aquæ, quod sit verum fidei, de qua n: 680. 739. 2702. 3058. 3424. 4976. 5668. 6346. 7307. 8568. Quia Panis significabat omne bonum amoris, & aqua omne verum fidei in complexu, & quia benedici a Jehovah significat omne incrementum in illis, ideo solenne votivum fuit in Ecclesiis Antiquis, ut Jehovah benedicat Pani & Aquis, & quoque communis formula dicere Panem & Aquam, cum exprimeretur omnis cibus & omnis potus naturalis, ac intelligeretur omne bonum & omne verum spirituale, hæc enim sunt quæ nutriunt vitam spiritualem, sicut illa vitam naturalem, n: 4976: hæc significantur per Panem & Aquam in sequentibus locis, apud Esaiam "Ecce Jehovah Zebaoth removens ex Hierosolyma & Jehudah *omnem baculum panis, & omnem baculum aquæ*" III: 1, baculus panis pro potentia & vita ex bono, & baculus aquæ pro potentia & vita ex vero: apud Ezechielem "Ecce Ego frangens *baculum panis* in Hierosolyma, ut comedant panem in pondere & sollicitudine, & aquam in mensura & cum stupore bibant: ut careant pane & aqua, & desolentur vir & frater ejus, & contabescant propter iniquitatem suam" IV: 16. 17; quod carere pane & aqua sit deprivari bono amoris & vero fidei, patet manifeste, nam dicitur ut desolentur vir & frater, & contabescant propter iniquitatem: pariter apud Eundem "*Panem suum cum sollicitudine comedent, & aquas suas cum stupore bibent*, ut devastetur terra a plenitudine ejus, propter violentiam omnium habitantium in ea" XII: 19. Apud Amos "Ecce dies venturi, quibus immitam famem in terram, *non famem ad panem, neque sitim ad aquas, sed ad audiendum verba Jehovah*" VIII: 11. In Libro Primo Regum "Dixit Vir Dei ad Jerobeamum, si dares mihi dimidiam domum tuam, non ingredior tecum, *nec comederem panem, neque biberem aquam* in loco hoc: sic namque præcepit Jehovah, dicendo, *non comedes panem, neque bibes aquam*, neque redibis per viam quam ivisti. Sed propheta ex Bethel dixit ad illum, quod dictum a Jehovah, *quod comederet secum panem & biberet aquam*, mentiendo; & reversus est cum eo, & comedit Panem in domo ejus, & bibit aquas; quapropter discerptus est a leone" XIII: 8. 9. 16. 17. 18. 19. 24, quod non ederet panem & biberet aquam apud Jerobeamum, significabat quod abhorresceret bonum ibi, & quoque verum, quia erant prophanata; Jerobeamus enim prophanavit altare & omnia sancta cultus, ut patet ab historicis Verbi ibi. Defectus boni & veri spiritualis significabatur per quod non data sit pluvia per tres annos, & dimidium regnante Achabo, usque ut *deficeret panis & aqua*: & quod tunc abiret Elias ad viduam in Sarepta, & peteret ab illa *parum aquæ ut biberet, & frustum panis ut ederet*" I Reg: XVII: & XVIII; per panem enim significabatur

ficabatur omne bonum Ecclesiæ, & per aquam omne verum Ecclesiæ, ut supra dictum est; quia eo tempore repræsentabantur talia, ex causa quia repræsentativum Ecclesiæ erat apud illos, & quia sic per repræsentativa conscriberetur Verbum, etiam Historicum, inde erat quod devastatio boni & veri repræsentaretur per defectum panis & aquæ quoniam Panis significabat omne bonum amoris in complexu, ideo quoque Sacrificia dicebantur Panis, n: 2165; & ideo quoque Dominus se vocat Panem qui e cœlo descendit, Joh: vi: 48. 50. 51, nam Dominus est Ipsum Bonum Amoris.

9324. Et removebo morbum e medio tui, quod significet tutelam a falsificationibus veri & adulterationibus boni, constat ex significatione remove e medio tui, cum de falsificatis veris & adulteratis bonis, quæ per morbum significantur, quod sit tutari, nam Dominus cum tutatur ab illis, removet illa, n: 9313; & ex significatione morbi, quod sit falsificatum verum & adulteratum bonum; hæc sunt morbi vitæ spiritualis, nam vita spiritualis existit & subsistit per vera quæ fidei & bona quæ amoris, quando hæc falsificantur & pervertuntur, homo ægrotat, at quando corde negantur, tunc homo spiritualiter moritur: quod morbi talia sint, & talibus correspondeant, videatur n: 4958. 5711 ad 5727. 8364. 9031 fin.

9325. Non erit abortiens & sterilis in terra, quod significet quod bona & vera suo ordine in continua progressionem procedent, constat ex significatione non abortiens & sterilis esse, quod sit regenerationis progressivum in suo ordine, proinde quod bona & vera suo ordine in continua progressionem procedent, de qua sequitur; & ex significatione in terra, quod sit in Ecclesia; quod terra in Verbo sit Ecclesia, videatur n: 566. 662. 1066. 1067. 1262. 1413. 1607. 1733. 1850. 2117. 2118 fin: 2571. 2928. 3355. 3368. 3379. 4447. 4535. 5577. 8011. 8732; quod terra significet Ecclesiam, est quia intelligitur terra Canaan, ubi Ecclesia erat, & ab antiquissimis temporibus fuerat n: 3686. 4447. 4454. 4516. 4517. 5364. 6516. 8317; & in spirituali mundo, cum nominatur terra, non percipitur terra, sed gentis quale ibi quoad suum religiosum; inde cum terra nominatur in Verbo, & per eam intelligitur terra Canaan, percipitur Ecclesia: ex his constare potest, quid in Prophetis Verbi intelligitur per *Novum Cælum & Novam Terram*, quod nempe Ecclesia interna & externa, n: 1850. 3355. 4535, sunt enim homines interni & homines externi. Quod non erit abortiens & sterilis in terra, significet quod bona & vera suo ordine in continua progressionem procedant, est quia per omnia quæ sunt partus in Verbi sensu interno intelligantur talia quæ sunt partus spiritualis, ita quæ sunt regenerationis, n: 2584. 3860. 3905. 3915: quæ sunt partus spiritualis seu regenerationis, sunt vera fidei & bona charitatis, nam per hæc homo e novo concipitur & nascitur: quod talia per partus significantur, patet a pluribus locis in Verbo, & manifeste a Domini verbis ad Nicodemum “Jesús dixit illi, *amen, amen dico tibi, nisi quis generatur denuo, non potest videre Regnum Dei*: dixit Nicodemus, quomodo potest homo regenerari cum senex est, num potest in uterum matris suæ secundo ingredi, & generari: respondit Jesús, amen, amen, dico tibi, nisi quis

quis generatus fuerit ex aqua & spiritu, non potest ingredi in Regnum Dei, quod natum est ex carne, caro est, sed quod *generatum* est a spiritu, spiritus est: dixit Nicodemus, quomodo possunt hæc fieri; respondit Iesus, tunc es magister in Israel, & hæc non nosti” Joh: III: 3. 4. 5. 6. 9. 10; generari per aquam & spiritum, est per vera fidei & bonum amoris, videantur loca citata n: 9274: quod talia significantur per partum in Verbo, est ex correspondentia conjugiorum in terris cum conjugio cœlesti, quod est conjugium boni & veri, de qua correspondentia videatur n: 2727 ad 2759; sed quod inde amor vere conjugialis descendat, vix hodie aliquis novit, & forte vix aliquis agnoscere vult, quia terrena & corporea ante oculos sunt, quæ extinguunt & suffocant, quando de tali Correspondentia cogitant: quia amor vere conjugialis inde est, ideo quoque per partus & generationes in sensu Verbi interno significantur quæ sunt partus & generationis novæ a Domino; inde quoque est quod Pater, Mater, Filii, Filiae, Generi, Nurus, Nepotes, & plures qui sunt ex conjugis, significant bona & vera, ac derivationes eorum, de quibus pluries in explicationibus. Ex his nunc constare potest, quod per *non erit abortiens & sterilis in terra*, significetur quod bona & vera suo ordine in continua progressionem procedent. Quod abortiens & sterilis significant illa quæ sunt abortus & sterilitatis in sensu spirituali, quæ sunt perversiones boni & veri, tum vastationes & negationes eorum, patet a sequentibus his locis; apud Hoscheam “Ephraim quando vidi usque ad Tyrum, plantata in pulchro; & Ephraim ad educendum ad occisorem filios suos: *da illis Jehovah vulvam abortientem, & ubera arentia*: propter malitiam operum illorum expellam illos e domo mea” ix: 13. 14. 15, nisi sciatur quid significatur per Ephraim, per Tyrum, per occisorem, per filios, per vulvam abortientem, per ubera arentia, in sensu interno, prorsus non sciri potest, quid prophetica illa involvunt; quod Ephraim sit intellectuale Ecclesiæ, quod est intellectuale illustratum de veris & bonis fidei ex Verbo, videatur n: 3969. 5354. 6222. 6238. 6234. 6238. 6267; quod Tyrus sint cognitiones veri & boni, n: 1201, inde patet quid significatur per Ephraim quando vidi usque ad Tyrum, plantatum in pulchro; quod occisor sit qui deprivat vitam spirituali seu vitam ex vero & bono, n: 3607. 6767. 8902; & quod filii sint vera fidei, n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 2813. 3373. 3704. 4257; inde patet quid significatur per Ephraim ad educendum ad occisorem filios suos; quod ubera sint affectiones boni & veri, n: 6432, inde ubera arentia sunt nullæ affectiones sed loco earum cupiditates perversendi; inde patet, quid vulva abortiens, quod nempe sit perversio boni & veri; quod illa quæ vitæ spiritualis sunt per omnia ea significantur, constat, nam dicitur, propter malitiam operum expellam eum e domo mea; e domo Jehovah est ex Ecclesia & ex cœlo, n: 2233. 2234. 3710. 5640. Apud Malachiam “Increpabo vobis absumentem, ut non corrumpat vobis fructum terræ, *neque abortiverit vobis vitis in agro*; prædicabunt vos beatos omnes gentes, & eritis vos *terra beneplaciti*” III: 11. 12, quod non abortiret vitis in agro, significat quod vera & bona fidei apud illos qui in Ecclesia suo ordine procedent,

cedent, vitis enim est verum & bonum Ecclesiæ spiritualis, n : 1069. 6375. 6376. 9277, & ager est Ecclesia, n : 2971. 3766. 7502. 9139. 9295 ; terra beneplaciti est Ecclesia Domino grata, nam unusquisque intra Ecclesiam, qui regeneratus est per verum & bonum, est Ecclesia, inde patet, quid sit quod *eritis terra beneplaciti* ; quod terra sit Ecclesia, videatur supra. Apud Moschen “ Si audiveritis judicia mea, ut custodiat & faciatis ea, benedictus eris præ omni populo, *non erit in te infæcundus nec sterilis*, & in bestia : removebit Jehovah a te *omnem morbum*, & omnes languores Ægypti malos ” Deut : vii : 11. 14. 15 ; non erit infæcundus & sterilis pro non absque vita ex vero & bono, ita quod erunt spiritualiter vivi : quia sterilis id significabat, ideo mulieres in antiquis Ecclesiis reputabant se non vivas, quum steriles, prout Rachel, quæ de se ita dixit ad Jacobum “ Vidit Rachel quod non pareret Jacobo : & dixit ad Jacobum, da mihi filios, & si non mortua ego ” Genes : xiii : 1. n : 3908. Per steriles etiam significantur qui non in bono sunt quia non in veris, & usque desiderant vera ut in bono sint, prout Gentes probæ quæ extra Ecclesiam ; ut apud Esaiam “ *Canta sterilis non peperat*, persona cantu & jubila non parturivit, quia *multi filii desolatæ* præ filiis maritatæ ” Liv : 1 : apud Davidem “ Jehovah erigit ex pulvere attritum, e sterquilinio exaltat egenum, ad collocandum cum principibus populi sui, qui *habitare facit sterilem domum matrem filiorum lætam* ” Psalm : lxi : 7. 8. 9. In prophetico Channæ postquam pepererat Samuelem “ Saturi conducti sunt, & famelici cessarunt, *usque dum sterilis peperit septem*, multiprolis autem defecit ” I Sam : ii : 5 ; in illis locis per steriles intelliguntur gentes quæ arcessuntur ad Ecclesiam, & ad quas transfertur Ecclesia, quando vetus defiet, hoc est, quando illi, qui prius ab Ecclesia fuerunt, non amplius in fide sunt, quia in nulla charitate ; hæc Ecclesia est quæ intelligitur per multiprolem quæ defecit, & per maritatam, illa autem nempe nova Gentium, per sterilem & desolatam cui erunt multi filii, & per sterilem domum matrem filiorum lætam ; parere septem est regenerari ad plenum, nam septem ibi non significant septem sed ad plenum, n : 9228 : ex his patet, quid intelligitur per hæc Domini verba “ *Venient dies, in quibus dicent, beatæ steriles, & ventres qui non genuerunt, & ubera quæ non lactarunt* ” Luc : xxi : 29, agitur ibi de consummatione sæculi, quæ est ultimum tempus Ecclesiæ. In Libro ii Regum “ Viri Jerichuntis dicebant ad Elisæum, ecce sedes urbis bona, at *aquæ malæ, & terra sterilis* : tunc Elisæus dixit, ut mitterent in paropside nova salem, & projicerent inde salem ad exitum aquarum, & sanatæ aquæ, nec venit amplius mors aut sterilitas ” ii : 19. 20. 21, quid hæc involvunt, nemo scire potest nisi ex sensu interno ; omnia enim miracula, quæ in Verbo, involvunt talia quæ in Regno Domini seu in Ecclesia, n : 7337. 7465. 8364. 9086 ; quapropter sciendum est, quid repræsentabat Elisæus, quid significabat urbs Jericho, quid aquæ malæ & terra sterilis, quid paropsis nova & sal in ea, tum quid exitus aquarum in quem projicerent salem ; quod Elisæus repræsentaverit Dominum quoad Verbum, videatur n : 2762 ; quod aquæ significant vera fidei, n : 28. 2702. 3058. 3424. 4976. 5668. 6348.

7307. 8137. 8138. 8568. inde aquæ malæ significant vera absque bono, & terra sterilis bonum Ecclesiæ inde non vivum; paropsis nova seu vas novum scientifica & cognitiones boni & veri, n: 3068. 3079. 3316. 3318; sal desiderium veri ad bonum n: 9207; exitus aquarum significat naturale hominis quod recipit cognitiones veri & boni, & quod emendatur per desiderium veri ad bonum; ex his patet, quid miraculum illud involvebat, quod nempe emendationem Ecclesiæ & vitæ per Verbum a Domino, & per desiderium veri ad bonum inde; & quod emendatio fiat cum naturale hominis ex tali desiderio recipit vera ex Verbo; quod hoc factum sit ad urbem Jericho, erat quia illa urbs non procul a Jordane sita est, & per Jordanem significatur id apud hominem Ecclesiæ, quod primum recipit vera, ita naturale, n: 1585. 4255; quod naturale hominis sit primum quod recipit vera ex Verbo a Domino, & quod ultimo regeneratur, & quod cum id regeneratum est, totus homo regeneratus sit, significatum est per Domini verba ad Petrum, cum lavit pedes discipulorum "*Dixit Jesus, qui lotus est, non opus habet, nisi ut quoad pedes lavetur, & mundus est totus*" Joh: xiii: 10, quod pedes sint illa quæ sunt naturalis hominis, in genere naturale, videatur n: 2162. 3147. 3761. 3986. 4380. 4938 ad 4952. 5327. 5328. Quod naturalis seu externus homo in correspondentia debeat esse cum spirituali seu interno, ut homo regeneratus sit, ita quod non prius regeneratus sit quam cum naturale regeneratum est, videatur n: 2850. 3167. 3286. 3321. 3470. 3493. 3508. 3509. 3518. 3573. 3576. 3579. 3620. 3623. 3671. 3882. 3969. 4353. 4587. 4612. 4618. 5168. 5326. 5373. 5651. 6299. 6454. 7442. 7443. 8742 ad 8747. 9043. 9046. 9061.

9326. Numerum dierum tuorum implebo, quod significet usque ad statum plenum, constat ex significatione dierum, quod sint status vitæ, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462. 3785. 4850. 5672. 5962. 6110. 7680. 8426, hic status vitæ novæ seu vitæ spiritualis, quæ est regenerati; & ex significatione implere numerum, quod sit ad plenum: usque ac statum plenum, est usque dum regeneratus est homo; quod eo usque procedent vera & bona suo ordine in continua progressionem, significatur per quod non erit abortiens & sterilis in terra, de quibus mox supra n: 9325.

9327. Terrorem meum mittam ante te, quod significet terrorem illorum qui in malis falsi pro veris boni, constat ex significatione terroris, quod sit terror eorum qui in malis falsi; & ex significatione filiorum Israelis, ante quos mitteretur terror, quod sint qui in bono spirituali seu vero boni, de qua n: 5803. 5806. 5812. 5817. 5819. 5820. 5833. 7956. 8234. 8805; quo gentes terræ Canaanis, quibus terror pro filiis Israelis, significant mala falsi & falsa mali, videatur n: 1413. 1437. 1607. 1573. 1574. 1868. 4517. 6506. 8054. 8317; inde est, quod per terrorem meum mittam ante te, significetur terror illorum qui in malis falsi pro veris boni. Cum hoc ita se habet, omnis potentia in spirituali mundo est ex veris quæ ex bono, ita ex veris quæ procedunt a Domino; quod manifeste ex eo constare potest, quod Dominus disponat omnia in cælo, & omnia in inferno, tum omnia in mundo, per vera quæ ab Ipso;

nam Divinum Verum procedens a Domino est ipsum illud, per quod omnia exstiterunt, & per quod omnia subsistunt: quod ita sit, non comprehendunt illi qui solum cogitant ex materiali, qualiter cogitant illi qui naturæ originem & sustentationem omnium adscribunt; hi non aliam ideam habere possunt de veris, quam quod sint nullius potentiae, quia solius cogitationis, de qua nihil essenziale, minus substantiale percipiunt, tametsi sciunt quod cogitatio regat totum corpus, & excitet singula ejus in motum, prorsus secundum quale suum; tum quoque quod nihil non in universo se referat ad verum quod ex bono; quod verum sit cui omnis potentia, & ipsissimum essenziale, videatur n: 8200; ex his patet, quod potentia Angelis sit ex Vero Divino quod a Domino, & quod inde dicantur potentiae: qualis potentia veris ex bono est, hoc est, veris ex Domino, videatur experientia, quæ de Brachio, quod tali vero correspondet, n: 4932. 4933. 4934. 4935, allata est. Quia omnis potentia est Veri, inde sequitur, quod prorsus nulla potentia sit falso ex malo, hoc enim est privativum veri ex bono, ita privativum potentiae; quapropter etiam illi qui in inferno sunt, quia omnes ibi in falsis ex malo sunt, prorsus nihil potentiae habent; possunt ideo millia eorum ab uno Angelo cœli abigi, dejici & dissipari, vix aliter ac floccus in aere per ventum oris. Ex his videri potest, unde terror illis qui in malis falsi pro veris boni: hic terror vocatur terror Dei, Genes: xxxv: 5. Hiob: xiii: 21; & apud Ezechielem "*Dabo terram meam* in terra viventium; dum cubare factus fuerit in medio præputiatorum cum confossis gladio, Pharao & omnis multitudo ejus" xxxiii: 32; & apud Moysen "*Si statuta mea repronaveritis, sique judicia mea fastidiverit anima vestra, ut non facialis omnia præcepta mea, injiciam consternationem in cor eorum, ut persequatur eos sonus folii impulsii, & fugiant fugam gladii, & cadant sine persequente*" Levit: xxvi: 15. 36, describitur hic terror eorum, qui in malis falsi & in falsis mali sunt; dicitur, quod persequetur eos sonus folii, & fugient fugam gladii, causa quod ita dicatur, est quia folium significat verum, n: 885, & gladius verum pugnans contra falsum mali, n: 2799. 6353. 8294; quod illis prorsus nihil potentiae contra verum sit, significatur per quod cadent sine persequente.

9328. Et turbabo omnem populum, quod significet consternationem omnium falsorum, constat ex significatione turbare, quod sit consternatio, de qua sequitur; ex significatione populi, quod sint qui in veris, ita abstracte vera, & in opposito sensu falsa, de qua n: 1259. 1260. 2928. 3295. 3581. 6232. Quod turbare significet consternationem, est quia illi, qui consternantur, animo & corde turbantur, usque ut insaniant, & ruant ex se in perniciem; quod talis consternatio per turbare significetur, patet apud Sachariam "*In die illo erit perturbatio Jehovæ magna inter eos qui pugnant contra Hierosolymam; & arripient vir manum focii sui, & ascendet manus ejus super manum focii ejus*" xiv: 13; pugnare contra Hierosolymam est contra Ecclesiam, ita quoque contra vera & bona fidei, quæ faciunt Ecclesiam; quod perturbatio sit consternatio usque ad insaniam, patet. Apud Moysen

"Je-

“Jehovah Deus tuus dabit gentes coram te, & conturbabit conturbatione magna, usque dum perdantur” Deut: VII: 23, perturbatio pro consternatione.

9329. Ad quos veneris, quod significet ex præsencia Domini, constat ex significatione venire ad aliquem, quod sit præsencia, ut n: 5934. 6063. 6089. 7498. 7631; quod sit præsencia Domini, est quia de potentia veri contra mala & falsa agitur, & omne verum & ejus potentia est a Domino; filii Israelis, de quibus hic dicitur, etiam significant vera quæ a Domino, seu vera spiritualia, videatur n: 5414. 5879. 5951. 7956. 8234. 8805.

9330. Et dabo omnes inimicos tuos ad te cervicem, quod significet falsorum fugam & damnationem, constat ex significatione inimicorum, quod sint falsa ex malo, de qua n: 9313. 9314; & ex significatione dare cervicem, quod sit fuga; quod etiam sit damnatio, est quia cum illi qui in falsis ex malo sunt, pro veris ex bono fugiunt, se in infernum seu in damnationem conjiciunt. Cum his ita se habet, qui in falsis ex malo sunt, in altera vita primum contra illos qui in veris ex bono sunt, pugnant; quod permittatur illis pugnare, est propter causam, ut inde eveniat bonum; bonum, quod inde evenit, est quod qui in veris ex bono sunt, per id confirmantur in veris contra falsa, & quod qui in falsis ex malo sunt, confirmantur in falsis, & sic devastent se ipsos; nam in altera vita ab illis qui in veris ex bono sunt, remonentur falsa, & ab illis qui in falsis ex malo sunt, remonentur vera; sic qui in veris ex bono sunt, elevantur in coelum, & qui in falsis ex malo delabuntur in infernum; & cum in inferno sunt, in terrore & consternatione sunt pro veris ex bono, in quibus sunt Angeli ex Domino. Quod talis status maneat illos qui in falsis ex malo sunt, & illos qui in veris ex bono, docet Dominus apud Matthæum “*Quicumque habet, dabitur illi ut abundantius habeat; quicumque vero non habet, auferetur ab eo*” XIII: 12: & apud Lucam “*Tollite ab eo minam, & date ei qui decem minas habet: dixerunt, Domine, habet decem minas; dico vobis, quod omnis qui habet, dabitur; ab eo autem, qui non habet, etiam quod habet, auferetur ab eo*” XIX: 24. 25. 26.

9331. Et mittam crabronem ante te, quod significet formidinem illorum qui in falsis mali, constat ex significatione crabronum, quod sint falsa pungentia & necentia, & inde formidinem incutientia; terror prædicatur de illis qui in malis, & formido de illis qui in falsis, de terrore illorum, videatur supra n: 9327: quod crabrones formidinem illorum qui in falsis significant, est quia alati sunt & præditi aculeis, quibus punctiones venenatas inferunt: animalia enim tam majora quam minora significant talia quæ sunt affectionum, seu quæ se referunt ad voluntatem, aut significant talia quæ sunt cogitationum, seu quæ se referunt ad intellectum; nam omnia quæcunque in homine sunt, se referunt vel ad ejus voluntatem vel ad ejus intellectum; quæ non ad alterutrum se referunt, non sunt in homine, ita non sunt hominis: animalia gradientia & quoque reptilia, significant affectiones in utroque sensu, ita bona vel mala, nam hæc sunt affectionum, at vero animalia volantis & quoque insecta alata significant talia quæ sunt cogitationum in utroque sensu, ita vera vel falsa, nam hæc sunt cogitationum: quod animalia significant bona vel

vel mala, videatur n : 9280 ; quod reptilia talia in sensuali externo, n : 746. 909. 994 ; quod volatilia significant vera vel falsa, n : 40. 745. 776. 778. 866. 988. 911. 3219. 5149. 7441 ; inde insecta alata significant similia, sed in extremis hominis. At falsa, de quibus nunc, sunt plurimum generum, sunt falsa quæ non lædunt, sunt falsa quæ leviter & quæ graviter lædunt, & quoque sunt quæ necant ; cognoscuntur cujus generis sunt, ex malis ex quibus sunt ; omne enim falsum quod lædit, & quod necat, trahit suum existere ex malo ; nam falsum ex malo est malum apprensens in forma ; in altera vita etiam talia falsa, cum repræsentantur in forma visibili, sistuntur sicut colluvies insectorum & volatilium immundorum, & terribilium aspectu secundum mali, ex quo sunt, speciem. Ex his patet, unde est quod crabrones significant formidinem illorum qui in falsis mali sunt ; similiter in Deuteronomio "*Crabronem mittet Jehovah Deus tuus, in illos, usque dum perierint residui & absconditi coram te*" VII : 20. In Verbo memorantur passim insecta varii generis, & ubivis significant falsa aut mala in extremis, seu in sensuali externo hominis, quæ sunt mala & falsa oriunda ex fallaciis sensuum ac ex voluptatibus & appetitibus variis in corpore, quæ per lenocinia sua & per apparentias seducunt, ac faciunt ut rationale assentiat, & sic immergatur falsis ex malo : quod falsa illius generis significantur per volatilia noxia Ægypti, videatur n : 7441, pariter per locustas ibi, n : 7643 ; quod per ranas Ægypti significantur ratiocinia ex falsis, n : 7351. 7352. 7384 ; per pediculos ibi mala ejusdem generis, n : 7419 ; & quod per vermes falsa quæ consumunt & cruciant, n : 8481. Talia quoque mala & falsa significantur per insectorum variorum genera in sequentibus his locis ; apud Esaiam "*Fiet in die illo sibilabit Jehovah muscæ quæ in extremitate fluviorum Ægypti, & api quæ in terra Aschuris* ; quæ venient & quiescent omnes in fluvio desolationum, & in fissuris petrarum, & in omnibus virgultis" VII : 18. 19, agitur ibi de adventu Domini, & de statu Ecclesiæ tunc ; musca in extremitate fluviorum Ægypti est falsum in extremis, hoc est, in sensuali externo hominis, n : 7441 ; Apis in terra Aschuris est falsum pervertens ratiocinia mentis, Aschur enim est ratiocinatio, n : 1186 ; fluvius desolationum est falsitas ubivis regnans ; fissuræ petrarum sunt vera fidei in obscuro, quia remota a luce cœli, n : 8581 fin : virgulta sunt vera nascentia similia, n : 2682. Apud Amos "*Purcussi vos uredine & rubigine, plurimos hortos vestros, & vineas vestras, & ficus vestras, & oleas vestras, comedit eruca*" IV : 9. Apud Joelem "*Residuum erucæ comedit locusta, & residuum locustæ comedit melolontha, & residuum melolonthæ comedit bruchus* ; expergiscimini ebrii, & ejulate omnes potantes vinum, propter mustum quod excisum est ex ore vestro" I : 4. 5. Apud Eundem "*Plenæ sunt aræ frumento puro, exundant torcularia mustum & oleum ; & compensabo vobis annos, quos consumsit locusta, melalontha, & bruchus, & eruca, exercitus meus magnus, quem misi inter vos*" II : 24. 25 ; quod hic falsa & mala in extremis seu sensuali externo hominis Ecclesiæ per insectorum illorum genera significantur, patet ex singulis ibi, nam agitur de perversione veri & boni Ecclesiæ ; quid locusta, & quid bruchus, videatur n :

n: 7643; quod per hortos, vineas, ficus, oleas, vinum & mustum, quæ a talibus perdentur, significantur bona & vera Ecclesiæ in communi, sæpius in explicationibus ostensum est. Apud Davidem "Prorepere fecit in terram eorum *ranas*, in conclavia regum eorum; dixit ut veniret *colluvies*, *pediculi* in omni termino eorum" Psalm: cv: 29. 30; ibi de Ægypto, quid *ranæ* ibi, videatur n: 7351. 7352. 7384, & quid *pediculi*, n: 7419. Apud Moschen "Vineas plantabis & colas, sed vinum non bibes, neque congregabis, quia *comedet illud vermis*" Deut: xxiii: 39, vermis pro omni tali falso & malo in genere. Apud Esaïam "Ne timete opprobrium hominis, & a calumniis eorum ne consternemini, quia sicut vestem *comedet eos tinea*, & sicut lanam *comedet eos blatta*" LI: 8; tinea pro falsis in extremis hominis, & blatta pro malis ibi, nam vestis, quam comedet tinea, significat vera inferiora seu exteriora, quæ sunt sensualis hominis, n: 2576. 5248. 6377. 6918. 9158. 9212; & lana quam comedit blatta, significat bona inferiora seu exteriora, quæ sunt sensualis hominis, quod patet a pluribus locis, tum a significatione ovis e qua lana, quod sit bonum charitatis, n: 4169. Quænam & qualia sunt extrema naturalis hominis, quæ sensuality vocantur, videatur n: 4009. 5077. 5081. 5089. 5094. 5125. 5128. 5580. 5767. 5774. 6183. 6201. 6310 ad 6318. 6504. 6598. 6612. 6614. 6622. 6624. 6844. 6845. 6948. 6949. 7442. 7645. 7693. 9212. 9216.

9332. Et expellet Chivæum, Cananæum & Chittæum ab ante te, quod significet fugam falsorum ex malis, constat ex significatione expellere, quod sit fugare, ita fuga; ex significatione Chivæi, Cananæi & Chittæi, quod sint falsa ex malis, Chivæus falsum ex leviori malo, n: 6860; Cananæus falsum ex graviori malo, n: 4818. 8050, & Chittæus falsum ex gravissimo malo, n: 2913. 6858: quod per Gentes in terra Canaanæ significantur omnia falsa & mala in complexu, videantur loca: 9327 citata.

9333. Non expellam illum ab ante te in anno uno, quod significet non fugam seu remotionem illorum festinam, nempe falsorum & malorum, quæ per gentes in terra Canaanæ significantur, constat ex significatione expellere, quod sit fuga, qui enim in malis & falsis sunt in altera vita, non expelluntur sed fugiunt a se; quod etiam sit remotio, videbitur infra; & ex significatione in anno uno, quod sit festinum, nam sequitur, "parum, parum, expellam illum ab ante te," per quod significatur remotio per gradus secundum ordinem. Quod expellere, cum de malis & falsis prædicatur, sit remotio, est quia falsa & mala ab homine non expelluntur, sed removentur: qui non scit, quomodo cum liberatione hominis a malis & falsis, seu cum remissione peccatorum se habet, credatur quod peccata abstergantur, quando dicuntur remissa; quod ita credatur, est ex sensu literali Verbi, ubi aliquoties ita dicitur: unde per plurimorum animos infedit is error, quod iusti & puri sint, postquam absolutionem receperunt: sed illi prorsus non sciunt, quomodo cum remissione peccatorum se habet, quod nempe homo non purificetur ab illis, sed detineatur ab illis a Domino, quando talis est, ut teneri possit in bono & vero; & quod tunc teneri possit in bono & vero, quando regeneratus est, nam tunc vitam boni charitatis & veri fidei adeptus est: quicquid enim homo a prima infantia

infantia cogitat, vult, loquitur, & facit, addit se ejus vitæ, & facit illam; illa non possunt exterminari, sed modo removeri; & cum removentur, tunc apparet homo sicut absque peccatis, quia remota sunt, videatur n: 8393. 9918. 8988 fin: secundum apparentiam, quod homo bonum & verum cogitet & agat ex se, cum tamen non ex se sed ex Domino, dictum est in Verbo, quod mundus a peccatis fit, & quoque justus, prout apud Esaiam "Si fuerint peccata vestra sicut coccinia, ut nix albescent; si rubra fuerint, sicut purpura, ut lana erunt" 1: 18, & pluries alibi. Quod ita sit, scire datum est ex statu animarum in altera vita; quisque secum e mundo illuc fert omnia suæ vitæ, hoc est, quicquid cogitaverat, voluerat, loquutus est, & fecerat, imo etiam quicquid viderat & audiverat, ab infantia usque ad ultimum vitæ suæ in mundo, adeo ut ne quidem minutulum desit, n: 2474; qui in mundo vitam fidei & charitatis vixerant, ii tunc detineri a malis possunt, & teneri in bono, & sic elevari in cœlum; qui autem in mundo vitam non fidei & charitatis, sed vitam amoris sui & mundi egerant, ii quia non detineri a malis & teneri in bono possunt, delabuntur in infernum. Ex his patet, unde est, quod expellere, cum de falsis & malis dicitur, sit remotio. In hoc Verbo & in sequente agitur in sensu interno de remotione illa, & ibi arcana ejus deteguntur.

9334. Ne forte sit terra desolata, quod significet deficientiam tunc, & parum vitæ spiritualis, si nempe remotio foret festina, constat ex significatione terræ, quod sit Ecclesia in communi, & quoque in particulari, Ecclesia in particulari est homo qui sit Ecclesia, nam Ecclesia est in homine, & est homo regeneratus; quod terra sit Ecclesia in communi, videatur n: 9325; & quod terra sit Ecclesia in particulari seu homo regeneratus, n: 82. 620. 636. 913. 1411. 1733. 2117. 2118 fin: 2571. 3368. 3379; is homo etiam dicitur terra apud Malachiam "Prædicabunt vos beatos omnes gentes, & eritis vos terra beneplaciti" 111: 12; & ex significatione desolatæ quod sit deficientia & parum vitæ spiritualis: per desolatam enim, cum de Ecclesia in homine dicitur, significatur defectus veri & boni, ita quoque defectus vitæ spiritualis, nam vita spiritualis inde est. Cum hoc, quod deficientia & parum vitæ spiritualis sit, si falsa & mala festino removentur, ita se habet; homo, cum regeneratur, quod sit per implantationem veri & boni spiritualis, & tunc per remotionem falsi & mali, non festino regeneratur, sed lente; causa est, quia omnia quæ homo cogitaverat, intenderat & fecerat ab infantia, sed addiderunt vitæ ejus, & fecerunt illam, & quoque inter se talem nexum formaverunt, ut unum non possit amoveri nisi simul omnia; homo enim malus est imago inferni, & homo bonus est imago cœli; & quoque mala & falsa apud hominem malum, talem nexum inter se habent, qualem inter se societates infernales, quarum pars est; & bona ac vera apud hominem bonum, talem nexum inter se habent, qualem inter se societates cœlestes, quarum pars est: inde patet, quod mala & falsa apud hominem malum non removeri loco possint subito, sed quantum bona & vera suo ordine ac interius implantata sunt, nam cœlum apud hominem movet infernum: si id subito fieret, deficere

deficeret homo, turbarentur enim omnia & singula quæ in nexu & forma, ac offerrent vitam ejus. Quod regeneratio seu implantatio vitæ coeli apud hominem inchoet ab ejus infantia, & persistet usque ad ultimum vitæ ejus in mundo, & quod post vitam in mundo perficiatur in æternum, videatur n: 2679. 3203. 3584. 3665. 3694. 3701. 4377. 4551. 4552. 5126. 6751. 9103. 9296. 9297; imprimis n: 5122. 5398. 5912. 9258; & quod arcanum est, Regeneratio hominis in mundo est modo planum ad perficiendum vitam ejus in æternum, quod homo, qui in bono vixerat, in altera vita perficiatur, videantur quæ de infantibus n: 2289 ad 2309, & quæ de Gentium statu & sorte, ibi n: 2589 ad 2604, ostensa sunt.

9335. Et multiplicetur super te fera agri, quod significet affluxum falforum ex jucundis amorum sui & mundi, constat ex significatione multiplicari, cum de remotione malorum & falforum festina, quod sit affluxus; & ex significatione feræ agri, quod sint falsa ex jucundis amorum sui & mundi; per bestias enim varii generis in Verbo significantur affectiones bonæ & malæ, n: 9280, inde per feras affectiones falsi oriundæ ex jucundis amorum sui & mundi; hæ affectiones etiam repræsentantur per feras, ut per pantheras, tigrides, apros, lupos, ursos, in altera vita; sunt quoque sicut feræ, nam qui in illis amoribus sunt, in omnis generis malis & inde falsis sunt, ac sicut feræ spectant & tractant socios; quod ab illis amoribus omnia mala & falsa, videatur n: 2041. 2045. 2057. 2363. 2364. 2444. 4750. 4776. 6667. 7178. 7364. 7255. 7366 ad 7377. 7488. 7490. 7491 ad 7494. 7643. 8318. 8487. 8678. Quod affluant falsa ex illis amoribus per remotionem malorum & falforum festinam, inde est, quia bona & vera per successivam implantationem removebunt illa; falsa enim non nisi quam e veris, & mala non nisi quam a bonis removentur; si hoc non successive & secundum ordinem fiat, influunt falsa amoribus illis faventia, nam hi amores apud unumquemvis hominem, antequam regeneratus est, regnant: & cum falsa influunt, tunc vera amplius non agnoscuntur: homo etiam, qui regeneratur, in affectione veri tenetur, in qua cum est, inquit vera undeque inter scientifica in naturali, & ibi tunc præsentant se fallaciæ sensuum externorum, quæ ibi multa copia sunt, ex illis, quando aspirant jucunda amorum sui & mundi, non nisi quam falsa concludit, quæ succedunt & implent mentem, si falsa mali subito removentur: hæc sunt quæ in sensu interno intelliguntur per *non expellam illum ab ante te in anno uno, ne forte sit terra desolata, & multiplicetur super te fera agri; parum, parum expellam illum ab ante te, usque dum fructificeris & hæredites terram.* Quod fera sit falsum & malum ex amoribus sui & mundi, patet ex locis in Verbo ubi nominatur, ut apud Esaiam "Erit ibi semita & via, quæ via sanctitatis vocabitur, non transibit per eam im-mundus, non rapax ferarum ascendet illam" xxxix: 9. Apud Ezechielem "Mittam super te famem, & feram malam, ut orbam faciant te" v: 17. Apud Eundem "Quando feram malam transire fecero per terram, & orbaverit illam, & fiat desolatio, ita ut non transiens propter feram" xiv: 15. Apud Eundem "Super facies agri cades, fera terræ & avi cæli dabo te in cibum"

K k k

xxix:

xxix: 5. Apud Eundem "Tunc excidam iis fœdus pacis, & cessare faciam feram malam e terra, ut habitent in deserto confidenter, non erunt amplius præda gentibus, & fera agri non amplius devorabit illos" xxxiv: 25. 28. Apud Hofcheam "Devastabo vitem ejus & ficum ejus, & ponam eas in sylvam, & comedet illas fera agri" ii: 12. Apud Eundem "Lugebit terra, & contabescet omnis habitans in ea, pro fera agri & pro avi cœlorum" iv: 3. Apud Davidem "Conculcat eam aperte sylvæ, & fera agrorum depascit eam; Deus Zebaoth revertere & visita vitem tuam" Psalm: lxxx: 14. Apud Eundem "Disponis tenebras, ut fiat nox, in qua prodit omnis fera sylvæ" Psalm: civ: 20. Apud Moschen "Si in statutis meis ambulaveritis, & præcepta mea custodiveritis & feceritis ea, cessare faciam feram malam e terra: si vero statuta mea reprobaveritis, mittam in vos feram agri, quæ vastabit vos" Levit: xxvi: 3. 6. 15. 22. Apud Eundem "Excuret Jehovah Deus tuus Gentes coram te paulatim, ne forte multiplicetur contra te fera agri" Deut: vii: 22, in illis locis fera agri, fera terræ, & fera sylvæ, pro falsis & malis quæ sunt amorum sui & mundi. Quia per feram significatur falsum, & falsum ex duplici origine est, nempe ex malo & ex probro, n: 9258, quapropter per feram in Verbo etiam significantur Gentes probæ, quæ tamen in falso, usque tamen in probro vitæ sunt; in hoc sensu fera dicitur apud Davidem "Mibi omnis fera sylvæ, & bestia in montibus millium; novi omnem avem montium, & fera agrorum meorum Mecum" Psalm: l: 10. 11. Apud Eundem "Laudate Jehovaham fera & omnis bestia" Psalm: cxlviii: 7. 10. Apud Esaiam "Omnis fera agrorum meorum venite ad comedendum, omnis fera in sylvæ" lvi: 9. Apud Ezechielem "In ramis cedri, quæ Aschur, nidificaverunt omnes aves cœlorum, & sub ramis ejus pepererunt omnis fera agri; ac in umbra ejus habitarunt omnes gentes magnæ" xxxi: 6.

9336. Parum, parum expellam illum ab ante te, quod significet remotiorem per gradus secundum ordinem, constat ex significatione parum parum, quod sit per gradus, ita lente; ex significatione expellere, cum de falsis & malis, quæ per gentes terræ Canaanis significantur, quod sit remotio, de qua mox supra n: 9333. Per gradus secundum ordinem dicitur, quia secundum ordinem cœli disponuntur omnia apud hominem qui regeneratur; homo enim regeneratus est cœlum in minima forma; quare etiam in illo est similis ordo qui est in cœlo: homo, cum nascitur, quoad mala hæreditaria est infernum in minima forma, & quoque fit infernum, quantum ex malis hæreditariis desumit, ac illis superaddit propria; inde est, quod ordo ejus vitæ ex nativitate & ex actuali vita sit oppositus ordini cœli; nam homo ex proprio amat se præ Domino, & amat mundum præ cœlo; cum tamen vita cœli est amare Dominum supra omnia, & proximum sicut semet; inde patet, quod prior vita, quæ est inferni, prorsus destruenda sit, hoc est, mala & falsa removenda, ut vita nova, quæ est vita cœli, implantetur, videatur n: 4551. 4552. 4839. 6068; hoc nequaquam fieri potest festine; nam unumquodvis malum cum suis falsis irradicatum nexum cum omnibus malis & eorum falsis habet; & talia mala ac falsa sunt innumerabilia, & nexus eorum est tam multiplex,

triplex, ut non comprehendi possit, ne quidem ab Angelis, sed solum a Domino: inde pater, quod vita inferni apud hominem non destrui queat subito, nam si subito, prorsus expiraret; & quod vita cœli nec implantari queat subito, nam si subito, etiam expiraret: sunt millia & millia arcanorum, quorum vix unicuique homini notum est, per quæ ducitur homo a Domino, cum a vita inferni in vitam cœli: quod ita sit, scire datum est e cœlo, & quoque confirmatum est per plura quæ ad apperceptionem venerunt: quia homo de his vix aliquid scit, ideo multi lapsi sunt in errores de liberatione hominis a malis & falsis, seu de remissione peccatorum, credendo quod vita inferni apud hominem momento transcribi possit in vitam cœli apud illum ex Misericordia; cum tamen totus actus regenerationis est Misericordia, & non alii regenerantur, quam qui Misericordiam Domini recipiunt fide & vita in mundo, secundum Domini verba apud Johannem "*Quotquot receperunt, dedit illis potestatem ut filii Dei essent, credentibus in Nomen Ipsius, qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt*" 1: 12. 13; quid sanguines, voluntas carnis, & voluntas viri, tum ex Deo natus, videatur n: 5826. Quid proprie intelligitur per remotionem a malis & falsis per gradus secundum ordinem, etiam paucis dicetur; Divinum Verum quod procedit a Divino Bono Domini, disponit omnia in ordinem in cœlo, quapropter Divinum illud Verum in quo bonum a Domino, est ipse ordo, videatur n: 1728. 1919. 2247. 2258. 5703. 6338. 8700. 8988: secundum eum ordinem existunt omnia ibi, & secundum eundem subsistunt, nam subsistere est perpetuo existere: ut itaque Cœlum in homine existat, necessarium est, ut recipiat Divinum Verum in bono a Domino: hoc fieri non potest nisi per gradus secundum similem ordinem, secundum quem Dominus ordinat cœlum, nam res quæ ejusdem naturæ est, se similiter habet in parvo sicut in magno: successiva illa ordinatio est quæ hic intelligitur per ordinem secundum gradus. Ex his quoque patet, quod Creatio nova hominis, quæ est ejus Regeneratio, se habeat sicut creatio cœli & terræ; quapropter etiam in Verbo per Novum Cœlum & Novam Terram intelligitur nova Ecclesia, n: 1733. 1850. 2117. 2118 fin: 3355 fin: 4535; & quoque per creationem cœli & terræ in Primo Capite Geneseos intelligitur nova creatio Ecclesiæ cœlestis, quæ vocatur Homo, de qua re in explicationibus ibi.

9337. Usque dum fructificeris, quod significet secundum incrementum boni, constat ex significatione fructificari, quod sit incrementum boni, de qua n: 43. 55. 913. 983. 2846. 2847. Quod remotio a malis & falsis fiat secundum incrementum boni, patet ab illis, quæ prius sæpe ostensa sunt; Dominus enim per bonum influit apud hominem, & per illud disponit vera in ordinem, non autem vice versa; & quantum vera per bonum disponuntur in ordinem, tantum mala & falsa remonentur. Homo in Verbo passim assimilatur arbori, & tunc ejus fidei vera significantur per folia, n: 885, ac bona amoris per fructus, n: 3146. 7690; inde patet non solum, quod fructificari sit incrementum boni, sed etiam quod præcipuum hominis sit bonum,

sicut præcipuum arboris est fructus : folia quidem primum enascuntur, sed propter fructum ut finem ; quod finis est, hoc non solum ultimum est, sed etiam primum, quoniam est in mediis unicum quod spectatur, ita omne ; similiter se habet cum bono amoris respective ad vera fidei : tale significatur per ficum, de qua apud Matthæum “ *Jesus revertens in urbem esurivit, & videns Ficum unam in via, venit ad eam, sed nihil invenit in ea nisi folia tantum, ideo dixit illi, ne posthac ex te fructus nascatur in æternum, unde arefacta est ex tempore ficus* ” *xxi : 18* : & apud Lucam “ *Ficum habebat aliquis in Vineâ sua plantatâ, venit ergo fructum quærens in ea, sed non invenit ; dixit itaque ad Vinitorem, ecce tres annos venio quærens fructum in ficu hac, non autem invenio, exscinde illam, ut quid terram infrugiferam faciet* ” *xiii : 6. 7* : tum apud Eundem “ *Omnis arbor ex proprio fructu cognoscitur, non ex spinis colligunt ficus, neque ex rubo vindemiant uvam ; bonus homo ex bono thesauro cordis sui profert bonum, ut pravus homo ex pravo thesauro cordis sui profert prævum : quid Me vocatis Domine, Domine, & non facitis quæ dico* ” *vi : 44. 45. 46* : ex his patet, quod fructus fidei, sicut vocatur, sit primum fidei, & quod fides absque fructu, hoc est, absque bono vitæ, sit modo folium, & sic quod homo, qui arbor, luxurians foliis absque fructu, sit ficus quæ exarescit & exscinditur.

9338. Et hæredites terram, quod significet dum in bono, ita regeneratus, constat ex significatione hæreditare, quod sit sicut hæres accipere, de qua sequitur ; & ex significatione terræ, hic terræ Canaanis, quod sit Regnum Domini, ita cœlum, de qua *n : 1413. 1437. 1607. 1868. 3038. 3481. 3705. 3686. 4240. 4447* ; inde per hæreditare terram ; significatur recipere sicut hæres cœlum ; per hæredem, cum de cœlo, proprie intelligitur homo qui vitam Domini habet, *n : 2658. 2851. 3672. 6211*, ita qui in bono est a Domino, proinde regeneratus ; quod homo cum in bono est a Domino, tunc in cœlo sit, ita regeneratus, videatur *n : 9274*, & quæ ibi citata. Quod id per hæreditare, cum de Cœlo, significetur, patet apud Matthæum “ *Tunc dicet Rex iis qui a dextris, venite benedicti Patris mei, ut hæreditatem possidete paratum vobis Regnum e fundatione mundi ; quia esurivi, & dedistis Mihi quod ederem, sitivi & potastis Me : in quantum secestis uni ex his fratribus meis minimis, Mihi fecistis* ” *xxv : 34. 35. 40*, hic ut hæreditatem possidere Regnum Domini seu Cœlum, dicitur de illis qui in bono sunt ; ipsa bona charitatis in suo ordine etiam recensentur ; & tandem dicitur, quantum fecistis uni ex his fratribus meis minimis, Mihi fecistis ; fratres Domini dicuntur qui in bono, *n : 6756*, ita quoque qui bonum faciunt, quia bonum est Dominus apud hominem ; ideo dicitur quantum fecistis uni *ex his fratribus*, non autem uni ex fratribus. In Apocalypsi “ *Qui vicerit, hæreditario accipiet omnia, & ero illi Deus, & ille erit Mihi filius* ” *xxi : 7*, ibi de illis qui vincunt, dicitur quod hæreditario accipient omnia, & dicuntur filii quia hæredes ; vincere est ex bono & vero pugnare, nam per bonum vincitur malum, & per verum falsum. Apud Davidem “ *Deus salvabit Zionem, & ædificabit civitates Judæ, & habitabunt ibi, & possidebunt hæreditario eam, & semen servorum* ”
Ipsius

Ipsius *hereditabunt eam*, & amantes Nomen Ipsius habitabunt in ea” Psalm: *lxi*: 36. 37, ibi possidere hereditario prædicatur de illis qui in bono cœlesti sunt, & hereditare de illis qui in bono spirituali; bonum cœleste est bonum amoris in Dominum, & bonum spirituale est bonum charitatis erga proximum, n: 9277. Apud Esaiam “Confidens in Me, *hereditabit terram*, & *possidebit hereditario* montem sanctitatis meæ” *lvii*: 13. Ex his patet quid significatur per quod terra Canaan distributa sit in *duodecem hereditates* pro duodecim tribubus Israelis, Jos: *xiv*: *xv*: *xvi*: *xvii*: *xviii*: *xix*, & apud Ezechielem Cap: *xlvi*: 13 ad fin: tum Cap: *xlvi*: ibi; per terram enim Canaanem significatum est Regnum Domini seu Cœlum, n: 1413. 1437. 1607. 1868, 3038. 3481. 3705. 3686. 4240. 4447; per duodecim tribus significata sunt omnia bona & vera in communi & in particulari, n: 3858. 3862. 3926. 3939. 4060. 6335. 6337. 6397. 6640; sic per duodecim hereditates significatum est cœlum cum omnibus cœlis & societatibus ibi distinctis quoad bona amoris & inde vera fidei, n: 7836. 7891. 7996, ita in sensu abstracto ipsa bona quæ a Domino, proinde quæ sunt Dominus in Cœlo: Cœlum enim non est nisi quam Divinum Verum procedens a Divino Bono Domini; Angeli ibi sunt recipientes veri in bono, & quantum hoc recipiunt, tantum faciunt cœlum: & quod arcanum est, Dominus non habitat apud Angelum, nisi in Suo apud illum; similiter apud hominem, Divinum enim erit in Divino, non in proprio alieuius; hoc intelligitur per Domini verba de unione sui cum illis qui in bono amoris sunt, apud Johannem “In illa die cognoscetis vos, quod Ego in Patre, & vos in Me, & Ego in vobis: qui amat Me, verbum meum servat, & ad illum veniemus, & mansionem apud illum faciemus” *xiv*: 20. 23; & alibi apud Eundem “Ego gloriam, quam dedisti Mihi, dedi illis, ut sint unum sicut nos unum sumus, ut amor quo amasti Me, in illis sit, & Ego in illis” *xvii*: 22. 26.

9339. Vers: 31. 32. 33. Et ponam terminum tuum a mari Suph & usque ad mare Philisthæorum, & a deserto usque ad fluvium; quia dabo in manum vestram habitatores terræ, & expellam illos ab ante te. Non panges illis & diis illorum fœdus. Non habitabunt in terra tua, ne forte faciant peccare te Mihi, cum serviveris diis illorum, quia erit tibi in laqueum. Et ponam terminum tuum a mari Suph & usque ad mare Philisthæorum, significat extensionem a veris scientificis ad vera interiora fidei: & a deserto usque ad fluvium, significat a jucundo sensualis usque ad bonum & verum rationalis: quia dabo in manum vestram habitatores terræ, significat imperium super malis: & expellam illos ab ante te, significat remotionem eorum: & non panges iis & diis illorum fœdus, significat non communicationem cum malis & falsis: non habitabunt in terra tua, significat quod mala non simul erunt cum bonis Ecclesiæ: ne forte faciant peccare te Mihi, significat ne mala avertant bona a Domino: cum serviveris diis illorum, significat si cultus ex falsis: quia erit tibi in laqueum, significat ex allectatione & deceptione malorum.

9340. Et ponam terminum tuum a mari Suph usque ad mare Philisthæorum, quod significet extensionem a veris scientificis ad vera interiora fidei, constat

ex significatione ponere terminum a loco ad locum, cum de veris spiritualibus, quod sit extensio; ex significatione maris Suph, quod sint vera sensualia & scientifica, quæ ultima apud hominem, mare enim Suph erat ultimus terminus terræ Ægypti, & per Ægyptum significatur scientificum in utroque sensu tam verum quam falsum, n: 1164. 1165. 1186. 1462. 2588. 4749. 4964. 4966. 5700. 6004. 6015. 6125. 6151. 6679. 6683. 6692. 6750. 7779 fin: 7926. 8146. 8148; hic scientificum Verum, quia agitur de extensione spiritualium quæ fidei apud filios Israelis, per quos repræsentata est Ecclesia spiritualis, n: 4286. 4598. 6426. 6637. 6862. 6868. 7035. 7062. 7198. 7201. 7215. 7223. 8805; & ex significatione maris Philisthæorum, quod sint vera interiora fidei; quod hæc vera per mare Philisthæorum significentur, est, quia mare ubi Tyrus & Zidon, erat terminus terræ Philisthææ, & per Tyrum & Zidonem significantur cognitiones veri & boni, n: 1201, perque terram Philisthæam scientia interiorum fidei, n: 1197. 2505. 2726. 3463: quia Terra Canaan repræsentabat Regnum Domini, ita Cœlum & Ecclesiam, ideo omnia loca ibi significabant talia quæ sunt Regni Domini seu Cœli & Ecclesiæ, quæ vocantur cœlestia & spiritualia, ac se referunt ad bonum amoris & ad vera fidei in Dominum; inde maria & fluvii, qui erant termini, significabant ultima ibi, proinde a mari ad mare, ac a fluvio ad fluvium, significabat extensionem eorum; quod ita sit, videatur n: 1585. 1866. 4116. 4240. 6516: inde constare potest, quod per terminum a mari Suph & usque ad mare Philisthæorum significetur extensio spiritualium quæ sunt veri, ab externis ad interna, ita a veris scientificis ad vera interiora fidei: extensio autem cœlestium, quæ sunt boni amoris, describitur mox per a deserto usque ad fluvium. Quod loca terræ Canaanis, tum maria & fluvii, talia significant in Verbo, ubivis in explicationibus ostensum est. Quid extensio a veris scientificis ad vera interiora fidei, paucis dicetur; Vera, quæ in externo homine sunt, vocantur vera scientifica; vera autem, quæ in interno homine, vocantur vera interiora fidei; vera scientifica sunt in memoria hominis, e qua cum depromuntur, ad apperceptionem veniunt; vera autem interiora fidei sunt vera ipsius vitæ, inscripta interno homini, e quibus parum apparet in memoria; sed de his alibi, ex Divina Domini Misericordia, plenius dicetur: vera scientifica & vera interiora fidei significata sunt per *aquas infra expansum & aquas supra expansum*” Genes: Cap: 1: Vers: 6. 7. n: 24, nam in Primo Capite Geneseos agitur in sensu interno de nova Creatione seu Regeneratione hominis Ecclesiæ Cœlestis. Quod Philisthæa, quæ quoque continens terræ Canaanis fuit usque ad Tyrum & Zidonem significaverit vera interiora fidei, erat quia ibi quoque fuerat Antiqua Ecclesia repræsentativa, ut patet a reliquiis cultus Divini apud illos, de quibus in Historicis & in Propheticis Verbi, ubi de Philisthæis & de terra Philisthæa agitur, ut in Propheticis apud Jeremiam Cap: xxv: 20. Cap: xlvii: 1 ad fin: apud Ezechielem Cap: xvi: 27. 57. Cap: xxv: 15. 16. Apud Amos Cap: 1: 8. Apud Zephaniam Cap: 11: 5. Apud Sachariam Cap: ix: 6. Apud Davidem Psalm: lvi: 1. Psalm: lx: 10. Psalm: lxxxiii: 8. Psalm: cviii: 10.

10. Cum Philisthæis se habuit sicut cum omnibus gentibus in terra Canaane, quod repræsentaverint bona & vera Ecclesiæ, & quoque mala & falsa; nam quando apud illos Antiqua Ecclesia repræsentativa fuit, repræsentaverunt cœlestia quæ boni & spiritualia quæ veri; at cum a genuino cultu repræsentativo deflexerunt, tunc repræsentare cæperunt diabolica quæ mali & infernalialia quæ falsi; inde est, quod per Philisthæam, sicut per reliquas gentes terræ canaanis in Verbo significantur tam bona & vera, quam mala & falsa. Quod per Philisthæos significantur vera interiora fidei, constat apud Davidem “Gloriosa prædicanda in te Urbs Dei; memorabo Rahabam & Babelem inter cognoscentes Me, tum *Philisthæam* & *Tyrum* cum *Æthiopia*; hic natus est ibi” Psalm: LXXXV: 3. 4, urbs Dei est doctrina veri fidei ex Verbo, n: 402. 2268. 2450. 2712. 2943. 3216. 4492. 4493. 5297; Tyrus sunt cognitiones veri & boni, n: 1201, similiter *Æthiopia*, n: 116. 117, inde patet quod Philisthæa sit scientia verorum fidei. Apud Amos “Nonne sicut filios *Æthiopum* vos Mihi filii *Israelis*, nonne *Israelem* ascendere feci e terra *Ægypti*, & *Philisthæos* e *Kaphtore*, & *Syros* e *Kir*” ix: 7; agitur ibi de perversione & destructione Ecclesiæ postquam instaurata est; filii *Æthiopum* sunt hic qui in cognitionibus boni & veri, quas applicant ad confirmanda mala & falsa, n: 1163. 1164; filii *Israelis* e terra *Ægypti* sunt qui in vera & bona spiritualia initiati sunt per vera scientifica, quod filii *Israelis* sint qui in veris & bonis spiritualibus, ita in sensu abstracto vera & bona spiritualia, videatur n: 5414. 5801. 5803. 5806. 5812. 5817. 5819. 5826. 5833. 5879. 5951. 7956. 8234; & quod terra *Ægypti* sit verum scientificum, supra ostensum est; simile significatur per *Philisthæos* e *Kaphtore*, & per *Syros* e *Kir*, quibus ideo assimilantur; *Philisthæi* e *Kaphtore* sunt qui in interiora vera initiati sunt per exteriora, sed qui perverterunt illa, & applicarunt ad confirmanda falsa & mala, n: 1197. 1198. 3412. 3413. 3762. 8093. 8096. 8099. 8313; *Syri* autem e *Kir* sunt qui in cognitionibus boni & veri, quas etiam perverterunt, n: 1232. 1234. 3051. 3249. 3664. 3680. 4112. Apud Jeremiam “Propter diem venientem ad vastandum omnes *Philisthæos*, ad excindendum *Tyro* & *Zidon* omnem residuum auxiliantem, quia vastans *Jehovah* *Philisthæos*, reliquias insulæ *Kaphtor*” XLVII: 4; agitur in illo Capite de vastatione Ecclesiæ quoad vera fidei; vera fidei interiora sunt *Philisthæi*, & vera exteriora sunt reliquiae insulæ *Kaphtor*. Apud Joelem “Quid vobis mecum *Tyre* & *Zidon*, & omnes termini *Philisthææ*, cito reducam retributionem vestram in caput vestrum, propterea quod argentum meum & aurum meum sumistis, & desiderabilia mea bona intulistis in templa vestra” IV: 4 5; omnes termini *Philisthææ* pro omnibus veris fidei interioribus & exterioribus; argentum & aurum & desiderabilia bona inferre in templa sua, pro pervertere vera & bona, ac per applicationem ad mala & falsa prophanare; quod argentum & aurum sint vera & bona, videatur n: 1551. 2954. 5658. 6112. 6914. 6917. 8932. Apud Obadiam “Tunc hæredes erunt meridionales montis *Esavi*, & planities *Philisthæorum*, & hæredes fient agri *Ephraimi*, *Benjamin* autem *Gileadis*” 19, hic agitur de instauracione Ecclesiæ, sed res involvuntur

volvuntur nominibus; meredionales sunt, qui in luce veri, n: 1458. 3195. 3708. 5672. 5962; mons Esavi est bonum amoris, n: 3300. 3322. 3494. 3504. 3576; planities Philisthæorum, est verum fidei, planities etiam est quod est doctrinale fidei, n: 2418; Ephraim est intellectuale Ecclesiæ, n: 3969. 5354. 6222. 6234. 6238. 6267; Benjamin est Verum spirituale cœlestæ Ecclesiæ, n: 3969. 4592. 5686. 5689. 6440; & Gilead est bonum correspondens exterius, n: 4117. 4124. 4747. Apud Esaiam "Congregabit expulsos Israelis, & dispersa Jehudæ colliget a quatuor alis terræ, *involarunt in humerum Philisthæorum versus mare*, una deprædabuntur filios orientis" xi: 12. 14, hic per Israelem & Jehudam non intelliguntur Israel & Jehudah, sed per Israelem illi qui in bono fidei, & per Jehudam qui in bono amoris; involare in humerum Philisthæorum pro recipere & in possessionem sumere vera interiora fidei; deprædari filios Orientis pro recipere & in possessionem sumere bona interiora fidei; filii enim orientis sunt qui in bonis fidei, & in cognitionibus boni, n: 3249. 3762; quod deprædari sit recipere & in possessionem sumere, videantur quæ de deprædatione Ægyptiorum a filiis Israelis n: 6914. 6917, ostensa sunt. Quia per terram Philisthæam scientia verorum interiorum fidei significata est, ac per Abrahamum & Jischakum repræsentatus est Dominus, & per peregrinationem eorum instructio Domini in veris & bonis fidei & amoris, quæ sunt sapientiæ Divinæ, ideo propter eam figurationem iussus est Abraham peregrinari *in Philisthæa*, de qua Genes: xx: 1 ad fin: & quoque Jischak, Genes: xxvi: 1 ad 24; ac ideo Abimelech *rex Philisthæorum* pepigit cum Abrahamo fœdus, Genes: xxxi: 22 ad fin; & quoque cum Jischako, Gen: Cap: xxvi: 26 ad fin: de qua re videantur explicationes ad illa Capita.

9341. Et a deserto usque ad fluvium, quod significet a jucundo sensualis usque ad bonum & verum rationalis, constat ex significatione ponere terminum, quod sit extensio, ut mox supra n: 9340; ex significatione deserti, quod sit ubi non habitatum & non excultum, ita applicate ad spiritualia quæ fidei & ad cœlestia quæ amoris, desertum est ubi non bonum & non verum, sicut est sensualis; quod sensuale hominis tale sit, videatur n: 9331 fin: quia sensualis non est bonum cœlestæ, nec verum spirituale, sed est jucundum & volupe ex corpore & mundo, ideo per desertum significatur hoc extremum in homine Ecclesiæ; & ex significatione Euphratis, qui hic est fluvius, quod sit bonum & verum rationalis: quod Euphrates id sit, est quia ibi Assyria, & per Assyriam seu Aschurem significatur rationale, n: 119. 1186: hoc intelligitur per Euphratem, ubi dicitur a deserto ad Euphratem, tum a fluvio Ægypti ad Euphratem, ut apud Joschuam "A deserto & Libano, usque ad fluvium magnum, fluvium Euphratem, universa terra Chittæorum, & usque ad Mare magnum, ad occasum solis, erit terminus vester" 1: 4: & apud Moschen "Semini tuo dabo terram hanc a fluvio Ægypti usque ad fluvium magnum, fluvium Euphratem" Gen: xv: 18. Similiter apud Davidem "Vitem ex Ægypto proficisci fecisti; emisisti propagines usque ad mare, & ad fluvium ramusculos ejus" Psalm: lxxx: 9. 12, Vitis ex Ægypto pro Ecclesia

Ecclesia spirituali repræsentata per filios Israelis; ad mare & ad fluvium pro ad interiora vera & bona: pariter apud Micham "Ad te venient ab Aschure, & urbibus Ægypti, & inde ab Ægypto usque ad fluvium, & mare a mari, a monte ad montem" vii: 12. Sed aliud significatur per Euphratem, cum spectatur e medio terræ Canaanis, ut ejus extremum ab uno latere, seu ut quod claudit illam ab una parte, tunc per eum fluvium significatur id quod ultimum est Regni Domini, hoc est, quod ultimum est cœli & Ecclesiæ quoad bonum & verum rationale; quod termini terræ Canaanis, qui fuerunt fluvii & maria, significaverint ultima in Regno Domini, videatur n: 1585. 1866. 4116. 4240. 6516; Euphrates ideo talia vera & talia bona quæ sunt sensualis correspondentia veris & bonis Rationalis: sed quia sensuale hominis proxime exstat ad mundum & ad tellurem, & inde recipit sua objecta, n: 9331 fin: idcirco non aliud pro bono agnoscit, quam quod jucundat corpus, & non aliud pro vero, quam quod favet isti jucundo, ideo per fluvium Euphratem in hoc sensu significatur voluptas oriunda ex amoribus sui & mundi, ac falsitas confirmans illud per ratiocinia ex fallaciis sensuum: hæc intelliguntur per fluvium Euphratem apud Johannem "Vox dixit sexto Angelo, *solve quatuor angelos vinctos ad fluvium magnum Euphratem*; soluti sunt, & occiderunt tertiam partem hominum" Apoc: ix: 15, angeli vincti ad Euphratem pro falsis oriundis per ratiocinia ex fallaciis sensuum, quæ favent jucundis amorum sui & mundi. Apud Eundem "Sextus Angelus *effudit phialam super fluvium magnum Euphratem*, cujus exsiccata est aqua, ut pararetur via regum qui ab oriente solis" Apoc: xvi: 12, ibi Euphrates pro falsis ex simili origine; aqua exsiccata pro falsis illis a Domino remotis; via regum ab oriente solis, pro quod tunc vera fidei visa & revelata illis qui in amore in Dominum sunt; quod aquæ sint vera, & in opposito sensu falsa, videatur n: 705. 739. 756. 790. 839. 2702. 3058. 3424. 4976. 7307. 8137. 8138. 8568. 9323; quod via sit verum visum & revelatum, n: 627. 2333. 3477; reges quod sint qui in veris, n: 1672. 2015. 2069. 3009. 4575. 4581. 4966. 5044. 5068. 6148; oriens quod sit Dominus, tum amor ab Ipso & in Ipsum, n: 101. 1250. 3708; similiter sol, n: 1529. 1530. 2440. 2490. 3636. 3643. 4060. 4696. 5377. 7078. 7083. 7171. 7173. 8644. 8812. Apud Jeremiam "Deservisti Jehovah Deum tuum, quo tempore duxit te in viam; quamobrem quid tibi cum via Ægypti ut bibas aquas Schichoris; aut quid cum via Aschuris ut bibas aquas fluvii" ii: 17. 18, ducere in viam pro docere verum; quid tibi cum via Ægypti ut bibas aquas Schichoris pro quid cum falsis inductis per scientifica perverse applicata; quid tibi cum via Aschuris ut bibas aquas fluvii, pro quid cum falsis per ratiocinia ex fallaciis sensuum ad favendum jucundis amorum sui & mundi. Apud Eundem "Jehovah ad Prophetam, sume cingulum quod emisti, quod super lumbis tuis, & surge, *abi ad Euphratem*, & absconde illud ibi in foramine petrae, *abivit & abscondit illud ad Euphratem*; postea factum est a fine dierum multorum, & dixit Jehovah, surge, *abi ad Euphratem*, recipe inde cingulum; quare abiit ad Euphratem & fodit, & recepit cingulum ex loco ubi absconderat illud,

illud, sed ecce corruptum erat cingulum, non proderat ad quicquam" xlii: 3 ad 7; cingulum lumborum est vinculum externum continens omnia amoris & inde fidei; abscondi in foramine petrae juxta Euphratem est ubi fides in obscuro & sit nulla per falsa ex ratiociniis; cingulum corruptum ut non ad quicquam proderet, pro quod tunc dissoluta & dispersa omnia amoris & fidei. Quod Jeremias alligaret libro a se scripto lapidem, & *projiceret in medium Euphratem*" Cap: li: 63, significabat quod Verbum propheticum periret per similia. Apud Eundem "Non effugiet celer, neque eripiet se fortis, *septentrionem versus juxta litus fluvii Euphratis impeerunt & ceciderunt*; sed Jehovah Zebaoth vindictam sumit de hostibus suis: sacrificium Domino Jehovah Zebaoth *in terra septentrionis juxta fluvium Euphratem*" xlvii: 4. 10, etiam ibi fluvius Euphrates pro falsificatis veris & adulteratis bonis per ratiocinia ex fallaciis, & inde scientiis, quae favent amoribus sui & mundi.

9342. Quia dabo in manum vestram habitatores terrae, quod significet Imperium super malis, constat ex significatione dare in manum, quod sit vincere & imperare; & ex significatione habitatorum terrae, quod sint mala Ecclesiae; per habitatores enim significantur bona, n: 2268. 2451. 2712. 3613, inde in opposito sensu mala, nam per gentes terrae Canaanis significata sunt mala & falsa instantia & destruentia bona & vera Ecclesiae, n: 9327.

9343. Et expellam illos ab ante te, quod significet remotionem eorum, constat ex significatione expellere, cum de malis, quod sit remotio, de qua n: 9333.

9344. Non panges illis & diis illorum foedus, quod significet non communicationem cum malis & falsis, constat ex significatione pangere foedus, quod sit conjungi, de qua n: 665. 666. 1023. 1038. 1864. 1996. 2003. 2021. 6804. 8767. 8778, ita quoque communicari, nam qui communicant inter se, conjunguntur; ex significatione habitatorum terrae, qui hic sunt illi cum quibus non pangerent foedus, quod sint mala, de qua mox supra n: 9342; & ex significatione deorum, quod sint falsa, de qua n: 4402. fin: 4544. 7873. 8867. 8941.

9345. Non habitabunt in terra tua, quod significet quod mala non simul erunt cum bonis Ecclesiae, constat ex significatione habitatorum, de quibus dicitur quod non habitabunt in terra tua, quod sint mala, de qua supra n: 9342; ex significatione habitare, quod sit vivere, de qua n: 1293. 3384. 3613; & quod habitare cum aliquo sit vivere seu esse simul, n: 441; & ex significatione terrae, quod sit Ecclesia quoad bonum, ita quoque bonum Ecclesiae, de qua n: 9325.

9346. Ne forte faciunt peccare te Mihi, quod significet ne mala avertant bona a Domino, constat ex significatione habitatorum terrae, de quibus dicitur ne forte faciant peccare, quod sint mala, ut supra; ex significatione peccare, quod sit avertere, de qua n: 5474. 5841. 7589; & ex significatione te Mihi, quod sint bona a Domino, per filios enim Israelis, qui hic sunt Te, significantur illi qui in bono, ita bona, n: 5801. 5803. 5806. 5812. 5817. 5819.

CAPUT VIGESIMUM TERTIUM.

449

5819, 5826, 5833, 9340, & per Jehovah, qui hic est Mihi, intelligitur Dominus, n: 9109, 9315, & quæ ibi citata. Quod mala avertant bona a Domino, inde est, quia mala & bona opposita seu contraria sunt, & duo opposita seu contraria non possunt simul esse, avertantur enim se mutuo & confingunt; quod constare evidenter potest ex eo, quod mala sint ex inferno & bona e cælo, ac infernum e cælo remotissimum est; non quoad distantiam, quoniam distantia in altera vita nulla est, sed quoad statum; quapropter qui in statu inferni sunt non possunt transferri in statum cæli, mala enim apud illos rejiciunt bona apud hos: hoc intelligitur per Abrahami verba ad divitem: "Inter nos & vos hiatus ingens firmatus est, ut qui volunt transcendere ab hinc ad vos non possint, neque qui ibi ad nos transire." Luc: xvi: 26; hiatus ingens est oppositio & contrarietas statuum vitæ. Ex his patet, quomodo intelligendum, quod mala avertant bona a Domino, quod nempe qui in malis sunt, non modo non recipiant bona quæ continue a Domino apud unumquemvis influunt, sed etiam prorsus avertant; quapropter homo nequaquam potest bonum cæli recipere, priusquam abstinere a malis.

2347. Cum serviveris diis illorum, quod significet si cultus ex falsa, constat ex significatione servire, quod sit cultus, de qua n: 7934, 8957; & ex significatione deorum, quod sint falsa, de qua n: 4544, 7873, 8367, 8941.

9348. Quia erit tibi in laqueum, quod significet ex allestione & ex deceptione malorum, constat ex significatione laquei, cum de malis, quod sit allestio & deceptio. Quod mala allestent & decipiant, est inde, quia omnia mala scaturiunt ex amoribus sui & mundi, n: 9225, & amores sui & mundi connascuntur homini, & inde homo jucundum vitæ suæ a prima natiuitate sentit, imo inde vitam habet; quapropter illi amores sicut latentes venæ fluvii cogitationem & voluntatem hominis a Domino ad se, & a cælo ad mundum, ita a veris & bonis fidei ad falsa & mala continue trahunt; ratio cinia ex fallaciis sensuum tunc imprimis valent, & quoque Verbi sensus literalis perversè explicatus & applicatus: hæc & illa sunt, quæ per laqueos, tendiculas, foveas, retia, funes, pedicas, tum quoque per fraudes & dolos, in Verbo in sensu spirituali intelliguntur; ut apud Esaiam "Pavor & fovea & laqueus super te habitator terræ, unde fiet, fugiens e voce pavoris *cadet in foveam, & ascendens e fovea capietur laqueo*; nam Catharactæ ab alto apertæ sunt, & commota sunt fundamenta terræ," xxiv: 17, 18, 19: & apud Jeremiam "Timor, fovea & laqueus super te habitator Moabi, qui effugerit timorem, *incidit in foveam, & qui ascendit e fovea, capietur laqueo*," xlviii: 43, 44, pavor & timor est turba & commotio animi, cum hæret inter mala & bona, & inde inter falsa & vera: fovea est falsum inductum per ratiocinia ex fallaciis sensuum ad favendum jucundis amorum sui & mundi; laqueus est allestio & deceptio mali inde. Apud Eundem "Ibunt & impingent retro, & frangentur, & *illaqueabuntur, & capientur*," xxviii: 13, impingere retro pro avertere se a bono & vero; frangi pro dissipare vera & bona; illaqueari pro allestari a malis amorum sui & mundi; capi pro auferri ab illis. Apud

Ezechielem "Mater principum Israelis Leæna; unus ex catulis illius didicit rapere rapinam homines devoravit; audiverunt de eo gentes, *quarum in fovea captus est*, & deduxerunt eum hamis in terram Ægypti: postea stupravit viduas, & urbes devastavit, desolata est terra & plenitudo ejus a voce rugitus ejus; ideo *insidiatae sunt* illi gentes circumcirca ex provinciis, & *expanderunt super eum rete suum*; in *fovea earum* captus est: posuerunt eum *in cavea cum hamis*, & deduxerunt eum ad regem Babelis *in retibus*, ut non audiretur vox ejus amplius in montibus Israelis" xix: 4. 7. 8. 9; hic prophatio veri successiva per allectamenta falsorum ex malis describitur; mater principum Israelis, est Ecclesia ubi primaria vera, quod mater sit Ecclesia, videatur n: 289. 2691. 2717. 4257. 5580. 8897, & principes Israelis primaria vera n: 1482. 2089. 5044; leæna est falsum ex malo pervertens vera Ecclesiam, catulus leonis est malum, in sua potentia, n: 6367; rapere rapinam, & devorare homines, est destruere vera & bona, homo enim est bonum Ecclesiae n: 4287. 7424. 7523; gentes sunt mala n: 1259. 1260. 1849. 2588 fin: 4444. 6336; fovea in qua captus a gentibus est falsum mali, n: 4728. 4744. 5038. 9086; terra Ægypti in quam hamis deductus est scientificum per quod falsum, n: 9340; stuprare viduas est pervertere bona quæ desiderant verum, quod stuprare sit pervertere n: 2466. 2729. 4865. 8904, & viduæ bona quæ desiderant verum, n: 9198. 9200; devastare urbes est destruere doctrinalia veri Ecclesiae, n: 402. 2268. 2450. 2943. 3216. 4478. 4492. 4493; desolare terram & plenitudinem ejus est destruere omnia Ecclesiae, n: 9325; vox rugitus leonis est falsum; expandere super eum rete, est allectare per jucunda amorum terrestrium & per ratiocinia inde; deducere ad regem Babelis est prophatio veri n: 1182. 1283. 1295. 1304. 1307. 1308. 1321. 1322. 1326. Quod talia non eveniant, quando homo non se & mundum super omnia amat, describitur ita apud Amos "Num rugiet Leo in sylva, si rapina illi non; num cadet avis super laqueum terræ, si tendicula illi non, num ascendet laqueus de terra, si capiendo non ceperit" 111: 4. 5. Quod Laqueus in spirituali sensu sit allectatio & deceptio per jucunda amorum sui & mundi, ita allectatio & deceptio malorum, & hoc per ratiocinia ex fallaciis sensuum, quæ favent illis jucundis, patet unicuique, nam illaqueationes & captiones non aliunde sunt: diabolica turba nec aliud aggreditur apud hominem, quam illos ejus amores, quos jucundat omni modo, usque dum capitur, & cum captus est, ratiocinatur homo ex falsis contra vera, & ex malis contra bona; & tunc non contentus est eo, sed etiam jucundum captat in illaqueando & allectando alios ad falsa & mala; quod quoque hoc jucundum capter, est quia tunc unus ex turba diabolica est. Quia Laqueus, Tendicula, Rete, significant talia, etiam significant destructionem vitæ spiritualis, & sic perditionem, nam jucunda illorum amorum sunt quæ destruunt & quæ perdunt; quoniam ex illis amoribus, ut supra dictum est, scaturiunt omnia mala; ex amore enim sui scaturit contemptus aliorum præ se, dein subfannatio & vituperatio eorum, postea inimicitia si non favent, tandem jucundum odii, jucundum vindictæ, ita jucundum sævitæ, imo crudelitatis; ille amor in altera vita ascendit eo usque,

ut

ut nisi Dominus faveat, & det illis dominium super alios, Ipsum non modo contemnant, sed etiam subsannent verbum quod de Ipso, & tandem ex odio & vindicta contra Ipsum agunt, & quantum non possunt contra Ipsum, exercent talia cum sævitia & crudelitate contra omnes profitentes Ipsum; inde patet, unde scaturit, quod diabolica turba talis sit, quod nempe ex amore sui: quapropter Laqueus sicut significat jucundum amoris sui & mundi, etiam significat destructionem vitæ spiritualis, & perditionem; nam omne fidei & amoris in Dominum, & omne amoris erga proximum, per jucundum amoris sui & mundi, ubi dominatur, destruitur, videantur citata n: 9335. Quod illi amores sint origines omnium malorum, & quod infernum sit ex illis & in illis amoribus, quodque illi amores sint ignes ibi, hodie in orbe ignotum est; cum tamen notum potuisset esse ex eo, quod illi amores oppositi sint amoris erga proximum & amoris in Deum, & quod oppositi humiliationi cordis, & quod ex illis solis omnis contemptus, omne odium, omnis vindicta, & omnis sævitia ac crudelitas, existat, quod quisque scire potest qui expendit. Quod itaque Laqueus destructionem vitæ spiritualis & perditionem significet, patet a sequentibus his locis; apud Davidem "*Jehovah pluet super impios, Laqueos, Ignem & Sulphur*" Psalm: xi: 6; ignis & sulphur sunt mala amoris sui & mundi, quod ignis id sit, videatur n: 1297. 1861. 5071. 5215. 6314. 6832. 7324. 7575. 9041; & quod sulphur, n: 2446; inde patet quid laquei. Apud Lucam "*Ut subitus super vobis stet dies illæ, nam sicut laqueus venit super omnes qui sedent super facie totius terræ*" xxi: 34. 35, agitur ibi de ultimo tempore Ecclesiæ, quando nulla fides, quia nulla charitas, quoniam amores sui & mundi regnaturi, inde perditio, quæ est laqueus. Apud Jeremiam "*Inveniuntur in populo meo impii, speculantur sicut tendunt aucupes, constituunt perdentem, ut homines capiant*" v: 26; apud Davidem "*Laqueos tendunt quærentes animam meam, & quærentes malum meum, loquuntur perditiones, & dolas toto die meditantur*" Psalm: xxviii: 13; apud Eundem "*Custodi me a manibus tendiculae, posuerunt mihi, & laqueis operantium iniquitatem, cadant in retia illi, impii una, ego donec transeam*" Psalm: cxli: 9. 10. Apud Esaiam "*Erit in Sanctuarium, licet in lapidem impulsus, & in petram offendiculi, duabus domibus Israelis; in laqueum & in tendiculam habitatori Hierosolymæ; impingent inter illos multi, & cadent, & confringentur, & illaqueabuntur & capientur*" viii: 14. 15, agitur ibi de Domino; lapis impulsus & petra offendiculi pro scandalizatione; laqueus & tendicula pro perditione, nempe illorum qui oppugnant & destruere conantur vera & bona fidei in Dominum, per falsa faventia amoribus sui & mundi; omnes enim superbi non modo scandalizantur, sed etiam illaqueantur per id, quod Divinum apparuerit in forma humana, & tunc non in regia majestate, sed in specie contempta. Ex his nunc patet, quod per erit in laqueum significetur allectatio & deceptio malorum, & inde perditio; ut quoque alibi apud Moysen "*Ne pangas foedus cum habitatore terræ, supra quam venturus, ne fiat in laqueum in medio tui*" Exod: xxiv: 12. Apud Eundem "*Non servies diis illorum, laqueus namque hoc tibi*" Deut: vii: 16:

16: apud Eundem "Cave tibi ne illaqueeris post gentes, & ne forte quæras deos eorum" Deut: xi: 30, gentes sunt mala & inde falsa.

9349. Actum est in Capitibus xx. xxi. xxii. xxiii. de Legibus, Judiciis & Statutis, quæ promulgata sunt e monte Sinai, & ostensum, quid in sensu interno continent, ita quomodo in cœlo percipiuntur, quod nempe non secundum sensum literalem, sed secundum sensum spirituales, qui non patet in litera, sed usque inest: Verum, qui non scit quomodo res se habet, potest autumare, quod Verbum quoad sensum literalem sic annihiletur, ex causa quia ad illum non attenditur in cœlo: sed sciendum est, quod sensus literalis Verbi per id nequaquam annihiletur, verum potius confirmetur, & quod singula verba ex sensu spirituali, qui inest, pondera habeant, & sancta sint, quoniam sensus literalis est basis & fulcrum, cui sensus spiritualis innititur, & cui conjunctissime cohæret, usque adeo, ut ne quidem jotha seu apex, aut corniculum sit in litera Verbi, quod non sanctum Divinum in se continet; secundum Domini verba apud Matthæum "Amen, dico vobis, usque dum prætereat cælum & terra, jotha unum, aut unum corniculum non præteribit de Lege, donec omnia fiant" v: 18: & apud Lucam "Facilius est cælum & terram transire, quam Legis unum apicem cadere" xvi: 17; quod lex sit Verbum, videatur n: 6752. 7462; ideo etiam ex Divina Domini Providentia factum est, quod Verbum quoad omnem jotham & apicem a tempore, quo scriptum est, conservatum sit, imprimis Verbum Veteris Testamenti: ostensum quoque est e cœlo, quod in Verbo non solum unaquævis vox, sed etiam unaquævis syllaba, & quod incredibile, unumquodvis corniculum syllabæ in Lingua originali involvat sanctum, quod perceptibile fit Angelis intimi cœli; quod ita sit, asseverare possum, sed scio quod transcendat fidem. Inde patet, quod quidem Ritualia Externa Ecclesiæ, quæ repræsentabant Dominum ac Interna Cœli & Ecclesiæ, quæ a Domino, de quibus in Verbo Veteris Testamenti, quoad plurimam partem abrogata sint, sed quod usque Verbum in sua Divina Sanctitate permaneat, quoniam, ut dictum est, omnia & singula ibi, usque involvunt sancta Divina, quæ in cœlo, dum legitur id Verbum, percipiuntur; est enim internum sanctum in singulis, quod est sensus ejus internus, seu sensus cœlestis & Divinus; hic sensus est anima Verbi, & est ipsum Verum Divinum procedens a Domino, ita Ipse Dominus. Ex his constare potest, quomodo se habet cum Legibus, Judiciis, & Statutis, quæ a Domino promulgata sunt e monte Sinai, & quæ in Capitibus xx. xxi. xxii. xxiii, de quibus actum est, continentur, quod nempe omnia & singula ibi sancta sint, quia in interna forma sancta sunt; sed usque quod quædam eorum abrogata sint quoad usum hodie ubi Ecclesia, quæ est Ecclesia Interna; quædam autem eorum sunt talia ut possint servire usui, si ita libet; & quædam eorum omnino observanda & facienda sunt: sed usque quæ abrogata sunt quoad usum ubi Ecclesia, & quæ servire possunt usui si libet, ut & quæ omnino observanda & facienda, æque sancta sunt in sancto interno, nam Verbum totum quantum in sinu suo est Divinum: Sanctum internum est quod docet sensus Internus, & est idem cum Internis Ecclesiæ Christianæ, quæ Doctrina Charitatis

ritatis & Fidei docet. Ut hæc ad captum sistantur, sint illustratione Leges, Judicia, & Statuta, de quibus in Prædictis Capitibus: *Quæ ibi omnino observanda & facienda, sunt quæ continentur in Capite xx: Vers: 3. 4. 5. 7. 8. 12. 13. 14. 20. Capit: xxi: Vers: 12. 14. 15. 20. Capit: xxi: Vers: 17. 18. 19. 27. Capit: xxi: 1. 2. 3. 6. 7. 8. 24. 25. 32. Quæ servire possunt usui si libet, sunt talia quæ continentur in Capite xx: Vers: 10. Capit: xxi: 18. 19. 22. 23. 24. 25. 33. 34. 35. 36. 37. Capit: xxi: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 16. 20. 21. 22. 24. 25. 26. 30. Cap: xxi: 4. 5. 9. 12. 13. 14. 15. 16. 33. Quæ autem abrogata sunt quoad usum hodie ubi Ecclesiæ, Cap: xx: Vers: 21. 22. 23. Cap: xxi: Vers: 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 16. 21. 26. 27. 28. 29. 31. 32. Cap: xxi: Vers: 14. 28. 29. Cap: xxi: Vers: 10. 11. 17. 18. 19. Sed, ut supra dictum est, hæc & illa æque sancta sunt, seu æque Verbum Divinum sunt.*

C A U S Æ

Cur Dominus in Nostra Tellure, & non in alia, nasci voluit.

9350. **Q**UOD Domino placuerit nasci, & Humanum assumere in nostra Tellure, & non in alia, sunt plures cause, de quibus e cælo informatus sum.

9351. Causa principalis fuit propter Verbum, quod hoc in nostra Tellure potuerit conscribi, & scriptum dein per universam Tellurem vulgari; ac semel vulgatum conservari in omnem posteritatem; & quod sic manifestari potuerit, quod Deus Homo factus sit, etiam omnibus in altera vita.

9352. Quod causa principalis fuerit propter Verbum, est quia Verbum est ipsum Verum Divinum, quod docet hominem, quod Deus sit, quod cælum sit & quod Infernum, quod vita post mortem; & insuper docet, quomodo vivet & credet, ut in Cælum veniat, & sic in æternum felix sit: hæc omnia absque revelatione, ita in hac Tellure absque Verbo, prorsus ignota fuissent; & tamen homo ita creatus est, ut quoad Internum suum hominem non mori possit.

9353. Quod Verbum in nostra Tellure potuerit conscribi, est quia ars scribendi hic ab antiquissimo tempore fuerit, primum super codicibus,

cibus, dein super membranis, postea super chartis, & demum vulgari typis. Hoc provisum est a Domino propter Verbum.

9354. Quod Verbum dein per universam hanc tellurem vulgari potuerit, est quia commercium omnium gentium hic datur, non modo per peregrinationes, sed etiam per navigationes ad omnia loca totius orbis; inde Verbum semel conscriptum transferri potuit ab una gente ad alteram, & ubivis doceri. Quod tale commercium daretur, etiam provisum est a Domino propter Verbum.

9355. Quod Verbum semet conscriptum potuerit conservari in omnem posteritatem, proinde in millia & millia annorum, & quoque quod conservatum sit, notum est.

9356. Quod sic manifestari potuerit, quod Deus Homo factus sit; hoc enim primum & essentialissimum est, propter quod Verbum; nam nemo credere potest in Deum, & amare Deum, quem non sub aliqua specie comprehendere potest; quapropter qui incomprehensibile agnoscunt, labuntur cogitatione in naturam, & sic in nullum Deum credunt, videatur n: 7211. 9303. 9315; quapropter placuit Domino hic nasci, & hoc manifestum facere per Verbum, ut non modo id notum fieret in hoc orbe, sed etiam ut per id manifestum fieret omnibus in universo, qui in cœlum ex quacunque Tellure veniunt; nam in cœlo est omnium communicatio.

9357. Sciendum, quod Verbum in nostra Tellure per cœlum a Domino datum, sit unio cœli & mundi, n: 9212; ob quem finem est correspondentia omnium quæ in litera in Verbo cum Divinis in Cœlo; & quod Verbum in supremo ac intimo suo sensu agat de Domino, de Regno Ipsi in cœlis & in terris, deque amore & fide ab Ipso & in Ipsum; proinde de vita ab Ipso & in Ipso: talia sistuntur Angelis in Cœlo, & quacunque Tellure sint, quando Verbum nostræ Telluris legitur & prædicatur.

9358. In omni alia Tellure manifestatur Verum Divinum ore tenus per spiritus & angelos, sicut in præcedentibus, ubi de Incolis Tellurum in solari hoc mundo, dictum est, sed hoc fit intra familias; nam humanum genus in plerisque telluribus distinctum habitat secundum familias; quapropter Divinum Verum per spiritus & angelos ita revelatum non transfertur longe ultra familias, & nisi jugiter succedat nova revelatio, id vel pervertitur vel perit: aliter in nostra Tellure, ubi Verum Divinum, quod est Verbum, manet in sua integritate in perpetuum.

9359. Sciendum, quod Dominus omnes, e quacunque Tellure sint, agnoscat & recipiat, qui Deum sub humana forma agnoscunt & colunt, quoniam Deus sub Humana forma est Dominus: & quia Dominus incolis in Telluribus, in forma Angelica, quæ est forma humana, apparet, ideo cum spiritus & angeli ex illis telluribus audiunt a nostræ telluris spiritibus & angelis, quod Deus actualiter Homo sit, recipiunt id Verbum, agnoscunt, & gaudent quod ita sit, videatur n: 7173.

9360. Ad causas quæ prius allatæ sunt, accedit, quod incolæ, spiritus & angeli nostræ telluris referant in Maximo Homine, Sensum Externum & Corporeum, n: 9107; ac Sensus externus & corporeus est ultimum, in quod desinunt interiora vitæ, & in quo ut in suo communi, requiescunt, n: 5077. 9212. 9216: simile est Verum Divinum in litera, quod vocatur Verbum; quod ob illam causam etiam in hac Tellure, & non in alia, datum est: & quia Dominus est Verbum, & ejus primum & ultimum, ut omnia secundum ordinem existerent, etiam ideo voluit in hac Tellure nasci, & fieri Verbum, secundum hæc apud Johannem "In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum: hoc erat in principio apud Deum: omnia per Ipsum facta sunt, & sine Ipso factum est nihil quod factum est. Et Verbum Caro factum est, & habitavit inter nos, & vidimus gloriam Ipsius, gloriam ut Unigeniti a Patre. Deum nemo vidit usquam, Unigenitus Filius, qui in sinu Patris est, Ipse exposuit" 1: 2. 3. 4. 14. 18, Verbum est Divinum Verum. Sed hoc arcanum est, quod in intellectum modo pauciorum cadit.

9361. Quod incolæ tellurum aliarum gaudeant, quando audiunt, quod Deus assumerint Humanum, & hoc Divinum fecerit, & quod sic Deus actualiter Homo sit, videbitur ad finem ultimorum Capitum Exodi.

9362. In nunc sequentibus usque ad finem Libri Exodi, ex Divina Domini Misericordia, dicetur de incolis, spiritibus, & angelis Tellurum in Cælo astrifero.

E X O D I

CAPUT VIGESIMUM QUARTUM.

Doctrina Charitatis & Fidei.

9363. **C**REDERE illa quæ docet Verbum seu quæ Doctrina Ecclesiæ, & non vivere secundum illa, apparet sicut sit Fides, & quoque autumant quidam, quod salventur per illam; sed per illam solam nemo salvatur, est enim fides persuasiva, quæ qualis sit, nunc dicetur.

9364. Fides persuasiva est, cum creditur & amatur Verbum & Doctrina Ecclesiæ, non propter finem serviendi proximo, hoc est, concivi, patriæ, Ecclesiæ, Cælo, & Ipsi Domino, consequenter non propter vitam, nam illis servire est vita; sed propter lucrum, honores, & eruditionis famam, ut fines: quapropter qui in illa fide sunt, non spectant ad Dominum & ad Cælum, sed ad se & ad mundum.

9365. Qui in mundo magna spirant & multa cupiunt, in persuasivo, quod Verum sit quod Doctrina Ecclesiæ docet, fortiori sunt, quam qui non magna spirant & multa cupiunt, causa est, quia Doctrina Ecclesiæ est illis modo medium ad suos fines; & quantum cupiuntur fines, tantum amantur media, & quoque creduntur.

9366. Sed res in se talis est; quantum in igne amorum sui & mundi sunt, & ex igne illo loquuntur, prædicant, & agunt, tantum in illo persuasiva sunt; & tunc non aliter sciunt, quam quod ita sit: cum autem non in illorum amorum igne sunt, tunc nihil credunt, & plures illorum negant: inde patet, quod fides persuasiva sit fides oris & non cordis; ita quod in se non sit fides.

9367. Qui in fide persuasiva sunt, non sciunt ex aliqua illustratione interna, num vera sint vel falsa quæ docent, imo nec curant, modo a vulgo credantur; sunt enim in nulla affectione veri propter verum. Illi quoque solam fidem præ reliquis defendunt, & bonum fidei, quod est charitas, tanti faciunt, quantum per id possunt lucrari.

9368. Qui in fide persuasiva sunt, recedunt a fide, si privantur honoribus & lucris, modo fama non periclitetur; nam fidei persuasiva non est intus apud hominem, sed stat foris, solum in memoria, e qua depromitur, cum docetur: quapropter illa fides cum suis veris post mortem evanescit: nam tunc manet solum illud fidei quod intus in homine est, hoc est, quod radicum est in bono, ita quod factum vitæ.

9369. Illi qui in fide persuasiva sunt, intelliguntur per hos apud Matthæum "*Multi dicent Mihi in die illo, Domine, Domine, nonne per Nomen tuum prophetavimus, & per Nomen tuum dæmonia eiecimus; & in Nomine tuo multas virtutes fecimus: sed tunc confitebor illis, non novi vos, operarii iniquitatis*" VII: 22. 23. Tum apud Lucam "*Tunc incipietis dicere, edimus coram te, & bibimus, & in plateis nostris docuisti; sed dicet, dico vobis, non novi vos unde sitis, discedite a Me omnes operarii iniquitatis*" XIII: 26. 27: intelliguntur etiam per quinque virgines stultas, quæ non habebant oleum in lampadibus, apud Matthæum "*Tandem venerunt illæ virgines, dicentes, Domine, Domine, aperi nobis; Ille vero respondens dicet, amen, dico vobis, non novi vos*" XXV: 11. 12, oleum in lampadibus est bonum in fide, n: 886. 4638.

CAPUT XXIV.

1. **E**T ad Moschen dixit, ascende ad JEHOVAM Tu, & Aharon, Nadab & Abihu, & septuaginta de senioribus Israël, & incurvetis vos e longinquo.

2. Et appropinquabit Moscheh solus ille ad JEHOVAM, & illi non appropinquabunt, & populus non ascendent cum illo.

3. Et venit Moscheh, & renunciavit populo omnia verba JEHOVÆ, & omnia judicia; & respondit omnis populus voce una, & dixerunt, omnia verba, quæ loquutus JEHOVAN, faciemus.

M m m 2

4. Et

4. Et scripsit Moscheh omnia verba JEHOVÆ, & surrexit mane in matutino, & ædificavit altare sub monte, & duodecim statuas pro duodecim tribubus Israelis.

5. Et misit pueros filiorum Israelis, & obtulerunt holocausta & sacrificaverunt sacrificia pacifica JEHOVÆ juvenecos.

6. Et accepit Moscheh dimidium sanguinis, & posuit in crateribus, & dimidium sanguinis sparsit super altare.

7. Et accepit librum fœderis, & legit in auribus populi, & dixerunt, omnia quæ loquutus JEHOVAH faciemus & audiemus.

8. Et accepit Moscheh sanguinem, & sparsit super populum, & dixit, ecce sanguis fœderis, quod pepigit JEHOVAH cum vobis super omnia verba hæc.

9. Et ascendit Moscheh & Aharon, Nadab & Abihu, & septuaginta ex senioribus Israelis.

10. Et viderunt DEUM Israelis, & sub pedibus Ipsius sicut opus lapidis sapphiri, & sicut substantia cœli quoad munditiem.

11. Et ad sepositos filios Israelis non misit manum suam, & viderunt DEUM, & comederent & biberunt.

12. Et dixit JEHOVAH ad Moschen, ascende ad Me in montem, & esto ibi, & dabo tibi tabulas lapidis, & legem, & præceptum, quæ scribam ad docendum illos.

13. Et surrexit Moscheh & Jehoschua minister ejus, & ascendit Moscheh ad montem DEI.

14. Et ad seniores dixit, sedete vobis in hoc, donec revertamur ad vos; & ecce Aharon & Chur vobiscum, quisquis habens verba, accedat ad illos.

15. Et ascendit Moscheh ad montem, & obtexit nubes montem.

16. Et commorabatur gloria JEHOVÆ super monte Sinai, & obtexit eum nubes sex dies, & vocavit ad Moschen in die septimo e medio nubis.

17. Et aspectus gloriæ JEHOVÆ sicut ignis comedens in capite montis oculis filiorum Israelis.

18. Et intravit Moscheh in medium nubis, & ascendit ad montem, & fuit Moscheh in monte quadraginta dies & quadraginta noctes.

C O N T E N T A.

9370. **A**gitur in sensu interno de Verbo a Domino per cœlum dato, quale sit, quod Divinum in sensu utroque, interno & externo; & quod per id conjunctio Domini sit cum homine.

S E N S U S I N T E R N U S.

9371. Vers: 1. 2. **E**t ad Moschen dixit, ascende ad Jehovam, Tu, & Aharon, Nadab & Abihu, & septuaginta de senioribus Israelis, & incurvetis vos e longinquo. Et appropinquabit Moscheh solus ille ad Jehovam, & illi non appropinquabunt, & populus non ascendet cum illo. Et ad Moschen dixit, significat quod concernit Verbum in communi: ascende ad Jehovam, significat conjunctionem cum Domino: tu & Aharon, significat Verbum in sensu interno & externo: Nadab & Abihu, significat doctrinam ex utroque: & septuaginta de senioribus Israelis, significat præcipua vera Ecclesiæ quæ Verbi seu Doctrinæ concordantia cum bono: & incurvetis vos e longinquo, significat humiliationem & adorationem ex corde, & tunc influxum Domini: & appropinquabit Moscheh solus ille ad Jehovam, significat conjunctionem & præsentiam Domini per Verbum in communi: & illi non appropinquabunt, significat non conjunctionem & præsentiam separatam: & populus non ascendet cum illo, significat plane non conjunctionem cum externo absque interno.

9372. Et ad Moschen dixit, quod significet quod concernit Verbum in communi, constat ex repræsentatione Moschis, quod sit Verbum, de qua sequitur; & ex significatione dixit, quod involvat illa quæ in hoc Capite sequuntur, ita quæ concernunt Verbum, n: 9370. Quod Moscheh repræsentet Verbum, constare potest ex illis, quæ de Mosche sæpe prius ostensa sunt, ut ex Præfat: ad Cap: xviii: Genes: & n: 4859 fin: 5922. 6723. 6752. 6771. 6827. 7010. 7014. 7089. 7382. 8601. 8760. 8787. 8805, quæ videantur; hic repræsentat Moscheh Verbum in communi, quia de eo in sequentibus dicitur, quod ille appropinquaret solus ad Jehovam, Vers: 2, & quoque quod ille vocatus e medio nubis, intraverit & ascenderit montem, Vers: 16. 18. In Verbo sunt plures, qui repræsentant Dominum quoad Verum Divinum, seu quoad Verbum; sed inter illos præcipui sunt Moscheh, Elias, Elifæus

Elisæus, & Johannes Baptista; quod Moscheh, videri potest in explicationibus nunc supra citatis; quod Elias & Elisæus in Præf: ad Cap: xviii: Genes: & n: 2762. 5247 fin: quod Johannes Baptista, constat ex eo, quod is sit Elias qui venturus: qui non scit, quod Johannes Baptista repræsentaverit Dominum quoad Verbum, non scire potest quid involvunt & significant omnia illa, quæ de illo in Novo Testamento dicta sunt; quapropter ut hoc arcanum pateat, & simul tunc quod Elias & quoque Moscheh, qui visi sunt cum Dominus transformatus est, significaverint Verbum, licet hic asserre aliqua, quæ de Johanne Baptista memorantur; ut quæ apud Matthæum "*Postquam abiverunt nuntii Johannis, cepit Jesus loqui de Johanne, dicens, quid exivistis in desertum videre, num arundinem a vento agitatam; quid vero exivistis videre, num hominem mollibus indumentis indutum, ecce qui mollia gerunt, in domibus regum sunt: quid vero exivistis videre, num Prophetam, imo dico vobis, etiam magis quam propheta; hic est, de quo scriptum, ecce Ego mitto Angelum meum ante faciem tuam, qui præparabit viam tuam ante te: amen dico vobis, non suscitatus est inter natos mulierum major Johanne Baptista; qui vero minor est in regno cælorum, major illi est, Omnes Prophetæ & Lex usque ad Johannem prophetarunt. Et si vultis credere, ille Ipse est Elias qui venturus est: qui habet aurem ad audiendum, audiat*" xi: 7 ad 15 & Luc: vii: 24 ad 28: quomodo hæc intelligenda sunt, nemo scire potest, nisi sciat quod Johannes ille repræsentaverit Dominum quoad Verbum, & tunc nisi ex sensu interno sciat, quid significatur per desertum in quo ille; tum quid per arundinem vento agitatam, ut & per indumenta mollia in domibus regum; & dein quid significatur per quod ille magis quam propheta esset, & quod inter natos mulierum nullus illo major esset, & tamen minor in regno cælorum major illo; & denique quod ille esset Elias: hæc enim omnia absque sensu altiori solum ex aliqua comparatione sonant, & non ex re quæ alicujus ponderis: sed prorsus aliter cum per Johannem intelligitur Dominus quoad Verbum, seu Verbum repræsentative; tunc per desertum Judææ, in quo Johannes, significatur status in quo Verbum illo tempore, cum Dominus in mundum venit, quod nempe in deserto, hoc est, in tam obscuro, ut prorsus non agnosceretur Dominus, nec quicquam sciretur de Regno Ipsius cœlesti; cum tamen omnes Prophetæ de Ipso deque Regno Ipsius, quod in æternum duraturum esset, prophetarunt, quod desertum tale obscurum sit, videatur n: 2708. 4736. 7313; Verbum ideo comparatur arundini vento agitatæ, cum explicatur ad libitum, nam arundo in sensu interno est Verum in ultimo, quale est Verbum in litera: quod Verbum in ultimo seu in litera sit coram aspectu hominum sicut rude & obscurum, sed in sensu interno molle & splendens, significatur per quod non viderint hominem mollibus indumentis indutum, ecce qui mollia gerunt in domibus regum sunt; quod talia per hæc verba significantur, patet a significatione indumentorum seu vestium, quod sint vera, videatur n: 2132. 2576. 4545. 4763. 5248. 6914. 6917. 7093; & quod ideo Angeli appareant vestibus induti mollibus & splendentibus secundum vera ex bono apud illos, n: 5248. 5319. 5954. 9212. 9216; tum a significatione domuum

um regum, quod sint mansiones ubi angeli, ac in universali sensu cœli, nam domus dicuntur ex bono, n: 2233. 2234. 3128. 3652. 3720. 4622. 4982. 7836. 7891. 7996. 7997, & reges de vero, n: 1672. 2015. 2069. 3009. 4575. 4581. 4966. 5044. 6148, ideo angeli vocantur filii regni, filii regis, & quoque reges ex receptione veri a Domino: quod Verbum sit plus quam aliqua doctrina in mundo, & plus quam aliquod verum in mundo, significatur per quid exivistis videre, num prophetam, imo dico vobis etiam magis quam propheta, & quod non suscitatus sit inter natos mulierum major Johanne Baptista, propheta enim in sensu interno est doctrina, n: 2534. 7269, ac nati seu filii mulierum sunt vera, n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 2803. 2813. 3704. 4257: quod Verbum in sensu interno, seu quale est in cœlo, sit in gradu supra Verbum in sensu externo seu quale est in mundo, & quale Johannes Baptista docuit, significatur per quod minor in regno cœlorum sit major illo; nam Verbum perceptum in cœlo talis sapientiæ est, ut transcendat omnem captum humanum: quod Prophetica de Domino & de Ipsius adventu, & quod repræsentativa Domini ac Ipsius Regni cessaverint, cum Dominus in mundum venit, significatur per quod omnes Prophetæ & Lex usque ad Johannem prophetaverint: quod Verbum per Johannem sicut per Eliam repræsentatum sit, significatur per quod ille ipse est Elias qui venturus; tum per hæc apud Matthæum *“Interrogaverunt discipuli Jesum, quare scribæ dicunt, quod Eliam oporteat venire prius: Ipse respondens dixit, Elias quidem veniet prius, & restituet omnia; dico vobis, quod Elias jam venerit, & non agnoverint eum, sed fecerunt in eo quæcunque voluerunt: sic & Filius hominis passurus est ab illis: & intellexerunt, quod de Johanne Baptista dixisset illis”* XVII: 10 ad 13; quod Elias venerit, & non agnoverint eum, sed fecerint in eo quæcunque voluerunt, significat quod Verbum quidem illos docuerit, quod venturus Dominus, sed quod usque non voluerint comprehendere, interpretando id ad favorem sui domini, & sic extinguendo Divinum quod in illo: quod similiter facturi cum ipso Vero Divino, significatur per quod sic & Filius hominis passurus sit ab illis; quod Filius hominis sit Dominus quoad Verum Divinum, videatur n: 2803. 2813. 3704. Ex his nunc patet quid intelligitur per propheticum de Johanne apud Malachiam *“Ecce Ego mitto vobis Eliam Prophetam, antequam venit dies Jehovæ magnus & terribilis”* III: 23. Describitur etiam Verbum in ultimo, seu quale est in forma externa, quæ apparet coram homine in mundo, per indumenta & per alimenta Johannis Baptistæ, apud Matthæum *“Johannes Baptista prædicans in deserto Judææ, habebat indumentum ex pilis cameli, & cingulum coriaceum circum lumbum; alimentum ejus erant locustæ & mel agreste”* III: 1. 3. 4: similiter ac Elias in Libro II Regum *“quod esset vir pilosus, & cingulo corii cinctus circum lumbos”* I: 8; per indumentum seu vestem, cum de Verbo, significatur Verum Divinum ibi in forma ultima; per pilos cameli significantur vera scientifica qualia ibi coram homine in mundo; per cingulum coriaceum significatur vinculum externum connectens & in ordine tenens omnia interiora; per alimentum significatur nutritio spiritualis ex cognitionibus veri & boni ex Verbo;

Verbo; per locustas significantur vera ultima seu communissima; & per mel agreste, amœnum eorum: quod per indumenta & alimenta significantur talia, ducit originem ex repræsentativis in altera vita; ibi induti apparent omnes secundum vera ex bono; & quoque alimenta ibi repræsentantur secundum desideria sciendi & sapiendi; inde est, quod indumentum seu vestis sit verum, videantur citationes supra; & quod alimentum seu cibus sit nutritio spiritualis, n: 3114. 4459. 4792. 5147. 5293. 5340. 5342. 5576. 5579. 5915. 8562. 9003; quod cingulum sit vinculum colligens & continens interiora, n: 9341 fin: quod corium sit externum, n: 3540, ita cingulum coriaceum est vinculum externum; quod pili sint vera ultima seu communissima, n: 3301. 5569 ad 5573; quod Camelus sit scientificum in communi, n: 3048. 3071. 3143. 3145. 4156; quod locusta sit verum nutriendum in extremis n: 3301 fin: & quod mel sit amœnum ejus, n: 5620. 6857. 8056; mel agreste dicitur, quia per agrum, significatur Ecclesia, n: 2971. 3317. 3766. 7502. 7571. 9139. 9295. Qui non scit, quod talia significantur, nunquam scire potest, cur ita induti fuerunt Elias & Johannes; quod usque ea significaverint aliquid peculiare prophetis illis, quisque cogitare potest, qui bene de Verbo. Quia Johannes Baptista repræsentabat Dominum quoad Verbum, ideo quoque cum ille de Domino loquebatur, Qui erat Ipsum Verbum, dicebat de se quod non esset Elias, nec propheta, & quod non dignus esset solvere corrigiam calcei Domini, apud Johannem *"In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum: & Verbum Caro factum est, & habitavit inter nos, & vidimus gloriam Ipsius. Quæsierunt Judæi ex Hierosolyma, Sacerdotes & Levitæ Johannem, quis esset; confessus est & non negavit, non sum ego Christus; quæsierunt ergo illum, quid ergo, an Elias tu, sed dixit, non sum; an propheta tu, respondit non: quare dixerunt illi, quis es, dixit, ego vox clamantis in deserto, rectam facite viam Domini, sicut dixit Esaias Propheta: dixerunt itaque, quare ergo baptizas, si non es Christus, neque Elias, neque propheta; respondit, ego baptizo aqua, medius inter vos stat, quem vos non nostis, ille est qui post me venturus est, qui ante me fuit, cujus ego non sum dignus ut solvam Ipsius corrigiam calcei. Cum vidit Jesum, dixit, ecce Agnus Dei qui tollis peccatum mundi; hic est, de quo ego dixi, post me venit vir, qui ante me fuit, quia prior me fuit"* 1: 1. 14. 19 ad 30; ex his patet, quod Johannes, cum de Ipso Domino loquutus est; Qui fuit Ipsum Verbum Divinum seu Verbum, dixerit se non esse aliquid, quoniam umbra disparatur cum ipsa lux apparet, seu repræsentativum cum ipsa effigies; quod repræsentativa spectaverint res sanctas ac Ipsum Dominum, & prorsus non personam quæ repræsentabat, videantur n: 665. 1097 fin: 1361. 3147. 3881. 4208. 4281. 4288. 4292. 4307. 4444. 4500. 6304. 7048. 7439. 8588. 8788. 8806. Qui non scit, quod repræsentativa evanescant sicut umbræ præsentæ luce, non scire potest cur Johannes negaverit se esse Eliam & Prophetam. Ex his nunc constare potest, quid significatur *per Moschen & Eliam, qui visi in gloria, & loquuti cum Domino, cum transformatus, de exitu quem impleturus esset in Hierosolyma"* Luc: 1x: 29. 30. 31, quod nempe Verbum, per Moschen Verbum

Verbum Historicum, & per Eliam Verbum Propheticum, quod in sensu interno ubivis agit de Domino, de Ipsius adventu in Mundum, & de Ipsius exitu e mundo; quapropter dicitur, quod Moscheh & Elias visi sint in gloria, gloria enim est sensus internus Verbi, & nubes sensus ejus externus, videatur Præfatio ad Cap: xviii Gen: & n: 5922. 8427.

9373. Ascende ad Jehovam, quod significet conjunctionem cum Domino, constat ex significatione ascendere, quod sit elevari versus interiora, de qua n: 3084. 4539. 4969. 5406 5817. 6007, & inde quoque conjungi, n: 8760, quod sit cum Domino, est quia per Jehovam in Verbo intelligitur Dominus, n: 1343. 1736. 1793. 2004. 2005. 2018. 2025. 2921. 3023. 3035. 5663. 6280. 6303. 6281. 6905. 8274. 8864. 9315. Arcanum quod in sensu interno horum verborum etiam latet, est quod filii Jacobi, quibus ut caput præerat Moscheh, non vocati & electi sint, sed quod institerint ipsi ut cultus Divinus apud illos institueretur, secundum illa quæ n: 4290. 4293, dicta sunt; quare dicitur, *Et ad Moschen dixit, ascende ad Jehovam*, sicut non Jehovah sed alius dixerit quod ascenderet; ob eandem causam in sequentibus dicitur quod populus non ascenderet, Vers: 2, & quod Jehovah non ad sepositos filios Israelis miserit manum suam, Vers: 11; tum quod aspectus gloriæ Jehovæ fuerit sicut ignis comedens in capite montis oculis filiorum Israelis, Vers: 17, & tandem quod Moscheh die septimo vocatus intraverit in medium nubis; per nubem enim intelligitur Verbum in litera, n: 5922. 6343 fin: 6832. 6752. 8106. 8443. 8781, & apud filios Jacobi erat Verbum separatum a sensu suo interno, erant enim in cultu externo absque interno; quod manifeste constare potest ex eo quod nunc sicut prius dixerint, *omnia verba, quæ loquutus Jehovah, faciemus*, Vers: 3; & tamen vix præterlapso sunt quadraginta dies post hoc tempus, cum Vitulum Aureum pro Jehovah coluerunt; unde patet, quod hoc in corde eorum latuerit, quum ore dicebant, quod Jehovæ soli servirent: cum tamen, qui per vocatos & electos intelliguntur, sunt illi qui in interno cultu sunt, & ab interno in externo, hoc est, qui in amore & in fide in Dominum, & inde in amore erga proximum sunt.

9374. Tu & Aharon, quod significet Verbum in sensu interno & externo, constat ex repræsentatione Moschis, quod sit Verbum, de qua supra n: 9373; at quando Aharon, qui ejus frater, ei adjungitur, tunc Moscheh repræsentat Verbum in sensu interno, & Aharon in externo, ut quoque prius n: 7089. 7382.

9375. Nadab & Abihu, quod significet doctrinam ex utroque, constat ex eo quod essent filii Aharonis; quapropter cum per Aharonem significatur Verbum, per filios ejus significatur doctrina, per majorem natu doctrina ex sensu interno. Verbi, & per minorem natu doctrina ex sensu externo ejus; doctrina ex Verbi sensu interno, & doctrina ex Verbi sensu externo, est una doctrina, nam qui in interno sunt, etiam in externo sunt; Ecclesia enim Domini ubivis est interna & externa, interna est cordis, & externa est oris, seu interna est voluntatis & externa est actionis; quando internum facit

unum cum externo apud hominem, tunc quod est cordis etiam est oris, seu quod est voluntatis etiam est actionis, seu quod idem, tunc in ore est cor loquens, & in actione est voluntas agens, absque omni dissidentia; sic etiam est fides loquens & amor seu charitas agens, hoc est, Dominus a Quo fides & charitas. Quia Nadab & Abihu, filii Aharonis, repræsentabant doctrinam ex Verbo, ideo illi, cum ex alia doctrina quam quæ ex Verbo cultum instituerent, occisi sunt; quod repræsentabatur per hæc quæ de illis apud Moschen " Sumserunt filii Aharonis, Nadab & Abihu, vir thuribulum suum, & dederunt in ea ignem, super quem posuerunt suffimentum, atque ita attulerunt ad Jehovam ignem alienum, de quo non præceperat illis, ideo exivit ignis a coram Jehovah, & comedit illos, ut morerentur coram Jehovah: & dixit Moscheh ad Aharonem, hoc quod loquutus est Jehovah, dicendo in propinquis meis sanctificabor " Levit: x: 1 ad 3; per ignem aliunde in thuribulo significatur doctrina aliunde quam ex Verbo; ignis enim est bonum amoris, & suffimentum est verum fidei inde; ac bonum amoris & verum fidei sunt quæ intrant doctrinam quæ ex Verbo, & faciunt illam; inde patet, cur igne a coram Jehovah consumti fuerint; in propinquis sanctificari, est apud illos qui Domino per bonum amoris & verum fidei ex Verbo conjuncti sunt: quod ignis sit bonum amoris cœlestis, videatur n: 934. 4906. 5071 f. 5215. 6314. 6832. 6834. 6849. 7324. 7852. 9055; & quod suffimentum sit fides ex bono amoris, alibi ostendetur.

9376. Et septuaginta de senioribus Israelis, quod significet præcipua vera Ecclesiæ seu doctrinæ concordantia cum bono, constat ex significatione septuaginta, quod sint plenum, ita omnia, de qua n: 6508; & ex significatione seniorum Israelis, quod sint præcipua vera Ecclesiæ concordantia cum bono, ita quæ Verbi seu doctrinæ e Verbo, quia illa omnia concordant cum bono; quod seniores Israelis illa vera sint, videatur n: 6523. 8578. 8585. Quod illa, quæ ex Verbo sunt, concordent cum bono, est quia illa a Domino sunt, & inde in se cœlum habent; & si credere velitis, in singulis Verbi est cœlum in quo Dominus.

9377. Et incurvetis vos e longinquo, quod significet humiliationem & adorationem ex corde, & tunc influxum Domini, constat ex significatione incurvare se, quod sit humiliatio, de qua n: 2153. 5682. 6266. 7068; quod etiam sit adoratio, est quia essentielle omnis adorationis & omnis cultus est humiliatio, nam absque humiliatione Dominus non coli & adorari potest, ex causa quia Divinum Domini non potest influere in cor superbum, hoc est, in cor plenum amore sui, hoc enim est durum, & vocatur in Verbo lapideum, at in cor humile, quia hoc est molle, & vocatur in Verbo carneum, ita receptibile influxus boni a Domino, hoc est, Domini; inde est quod per incurvare se e longinquo, non modo sit humiliatio & adoratio ex corde, sed etiam influxus Domini tunc; influxus Domini dicitur, quia bonum amoris & fidei, quod influit a Domino, est Dominus. Quod e longinquo sit ex corde, est quia qui in humiliatione sunt, se remonent a Domino, ex causa, quia se spectant indignos appropinquare ad Sanctissimum Divinum, sunt enim, cum
in

in humiliatione, in agnitione sui quod sint non nisi quam malum; imo propheta, ex se; cum ex corde id agnoscunt, tunc in vera humiliatione sunt; inde patet, quod per incurvetis vos e longinquo, significetur humiliatio & adoratio ex corde, & tunc influxus Domini. At populus Israeliticus non in tali humiliatione & adoratione fuit, sed illam per externos gestus modo repræsentabat; erant enim in externis absque internis: at usque cum se humiliabant, se ad terram prosternebant, & quoque volutabant in pulvere, atque magna voce clamabant, & ita per integros dies; qui non scit quid vera humiliatio, potuisset credere, quod id fuisset humiliatio cordis; sed non fuit humiliatio cordis spectantis Deum a Deo, sed spectantis Deum a se; & cor spectans a se est a malo, nam quicquid ab homine procedit ut a se, id malum est; erant enim in amore sui & mundi præ omnibus populis in universo, & se credebant sanctos, modo obtulerint sacrificium, aut laverint se aquis; non agnoscetes quod talia repræsentarent sanctitatem internam, quæ est charitatis & fidei a Domino; omne enim sanctum non est hominis, sed est Domini apud hominem, n: 9229; qui se humiliant ex fide sanctitatis a se, & adorant ex amore Dei a se, illi ex amore sui se humiliant & adorant, ita ex corde duro & lapideo & non ex corde molli & carneo, & sunt in externis & non simul in internis, nam amor sui in externo homine habitat, nec potest intrare in internum, quoniam internus homo modo aperitur per amorem & fidem in Dominum, ita a Domino, qui inibi format cælum hominis, in quo habitat.

9378. Et appropinquabit Moscheh solus ille ad Jehovah, quod significet conjunctionem & præsentiam Domini per Verbum in communi, constat ex significatione appropinquare, quod sit conjunctio & præsentia Domini, de qua sequitur; & ex repræsentatione Moschis, quod sit Verbum in communi, de qua supra n: 9372. Quod per appropinquabit Moscheh significetur conjunctio & præsentia Domini per Verbum, est quia appropinquare in spirituall sensu significat conjungi per amorem, nam qui se mutuo amant, conjunguntur; amor enim est conjunctio spiritualis: universale est in altera vita, quod omnes conjunguntur secundum amorem boni & veri a Domino; inde totum cælum est talis conjunctio: similiter se habet cum appropinquatione seu conjunctione cum Domino; qui Ipsum amant, illi conjunguntur Ipsi, usque adeo ut dicantur esse in Ipso, quum in Cælo; & omnes illi amant Dominum, proinde per amorem Ipsi conjunguntur, qui in bono vitæ ex veris fidei sunt, quoniam bonum ex illis veris est a Domino, imo est Dominus, Johan: xiv: 20. 21. At sciendum, quod homo ex se non possit appropinquare ad Dominum, & conjungi Ipsi, sed Dominus appropinquabit ad hominem & conjungetur illi; & quia Dominus trahit hominem ad se, Joh: vi: 44. Cap: xii: 32, apparet sicut homo ex se appropinquet & se conjunget; hoc fit, quando homo desistit a malis, nam desistere a malis hominis arbitrio seu libero relictum est; influit tunc bonum a Domino, quod nusquam deest, inest enim ipsi vitæ quæ homini a Domino; sed cum vita tantum boni recipitur, quantum remota sunt mala. Quod per Verbum sit conjunctio & præsentia

Domini, est quia Verbum est unio hominis cum Cœlo & per Cœlum cum Domino; Verbum enim est Divinum Verum, procedens a Domino, quare qui quoad doctrinam & vitam, seu quoad fidem & amorem, in illo vero sunt, in Divino procedente a Domino sunt, ita conjuncti Ipsi. Ex his patet, quod per appropinquabit Moscheh, solus ille ad Jehovah, significetur conjunctio & præsentia Domini per Verbum. Quod appropinquare sit conjunctio & præsentia, est quia in altera vita distantiae unius ab altero se habent prorsus secundum dissimilitudines & diversitates interiorum, quæ sunt cogitationis & affectionis, videantur n: 1273 ad 1277. 1376 ad 1381. 9104; remotiones etiam a Domino, & appropinquationes ad Ipsum se habent prorsus secundum bonum amoris & inde fidei ab Ipso & in Ipsum; inde est, quod cœli Domino propinqui sint secundum bona, ac vicissim inferna a Domino remota secundum mala; inde patet, unde est, quod propinquus esse & appropinquare in spirituali sensu sit conjungi, ut quoque in sequentibus locis; apud Davidem "*Propinquus Jehovah omnibus invocantibus Ipsum*, qui invocant Ipsum in veritate" Psalm: cxlv: 18, propinquus pro præsens & conjunctus: Apud Eundem "*Beatus quem eligis, & appropinquare facis*; habitabit atria mea" Psalm: lxxv: 5, appropinquare facere pro conjungi: apud Eundem "*Jehovah appropinqua ad animam meam, libera me*" Psalm: lxxix: 19: apud Eundem "*Propinquus Jehovah fractis corde*" Psalm: xxxiv: 19. Apud Jeremiam "*Audire faciant verba mea populum meum, & reducam eos a via illorum mala, a malitia operum illorum, nam Deus e propinquo Ego, & non Deus e longinquo*" xxiii: 22. 23, quod Deus e propinquo dicatur illis qui desistunt a malis, & quod Deus e longinquo illis qui in malis, patet. Apud Moschen "*Dixit Moscheh ad Aharonem, hoc quod loquutus est Jehovah, in propinquis meis sanctificabor*" Levit: x: 3; in propinquis sanctificari est apud illos qui Domino per bonum amoris & verum fidei ex Verbo conjuncti sunt. Apud Jeremiam "*Tunc erit Magnus ejus ex illo, & Dominator ejus e medio illius exibat; & appropinquare faciam Illum, & appropinquabit ad Me*: quis namque est Ille, despondit cor suum *ad appropinquandum ad Me*" xxx: 21, ibi de Domino, qui Magnus & Dominator; appropinquare ad Jehovah, est uniri, nam appropinquatio Divini ad Divinum non aliud est quam unio.

9379. Et illi non appropinquabunt, quod significet non conjunctionem & præsentiam separatam, constat ex repræsentatione Aharonis, filiorum ejus Nadab & Abihu, & septuaginta seniorum, qui hic sunt illi qui non appropinquabunt, quod sint Verbum in sensu externo, Doctrina, & præcipua vera Ecclesiæ, de qua supra n: 9374. 9375. 9376; & ex significatione appropinquare, quod sit conjunctio & præsentia Domini, de qua mox supra n: 9378, hic non conjunctio & præsentia, quia dicitur quod solus Moscheh appropinquabit & non illi; quod sit non conjunctio & præsentia separata, est quia per Moschen hic repræsentatur Verbum in communi seu Verbum in omni complexo, n: 9372, & quoque Verbum in sensu interno, n: 9374; per Aharonem autem & ejus filios perque septuaginta seniores, repræsentatur Verbum

bum in sensu externo, & quæ inde sunt; hæc quia separatim non conjungi possunt Domino, quoniam Dominus est Verbum in omni complexu, ideo dicitur non conjunctio & præsentia separata.

9380. Et populus non ascendet cum illo, quod significet plane non conjunctionem cum externo absque interno, constat ex significatione ascendere, quod sit conjunctio, ut supra n: 9373. hic non conjunctio, quia dicitur non ascendet: quod sit cum Verbi sensu externo absque interno, est, quia filii Jacobi, qui hic sunt populus, in externo absque interno erant, videatur n: 3479. 4281. 4293. 4307. 4429. 4433. 4680. 4844. 4847. 4865. 4868. 4874. 4890. 4903. 4911. 4913. 6304. 8588. 8788. 8806. 8871. Quod in externo absque interno essent, patet manifeste ex cultu vituli aurei post quadraginta abhinc dies; aliter fecissent si simul in interno fuissent, hoc est, in bono amoris & fidei in Jehovah, hoc enim est internum; qui per hoc conjuncti sunt, illi non discedere possunt ad cultum idoli, cor enim procul ab illo est: & quia populus ille non aliter conjunctus fuit Domino, quam per externa, per quæ repræsentarent interna, ideo dicitur, quod populus non ascendet, per quæ significatur plane non conjunctio cum externo absque interno; repræsentationes, quæ absque cognitione, fide & affectione interiorum, quæ repræsentantur, conjungunt rem, non autem personam. Similiter se habet cum illis, qui in solo sensu literali Verbi manent, & nihil doctrinale inde colligunt; sunt enim separati a sensu interno, nam sensus internus est ipsum doctrinale; conjunctio Domini cum externis Verbi est per interiora ejus; quare si interiora separata sunt, non alia cum externis conjunctio Domini datur quam sicut cum gestu corporis absque corde concordante. Similiter quoque se habet cum illis, qui doctrinam suæ Ecclesiæ quoad singula perfecte sciunt & usque illa non applicant ad vitam; illi etiam in externis sunt absque interno; nam vera doctrinæ sunt extra apud illos, cum non inscripta sunt eorum vitæ: quod cum horum veris non sit conjunctio Domini, est quia Dominus intrat per vitam hominis in ejus fidei vera, ita per animam quæ inest veris.

9381. Vers: 3. 4. 5. *Et venit Moscheb, & renuntiavit populo omnia verba Jehovah & omnia judicia, & respondit populus voce una, & dixerunt, omnia verba, quæ loquutus est Jehovah, faciemus. Et scripsit Moscheb omnia verba Jehovah, & surrexit mane in matutino, & ædificavit altare sub monte, & duodecim statuas pro duodecim tribubus Israelis. Et misit pueros filiorum Israelis, & obtulerunt holocausta, & sacrificaverunt sacrificia pacifica Jehovah juveneos. Et venit Moscheb, & renuntiavit populo,* significat illustrationem & informationem Domini per Divinum Verum quod ab Ipso: omnia verba Jehovah & omnia judicia, significat quæ in Verbo vitæ sunt in statu spiritali & naturali: & respondit omnis populus voce una, significat receptionem intellectu ab illis qui vere ab Ecclesia: & dixerunt, omnia verba, quæ loquutus est Jehovah, faciemus, significat tunc receptionem corde: & scripsit Moscheb omnia verba Jehovah, significat impressionem tunc vitæ: & surrexit mane in matutino, significat gaudium ex Domino: & ædificavit altare sub monte, significat repræsentativum Divini Humani Domini quoad Divinum Bonum ab Ipso: &

& duodecim statuas pro duodecim tribubus Israelis, significat Divini Humani Domini, quoad Verum Divinum quod ab Ipso in omni complexu: & misit pueros filiorum Israelis, significat illa quæ sunt innocentie & charitatis: & obtulerunt holocausta & sacrificaverunt sacrificia pacifica Jehovæ, juvencos, significat repræsentativum cultus Domini ex bono, & ex vero quod ex bono.

9382. Et venit Moscheh & renuntiavit populo, quod significet illustrationem & informationem Domini per Divinum Verum, quod ab Ipso, constat ex repræsentatione Moschis, quod sit Dominus quoad Verbum, ita quoad Divinum Verum, nam hoc est Verbum, de qua supra n: 9372; ex significatione venire, cum de Domino quoad Verbum seu Divinum Verum, quod repræsentatur per Moschen, quod sit illustratio, nam cum Dominus venit, seu præsens est in Verbo, est illustratio; & ex significatione renuntiare, quod sit informatio; inde patet; quod per venit Moscheh & renuntiavit populo, significetur illustratio & informatio Domini per Divinum Verum. Quomodo se habet cum illustratione & informatione ex Verbo etiam hic paucis dicitur; quisque illustratur & informatur ex Verbo secundum affectionem veri & desiderii ejus gradum, ac secundum facultatem recipiendi; qui in illustratione sunt, illi quoad internum suum hominem in luce coeli sunt; nam lux coeli est quæ illustrat hominem in veris & bonis fidei, n: 8707. 8861; qui ita illuminantur, illi Verbum secundum interiora ejus capiunt; quapropter illi ex Verbo doctrinam sibi faciunt, ad quam applicant sensum literæ: ast qui non in affectione veri ex bono sunt & inde in desiderio sapiendi, illi plus occæcantur quam illustrantur cum legunt Verbum, nam non in luce coeli sunt; & ex luce mundi, quæ lumen naturæ vocatur, non vident nisi talia quæ concordant cum mundanis, & sic ex fallaciis, in quibus sunt sensus externi, falsa arripiunt, quæ apparent illis sicut vera; plurimi inde sibi nullam doctrinam faciunt, sed in sensu literæ manent, quem applicant ad favendum falsis, imprimis talibus quæ cum amoribus sui & mundi concordant; at qui non tales sunt, illi modo confirmant doctrinalia suæ Ecclesiæ, & non curant nec sciunt num sint vera vel falsa, de quibus videatur n: 4741. 5033. 6865. 7012. 7680. 7950. 8521. 8780: inde patet, quinam sunt qui ex Verbo illustrantur & quinam qui occæcantur; quod nempe illi illustrentur qui in amoribus cœlestibus sunt, nam amores cœlestes recipiunt, & quasi spongiæ imbibunt vera coeli, conjunguntur etiam ex se sicut anima & corpus; vicissim autem illi occæcantur qui in amoribus mundanis sunt, quoniam hi amores recipiunt & quasi spongiæ imbibunt falsa, & conjunguntur etiam ex se: bonum enim & verum concordant, & vice versa malum & falsum; quapropter conjunctio mali & falsi vocatur conjugium infernale, quod est ipsum infernum; & conjunctio boni & veri vocatur conjugium cœleste, quod est ipsum cœlum. Quod Verbum sit ex quo illustratio & informatio, est quia id in prima origine est ipsum Verum Divinum procedens a Domino, & in descensu in mundum accommodatum omnibus cœlis, inde est, cum homo, cui amor cœlestis, legit Verbum, quod per illud conjungatur cœlo, & per cœlum Domino, inde illustratio

Illustratio & informatio : aliter cum homo, cui amor mundanus, legit Verbum, apud illum non est conjunctio cœli, quapropter ei non illustratio & informatio : quod per Verbum fit unio cœli & mundi, ita Domini cum Genere humano, videatur n : 9212 fin : 9216 fin : 9357.

9383. Omnia verba Jehovæ & omnia judicia, quod significet quæ in Verbo vitæ sunt in statu spirituali & naturali, constat ex significatione verborum Jehovæ, quod sint quæ in Verbo vitæ sunt in statu spirituali, de qua sequitur ; & ex significatione judiciorum, quod sint quæ in Verbo vitæ sunt in statu naturali. Dicitur in statu spirituali & in statu naturali, quia apud unumquemvis hominem in genere bini status sunt ; unus qui peculiaris & proprius est Interno homini, qui status spiritualis vocatur ; alter qui peculiaris & proprius est Externo homini, qui status naturalis vocatur : quod status Interni hominis dicatur spiritualis, est quia ille afficitur veris quæ sunt lucis cœli, & afficitur bono, quod est calor illius lucis, qui est amor ; illa lux vocatur lux spiritualis, quia illuminat intellectuale, & ille calor vocatur calor spiritualis, qui est amor, & accendit voluntarium ; inde est, quod status Interni hominis dicatur status spiritualis : quod autem status Externi hominis dicatur naturalis, est quia ille afficitur veris quæ sunt lucis mundi, & bono quod est calor illius lucis, qui etiam est amor, sed amor talium quæ in mundo sunt ; omnis enim calor vitæ est amor ; inde est quod status Externi hominis dicatur naturalis : illa quæ sunt vitæ in statu naturali, intelliguntur per judicia, quæ autem sunt vitæ in statu spirituali, intelliguntur per verba Jehovæ. Quod sint quæ ex Verbo, est quia ibi sunt omnia quæ vitæ sunt, in se enim ipsam vitam habent, quoniam ibi est Divinum Verum quod processit & quod procedit ex Domino, Qui est ipsa vita. Quod omnia quæ in Verbo sint vitæ, inde est, tum quod omnia ibi se referant ad vitam, ut constare potest ex binis præceptis, super quibus omnia Verbi fundantur, de quibus apud Matthæum “ Jesus dixit, amabis Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & in tota anima tua, & in tota mente tua ; hoc est primum & magnum præceptum : Secundum simile est illi, amabis proximum tuum sicut teipsum : in his duobus præceptis Lex & Prophetæ pendent ” xxii : 35. 36. 37. 38. Marc : xii : 29. 30. 31 ; amare Deum & proximum est vitæ, quia omne vitæ est amoris, usque adeo ut absque amore nulla sit vita, & qualis amor talis vita ; Lex & Prophetæ sunt totum Verbum.

9384. Et respondit omnis populus voce una, quod significet receptionem intellectu ab illis qui vere ab Ecclesia, constat ex significatione respondere voce una, quod sit receptio intellectu, respondere enim est receptio, n : 2941. 2957 ; & vox est confessio quæ prodit ex intellectu, nam quæ oris sunt, & inde loquelæ seu vocis correspondent parti intellectuali, ex ea parte etiam vox seu loquela procedit, ipsa vero affectio loquelæ, qui est ex fine qui intenditur, seu ex amore qui vivificat, procedit ex parte voluntaria ; & ex significatione filiorum Israelis, qui hic sunt populus, quod sint Ecclesia, de qua n : 930, ita qui vere ab Ecclesia : inde patet, quod respondit populus voce una, significetur receptio intellectu ab illis qui vere ab Ecclesia.

9385. Et dixerunt, omnia verba, quæ loquutus est Jehovah, faciemus, constat ex significatione verborum quæ loquutus Jehovah, quod sint vera ex Verbo quæ vitæ sunt, ut supra n: 9383; & ex significatione facere, quod sit receptio a parte voluntaria, de qua n: 9282, ita receptio corde, nam cor in Verbo est voluntas, n: 7542. 8910. 9050. 9113. 9300; quod per hæc verba significetur receptio voluntate, & per mox præcedentia receptio intellectu, est quia in omnibus & singulis Verbi est conjugium veri & boni, n: 9263, ita conjugium cœleste, quod est cœlum, & in supremo sensu Ipse Dominus; & verum se refert ad intellectum, ac bonum ad voluntatem.

9386. Et scripsit Mosche omnia verba Jehovah, quod significet impressionem tunc vitæ, constat ex significatione scribere, quod sit imprimere vitæ, de qua sequitur; ex repræsentatione Moschis, quod sit Dominus quoad Verbum, ut supra n: 9372. 9382; & ex significatione omnium verborum Jehovah, quod sint vera ex Verbo, de qua etiam supra n: 9383; inde patet, quod per scripsit Moscheh omnia verba Jehovah significantur vera Divina impressa vitæ a Domino. Vera dicuntur impressa vitæ, quando fiunt voluntatis & inde actus; quamdiu solum in memoria hærent, & quamdiu solum spectantur intellectualiter, tamdiu non impressa vitæ sunt, sed ut primum recipiuntur voluntate, tunc fiunt vitæ, quoniam ipsum esse vitæ hominis est velle & inde agere; prius nec appropriata sunt homini. Quod scribere sit imprimere vitæ, est quia scripturæ sunt ob reminiscenciam in omnem posteritatem; similiter quæ impressa sunt hominis vitæ: sunt homini bini quasi libri, quibus inscripta sunt omnia ejus cogitata & acta; libri illi sunt binæ ejus memoriæ, exterior & interior; quæ inscripta sunt ejus memoriæ interiori, illa in omnem æternitatem permanent, nec usquam delentur; sunt præcipue illa quæ voluntatis facta sunt, hoc est, quæ amoris, nam quæ amoris sunt, voluntatis sunt: illa memoria est, quæ intelligitur per Librum vitæ cujusvis, videatur n: 2474.

9387. Surrexit mane in matutino, quod significet gaudium ex Domino, constat ex significatione surgere, quod involvat elevationem versus superiora, de qua n: 2401. 2785. 2912. 2927. 3171. 4103; & ex significatione mane & matutini, quod sit Dominus, & quæ ab Ipso, ut Pax, Innocentia, Amor, Gaudium, de qua n: 2405. 2780. 7681. 8426. 8812: Quod mane & matutinum illa significant, est quia vices anni, quæ sunt Ver, Æstas, Autumnus & Hyems; ut & vices diei, quæ sunt mane, meridies, vespéra & nox, correspondent totidem statibus in cœlo; inde Mane correspondet Adventui & præsentiae Domini, quæ est, quando Angelus in statu pacis, innocentiae & amoris cœlestis est, & inde in gaudio: de his Correspondentiis videatur n: 5672. 5962. 6110. 8426. 9213.

9388. Et ædificavit altare sub monte, quod significet repræsentativum Divini Humani Domini quoad Divinum Bonum ab Ipso, constat ex significatione Altaris, quod sit repræsentativum Divini Humani Domini, de qua n: 921. 2777. 2811. 4489, & inde principale repræsentativum cultus Domini, n: 4541. 8935. 8940; & ex significatione Montis, quod sit bonum amoris, de

de qua n: 4210. 6435. 8327. 8658. 8758, hic Divinum Bonum amoris procedens a Domino, quia erat Mons Sinai, ubi tunc Dominus; quod Mons Sinai sit Divinum Bonum unitum Divino Vero a Domino, videatur n: 8805.

9389. Et duodecim statuas pro duodecim tribubus Israelis, quod significet repræsentativum Divini Humani Domini quoad Verum Divinum quod ab Ipso in omni complexu, constat ex significatione statuæ, quod sit repræsentativum Divini Humani Domini quoad Verum, quod id per statuam significetur, est quia per Altare significatur repræsentativum Divini Humani Domini quoad bonum, & statua in sensu repræsentativo est sanctum Veri quod a Domino, n: 4580. 4582; & ex significatione duodecim ac duodecim tribuum, quod sint omnia vera & bona in complexu, de qua n: 577. 2089. 3858. 3913. 3926. 3939. 4060. 6335. 6337. 6397. 6640. 7973, ita quæ a Domino. Quod Divinum Humanum Domini per Altare & per statuas significetur, est quia omnia repræsentativa Ecclesiæ, de quibus in Verbo, in supremo sensu spectant Ipsum Dominum, quapropter etiam Verbum in suo intimo & supremo sensu agit de solo Domino, ac imprimis de glorificatione Humani Ipsius; inde omne sanctum Verbi; sed is sensus sistitur imprimis in intimo seu tertio Cælo, ubi sunt illi qui in amore in Dominum, ac inde in sapientia præ reliquis.

9390. Et misit pueros filiorum Israelis, quod significet illa quæ sunt innocentia & charitatis, constat ex significatione puerorum filiorum Israelis, quod sint quæ innocentia & charitatis apud illos qui ab Ecclesia; per lactentes enim, infantes & pueros significantur illi qui in innocentia & charitate, seu abstracte a personis illa quæ sunt innocentia & charitatis, n: 430. 5236, & per filios Israelis significantur illi qui ab Ecclesia, seu abstracte a personis Ecclesiæ, n: 9340.

9391. Et obtulerunt holocausta & sacrificaverunt sacrificia pacifica Jhovæ juvencos, quod significet repræsentativum cultus Domini ex bono & ex vero quod ex bono, constat ex repræsentatione holocaustorum & sacrificiorum, quod sint cultus Domini in genere, de qua n: 922. 6905. 8936, & in specie quod holocausta sint cultus Domini ex bono amoris, & sacrificio ex vero fidei quod ex bono, n: 6880; & ex significatione Juvencorum, quod sint bonum innocentia & charitatis in externo seu naturali homine, de qua sequitur; bestia, quæ sacrificabantur, significabant quale boni & veri ex quibus cultus, n: 922. 1823. 2180. 3519; quod bestia mites & utiles significant cœlestia quæ boni amoris, & spiritualia quæ veri fidei, & quod ideo in sacrificiis adhibitæ fuerint, videatur n: 9280. Quod juvenus significet bonum innocentia & charitatis in externo seu naturali homine, est quia illa quæ ex armento erant, significabant affectiones boni & veri in externo seu naturali homine, & illa quæ ex grege affectiones boni & veri in interno seu spirituali homine, n: 2566. 5913. 6048. 8937. 9135; quæ ex grege, erant agni, capræ, oves, arietes, hirci, & quæ ex armento, erant boves, juvenci, vituli; agni & oves significabant bonum innocentia & charitatis in interno seu spirituali homine, inde vituli & juvenci, quia in teneriore ætate quam boves erant,

significabant simile in externo seu naturali homine, Quod juveni & vituli id bonum significant, constat a locis in Verbo ubi nominantur; ut apud Ezechielem "Pedes quatuor Animalium, pes rectus, & vola pedum eorum quasi vola pedis vituli, iique micantes sicut species æris lævigati" 1: 7; ibi de Cherubis, qui describuntur per quatuor Animalia; quod Cherubi sint custodia seu Providentia Domini ne ad Ipsum sit aditus quam per bonum, videatur n: 9277 fin: bonum externum seu naturale repræsentabatur per pedem dextrum, & per volam pedum quod esset quasi vola pedis vituli: pedes enim significant illa quæ sunt naturalis hominis, pes rectus illa quæ sunt boni, & vola pedum quæ sunt ultima, in naturali homine; quod pedes illa significant, videatur n: 2162. 3147. 3761. 3986. 4280. 4938 ad 4952. 5327. 5328, & calcanei, plantæ, volæ & ungulæ sint ultima in naturali homine, n: 4938. 7729; quod volæ pedum micuerint sicut species æris lævigati, erat quia æs significat bonum naturale, n: 425. 1551, & æs micans sicut lævigatum, bonum a luce coeli, quæ est Verum Divinum procedens a Domino, splendens: ex his patet, quod per vitulum significetur bonum externi seu naturalis hominis. Similiter apud Johannem "Circa thronum erant quatuor Animalia plena oculis ante & retro; & Primum Animal simile leoni, Alterum vero Animal simile vitulo; Tertium autem Animal habens faciem sicut homo; Quartum denique animal simile Aquilæ volanti" Apoc: 1v: 6. 7; hic quoque per quatuor Animalia, quæ sunt Cherubi, significatur Custodia & Providentia Domini, ne adeatur nisi per bonum amoris; ipsa custodia fit per verum & inde bonum, & per bonum & inde verum; verum & inde bonum in externa forma, significantur per leonem & vitulum, ac bonum & inde verum in interna forma per faciem hominis & aquilam volantem; quod leo sit verum ex bono in sua potentia, videatur n: 6367, inde vitulus ipsum bonum inde. Apud Holscheam "Revertimini ad Jehovam, dicite ad Ipsum, omnem aufer iniquitatem, & accipe bonum, & rependemus juvencos labiorum nostrorum" xiv: 3; quid sit retribuere juvencos labiorum, nemo scire potest nisi sciat quid significant juveni & quid labia, quod sit confessio & gratiarum actio ex bono corde patet, nam dicitur revertimini ad Jehovam, & dicite ad Ipsum, accipe bonum, & tunc, retribuemus juvencos labiorum, pro ex bonis doctrinæ Jehovam confiteri, & Ipsi gratias agere; labia enim sunt quæ doctrinæ, n: 1286. 1288. Apud Amos "Attrahitis habitationem violentiæ, cubant super lectis eboris, & edunt agnos de grege, & vitulos e medio faginarum" vi: 3. 4; describuntur ibi illi, qui in abundantia cognitionum boni & veri sunt, & usque male vivunt; edere agnos de grege, est discere & appropriare sibi bona innocentiae quæ interni seu spiritualis hominis; edere vitulos e medio faginarum, pro discere & appropriare sibi bona innocentiae quæ externi seu naturalis hominis; quod edere sit appropriare, videatur n: 3168. 3513 fin: 3596. 3832. 4745; quod Agni sint bona innocentiae n: 3994. 3519. 7840; quia agni sunt bona innocentiae interiora, sequitur, quod vituli e medio faginarum sint bona innocentiae exteriora; nam in Verbo imprimis prophetico familiare est agere de Vero ubi de bono, ob conjugium cœlestē,

leste, n: 9263. 9314, & quoque dicere de externis ubi de internis; etiam saginarium & pingue significat bonum amoris interioris, n: 5943: pariter apud Malachiam "Exorietur vobis, timentes Nominis Mei, sol justitiæ, & sanitas in alis; ut exeatis & crescat sicut vituli saginarii" III: 20. Apud Lucam "Pater de filio prodigo, qui reversus pœnitentiam cordis egit; efferte stolam primariam, & induite eum, & date annulum in manum ejus, & calceos in pedes; insuper adducite vitulum saginatum, & mactate, ut comedentes lætemur" xv: 22. 23; qui modo sensum literæ capit, credet, quod non altiora hic lateant cum tamen singula involvunt cœlestia, sicut quod induerent illum stola primaria, quod darent annulum in manum ejus, & calceos in pedes, & adducerent vitulum saginatum, & mactarent, ut comedentes lætarentur; per filium prodigum intelliguntur qui divitias cœlestes, quæ sunt cognitiones boni & veri, prodigerunt; per reditum ejus ad patrem, & confessionem quod non dignus esset vocari filius ejus, significatur pœnitentia cordis & humiliatio; per stolam primariam qua indueretur significantur communia vera, n: 4545. 5248. 5319. 5954. 6914. 6917. 9093. 9212. 9216; & per vitulum saginatum communia bona veris illis correspondentia. Simile per vitulos & juvencos significatur alibi, ut Esai: xi: 6. Ezech: xxxix: 18. Psalm: xxix: 6. Psalm: lxi: 32; tum in holocaustis & sacrificiis, Exod: xxix: 11. 12 seq: Levit: iv: 3 seq: 13 seq: Cap: viii: 15 seq: Cap: ix: 2. Cap: xvi: 3. Cap: xxiii: 18. Num: viii: 8 seq: Cap: xv: 24 seq: Cap: xxviii: 19. 20. Judic: vi: 25 ad 29. 1 Sam: i: 25. Cap: xvi: 2. 1 Reg: xviii: 23 ad 26. 33. Quod filii Israel fecerint sibi vitulum aureum, & eum pro Jehovah coluerint, Exod: xxxii: 1 ad fin: causa fuit, quia in corde eorum permanfit idololatria Ægyptiaca, tametsi ore confessi sunt Jehovah: in Ægypto inter idola fuerunt præcipua Vitulæ ac Vituli ex auro, ob causam quia vitula significabat Verum scientificum, quod est Verum naturalis hominis, & Vitulus bonum ejus, quod est bonum naturalis hominis, tum quia aurum significabat bonum; hoc bonum & id verum in effigie sistebantur ibi per Vitulos & Vitulas ex auro; at cum repræsentativo cœlestium ibi versa sunt in idololatriæ & demum in magica, tunc ibi sicut alibi, ipsæ effigies, quæ repræsentabant, factæ sunt idola, & cæperunt coli; inde idololatriæ veterum, & magiæ Ægyptiacæ: Antiqua enim Ecclesia, quæ successit Antiquissimæ, fuit Ecclesia repræsentativa, cujus omnis cultus constabat in ritibus, statutis, judiciis, & præceptis, quæ repræsentabant Divina & cœlestia, quæ sunt interiora Ecclesiæ: illa Ecclesia post diluvium per multum orbis Asiatici extensa fuit, & quoque in Ægypto fuit; sed in Ægypto excolebantur scientifica illius Ecclesiæ, unde illis scientia correspondentiarum & repræsentationum præ reliquis, ut constare potest ex Hieroglyphicis, exque magiis, & idolis ibi, tum ex variis quæ de Ægypto memorantur in Verbo; inde est, quod per Ægyptum in Verbo significetur Scientificum in genere tam quoad verum quam quoad bonum, tum Naturale, nam Scientificum est naturalis hominis; hoc etiam Vitula & Vitulus significabant. Quod Ecclesia Antiqua, quæ fuit repræsentativa, per plura regna extensa fuerit, & quoque quod fuerit in Æ-

gypto, videatur n: 1238. 2385. 7097: quod scientifica Ecclesiæ imprimis in Ægypto exulta fuerint, & quod ideo per Ægyptum in Verbo significetur Scientificum in utroque sensu, n: 1164. 1165. 1186. 1462. 4749. 4964. 4966. 5700. 5702. 6004. 6015. 6125. 6631. 6679. 6683. 6692. 6693. 6750. 7779. 7926: & quia Verum scientificum & ejus bonum est verum & bonum naturalis hominis, quod ideo etiam per Ægyptum in Verbo significetur Naturale, n: 4967. 5079. 5080. 5095. 5460. 5276. 5278. 5280. 5288. 5301. 6004. 6015. 6147. 6252: ex his nunc patet, quod vitulæ & vituli inter primaria idola Ægypti fuerint, ob causam, quia vitulæ & vituli significabant Verum scientificum, & ejus bonum, quæ sunt naturalis hominis, simile cum ipsa Ægypto, sic ut Ægyptus & Vitulus ejusdem significationis essent; quapropter de Ægypto ita dicitur apud Jeremiam "*Vitula pulcherrima Ægyptus*, excidium e septentrione venit; & mercenarii ejus in medio ejus sicut *Vituli saginarii*" xlvi: 20. 21, vitula est Verum scientificum quod Naturalis hominis, mercenarii, qui vituli, sunt qui bonum propter lucrum faciunt, n: 8002; ita vituli sunt bonum tale, quod non in se bonum est, sed jucundum naturalis hominis separati a spirituali; hoc jucundum est in quo fuerunt filii Jacobi, quod in se idololatricum est; quapropter illis permissum fuit id notum facere & testari per adorationem Vituli, Exod: xxxi: 1 ad fin: id quoque ita describitur apud Davidem "*Fecerunt Vitulum in Chorebo*, & incurvaverunt se fusili, & permutarunt gloriam in effigiem bovis comedentis herbam" Psalm: cvi: 19. 20; per facere vitulum in Chorebo & incurvare se fusili, significatur cultus idololatricus, qui est rituum, statutorum, judiciorum, & præceptorum, solum in externa forma, & non simul in interna; quod Gens illa in externis absque interno fuerit, videatur n: 9320 f. 9373. 9377. 9380. 9381; & quod sic corde suo idololatrica, n: 3732 fin: 4208. 4281. 4825. 5998. 7401. 8301. 8871. 8882; quod permutaverint gloriam in effigiem bovis comedentis herbam, significat quod abalienaverint se ab internis Verbi & Ecclesiæ, & coluerint externum, quod modo est scientificum absque vita; Gloria enim est internum Verbi & Ecclesiæ, videatur Præfatio ad Cap: xviii: Genes: n: 5922. 8267. 8427; effigies bovis est simulachrum boni, in forma externa, effigies enim est simulachrum, ita quod absque vita, & bos est bonum in naturali, ita in externa forma, n: 2566. 2781. 9135; comedere herbam, est appropriare sibi illud modo scientificæ, comedere enim est appropriare n: 3168. 3513 f: 3596. 4745; & herba est scientificum, n: 7571. Quia talia per vitulum aureum, qui pro Jehovah colebatur a filiis Israelis, significabantur, ideo Moscheh sequente modo cum illo procedebat "Peccatum vestrum, quod fecistis, sumsi, & combussi eum igne, & contudi eum molendo probe, usque dum attenuatus est in pulverem, & pulverem ejus projecit in rivum descendente e monte" Deut: ix: 21; cur ita, cum vitulo aureo factum sit, nemo scit, nisi sciat quid significat comburi igne, contudi, moli, & attenuari in pulverem, & quid rivus descendens e monte in quem pulvis projiciebatur; describitur status illorum qui colunt externa absque interno, quod nempe sint in malis amorum sui & mundi, ac in falsis in-

de

de quoad illa quæ a Divino, ita quoad Verbum; ignis enim quo comburebatur est malum amoris sui & mundi, n: 1297. 1861. 2446. 5071. 5215. 6314. 6832. 7324. 7575; pulvis in quem contusus est falsum inde confirmatum ex sensu literæ Verbi; & rivus ex monte Sinai est Verum Divinum, ita Verbum in litera, hoc enim descendit inde; qui enim in externis sunt absque interno, Verbum ad favorem suorum amorum explicant, & inibi terrestria & prorsus non cœlestia vident, sicut Israelitæ & Judæi olim & quoque hodie. Similia etiam repræsentata sunt per vitulos Jeroboami in Bethel & in Dane, 1 Reg: xii: 26 ad fin: & 11 Reg: xvi: 16, de quibus ita apud Hofcheam “Regem fecerunt, & non a Me, principes fecerunt & non novi; Argentum suum & aurum suum fecerunt idola, ut excidatur: *deseruit vitulus tuus*, Samaria, nam ex Israel etiam ille, faber fecit eum, & non deus ille, *quia in frustra fiet vitulus Samariæ*” viii: 4. 5. 6; agitur ibi de perverso intellectu & prava explicatione Verbi ab illis qui in externis sunt absque interno, manent enim in Verbi sensu literæ, quem trahunt ad favendum suis amoribus & principiis inde captis; regem facere & non a Me, & principes facere & non novi, est verum & primaria vera excludere ex proprio lumine & non a Divino, rex enim in sensu interno est verum, n: 1672. 2015. 2069. 3009. 4581. 4966. 5044. 5068. 6148; & principes sunt primaria vera, n: 1482. 2089. 5044; Argentum & aurum suum facere idola, est scientifica veri & boni ex Verbi sensu literæ pervertere ad favorem suarum cupiditatum, & usque illa ut sancta colere, tametsi, quia ex propria intelligentia, absque vita sunt; argentum enim est verum & aurum est bonum quæ a Divino, ita quæ sunt Verbi, n: 1551. 2954. 5658. 6914. 6917. 8932, & idola sunt doctrinalia ex propria intelligentia, quæ ut sancta coluntur, & tamen nullam in se vitam habent, n: 8941; inde patet quod per regem & principes, tum per argentum & aurum significantur falsa ex malo, nam quæ ex proprio sunt, ex malo sunt, & inde falsa sunt, tametsi extrinsecus apparent ut vera, quia ex Verbi sensu literæ desumpta; inde patet, quod Vitulus Samariæ, quem faber fecit, significat, quod nempe bonum in naturali homine, & non simul in spirituali, ita non bonum, quia applicatum ad malum; faber fecit & non Deus, est quod ex proprio & non ex Divino; in frustra fieri est dissipari. Similia intelliguntur per vitulos apud Hofcheam “Addunt peccare, & faciunt sibi fusile ex argento suo, in intelligentia sua idola, opus artificum totum, illis dicentes, sacrificantes hominem; *vitulos osculantes*” xiii: 2. Ex his nunc patet, quid Vitulus & Juvenus significant in sequentibus his locis; apud Esaiam “Descendent unicornes cum illis, & *Juveni cum robustis*, & ebria fiet terra eorum a sanguine, & pulvis eorum a sanguine, & pulvis eorum ab adipe pinguet” xxxiv: 7. Apud Eundem “Urbs munita solitaria, habitaculum dimissum & derelictum velut desertum, ibi *pascet vitulus*, & ibi *cu- habit*, & consumet ramos ejus, exarescet messis ejus” xxvii: 10. Apud Jeremiam “A clamore Chesbonis usque ad Elealeh, usque ad Jahaz, ediderunt vocem suam, a Zoare usque ad Choronaim, *vitula triennis*, quia etiam aquæ Nimrim in desolationes erunt” xlviii: 34. Apud Esaiam “Cor-
meum

meum super Moabo clamat, profugi ejus usque ad Zoar, *vitula triennis*, nam in ascensu Luchich ascendet cum fletu" xv: 5. Apud Hoseam "Ephraim *vitula edocita* amans triturare" x: 11. Apud Davidem "Increpa feram arundinis, congregationem fortium, inter *vitulos populorum*, conculcans fragmenta argenti, disperdit populos, bella desiderant" Psalm: LXVIII: 31. agitur hic de arrogantia illorum, qui ex scientificis intrare volunt in mysteria fidei, & non quicquam agnoscere quam quod ipsi inde excludunt; hi quia nihil ex luce coeli quæ ex Domino, sed ex lumine naturæ quod ex proprio vident, umbras arripiunt loco lucis, fallacias loco realium, in genere falsum loco veri; illi quia insane cogitant quoniam ex infimis, vocantur fera arundinis, & quia acriter ratiocinantur vocantur congregatio fortium, & quia dissipant vera adhuc residua & sparsa inter bona illorum qui in veris Ecclesiæ, dicitur de illis quod conculcent fragmenta argenti inter vitulos populorum, & porro quod dispergant populos, hoc est, ipsam Ecclesiam cum suis veris, cupido oppugnandi & destruendi illa intelligitur per bella desiderare; ex his iterum patet, quod vituli sint bona; Apud Sachariam Cap: xii: 5, dicitur, *omnem Equum populorum* percutiam cæcitate, & per equum populorum significantur intellectualia veri apud illos qui ab Ecclesia, quia Equus est intellectuale veri, n: 2761; hic autem dicitur, conculcare fragmenta argenti & dispergere populos *inter vitulos populorum*, & per conculcare & dispergere significatur dejicere & dissipare, n: 258, per argentum, verum, n: 1551. 2954. 5658. 6112. 6914. 6917. 7999. 8932, & per populos illi qui ab Ecclesia in veris, n: 2928. 7207, ita quoque vera Ecclesiæ, n: 1259. 1260. 3295. 3581, ita per Vitulos populorum significantur bona quæ voluntarii apud illos qui ab Ecclesia. Porro quod Vituli significant bona, constat apud Jeremiam "Dabo viros transgressos *foedus* meum, qui non stabiliverunt verba *foederis*, quod ferierunt coram Me, *Vituli*, quem conciderunt in duas, ut transirent inter partes ejus, principes Jehudæ, & principes Hierosolymæ, ministros regios & sacerdotes, & omnem populum terræ, *transeuntes inter partes vituli*, & dabo illos in manum hostium eorum, ut sit cadaver eorum in cibum avi cælorum, & bestię tetraë" xxxiv: 18. 19. 20, quid sit *foedus vituli*, & quid transire inter partes ejus, nemo scire potest nisi sciat quid significat *foedus*, quid vitulus, quid sectio ejus in duas partes, tum quid principes Jehudæ & Hierosolymæ, ministri regii, sacerdotes, & populus terræ, patet quod arcanum cœleste sit; hoc usque prodire ad intellectum potest, cum scitur, quod *foedus* sit conjunctio, vitulus bonum, vitulus sectus in duas partes, bonum procedens a Domino ab una parte, & bonum receptum ab homine ab altera, & quod principes Jehudæ & Hierosolymæ, ac ministri regii & sacerdotes, ac populus terræ, sint vera & bona quæ Ecclesiæ ex Verbo, & quod transire inter partes sit conjungere; ex his cognitis, patet, quod sensus internus horum verborum sit, quod nulla esset conjunctio boni procedentis a Domino cum bono recepto ab homine per Verbum, & inde per vera & bona Ecclesiæ, apud illam gentem, sed quod disjunctio, ex causa quia in externis erant absque interno; simile involvit *foedus vituli* cum Abramo, de quo ita

ita in Libro Geneseos "Jehovah dixit ad Abramum, accipe tibi vitulam triennem, & capram triennem, & arietem triennem, & turturem & pullum, & accepit sibi omnia illa, & partitus est illa in medium, & dedit quamvis partem suam obviam alteri; & volucrum non partitus: & descendit volatile super corpora, & abegit illa Abram: & fuit sol ad occidendum, & sopor cecidit super Abram, & ecce terror tenebrarum magnarum cadens super illum, & in die illo pepigit Jehovah cum Abramo foedus" xv: 9. 10. 11. 12. 18; terror tenebrarum magnarum cadens super Abramum significabat statum gentis Judaicae, quod in maximis tenebris essent quoad vera & bona Ecclesiae ex Verbo, quia in externis absque interno, & inde in cultu idololatrico; nam qui in externis absque interno est, in cultu idololatrico est, quoniam cor ejus & anima ejus, cum in cultu, non est in coelo, sed in mundo, & non colit sancta Verbi ex amore coelesti, sed ex amore terrestri: hic status gentis illius est, qui per foedus vituli, quem conciderunt in duas partes, inter quas transiverunt, apud Prophetam descriptus est.

9392. Vers: 6. 7. 8. *Et accepit Moscheb dimidium sanguinis, & posuit in crateribus, & dimidium sanguinis sparsit super altare. Et accepit Librum foederis, & legit in auribus populi, & dixerunt, omnia quae loquutus Jehovah, faciemus & audiemus. Et accepit Moscheb sanguinem, & sparsit super populum, & dixit, ecce sanguis foederis, quod pepigit Jehovah cum vobis super omnia verba haec.* Et accepit Moscheb dimidium sanguinis, significat Divinum Verum quod factum vitae & cultus: & posuit in crateribus, significat apud hominem in ejus memoriae rebus: & dimidium sanguinis sparsit super altare, significat Divinum Verum a Domini Divino Humano: & accepit librum foederis, significat Verbum in litera cum quo conjunctum est Verbum in Coelo: & legit in auribus populi, significat ad auscultationem & obedientiam: & dixerunt, omnia quae loquutus Jehovah faciemus & audiemus, significat receptionem Veri procedentis a Divino Humano Domini & obedientiam ex corde & anima: & accepit Moscheb sanguinem, & sparsit super populum, significat adaptationem ad recipiendum ab homine: & dixit, ecce sanguis foederis, significat per id conjunctionem Domini quoad Divinum Humanum cum coelo & cum terra: quod pepigit Jehovah cum vobis super omnia verba haec, significat quod conjunctio cum Domino per omnia & singula Verbi.

9393. Et accepit Moscheb dimidium sanguinis, quod significet Divinum Verum quod factum vitae & cultus, constat ex significatione sanguinis, quod fit Divinum Verum procedens a Domino, de qua n: 4735. 4978. 7317. 7326. 7850. 9127; quod fit Divinum Verum quod factum vitae & cultus, est quia erat ille sanguis quem Moscheb sparsit super populum, Vers: 8, per quem sanguinem significatur Divinum Verum receptum ab homine, ita quod factum vitae & cultus; nam id Verum dicitur receptum ab homine, quod fit vitae & sic cultus; & tunc fit vitae & cultus, quando homo afficitur illo, seu amat illud, seu, quod idem est, vult illud, & ex velle, ita ex amore & affectione facit illud, prius quidem est apud hominem in ejus memoria, & inde

inde evocatur quandoque ad visum internum seu intellectum, a quo iterum relabitur in memoriam; sed quamdiu Verum Divinum non interius intraverat, est quidem apud hominem at usque non implantatum vitæ est voluntati, nam vita hominis est ejus voluntas; quapropter cum verum evocatur e memoria in intellectum, & ab intellectu intrat voluntatem, & a voluntate exit in actum, tunc verum fit vitæ hominis, & vocatur bonum: ex his patet, quid intelligitur per Divinum Verum factum vitæ: similiter se habet cum vero quod fit cultus; cultus ex vero quod solum hæret in memoria, & inde apparet in intellectu, non est cultus; sed cultus ex vero quod exit ex voluntate, ita ex affectione & amore, est cultus; hic cultus in Verbo vocatur cultus ex corde, ille autem cultus solius oris. Ostensum quidem est prius in locis citatis, quod Sanguis sit Divinum Verum procedens a Domino; sed quia plerique ab Ecclesia hodie non aliud per Sanguinem in Sancta cæna capiunt, quam sanguinem Domini effusum super cruce, & in generaliori sensu ipsam passionem crucis, ideo licet adhuc paucis ostendere, quod non sit sanguis qui ibi intelligitur, sed Divinum Verum procedens a Domino: causa, quod hoc intra Ecclesiam ignoretur, est quia prorsus nihil scitur hodie de Correspondentiis, consequenter nec de sensu interno Verbi, qui est sensus in quo sunt Angeli cum ab homine legitur Verbum: quod Sanguis non sit sanguis sed Verum Divinum, constare potest ex pluribus locis in Verbo, & manifeste ab hoc apud Ezechielem “Dic avi omnis alæ, & omni feræ agri, congregamini & venite, congregate vos a circuitu super sacrificium meum, quod Ego sacrifico vobis, ut comedatis carnem, & bibatis sanguinem, carnem fortium comedetis, & sanguinem principum terræ bibetis; comedetis adipem ad satietatem, & bibetis sanguinem usque ad ebrietatem de sacrificio meo, quod sanctificabo vobis: satiabimini super mensa mea, equo & curru, & omni viro belli; sic dabo gloriam meam inter gentes” xxxix: 17. 18. 19. 20; quod non sanguis hic per sanguinem intelligatur, manifeste patet, nam dicitur quod biberent sanguinem principum terræ, & sanguinem de sacrificio, usque ad ebrietatem, cum tamen bibere sanguinem, & imprimis sanguinem principum, sit res abominabilis, & filiis Israelis sub pæna mortis prohibitus, Levit: 111: 17. Cap: vii: 26. Cap: xviii: 1 ad fin: Deut: xii: 17 ad 25. Cap: xv: 23; dicitur etiam quod satiarentur equo, curru, & omni viro belli; qui itaque non scit, quod sanguis significet Divinum Verum, principes primaria Vera, sacrificium illa quæ cultus sunt, equus intellectuale veri, currus doctrinam, & vir belli verum pugnans contra falsum, obstupesceret ad singula verba ibi; similiter ad Domini verba apud Johannem “Jesús dixit, amen, amen, dico vobis, *nisi comederitis carnem Filii hominis, & biberitis ejus sanguinem*, non habebitis vitam in vobis: *qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem*, habet vitam æternam, & Ego resuscitabo illum extremo die: *Caro mea est vere cibus, & sanguis meus est vere potus*, qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in Me manet, & Ego in illo” vi: 53. 54. 55. 56, sed videantur quæ de his prius n: 4735. 4978. 7317. 7326. 7850. 9127, ostensa sunt: quod Caro correspondeat Bono, similiter Panis, & quod Sanguis corre-

spondeat

spondeat Vero, similiter Vinum, perpluries e cœlo mihi dictum est; pariter, quod Angeli non aliter percipiant Verbum quam secundum *Correspondentias*, & quod sic per Verbum sit conjunctio homini cum Cœlo, & per Cœlum cum Domino; similiter dictum est, quod sancta cœna a Domino instituta sit, ut per illam esset conjunctio omnium cœli, hoc est, omnium Domini cum homine Ecclesiæ, quoniam in illa Caro & Panis est Divinum Bonum Divini Amoris Domini erga universum Genus humanum, & reciprocum hominis in Dominum; & Sanguis ac Vinum est Divinum Verum procedens ex Divino Bono Divini Amoris Domini, & vicissim id receptum ab homine; tum edere & bibere illa, in cœlo est appropriare & conjungere, sed videantur quæ de his prius n: 2165. 2177. 3464. 4211. 4217. 4581. 4735. 5915. 6789. 7850. 9323, ostensa sunt.

9394. Et posuit in crateribus, quod significet apud hominem in ejus memoriæ rebus, constat ex significatione craterum, quod sint res memoriæ; quod crateres sint res memoriæ, est quia vasa in genere significant scientifica, n: 1469. 1496. 3068. 3079, & scientifica non aliud sunt quam res memoriæ; inde crateres hic sunt tales res memoriæ, in quibus sunt vera Divina, quæ in genere per sanguinem significantur. Quid scientifica respective ad vera & bona vitæ apud hominem, paucis dicetur; omnia quæ addiscuntur & in memoria reponuntur, & inde ad visum intellectualem evocari possunt, vocantur scientifica, & in se sunt res quæ constituunt intellectualem naturalem seu externi hominis: scientifica quia sunt cognitiones inserviunt visui Interni seu rationalis hominis pro quodam quasi speculo videndi talia quæ sibi inserviunt; cadunt enim sub aspectum Interni hominis, sicut solent campi herbis, floribus, varii generis segetibus & arboribus referti; aut sicut horti variis ad usum & ad jucunditates ornati, ad aspectum externi hominis in materiali mundo; sed visus internus, qui est intellectus, non aliud in campis seu hortis rerum memoriæ suæ videt, quam quæ conveniunt amoribus, in quibus homo est, & quoque quæ favent principiis quæ amat: quapropter qui in amoribus sui & mundi sunt, illi non vident nisi talia quæ illis favent, & illa vocant vera, & quoque per fallacia & apparentia faciunt similia veris; & dein vident talia quæ concordant cum principiis captis, quæ amat quia a se: inde patet, quod scientifica & cognitiones, quæ sunt res memoriæ inserviant illis qui in amoribus istis sunt, pro mediis confirmandi falsa contra vera, & mala contra bona, & sic destruendi vera & bona Ecclesiæ, inde est, quod eruditi, qui tales sunt, plus insaniunt quam simplices, & apud se negent Divinum, Providentiam, Cœlum, Infernum, vitam post mortem, & vera fidei; quod luculenter patet ab Eruditis Orbis Europæi hodie in altera vita, ubi ingens numerus eorum ipso corde Athei sunt, nam in altera vita corda loquuntur & non ora: ex his nunc constat, cui usui sunt cognitiones & scientifica illis, qui ex jucundis amorum sui & mundi cogitant. Sed prorsus aliter apud illos, qui ex jucundis amorum cœlestium, qui sunt amores in Dominum & erga proximum; hi, quia cogitatio eorum ducitur per cœlum a Domino, non aliud in campis & hortis rerum suæ memoriæ vident & eligunt, quam quæ

conveniunt jucundis illorum amorum, & concordant cum doctrinalibus suæ Ecclesiæ, quæ amant; his sunt res memoriæ sicut paradisi cœlestes, & quæque repræsentantur & in Verbo significantur per paradisos, videatur n: 3220. Ulterius sciendum, quod scientifica seu res memoriæ, cum fiunt vitæ hominis, ex memoria exteriori evanescant, quemadmodum solent gestus, actiones, loquelæ, reflexiones, intentiones, in genere cogitationes & affectiones hominis, quando per continuum usum seu habitum fiunt sicut spontanea & naturalia, sed non alia fiunt vitæ hominis, quam quæ intrant in jucunda amorum ejus, & formant illa, ita quæ intrant in voluntatem ejus; de his videantur quæ n: 8853 ad 8858, dicta & ostensa sunt; & de memoria exteriori quæ est corporis, & de memoria interiori quæ est ejus spiritus, n: 2469 ad 2494. Quod scientifica sint vasa, & in Verbo significantur per omnis generis vasa, ut per crateres, schyphos, hydrias, & similia, est quia unumquodvis scientificum est quoddam commune, quod in se continet particularia & singularia concordantia cum communi, & talia communia in series & quasi in manipulos disposita sunt, ac manipuli & series illæ ita invicem ordinatæ, ut referant formam cœlestem, & sic ordine in singularissimis ad communissima: idea talium serierum formari potest a seriebus & manipulis muscularibus in corpore humano; quilibet manipulus ibi consistit ex pluribus fibris motricibus, & quælibet fibra motrix a vasis sanguineis & fibris nerveis; quilibet etiam manipulus muscularis, qui communi voce musculus vocatur, sua tunica circumtectus est, per quam distinguitur ab aliis, similiter fasciculi interiores, qui fibræ motrices vocantur; sed usque omnes muscoli & in illis fibræ motrices, quæ in universo corpore sunt, ita ordinatæ sunt, ut ad unumquamvis actionem secundum voluntatis lubitum concurrant, & hoc modo incomprehensibili: similiter se habet cum scientificis memoriæ, quæ etiam similiter excitantur a jucundo amoris hominis, quod est ejus voluntatis, sed media parte intellectuali; id quod factum vita hominis, quod est id quod factum est voluntatis seu amoris ejus, excitat illa; interior enim homo visum in illis continue habet, & delectatur illis, quantum conveniunt amoribus; & quæ intrant plane in amores, & fiunt spontanea & quasi naturalia, illa e memoria externa evanescunt, sed manent inscripta memoriæ internæ, unde nusquam delentur; ita scientifica fiunt vitæ. Ex his etiam patet, quod scientifica sint tanquam vasa vitæ interioris hominis; & quod inde sit quod scientifica per vasa varii generis, & hic per crateres, significantur: similia per vasa & crateres significantur apud Esaiam "Figam Eum clavum in loco fideli, ut sit in thronum gloriæ domui patris ipsius, super quo suspendant omnem gloriam domus patris ipsius, filiorum & nepotum, *omnia vasa parvuli, ex vasis craterum usque ad omnia vasa nabliorum*" xxii: 23, agitur ibi in sensu interno & repræsentativo de Divino Humano Domini, & quod per Ipsum & ex Ipso omnia vera & bona a primis ad ultima; vera scientifica ex profapia cœlesti sunt vasa craterum, & vera scientifica ex profapia spirituali sunt vasa nabliorum: & apud Sachariam "In die illo erit super tintinnabulis equorum sanctitas Jehovæ; & erunt *olla in domo Jehovæ, sicut crateres coram altari*"

xiv : 20, tintinnabula equorum pro veris scientificis quæ ex intellectuall illustrato, n : 2761. 2762. 5321 ; & crateres coram altari pro bonis scientificis : similia per crateres altaris significantur, Exod : xxvii : 3. Cap : xxxviii : 3.

9395. Et dimidium sanguinis sparsit super altare, quod significet Divinum Verum a Domini Divino Humano, constat ex significatione sanguinis, quod sit Divinum Verum, de qua mox supra n : 9393 ; & ex significatione Altaris, quod sit repræsentativum Divini Humani Domini, de qua n : 921. 2777. 2811. 4489 ; inde principale repræsentativum cultus Domini, n : 4541. 8935. 8940 ; quod per hoc dimidium sanguinis, quod super altare sparsum est, significetur Divinum Verum procedens a Divino Humano Domini, & per alterum dimidium sanguinis quod super populum est sparsum, Vers : seq : 8, significetur Divinum illud Verum receptum ab homine Ecclesiæ, causa est quia foedus iniebatur, & per foedus significatur conjunctio, n : 665. 666. 1023. 1038. 1864. 1996. 2003. 2021. 6804. 8767. 8778 ; & conjunctio Domini cum homine Ecclesiæ fit, cum Divinum Verum, quod a Domino procedit, ab homine recipitur : inde patet, cur sanguis adhibitus sit, & cum sparsus super altare & super populum, dictus sit *sanguis fœderis*, Vers : 8.

9396. Et accepit librum fœderis, quod significet Verbum in litera, cum quo conjunctum est Verbum in cœlo, constat ex significatione Libri, quod sit Verbum in omni complexu, de qua sequitur ; & ex significatione fœderis, quod sit conjunctio, de qua n : 665. 666. 1023. 1038. 1864. 1996. 2003. 2021. 6804. 8767. 8778 ; per Librum fœderis intelligitur hic omne quod loquutus est Dominus e monte Sinai, nam dicitur mox supra Vers : 4, & *scripsit Moscheb omnia verba Jehovæ* ; proinde per librum fœderis in stricto sensu intelligitur Verbum revelatum Moschi super monte Sinai, & in lato sensu Verbum in omni complexu, quoniam id est Divinum Verum revelatum a Domino ; & quoniam per id conjungit se Dominus cum homine Ecclesiæ, ideo quoque id est Liber fœderis, quia foedus est conjunctio. Sed qualis est conjunctio Domini cum homine Ecclesiæ per Verbum, hodie nescitur, ex causa, quia hodie cœlum est clausum ; vix enim hodie aliquis loquitur cum Angelis & spiritibus, & inde scit quomodo illi percipiunt Verbum, cum tamen antiquis, imprimis antiquissimis id fuit notum, nam loqui cum spiritibus & Angelis illis commune fuit ; causa erat, quia homines antiquis temporibus, imprimis in antiquissimis, interiores homines fuerunt, in spiritu enim pæne abstracte a corpore cogitabant, at hodierni homines sunt exteriores, & in corpore pæne abstracte a spiritu cogitant ; inde est quod recesserit quasi cœlum ab homine, nam communicatio cœli est cum interno homine cum is abstrahi potest a corpore, non autem cum externo immediate ; inde ignoratur hodie, qualis est conjunctio Domini cum homine per Verbum. Qui ex sensuali corporis, & non ex sensuali spiritus cogitant, illi nequaquam aliter possunt capere, quam quod sensus Verbi talis sit in cœlo, qualis est in mundo, hoc est, qualis est in litera : si diceretur, quod sensus Verbi in cœlo sit qualis

est cogitatio interni hominis, qui est absque ideis materialibus, hoc est, absque ideis mundanis, corporeis & terrenis, foret hoc hodie paradoxon; & magis si diceretur, quod sensus Verbi in cœlo tantum differat a sensu ejus in mundo seu in litera, quantum paradysus cœlestis a paradiso terrestri, & quantum cibus & potus cœlestis a cibo & potu terrestri; quanta sit differentia, apparet ex eo, quod paradysus cœlestis sit intelligentia & sapientia, cibus cœlestis sit omne bonum amoris & charitatis, & potus cœlestis omne verum fidei ex illo bono: quis non hodie miraretur, si audiret, quod cum paradysus, hortus, vinea, in Verbo memorantur, in cœlo non percipiuntur paradysus, hortus, vinea, sed loco illorum talia quæ sunt intelligentiæ & sapientiæ ex Domino; & cum cibus & potus, sicut panis, caro, vinum, aqua, quod loco illorum in cœlo percipiuntur talia quæ sunt boni amoris & veri fidei a Domino; & hoc non per explicationes, nec comparative, sed ex correspondentiis actualiter; quoniam cœlestia quæ sapientiæ, intelligentiæ, boni amoris & veri fidei illis actualiter correspondent; & in hanc correspondentiam creatus est homo internus respective ad externum, ita cœlum quod in interno homine, respective ad mundum qui est in externo, similiter in communi: quod Verbum secundum correspondentias intelligatur & percipiatur in cœlo, & quod ille sensus sit sensus internus, in præcedentibus ubivis ostensum est. Qui illa, quæ nunc dicta sunt, capit, scire potest, & aliquo modo percipere, quod per Verbum sit conjunctio hominis cum cœlo, & per cœlum cum Domino, & quod absque Verbo nulla conjunctio foret, videantur quæ de his n: 2143. 7153. 7381. 8920. 9094 fin: 9212 fin: 9216 fin: 9357, & alibi pluries ostensa sunt. Inde nunc constat, cur Moscheh accepit Librum fœderis, & legit coram populo, & dein sparsit sanguinem super populum, & dixit, ecce sanguis fœderis; & hoc ideo factum est, quia sanguis sacrificii in Cœlo est Divinum Verum procedens a Domino, ita in nostra Tellure Verbum, videatur n: 9393. Quia per fœdus significatur conjunctio, & quia per Divinum Verum procedens a Domino, hoc est, Verbum, sit conjunctio, ideo omnia quæ Divini Veri a Domino seu quæ Verbi sunt, vocantur fœdus, prout Tabulæ quibus inscripta sunt decem præcepta, tum judicia, statuta, & reliquæ quæ in Libris Moschis, & in genere quæ in Verbo tam Veteris quam Novi Testamenti sunt. *Quod Tabulæ, quibus inscripta erant decem præcepta, apud Moschen "Jehovah scripsit super Tabulas verba fœderis, decem verba"* Exod: xxxiv: 28: Apud Eundem "Ascendi in montem ad accipiendum tabulas lapidum, tabulas fœderis, quod excidit Jehovah vobiscum: dedit Jehovah mihi duas tabulas lapidum, tabulas fœderis; descendi de monte, cum mons ardens igne, *duæ autem tabulæ fœderis* super duabus manibus meis" Deut: ix: 9. 11. 15: & Apud Eundem "*Jehovah indicabit vobis fœdus suum, quod præcepit vobis ad faciendum, decem verba, quæ scripsit super tabulas lapidum; cavebitis vobis ne obliviscamini fœderis Jehovæ Dei vestri, quod excidit vobiscum*" Deut: iv: 13. 23. Quia binæ Tabulæ in Arca, quæ in medio seu intimo Tabernaculi, repositæ erant, ideo arca dicta est arca fœderis, Num: x: 33. Cap: xiv: 44. Deut: x: 8. Cap:

xxxv: 9. 25. 26. Jos: iiii: 3. 6. 8. 11. 14. 17. Cap: iv: 7. 9. 18. Cap: vi: 6. 8. Cap: viii: 33. Judic: xx: 27. i Sam: iv: 3. 4. 5. ii Sam: xv: 24. i Reg: ii: 15. Cap: vi: 19. Cap: viii: 1. 6. Jerem: iiii: 16. *Quod Libri Moschis dicti sint Liber fœderis*, constat ex illis inventis a Chilkia Sacerdote in Templo, de quibus ita in Libro ii Regum "Chilkia Sacerdos magnus invenit *Librum Legis* in domo Jehovæ: & legerant in auribus eorum omnia verba *Libri fœderis* inventi in domo Jehovæ" xxi: 8. Cap: xxiii: 2. *Quod Verbum Veteris Testamenti dictum sit fœdus*, apud Esaiam "Tenentibus fœdus meum dabo in domo mea & intra muros meos locum & nomen, bonum præ filiis & filiabus" lvi: 4. Apud Jeremiam "Audite verba fœderis hujus, quod præcepi patribus vestris, obedite voci meæ, & facite ea, juxta omne quod præceptio vobis" xi: 2. 3. 5. 6. 7. Apud Davidem "Omnes viæ Jehovæ Misericordia & Veritas, custodientibus fœdus Ipsi, & Testimonia Ipsi" Psalm: xxv: 10. Apud Eundem "Misericordia Jehovæ ab æterno ad æternum usque super timentes Ipsum, & iustitia Ipsi in filios filiorum, custodientibus fœdus Ipsi, & recordantibus præceptorum Ipsi" Psalm: ciii: 17. 18. Et apud Eundem "Non servarunt fœdus Dei, & in Lege Ipsi renuerunt ambulare" Psalm: lxxviii: 10, hic fœdus Dei dicitur Lex Dei; quod per Legem intelligatur in lato sensu totum Verbum, in minus lato Verbum Historicum, in stricto Verbum per Moschen scriptum, & in strictissimo decem præcepta decalogi, videatur n: 6752. *Quod etiam Verbum Novi Testamenti sit fœdus*, apud Jeremiam "Ecce dies venientes, quibus pangam cum domo Israelis & cum domo Jehudæ, fœdus novum; hoc fœdus quod pangam cum domo Israelis post dies hos, dabo legem meam in medio eorum, & super cor eorum scribam illam" xxxi: 31. 32, domus Israelis pro Ecclesia spirituali, & domus Jehudæ pro Ecclesia cœlesti: & apud Davidem "Etiam Ego primogenitum dabo Ipsum, altum regibus terræ, & fœdus meum stabile Ipsi, non vile faciam fœdus meum, & pronuntiatum labiorum meorum non mutabo" Psalm: lxxxix: 29. 35; hic de Domino; fœdus meum stabile Ipsi, pro unionem Ipsi Divini ac Divini Humani; ita quoque pro Verbo, nam Dominus quoad Divinum Humanum fuit Verbum quod Caro, hoc est, Homo, factum, Joh: i: 1. 2. 3. 14. Quod Divinum Verum seu Verbum sit fœdus seu conjunctio, est quia illud est Divinum a Domino, ita Ipse Dominus; quapropter cum Verbum recipitur ab homine, Ipse Dominus recipitur; inde patet, quod per Verbum sit conjunctio Domini cum homine; & quia est conjunctio Domini cum homine, etiam est conjunctio cœli cum homine, nam cœlum dicitur cœlum ex Divino Vero procedente a Domino, proinde ex Divino; unde illi qui in cœlo dicuntur esse in Domino: quod Divinum jungat se cum illis qui amant Dominum, & Verbum Ipsi servant, videatur Johan: xiv: 23. Ex his omnibus constare potest, quod per sanguinem fœderis intelligatur conjunctio Domini per cœlum cum homine per Verbum; ut quoque apud Sachariam "Exscindam currum ex Ephraïmo, & equum ex Hierosolyma, & exscindetur arcus belli; contra loquetur pacem gentibus; dominari Ipsi a mari ad mare, & a flumine usque ad fines terræ: etiam quod

quod ad Te, *per sanguinem fœderis tui* emittam vinctos tuos e fovea in qua non aqua" ix: 10. 11; qui nihil de sensu interno novit, hic non aliud quam talia, quæ sensus literæ involvit, capere potest, quod nempe excinderetur curvus ex Ephraïmo, equus ex Hierosolyma, & arcus belli, & denique quod sanguis fœderis sit sanguis Domini, per quem liberarentur illi qui in peccatis, explicando varie, quinam intelliguntur per vinctos in fovea in qua non aqua; sed qui sensum internum Verbi novit, capit quod hic de Divino Vero agatur, & quod id postquam vastatum, hoc est, non amplius receptum fide & corde ab homine, per Verum Divinum a Divino Humano Domini procedens restituetur, & sic illi qui id credunt & faciunt, Ipsi Domino conjungentur; quod ex sensu interno singulorum ibi plenius constare potest; sicut ex significatione currus, quod sit doctrina Ecclesiæ, n: 276. 5321. 5945. 8215; Ephraïmi quod sit intellectuale illustratum Ecclesiæ, n: 5354. 6222. 6238; ex significatione equi, quod sit intellectus Verbi, n: 2760. 2761. 2762. 3217. 5321. 6125. 6524. 8029. 8146. 8148; Hierosolymæ, quod sit Ecclesia spiritualis, n: 2117. 3654. 9156; ex significatione arcus, quod sit doctrina veri, n: 2686. 2709; & belli, quod sit pugna de veris, n: 1664. 2686. 8295; inde patet, quod per excindere currum ex Ephraïmo, & equum ex Hierosolyma, & arcum belli, significetur Vastatio Veri Divini in Ecclesia, quoad omnem intellectum ejus: & quod per sanguinem fœderis emitterentur vincti in fovea in qua non aqua, significetur restitutio per Divinum Verum a Divino Humano Domini procedens, quod sanguis sit Divinum Verum, & quod fœdus sit conjunctio, supra ostensum est, & quod vincti in fovea sint qui ab Ecclesia spirituali & salvati per adventum Domini in mundum, videatur n: 6854; fovea ubi non aqua dicitur, quia per aquam significatur verum, n: 2702. 3058. 3424. 4976. 5668. 7307. 8137. 8138. 8568. 9323.

9397. Et legit in auribus populi, quod significet ad auscultationem, & obedientiam, constat ex significatione legere, quod sit ad auscultationem, nam cum legitur est ut audiatur, & percipiatur, & obediatur, hoc est, ut auscultetur; & ex significatione in auribus, quod sit ad obedientiam, aures enim & audire significant obedire, n: 2542. 3869. 4551. 4652 ad 4660. 5471. 5475. 7216. 8361. 8990. 9331. Quoniam aures significant non modo auditionem & apperceptionem, sed etiam obedientiam, ideo in Verbo persæpe dicitur loqui in auribus & legere in auribus illorum, & non loqui ac legere coram illis; ut apud Jeremiam "Audi verba hæc, quæ ego loquor in auribus tuis, & in auribus totius populi" xxviii: 9. In Libro 1 Samuelis "Loquuti sunt verba illa in auribus populi" xi: 4: & alibi "Loquatur ancilla tua in auribus tuis" xxv: 24. In Libro Judicium "Proclama in auribus populi, dicendo" vii: 3. Apud Moschen "Dic in auribus populi" Deut: xi: 2: apud Eundem Audi Israel statuta & judicia, quæ ego loquor in auribus vestris hodie" v: 1. Apud Eundem "Loquor in auribus eorum verba hæc" Deut: xxxi: 28. Apud Eundem "Moscheh loquutus omnia verba cantici in auribus populi" Deut: xxxi: 44. In Libro 11 Regum "Legit in auribus eorum omnia verba

verba Libri foederis" **xxiii: 2.** Apud Jeremiam "Dixerunt ad eum, se-
de & lege illud in auribus nostris, & legit Baruchus in auribus eorum" **xxxvi:
15.** Apud Lucam "Cum Jesus absolvit omnia verba in auribus populi" **vii:
1.** Quia auris & audire significant veri receptionem, apperceptionem, & o-
bedientiam, ita fidei primum & ultimum, ideo a Domino toties dictum est,
Qui habet aurem ad audiendum, audiat" ut **Matth: xi: 15.** **Cap: xiii: 9.**
43. **Marc: iv: 9. 21.** **Cap: vii: 16.** **Luc: xiv: 35.** Et quia per surdos,
seu non audientes, in spiritali sensu significantur qui non in fide veri sunt,
quia non in cognitione & inde apperceptione ejus, n: 6988. 9209, ideo Do-
minus, cum sanaret surdum, *immisit digitum in aures ejus, & dixit, equatah,*
hoc est, aperitor, & statim aperti sunt auditus ejus" **Marc: vii: 32. 33. 34.**
35: quod omnia Miracula Domini involverint & significaverint status Eccle-
siae, videatur n: 8364. 9086.

9398. Et dixerunt, omnia quæ loquutus Jehovah faciemus & audiemus,
quod significet receptionem Veri procedentis a Divino Humano Domini &
obedientiam ex corde & anima, constat ex significatione omnium quæ loquu-
tus Jehovah, quod sint Verum procedens a Divino Humano Domini, de
qua sequitur; ex significatione facere, quod sit obedientia voluntate, ita cor-
de, de qua n: 9285. 9311; & ex significatione audire, quod sit obedientia
intellectu, ita anima, de qua n: 7216. 8361. 9311; obedientia ex corde est
obedientia ex voluntate, ita ex affectione amoris; & obedientia ex ani-
ma est obedientia ex intellectu, ita ex fide; cor enim significat volun-
tatem & amorem, n: 3883 ad 3896. 7542. 8910. 9050. 9300, & Ani-
ma intellectum & fidem, n: 2930. 9050. 9281; inde est quod dicatur facie-
mus & audiemus. Quod omnia quæ loquutus Jehovah, sint Verum proce-
dens a Divino Humano Domini, est quia omne verum inde procedit, quod
Divinum Verum non procedat ab Ipso Divino, sed a Divino Humano; con-
stat manifeste apud Johannem "Deum nemo vidit unquam, Unigenitus Fi-
lius, Qui in sinu Patris, Ille exposuit" **1: 18:** quapropter Dominus vocatur
Verbum, **ibid: Vers: 1. 2. 3,** quod est Divinum Verum, & dicitur quod
Verbum Caro factum sit, hoc est, Homo, **ibid: Vers: 14,** ob causam, ut
Ipsum Divinum sub Humana forma actualiter Verum Divinum doceret:
quod Dominus sit Ipsum Divinum sub humana forma, videatur n: 9315:
inde patet, quod per omnia quæ loquutus est Jehovah, significetur Verum
procedens a Divino Humano Domini.

9399. Et accepit Moscheh sanguinem, & sparsit super populum, quod
significet adaptationem ad recipiendum ab homine, constat ex significatione
sanguinis sacrificii, quod sit Divinum Verum procedens a Domino, de qua
supra n: 9393; & ex significatione spargere super populum, quod sit adapta-
tio ad recipiendum ab homine, per spargere enim significatur influere, ita adap-
tare; Divinum enim Verum, quod a Domino, continue influit apud homi-
nem, & facit intellectuale ejus; & si credere velis, homo absque continuo
influxu Veri Divini procedentis a Domino, prorsus nihil potest percipere &
intelligere: Divinum namque Verum procedens a Domino est lux quæ illu-
minat

minat mentem hominis, & facit visum internum, qui est intellectus; & quia illa Lux continue influit, ideo unumquemvis adaptat ad recipiendum; qui autem recipiunt, sunt qui in bono vitæ sunt; qui autem non recipiunt, sunt qui in malo vitæ sunt; sed usque hi sicut illi in facultate percipiendi & intelligendi sunt, & quoque in facultate recipiendi quantum desistunt a malis: hæc significata sunt per dimidium sanguinis quod Moscheh sparsit super populum. Quod Divinum Verum procedens a Domino fit Lux quæ illuminat mentem hominis, & facit visum ejus internum, qui est intellectus, videatur n: 2776. 3167. 3195. 3636. 3643. 3993. 4465. 5400. 8644. 8707; hoc quoque intelligitur apud Johannem "Erat Lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in mundum: in mundo erat, & mundus per Ipsum factus est; sed mundus Ipsum non cognovit" 1: 10. 11; agitur ibi de Verbo, quod est Divinum Verum procedens a Domino: Quod unusquisque homo, qui in mundo, qui sanæ rationis est, in facultate intelligendi Verum Divinum fit, & inde in facultate recipiendi, quantum desistit a malis, per plurem experientiam mihi datum est scire; omnes enim, quotcunque in altera vita sunt, tam mali quam boni, possunt intelligere quid verum & quid falsum, tum quid bonum & quid malum, sed mali, tametsi verum & bonum intelligunt, non usque volunt intelligere; repugnat enim voluntas, & ibi malum; quapropter cum sibi relictī sunt, usque in falsa sui mali relabuntur, & averfantur verum & bonum, quæ intellexerunt; similiter se habuit cum talibus in mundo, ubi vera, quæ tamen intelligere potuerunt, a se repulerunt: inde patuit, quod Divinum Verum procedens a Domino continue in mentes humanas influat, & adaptet illas ad recipiendum, & quod tantum recipiatur, quantum desistitur a malis, quæ sunt amorum sui & mundi.

9400. Et dixit ecce sanguis foederis, quod significet per id conjunctionem Domini quoad Divinum Humanum cum cælo & cum terra, constat ex significatione sanguinis, quod sit Divinum Verum procedens a Divino Humano Domini, de qua supra n: 9393. 9399; & ex significatione foederis, quod sit conjunctio, de qua etiam supra n: 9396: quod sit conjunctio cum cælo & cum terra, est quia Divinum Verum quod procedit a Divino Humano Domini transit per cælos usque ad hominem, & in via accommodatur unicuique cælo, & ultimo ipsi homini; Divinum Verum in nostra Tellure est Verbum, n: 9350 ad 9362, quod tale est, ut quoad omnia & singula sensum internum habeat, qui pro cælis est, & denique sensum externum, qui est sensus literæ, qui pro homine; inde patet, quod per Verbum fit conjunctio Domini cum cælis & cum mundo, n: 2143. 7153. 7381. 8920. 9091 fin: 9212 fin: 9216 fin: 9357. 9396. Inde concludi pro certo potest, quod absque Verbo in hac Tellure, nulla conjunctio cæli, ita nulla conjunctio Domini, cum homine foret; & si nulla conjunctio, genus humanum in hac tellure prorsus interiret; nam quod interiorem vitam hominis facit, est influxus Veri Divini a Domino, est enim illud ipsa lux quæ illuminat visum interni hominis, hoc est, intellectum ejus, & est calor cœlestis, qui inest luci illi, qui est amor, qui accendit & vivificat voluntarium interni hominis; quapropter absque luce illa & calore illo

illo occæcaretur & frigeret internum hominis, & moreretur, non secus ac externum hominis si foret absque calore & absque lucis solis mundi: sed hoc ut paradoxon appariturum est illis, qui non credunt Verbum tale esse, etiam illis qui credunt vitam inesse homini ut ejus propriam, & non jugiter influere per cœlum a Domino: quod vita hominis non sit in ipso, sed quod a Domino influat, videatur n: 4249. 4782. 5147. 5150. 5986. 6053 ad 6058. 6189 ad 6215. 6307 ad 6327. 6466 ad 6495. 6598 ad 6126. 6613 ad 6626. 6982. 6985. 6996. 7055. 7056. 7058. 7147. 7270. 7343. 8685. 8701. 8717. 8728. 9110. 9111. 9223. 9276; & quod Ecclesia Domini per universum orbem sparsa sit coram Domino sicut unus homo n: 9276, similiter ac cœlum, quod inde Maximus Homo vocatur; & quod Ecclesia ubi est Verbum, sit sicut cor & pulmō in illo homine, & quod omnes extra Ecclesiam inde vivant, sicut membra, viscera, & organa reliqua corporis ex corde & pulmone, n: 2054. 2853. 7395.

9401. Quod pepigit Jehovah super omnia verba hæc, quod significet quod conjunctio a Domino per omnia & singula Verbi, constat ex significatione fœderis quod pepigit Jehovah, quod sit conjunctio a Domino, nam pangere fœdus est sibi conjungere, n: 9396, & Jehovah in Verbo est Dominus, n: 9373; & ex significatione omnium verborum horum, quod sint omnia & singula Verbi, nam per Leges promulgatas e monte Sinai in sensu universali significatur omne Divinum Verum, ita Verbum quoad omnia & singula, n: 6752; quod Verbum sit inspiratum quoad omnem jotham, videatur n: 7933. 9044 fin: 9198 fin: 9349, consequenter quod per Verbum sit conjunctio cum cœlo, & per cœlum Domino, per omnia & singula ejus. Dicitur Conjunctio a Domino, quoniam Dominus sibi conjungit hominem, non autem vicissim, nam omne bonum amoris & verum fidei influit a Domino, & recipitur ab homine quantum is desistit a malis, n: 9399; influxus enim reciprocus, nempe ab homine ad Dominum, qui ab Eruditis vocatur influxus physicus, non datur, n: 6322. 9110. 9111. 9216; & præterea quicquid ab homine exit ut ab ipso, non est nisi quam malum & inde falsum, n: 210. 215. 987. 5660. 5786: inde constat, quod conjunctio hominis cum Domino sit a Domino, & non ab homine; quod secus appareat, est fallacia.

9402. Vers: 9. 10. 11. *Et ascendit Moscheh & Aharon, Nadab & Abihu, & septuaginta ex senioribus Israelis. Et viderunt Deum Israelis, & sub pedibus Ipsius sicut opus lapidis sapphiri, & sicut substantia cœli quoad munditiem. Et ad sepositos filios Israelis non misit manum suam: & viderunt Deum, & comederunt & biberunt.* Et ascendit Moscheh & Aharon, Nadab & Abihu, significat Verbum in sensu interno & externo, ac doctrinam ex utroque: & septuaginta ex senioribus Ecclesiæ, significat omnes qui in bono ex veris: & viderunt Deum Israelis, significat adventum & præsentiam Domini in Verbo: & sub pedibus Ipsius, significat ultimum sensum, qui est sensus ipsius literæ: sicut opus lapidis sapphiri, significat ibi translucidum a veris internis, & omnia a Domino: & sicut substantia cœli quoad munditiem, significat translucentiam cœli angelici: & ad sepositos filios Israelis, significat illos qui in solo sensu

externo separato ab interno : non misit manum suam, significat quod ibi non verum in sua potentia : & viderunt Deum, significat fidem : & comederunt & biberunt, significat informationem de bono & vero cultus.

9403. Et ascendit Moscheh & Aharon, Nadab & Abihu, quod significet Verbum in sensu interno & externo, ac doctrinam ex utroque, constat ex repræsentatione Moschis & Aharonis, quod sint Verbum in sensu interno & externo ; & ex repræsentatione Nadab & Abihu, filiorum Aharonis, quod sint doctrina ex utroque, de quibus supra n : 9374. 9375.

9404. Et septuaginta ex senioribus Israelis, quod significet omnes qui in bono ex veris, constat ex significatione septuaginta, quod sint plenum, ita omnia & omnes, de qua n : 6508 ; & ex significatione seniorum Israelis, quod sint qui in bono ex veris, & in veris ex bono ; nam per senes in Verbo significantur qui in sapientia, n : 6523, ita qui in vita boni ex doctrina veri, & per Israelem illi qui ab Ecclesia spirituali, n : 6426. 6637. 6862. 6868. 7035. 7062. 7198. 7201. 7215. 7223. 8805. 9340, ita qui in veris per quæ bonum, & in bono ex quo vera, n : 7956. 8234 ; inde patet, quod per septuaginta seniores Israelis, significantur illi qui in bono ex veris, ac abstracte bonum ex veris. Similia in sensu interno significantur per septuaginta discipulos Domini, Luc : x : 1. 17. Filii Israelis divisi sunt in duodecim Tribus, & illis præfecti duodecim principes, & quoque septuaginta seniores ; per duodecim Tribus significata sunt omnia vera & bona Ecclesiæ in complexu, n : 3858. 3926. 3929. 4060. 6335. 6337. 6397. 6640. 7836. 7891. 7996. 7997 ; per duodecim autem principes omnia primaria vera, n : 5044 ; & per septuaginta seniores omnia bona quæ ex veris. Cum dicitur bonum quod ex veris, intelligitur Ecclesia spiritualis, nam illa Ecclesia est in bono ex veris. Qui arcana Ecclesiæ & Coeli non novit, credere potest, quod omne bonum Ecclesiæ sit ex veris, quoniam bonum implantari nequit nisi per vera ; imo quod homo nec scire possit quid bonum nisi per vera ; sed usque bonum quod per vera, est bonum Ecclesiæ spiritualis, & in se spectatum est verum, quod vocatur bonum quando fit voluntatis & actus, & inde vitæ ; sed bonum quod non existit per vera sed per bona amoris mutui, est bonum Ecclesiæ coelestis, & in se spectatum non est verum sed bonum, quoniam est bonum amoris in Dominum : hoc bonum repræsentavit Ecclesia Judaica, illud vero bonum Ecclesia Israelitica, quapropter in bina regna divisi sunt : quæ & qualis differentia est inter utramque Ecclesiam, proinde inter utrumque bonum, videantur quæ prius n : 2046. 2227. 2669. 2708 fin : 2715. 2718. 2935. 2937. 2954. 3166. 3235. 3236. 3240. 3246. 3374. 3833. 3887. 3969. 4138. 4286. 4493. 4585. 4938. 5113. 5150. 5922. 6296. 6289. 6366. 6427. 6435. 6500. 6647. 6648. 7091. 7233. 7470. 7977. 7992. 8042. 8152. 8234. 8521, ostensa sunt : ex illis quæ in his locis allata sunt, constare potest, quod cælum Domini sit divisum in cælum spirituale & in cælum coeleste, & quod cælum coeleste sit intimum seu tertium cælum, & cælum spirituale medium seu secundum.

9405. Et viderunt Deum Israelis, quod significet adventum & præsentiam Domini in Verbo, constat ex significatione videre, cum de Domino, quod

quod sit Ipfius adventus & præfentia, de qua n: 4198. 6893; quod Deus Ifraelis fit Dominus, conftat ex omnibus illis locis in Verbo ubi dicitur Sanctus Ifraelis & Deus Ifraelis, videatur n: 7091: Deus Ifraelis eft Deus Ecclefie fpiritualis, quia per Ifraelem fignificatur illa Ecclefia, de qua mox fupra n: 9404. Quod fit adventus & præfentia Domini *in Verbo*, quæ fignificatur per viderunt Deum Ifraelis, eft quia per Leges, quæ e monte Sinai promulgatæ funt, in lato fenfu fignificatur omne Divinum Verum, ita Verbum quoad omnia & fmgula ejus, n: 6752. 9401: quod adventus & præfentia Domini in Verbo fignificetur, eft quia Verbum eft Divinum Verum procedens a Domino, & quod procedit a Domino eft Ipfe Dominus; quapropter qui Verbum legunt, & tunc fpectant ad Dominum, agnofcendo quod omne verum & omne verum fit ab Ipfo, & nihil a femet, illi illuftrantur, & vident verum ac percipiunt bonum e Verbo; illuftratio illa eft a luce cœli, quæ lux eft ipfum Divinum Verum procedens a Domino, hoc enim coram angelis in cœlo apparet ut lux, videatur n: 2776. 3195. 3339. 3636. 3643. 3862. 3993. 4302. 4413. 4415. 5400. 6032. 6313. 6608. Domini adventus & præfentia in Verbo etiam per videre Filium Hominis intelligitur apud Matthæum “Tunc apparebit fignum Filii Hominis, & videbunt Filium hominis venientem in nubibus cœli cum virtute & gloria” xxiv: 30, videatur n: 4060; nubes enim eft fenfus literalis Verbi, ac virtus & gloria fenfus ejus internus; fenfus literalis Verbi dicitur nubes, quia eft in luce mundi, & fenfus internus dicitur gloria, quia eft in luce cœli, videatur Præfatio ad Cap: xviii: Genes: & n: 5922. 6313 fin: 6752. 8106. 8267. 8427. 8443. 8781; & præterea in fenfu interno Verbi agit de fole Domino, ac de Ipfius Regno & Ecclefia, inde fandum Verbi, & inde adventus & præfentia Domini illis qui, cum legunt Verbum, Ipsum & proximum, qui eft bonum concivis, patriæ, Ecclefie, cœli, n: 6818 ad 6824. 8123, intuentur, & non feipfos, ut fupra dictum eft; caufa eft, quia illi patiuntur fe elevari a Domino in lucem cœli, hi autem non patiuntur fe elevari, tenent enim intuitionem fuam affixam fibi & mundo. Ex his conftare poteft, quid fit videre Dominum in Verbo.

9406. Et fub pedibus Ipfius, quod fignificet ultimum fenfum, qui eft fenfus ipfius literæ, conftat ex fignificatione pedum, quod fint naturalia, de qua n: 2162. 3147. 3761. 3986. 4280. 4938 ad 4952, ita plantæ, quæ fub pedibus, funt ultima naturæ: quod fub pedibus hic fit fenfus ultimus Verbi, qui eft fenfus literæ, eft quia dicitur de Divino Vero feu Verbo, quod a Domino, & quod eft Dominus, ut ex illis quæ præcedunt conftare poteft; ac ultimum Veri Divini feu Verbi, eft qualis eft fenfus literæ, qui eft naturalis quia pro homine naturali: quod fenfus literæ in fe contineat fenfum internum, qui eft refpectively fpiritualis & cœleftis, conftat ex omnibus illis quæ de Verbo hactenus offenfa funt: fed homo quo plus mundanus & corporeus eft, eo minus hoc capit, quoniam is in lucem fpiritualem non elevari fe patitur, & inde videre quale eft Verbum, quod nempe in litera fit naturale, & in fenfu interno fpirituale; nam e mundo fpirituale feu e luce cœli videri

possunt inferiora usque ad ultima qualia sunt, non autem vicissim, n: 9401 fin: ita quod Verbum in litera tale sit. Quia Verbum in litera est naturale, & per pedes significantur naturalia; ideo ultimum Verbi, sicut ultimum Ecclesiæ, vocatur locus pedum Jehovæ, ut & scabellum pedum Ipsius, & quoque nubes & tenebræ respective; ut apud Esaiam “Aperient portas tuas jugiter ad adducendum ad Te exercitum gentium, & reges eorum deducuntur: gloria Libani ad Te veniet; abies, tæda, buxus simul, ad decorandum locum Sanctuarii mei, & *locum pedum meorum honorabilem reddam*” LX: 11. 13; agitur hic de Domino ac Ipsius Regno & Ecclesia; per exercitum gentium intelliguntur qui in bonis fidei, & per reges qui in veris fidei; quod gentes sint qui in bonis fidei, videatur n: 1259. 1328. 1416. 1849. 4574. 6005; & quod reges qui in veris, n: 1672. 2015. 2069. 3009. 4575. 4581. 4966. 5044. 5068. 6148; gloria Libani seu cedrus est bonum & verum spirituale; abies, tæda & buxus, sunt bona & vera naturalia correspondentia; locus sanctuarii est cœlum & Ecclesia, & quoque Verbum; locus pedum est Cœlum, Ecclesia, ut & Verbum in ultimis; quod etiam sit Verbum, est quia Cœlum est Cœlum ex Divino Vero procedente a Domino, similiter Ecclesia; & Divinum Verum quod facit Ecclesiam & Cœlum est Verbum; inde quoque intimum Tentorii, ubi arca in qua Lex, vocatur sanctuarium, Lex enim est Verbum n: 6752. Apud Eundem “Cœli thronus meus, & terra *scabellum pedum meorum*” LXVI: 1. Apud Davidem “Exaltate Jehovam Deum nostrum, & *adorate versus scabellum pedum Ipsius*; Sanctus Ille: Moscheh & Aharon inter sacerdotes Ipsius; in *columna nubis* loquutus est ad illos” Psalm: xcix: 5. 6. 7; scabellum pedum Jehovæ, versus quod adorarent, est Divinum Verum in ultimis, ita Verbum; quod Moscheh & Aharon in sensu repræsentativo sint Verbum, videatur n: 7089. 7382. 9373. 9374; & quod nubes sit Verbum in litera, seu Divinum Verum in ultimis, Præfat ad Cap: xviii: Genes: n: 4060. 4391. 5922. 6343 fin: 6752. 8106. 8781, inde patet, quid sit loqui in columna nubis. Apud Eundem “Audivimus de Ipso in Ephrata, invenimus Ipsum in agris sylvæ; intrabimus in habitacula Ipsius & *incurvabimus nos scabello pedum Ipsius*” Psalm: cxxxii: 6. 7; agitur ibi de Domino, ac de revelatione Ipsius in Verbo, invenire Ipsum in Ephrata est in sensu Verbi spirituali cœlesti, n: 4585. 4594; in agris sylvæ est in Verbi sensu naturali seu literali, n: 3220. 9011 fin: scabellum pedum pro Divino Vero procedente a Domino, in ultimis. Apud Eundem “Jehovah inclinavit cœlum, & *densæ tenebræ sub pedibus Ipsius*; posuit *tenebras* latibulum suum, *tenebræ aquarum*, *nubes cœlorum*; a *splendore ante Ipsum nubes Ipsius transiverunt*” Psalm: xviii: 10. 12. 13; agitur hic de adventu & præsentia Domini in Verbo, densæ tenebræ sub pedibus Ipsius, pro Verbi sensu literæ, similiter tenebræ aquarum & nubes cœlorum; quod usque isti sensus insit Divinum Verum quale est in cœlis, significatur per quod posuerit tenebras latibulum suum; & quod ad præsentiam Domini appareat sensus internus qualis est in cœlo, in sua gloria, significatur per quod a splendore ante Ipsum nubes Ipsius transeant. Apud Na-
hum

hum "Jehovæ in procella & tempestate via, & *nubes pulvis pedum Ipsius*" 1: 3, etiam ibi nubes pro Verbo in sensu literæ, qui etiam est procella & tempestas, in qua Jehovæ via. Quando apud hominem translucet Verum Divinum, quale est in cœlo, ex ipso sensu literæ, tunc hic sensus describitur per pedes & per splendorem eorum sicut æris lævigati, ut quoque apud Danielelem "Sustuli oculos meos & vidi, ecce vir unus indutus linteis, cujus lumbi cincti auro Uphasi, & corpus ejus sicut tharschisch, & facies Ipsius sicut facies fulguris, & oculi Ipsius sicut faces ignis, brachia Ipsius & *pedes Ipsius sicut splendor æris lævigati*, & vox verborum Ipsius sicut vox turbæ" x: 5. 6, hic per virum indutum linteis in sensu supremo intelligitur Dominus, & quia Dominus etiam intelligitur Divinum Verum quod ab Ipso, nam Divinum Verum quod a Domino, est Ipse Dominus in cœlo & in Ecclesia; Verum Divinum seu Dominus in ultimis intelligitur per brachia & pedes sicut splendor æris lævigati, tum per vocem verborum Ipsius sicut vox turbæ: similiter apud Ezechielem Cap: 1: Vers: 7. Status Ecclesiæ successivus in hac Tellure quod receptionem Veri Divini procedentis a Domino etiam intelligitur per statuam visam Nebuchadneziari, apud Danielelem "Caput statuæ aurum, pectus ejus & brachia ejus Argentum, Venter ejus & femora æs, crura ejus ferrum, *pedes ejus ex parte ferrum & ex parte argilla*, quæ non cohærebant; & lapis ex petra contrivit ferrum, argillam, æs, argentum & aurum" 11: 32. 33. 43; primus status Ecclesiæ quoad receptionem Veri procedentis a Domino est aurum, quoniam per aurum significatur bonum cœleste, quod est bonum amoris in Dominum, n: 113. 1551. 1552. 5658. 8932; secundus per argentum, quod est bonum spirituale, quod est bonum fidei in Dominum & charitatis erga proximum, n: 1551. 2954. 5658. 7999. Tertius per æs quod est bonum naturale n: 425. 1551; & quartus per ferrum quod est Verum naturale n: 425. 426; argilla est falsum, quod non cohæret cum Vero & bono; quod lapis ex petra contriverit ferrum, æs, argentum & aurum, significat quod Ecclesia quoad receptionem Veri ex Verbo pereat, cum falsum & malum confirmantur per sensum literæ Verbi, quod fit cum Ecclesia in ultimo suo statu est, quando non amplius in aliquo cœlesti amore, sed solum in mundano & corporeo; tale fuit Verbum quoad receptionem ejus apud Gentem Judaicam cum Dominus in mundum venit, & tale est apud plerosque Verbum hodie, usque adeo ut ne quidem sciatur quod aliquid internum sit in Verbo; & si diceretur quod sit & quale sit, non recipiatur; cum tamen in antiquissimis temporibus, quæ significata sunt per aurum, in Verbi sensu literæ nihil aliud visum sit quam cœleste pæne abstracte a litera. Ex his nunc constare potest, quod per Deum Israelis visum sub pedibus, significetur Verbum in sensu ultimo, qui est sensus literæ.

9407. Sicut opus sapphiri, quod significet ibi translucidum, a veris internis, & omnia a Domino, constat ex significatione operis sapphiri, quod sit quale sensus literalis Verbi, quum in eo appercipitur sensus internus, ita cum Divinum Verum procedens a Domino, quale est in cœlo, translucet; Verbum enim est Divinum Verum procedens a Domino, quod in sua origine est Divinum

Divinum & in progressu per coelos in intimo Cœlo est cœleste, in secundo seu medio est spirituale, in primo seu ultimo est spirituale naturale, & in mundo est naturale & mundanum, tale est in sensu literæ qui pro homine; inde patet, quod hic sensus, qui est ultimus in ordine, contineat in se sensum spiritualem & cœlestem, ac intime ipsum Divinum; & quatenus hi sensus in ultimo seu literali continentur, & apparent illis qui spiritualiter capiunt Verbum, ideo repræsentatur ille per opus sapphiri, quod transmittit radios lucis cœlestis seu translucet. Ut aliqua idea de translucencia illa sistatur, sit loquela humana pro exemplo; illa in prima sua origine est finis quem homo manifestare per loquelam vult, hic finis est amor ejus, nam quod homo amat hoc pro fine habet; ex illo fluit cogitatio hominis, & tandem loquela; quod ita sit, quisque qui bene reflectit, scire & appercipere potest; quod finis sit primum loquelæ, constat ex communi regula, quod omni intelligentiæ insit finis, & quod absque fine non sit intelligentia; & quod cogitatio sit alterum loquelæ ex primo illo fluens, nam loqui absque cogitatione, & cogitare absque fine, nemo potest; quod inde sequatur loquela vocum, & quod hæc sit ultimum, quod proprie loquela vocatur, notum est: quia ita est, homo qui attendit ad loquelam alterius, non attendit ad voces seu verba loquelæ, sed ad sensum ex illis qui est cogitationis ejus qui loquitur; & qui sapiens est, attendit ad finem propter quem ita ex cogitatione loquutus est, hoc est, quid intendit & quid amat: hæc tria sistuntur in loquela hominis, quibus loquela vocum inservit pro ultimo plano. Ex hac comparatione idea potest haberi de Verbo in litera, hoc enim non aliter attenditur & appercipitur in cœlo, quam solet cogitatio hominis quæ sistitur per loquelam vocum, & in intimo cœlo, quam solet intentio seu finis; ast differentia est, quod sensus literæ Verbi, cum legitur ab homine, non audiat nec appercipiatur in cœlo, sed modo sensus internus, quoniam in cœlo percipitur modo spirituale & cœleste Verbi, non autem naturale ejus, transit sic unus sensus in alterum, quia correspondent, & Verbum per mera correspondentia scriptum est: inde patet, quid intelligitur, cum de Verbo, per translucidum, quod significatur per opus sapphiri. Sed qui non intellectualiter potest cogitare, hoc est, abstracte a materialibus, hæc non capere potest, ne quidem quod dari possit alius sensus in Verbo, quam qui exstat in litera, si ei dicitur, quod insit sensus spiritualis, qui est veri, & in hoc sensus cœlestis qui est boni, & quod hi sensus transluceant e sensu literali, stupefiet primum, ac postea rejiciet sicut nullam, & tandem subsannabit: quod tales sint hodie in orbe Christiano, imprimis eruditi mundi, per vivam experientiam ostensum est; tum quod sapientiores aliis se venditent, qui contra illud verum ratiocinantur, quam qui affirmant illud: cum tamen eruditio in primævis temporibus, quæ aurea & argentea vocata sunt, fuerat, ita loqui & ita scribere, ut non attenderetur ad sensum literæ aliter quam ut ex illo transluceret sapientia recondita, ut constare potest manifeste ex Libris vetustissimis, etiam apud gentiles, & quoque a reliquiis in eorum Linguis; scientia enim eorum præcipua fuit scientia correspondentiarum, & scientia repræsentationum, quæ scientiæ hodie inter res deperditas sunt.

sunt. Quod sub pedibus Domini apparuerit sicut opus sapphiri, & hoc significet translucentiam Verbi in sensu literæ, est quia Lapis in genere significat Verum, & lapis pretiosus Verum translucens a Divino Domini; quod Lapis in genere significet Verum, videatur n: 643. 1298. 3720. 3769. 3771. 3773. 3789. 3798. 6426. 8609. 8940. 8941. 8942, & quod Lapis pretiosus Verum translucens a Divino Domini; hoc significatum est per duodecim lapides pretiosos in pectorali Aharonis, quod urim & thumim vocatum est, n: 3862. 6335. 6640; similiter apud Ezechielem "Plenus sapientia & perfectus pulchritudine, in Eden horto Dei fuisti; *omnis lapis pretiosus* operimentum tuum, Rubinus, Topazius, Adamas, Tharchisch, Schoham, & Jaspis, *Sappbirus*, Chrysopasus, Smaragdus, & Aurum; opus tympanorum tuorum & fistularum tuarum in te, in die quo creatus es, præparata sunt; perfectus tu in vis tuis, in die quo creatus es" xxviii: 12. 13. 15, ibi de Tyro, per quam significatur Ecclesia quoad cognitiones veri & boni interiores, n: 1201; intelligentia & sapientia ejus qualis fuerat in ejus infantia seu primo ævo, describitur per lapides illos pretiosos; dies quo creatus, significat statum primum cum regenerati, creatio enim in Verbo est regeneratio, seu nova hominis creatio, n: 16. 88. Similia per lapides pretiosos significantur apud Johannem "Fundamenta muri civitatis omni lapide pretioso exornata, *fundamenta* primum Jaspis, *secundum Sappbirus*, tertium Chalcedonius, quartum Smaragdus, quintum Sardonyx, sextum Sardius, septimum Chrysolithus, octavum Beryllus, nonum Topazius, decimum Chrysoprasus, undecimum Hyacinthus, duodecimum Amethystus" xxi: 19. 20, agitur ibi de sancta Hierosolyma descendente e cœlo, per quam intelligitur nova Ecclesia apud Gentes, postquam hodierna quæ in orbe nostro Europæo, vastata est; lapides pretiosi qui fundamenta, sunt vera Divina in ultimo ordinis translucentia. Verum Divinum in ultimo ordinis translucens, quod est Verbum in litera, imprimis significatur per Sapphirum, ut apud Esaïam "Afflicta & procellis jactata, nec consolationem nacta; ecce dispono cum sibi *lapides tuos, & fundamenta tua ponam in Sapphiris*" liv: 11, ibi quoque agitur de Ecclesia quæ successura priorî, quæ intelligitur per desolatam cui multi filii præmaritatae, Vers: 1, dispo nere lapides pro vera Ecclesiæ, fundamenta in sapphiris pro vera in ultimis translucentia. Simile per Sapphirum significatur apud Jeremiam "Albi Naziræi ejus præ nive, candidi erant præ lacte, rubuerunt ossa præ margaritis, *Sappbirus polities eorum*" Thren: iv: 7, Naziræi in sensu representativo significabant Dominum quoad Divinum Naturale, n: 3301. 6437, inde quoque Divinum Verum procedens ab Ipso in ultimis, quod est Verbum in sensu literæ; crines enim, qui hic intelliguntur per Naziræos, & dicuntur albi præ nive & candidi præ lacte, significant Verum in ultimis, n: 3301. 5247. 5570, albedo & candor prædicatur de vero, n: 3301. 5319; ossa quæ rubuerunt sunt vera scientifica, quæ ultima, ac reliquis intersunt pro servis, n: 6592. 8005; rubor prædicatur de bono amoris quod in veris, n: 3300, inde patet quod sapphirus sit verum in ultimis a veris internis translucens. Apud Ezechielem "Super expansum quod super capite

capite Cheruborum, quasi *aspectus lapidis sapphiri*, similitudo throni, & super similitudine throni quasi aspectus hominis super illo sedentis” 1: 26. Cap: x: 1, Cherubi sunt custodia & Providentia Domini, ne ad Ipsum sit aditus nisi per bonum, n: 9277 fin: Thronus super quo aspectus Hominis, est Divinum Verum a Divino Bono Domini, n: 5313. 6397. 9039: inde patet, quod lapis sapphirus sit Verum translucens a veris internis, nempe lapis verum, & sapphirus translucentia. Quod omnia Verbi transluceant a Domino, est quia Divinum Verum quod a Domino, est unicum, ex quo omnia; quod enim est primum, hoc in sequentibus & derivatis est unicum, quoniam ex illo sunt & existunt; & Divinum Verum est Dominus; quapropter etiam in Verbi sensu supremo agitur de solo Domino, de Ipsius amore, Providentia, Regno in cœlis & in terris, imprimis de Ipsius Humani glorificatione. Quod Divinum Verum sit Ipse Dominus, patet ex eo, quod quicquid procedit ab aliquo est ipse, sicut quod procedit ab homine dum loquitur aut agit, est ex ejus voluntario & intellectuali; ac voluntarium & intellectuale facit vitam hominis, ita ipsum hominem; homo enim non est homo ex forma faciei & corporis, sed ex intellectu veri & voluntate boni; inde constare potest, quod id quod procedit a Domino, sit Dominus, quod id sit Divinum Verum, in præcedentibus sæpius ostensum est. Sed qui non scit arcana cœli, credere potest, quod cum Divino Vero quod procedit a Domino, nam aliter se habeat, quam sicut cum loquela quæ procedit ab homine; at non est loquela, sed Divinum implens cœlos, sicut est lux & calor e sole implens mundum; hoc illustrari potest per sphæras quæ procedunt ab Angelis in cœlo, de quibus n: 1048. 1053. 1316. 1504 ad 1520. 1695. 2401. 4464. 5179. 6206 fin: 7454. 6598 ad 6613. 8063. 8630. 8794. 8797, quæ quod sint sphære veri fidei & boni amoris a Domino, in locis illis ostensum videatur: sphæra autem Divina, quæ procedit a Domino, quæ vocatur Divinum Verum, est Universalis, ac, ut dictum, implet universum cœlum, ac facit omne vitæ ibi; apparet ibi coram oculis sicut Lux, quæ non modo illuminat visum, sed etiam mentes; eadem etiam est, quæ apud hominem facit intellectum: hoc intelligitur apud Johannem “In Ipso vita erat, & vita erat lux hominum; erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in mundum, & mundus per Ipsum factus est” 1: 4. 9. 10, agitur ibi de Divino Vero, quod vocatur Verbum, & quod Divinum Verum seu Verbum sit Ipse Dominus. Illa Lux, quæ est Divinum Verum procedens a Domino, ab antiquis descripta est per circulos radios coloris aurei circum caput & corpus Dei repræsentati ut homo, nam Antiqui non aliter perceperant Deum quam sub humana forma. Quum homo in bono est, & ex bono in veris, tunc elevetur ille in Divinam illam lucem, & secundum quantum & quale boni in interiorum; inde illis illustratio communis, in qua a Domino videt innumeraabilia vera, quæ percipit ex bono; & tunc a Domino ducitur ad appericienda & imbuenda illa quæ ei conveniunt, & hoc quoad singularissimam ordinem, sicut ejus vitæ æternæ conducit: quoad singularissimam dicitur quoniam universalis Providentia Domini est universalis quia in singularissimis, nam
singularia

singularia simul vocantur Universale ; n : 1919 fin : 6159. 6338. 6482. 6483. 8864. 8865.

9408. Et sicut substantia cœli quoad munditiem, quod significet translucetiam cœli angelici, constat ex significatione cœli quod sit cœlum angelicum, de qua sequitur ; & ex significatione munditiei seu puritatis substantiæ, cum dicitur de cœlo, quod sit translucetia. Quid translucetia cœli angelici sit, cum de Verbo, paucis dicitur ; Cœlum angelicum dicitur translucere, cum Verum Divinum translucet ; nam universum Cœlum non est nisi quam receptaculum Veri Divini ; quilibet enim Angelus est receptio ejus in particulari, ita omnes seu totum cœlum in communi, inde cœlum vocatur habitaculum Dei, & quoque thronus Dei, quia per habitaculum significatur Verum Divinum procedens a Domino receptum in intimo cœlo, quod respective est bonum, n : 8268. 8309 ; & per thronum significatur Verum Divinum a Domino receptum in medio cœlo, n : 5313. 6397. 8625. 9039 : quoniam est Verum Divinum, quale est in cœlis, quod e Verbi sensu literæ translucet, ideo est cœlum angelicum quod translucet ; nam Verbum est Divinum Verum accommodatum omnibus cœlis, ac inde conjungit cœlos cum mundo, hoc est, Angelos cum hominibus, n : 2143. 7153. 7381. 8520. 9091 fin : 9212 fin : 9216 fin : 9357. 9396 ; ex his patet, quid intelligitur per translucetiam cœli Angelici. Quod Cœlum in sensu interno sit cœlum angelicum, est ex correspondentia, & quoque ex apparentia ; inde est, ubi in Verbo dicuntur cœli, tum cœli cœlorum, in sensu interno intelligantur cœli angelici : Antiqui enim non aliam ideam de Cœlo aspectabili habuerunt, quam quod ibi habitarent cœlicolæ, & quod sidera essent eorum habitacula ; similis idea quoque hodie est simplicium, & imprimis infantum ; inde quoque sursum ad cœlum aspicitur, cum adoratur Deus : est quoque correspondentia, nam in altera vita apparet Cœlum cum sideribus, sed non cœlum quod apparet hominibus in mundo ; verum est Cœlum apparens secundum statum intelligentiæ & sapientiæ spirituum & Angelorum ; sidera ibi sunt cognitiones boni & veri, & nubes quæ sub cœlo quandoque conspiciuntur, sunt variorum significationis secundum colores, translucetiam & progressiones ; cæruleum cœli est Verum transparens ex bono : ex his constare potest, quod per cœlos significantur cœli angelici ; per cœlos autem angelicos significantur Vera Divina, quoniam Angeli sunt receptiones Veri Divini procedentis a Domino : similia per Cœlos significantur apud Davidem "*Laudate Jehovah cœli cœlorum, & aquæ quæ supra cœlos*" Psalm : cXLVIII : 4. Apud Eundem "*Pfallite Domino equitanti super cœlo cœli antiquitatis*" Psalm : LXVIII : 34. Apud Eundem "*Per Verbum Jehovah cœli facti sunt, & omnis exercitus eorum*" Psalm : xxxiii : 6. Apud Eundem "*Cœli enumerant gloriam Ipsius, & opera manuum Ipsius annuntiat firmamentum*" Psalm : xix : 2. In Libro Judicium "*Jehovah quando exivisti e Seir, terra contremuit, etiam cœli stillarunt, etiam nubes stillarunt aquas*" v : 4. Apud Danielelem "*Cornu hirci crevit usque ad exercitum cœlorum, & dejecit in terram de exercitu & de stellis, & conculcavit illa*" viii : 10. Apud Amos "*Dominus Jehovah,*

vih, *adificat in cælis gradus suos*” ix: 6. Apud Malachiam “Si sit cibus in domo mea, *aperturus sum fenestras cæli*, & effusus vobis benedictionem” iii: 10. Apud Esaïam “*Prospice e cælis*, & vide ex habitaculo sanctitatis tuæ & decoris tui” lxiii: 14. Apud Moschen “Benedicta a Jehovah terra Josephi, de *pretiosis cæli*, de *rore*” Deut: xxxiii: 13. Apud Matthæum “Jesús dixit, *non jurabis per cælum*, quia thronus Dei est: qui *jura-verit per cælum*, jurat per thronum Dei, & per Ipsum qui sedet super illo” v: 34. Cap: xxiii: 22; in his locis & in pluribus aliis per Cælum significantur cæli angelici: & quia Cælum Domini in terris est Ecclesia, etiam per cælum significatur Ecclesia, ut in sequentibus locis; apud Johannem “*Vidi cælum novum & terram novam*, prius enim cælum & prior terra transierat” Apoc: xxi: 1. Apud Esaïam “Ecce Ego creans Cælos novos & terram novam, ideo nec commemorabuntur priora; neque ascendent super cor” lxvi: 17. Apud Eundem “*Cæli sicut fumus evanescent*, & terra sicut vestis veterascet” li: 6. Apud Eundem “*Vestio cælum atrore*, & saccum facio velamen” l: 3. Apud Ezechielem “*Obtegam cælos*, & atrabo stellas eorum, solem nube obtegam, & luna non lucere faciet lumen suum, & omnia luminaria lucis in cælo atrabo, & dabo tenebras super terra” xxxii: 7. 8. Apud Matthæum “Post afflictionem dierum illorum, sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellæ cadent de cælo, & virtutes cælorum commovebuntur” xxiv: 29: quid per solem, lunam, stellas, & in cælis, significantur, videatur n: 4056 ad 4060. Apud Esaïam “Jehovah Deus Israelis, Tu es solus Deus, *super omnia regna terræ*, tu fecisti cælum & terram” xxxvii: 16. Apud Eundem “Jehovah faciens omnia, *expandens cælos solus*, extendens terram a Me Ipso” xlii: 24. Apud Eundem “*Jehovah creans cælos*, formans terram, & faciens eam, & præparans eam, non inanitatem creavit eam” xlv: 18; quod per cælum & terram in his locis & in aliis in sensu interno intelligatur Ecclesia, per Cælum Ecclesia interna, & per terram Ecclesia externa, videatur n: 1733. 1850. 2117. 2118 fin: 3355 fin: 4535; ex quibus patet, quod per Creationem in Primis Capitibus Geneseos, ubi dicitur “*In principio creavit Deus cælum & terram*” Genes: i: 1. *Et absoluti sunt cæli & terra, & omnis exercitus eorum*” Cap: ii: 1, intelligatur nova Ecclesia, creatio enim ibi est nova regeneratio, quæ etiam nova creatio vocatur, ut in explicationibus ad illa Capita ostensum videri potest.

9409. Et ad sepositos filios Israelis, quod significet illos qui in solo sensu externo separato ab interno, constat ex repræsentatione filiorum Israelis qui sepositi seu separati a Moscheh, Aharone, Nadab & Abihu, & a septuaginta senioribus, de quibus supra Vers: 2 dicitur, quod non ascendent, quod sint qui in Verbi sensu externo separato ab interno, de qua supra n: 9380. Paucis hic dicetur, quinam & quales illi sunt qui in sensu Verbi externo separato ab interno, sunt qui ex Verbo nullam Doctrinam charitatis & fidei extrahunt, sed manent solum in Verbi sensu literæ; doctrina charitatis & fidei est internum Verbi, & sensus literæ est externum ejus: qui in sensu externo Verbi absque interno sunt, illi quoque in cultu externo absque interno sunt, colunt externa

terna sicut sancta & Divina, & quoque credunt quod in se sancta & Divina sint, cum tamen sancta & Divina ex internis sunt: quod tales fuerint filii Jacobi, videatur n: 3479. 4281. 4293. 4307. 4429. 4433. 4680. 4844. 4847. 4865. 4868. 4874. 4899. 4903. 4911. 4913. 6304. 8588. 8788. 8806. 8871. Sed hanc rem exempla illustrent; crediderunt quod ab omni peccato & ab omni reatu puri essent, cum sacrificia obtulerint, & ex sacrificiis comederint; autumantes quod sacrificia in externa forma absque interna essent sanctissima cultus, & tunc boves, juvenci, agni, caprae, oves, arietes, hirci, sancti, & quod altare esset omnium sanctissimum; similiter quod panis mincharum, & vinum libaminum: crediderunt etiam, quod cum laverint vestes suas, & corpora sua, prorsus mundi essent; pariter quod ignis altaris perpetuus, ac ignes lucernae, sancti essent ex se, tum panes propositionis ut & oleum unctionis; praeter reliqua: quod ita crediderint, erat causa, quia omne internum rejecerunt, usque adeo ut ne quidem audire voluerunt de internis, sicut quod amarent Jehovam propter Ipsum, & non propter se ut eveherentur ad dignitates & ad opulentiam supra omnes gentes & populos in universo; ideo nec audire voluerunt de Messia quod venturus propter salutem & felicitatem eorum aeternam, sed propter se ut emerent super omnes in mundo; nec audire voluerunt de amore mutuo & charitate erga proximum propter proximum & ejus bonum, sed propter se, quantum sibi faveret; inimicum animum gerere, odio habere, vindicare, saevire, nihili faciebant, modo aliquid causae nati sint. Aliter prorsus credidissent & fecissent, si Doctrinam amoris & fidei in Dominum, & charitatis erga proximum, recipere voluerint; tunc scivissent & credidissent, quod holocausta, sacrificia, minchae, libamina & commensationes ex sacrificiis non purificaverint illos ab aliquo reatu & peccato, sed quod cultus Dei & paenitentia ex corde Deut: XXI 11: 19. Jerem: VII 11: 21. 22. 23. Mich: VI 1: 6. 7. 8. Hosch: VI 1: 6. Psalm: XL 1: 7. 9. Psalm: LI 1: 18. 19. ¶ Sam: XV 1: 22: similiter quod Lavationes vestium & corporis non aliquem mundarent, sed purificationes cordis: pariter quod ignis altaris, & ignes lucernae, tum panes propositionis, ut & oleum unctionis, non sancta essent ex se, sed ex internis quae significabant; & quod cum in sanctis internis essent, tunc sancti essent, non a se, sed a Domino, a Quo omne sanctum: filii Israelis, haec interna scivissent, si recepissent Doctrinam amoris & charitatis, quoniam haec docet, quid involvunt externa; ex illa Doctrina etiam Verbi sensus internus scitur, quoniam sensus internus Verbi est ipsa Doctrina amoris in Dominum & charitatis erga proximum, quod etiam docet Dominus, dicendo, quod ex binis illis mandatis omnis Lex & omnes prophetae pendeant, Matth: XXI 1: 34. 38. Similiter pæne se habet hodie in Christiano Orbe, in quo quia nulla Doctrina amoris in Dominum & Charitatis erga proximum est, usque adeo ut vix sciatur quid amor coelestis & amor spiritualis, qui est charitas, ideo in externis sunt absque interno; bonum enim amoris coelestis & spiritualis, & inde verum fidei, facit internum hominis; inde est, quod etiam hodie sensus externus Verbi, absque Doctrina regulatrice & ductrice, flectatur quousque libet; doctrina enim fidei absque

Doctrina amoris & charitatis, est sicut umbra noctis, at Doctrina fidei ex Doctrina amoris & charitatis est sicut lux diei; nam bonum quod est amoris & charitatis, est sicut flamma, & Verum fidei est sicut lux inde. Quoniam in Orbe Christiano tales hodie sunt, nempe in externis absque interno, ideo vix aliqui afficiuntur vero propter verum; inde quoque est, quod ne quidem sciant quid bonum, quid charitas, & quid proximus, tum quid internum hominis, nec quid cœlum & quid infernum, nec quod vita sit unicuique statim post mortem: qui illorum in doctrina suæ Ecclesiæ manent, non curant num falsa sint aut vera; discunt illa & confirmant illa, non propter finem exercendi bonum charitatis ex corde, nec propter salutem suæ animæ & felicitatem æternam, sed propter prosperitatem in mundo, hoc est, ut lucrentur famam, honores, & opes; inde est, quod nulla illuminatio illis sit cum legunt Verbum; & quod prorsus negaturi sint, quod aliquod internum in Verbo sit, præter quod exstat in litera: sed de hac re ab experientia, ex Divina Domini Misericordia, alibi plura dicentur.

9410. Non misit manum suam, quod significet quod ibi non verum in sua potentia, constat ex significatione manus, quod sit potentia quæ per Verum; quod manus sit potentia, videatur n: 878. 3091. 3387. 4931 ad 4937. 5327. 5328. 5544. 6947. 7011. 7188. 7189. 7518. 7673. 8050. 8153. 8281. 9025. 9133; quod sit per Verum, n: 3091. 3503. 6344. 6413. 8304; & quod omnis potentia veri sit ex bono, ita per bonum a Domino, n: 6948. 8200. 9327; inde patet, quod per non misit manum suam ad sepositos filios Israel, significetur quod illis qui in sensu Verbi externo separato ab interno sunt non sit Verum in sua potentia: causa quod apud illos non verum sit in sua potentia, est quia separati sunt a Cœlo, & sic a Domino, Verbum enim conjungit hominem Cœlo, & per Cœlum Domino, quoniam omnia quæ sunt sensus literæ Verbi correspondent rebus spiritualibus & cœlestibus, in quibus sunt Angeli; cum quibus nulla communicatio est, si Verbum modo secundum literam capitur, & non simul secundum aliquod doctrinale Ecclesiæ, quod est internum Verbi. Pro exemplo sint Domini verba ad Petrum "*Tu es Petrus, & super hac petra ædificabo Ecclesiam meam; & portæ inferni non prevalebunt illi: & dabo tibi claves Regni cœlorum, & quicquid ligaveris in terra, erit ligatum in cœlis; & quicquid solveris in terra, erit solutum in cœlis*" Matth: xvi: 19: pariter ad discipulos "*Amen dico vobis, quæcunque ligaveritis super terra, erunt ligati in cœlo, & quæcunque solveritis super terra, erunt soluta in cœlo*" Matth: xvi: 18: qui in sensu externo Verbi separato ab interno sunt, ita qui separati a vera Doctrina Ecclesiæ, sibi persuadent quod talis potestas a Domino data sit Petro, & quoque reliquis Discipulis Domini; inde infernalis illa hæresis, quod in humana potestate sit intromittere in cœlum & excludere e cœlo quemcunque libet; cum tamen secundum veram Ecclesiæ Doctrinam, quæ etiam est internum Verbi, illa potestas est soli Domino: quapropter qui in sensu Verbi externo & simul in interno sunt, capiunt quod hæc dicta sint de fide & ejus Veris quæ a Domino, & quod fidei a Domino, ita Ipsi Domino illa potestas sit, & sic nullatenus

tenus alicui homini: quod ita sit, constare potest a repræsentatione Petri & duodecim Discipulorum, tum a significatione petræ, & quoque a significatione clavium; quod Petrus repræsentaverit fidem, videatur Præfat: ad Cap: XVIII & XXI Genes: tum n: 3750. 4738. 6000. 6073 fin: & quod duodecim Discipuli Domini, sicut duodecim Tribus Israelis, repræsentaverint omnia fidei & amoris, n: 3488. 3858. 6397; quod petra significet Dominum quoad fidem, & sic fidem quæ a Domino, n: 8581; & quod claves significant potentiam, constat ex locis in Verbo, ubi Claves nominantur, ut apud Johannem "Ego sum Primus & Novissimus, Qui vivit, & fui mortuus; sed ecce vivo Ego in sæcula sæculorum, & habeo claves inferni & mortis" Apoc: I: 18: apud Eundem "Hæc dicit Sanctus, Verus, Qui habet clavem Davidis, qui aperit ut nemo claudat, & claudit ut nemo aperiat" Apoc: III: 8: & apud Esaiam "Dabo clavem domus Davidis super humerum Ipsius, ut aperiat & non claudens, & claudat nec aperiens" XXI: 22; quod in his locis clavis sit potentia, patet; & quod ea sit Soli Domino. Ex his constare potest, quales illi sunt, qui in sensu Verbi externo separato ab interno sunt, quod nempe illis nulla conjunctio cum cœlo sit, ita nulla cum Domino; sicut illi qui explicant illa verba Domini ad Petrum & ad discipulos secundum literam, quod sibi arrogent potentiam salvandi genus humanum, ac se deos cœli & terræ faciant, & hoc ex vefano amore sui & mundi: quisque, qui ex sana ratione cogitat, videre & capere potest, quod homo non possit solvere unum peccatum, quoniam peccatum non solvitur nisi per formationem novæ vitæ, hoc est, per regenerationem a Domino; quod regeneratio perstet usque ad finem vitæ hominis in mundo, & postea in æternum, videatur n: 8548 ad 8553. 8635 ad 8640. 8742 ad 8747. 8853 ad 8858. 8958 ad 8968. Quid sit Verum in sua potentia, etiam paucis dicetur; quod Angeli in Verbo dicantur Potentiæ, & quoque quod sint Potentiæ, in Ecclesia notum est; ast non sunt Potentiæ ex se, sed ex Domino, quoniam sunt recipientes Veri Divini quod a Domino: potentia illis a Domino talis est, ut unus illorum possit mille ex turba diabolica abigere, includere infernis, & compescere: Verum enim Divinum quod a Domino, implet cœlos, & facit cœlos; & si credere vultis, per id omnia facta & creata sunt; Verbum, quod erat in principio apud Deum, & quod erat Deus, per quod omnia creata sunt, & per quod mundus factus, de quo apud Johannem Cap: I: Vers: 1 ad 14, est Divinum Verum; quod hoc sit unicum substantiale, ex quo omnia, pauci possunt capere, quoniam idea de Divino Vero non alia hodie habetur, quam qualis de loquela oris ex imperante, secundum quam mandata efficiuntur; sed qualis idea de illo habenda sit, videatur n: 9407 ad fin: Omnipotentia Divini Veri quod a Domino, describitur multis in locis in Verbo, & quoque apud Johannem in Apocalypsi "Factum est bellum in cœlo, Michael & Angeli ejus pugnarunt contra draconem; draco autem pugnavit, & angeli ejus, sed non prævaluerunt; neque locus inventus est eorum amplius in cœlo: vicerunt illum per sanguinem Agni, & per Verbum testimonii sui" XXI: 7. 8. 11; quod Sanguis Agni sit Divinum Verum procedens a Divino Humano

mano Domini, videatur n : 4735. 4978. 7317. 7326. 7850. 9127. 9393. 9395 ; & quod Verbum testimonii sui sit Verum Divinum receptum, patet. Qui in Verbi sensu externo separato ab interno sunt, ita qui separati a vera doctrina Ecclesiæ, illi propheticum illud non aliter capiunt quam secundum literam, quod nempe per sanguinem intelligatur sanguis, ita passio Domini, cum tamen est Divinum Verum procedens a Domino, quod per sanguinem ibi significatur : qui in vera Ecclesiæ doctrina sunt, illi scire possunt, quod non per sanguinem salventur, sed per audire Verum Divinum, & facere illud, ita qui per Divinum Verum patiuntur se regenerari a Domino : hoc scire, capere, videre & percipere possunt omnes qui in illustratione sunt a Domino, ita omnes qui in bono charitatis & fidei, nam hi sunt qui illustrantur : hoc confiteri possum, quod cum lego *sanguinem Agni*, & cogito de *sanguine Domini*, Angeli apud me non aliter sciant quam quod legam *Divinum Verum procedens a Domino*, & quod *cogitem de illo*. At simplices maneant in sua doctrina, quod per sanguinem Domini salventur, modo vivant secundum Divinum Ipsius Verum ; nam qui secundum id vivunt, illustrantur in altera vita.

9411. Et viderunt Deum, quod significet fidem, constat ex significatione videre Deum, quod sit donari intelligentia & fide ; videre enim in sensu interno est spiritualiter videre, & spiritualiter videre est ex fide videre ; inde est quod videre in Verbo significet fidem habere, n : 2325. 3863. 3869. 4403 ad 4421. 5400. 6805. 9128. Quod viderint Deum Israelis, hoc est, Dominum, est quia Leges promulgatæ e monte Sinai in lato sensu significant Verbum in toto complexu, & Verbum est Divinum Verum a Domino, quod in supremo sensu agit de solo Domino ; quapropter illi qui in illustratione sunt, cum legunt Verbum, vident Dominum, quod sit ex fide & ex amore ; hoc fit in solo Verbo, & non in alio quocunque scripto : inde patet cur Moscheh, Aharon, Nadab & Abihu, & septuaginta seniores viderint Ipsum ; quod hi viderint Ipsum, & non sepositi filii Israelis, patet a Vers : 9 & 10 præced : nam ibi dicitur, quod ascenderit Moscheh, & Aharon, Nadab & Abihu, & septuaginta ex senioribus Israelis, & viderunt Deum Israelis “ & in hoc Versu “ Et ad sepositos filios Israelis non misit manum : ” quod illi viderint Deum, & non hi, erat causa, quia Moscheh & Aharon repræsentabant Verbum quoad sensum internum & externum, n : 9374 ; & Nadab & Abihu doctrinam ex utroque, n : 9375 ; & septuaginta seniores omnes qui in bono ex veris inde, n : 9376. 9404 ; sepositi autem filii Israelis illos qui in sensu Verbi externo separato ab interno.

9412. Et comederunt & biberunt, quod significet informationem de bono & vero cultus, constat ex significatione comedere, quod sit conjunctio & appropriatio boni, de qua n : 2187. 2343. 3168. 3513 fin : 3596. 3852. 4745. 5643 ; & ex significatione bibere, quod sit conjunctio & appropriatio veri, de qua n : 3089. 3168. 4017. 4018. 5709. 8562 ; quod etiam sit informatio, nempe comedere informatio de bono, & bibere informatio de vero, est quia cibus spiritualis est omne bonum fidei ex quo sapientia, & potus spiritualis est omne verum fidei ex quo intelligentia, n : 56 ad 58. 681. 1480. 3069. 3114. 3168.

3772. 4792. 5147. 5293. 5340. 5342. 5576. 5579. 5410. 5426. 5487. 5582. 5588. 5655. 5915. 8562. 9003; inde apud Antiquos commessationes, convivium, prandia & cænæ instituebantur, ut consociarentur per talia quæ sapientiæ & intelligentiæ, n: 3596. 3832. 5161. 7836. 7996. 7997: inde etiam convivium, prandia & cænæ in Verbo significant consociationes quoad fidem & amorem; ut apud Matthæum "Multi ab oriente usque ad occidentem venient, & accumbent cum Abrahamo, Isako & Jacobo in Regno cælorum" VIII: 11. Apud Lucam "Jesus dixit ad discipulos, comedetis & bibetis super mensa mea in Regno meo" XXII: 30. Apud Eundem "Beati servi, quos veniens Dominus invenerit vigilantes; amen dico vobis, quod cincturus sit se, & accumbere facturus eos, & Ipse accedens ministraturus illis" XII: 37. Apud Johannem "Rogantur Jesum discipuli, dicentes Magister, ede; Ipse vero dixit illis, Ego cibum habeo quem edam, quem vos nescitis" IV: 31. 32. Apud Eundem "Jesus dixit, Ego sum panis vivus, qui e cælo descendit, si quis comederit ex hoc pane, vivet in æternum" VI: 51; quod panis cœlestis hic intelligatur, patet; panis cœlestis est omne bonum amoris & fidei a Domino, n: 2165. 2177. 3464. 3478. 3735. 3813. 4211. 4217. 4735. 4976. 5915. 6118. 9323. Quod edere & bibere significet informari de bono & vero fidei, constat ex sequentibus his locis; apud Lucam "Tunc incipietis dicere, edimus coram Te, & bibimus, & in plateis nostris docuisti: sed dicet, dico vobis, non novi vos unde sitis; discedite a Me omnes operarii iniquitatis" XIII: 26. 27; edere & bibere coram Domino pro instruere ex Verbo de bonis & veris fidei; in plateis docere pro ex Verbo Domini prædicare vera; prædicabatur enim olim in plateis, quoniam plateæ significant vera doctrinæ Ecclesiæ, n: 2337. Apud Esaiam "Omnis sitiens ite ad aquas, & cui non est argentum, ite, emite & comedite, ite emite sine argento, & sine pretio vinum & lac: quare appenditis argentum pro eo quod non est panis, & laborem vestrum pro eo quod non ad satietatem: attendite attendendo ad Me, & comedite bonum, ut delicietur in pinguedine anima vestra: inclinate aurem vestram, & ite ad Me, audite, ut vivat anima vestra: en testem populis dedi Ipsum, Principem & Legislatorem gentibus" LV: 1. 2. 3. 4. 5; ibi quod bibere & edere sit informari a Domino, & quod aquæ, vinum, lac, panis & pinguedo, sint quæ sunt veri & boni fidei ab Ipso, patet, nam dicitur, "Inclinate aurem vestram, ite ad Me, audite, ut vivat anima vestra; en testem populis dedi Ipsum, Principem & Legislatorem gentibus" Apud Ezechielem "Ecce Ego frangens baculum panis in Hierosolyma, ut comedant panem in pondere & sollicitudine; & aquas in mensura & stupore bibant: & careant pane & aqua, & contabescant propter iniquitatem eorum" IV: 16. 17, comedere panem & bibere aquas pro instrui in bonis & veris fidei, n: 9323; similiter apud Amos "Ecce dies venturi, quibus immittam famem in terram, non famem ad panem, neque sitim ad aquas, sed ad audiendum verba Jehovæ" VIII: 11, quod famem ad panem & sitis ad aquas, sint penuria & defectus cognitionum boni & veri, videatur n: 3364. 4958. 5277. 5279. 5281. 5300. 5360. 5376. 5415. 5568. 5576. 5579. 5893. 6110. Ex his constare

constare potest, quid significat quod aperti sint oculi discipulorum, & agnov-
verint Dominum, cum Dominus fregit panem, & dedit illis” Luc: xxiv: 29.
30. 31, quoniam frangere panem & dare illis in spiritali mundo significat
instruere in bono & vero fidei, per quæ apparet Dominus: tum quid signi-
ficat panis & vinum, & quid comedere & bibere in sancta cæna; & quid
significat quod Dominus post illam institutam dixit ad discipulos “*Quod non
bibiturus esset ex illo genimine vitis, usque ad diem illum, quando id bibiturus es-
set cum illis novum in Regno Patris*” Matth: xxvi: 26. 27. 28. 29. Quod
comedere & bibere sit informatio de bono & vero cultus, erat quia post sacri-
ficia & quoque ex sacrificiis id fiebat, & sacrificia repræsentabant in genere
omnem cultum. n: 9391.

9413. Vers: 12. 13. 14. 15. *Et dixit Jehovah ad Moschen, ascende ad Me
in montem, & esto ibi; & dabo tibi tabulas lapidis, & legem, & præceptum,
quæ scribam ad docendum illos. Et surrexit Moscheh & Joschua minister ejus,
& ascendit Moscheh ad montem Dei. Et ad seniores dixit, sedete nobis in hoc, do-
nec revertamur ad vos; & ecce Aharon & Chur vobiscum; quisquis habens verba,
accedat ad illos. Et ascendit Moscheh ad montem, & obtexit nubes montem.*
Et dixit Jehovah ad Moschen, significat instructionem a Domino pro illis
qui in sensu externo: ascende ad Me in montem, & esto ibi, significat præ-
sentiam Domini apud illos per intermedium: & dabo tibi tabulas lapidis,
significat librum legis, seu Verbum in omni complexu: & legem & præcep-
tum, significat verum in communi, & in particulari: quæ scribam ad do-
cendum illos, significat ad reminiscendum & ad informationem: & surrexit
Moscheh & Joschua minister ejus, significat Verbum, & repræsentativum:
& ascendit Moscheh ad Montem Dei, significat versus cælum: & ad senio-
res dixit, significat illos qui in solo sensu externo: sedete nobis in hoc, signi-
ficat usque ad responsum: & ecce Aharon & Chur vobiscum, significat doc-
trinam veri ex Verbo tali: qui habens verba accedat ad illos, significat quod
inde removenda falsa: & ascendit Moscheh ad montem, significat ad cælum:
& obtexit nubes montem, significat externa Verbi.

9414. Et dixit Jehovah ad Moschen, quod significet instructionem a Do-
mino pro illis qui in sensu externo, constat ex significatione dicere, quod sit
instructio, cum involvit sequentia quæ instructionis sunt, ut quoque n: 7186.
7241. 7267. 7304. 7380. 7527. 7769. 7793. 7825. 8041; quod sit a Do-
mino, est quia per Jehovah in Verbo intelligitur Dominus, n: 1343. 1736.
1793. 2004. 2005. 2018. 2025. 2921. 3023. 3035. 5663. 6280. 6281.
6303. 6905. 8274. 8864. 9315; & ex repræsentatione Moschis, quod sit
medians inter Dominum & populum, ita Verbum quoad sanctum ejus ex-
ternum; hoc enim est medians: quod Moscheh id nunc repræsentare incipiat,
constat ex serie sequentium; populus enim ille in externo Verbi, & inde in
externo cultus separato ab interno erat, videatur n: 9380: qui tales sunt, ne-
quaquam communicationem sanctam habere possunt cum Domino, minus
conjunctionem, nisi per intermedium: quomodo cum hac se se habet, ple-
nius infra n: 9419 explicabitur. Quod ille populus in sensu Verbi externo
separato

separato ab interno esset, consequenter in simili cultu, patet manifeste a sequentibus; post quadraginta enim dies recesserunt prorsus, & vitulum aureum pro Jehovah coluerunt: quapropter etiam Moscheh tunc e manu projecit tabulas, & fregit eas; & postea iussus dolare alias tabulas, super quibus scriberentur eadem verba; per quod significabatur, quod populus ille nullatenus agnoscere vellet aliquod doctrinale ex sensu interno Verbi, quale est in cœlo, sed modo ex sensu ejus externo separato ab interno, quale etiam hodie apud illos est: quapropter etiam populus ille non amplius dicebatur populus Jehovah, sed populus Moschis, ut in sequente Capite xxxiii “Loquutus est Jehovah ad Moschen, ito, descende, *quia corripit se populus tuus, quem ascendere fecisti e terra Ægypti*” Vers: 7; tum Cap: xxxiiii “Loquutus est Jehovah ad Moschen, ito, descende hunc *tu & populus quem ascendere fecisti e terra Ægypti*” Vers: 1: eapropter etiam dein removebantur e monte, Cap: xxxiv “*Vir non ascendet tecum, etiamque vir non videbitur in toto monte; etiam pecus & armentum non pascent e regione montis hujus*” Vers: 3; per montem Sinai enim significatur Lex seu Divinum Verum ac Verbum quale est in Cœlo, ita quoque cœlum, n: 8399. 8753. 8793. 8805. Quod Moscheh prius repræsentaverit Verbum in communi, hoc est, tam quoad sensum ejus internum quam quoad externum, causa erat, quia ibi actum est de promulgatione Legis, quæ significabat revelationem Divini Veri in communi: fuit enim id principium revelationis, nam reliqua quæ in Verbo postea conscripta sunt.

9415. Ascende ad Me in montem, & esto ibi, quod significet præsentiam Domini apud illos per intermedium, constat ex significatione ascendere, quod sit elevatio versus superiora, hoc est, interiora, de qua n: 3084. 4539. 4969. 5406. 5817. 6007, ac inde conjunctio cum illis, n: 8760. 9373; quod sit præsentia Domini, est quia dicitur, ascende ad Me in montem & esto ibi, per Jehovah enim, ad quem ascenderet, intelligitur Dominus, videatur supra n: 9414, & per montem Sinai significatur Verbum quod a Domino, ita in quo Dominus, n: 8399. 8753. 8793. 8805, proinde etiam cœlum, nam Verbum est Divinum Verum procedens a Domino, & Cœlum est receptaculum Veri Divini, ita Ipsius Domini, ut prius sæpe ostensum est; inde patet, quod per ascendere ad Jehovah in montem, significetur præsentia Domini: quod sit apud populum per intermedium, est quia Moscheh nunc repræsentat populum ut caput, & sic ut medians, ut mox supra n: 9414, dictum est. Præsentia Domini apud illos per intermedium dicitur, quia Dominus se sistit præsentem apud hominem, non autem homo apud Dominum; omne enim bonum quod amoris & verum quod fidei venit a Domino, & prorsus nihil boni & veri ab homine; quapropter est præsentia Domini apud illos qui admittunt Ipsum, hoc est, apud illos qui fide & amore recipiunt Verum Divinum quod ab Ipso. Quod Dominus veniat ad illos, & non vicissim, docet Ipse Dominus apud Johannem “*Qui diligit Me, Verbum meum servat, & ad illum veniemus, & mansionem apud illum faciemus*” xiv: 23: apud E-

undem "Qui manet in Me & Ego in illo, hic fert fructum multum, *quia sine Me non potestis facere quicquam*" xv: 5: & apud Eundem "*Non potest homo facere quicquam, nisi sit datum illi e caelo*" iiii: 27.

9416. Et dabo tibi tabulas lapidis, quod significet librum legis seu Verbum in omni complexu, constat ex significatione tabularum, quibd sint quibus inscripta sunt illa quæ sunt doctrinæ & vitæ, hic quæ sunt doctrinæ cœlestis & vitæ secundum illam. Quod illæ tabulæ significant librum legis seu Verbum in omni complexu, est quoniam ea quæ illis inscripta erant, in genere continebant omnia quæ vitæ & doctrinæ cœlestis sunt; quapropter etiam dicuntur illa quæ eis inscripta sunt, *decem verba*, Exod: xxxiv: 28. Deut: x: 4: per decem enim in sensu interno significantur omnia, & per verba significantur vera quæ doctrinæ & bona quæ vitæ; quod decem sint omnia, videatur n: 3107. 4638. 8468. 8540, & quod verba sint vera & bona quæ sunt vitæ & doctrinæ, n: 1288. 4692. 5272; inde est, quod illæ tabulæ significant Verbum in omni complexu; similiter ac Lex, quæ in stricto sensu significat illa quæ illis tabulis inscripta erant, in sensu minus stricto Verbum per Moschen scriptum, in lato sensu Verbum historicum, & in latissimo Verbum in toto complexu, ut ostensum videatur n: 6752: præterea quæ tabulis illis inscripta erant, fuerunt primum revelationis Divini Veri, & coram omni populo Israelitico viva voce a Domino enuntiata; quæ primum sunt, significant reliqua in ordine, & quod illa viva voce a Domino enuntiata fuerint, significat inspirationem immediatam Divinam etiam in reliquis. Quod tabulæ illæ ex lapide fuerint, causa erat, quia lapis significat verum, n: 643. 1298. 3720. 6426, proprie verum in ultimis, n: 8609; Verum Divinum in ultimis est Verbum in litera, quale in hac Tellure n: 9360. Quod non una Tabula, sed binæ fuerint, erat ut repræsentaretur conjunctio Domini per Verbum cum Ecclesia, & per Ecclesiam cum Humano Genere; ideo quoque vocantur *Tabulæ fœderis*, Deut: ix: 9. ii. 15; ac Verba inscripta *verba fœderis*, Exod: xxxiv: 27. 28; & quoque *fœdus*, Deut: iv: 13. 23; ac ipsa arca, in qua Tabulæ repositæ erant, *Arca fœderis*, Num: x: 33. Cap: xiv: 44. Deut: x: 8. Cap: xxxi: 9. 25. 26; Josuæ iii: 3. 6. 8. 11. 14. 17. Cap: iv: 7. 9. 18. Cap: vi: 6. 8. Cap: viii: 33. Judic: xx: 27. i Sam: iv: 3. 4. 5. ii Sam: xv: 24. i Reg: ii: 15. Cap: vi: 19. Cap: viii: 1. 6. Jerem: iii: 16: *fœdus enim est conjunctio*, n: 665. 666. 1023. 1038. 1864. 1996. 2003. 2021. 6804. 8767. 8778. 9396: quapropter Tabulæ illæ inter se divisæ erant, sed per applicationem conjunctæ, & scriptura ab una Tabula in alteram, sicut super una, continuata; non autem secundum opinionem vulgarem, quædam præcepta super Tabula una & quædam super altera; per unum enim divisum in duo, & per hæc duo ita conjuncta, aut data uni & alteri, significatur conjunctio Domini cum homine, fœdera ideo simili modo iniebantur, ut cum Abrahamo per vitulam, capram, & arietem, partitos in medium, & per unam partem positam obviam alteri, Genes: xv: 9. 10. 11. 12: etiam in hoc Capite per sanguinem positum in crateribus, & dimidium ejus sparsum super altare, & dimidium super

super populum, Verſ: 6 & 8; & in genere per omnia ſacrificia, quorum pars adolebatur ſuper altari, pars dabatur populo ad comedendum: ſimile etiam repræſentabatur per fractionem panis a Domino, Matth: xiv: 19. Cap: xv: 36. Cap: xxvi: 26. Marc: vi: 41. Cap: viii: 6. Cap: xiv: 22. Luc: ix: 16. Cap: xxi: 19. Cap: xxiv: 30. 31. 35: inde quoque eſt quod duo in Verbo ſignificent conjunctionem, n: 5194. 8423, hic quæ eſt Domini & Coeli, ſeu Domini & Eccleſiæ, ita quoque boni & veri, quæ conjunctio vocatur conjugium cœleſte. Ex his conſtare poteſt, unde eſt, quod Tabulæ binæ fuerint, & a duobus lateribus hinc illinc ſcriptæ, Exod: xxxii: 15. 16. Præterea ſcriptura & ſculptura ſuper tabulis in Verbo ſignificat illa quæ memoriæ & vitæ impreſſa erunt, & ſic permanſura; ut apud Eſaiam “*Scribe id ſuper tabula apud illos, & ſuper libro exprime illud, ut ſit in diem poſterum in perpetuum, uſque in æternum*” xxx: 8: apud Jeremiam “*Peccatum Jehudæ ſcriptum eſt ſtylo ferri, ſcalpro adamantis, ſculptum eſt ſuper tabula cordis eorum, & ad cornua altarium veſtrorum*” xvi: 1. Apud Habakuk “*Jehovah dixit, ſcribe viſionem, & explica ſuper tabulis, ut percurrat legens illam; quia adhuc viſio in tempus conſtitutum: ſi moratur, exſpecta illum, quia veniendo veniet*” ii: 2. 3.

9417. Et legem & præceptum, quod ſignificet verum in communi & in particulari, conſtat ex ſignificatione Legis, quod ſit verum in communi; & ex ſignificatione præcepti, quod ſit verum in particulari: in Verbo diſtinguitur inter præcepta, judicia & ſtatuta, & per præcepta intelliguntur illa quæ ſunt vitæ, per judicia quæ ſunt ſtatus civilis, & per ſtatuta quæ ſunt cultus, n: 8972; ſed omnia illa communi voce vocantur Lex, & ſingula quæ Legis ſunt vocantur præcepta, prout ex pluribus locis in Verbo conſtat; inde eſt, cum dicitur lex & præceptum, quod intelligatur verum in communi & in particulari.

9418. Quæ ſcribam ad docendum illos, quod ſignificet ad remiſſionem & ad informationem, conſtat ex ſignificatione ſcribere, quod ſit ad remiſſionem, de qua n: 8620; & quod ſcribere ad docendum, ſit ad informationem, patet.

9419. Et ſurrexit Moſcheh & Jehoſchua miniſter ejus, quod ſignificet Verbum & Repræſentativum, conſtat ex Repræſentatione Moſchis, quod ſit medians inter Dominum & populum qui in ſenſu Verbi externo ſeparato ab interno, ita quoque Verbum, ſecundum illa quæ mox prius n: 9414 oſtenſa ſunt; & ex repræſentatione Jehoſcua miniſtri ejus, quod ſit repræſentativum: quod Jehoſcua hic ſit repræſentativum, eſt quia repræſentativum inſervit & miniſtrat, ut externa Verbi & cultus ſiſtantur Domino per intermedium, qui erat Moſcheh: ſed hæc talia ſunt, quæ agre poſſunt cadere in ideas, niſi apud illos qui ſciunt quomodo Verbi ſenſus externus ſeu literalis ſiſtitur repræſentative in cœlo, quod nempe aliter apud illos qui in ſenſu externo & ſimul interno ſunt, qui ſunt qui in ſenſu Verbi externo & ſimul in vera doctrina Eccleſiæ ſunt, & aliter apud illos qui in ſenſu externo ſeparato ab interno, ut apud hunc populum; quomodo apud hunc populum fac-

tum sit, videatur n: 4311; inde aliqua idea formari potest de Intermedio quod Moscheh repræsentat, & de Repræsentativo ministrante quod Jehoschua; quod nempe *sanctum internum*, quod est Divini Veri procedentis a Domino, ita Verbi & inde cultus, influat in cœlum, & ibi ab Angelis recipiatur; tum quod mediate per illud sanctum, ut & immediate influat a Domino sanctum ad bonos spiritus qui apud hominem, qui in lectione Verbi aut in cultu inde est, hoc sanctum vocatur *sanctum externum*, & cum influit apud hominem sistit repræsentativa secundum correspondentias apud hominem illum: ex his videri potest, quomodo se habet cum *Intermediatione* quam Moscheh nunc repræsentat, & cum *Ministerio* quod Jehoschua, quod nempe sanctum externum sit intermedium, & repræsentativum, quod est ultimum ordinis, sit ministerium. At sciendum, quod talis sit influxus Divini veri, non cadat in ideam humanam, nisi illustratam a Domino; homo enim non aliter apperipit, quam quod sanctum Verbi & sanctum cultus, influat ab homine ad Dominum, sed is ordo est ordo inversus, & vocatur influxus physicus, qui quod sit apparens, & nullatenus realis, videantur quæ in locis citatis n: 9223. 9227 fin: ostensa sunt.

9420. Et ascendit Moscheh ad montem Dei, quod significet versus cœlum, constat ex significatione montis Sinai, qui hic est mons Dei, quod sit Lex seu Divinum Verum quod a Domino, ita Verbum quale est in cœlo, proinde etiam Cœlum, de qua n: 8399. 8753. 8793. 8805. Quod revelatio facta sit super monte, & quod mons ille dicatur mons Dei, est quia Mons significat cœleste amoris, quod est bonum, & inde cœlum, & in supremo sensu Dominum, n: 795. 796. 2722. 4210. 6435. 8327, ac Mons Dei Divinum Verum a Divino Bono Divini amoris Domini, n: 8758; Dominus enim in Verbo Deus dicitur a Divino Vero, & Jehovah a Divino Bono, n: 2769. 2807. 2822. 3921 fin: 4295. 4402. 7010. 7268. 8192. 8301. 8988. 9167, inde est quod dicatur *mons Dei*. Quod Mons Sinai sit Lex seu Divinum Verum procedens a Divino Bono Domini, ita Verbum, & in supremo sensu Dominus, constat apud Davidem "Terra contremuit, etiam cœli stillarunt coram Deo, *hic Sinai coram Deo, Deo Israelis*. Currus Dei sunt binæ myriades, milleni pacificorum, Dominus in illis, *Sinai in Sanctuario*" Psalm: *xxviii*: 9. 18, quod terra & cœli sint externum & internum Ecclesiæ, videatur n: 1733. 2117. 2118 fin: 3355. 4535; & quod currus sit doctrina, n: 2760. 5321. 8146. 8148. 8215, inde currus Dei sunt doctrinalia seu vera Divina qualia in cœlis; inde patet, quod per *hic Sinai coram Deo, Deo Israelis*, & per *Sinai in sanctuario*, significetur Lex seu Divinum Verum procedens a Divino Bono Domini, ac in supremo Dominus in cœlo. In Libro Judicum "Jehovah quando exivisti e-Seir, quando egressus es ex agro Edomi, terra contremuit, etiam cœli stellarunt, etiam nubes stillarunt aquas, montes defluerunt coram Jehovah, *hic Sinai coram Jehovah*" v: 3. 4; etiam hic Sinai pro Divino Vero procedente a Divino Bono Domini. Pariter apud Moschen. "*Jehovah de Sinai venit*, & exortus est de Seir illis; exsplenduit id

de monte Paran ; & venit ex myriadibus sanctitatis, a dextra Ipsius ignis *Legis illis*” Deut : xxxiii : 2.

9421. Et ad seniores dixit, quod significet illos qui in solo sensu externo, constat ex significatione seniorum, quod sint qui in solo sensu externo : quod seniores populi Israelitici illos hic repræsentent, est quia capita populi erant, & sic repræsentabant omnem populum, qui quod in sensu Verbi externo absque interno esset, sæpius prius ostensum est : Moscheh enim cum ascendebat ad montem, repræsentabat Sanctum Verbi externum, quod est intermedium seu medium inter sanctum ejus internum & inter repræsentativum quod est sensus externi, n : 9414. 9419 ; inde sequitur, quod seniores, qui sederent infra montem, ita separati a Moscheh, repræsentarent solum sensum externum, dixit enim illis Moscheh, sedete nobis in hoc, donec revertamur ad vos.

9422. Sedete nobis in hoc, quod significet ut in illo maneant, constat ex significatione sedere in hoc, nempe loco, seu sub monte, quod sit manere in sensu externo ; sedere in loco, est manere in statu suo, & sub monte est in sensu externo Verbi ; per sedere enim significatur manere, ut constabit a sequentibus ; per locum significatur status ; & per montem Sinai significatur Lex seu Divinum Verum procedens a Domino, ita Verbum, n : 9420 ; per cacumen ejus, ubi Jehovah seu Dominus, Exod : xix : 20, significatur supremum seu intimum Legis seu Verbi, n : 8827 ; per reliqua montes quæ infra cacumen, significatur internum Legis seu Verbi, quale est in Cælo ; & per illa quæ infra montem, ubi seniores & populus, significatur externum Legis seu Verbi, quod est sensus ejus externus : ita in Verbo repræsentantur intima, interiora, & exteriora rerum, quæ per montem significantur, hic intima, interiora ac exteriora Legis seu Verbi, quoniam mons Sinai significat Legem seu Verbum, n : 9420 : inde patet, quod per sedete nobis in hoc, significetur ut maneant in sensu externo. Quod dicatur sedere, est quia sedere significat permanere in statu ; progressionem enim a loco in locum significant mutationes status interiorum, ut constare potest ex illis quæ n : 2837. 3356. 3387. 4321. 4882. 5606. 7381, ostensa sunt ; inde sessiones significant permanentiones in statu interiorum : quia sessiones talia significant, ideo apud filios Israelis inter ritualia receptum fuit sedere, cum repræsentarent statum interiorum permanentem ; ut in Libro Judicum “ Venerunt filii Israelis Bethalem, ac fleverunt, & *sederunt ibi coram Jehovah*, & jejunarunt in die isto usque ad vesperam ” xx : 26 : & alibi “ Venit populus Bethalem, & *sederunt ibi usque ad vesperam coram Deo*, & sustulerunt vocem suam, & fleverunt fletu magno ” xxi : 2 ; per sedere ibi significatur permanentia in statu doloris. Inde constare potest, cur dicitur sedere, & quid involvit in sequentibus locis, ut apud Davidem “ *Jehovah Tu cognovisti sedere meum*, & surgere meum ; intellexisti cogitationem meam e longinquo ” Psalm : cxxxix : 2 : apud Jeremiam “ Domum convivii non intrabis, *ad sedendum cum illis* ” xvi : 8 : apud Micham “ Tunc stabit & pascet in robore Jehovah Dei sui ; & *sedebunt* ” v : 3 : apud Esaiam “ Descende & *sede super pulvere*, virgo filia Babelis, *sede super*
terra,

terra, sede in silentio, & intra in tenebras, filia Chaldæorum: dicit in corde suo, *non sedebo vidua*" XLVII: 1. 5. 8: similiter alibi, ut *sedere in tenebris*, Esai: XLII: 7. *sedere in consilio*; & *sedere solitarius*" Jer: xv: 17: *sedere ad dextram & ad sinistram*" Matth: XIX: 20, pro manere in statu potentiae super alios: *Sedere a dextris potentiae Dei*" Matth: XXVI: 63. 64. Marc: XVI: 19, ubi de Domino; pro Divina omnipotentia permanens in æternum.

9423. Donec revertamur, quod significet usque ad responsum, constat ex significatione reverti, quod sit responsum, nam cum per *sedere* in hoc, significatur manere in illo statu, n: 9422, per reverti significatur quod instruendi quid tunc faciendum, ita responsum.

9424. Et ecce Aharon & Chur vobiscum, quod significet doctrinam veri ex Verbo tali, constat a repræsentatione Aharonis, quod sit Verbum in sensu externo, & quoque doctrina boni & veri, de qua n: 6998. 7009. 7089, hic doctrina veri ex solo illo sensu: quia per seniores, quibus Aharon infra montem præerat ut caput, significantur qui in sensu Verbi externo, n: 9421; & ex repræsentatione Churis, cum adjungitur Aharoni, quod sit verum illius doctrinæ, ut quoque Chur, quando una cum Aharone sustentavit manus Moschis, Exod: XVII: 10. 13, n: 8603. 8611; Vera enim ex Verbo, ex quibus doctrina, sustentant Verbum, quod per Moscheh tunc repræsentabatur. Hic quia iterum datur locus, paucis dicetur, quomodo se habet cum sustentatione Verbi ex Doctrina quæ ex Verbo; qui non scit arcana cœli, non aliter credere potest, quam quod Verbum absque Doctrina inde sustentetur; putat enim quod Verbum in litera seu Verbi sensus literalis sit ipsa doctrina, sed sciendum est, quod omnis doctrina Ecclesiæ erit ex Verbo, & quod doctrina aliunde quam ex Verbo, non sit doctrina in qua aliquid Ecclesiæ, minus aliquid cœli inest; sed Doctrina colligenda est ex Verbo, & cum colligitur homo in illustratione erit a Domino, & in illustratione est cum in amore veri propter verum, & non propter se & mundum: illi sunt qui illustrantur in Verbo cum legunt illud, & verum vident, & doctrinam inde sibi faciunt: causa quod ita sit, est, quia tales communicant cum cœlo, ita cum Domino, & sic a Domino illustrati ducuntur ad videndum vera Verbi qualia sunt in cœlo, influit enim Dominus per cœlum in intellectum eorum, intellectus enim interior hominis est qui illustratur; & Dominus simul tunc influit cum fide, media cooperatione novæ voluntatis, cujus est affici vero propter verum: ex his nunc constare potest, quomodo Doctrina veri & boni datur homini a Domino. Quod hæc Doctrina sustentet Verbum quoad sensum ejus literalem seu externum, patet unicuique qui expendit, quisque enim in Ecclesia, qui ex Doctrina cogitat videt vera in Verbo ex sua doctrina & secundum eam, & quæ cum ea non coincidunt, explicat, & quæ apparent ei opposita, transit quasi non videns aut non intelligens; quod similiter omnes faciant, etiam hæretici, notum est: at qui in genuina Doctrina veri ex Verbo sunt, & in illustratione cum legunt Verbum, illi vident vera concordantia ubi, & prorsus nihil repugnans; non enim hærent in talibus ibi quæ secundum

dum apparentias, & secundum captum vulgarem hominis; dicta sunt, quia sciunt quod si apparentiæ evolvantur & quasi exfascientur, pateat ibi verum in nudo; falsa ex fallaciis sensuum externorum nec illos seducunt, sicut hæreticos & fanaticos, imprimis Judæos & Socinianos, nec falsa ex amoribus sui & mundi, sicut illos qui per Babelem intelliguntur; hi & illi quia non illustrati possunt, doctrinam ex solo sensu externo ad favorem suorum amorum concludunt, & plura ex proprio superaddunt, inde Verbum nullatenus sustentatur, sed corrui. Sciendum est, quod sensus internus Verbi contineat doctrinam Ecclesiæ genuinam. Ex his nunc patet, qualis doctrina repræsentatur hic per Aharonem & Churem; quæ quia ex solo sensu externo Verbi absque interno, mere idololatrica fuit; quapropter de Aharone, per quem repræsentabatur doctrina talis, dicitur, quod ille idolum, seu vitulum aureum fecerit, Exod: xxxiii: 2. 3. 4. 5. 21. 35. Deut: ix: 19: in Verbo etiam per idola describuntur tales doctrinæ; ut passim apud Prophetas; apud Ezechielem "*Intravi & vidi omnia Idola domus Israelis*; depictum super pariete circumcirca; & *septuaginta viri de senioribus domus Israelis* stantes coram illis, ac cuique thuribulum in manu sua, & abundantia nubis suffimenti ascendens" viii: 11, hic idola domus Israelis sunt doctrinæ ex solo sensu externo Verbi, non per illustrationem a Domino, sed per propriam intelligentiam, ita falsa; cultus secundum illa significatur per thuribulum in manu cuiusvis & per abundantiam nubis suffimenti. Apud Hoscheam "*Addunt peccare, faciunt sibi fusile ex argento suo, in intelligentia sua opus artificum totum*; ipsis illis dicentes; sacrificantes hominem, vitulos osculantur" xiii: 2, sculptile ex argento, & opus artificum pro doctrina ex propria intelligentia, & non ex Domino, ita ex sensu Verbi externo separato ab interno; quod fit apud illos qui solum in externis sunt & non simul in internis, hoc est, apud illos qui in amoribus sui & mundi, & non in amore in Dominum & in amore erga proximum. Apud Esaïam "*In die illo projiciet homo idola argenti sui & idola auri sui*, quæ fecerunt sibi ad incurvandam se talpis & vespis, ad intrandum in fissuras petrarum, & in fissuras rupium" ii: 20. 21. Cap: xxxi: 7, idola argenti pro falsis doctrinæ, & idola auri pro malis doctrinæ; incurvare se talpis & vespis, ac intrare in fissuras petrarum & rupium pro cultu ex falsis & malis fidei. Apud Eundem "*Immundum judicabitis tegumentum sculptilium Argenti tui, & amictum fusilis auri tui*; disperges ea sicut menstruatam, stercus vocabis id" xxx: 22, tegumentum sculptilium argenti & amictus fusilis auri, pro scientificis falsi & mali, quæ pro veris & bonis agnoscuntur & coluntur. Apud Eundem "*Indicavi tibi ex tunc, ne diceres, idolum meum fecit hæc, & sculptile meum, & fusile meum præcepit ea*" xlviii: 5, hic quoque idolum, sculptile, & fusile, pro doctrinalibus ex propria intelligentia. Apud Jeremiam "*Stultus factus est omnis homo a scientia, pudore affectus est omnis conflator a sculptili, quia mendacium fusile ejus*; neque spiritus in eis, vanitas illa, opus errorum" x: 14. 15, etiam hic sculptile & fusile pro doctrinalibus ex propria intelligentia, quæ in externa forma, quia ex sensu externo Verbi, apparent sicut vera, sed in interna forma sunt falsa; inde dicitur

is homo stultus a scientia, & fusile mendacium, & non spiritus in eis, tum vanitas & opus errorum : similiter apud Habakuk “ *Quid prodest sculptile, quia sculpsit illud frabricator ejus, fusile & doct̃or mendacii, quia confidit fabricator figmenti sui super hoc* ” 11 : 18. Apud Esaïam “ *Sculptile fundit artifex, & conflator auro obducit illud, & catenas argenti conflat ; artificem sapientem quærit sibi ad præparandum sculptile* ” xl : 19. 20, hic similiter sculptile pro doctrinali ex propria intelligentia ; verosimilitas, quæ ei inducitur per Verbum ex solo ejus sensu externo, & simul ex fallaciis & apparentiis externis, significatur per quod conflator auro obducit illud, & catenas argenti conflit, & quod artificem sapientem quærat ad præparandum illud. Apud Eundem “ *Formatores sculptilis omnes vanitas, & desideratissima eorum non profunt ; fabricat ferrum forcipe, & operatur carbone, & malleis acutis, format illud ; sic operatur illud per brachium roboris sui ; fabricat ligna, extendit filum, & describit illud amussi, facit illud in angulos, & circulo definit illud, ut faciat illud in forma viri juxta pulchritudinem hominis ad habitandum in domo* ” xliv : 9 ad 18 ; describitur hic quomodo doctrina ex propria intelligentia, & non ex aliqua illustratione a Domino, formatur, & quomodo falsis inducitur similitudo veri per applicationes Verbi ex solo sensu ejus externo, & per ratiocinationes ex fallaciis sensuum : quare dicitur, ut faciat illud in forma viri juxta pulchritudinem hominis ad habitandum in domo, inde est similitudo veri in externa forma, sed falsitas in interna : falsitas in interna forma est, cum non recte cogitatur de veris ; nam de una eademque veritate aliter cogitatur ab una & aliter ab altero, at false ab omnibus illis qui in malo ; una enim veritas ex infinitis aliis veritatibus consistit ; at apud illos qui in malo ex infinitis falsitatibus ; inde apud hos veritati isti nulla vita inest, quod intelligitur per quod non spiritus eis, & quod non audiant, nec videant, nec intelligant, Jerem : li : 17. Psalm : cxv : 4. 5. 6 : se habet hoc sicut cum pictura ad similitudinem hominis, in qua intus nihil nisi lutum, respective ad formam ipsius hominis, in qua intus vita, & pulchritudo cœlestis, si inibi vera ex bono.

9425. Qui habens verba, accedat ad illos, quod significet quod inde removenda falsa, constat ex significatione habere verba, quod sit litigare de veris, verba enim sunt vera, n : 1288. 4692. 5272 ; & ex significatione accedere ad illos, quod sit ut judicentur ex doctrina illa, nam per Aharonem & Churem, ad quos accederent, significatur doctrina ex sensu externo Verbi ; ita quoque ut removeantur falsa, nam qui judicat ex doctrina in lite de veris, is removet falsa ; at quod non removerit falsa, sed quod removerit vera, constat ex cultu vituli pro Jehovah, de quo in sequentibus ; nam ut mox supra dictum est, qui absque interno docent externa Verbi, ita absque genuina doctrina boni & veri, illi non discernunt inter verum & falsum, nec inter bonum & malum, sed verum dicunt quod favet fallaciis sensuum, & bonum quod favet concupiscentiis, ita falsum dicunt verum, & malum dicunt bonum.

9426. Et ascendit Moscheh ad montem, quod significet ad cœlum, constat ex illis quæ supra n : 9420, explicata sunt, ubi eadem verba.

9427. Et obtexit nubes montem, quod significet externa Verbi, constat ex significatione nubis, quod sit externum Verbi, seu sensus ejus literalis, de qua Præfat: ad Cap: xviii Genes: & n: 4060. 4391. 5922. 6343 fin: 6752. 8106. 8443. 8781. 8814. 8819; & ex significatione hujus montis, quem nubes obtexit, quod sit Divinum Verum procedens a Domino, ita Verbum; & quia Divinum Verum procedens a Domino facit cœlum, etiam per montem illum significatur cœlum, n: 9420; inde est, quod per obtexit nubes montem, significetur sensus externus Verbi tegens internum, & quoque cœlum.

9428. Vers: 16. 17. 18. *Et commorabatur gloria Jehovæ super monte Sinai, & obtexit eum nubes sex dies; & vocavit ad Moschen in die septimo e medio nubis. Et aspectus gloriæ Jehovæ sicut ignis comedens in capite montis oculis filiorum Israelis. Et intravit Moscheh in medium nubis, & ascendit ad montem; & fuit Moscheh in monte quadraginta dies & quadraginta noctes.* Et commorabatur Gloria Jehovæ super monte Sinai, significat interiora Verbi Domini in cœlo: & obtexit eum nubes, significat ultimum Verbi, quod obscurum ita respective: sex dies, significat quando in statu veri: & vocavit ad Moschen in die septimo, significat adventum Domini cum Verum conjunctum bono: e medio nubis, significat ex obscuro quod prius: & aspectus gloriæ Jehovæ sicut ignis comedens in capite montis oculis filiorum Israelis, significat Divinum Verum in ipso cœlo splendens ex bono amoris, sed apud illos qui in externo ejus separato ab interno quod lædens & vastans: & intravit Moscheh in medium nubis, significat Verbum in sensu externo: & ascendit ad montem, significat elevationem ad cœlum: & fuit Moscheh in monte quadraginta dies & quadraginta noctes, significat plenarium quod ad informationem & influxum.

9429. Et commorabatur gloria Jehovæ super monte Sinai, quod significet interiora Verbi Domini in cœlo, constat ex significatione gloriæ Jehovæ, cum de Verbo, quod sit sensus ejus internus, ita interiora Verbi, de qua Præfat: ad Cap: xviii Genes: & n: 5922; & ex significatione montis Sinai, quod sit Divinum Verum procedens a Domino, & inde Cœlum, de qua supra n: 9420. 9427. Quod interiora Verbi dicantur Gloria, est quia Divinum Verum procedens a Domino ut Sole est Lux in Cœlo, quæ dat visum Angelis ibi, & simul intelligentiam & sapientiam, n: 1531. 1619 ad 1632. 2776. 3138. 3167. 3190. 3195. 3339. 3341. 3636. 3643. 3862. 3993. 4302. 4415. 4527. 5400. 6313. 6608. 6907. 8644. 8707. 8861; ex Divina illa Luce est omnis Gloria in Cœlo, quæ talis est, ut excedat omnem captum humanum; inde patet, unde est, quod Verbi sensus internus sit gloria; est enim sensus Verbi internus Divinum Verum procedens a Domino in cœlo, ita Lux e qua omnis gloria ibi. Hoc intelligitur per Gloriam in pluribus locis in Verbo; ut quod visuri Filium hominis *in nube cum gloria* Matth: xxiv: 30. Luc: xxi: 27, quod Dominus, cum passus fuerit, *intraturus esset in gloriam suam* Luc: xxiv: 26: quod cum *venturus in Gloria sua*, sessurus sit *super throno gloriæ suæ* Matth: xxv: 31, sedere super throno gloriæ, est judicare

judicare ex Divino Vero quod ab Ipso : tum quod Moscheh & Elias *visi sint in gloria*” Luc: ix: 30 ; quod Moscheh & Elias ibi sint Verbum, videatur Præfatio ad Cap: xviii: Genes: & n: 2762. 5247. 9372 ; id quoque intelligitur per Glorificationem Domini apud Johannem “ *Nunc glorificatus est Filius hominis, & Deus glorificatus est in Ipso ; etiam Deus glorificabit Ipsum in Se Ipso ; & statim glorificabit Ipsum* ” xiii: 31. 32 ; glorificari in Deo, est fieri Divinum bonum ex Quo Divinum Verum : similiter apud Eundem Cap: xii: Vers: 28. Per Gloriam significatur Divinum Verum procedens a Domino quale est in cœlo, etiam in sequentibus his locis ; apud Esaiam “ *Vox clamantis in deserto, parate viam Jehovæ ; & revelabitur gloria Jehovæ, & videbunt omnis caro simul* ” xl: 3. 5, ibi de adventu Domini, ubi gloria Jehovæ quæ revelabitur est Divinum Verum : quod Dominus id sit, quia ab Ipso, patet apud Johannem “ *In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum ; in Ipso vita erat, & vita erat Lux hominum : erat Lux vera : & Verbum Caro factum est, & vidimus gloriam Ipsius, gloriam ut unigeniti a Patre* ” i: 1. 4. 9. 14 ; Verbum ibi est Divinum Verum, similiter Lux, inde patet quid sit videre gloriam Ipsius ; quod Dominus non in alia gloria in mundo apparuerit, præter cum transformatus, notum est. Pariter alibi apud Johannem “ *Hæc dicit Esaias, quando vidit gloriam Ipsius, & loquutus est de Ipso. Sed diligebant gloriam hominum magis quam gloriam Dei ; Ego Lux in mundum veni, ut omnis qui credit in Me, in tenebris non maneat* ” xii: 41. 43. 46 ; etiam hic gloria Domini & gloria Dei pro Divino Vero, & gloria hominum pro falso. Apud Esaiam “ *Illuminare, quia venit Lux tua, & gloria Jehovæ super Te exorta est ; super Te exoriatur Jehovah, & Gloria Ipsius super Te videbitur : Gloria Libani ad Te veniet, ad decorandum locum Sanctuarii mei : non occidet amplius sol tuus, & luna tua non colligetur, quia Jehovah erit Tibi in lucem æternitatis* ” lx: 1 ad fin: ibi manifeste agitur de adventu Domini, de Regno Ipsius, de Cœlo & de Ecclesia ; Divinum Verum procedens a Divino Humano Ipsius in toto illo Capite describitur, & vocatur Lux, Honor, & Gloria. Apud Eundem “ *Timebunt ab occasu solis Nomen Jehovæ, & ab ortu solis Gloriam Ipsius ; veniet Zioni Redemptor* ” lxx: 19. 20 ; ibi etiam de Domino ; Nomen Jehovæ pro omni vero fidei & bono amoris, ex quo cultus, n: 2724. 3006. 6674. 9310. Apud Eundem “ *Vocavi Te in justitia, & dabo Te in fœdus populo, in Lucem gentium : Ego Jehovah, hoc Nomen meum, & gloriam meam alteri non dabo* ” xlii: 6. 8 ; hic quoque de Domino, ubi Lux gentium est Divinum Verum quod ab Ipso ; gloriam non alteri dare, est quod non ab alio quam a Domino, Qui unum cum Jehovah, procedet Divinum illud Verum : ut quoque apud Eundem “ *Propter Me, propter Me faciam, & gloriam meam alii non dabo* ” xlviii: 12. Pariter alibi apud Esaiam “ *Erumpet sicut aurora Lux tua ; ambulabit ante Te justitia mea, Gloria Jehovæ colliget Te* ” lviii: 8 : apud Eundem “ *Veniet ad congregandum omnes gentes & linguas, ut veniant & videant gloriam meam* ” lxi: 18. Apud Eundem “ *Regnabit Jehovah Zebaoth in monte Zionis, & in*

Hierô

Hierosolyma, & coram senioribus *Ipsius Gloria* xxiv: 23. Apud Moschen “Dixit Jehovah, vivus Ego, & implebitur gloria *Jehovæ* universa terra” Num: xiv: 8; in illis locis de Domino agitur, & Gloria ibi est Divinum Verum quod ab Ipso. Apud Esaiam “Vidi Dominum sedentem super throno alto & elato, & Seraphim stantes desuper Ipso; & clamavit hic ad illum, Sanctus, Sanctus, Sanctus Jehovah Zebaoth, plenitudo omnis terræ Gloria *Ipsius*” vi: 1. 2. 3. Apud Davidem “Cæli enumerant gloriam Dei” Psalm: xix: 2: & apud Eundem “Ut timeant gentes Nomen *Jehovæ*, & reges terræ Gloriam tuam, quod ædificaverit Jehovah Zionem, & apparuerit in Gloria sua” Psalm: cii: 16. 17. In Apocalypsi “Gloria Dei illustrabit Sanctam Hierosolimam, & Lucerna ejus Agnus; & gentes quæ salvantur in Luce *Ipsius* ambulabunt; & reges terræ adferent gloriam & honorem suum in eam” xxi: 23. 24. 25; Sancta Hierosolyma pro Nova Ecclesia, Gloria Dei pro Divino Vero a Domino ibi, similiter Lux *Ipsius* in qua ambulabunt; reges terræ qui adferent gloriam pro illis qui in veris ex bono sunt, n: 2015. 2069. 4581. 4966. 5044. 6148. Ex his nunc constare potest, quid significatur per gloriam *Jehovæ* quæ commemorabatur super monte Sinai; videatur etiam n: 8427.

9430. Et obtexit eum nubes, quod significet ultimum Verbi quod obscurum ita respective, constat ex significatione nubis, quod sit ultimum Verbi, seu ejus sensus literæ, de qua Præfat: ad Cap: xviii: Genes: & n: 4060. 4391. 5922. 6343. fin: 6752. 8106. 8443. 8781, quod is sensus vocetur nubes, est quia ille est in obscuro respective ad sensum internum, hic enim est in luce cæli; quod in obscuro sit & instar nubis, est quia est pro homine cum est in mundo, at sensus internus pro homine cum venit in cælum: sed sciendum, quod homo cum in mundo est simul in sensu interno Verbi sit, cum in genuina doctrina Ecclesiæ quoad fidem & quoad vitam, nam per eam doctrinam tunc inscribitur sensus internus Verbi tam ejus intellectui quam voluntati, ejus intellectui per fidem, & ejus voluntati per vitam: talis homo cum venit in cælum, prorsus non aliter capit Verbum, quam secundum sensum ejus internum, & nihil scit de sensu ejus externo, apparet hic ei tunc sicut nubes quæ absorbet radios lucis suæ. Dicitur, quod homo tunc capiat Verbum secundum sensum ejus internum, & non secundum sensum ejus externum; quod ita sit, est quia omnes, qui in cælo sunt, instruuntur a Domino ex Vero Divino quod apud hominem, ita ex Verbo; causa est, quia homo est in ultimo ordinis, & in ultimum desinunt omnia interiora, ultimum est quasi suffulcimentum interioribus, in quo hæc subsistunt & quiescunt: Verbum in litera est Divinum Verum in ultimo ordinis, similiter homo Ecclesiæ, apud quem est Divinum Verum, quoad suum naturale & sensuale; in hoc sicut in illo interiora terminantur & quiescunt: se habent illa sicut domus & ejus fundamentum; ipsa Domus est cælum, & ibi Divinum Verum quale est Verbum in sensu interno, & fundamentum est mundus & ibi Divinum Verum quale est Verbum in sensu externo; sicut domus super fundamento suo quiescit, ita quoque cælum super Ecclesia, proinde Divinum Verum in Cælo super

Divino Vero in terra; nexus enim continuus est a Domino per cœlum usque ad hominem per Verbum: ea causa est, quod semper provideatur a Domino, ut in terra sit Ecclesia, ubi Divinum Verum sit in suo ultimo. Hoc arcana est, quod nemo adhuc scit, & quod intelligitur per illa quæ n: 9357 & 9360, allata sunt. Caveant itaque sibi omnes, ne Verbum ullo modo lædant, nam qui id lædunt, ipsum Divinum lædunt.

9431. Sex dies, quod significet quando in statu veri, constat ex significatione sex dierum, quod sit status laboris & pugnae, de qua n: 737. 8510. 8888. 8975; quod sit status veri, est quia bini status sunt homini qui regeneratur a Domino; primus status dicitur status veri, & alter status dicitur status boni; quod primus status dicatur status veri, est quia tunc homo introducit per Verum ad bonum; & quod alter status dicatur status boni, est quia homo cum in bono est, introductus est; & quoque cum homo in statu veri est, extra cœlum est, at cum in bono est, in cœlo est, ita introductus ad Dominum: præterea cum homo in statu primo seu statu veri est, tunc in labore & pugna est, subit enim tunc tentationes; at cum in altero statu seu statu boni est, tunc in quiete & in tranquillo pacis est: ille status est, qui repræsentatus est in Verbo per sex dies qui præcedunt septimum; hic autem status est qui repræsentatus est per diem septimum seu sabbathum, videatur n: 8890. 8893. 9274. De binis illis statibus, qui vocantur status veri & status boni, apud hominem qui regeneratur, videantur quæ ample prius n: 7923. 7992. 8505. 8506. 8510. 8513. 8516. 8539. 8643. 8648. 8658. 8685. 8690. 8701. 8722. 8772. 9139. 9224. 9227. 9230. 9274, ostensa sunt.

9432. Et vocavit ad Moschen in die septimo, quod significet cum verum conjunctum bono, constat ex significatione diei septimi, quod sit alter status, quando verum conjunctum est bono, seu quando homo in bono est, de qua videantur quæ nunc supra n: 9431, dicta sunt.

9433. E medio nubis, quod significet ex obscuro quod prius, constat ex significatione nubis, quod sit ultimum Verbi, quod obscurum ita respective, de qua supra n: 9430: quod nubes id sit, est quia Divinum Verum, quod a Domino, nusquam apparere potest in ipso jubare in quo est, sic enim periret homo, nam ex luce veri plane occæcetur ejus intellectuale, & ab igne boni plane exstingueretur ejus voluntarium, ita omne vitæ ejus annihilaretur; inde est, quod Divinum Verum accommodetur captui cujusvis, & quasi obvelatur nube, eitam apud Angelos, n: 6849; obvelatio illa apud spiritus apparet sicut nubes, densitate & tenuitate secundum cujusvis receptionem. Hoc intelligitur per hæc apud Esaïam "Creat Jehovah super omne habitaculum montis Zionis, & super convocationes ejus nubem interdiu, ac fumum & splendorem ignis flammæ noctu; nam super omni gloria obtegumentum, & tugurium erit in umbram interdiu ab ardore, ac in refugium & in latibulum contra inundationem & contra pluviam" 1v: 5. 6, habitaculum montis Zionis est cœlum & Ecclesia; convocationes ejus sunt bona & vera; nubes interdiu, fumus noctu, ac obtegumentum, est obvelatio veri Divini, ita accommodatio secundum captum; quod gloria super qua obtegumentum sit Divinum Verum quod a Domino,

Domino, videatur supra n : 9429 ; tugurium est ultimum Veri Divini quod abscondit interiora : quod id erit in umbram interdiu ab ardore, & in refugium contra inundationem & pluviam, est ut tutus sit homo, ne lædatur. Describitur etiam obvelatio Divini Veri apud Davidem “ *Jehovah Deus mi, magnus es valde, gloriam & honorem induisti, qui operit se luce quasi veste ; contignat aquis triclinia sua ; ponit nubes currum suum ; fundat terram super basibus ejus, ut non dimoveatur in æternum & perpetuum ; abyssus sicut veste obvelasti illam ; limitem posuisti non transeant* ” Psalm : civ : 1 ad 6 ; gloria & honor quo se induit Jehovah, hoc est, Dominus, est Divinum Verum, n : 9429 ; lux qua operitur sicut veste, est Divinum Verum quale est in cœlo & in Ecclesia, quod id in Verbo lux sit, videantur citata supra n : 9429 ; triclinia quæ contignat aquis, sunt cœlestes societates, & aquæ sunt vera n : 2702. 3058. 3424. 4976. 5668. 8568. 9323 ; nubes quas ponit currum, sunt vera ex quibus doctrina, quod currus sit doctrina, videatur n : 5321. 8215 ; terra, de qua dicitur quod fundetur super basibus suis ut non dimoveatur in æternum, est Ecclesia, quod terra in Verbo sit Ecclesia, videantur citata n : 9325 ; bases super quibus fundatur sunt vera in ultimis, qualia sunt Verbi in sensu ejus literalis, inde dicitur ut non dimoveatur in æternum ; abyssus qua sicut veste obvelatur, est scientificum Verum pro naturali homine, n : 6431. 8278 : inde patet, quid sit limes positus ut non transeant, quod nempe sit ultimum Veri Divini in quod desinunt interiora, & super quo sicut super fulcro & fundamento subsistunt & quiescunt, ut supra dictum est.

9434. Et aspectus gloriæ Jehovæ sicut ignis comedens in capite montis oculis filiorum Israelis, quod significet Divinum Verum in ipso Cœlo splendens ex bono amoris, sed apud illos qui in externo ejus separato ab interno quod latens & vastans, constat ex significatione aspectus gloriæ Jehovæ, quod sit apparentia Divini Veri procedentis a Domino ; quod aspectus sit apparentia coram oculis, patet ; & quod gloria Jehovæ sit Divinum Verum procedens a Domino, videatur n : 9429 ; ex significatione ignis, quod sit amor in utroque sensu, de qua n : 4906. 5215. 6214. 6832. 7324, hic, ipse Amor Divinus ; ex significatione capitis montis, quod sit intimum cœli, nam per montem Sinai significatur cœlum, n : 9420. 9427, & per supremum ejus, quod vocatur caput & cacumen, intimum ejus, n : 9422 ; ex significatione comedere, quod sit consumere, ita lædere & vastare ; & ex repræsentatione filiorum Israelis, quod sint qui in externis absque internis, de qua sæpius supra : ex his constare potest, quod per aspectum gloriæ Jehovæ sicut ignis in capite montis, significetur Divinum Verum in ipso cœlo splendens ex bono amoris ; & per quod esset sicut ignis comedens oculis filiorum Israelis, significetur quod apud illos qui in externo ejus absque interno, esset lædens & vastans. Cum hoc ita se habet ; sunt bini amores sibi prorsus oppositi, amor cœlestis & amor infernalis ; amor cœlestis est amor in Dominum & amor erga proximum ; & amor infernalis est amor sui & amor mundi ; illi, apud quos amores infernales regnant, in inferno sunt ; at illi apud quos amores cœlestes regnant, in cœlo sunt : est enim amor ipsum vitale hominis, nam absque

absque amore prorsus nulla vita est ; ex amore enim cuius est vitæ ejus calor & ignis ; quod absque calore & igne vitali sit nulla vita, manifeste patet ; inde sequitur, quod qualis est amor, talis sit vita, proinde, qualis est amor, talis sit homo : quapropter quisque ex ipsis suis amoribus scire potest, num cœlum in illo sit, vel num infernum. Amor est sicut ignis aut flamma apud hominem, & est quoque ignis seu flamma vitalis, ut dictum est, & fides est sicut lux ex illo igne seu ex illa flamma, & quoque est lux quæ illuminat interiora ejus intellectus : inde quoque patet, qualis lux ex qua fides illis qui in amore infernali sunt ; quod ex hac luce sit fides persuasiva, quæ in se non est fides, sed persuasio quod ita sit propter se & mundum, videatur n : 9363 ad 9369. In Ecclesia hodie ponitur vita spiritualis, quæ est vita æterna in sola fide, ita in fide absque bonis amoris cœlestis ; sed qualis illa vita sit, quisque ex illis quæ nunc dicta sunt, si expendat, videre potest. Dicendum nunc est, quomodo se habet cum igne Divino, qui est Divinus amor, apud illos qui in amore cœlesti sunt, & quomodo apud illos qui in amore infernali ; apud illos qui in amore cœlesti sunt, est ignis seu amor Divinus continue creans & renovans interiora voluntatis, ac illuminans interiora intellectus ; at apud illos qui in amore infernali sunt, est ignis seu amor Divinus continue lædens & vastans ; causa est, quia apud hos amor Divinus cadit in opposita, per quæ destruitur ; vertitur enim in ignem seu amorem sui & mundi, ita in contemptum aliorum præ se, in inimicitias contra omnes qui sibi non favent, & sic in odia, in vindictas, & tandem in sævitias : inde nunc est, quod Ignis Jehovah apparuerit coram oculis filiorum Israelis ut comedens seu consumens ; erant enim illi in amore sui & mundi, quoniam in externis absque internis. Quod ignis ille fuerit illis comedens & consumens, patet etiam alibi apud Moschen “ Factum est, quum audivistis vocem e medio tenebrarum, monsque ardens igne, accessistis ad me omnia capita Tribuum vestrarum, & seniores vestri, & dixistis, ex videre fecit nos Jehovah Deus noster gloriam suam & magnitudinem suam, ac vocem Ipsius audivimus e medio ignis ; *verumtamen quare moriemur, quia comedet nos ignis magnus hic* ; si addimus nos audire vocem Jehovah Dei nostri amplius, *utique moriemur* ” Deut : v : 20. 21. 22, videantur etiam quæ n : 6832. 8814. 8819, ostensa sunt ; & quod populus ille talis fuerit, citata n : 9380. Per ignem comedentem etiam alibi in Verbo significatur vastatio, ac dicitur de impiis ; ut apud Joelem “ Venit dies Jehovah, dies tenebrarum & caliginis ; dies nubis & obscuritatis ; ante eum *comedit ignis*, post eum *inflammat flamma* ; sicut hortus Eden terra ante eum, sed post eum & *desertum vastitatis* ” 11 : 2. 3. Apud Esaiam “ *Audiri faciet Jehovah gloriam vocis suæ in flamma ignis comedentis* ” xxx : 30. Apud Eundem “ *Quis manebit nobis igne comedente ; quis manebit nobis foci eternitatis* ” xxxiii : 14. Apud Eundem “ *Visitaberis a Jehovah flamma ignis comedentis* ” xxix : 6. Apud Ezechielem “ *Posteritas tua comedetur per ignem* ” xxiii : 25 ; in his locis ignis comedens est ignis cupiditatum quæ ex amoribus sui & mundi, quoniam hic ignis est qui consumit hominem, & qui vastat Ecclesiam. Hoc quoque representatum est per ignem a coram Jehovah, *qui comedit filios Aba-*
ronis

ronis Nadab & Abihu; propterea quod dederint in thuribula sua ignem alienum” Levit: x: 1. 2, dare in thuribula ignem alienum est cultum instituere ex alio amore quam ex cœlesti: quod talis ignis sit amor sui & mundi, & omnis inde cupiditas, videatur n: 1297. 1861. 5071. 5215. 6314. 6832. 7324. 7575. 9041.

9435. Et intravit Moscheh in medium nubis, quod significet Verbum in sensu externo, constat a repræsentatione Moschis, quod sit Verbum, hic Verbum in sensu externo, quia dicitur quod intraverit in medium nubis, & per nubem significatur sensus externus Verbi; quod Moscheh sit Verbum, videatur supra n: 9414; & quod nubes sit sensus ejus externus, n: 9430. Quod Moscheh manserit in extremo montis sex dies, & die septimo vocatus intraverit in nubem, & ascenderit ad montem, factum est ob causam, ut repræsentaret intermedium, seu medians inter populum & inter Dominum, secundum illa quæ supra n: 9414, dicta sunt; gradus ascensionis a populo ad Dominum ita describuntur; cum tandem venit in montem, tunc primum repræsentabat sanctum Verbi externum, quod est medians; nam mons ille significat cœlum ubi sanctum: sed usque non ulterius admissus est, quam ad primum limen cœli, ubi sanctum Verbi externum definit: quousque admissus est, repræsentative mihi ostensum est per spiritum, qui quoad superiorem faciei partem usque ad mentum in luce cœli visus est, at quoad inferiorem a mento, & una quoad totum corpus, in nube fuit; inde patuit, quantum Sancti externi, quod medians, repræsentavit. Quod sex dies, quibus Moscheh mansit in extremo montis, significaverint statum veri, & septimus, quo ascendit ad montem, statum boni, secundum illa, quæ supra n: 9431. 9432, explicata sunt; causa est, quia similes gradus ascensionis a mundo ad cœlum sunt illis qui regenerantur a Domino; elevatur enim homo ab externis ad interna, quia a naturali homine qui in externis est, ad spiritualem qui in internis: talis elevatio seu ascensio quoque repræsentabatur per Moschen cum indueret repræsentationem Sancti Externi, quod medians; Sanctum enim Verbi externum est introitus ad statum boni, ita ad cœlum.

9436. Et ascendit ad montem, quod significet elevationem ad cœlum, constat ex significatione ascendere, quod sit elevatio versus interiora, de qua n: 3084. 4539. 4969. 5406. 5817. 6007; & ex significatione montis Sinai, quod sit cœlum ubi Divinum Verum in luce, de qua supra n: 9420. 6427.

9437. Et fuit Moscheh in monte quadraginta dies & quadraginta noctes, quod significet plenarium quoad informationem & influxum, constat ex significatione quadraginta, quod sit plenarium; quod quadraginta sint plenarium, est quia quatuor sunt plenum, n: 9103, similiter decem, n: 3107. 4638; & numerus quadraginta ex quatuor multiplicatis in decem exurgit; numeri enim multiplicati simile significant cum simplicibus, ex quibus multiplicati sunt, n: 5291. 5335. 5708. 7973; quod omnes numeri in Verbo significant res, videatur n: 575. 3252. 4264. 4495. 4670. 5265. 6175; inde nunc est, quod Mosche in monte fuerit quadraginta dies & quadraginta noctes,

noctes. Quod quadraginta hic significant plenarium ad informationem & ad influxum, patet a sequentibus a Cap: xxv ad xxxii, ubi memorantur illa in quibus informatus est, quæ fuerunt de Arca, de Aharone, de Urim & Thummim, de sacrificiis; quod etiam significant plenarium ad influxum, est quia ex eo tempore cæpit Moscheh repræsentare Sanctum Verbi externum, quod est medians inter Dominum & inter populum, & mediatio fit per influxum per Sanctum illud in Repræsentativum in quo populus erat, n: 9419. Quia Quadraginta significabant plenarium, ideo mansit Moscheh super monte Sinai non solum hac vice, sed etiam altera *quadraginta dies & quadraginta noctes*” Exod: xxxiv: 28. Deut: ix: 18. 25. Cap: x: 10: & ideo filii Israelis vagati sunt in deserto *quadraginta annis*, & sicut dicitur usque *dum consumpta fuerit omnis generatio illa*” Num: xiv: 33. 34. Cap: xxxii: 13. Et ideo a Jona dictum est Ninivitis, quod urbs *post quadraginta dies* everteretur” Jon: iii: 4. Ac ideo mandatum est Prophetæ jacere super latere dextro, & partare iniquitatem domus Jehudæ *quadraginta dies*” Ezech: iv: 6. Ideo quoque dicitur de Ægypto, quod daretur in solitudinem plenariam *quadraginta annos*, & post illos congregaretur ex populis” Ezech: xxix: 11. 12 13. Et ideo pluerat super terram, ut inundaretur diluvio *quadraginta dies & quadraginta noctes*” Genes: vii: 4. 12. 17. Inde patet, cur statutum, quod im probus *quadraginta plagis* percuteretur” Deut: xxv: 3; quadraginta plagæ enim significabant pænam ad plenum. Inde quoque patet, quid intelligitur in Prophetico Deboræ & Baraki “quod clypeus non visus sit, nec hasta, in *Quadraginta millibus Israelis*” Jud: v: 8; in quadraginta millibus Israelis est in omnibus. Patet etiam inde, cur Templum a Salomone ædificatum fuerit *quadraginta cubitis longum*” Reg: vi: 17: pariter Novum Templum, de quo apud Ezechielem Cap: xli: 2; per Templum enim significatur in supremo sensu Dominus, in interno Cælum & Ecclesia, & sic per Quadraginta plenarium quoad repræsentationem: pariter alibi.

De Telluribus in Cælo Afrifero; deque eorum incolis, spiritibus & angelis.

9438. **Q**UI in Cælo sunt, illi loqui & conversari possunt cum Angelis & Spiritibus qui non solum ex Telluribus in Solari hoc mundo sunt, sed etiam cum illis qui ex Telluribus extra hunc mundum in universo; nec modo cum spiritibus

ritibus & angelis inde; sed etiam ibi cum ipsis incolis quibus interiora aperta sunt, ut possint audire loquentes e cœlo: similiter potest homo cum vivit in mundo, cui datum est a Domino loqui cum spiritibus & angelis, nam homo est spiritus & angelus quoad interiora sua, corpus quod in mundo circumfert modo ei inservit pro functionibus in naturali seu terrestri hac sphaera, quæ est ultima. Sed cum angelis & spiritibus nulli datur sicut spiritus & angelus loqui, nisi talis sit ut consociari possit illis quoad fidem & amorem; nec consociari potest nisi fides sit in Dominum & amor in Dominum, quoniam homo per fidem in Ipsum, ita per vera doctrinæ, & per amorem in Ipsum, conjungitur, & cum Ipsi conjunctus est, tutus est ab insultu malorum spirituum qui ab inferno: apud alios interiora aperiri prorsus nequeunt, nam non in Domino sunt. Hæc causa est, quod pauci sint hodie, quibus datur loqui & conversari cum angelis: cujus rei manifestum indicium est, quod vix credatur hodie quod spiritus & angeli sint, minus quod sint apud quemcunque hominem, & quod per illos nexus sit homini cum cœlo, & per cœlum cum Domino; & quod adhuc minus credatur, quod homo cum quoad corpus moritur, vivat spiritus, etiam in humana forma sicut prius.

9439. Quia hodie in Ecclesia apud plerosque nulla fides est de vita post mortem, & vix aliqua de cœlo, nec de Domino quod sit Deus cœli & terræ; ideo interiora, quæ sunt spiritus mei, a Domino aperta sunt, ut possem, dum in corpore sum, simul cum angelis in cœlo esse, & non modo loqui cum illis, sed etiam ibi videre stupenda, & eadem describere; ne forte posthac etiam dicturi sint, quis ex cœlo ad nos venit & narravit quod sit, & quæ ibi. Sed scio, quod qui corde prius negaverunt cœlum & infernum, ac vitam post mortem, etiam contra illa se obfirmaturi sint, & negaturi; nam facilius est Corvum album facere, quam afficere ut credant qui semel corde rejecerunt fidem: sint vero hæc, quæ de cœlo & inferno, deque vita post mortem, hactenus ostensa sunt, pro paucis illis qui in fide sunt: ut autem reliqui perducantur ad aliquid agnitionis, concessum est memorare talia, quæ delectant & allectant hominem sciendi cupidum; quæ nunc erunt de Telluribus in universo.

9440. Qui non scit arcana cœli, credere potest quod homo non possit videre tellures tam dissitas, & per experientiam sensualem aliquid de illis referre: sed sciat, quod spatia & distantie, &

inde progressionem, quæ apparet in mundo naturali, in sua prima causa & origine sint mutationes status interiorum, & quod apud angelos & spiritus secundum eas appareant; & quod illi sic per eas transferri possint ab uno loco in alterum, & ab una tellure in alteram, etiam ad tellures quæ in fine universi; similiter etiam homo quoad suum spiritum, manente usque corpore ejus in suo loco: ita mecum etiam factum est, quoniam, ex Divina Domini Misericordia, mihi datum est conversari cum spiritibus sicut spiritus, & simul cum hominibus sicut homo. Quod spatia & distantie, & inde progressionem in cælo sint apparentiæ ex mutationibus status interiorum, videatur n: 5604. Quod homo quoad spiritum ita transferri possit, sensualis homo non capere potest, quoniam is in spatio & in tempore est, & progressionem suam secundum illa mensurat.

9441. Quod plures mundi sint, unicuique constare potest ex eo, quod tot sidera in universo appareant, & notum est in erudito orbe, quod unumquodvis sidus sit instar solis in suo loco, manet enim fixum sicut sol nostræ telluris in suo; & quod distantia faciat ut appareat in parva forma sicut stella; consequenter quod similiter ac sol nostri mundi circum se habeat planetas, quæ sunt tellures: ad quid aliter tantum cælum cum tot astris; finis enim creationis universi est homo, ut ex homine sit cælum angelicum; quid pro Infinito Creatore foret Genus humanum, & inde Cælum Angelicum ex una tellure, pro Quo non satis essent mille tellures, imo nec myriades. Calculus initus est, si forent 1000,000 tellures in universo, & in unaquavis tellure homines numero 300,000,000 seu 300 milliones, & 200 generationes intra 6000 annos, & cuique homini daretur spatium 3 ulnarum cubicarum, quod numerus tot hominum in unam summam collectus non usque impleteret spatium millesimæ partis hujus telluris, ita non spatium unius satellitis circum planetam Jovis vel Saturni, quod foret spatium in universo parvitas inconspiciæ, nam satelles coram nudo oculo vix apparet: quid hoc pro Creatore universi, cui non satis foret si totum universum fuisset impletum, est enim Infinitus. De his cum Angelis loquutus sum, qui dixerunt, quod illi similem ideam de paucitate Generis humani respectivè ad infinitatem Creatoris habeant, sed usque quod illi non ex spatiis sed ex statibus cogitent, & quod secundum eorum ideam tellures numero tot myriadam, quot usquam cogitari possent,

possent, usque prorsus nihil forent ad Dominum. Præterea, quod Cælum Angelicum, cujus seminarium est Genus humanum, correspondeat omnibus quæ apud hominem, & quod tale cælum non condi possit ab Angelis ex una tellure, sed erit ex innumeris.

9442. Verum de Telluribus in Cælo astrifero in nunc sequentibus ex ipsa experientia dicetur; ex qua etiam constabit, quomodo translationes illuc quoad spiritum meum, manente corpore in suo loco, factæ sint.

F I N I S

PARTIS SECUNDÆ EXODI.

posuit, utque profus nihil forent ad Dominum. Præterea, quod
Genus humanum, cuius seminum est Genus humanum, cor-
poribus omnibus que sunt hominibus, et quod tale est non
concedi possit ab angelis ex una tellure, sed et ex immundis.
scilicet. Verum de Tellure in Cælo affixæ in tantis lapideis
ex ipse corporibus dicitur: et que etiam committit, quomodo
transformationes illuc quod spiritum meum, manente corpore in ho-
mo, factæ sunt.

F. I. 2

PARTIS SECUNDÆ EXODI

